BU03 Ændring af skolestruktur og planlægningsbevillinger til Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole

Kategorisering	
Need to	X
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt fra politisk parti	
Bestilling fra borger-mesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Der skal træffes beslutning om at ændre den nuværende skolestruktur med en overbygningsskole på Torveporten og med Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole som basisskoler. Skolestrukturen ændres ved at annullere etableringen af en overbygningsskole og gøre Kirsebærhaven og Lykkebo til selvstændige bh.-9. klasses skoler.

Som følge heraf skal der træffes beslutning om at afsætte nye planlægningsbevillinger og midler til tidligt anlæg til justeringer på Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole. Derudover skal der træffes beslutning om at afsætte midler til en række tilvalg på skolerne, sikre skoleveje samt midler til screening af kapacitet til et UngeVærk i Valby.

Beslutning:

- *Der skal træffes beslutning om ændring af skolestruktur og afsætning af planlægningsbevillinger til nødvendige tilpasninger inkl. tilvalg på Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole samt anlægsbevilling til sikre skoleveje og screening af muligheder for etablering af et UngeVærk i Valby.*

<u>Kirsebærhavens Skole:</u>

- *Der skal træffes beslutning om at afsætte 9,8 mio. kr. til planlægning og 24,0 mio. kr. til tidligt anlæg af KKFO og opgradering af eksisterende undervisningslokaler ift. indeklima samt udearealer* ***(need to).***

- *Der skal træffes beslutning om, at planlægningen skal indeholde etablering af manglende funktioner i henhold til gældende funktionsprogram for skoler* ***(tilvalg).***

- *Der skal træffes beslutning om, at planlægningen skal indeholde etablering af madskole* ***(tilvalg).***

- *Der skal træffes beslutning om, at planlægningen skal indeholde etablering af fritids-og juniorklub* ***(tilvalg).***

<u>Lykkebo Skole:</u>

- *Der skal træffes beslutning om at afsætte 6,6 mio. kr. til planlægning og 13,6 mio. kr. til tidligt anlæg af KKFO samt opgradering af eksisterende undervisningslokaler ift. indeklima samt udearealer* ***(need to).***

- *Der skal træffes beslutning om, at planlægningen skal indeholde etablering af manglende funktioner i henhold til gældende funktionsprogram for skoler* ***(tilvalg).***

- *Der skal træffes beslutning om, at planlægningen skal indeholde etablering af en madskole* ***(tilvalg).***

Generelt:

- *Der skal træffes beslutning om at afsætte 17,7 mio. kr. med tilhørende anlægsmåltal til etablering af sikre skoleveje* ***(tilvalg).***

- *Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,5 mio. kr. med tilhørende anlægsmåltal til screening for kapacitet til et UngeVærk i Valby* ***(bestilt af fagudvalg).***

Need to
Det er nødvendigt at afsætte nye planlægningsbevillinger til KKFO og renoveringerne på hhv. Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole, da der ikke er en permanent løsning for KKFO'erne, ligesom tidligere helhedsrenoveringer ikke har genoprettet skolerne til gældende krav og standarder.

Baggrund
Siden primo 2018 har Børne- og Ungdomsforvaltningen arbejdet på at etablere skolekapacitet på Torveporten i Valby og inddraget de lokale skoler, skolebestyrelser, lokaludvalg og borgere i bydelen. I Budget 2021 blev der afsat planlægningsmidler til etablering af ny skolekapacitet i Valby, da behovsprognosen på daværende tidspunkt viste et fremtidigt behov på 5 skolespor. Det blev besluttet, at behovet skulle løses ved at bygge en ny overbygningsskole på Torveporten, mens Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole skulle ombygges til basisskoler, hvilket samlet ville løse behovet på 5 skolespor i Valby.

Siden da er befolkningsprognoserne for Valby blevet nedjusteret. Den nyeste behovsprognose for 2025 viser således, at der ikke længere er behov for at etablere ny skolekapacitet i området. Nedjusteringen skyldes primært en faldende fertilitet, hvilket har været en generel tendens globalt, nationalt og i Københavns Kommune.

Derfor besluttede Børne- og Ungdomsudvalget på udvalgsmødet den 18. juni 2025 at ændre skolestrukturen, så der ikke etableres en overbygningsskole på Torveporten, mens Lykkebo Skole og Kirsebærhavens Skole ændres til to selvstændige bh.-9. klasses skoler. Ændringen af skolestrukturen skal endeligt vedtages af Borgerrepræsentationen i tilknytning til forhandlingerne om budget 2026.

Samtidig tog udvalget til efterretning, at forvaltningen til Budget 2026 udarbejder et budgetnotat med forslag om nye planlægningsbevillinger til de nødvendige tilpasninger, herunder tilvalg og sikre skolevejstiltag, som der fortsat er behov for på henholdsvis Lykkebo Skole og Kirsebærhavens Skole.

Endelig vedtog udvalget et ændringsforslag om, at der udarbejdes et budgetnotat til forhandlingerne om budget 2026 om screening af behovet for ny klubkapacitet og UngeVærk i Valby.

Indhold
Ændring af skolestruktur på Torveporten, Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole
Da der ikke længere er behov for at etablere skolekapacitet i Valby, besluttede BUU den 18. juni at foreslå en ændret skolestruktur, så der ikke etableres en overbygningsskole på Torveporten, mens Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole ændres til at være

børnehaveklasse til 9. klasses skoler. Dermed stoppes anlægsprojektet på Torveporten med etablering af en overbygningsskole og ombygningerne af hhv. Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole til basisskoler.

De samlede anlægsudgifter til projektet var estimeret til 1,4 mia. kr., fordelt med 0,8 mia. kr. til overbygningsskolen og 0,6 mia. kr. til ombygningerne. Der forventes anvendt ca. 31,3 mio. kr. på planlægning af alle tre skolebygninger samt tidlig anlæg på overbygningsskolen på Torveporten samt Kirsebærhavens Skole. Ubrugte midler vil blive tilbageført til Kassen ifm. OFS 25/26, hvor Byggeri København har et samlet overblik over restbevillingen, når det er afklaret om de eksterne rådgivere kan fortsætte på projektet.

Børne- og Ungdomsforvaltningen har ligeledes nogle ubrugte midler i størrelsesordenen 25-35 mio. kr., der også vil blive tilbageført Kassen ifm. OFS 25/26, når Børne- og Ungdomsforvaltningen har afklaring på det præcise beløb, der skal bruges til at håndtere annulleringen.

Midler til planlægning og tidlig anlæg på hhv. Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole
Da Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skoles ombygninger til basisskoler stoppes, er det nødvendigt at afsætte nye planlægningsbevillinger til need to anlæg på skolerne. På Kirsebærhaven Skole drejer det sig om et KKFO-projekt fra Budget 2015 og renoveringsarbejde vedr. indeklima, mens det for Lykkebo Skole drejer sig om et KKFO-projekt fra Budget 2016 og renovering af indeklima i faglokaler. De oprindelige midler til KKFO-projekterne er tilbageført til Kassen.

KKFO-projekterne har af flere omgange været sat i bero mhp. at indgå i det samlede skolestrukturprojekt. De nuværende KKFO-løsninger er midlertidige og ikke holdbare på sigt. Herudover mangler en stor del af undervisningslokalerne på særligt Kirsebærhavens Skole ventilation, solafskærmning, tilstrækkelig akustikregulering samt tilstrækkelig belysning, hvilket har betydning for indeklimaet. Indeklimaet på skolerne skal udbedres, så det lever op til gældende krav i byggelovgivningen, hvorfor det også tidligere har været en need to forbedring.

Der er en række tilvalg, som kan indgå i planlægningen. Planlægningen bliver ikke dyrere af at vedtage tilvalgene, og dermed er beløbet på planlægningsbevillingerne det samme uagtet, hvor mange tilvalg, der vælges. Den samlede forventede anlægsøkonomi forbundet med need to og de enkelte tilvalg, som der skal tages stilling til i et senere budget, når planlægningen er afsluttet, fremgår af tabel 1.

Budgetnotatet indeholder foruden planlægningsbevillingerne også midler til tidligt anlæg, der skal anvendes til opstart af rådgivere samt projektering forud for entrepriseudbud. Dette gøres med henblik på fremdrift og for at undgå unødvendige forsinkelser, da projekterne har været længe undervejs.

Kirsebærhavens Skole:
Ny planlægningsbevilling og midler til tidligt anlæg til Kirsebærhavens Skole (need to)
På Kirsebærhavens Skole drejer det sig om planlægning af KKFO-kapacitet til 424 elever, som pt. er huset i midlertidige pavilloner og udtjente barakker på skolens matrikel samt i et tredjemandslejemål. De midlertidige pavilloner og barakker skal nedtages, og der er derfor behov for en samlet og integreret løsning for KKFO'en. I forbindelse med nedtagning af pavilloner og barakker skal udearealerne og eventuel jordforurening håndteres.

Under seneste helhedsrenovering af Kirsebærhaven Skole undlod man at føre indeklima op til aktuel standard, og der et betydeligt efterslæb på vedligeholdelsen af skolen. Det betyder, at ventilation, belysning/el-bestykning og akustik i hovedparten af skolens basis- og faglokaler ikke lever op til aktuelle krav. Desuden skal udvendig solafskærmning gennemgås som en del af den samlede løsning for indeklima. Renoveringen udføres i regi af Københavns Ejendomme, men planlægges sammen med KKFO-projektet og øvrige projekter, hvilket sker i samarbejde med Byggeri København. Disse efterslæb skønnes at koste 15,0 mio. kr.

Etablering af manglende funktioner i henhold til gældende funktionsprogram for skoler på Kirsebærhavens (tilvalg)
I forhold til det gældende funktionsprogram er der behov for et auditorium, aktivitetsrum og øget toiletkapacitet på Kirsebærhavens Skole, hvilket også afspejles i *"Toiletplan 2030 – Plan for renovering af kapacitetsudvidelse af de københavnske skoletoiletter"*. Hvis tilvalget vedtages, med denne sag, bliver udvidelsen af toiletter på Kirsebærhavens Skole modregnet de midler, der evt. måtte blive afsat til toiletplanen. Derudover undersøges det i planlægningen, om der mangler yderligere væsentlige funktioner på skolen.

Madskole på Kirsebærhavens Skole (tilvalg)
Det er muligt at tilvælge madskole på Kirsebærhavens Skole, som i dag har EAT-ordning. På madskoler foregår madproduktionen i et produktionskøkken på selve skolen med et tilknyttet spise-/loungeområde. Madskolen har et pædagogisk sigte, og eleverne deltager i blandt andet i madlavningen. Børnene lærer også om fødevarer og sunde madvaner. Udgiften for at opgradere fra en EAT-ordning til madskolefaciliteter til en 4-sporet skole som Kirsebærhavens Skole forventes at udgøre 47,7 mio. kr.

Fritids- og juniorklub på Kirsebærhavens Skole (tilvalg)
I forbindelse med overbygningsskolen på Torveporten var det planlagt at etablere juniorklub- og UngeVærksfaciliteter på i alt 1038 m^2. På Kirsebærhavens Skole var det planlagt at opføre 820 m2 til fritidsklub. Med beslutningen om at stoppe projektet bortfalder planerne om at disse klub- og UngeVærkstilbud.

Det er dog stadig muligt at etablere et nyt fritids- og juniorklubtilbud i tilknytning til Kirsebærhavens Skole i størrelsesordenen 700-800 m2. Størrelsen på klubtilbuddet er med afsæt i, hvad Børne- og Ungdomsforvaltningen i dag ville bestille af fritids- og juniorklubkapacitet til en ny 4-sporet skole. I planlægningsfasen skal klubtilbuddets endelige størrelse kvalitetssikres, ligesom det skal undersøges, hvorvidt det eksisterende klubtilbud i Vinhaven 4 skal flyttes og lejemålet opsiges, hvilket er et ønske fra klyngen.

UngeVærket er ikke en del af klubprojektet på Kirsebærhavens Skole, men fremgår som et særskilt tilvalgsscenarie i budgetnotatet.

Lykkebo Skole:
Ny planlægningsbevilling og midler til tidligt anlæg på Lykkebo Skole (need to)
På Lykkebo Skole omfatter KKFO-projektet, at der etableres kapacitet til 318 børn, som i dag er midlertidigt huset i en tidligere daginstitutionsbygning på matriklen samt i lokaler tilhørende indskolingen. Projektet skal gennemføres, da KKFO'en ikke kan blive i de midlertidige lokaler, og da sambrug af basislokalerne i indskolingen ikke er i overensstemmelse med den måde, som KKFO'er etableres på i Københavns Kommune. Derfor skal der findes en samlet løsning for KKFO'en.

Derudover var en del af skolens faglokaler ikke omfattet i den helhedsrenovering, som blev gennemført i 2019, hvorfor der er et efterslæb på disse lokaler, så indeklima (ventilation, belysning og akustisk) bringes op på det lovgivningsmæssige niveau. Renoveringen udføres i regi af Københavns Ejendomme, men planlægges sammen med KKFO-projektet. I den skønnede anlægsøkonomi indgår der 5,0 mio. kr. til disse efterslæb.

Etablering af manglende funktioner i henhold til gældende funktionsprogram for skoler på Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole (tilvalg)
I forhold til det gældende funktionsprogram er der behov for aktivitetsrum og gruppeområder på Lykkebo Skole. Derudover undersøges det i planlægningen, om der mangler yderligere væsentlige funktioner på skolen.

Madskole på Lykkebo Skole (tilvalg)
Det er også muligt at tilvælge madskole på Lykkebo Skole, som i dag har EAT-ordning. Skolen ønsker dog ikke en madskole, da de er bekymrede for de bygningsmæssige ændringer og strukturelle omlægninger i skolens dagligdag (se bilag med skolebestyrelsens udtalelse).

Generelt:
Midler til etablering af sikre skoleveje (tilvalg)
Selvom skolen på Torveporten annulleres, er der stadig behov for at investere i sikre og trygge skoleveje for eleverne på Grønttorvet, som fortsat skal bevæge sig til hhv. Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole. Derfor søges der 17,7 mio. kroner til at gennemføre de sidste af skolevejstiltagene, som blev planlagt ifm. skolevejsanalysen fra Teknik- og Miljøforvaltningen (TMF), der blev finansieret i Budget 2021.

Hovedparten af de udpegede tiltag er gennemført, men krydset ved Folehaven – Gammel Køge Landevej udestår fortsat, og vurderes som et utrygt kryds for skolebørnene, der skal krydse fra området nord for Folehaven, herunder Grønttorvet til Kirsebærhavens Skole.

Initiativet medfører, at krydset ombygges, så forholdene for bløde trafikanter forbedres. Derudover vil krydset generelt blive tilpasset, så uudnyttet asfalt erstattes af heller, kørespor indsnæres mm. Samtidig vil signalprogrammet blive optimeret, for at tilgodese mere tid til krydsende cyklister og fodgængere, særligt ved skolestart, og når der er mange fodgængere og cyklister i krydset. Projektet udføres af TMF og forelægges Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget inden udførsel.

Screening af behovet for nyt UngeVærk i Valby (bestilt af fagudvalg)
Børne- og Ungdomsudvalget bestilte ifm. behandlingen af sagen om at stoppe anlægsprojekterne den 18. juni et budgetnotat med midler til screening af behovet for ny klubkapacitet og UngeVærk i Valby, som skal afdækkes i samarbejde med Økonomiforvaltningen. Det er allerede muligt at søge planlægningsmidler til fritids- og juniorklub på Kirsebærhavens Skole nu, da der er plads på Kirsebærhavens Skole (se tilvalg 3).

Med dette tilvalg søges der derfor kun screeningsmidler på 0,5 mio. kr. til etablering af et UngeVærk i Valby, som er et stort ønske fra både klyngen og Valby Lokaludvalg. I screeningen skal der sikres inddragelse af klyngen med henblik på at sikre et sammenhænge tilbud og ungefaciliteter, der er tilgængeligt for alle unge i Valby. Forvaltningen forventer at vende tilbage med bud på en løsning til enten OFS 25/26 eller Budget 2027.

Tabel 1. Estimeret skøn for anlægsudgift

1.000 kr., 2026 p/l	**Anlægsudgift (estimat)**
(Need-to) anlægsprojekt	
Planlægningsbevilling og tidlig anlæg til KKFO og opgradering af eksisterende undervisningslokaler ift. indeklima samt udearealer på Kirsebærhavens Skole	160.750
Planlægning og tidlig anlæg af KKFO samt opgradering af eksisterende undervisningslokaler ift. indeklima samt udearealer på Lykkebo Skole	94.534
I alt for hovedscenarierne	**255.284**
Til- og fravalg	
Etablering af manglende funktioner i henhold til gældende funktionsprogram for skoler på Kirsebærhavens Skole	55.811
Etablering af manglende funktioner i henhold til gældende funktionsprogram for skoler på Lykkebo Skole	27.627
Madskole på Kirsebærhavens Skole (4 spor)	47.682
Madskole på Lykkebo Skole (3 spor)	45.768
Fritids- og juniorklub på Kirsebærhavens Skole	57.476
I alt for hovedscenarier inkl. tilvalgsscenarie	**489.648**

Byggeri København vurderer, at det er juridisk muligt at fortsætte med nuværende totalrådgiver, hvis alle tilvalg vælges. Dermed kan rådgiver igangsættes umiddelbart efter modtaget bevilling og bestilling. Hvis kun hovedscenarierne eller et enkelt tilvalg på hver skole tilvælges, vil det forholde sig anderledes juridisk, da opgaven vil ændre sig for meget ift. tidligere, og projekterne vil sandsynligvis skulle i nyt rådgiverudbud, hvilket vil forsinke projekterne med ca. 1 år.

Hvis der fortsættes med eksisterende rådgiver og tidlig anlæg, forventes projekterne at kunne være afsluttet i 2032, hvor et år afsættes til planlægning, tre år til projektering, myndighedsbehandling og udbud samt to-tre år til udførelse i etaper, mens skolerne er i brug. Den endelige tidsplan vil blive kvalificeret i planlægningsfasen.

Lokaludvalgets og skolebestyrelsens bemærkninger

Skolebestyrelsen på Kirsebærhavens Skole anbefaler, at alle nødvendige projekter og tilvalg prioriteres i budgetaftalen for at sikre attraktive og tidssvarende rammer, da flere projekter tidligere er udskudt.

Skolebestyrelsen på Lykkebo Skole er enige i, at alle tilvalg bør prioriteres inkl. sikre skoleveje. Dog ønsker de ikke madskolen. De understreger, at tidssvarende rammer er afgørende for elevernes trivsel, medarbejdernes arbejdsmiljø og en fremtidssikret bygningsmasse.

Valby Lokaludvalg er kritiske over for forløbet. De lægger vægt på at alle tilvalg prioriteres, herunder særligt løft af toiletfaciliteter. De gør samtidig opmærksom på, at annulleringen af skolebyggeriet også indebærer bortfald af en planlagt multihal, som skulle bidrage til at dække foreningsbehovet i Valby.

Høringssvarene er vedlagt som bilag til budgetnotatet.

Økonomi

Budgetbehovet til planlægning af anlæggene på Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole er det samme selvom tilvalgene vælges. Budgetønsket indeholder foruden planlægningsbevillingerne også midler til tidligt anlæg.

Der er periodiseret midler i 2025. Der er tale om tekniske årsager samt mulighed for at sikre rettidig opstart ved eksisterende rådgiver. ByK tilvejebringer måltal for midler periodiseret i 2025.

Tabel 2. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2026 p/l	Styrings-område	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	I alt
Planlægning og tidlig anlæg på hhv. Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole	Anlæg	3.749	15.261	15.318	13.023			5.811*	**53.162**
Midler til sikre skolevejs tiltag	Anlæg		800	1.900	12.600	2.350			**17.650**
Screening af UngeVærk i Valby	Service		500						**500**
Udgifter i alt (netto)		**3.749**	**16.561**	**17.218**	**25.623**	**2.350**		**5.811**	**71.312**

**Uforudsete udgifter og risiko i regi af ByK er periodiseret til 2031.*

Klimapåvirkning

Tabel 3. Skønnet livscyklusvurdering af anlægsprojektet

Kilde til udledning	Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)	Udledning pr. år (ton CO_2e/år)	Samlet udledning (ton CO_2e)
Anlæg af lokaler på Kirsebærhavens Skole			
Basisscenarie - KKFO (1.371 m²)	6,5	8,9	445,6
Tilvalg A – Opgradering til funktionsprogram (1.224 m²)	6,5	8,0	397,8
Tilvalg B – Madskole (693 m²)	6,5	5,4	271,4
Tilvalg C – Fritids- og juniorklub (1.374 m²)	6,5	8,9	446,6
Anlæg af lokaler på Lykkebo Skole			
Basisscenarie - KKFO (1.310 m²)	6,5	8,5	425,8
Tilvalg A – Opgradering funktionsprogram (551 m²)	6,5	3,6	179,1
Tilvalg B – Madskole (693 m²)	6,5	4,5	225,2

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Jf. beslutning d. 22. maj 2025 i Borgerrepræsentationen planlægges dette projekt til den frivillige lavemissionsklasse. For projektet giver dette en samlet CO_2-besparelse på ca. 736 ton over 50 år sammenlignet med standardklassen i det tilsvarende år (2028).

Risikovurdering og proces

Projekterne har store ligheder med de tidligere planlagte ombygninger ifm. Harrestup Å Skole, hvilket gør det muligt at fastholde nuværende totalrådgiver og sikre fremdrift med en forventet ibrugtagning i 2032. Dette kræver som udgangspunkt at alle tilvalg vælges, da projekterne ellers vil ændre karakter i sådanne omfang, at det bliver nødvendigt med et nyt rådgiverudbud. Dette vil forsinke projekterne med ca. 1 år.

I det tidligere projekt var det forudsat, at der blev tilvejebragt ledige arealer på skolerne til brug for genhusning, når 6.-9. klasse flyttede til Torveporten. Da det ikke længere vil være en mulighed, forventer ByK at der vil være behov for genhusningsløsninger. Genhusningsbehov og løsninger afdækkes i planlægningsfasen.

Økonomiestimaterne er angivet på baggrund af kvadratmeterpriser fra byggeprogrammer for omdannelse af Lykkebo Skole og Kirsebærhavens Skole til basisskoler. Der er tillagt 10% til lavemission for nybyggeri. Evt. udgifter til yderligere reduktion i CO2, som følge af forventet skærpelse i bygningsreglementets krav til CO2/kvm, vil blive afdækket i den videre planlægning.

Tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	2021	2022	2023	2024	2025	2026	I alt
Budgetaftale 2021							19.300
Budgetaftale 2022							
Overførselssagen 2021-22							62.600
Budgetaftale 2023							
Overførselssagen 2022-23							5.600
Budgetaftale 2024							
Overførselssagen 2023-24							
Budgetaftale 2025							11.400
Overførselssagen 2024-25							
Afsatte midler i alt							**98.900**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 4. Anlægsprojekter i ByK-regi

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	*	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	I alt
Anlægsudgifter											
Planlægningsbevilling til Kirsebærhavens Skole (ByK)	ØU	3160	*	815	6.111	1.222					**8.148**
KK- byggehonorar (planlægning KIR) (ByK)	ØU	3161	*	407	407	407					**1.221**
KK- byggehonorar (planlægning KIR) (BUF)	BUU	2070	*				407				**407**
Planlægningsbevilling til Lykkebo Skole (ByK)	ØU	3160	*	466	3.492	698					**4.656**
KK- byggehonorar (planlægning LYK) (ByK)	ØU	3161	*	233	233	233					**698**
KK- byggehonorar (planlægning LYK) (BUF)	BUU	2070	*		116	116					**233**
Tidlig anlæg til Kirsebærhavens Skole	ØU	3160	*	985	2.956	7.881	7.881			3.726*	**23.430**
KK- byggehonorar (tidlig anlæg KIR) (ByK)	ØU	3161	*	187	187	187	187				**750**
KK- byggehonorar (tidlig anlæg KIR) (BUF)	BUU	2070	*			59					**59**

Tidlig anlæg til Lykkebo Skole	ØU	3160	*	551	1.654	4.410	4.410			2.085*	**13.109**
KK- byggehonorar (tidlig anlæg LYK) (ByK)	ØU	3161	*	105	105	105	105				**420**
KK- byggehonorar (tidlig anlæg LYK) (BUF)	BUU	2070	*				33				**33**
Anlægsudgifter i alt			*	**3.749**	**15.261**	**15.318**	**13.023**			**5.811**	**53.164**

**Uforudsete udgifter og risiko i regi af ByK er periodiseret i 2031.*

Tabel 4. Øvrige anlægsprojekter (ikke i ByK) (tilvalg)

1.000 kr., 2026 p/l	**Udvalg**	**Bevilling**	*****	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Anlægsudgifter									
Anlægsudgift (sikre skoleveje: Projektering)	TMU	2000	*		300	1.400	350	250	**2.300**
Anlægsudgift (sikre skoleveje: Udførsel)	TMU	2000	*				11.500	2.000	**13.500**
Anlægsudgift (sikre skoleveje: Udgifter til bygherre)	TMU	2000	*		500	500	750	100	**1.850**
Anlægsudgifter i alt					**800**	**1.900**	**12.600**	**2.350**	**17.650**

Tabel 5. Udgifter til service (tilvalg)

1.000 kr., 2026 p/l	**Udvalg**	**Bevilling**	**Indtægt/ udgift**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Screening for UngeVærk	ØU	1118	U		500				**500**
Serviceudgifter i alt					**500**				**500**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispe-bjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Eng-have	☐	Valby	☒	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Øster-bro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Kirsebærhavens Skole: Kirsebærhaven 23-25, 2500 Valby. Lykkebo Skole: Vigerslevvej 141, 2500 Valby Torveporten 1, 2500 Valby										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	
IT-projekt (KIT)		X

Høringssvar vedr. ændring af skolestruktur og stop af anlægsprojekter på Torveporten

Skolebestyrelsen Kirsebærhavens Skole

Skolebestyrelsen på Kirsebærhavens skole (SBK) ser positivt på muligheden for at bidrage med bemærkninger til budgetnotatet *"Ændring af skolestruktur og stop af anlægsprojekter på Torveporten, Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole"*, som indgår i budgetforhandlingerne 2026.

Opsummering

Kirsebærhavens Skole har været igennem en omskiftelig tid som bl.a. har medført at mange projektet er blevet sat på pause. Nu er skolen på vej ind i en ny fase som selvstændig skole for 0.-9. klasse. For at sikre en attraktiv, tryg og bærebygtig, fremtidssikret skole for alle børn i lokalområdet anbefaler SBK, at alle "need to"-projekter og tilvalg prioriteres i den endelige budgetaftale.

SBK ser gerne tiltagene og projekterne gennemført hurtigst muligt, da projekter har været udsat på grund af planerne om en ny skolestruktur, som ikke blev gennemført.

Planlægningsbevilling KKFO og indeklima

Kirsebærhavens Skole står over for en vigtig udviklingsproces, hvor **fysiske rammer, trivsel og læringsmiljø skal styrkes**.
De nuværende KKFO-løsninger ikke er holdbare på sigt, da de ikke lever op til de fysiske standarder for børnemiljø eller i tilstrækkelig grad understøtter en sammenhængende hverdag for børn og personale. En udvidelse af KKFO-kapaciteten i permanente, tidssvarende lokaler tættere på skolen sikrer, at alle børn har adgang til et trygt og sammenhængende skole- og fritidstilbud.

En helhedsrenovering skal samtidig sikre et **markant bedre indeklima**. I dag oplever vi, at både elever og medarbejdere påvirkes negativt af høje temperaturer og utilstrækkelig ventilation. Den nyeste del af skolen med mange vinduer bliver kvælende varm, da der mangler solafskærmning, og i ældre klasselokaler virker ikke alle solskærme optimalt. Et sundt indeklima er afgørende for koncentration, læring og trivsel.

Derudover ønsker SBK, at **placeringen af fritidsklubben** tænkes ind i denne planlægning, så klubben kan flyttes ud af de nuværende kælderlokaler, der er ejet af 3B og ikke fremtidssikrede.

SBK anbefaler, at der afsættes planlægningsbevilling til en samlet løsning for KKFO, indeklima og klubplacering, så skolen får en tidssvarende ramme for hele projektet.

Sikre skoleveje til Kirsebærhavens Skole

Der er forsat stort behov for sikre skolevejstiltag. Det gælder særligt for de børn i skoledistriktet, der skal krydse Folehaven/Gammel Køgelandevej. Trygge og sikre skoleveje er en forudsætning for, at

børn kan komme sikkert til og fra skole uanset om de går, cykler eller køres. I dag er der på flere strækninger omkring Kirsebærhavens Skole betydelige trafikale udfordringer, herunder høj hastighed, manglende oversigtsforhold og utrygge krydsningspunkter.

SBK anbefaler, at etablering af sikre skoleveje prioriteres højt, og at der skabes løsninger, der tager højde for børn (bløde trafikanter) hele vejen til og fra skole.

Tilvalg Madskole

En Madskole er ikke blot et måltidstilbud, men en integreret del af skolens pædagogiske og sociale ramme. Eleverne deltager i madlavning, planlægning og samarbejde, og får herved praksisnær undervisning i sundhed, bæredygtighed og ansvar.

- Erfaring fra andre skoler viser, at madskoler typisk har op i mod 70% deltagelse, hvor EAT-ordning ligger omkring de 20-40%.
- Drift: EAT har højere løbende omkostninger pga. centralkøkken, transport og emballage. Madskoler har højere etableringsomkostninger, men billigere drift og lavere miljøbelastning.
- Kvalitet: Madskoler giver frisklavet mad, reducerer madspild og minimerer emballage.
- Pædagogisk værdi: Madskoler skaber inklusionsmuligheder og sociale fællesskaber omkring måltidet.
- Lokal erfaring: Skolen har tidligere haft succes med familie-madkurser og ser stor interesse for Madkundskab som valgfag, især blandt drengene.

Selvom tilskuddet til madskoler ikke dækker hele driften, vurderer SBK, at de pædagogiske, sociale og sundhedsmæssige gevinster klart opvejer de ekstra ressourcer det forventes skolen må lægge i Madskolen.

SBK anbefaler, at Madskolen prioriteres som en integreret del af skolens fremtidige udvikling og vil bidrage positivt til skolen profil, Etableringen er i tråd med Københavns kommunes ambition om, at alle nye skoler skal være madskoler.

Tilvalg auditorium og aktivitetsrum på Kirsebærhavens Skole

Et auditorium vil skabe rammer for fælles formidling, samlæsning og præsentationer på tværs af klasser og årgange. Det kan bruges til faglige oplæg, morgensamlinger, forældremøder, kulturarrangementer og fælleslæsning. Auditoriet vil understøtte synlig læring og give mulighed for, at hele årgange arbejder med fælles faglige mål og tværgående temaer.
Et aktivitetsrum vil være særlig værdifuldt til undersøgende, problembaseret og tværfaglige læringsrum. Aktivtetsrummet vil kunne indrettes fleksibelt med zoner til gruppearbejde og kreative processer og innovation.
Særligt i udskolingen kan aktivitetsrummet fungere som projektværksted til længerevarende forløb i fx naturfag, håndværk & design, medborgerskab og valgfag. Det giver mulighed for at arbejde med autentiske problemstillinger og skabe produkter, der kan præsenteres og fremlægges for et publikum – fx i auditoriet.

SBK anbefaler, at auditorium og aktivitetsrum prioriteres som nøgleelementer i skolens udvikling, da de giver fleksible, tidssvarende læringsmiljøer, som understøtter både faglig fordybelse, kreativitet og fællesskab.

Tilvalg Fritids- og juniorklub på Kirsebærhavens Skole
En fritids- og juniorklub i direkte tilknytning til skolen vil styrke samarbejde mellem skole, KKFO og klubpædagoger. Det giver bedre overgang, fastholdelse af børn i trygge fritidsmiljøer, tættere samarbejde mellem skolen, klubpædagoger, og KKFO'ens personale, og kan forebygge at nogle børn føler sig ensomme. En klub placeret tæt på skolen kan desuden åbne for samarbejder med det lokale foreningsliv og evt. deles om faciliteter. Kirsebærhavens Skole har, som nævnt en planlægningsbevilling i dag, et fritids- og juniorklubtilbud placeret på en matrikel i kælderlokaler, der er fysisk adskilt fra skolen og som ejes af 3B og ikke er fremtidssikret. Et fritidstilbud tæt på skolen giver bedre mulighed for at understøtte børn, der har brug for ekstra støtte i overgangen fra skole til fritid, eller fra KKFO til klub. Det kan også potentielt bidrage til at mindske, det frafald der kan ske i skiftet mellem KKFO og klub.

SBK anbefaler, at etablering af fritids og junior-klub i direkte sammenhæng med Kirsebærhavens Skole prioriteres som en del af den samlede planlægning og at der åbnes for partnerskaber med foreningslivet.

Tilvalg øget toiletkapacitet
Kirsebærhavens Skole har i dag markant færre toiletter end anbefalet i kommunens funktionsprogram både til elever og personale. Det skaber daglige udfordringer med ventetid, uro og nedsat trivsel, især i indskolingen. Utilstrækkelig adgang til toiletfaciliteter påvirker både læringsmiljø og elevers sundhed negativt. For personalet er manglen på separate toiletter en arbejdsmiljømæssig udfordring, der påvirker både pauser og tilstedeværelse i undervisningen.
Skolen er allerede en del af Toiletplan 2030, og det vil derfor være økonomisk og planlægningsmæssigt hensigtsmæssigt at indarbejde en forøgelse af toiletkapaciteten i de kommende KKFO- og renoveringsprojekter.
SBK gør opmærksom på, at bade- og toiletforholdene i forbindelse med svømmehallen og idrætshallen også bør renoveres og opdateres.

SBK anbefaler derfor, at udvidelse og opdatering af toilet- og badefaciliteter prioriteres i sammenhæng med KKFO- og renoveringsprojekteterne.

Screening af behov for nyt UngeVærk i Valby
Det er SBK oplevelse, at der er behov for UngeVærk i Valby, og det kan bidrage positivt til unges trivsel, sociale udvikling og deltagelse i meningsfulde fællesskaber.

SBK anbefaler at støtte Børne- og Ungdomsudvalgets forslag om screeningsmidler til etablering af et UngeVærk i Valby.

Lokaler
Der er et stort behov for at opdatere faglokaler, så de bliver tidssvarende. Derudover er der behov for etablering af faciliteter, som kan imødekomme kravene til Teknologiforståelse i fremtiden. Folkeskolereformen peger på mere praksisfaglighed i undervisningen.

SBK anbefaler, at der tages hensyn til og afsættes midler til dette i byggeprocessen.

Borgerinddragende proces

Der er et stort behov for, at lokalområdet bakker op omkring skolen, så den kan tiltrække endnu flere af områdets børn og blive det naturlige skolevalg i lokalområdet og skoledistriktet.

En borgerinddragende proces kan styrke områdets forældre og beboeres oplevelse af at blive hørt og få indflydelse, samtidig med at den øger kendskabet til både skolen og hinanden – til gavn for hele området.

SBK anbefaler, at der afsættes midler til en borgerinddragende proces, så vi kan opnå et mere bæredygtigt mindset omkring skolen – for fremtidens skyld.

Høringssvar fra Lykkebo Skoles skolebestyrelse

Vigerslevvej 141
2500 Valby
lykkeboskole@kk.dk
+45 82 56 10 30

20. august 2025

Vedr. budgetnotat om tilpasning af byggesagerne på Lykkebo Skole og Kirsebærhavens Skole

Kære Børne- og Ungdomsforvaltning

Skolebestyrelsen på Lykkebo Skole takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende det fremlagte budgetnotat om tilpasning af byggesagerne. Vi ønsker at fremhæve følgende:

1. **Planlægningsbevillinger og tilpasninger**
   Skolebestyrelsen ønsker, at der prioriteres nye planlægningsbevillinger til de nødvendige tilpasninger, herunder tilvalg og sikre skolevejstiltag, som fortsat er et væsentligt behov på Lykkebo Skole. Det gælder særligt eleverne fra Grønttorvet, der dagligt skal bevæge sig til og fra skolen, og for hvem trygge og sikre skoleveje er afgørende.

2. **Madskole**
   Vi ønsker **ikke**, at der søges tilvalg om etablering af madskole.

   Lykkebo Skole er tilfredse med EAT-ordningen.

   En madskole vil medføre omfattende bygningsmæssige ændringer og strukturelle omlægninger i skolens dagligdag, som vi ikke ønsker. Elever, forældre og medarbejdere har været igennem mange forandring, og vi ønsker nu ro og kontinuitet fremfor nye omlægninger.

   Der er desuden en bekymring for, at yderligere forandringer kan føre til personalemæssig ustabilitet

3. **KKFO-projekt og helhedsrenovering**
   Lykkebo Skole er fortsat omfattet af KKFO-projektet fra Budget 2016 samt helhedsrenoveringen. KKFO-projekterne har gennem flere omgange været sat i bero med henblik på indarbejdelse i det samlede skolestrukturprojekt. Efter annulleringen af Skolen på Torveporten er projekterne stadig uafklarede og ikke gennemført. De nuværende KKFO-løsninger er ikke holdbare på sigt, hvorfor der er behov for at realisere projektet.

4. **Toiletkapacitet**
   Skolens toiletkapacitet er under de aktuelle anbefalinger. En helhedsrenovering bør derfor planlægges med en forøgelse af antallet af toiletter, så kapaciteten svarer til skolens elevtal og behov.

5. **Indeklima i basis- og faglokaler**
   En helhedsrenovering af Lykkebo Skole skal medføre, at indeklimaet i alle skolens lokaler lever op til aktuelle standarder. Det betyder, at ventilation, belysning/elinstallationer og akustik i både basis- og faglokaler skal bringes op på et tidssvarende niveau.

Lykkebo Skoles skolebestyrelse finder det afgørende, at de nævnte behov prioriteres i budgetforhandlingerne, så skolen får tidssvarende rammer, der sikrer både elevernes trivsel, et godt arbejdsmiljø for medarbejderne og en fremtidssikret bygningsmasse.

Vi ønsker, at der er politisk lydhør denne gang.

Med venlig hilsen
På vegne af Lykkebo Skoles skolebestyrelse

Rikke Skovgaard Nielsen
Skolebestyrelsesforperson

C

Kommentar fra Valby Lokaludvalg vedrørende manglende inddragelse i sagen om annullering af skoleprojektet på Torveporten

6. august 2025

Sagsnr.
2025-0247902

Dokumentnr.
2025-0247902-1

Sagsbehandler
Anne Liisberg

Valby Lokaludvalg finder det nødvendigt at rette en skarp kritik af den måde, vi som lokaludvalg er blevet håndteret i forbindelse med sagen om annullering af skoleprojektet på Torveporten og ophævelsen af den besluttede skolestruktur i Valby.

Formel høring er udeblevet
På trods af at sagen har klar og direkte betydning for bydelens børn, forældre og skoleinfrastruktur, har forvaltningen valgt udelukkende at henvende sig til skolebestyrelserne med et formelt høringsbrev – mens lokaludvalget alene blev orienteret via mail. Det vurderer vi som en markant tilsidesættelse af lokaludvalgets rolle og funktion.

Ifølge **Regulativ for lokaludvalg i Københavns Kommune (2023)**, §2, stk. 1 og 2:

"Borgerrepræsentationen [...] skal foretage en høring af lokaludvalget, forinden der træffes endelig beslutning i sager, der er af særlig betydning for bydelen i forhold til [...] skole."

Sagen vedrører både skolestruktur, kapacitet og fysisk planlægning – og har direkte betydning for bydelen. Lokaludvalget burde derfor ubetinget have været en del af en formel høringsproces.

Manglende mulighed for lokal forankring og dialog
Det fremgår videre af kommissoriet for lokaludvalg, at lokaludvalg skal:

"sikre dialog med bydelens borgere inden høringssvar m.v. afgives."

Ved at undlade formel høring er lokaludvalget **blevet afskåret fra at udføre denne opgave**. Trods vilje til at deltage og efterspørgsel på dokumentation og møder, er det faktiske forløb præget af sen og begrænset informationstilgang. Det har forhindret os i at agere som bindeled mellem borgerne og beslutningstagerne, som det ellers er hensigten med vores virke.

Uholdbar praksis og fremadrettet behov
Denne sag må ikke danne præcedens for fremtidig praksis. Hvis det er muligt at orientere skolebestyrelser med henblik på høring, så er det også muligt at orientere og høre lokaludvalg. Det er ikke et enten-eller, men et både-og, når det gælder demokratisk lokal forankring.

Vi opfordrer derfor til:

1. At Borgerrepræsentationen tager sagen op og får præciseret, at lokaludvalg skal høres i alle sager af bydelsspecifik betydning, herunder skolestruktur.

2. At forvaltningen fremover sikrer rettidige og ligeværdige høringer af både skolebestyrelser og lokaludvalg.

3. At der i denne konkrete sag gives mulighed for en supplerende høring af lokaludvalget, inden der træffes endelig beslutning i forbindelse med budget 2026.

Konklusion
Valby Lokaludvalg konstaterer, at den aktuelle inddragelse ikke lever op til de krav og forventninger, der følger af regulativet og kommissoriet. Det er i vores optik et svigt i forhold til demokratisk inddragelse og lokal sammenhængskraft – særligt i en sag, der berører børn, skoler og bydelens langsigtede udvikling.

Beslutningsgrundlag og indstilling
1. Manglende historisk præcision i beslutningsgrundlaget
I 2019 blev Valby Lokaludvalg og Områdefornyelsen Folehavekvarteret inddraget i idefasen, og kommunen afholdt borgermøder med lokale borgere. En behovsanalyse blev udarbejdet for at kortlægge det voksende børnetal og skolernes begrænsede kapacitet – særligt i Valby Syd. Dermed var grundlaget for skoleprojektet allerede lagt før Budget 2021, og der forelå både lokal inddragelse og politisk vilje før dette tidspunkt.

Skoleprojektet blev senere forankret i en konkret skolestruktur, hvor Harrestrup Å Skole opstod som en samlet enhed, og der blev arbejdet målrettet frem mod opførelse af ny udskolingsafdeling på Torveporten. At dette forløb i notatet reduceres til en beslutning i 2021, fjerner flere

års vigtig kontekst og borgerinddragelse fra fortællingen. Se vedlagte bilag for historik.

2. Utilstrækkelig vedligeholdelse og manglende ambitionsniveau
Med den foreslåede beslutning risikerer man at fastholde to skoler – Kirsebærhavens Skole og Lykkebo Skole – i en tilstand, hvor vedligeholdelse og udvikling er blevet forsømt gennem adskillige år. Dette er særligt problematisk i lyset af, at netop de to skoler har båret byrden af usikkerhed, midlertidige løsninger og strukturelle forandringer i årevis.

Det fremgår af indstillingen, at der alene afsættes midler til det, forvaltningen definerer som "need to". Det dækker over:

Renovering og planlægning af KKFO
Udbygning til fuld 0.–9. klasses drift
Etablering af sikre skoleveje

Derimod bliver en række nødvendige forbedringer, herunder toiletkapacitet, madskole, klubtilbud og aktivitetsrum, betegnet som "tilvalg" og dermed afhængige af politisk prioritering i fremtidige budgetter.

3. Toiletforhold bør ikke være et tilvalg
Valby Lokaludvalg finder det stærkt kritisabelt, at øget toiletkapacitet på Kirsebærhavens Skole er defineret som et tilvalg i notatet. Skolens eksisterende faciliteter er dokumenteret utilstrækkelige og uhygiejniske – bl.a. med kloaklugt og mangelfuld luftcirkulation.

Toiletter er en grundlæggende forudsætning for sundhed, trivsel og forsvarlig drift – særligt på en skole, der skal rumme både mellemtrin og udskoling. At opretholde funktionsdygtige og tilstrækkelige toiletforhold er ikke en luksus – det er et lovgivningsmæssigt krav og et pædagogisk ansvar.

Ved at gøre det til et "tilvalg" sættes basale standarder i konkurrence med ønskværdige forbedringer, hvilket er både problematisk og uholdbart i en skole med dokumenterede vedligeholdelsesefterslæb og socioøkonomiske udfordringer.

At gøre toiletter til et tilvalg er ikke blot uhensigtsmæssigt – det underminerer elevernes trivsel og sundhed og udhuler skolens fysiske standarder. Basale faciliteter skal ikke gøres til politiske prioriteringsspørgsmål, men opfyldes som en forudsætning for lovlig og værdig skoledrift.

4. *Manglende multihal*

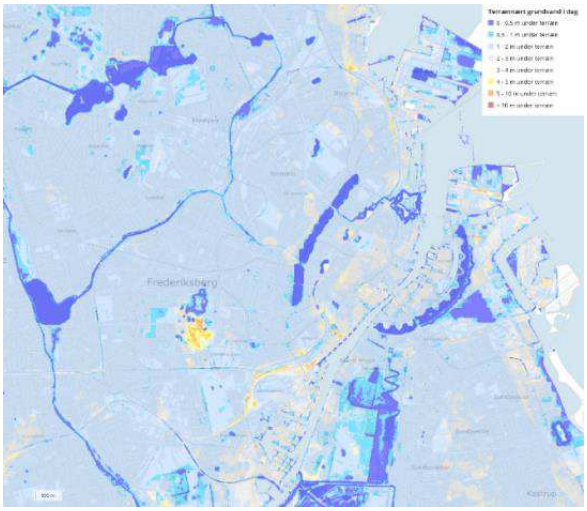
Vi gør desuden opmærksom på, at annulleringen af skolebyggeriet også medfører annullering af den tilknyttede multihal, der forventeligt skulle indgå i dækningen af foreningsbehovet som supplement til faciliteterne i Valby Idrætspark.

Valby Lokaludvalg opfordrer derfor til

- At sagen behandles på et oplyst, inddragende og ansvarligt grundlag – og at beslutningstagerne sikrer, at både faglighed og lokal viden respekteres i den videre proces.
- Beslutningen revurderes med respekt for hele forløbet siden 2019.
- Toiletkapacitet og øvrig fysisk opgradering løftes ind som nødvendige forudsætninger for fuld 0.–9. klasses drift.
- Der sker en systematisk opsamling på borgerinddragelsen frem mod den videre budgetlægning.

Venlig hilsen
Benjamin Friis, forperson for fagudvalget Børn, Fritidsliv og Sociale emner, Valby Lokaludvalg
Michael Fjeldsøe, forperson Valby Lokaludvalg

TM089 Ny lov om håndtering af terrænnært grundvand (need to risiko)

Modellering af det terrænnære grundvand i København (Statslig data, HIP)

Kategorisering	
Need to	x
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder hensigtserklæring om at afsætte den nødvendige finansiering til håndtering af de nye myndighedsopgaver, som Københavns Kommune skal udføre som følge af den nye lov om håndtering af terrænnært grundvand. Loven giver overordnet set to udfordringer for Københavns kommune idet det ikke er muligt at anvende statens data, der er for upræcis, og at byen overvejende består af etageejendomme, der ikke er undtaget af loven som fx parcelhuse. Hensigtserklæringen skal sikre kommunens overholdelse af den nye lovgivning.

Beslutningsoplæg:

- Der skal træffes beslutning om en hensigtserklæring vedrørende Teknik- og Miljøforvaltningens igangsætning af de opgaver som følge af den nye lov om terrænnært grundvand, der er trådt i kraft 1. juli 2025 og at finansiering udmøntes med midtvejsreguleringen i 2026 og budgetforslaget til budget 2027.

Need to risiko

Initiativet er need to risiko, fordi den nye lovgivning medfører merudgifter til nye opgaver, men der er ikke afsat DUT-kompensation til at forvaltningen kan efterleve lovgivningen i Økonomiaftalen for 2026 mellem regeringen og KL.

Da loven er trådt i kraft, er der behov for at påbegynde opgaveløsningen allerede nu. Der er samtidigt risiko for, at DUT-kompensationen er for lav, fordi ministeriets vurdering af opgaveniveauet ikke stemmer overens med KL's. Samtidigt er opgaverne særligt omkostningstunge for Københavns Kommune, fordi Miljø- og Ligestillingsministeriets foreslåede metode til udpegning ikke er egnet til byområder. Derudover findes der væsentligt flere store dræn i Københavns Kommune sammenlignet med resten af landet. Kommunen består overvejende af etageejendomme, der ikke er undtaget af loven i modsætning til fx parcelhuse. Derfor vil der for mange bygninger, skulle søges om tilladelser til eksisterende drænløsninger, hvilket bidrager væsentligt til de samlede omkostninger.

Hensigtserklæringen skal sikre, at Teknik- og Miljøforvaltningen kan levere det minimum af serviceniveau, som loven påkræver og sikre finansiering udmøntet med midtvejsreguleringen i 2026 og budgetforslaget til budget 2027.

Baggrund

Lovforslag om håndtering af terrænnært grundvand er vedtaget i folketinget den 3. juni og trådte i kraft den 1. juli 2025. Den nye lov pålægger Københavns Kommune at udføre en række opgaver, men der er ikke afsat DUT-kompensation til at dække omkostninger forbundet med loven. Det forventes, at niveauet af kompensation til kommunerne indgår i DUT forhandlingerne til næste års økonomiforhandlinger. KL har været i dialog med Miljø- og Ligestillingsministeriet om de økonomiske konsekvenser af både lovforslaget og de tilhørende bekendtgørelser. KL og ministeriet ser dog meget forskelligt på de kommunale opgaver, og derfor er dialogen om de økonomiske konsekvenser endnu ikke afsluttet – selvom der allerede er opgaver for kommunerne i 2025.

Indhold

Lovforslaget indebærer 3 overordnede opgaver, der medfører et øget ressourcetræk for Teknik- og Miljøforvaltningen. Med hensigtserklæringen kan forvaltningen påbegynde opgaveløsningen nu.

1. Udpegning af undersøgelses- og risikoområder

Kommunerne skal i spildevandsplanen udpege "undersøgelsesområder" og "risikoområder", hvor terrænnært grundvand kan udgøre et problem. Miljø- og Ligestillingsministeriet angiver at udpegningen skal ske på baggrund af statslige data, (Hydrologisk Informations- og prognosesystem samt Klimatilpasnings- og Arealanvendelsesværktøj til Miljø- og Planmedarbejdere), suppleret med lokal viden og data. Miljø- og Ligestillingsministeriet beskriver, at det statslige data for nogle områder er af begrænset kvalitet, og det er derfor nødvendigt at foretage konkrete vurderinger med lokal viden og data. Forvaltningen har ikke lokal viden og data for det terrænnære grundvand. Det er ikke et lovkrav at indsamle nyt data til udpegningsopgaven, men det er forvaltningens vurdering, at udpegning alene på baggrund af Statens data, vil medføre fejlbehæftede udpegninger med både oversete områder og med områder, hvor der ikke reelt er problemer med terrænnært grundvand.

Udpegede områder, hvor der reelt set ikke er udfordringer, vil medføre spild af ressourcer og midler, ved forsyningsselskabernes efterfølgende validering samt give kommunerne udfordringer med tilfredsstillende forklaringer til borgerne, især hvis ressourceforbruget relativt overstiger værdien af løsningerne til håndtering af det terrænnære grundvand. Oversete områder vil medføre risiko for, at bygninger og infrastruktur tager skade grundet højtstående grundvand. Begge tilfælde vil være til gene for borgerne og vil ikke medvirke til en optimal brug af samfundsressourcer til at opnå den tilsigtede kollektive sikring mod højtstående grundvand.

Ifølge det statslige data er hele Københavns Kommune præget af højtstående terrænnært grundvand. Udpegning af hele Københavns Kommune vil ikke være i overensstemmelse med lovens formål, og det vil skabe urealistiske forventninger om indsats i områder, hvor der ikke vil blive gennemført afværgeforanstaltninger, fordi HOFOR kun må etablere afværgeforanstaltninger, når det er samfundsøkonomisk rentabelt.

Forvaltningen og HOFOR ønsker en forsigtig tilgang til udpegningen, da det er nødvendigt at opbygge tilstrækkelige tekniske og økonomiske erfaringer igennem mindre pilotprojekter, for fremadrettet at kunne sikre borgerne de teknisk og økonomisk mest hensigtsmæssige løsninger.

For at gennemføre valide udpegninger skal der opbygges et tilstrækkeligt data- og vidensgrundlag til at understøtte det statslige data. Forvaltningen vil indsamle tilgængeligt data fra samarbejdspartnere, men det er forvaltningens vurdering, at det for nogle områder bliver nødvendigt at udføre reelle målinger af grundvandet.

2. Øget opgavebelastning ifm. HOFOR's afværgeløsninger
I de områder, hvor det er samfundsøkonomisk rentabelt, er HOFOR pålagt at udføre de nødvendige afværgetiltag som fx dræn og grundvandsoppumpning.

Etablering af afværgetiltagene kræver en lang række tilladelser iht. miljølovgivningen. Forvaltningen vil skulle udarbejde tilladelser bl.a. til grundvandssikring, udledning, boringer og nedsivning, anlægsarbejde på forurenet areal, VVM-screeninger og miljøvurderinger. HOFOR-projekterne vil være mere omfattende både i geografisk udstrækning og vil have en højere grad af kompleksitet, og derfor vil være ressourcekrævende at behandle.

Ministeriet undervurderer omfanget af den nødvendige myndighedsbehandling ift. gennemsnitlig sagsbehandlingstid, opfølgning og tilsyn. Derudover har ministeriet ikke medregnet alle de nødvendige og/eller potentielle tilladelser i deres økonomiske vurdering af ressourcetrækket.

3. Regulering af store permanente grundvandssænkende foranstaltninger (fx dræn)
Den nye lov medfører, at etablering af store dræn kræver tilladelse fremover, men mindre dræn ved enfamiliehuse er undtaget. I Københavns er det i dag almindelig praksis at etablere dræn i forbindelse med nybyggeri. Da der i København etableres væsentligt flere etageejendomme i København end i resten af landet, vil den nye regulering af dræn være særligt ressourcetung for Københavns kommune. Københavns Kommune vil derfor have væsentligt flere sager end ministeriet har lagt til grund, og væsentligt flere end andre kommuner, hvor nybyggeriet primært består af parcelhuse. Derudover betyder den løbende byudvikling i København, at behovet for nye dræn konstant opstår.

Da grundvandet generelt står højt i kommunen, findes der allerede mange eksisterende dræn. Fremover skal både nye og eksisterende store dræn VVM-screenes og have tilladelse efter vandforsyningsloven. Udover at underestimere antallet af dræn i særligt København har Ministeriet ikke medregnet ressourcetrækket for VVM-screening af de grundvandssænkende dræn, hvilket er påkrævet i henhold til VVM-lovgivningen.

Den nye regulering af permanente grundvandssænkende foranstaltninger betyder, at der frem til 2035 vil være en opgave med at lovliggøre eksisterende dræn. Samtidigt bliver der en kontinuerlig opgave med at sagsbehandle og meddele tilladelser til nye store dræn. Det forventede ressourceforbrug bliver derfor to årsværk årligt frem til 2035 og herefter et årsværk årligt. Hvis der ikke findes midler til varetagelsen af opgaven, vil det betyde en forringelse af serviceniveauet og manglende overholdelse af lovkravet.

Finansieringsbehov
Med de nye opgaver der følger af lovgivningen, er der et finansieringsbehov på 12,8 mio. kr. i 2026-2029. ØU besluttede med midtvejsreguleringen for 2025, at afsætte til 0,5 mio. kr. til opstart af indsatsen. Derfor er det tilbageværende finansieringsbehov 12,3 mio. kr. i 2026-2029 jf. tabel 1.

Tabel 1. Finansieringsbehov som følge af ny lov (t. kr. pl. 2026)

	2025	2026	2027	2028	2029	I alt
Dataindsamling og udpegning undersøgelsesområder (inkl. spildevandsplan)	500	1.448	1.949	1.949	73	5.919
Myndighedsbehandling af HOFORs afværgeløsninger		0	0	0	1.089	1.089
Myndighedsbehandling af "grundvandssænkende dræn"		1.451	1.451	1.451	1.451	5.804
Bevilling givet med midtvejs-reguleringen i 2025 til igang-sætning af indsatsen (ØU d. 26. august 2025)	-500					-500
I alt	**0**	**2.899**	**3.400**	**3.400**	**2.613**	**12.312**

Det samlede finansieringsbehov er 12,3 mio. kr. i perioden 2025-2029. ØU besluttede med midtvejsreguleringen i 2025 at afsætte 0,5 mio. kr. i 2025 til opstart af indsatsen (ØU d. 26. august 2025).

Da DUT forhandlingerne ikke er afsluttet og forventes at indgå i DUT for 2026 vedtages med dette budgetnotatet at Teknik- og Miljøforvaltningen kan igangsætte opgaveløsningen. Finansiering til opgaven udmøntes med midtvejsreguleringen i 2026 og i budgetforslaget til Budget 2027.

Forslag til hensigtserklæring

Teknik- og Miljøforvaltningen igangsætter de nødvendige aktiviteter for at kunne leve op til loven om terrænnært grundvand. Parterne noterer sig, at den økonomiske kompensation til kommunerne fortsat drøftes mellem KL og Miljø- og Ligestillingsministeriet og forventes at indgå i DUT-forhandlingerne for 2025-2026. På den baggrund forventes kompensationen for 2026 og frem at være kendt umiddelbart efter Økonomiaftalen for 2027. Parterne er enige om at håndtere finansieringsbehovet på 2,9 mio. kr. for 2026, 3,4 mio. kr. i 2027-2028 og 2,6 mio.kr. i 2029 og frem ved udmøntningen af midtvejsreguleringen for 2026, mens de økonomiske konsekvenser for 2027 og frem indgår i augustindstillingen for budget 2027.

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af opgaven vedr. dataindsamling

Kilde til udledning	Udledning pr. m^2 pr. år (kg CO_2e/ m^2/år)	Udledning pr. år (ton CO_2e/år)	Samlet udledning (minimum maksimum ton CO_2e)
Boringer til overvågning af det terrænnære grundvand	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	0,5 – 1,2

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at indsatsen vurderes at være kompliceret. Det skyldes, at der er tale om nye opgaver, som forvaltningen ikke har konkrete erfaringer med og at det er usikkert i hvilket omfang private og HOFOR vil etablere dræn og andre løsninger til at håndtere det terrænnære grundvand. Derfor er de estimerede servicemidler til behandling disse ansøgninger er forbundet med usikkerhed.

Derudover er det uvist, hvornår og hvordan DUT-forhandlingerne falder ud, samt hvor meget DUT-kompensation Københavns Kommune vil blive tildelt.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til opgaverne.

Bilag

Bilag 1: Beskrivelse af opgaverne ifm. kommende lov om håndtering af terrænnært grundvand

Teknik- og Miljøforvaltningen

Notat

Bilag 1: Beskrivelse af opgaver ifm. lov om håndtering af terrænnært grundvand

12-08-2025

Lovens formål og indhold

Loven har til formål at give kommuner og spildevandsforsyningsselskaberne mulighed for at håndtere terrænnært grundvand i kloakerede områder, som led i bedre klimasikring. Loven indebærer, at kommunerne får pligt til at planlægge håndteringen af terrænnært grundvand i spildevandsplanerne. Spildevandsforsyningsselskaberne får pligt til at håndtere terrænnært grundvand, hvis det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt. Det betyder, at spildevandsforsyningsselskaberne kan investere milliarder i fælles løsninger og derigennem sikre hele byområder mod oversvømmelser fra terrænnært grundvand, frem for, at hver enkelt grundejer står alene med opgaven.

Kommunerne skal i spildevandsplanen udpege områder, hvor terrænnært grundvand vil udgøre et problem. Dernæst skal spildevandsforsyningsselskaberne udføre samfundsøkonomiske beregninger på, om det er rentabelt at udføre afværgetiltag i de udpegede områder. Efter de samfundsøkonomiske beregninger er udført skal spildevandsplanen opdateres, så områder, hvor det viser sig ikke at være samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt at udføre afværgetiltag skal udgå af spildevandsplanerne. Herefter kan spildevandsforsyningsselskaberne udføre afværgetiltag til håndtering af terrænnært grundvand i de tilbageværende områder.

Opgaver relateret til lov om håndtering af terrænnært grundvand

Der er tre overordnede opgaver, som kommunen skal varetage som følge af den kommende lov:

1. Udpegning af undersøgelses- og risikoområder (inkl. fastlægges i spildevandsplanen)
2. Øget opgavebelastning ifm. HOFOR's afværgeløsninger
3. Regulering af permanente grundvandssænkende foranstaltninger (dræn)

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

<u>1. Udpegning af undersøgelses- og risikoområder</u>
Af lovforslaget fremgår det, at udpegningen af risikoområder kan foretages på baggrund af statsligt datagrundlag (HIP og KAMP) suppleret

med lokal viden og data, i det omfang det foreligger. Det er Teknik- og Miljøforvaltningens vurdering, at det nationale data ikke er tilstrækkelig repræsentativt for særligt byområder, og at en udpegning alene på dette datagrundlag kan medføre fejlbehæftede udpegninger. Der er således forvaltningens vurdering, at det er nødvendigt med data til bekræftelse/understøttelse af det statslige data. Ifølge GEUS (*De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland*) er HIP og KAMP screeningsværktøjer. GEUS skriver følgende om KAMP:

"Formålet med værktøjet er alene at give brugeren anledning til eventuelle nærmere undersøgelser. Det anbefales derfor enhver bruger at indhente yderligere oplysninger om de faktiske forhold i projektområdet".[1]

Københavns Kommune har ikke et datagrundlag eller eksisterende viden om det terrænnære grundvands nuværende tilstand ej heller viden om klimaforandringernes påvirkning herpå. For at kunne gennemføre troværdige udpegninger skal der opbygges et tilstrækkeligt data- og vidensgrundlag.

Opgaven vil kræve følgende underopgaver/leverancer:

- Anskaffelse af eksisterende data hos samarbejdspartnere
- Indledende analyse af hvor der skal udføres boringer til indsamling af nye data (hvor der ikke kan skaffes eksisterende data)
- Koordinering med HOFOR og nabokommuner om data og strategi
- Udarbejdelse af udbudsmateriale til boreentreprenør
- Entrere med boreentreprenør til udførelse af boringer
- Indhentning af nødvendige tilladelser til etablering af boringer
- Tilsyn med borearbejderne
- Databearbejdelse og dataanalyse
- Vedligeholdelse af boringer samt udbedringer ved evt. skader

Ressourceforbruget til dette er estimeret til et årsværk til og med 2028 samt anlægsomkostninger på i alt 3 mio. kr.

2. Øget opgavebelastning ifm. HOFOR's afværgeløsninger

Når HOFOR skal udføre grundvandssænkende foranstaltninger, kræver det en række tilladelser iht. Miljølovgivningen. Projekterne skal som minimum have tilladelse til grundvandssænkning, VVM-screening/§25 tilladelse og én eller flere tilladelser til bortskaffelse af vandet til recipient, nedsivning eller kloak. Derudover kan en lang række andre tilladelser være relevante afhængigt af de specifikke projekters udformninger og placeringer. Herunder er listet både de nødvendige tilladelser samt evt. tilladelser:

- Bortledning / grundvandssænkning (Vandforsyningsloven)
- VVM screening / §25 tilladelse (Miljøvurderingsloven)

[1] "Måling af det terrænnære grundvand, Kidmose og Henriksen 2022". (maaling-af-det-terraennaere-grundvand-kidmose-og-henriksen-2022.pdf)

- Udledningstilladelse (Miljøbeskyttelsesloven)
- Nedsivningstilladelse (Miljøbeskyttelsesloven)
- Påbud om kobling af eksisterende omfangsdræn
- Tilslutningstilladelser til nye dræn
- Tilslutningstilladelser samt påbud, hvis der regnvandskloakeres for at kunne gennemføre projekter til håndtering af TGV
- Tilladelser til miljøtekniske boringer (Miljøbeskyttelsesloven/vandforsyningsloven)
- Evt. Tilladelser til genanvendelse af TGV (kræver lovændring)
- Evt. ekspropriation (hvis forsyningsledninger skal etableres på privat matrikel
- Vandløbslov – behov for reguleringsprojekter for at kunne meddele udledningstilladelser
- Evt. §8 tilladelser (jordforureningsloven)
- Evt. tilslutningstilladelse til renseanlæg, hvis vandet ikke kan udledes (Miljøbeskyttelsesloven)
- Gravetilladelser (opgaven ligger hos PKR)

HOFORs projekter vil begynde i 2029 og vil formentlig køre mange år frem afhængigt af, hvordan grundvandet påvirkes af klimaforandringerne. Tilladelserne skal oftest kun meddeles én gang eller gives med en varighed af 30 år. De væsentligste ressourcetræk i forbindelse med denne opgave forventer forvaltningen bliver VVM-screening og/eller §25 tilladelse. I alt er det estimeret, at det forventede ressourceforbrug bliver ca. 1,5 årsværk årligt fra 2029.

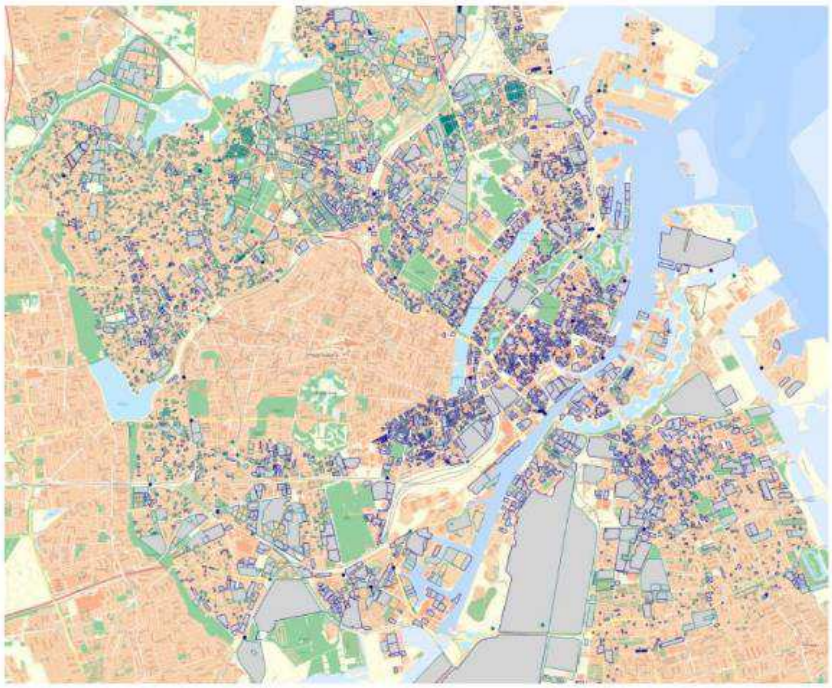
3. Regulering af permanente grundvandssænkende foranstaltninger

Indtil nu har permanente grundvandssænkende foranstaltninger (fx dræn) ikke skulle have tilladelse efter vandforsyningsloven. Den kommende lov medfører, at etablering af permanente grundvandssænkende foranstaltninger fremover skal have tilladelse. Der bliver fastsat en 10-årig overgangsperiode, hvorfor eksisterende dræn bliver ulovlige, hvis ikke de har opnået tilladelse inden 2035.

Den nye regulering vil betyde, at der fremadrettet vil være både en kontinuerlig opgave med at sagsbehandle og meddele tilladelser til nye grundvandssænkende dræn samt en opgave med at lovliggøre eksisterende grundvandssænkende dræn. De væsentligste ressourcetræk i forbindelse med denne opgave forventer forvaltningen bliver VVM-screening og/eller §25 tilladelse samt tilladelse til grundvandssænkning (bortledningstilladelse). I alt er det estimeret, at det forventede ressourceforbrug bliver ca. 2 årsværk årligt frem til 2035 og herefter 1 årsværk årligt.

Det estimerede ressourcetræk afhænger i høj grad af antallet af sager og den gennemsnitlige sagsbehandlingstid. Da området ikke tidligere har været reguleret, er det svært at estimere det kommende ressourcetræk, men det er forvaltningens erfaring, at de fleste større nybyggerier udføres med drænforanstaltninger, og forvaltningen har kendskab til, at

der er etableret mange dræn i København. Nedenstående kort viser matrikler, hvor der er registreret dræn (omfangsdræn).

Figur 1: Markeringerne på kortet angiver matrikler, hvor der er registreret et omfangsdræn/dræn

For Københavns Kommune består Indre by og brokvartererne overvejende af større etageejendomme. Mange af disse bygninger har dræn eller bygges med dræn. Forvaltningen vurderer, at flere af disse dræn har en kapacitet, der overstiger den nedre grænse, der er sat for at undtage dræn ved enfamiliehuse. Det er forvaltningens vurdering, at vi i Københavns Kommune vil have væsentligt flere sager end Miljøministeriet vurderer og flere sager and de andre kommuner.

Mangelfuld DUT-kompensation

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer, at statens økonomiske estimering af kommunernes ressourceforbrug ikke er retvisende. Dette skyldes at Miljø- og Ligestillingsministeriet underestimerer:

- opgaven med udpegning af risikoområder
- antallet af tilladelser, der skal opnås for at etablere grundvandssænkende foranstaltninger og bortskaffelse/nyttiggørelse af grundvandet
- antallet af eksisterende permanente dræn, der skal ansøge/opnå tilladelse
- de anslåede gennemsnitlige sagsbehandlingstider relateret til myndighedsopgaverne (udarbejdelse af tilladelser/afgørelser)

Overlap med klimatilpasningsstrategi og Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

Kortlægning af det terrænnære grundvand samt den øgede regulering af grundvandsænkende dræn vil tjene flere formål, herunder klimatilpasningsstrategien (Vores København) og indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse.

Klimatilpasningsstrategi – Vores København
Klimavenlig hverdag er en af de fire pejlemærker i den nye vision for TMF – Vores København. På den baggrund skal der udarbejdes en ny klimatilpasningsstrategi, der bl.a. skal tage hånd om /adressere problemstillingen med højtstående grundvand. En stigning i det terrænnære grundvand kan påvirke Københavnernes hverdagsliv, bygninger og kritisk infrastruktur. For at kunne tilrettelægge en klimatilpasningsstrategi for stigende grundvand, er det en udfordring, at forvaltningen ikke har et større kendskab til det terrænnære grundvand, samt hvordan klimaforandringerne vil påvirke grundvandet lokalt i Københavns Kommune.

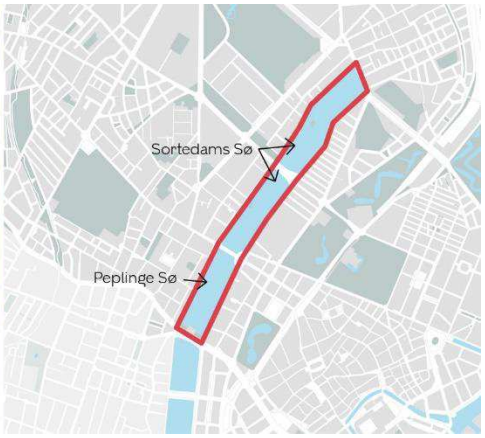
Kortlægningen af det terrænnære grundvand vil være nødvendigt for udviklingen af klimatilpasningshandleplaner og et nødvendigt værktøj til håndtering af opstigende grundvand.

Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse
Forvaltningen har i Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse peget på, at det er nødvendigt med opstart af klimaovervågning af grundvandet (indsats 6). Dette blandt andet med det formål, at påvirkningen af grundvandsressourcen ikke må føre til unødige gener i byen. Hvis det er muligt at finde penge til kortlægningen af risikoområder, så vil forvaltningen kunne udføre klimaovervågning af det terrænnære grundvand.

Det udvidede tilladelseskrav for permanente grundvandssænkende foranstaltninger vil medføre, at Teknik- og Miljøforvaltningen i højere grad kan indfri "Indsats 5 - Dræn" i Københavns Kommunes Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse. Indsatsen omhandler kortlægning og undersøgelse af større dræn med det formål at afdække, hvordan de påvirker grundvandsstand og grundvandskvalitet. Det fremgår af Miljø- og Ligestillingsministeriets lovforslag, at ministeriet af selv samme grund ønsker at udvide tilladelseskravet, da de vurderer, at dræn kan have en væsentlig indflydelse på grundvandsressourcen.

TM090 Renovering af søkanterne, need to

Kategorisering	
Need to	X
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Dette budgetnotat indeholder renovering af søkanterne i Peblinge sø og de to Sortedam Søer i det indre København. Der er tale om en én til én-genopretning af eksisterende konstruktion med samme udseende og udtryk for alle relevante søkanter.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 104,5 mio. kr. til en renovering af søkanterne i Peblinge Sø og de to Sortedam Søer i form af en genopretning (anlæg).

Need to renovering

Dele af søkanterne er under kraftig nedbrydning, og flere strækninger er afspærret, da færdsel langs søerne kan udgøre en risiko for borgerne på disse strækninger. Hvis der ikke afsættes midler, vil der være risiko for personskade grundet stenskred.

Foranalysen viser, at der er varierende nedbrydning, men langt de fleste nedslag er under kraftig nedbrydning, og der ses bl.a. revner i betonen pga. saltindtrængning og manglende frostsikring. Det betyder, at der forventes en acceleration i antallet af stenkanter, der risikerer at skride ud.

Baggrund

I Budget 2022 blev der afsat samlet 21,5 mio. kr. Der blev givet 18,5 mio. kr. til need-to-projekt genopretning af søkanterne langs Sortedams Sø ved Østerbrogade og Sankt Jørgens Sø ved Kampmannsgade. Derudover blev der givet 3 mio. kr. til de resterende søkanter om Peblinge Sø og de to Sortedams Søer.

Teknik- og Miljøforvaltningen orienterede Teknik- og Miljøudvalget den 19. august 2024 om, at søkanterne ved Peblinge Sø og Sortedams Søerne er i markant dårligere stand end forventet, og at det derfor ikke er muligt at gennemføre en renovering af kanterne, som forudsat i budgetnotatet til Budget 2022. Derfor blev der igangsat(BR 30.05.24) en analyse med nye prøvegravninger og udtagning af borekerner bag søkanterne. Undersøgelserne blev afsluttet primo 2025, og Teknik- og Miljøudvalget behandlede analysens resultater den 28. april 2025.

Tilstanden af søkanterne har medført, at forvaltningen siden sommeren 2023 løbende har vurderet situationen og har opstillet fysiske, punktvise afspærringer på grund af den nuværende risiko for personskade grundet udskridning af sten m.m. fra søkanterne.

Indhold

Budgetnotatet indeholder en genopretning af søkanterne som en selvstændig bærende konstruktion langs søkanterne i Peblinge sø og de to Sortedams Søer. Langs søkanterne i disse søer er der foretaget prøveboringer, som har vist moderat til kraftig nedbrydning i konstruktionens bærende betonbagstøbning. Granitstenene, som udgør den synlige del af søkanterne, er vedhæftet på betonbagstøbningen. Bentonbagstøbningen og fugerne mellem granitstenene er i nedbrydning, hvilket er grunden til, at granitsten falder ned. Søkanterne er konstrueret som en mur, der bærer vægten fra land således, at det bliver muligt at gå på en jævn flade langs søerne. Hvis ikke søkanterne genoprettes, vil de med tiden ikke kunne holde vægten fra land, og det vil ikke være muligt at færdes langs søkanterne.

Analyserne viser, at en stor del af søkanterne er kraftigt nedbrudt og en mindre del er moderat nedbrudt. Der hvor betonbagstøbningen er i kraftig nedbrydning, vil det være nødvendigt at etablere søkanten på ny. Forvaltningen estimerer, at det gør sig gældende for en strækning på samlet set ca. 2.900 meter. I de områder hvor betonbagstøbningen er konstateret moderat nedbrudt, bliver fuger renset og udfyldt, og løse/nedfaldne granitblokke bliver genmonteret. Forvaltningen estimerer, at det gør sig gældende for en strækning på ca. 350 meter.

Materialer og metoder
Søerne et fredet anlæg med restriktive myndighedsforhold. Det gør, at vi skal bruge bestemte metoder og løsninger i anlægsfasen for at overholde lovgivning på området.

Mens renoveringen pågår, er det nødvendigt at søkanterne holdes tørre. Derfor skal vandet afspærres med fx sandsække eller en oppustelig vandbarriere. Derefter skal granitblokke demonteres og afrenses. Der hvor der skal etableres ny kant, skal betonbagstøbningen bag granitblokkene udgraves, og der skal herefter fyldes op med ny beton og til slut genmontere granitblokkene med ny betonfuge. I de områder hvor betonbagstøbningen er konstateret moderat nedbrudt, og hvor man derfor kan nøjes med at renovere, bliver fuger renset og udfyldt og løse/nedfaldne granitblokke bliver genmonteret med klæbemørtel egnet til de pågældende forhold. Hvis genopretningen ikke sker nu, vil det blive nødvendigt at udskifte betonmuren fuldstændigt, hvilket vil fordyre initiativet.

Der er ikke afsat yderligere midler til afledt drift i dette budgetnotat, da der allerede er indeholdt midler til afledt drift og vedligehold af søkanterne.

Projektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i december 2029 og ibrugtaget (afleveret) i december 2029.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Projektet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Anlæg, renovering af søkanterne	Anlæg	5.000	30.000	34.750	34.750	104.500
Udgifter i alt		**5.000**	**30.000**	**34.750**	**34.750**	**104.500**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)	Udledning pr. år (ton CO_2e/år)	Samlet udledning (Minimum maksimum ton CO_2e)
Genopretning af søkanter	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	349-545

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er meget kompliceret, og der er derfor afsat 15 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Risikovurderingen er baseret på, at stenkanterne er delvist dækket af vand, og at nogle af konstruktionsdelene stikker flere meter ind i terrænet og er vanskeligt tilgængelige. Det indebærer en vis usikkerhed i vurderingen af tilstanden og dermed af udgiften til genopretning.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	4.000	1.600	1.600	1.600	8.800	8.800*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg		26.100	31.100	31.100	88.300	88.300*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.000	2.300	2.050	2.050	7.400	7.400*
Anlægsudgifter i alt			**5.000**	**30.000**	**34.750**	**34.750**	**104.500**	**104.500**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Peblinge Sø og de to Sortedams Søer									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Bilag:

Bilag 1: Styringsprincipper for indregning af uforudsete udgifter og risikotillæg i anlægsprojekter

Stab
Teknik- og Miljøforvaltningen

Bilag 1

Styringsprincipper for indregning af uforudsete udgifter og risikotillæg i anlægsprojekter

29-08-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 6750

Dokumentnummer i F2
198510

Sagsnummer eDoc
2025-0096531

I det følgende notat beskrives, hvordan der er indarbejdet budget til dækning af uforudsete udgifter og risikotillæg på projektet om renovering af søkanterne.

Rammerne for budgettering med risikotillæg er fastlagt i indstillingen om oprettelse af Teknik- og Miljøforvaltningens OU-model, som TMU vedtog den 21. november 2016. Ved relativt ukomplicerede anlægssager afsættes op til 8 %. Ved mere komplekse projekter med større usikkerhed, hvor forvaltningen har begrænsede erfaringer med projekttypen, afsættes 8-15 %. Ved særligt komplicerede og risikofyldte anlægsprojekter afsættes mindst 15 %. Indstillingen beskriver således principper for fastsættelse af risikotillæg men ikke principper vedr. uforudsete udgifter.

Intern Revision har i 2024 gennemført en særlig undersøgelse af over-/underskudsmodellerne på anlægsområdet, hvor bl.a. Teknik- og Miljøforvaltningens praksis for risikotillæg beskrives. Rapporten blev forelagt Økonomiudvalget den 23. april 2024.

Rapporten beskriver ligeledes Byggeri Københavns styringsprincipper, hvor det fremgår, at Byggeri København indregner et risikotillæg i budgetnotaterne på 5 % til risici, der er kendt på tidspunktet, og 15 % til uforudsete udgifter.

Praksis for at indarbejde uforudsete udgifter og risikotillæg i budgetnotater
Uforudsete udgifter er udgifter, der ikke er mulige at forudse/budgettere, men som erfaring viser vil komme, efterhånden som projektet kvalificeres og udføres, fx ændring i mængder, flere knækkede fliser end forventet, brug for øget afspærring mv.

Risikotillægget er en bygherrereserve, som ikke forventes at blive brugt. Tillægget frigives, når der er helt særlig forhold, der kræver det, fx ukendt arkæologi, vandførende lag, opsigelse af kontrakt mm. Forvaltningen fastsætter tillæggets omfang på baggrund af risici ved projektet og med ovennævnte satser. Ved foranalyser er risikotillægget 0 %.

I budgetnotatet "TM090 Renovering af søkanterne, need to" anvendes et tillæg for uforudsete udgifter på 50 % af anlægssummen af alle forudgående poster – samt herefter et risikotillæg på 15 %. Disse niveauer er i tråd med tidligere need to projekter som bl.a. Langebro og bro over Tuborgvej.

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

Med "uforudsete udgifter" menes egentlig "uforudseelige" udgifter, som det på et givent tidspunkt ikke er muligt at forudse, men som efter al sandsynlighed og erfaring må forventes at komme. Efterhånden som et projekt udvikles (projekteres og udføres), bliver budgettet mere og mere kvalificeret, idet de "uforudseelige" poster gradvist bliver kendte og dermed en reel del af projektets pris. Når projektet er afviklet, må de afsatte midler til de uforudseelige udgifter forventes at være brugt.

Teknik- og Miljøforvaltningen fastsætter omfanget af de uforudsigelige udgifter afhængig af, hvor oplyst projektet er på tidspunktet for budgettets tilblivelse. De uforudseelige udgifter håndteres således i form af en tillægsprocent til anlægsoverslaget og nedskrives i takt med projektets detaljeringsgrad. En vigtig forudsætning er, at det tilgrundliggende anlægsoverslag er kvalificeret og indeholder alle kendte forhold. Der er dog ingen garanti for at det afsatte beløb til uforudseelige udgifter er tilstrækkelig i alle tilfælde.

For dette konkrete projekt vedr. renovering af søkanterne er "uforudsete udgifter" sat til 50 %. Estimeringen af projektets basisomkostninger er som udgangspunkt baseret på beregning af mængder ganget med enhedspriser med afsæt i erfaringsbaserede priser. Der er desuden foretaget en risikovurdering, som viser, at projektet er forbundet med et højt usikkerhedsniveau.

Dette skyldes blandt andet, at Søerne er fredede, hvilket begrænser mulighederne for udførelse, valg af materialer og metode – og dermed øger den samlede usikkerhed. Derudover er anlæggets tilstand meget dårlig. De foreløbige forundersøgelser samt igangværende arbejder indikerer, at det ikke er muligt at fastlægge de præcise mængder, og det er således ikke muligt at udarbejde et fuldstændigt retvisende projekteringsgrundlag for, hvad der konkret skal udbedres. En præcis vurdering af anlæggets tilstand og behovet for udbedring vil først kunne foretages løbende og i takt med, at destruktive indgreb gennemføres.

Det er på den baggrund - at projektet er i tidlig projektfase samt, at der er stor usikkerhed om, hvad man ved og skal – at uforudsete udgifter er sat til 50 %, som er konsistent med lignende projekter.

Det skal bemærkes, at termen "tillæg" kan give forkerte associationer. Man ved erfaringsmæssigt, at yderligere opgaver og budget udvikler sig undervejs, men man ved ikke hvad.

Iht. den normale indplacering af anlægsprojekter er søkanterne "særligt kompliceret" og risikotillægget på 15 % er i overensstemmelse med denne vurdering.

TM091 Renovering af bygninger på kirkegårdsområdet (Need to)

Kategorisering	
Need to	x
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder to initiativer og et tilvalg for at renovere bygninger og konstruktioner på kommunens kirkegårde. Initiativerne er need to renovering, og det er derfor minimumsscenarier i overensstemmelse med kriterierne for det.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM002	Nej

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 4,2 mio. kr. til initiativ 1 om renovering Nordre Kapel og Stjernekapellet på Vestre Kirkegård (anlæg) (Need to renovering).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,3 mio. kr. til tilvalg om renovering af kælderen på Nordre Kapel (anlæg)
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 5,6 mio. kr. til initiativ 2 om udbedring af skader på murpiller og midlertidig afstivning af ustabilt murværk omkring portene i den ydre mur rundt om Assistens Kirkegård (anlæg) (Need to renovering).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden.

Need to renovering

Initiativerne er need to renovering, fordi der er risiko for nedfald og sammenstyrtning, hvorfor kommunen har handlepligt for at undgå personfare. Stjernekapellet og Nordre Kapel på Vestre Kirkegård såvel som murpiller i kirkegårdsmuren rundt om Assistens Kirkegård er nedbrudte. På Vestre Kirkegård er Stjernekapellet afspærret, da der falder løst puds og sten ned. Afspærringen påvirker færdslen på meget anvendte stier. Nordre Kapel har været afspærret i foråret 2025 og har gennemgået midlertidige akutte nødreparationer af hensyn til bisættelser i bygningen. På Assistens Kirkegård er murpillerne langs Nørrebrogade kraftigt beskadigede med risiko for nedfald af sten og delvis sammenstyrtning. Der er opsat sikringsforanstaltninger i sommeren 2025. Fælles for initiativerne er, at renovering vil blive dyrere, hvis det udskydes.

Baggrund

Initiativerne i budgetnotatet vedrører renovering af bygninger og konstruktioner på to af kommunens fem kirkegårde: Nordre Kapel og Stjernekapellet på Vestre Kirkegård og portene i kirkegårdsmuren på Assistens Kirkegård. Bygningernes nuværende tilstand er så nedslidt, at der er sikkerhedsrisici samt stigende omkostninger ved udsættelse af renovering. Nordre Kapel varetager vigtige driftsfunktioner omkring bisættelser, og uden renovering kan de

funktioner blive kompromitteret. Københavns Kommune er derudover forpligtet til at vedligeholde murene, da kommunen skal kunne lukke af for adgang til kirkegårdene. Renovering af bygninger på kirkegårdsområdet er en del af Teknik- og Miljøforvaltningens samlede genopretningsplan for grønne områder, som indgår i budgetnotatet *TM002 Genopretning af fysiske værdier i byens grønne områder*. Omkostningerne til genopretning af bygninger på kirkegårdsområdet indgår ikke i finansieringsbehovet i *TM002 Genopretning af fysiske værdier i byens grønne områder*.

I forbindelse med den besluttede ressortændring i kommunen overgår drift af kirkegårdene og dermed projekterne i dette budgetnotat pr. 1. januar 2026 til Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Indhold

Budgetnotatet indeholder to initiativer for at renovere bygninger og konstruktioner på kommunens kirkegårde. Hvis ikke der afsættes midler til renovering, vil elementerne forfalde yderligere, hvilket vil fordyre en senere renovering. Herudover er der risiko for nedstyrtningsfare og personskade. Initiativerne kan ikke skaleres.

Initiativ 1. Renovering af Nordre Kapel og Stjernekapellet, Vestre Kirkegård

Stjernekapellet og Nordre Kapel på Vestre Kirkegård er begge i så dårlig stand, at løst puds, sten og tegl falder ned. Kommunen har uomgængelig handlepligt på grund af den sikkerhedsrisiko det udgør. Uden finansiering bliver skaderne værre, risiko for nedfald og sammenstyrtning større og renoveringen dyrere. På Nordre Kapel er der årligt 60-80 bisættelser, og uden renovering er der risiko for at den driftsfunktion ikke vil kunne fortsætte. Initiativet inkluderer finansiering af en renovering af henholdsvis murkamme og løngangstag på Nordre Kapel og murværket på Stjernekapellet. Det vil sikre både tilgængeligheden på kirkegården og bygningernes anvendelse fremadrettet.

Begge bygninger er udpeget som bevaringsværdige i kommuneplanen og ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Der er derfor også ift. bevaring af kulturarv en kommunal interesse i, at bygningerne renoveres. Renoveringerne skal af samme årsag ske i overensstemmelse med bygningernes og kulturmiljøets bevaringsværdier.

Nordre Kapel har omfattende skader på murkammene, og der har været episoder, hvor tagsten er faldet ned på løngangstaget i atriumgården. Af hensyn til sikkerheden og risiko for personfare blev atriumgården spærret af i marts 2025, så forvaltningen kunne overvåge, om yderligere sten faldt ned, særligt i forbindelse med blæsevejr. Der er foretaget akutte midlertidige reparationer, og efter påske 2025 blev atriumgården genåbnet af hensyn til begravelseshandlingerne, men bygningen overvåges fortsat nøje. Løngangstaget er utæt, hvilket fører til vandindtrængning i bygningen. På Nordre Kapel er det nødvendigt at udbedre skaderne på murkammene, herunder nedtage ødelagte tegl og fastgøre løse elementer. Der skal opsættes nye tegl som erstatning for de beskadigede, murværket skal repareres og løngangstaget skal udskiftes. Det er det minimale niveau af renovering, for at opretholde bygningens funktion.

Stjernekapellet er i tilsvarende dårlig stand. Murværket er stærkt forvitret med sætningsskader, løst puds og mursten, hvilket har ført til, at bygningen blev afspærret i marts 2025 og fortsat er det. Forvaltningen har foretaget afspærringen grundet risiko for personskade, hvis puds eller mursten falder ned. Der har tidligere været foretaget akutte, mindre reparationer, men pga. bygningens tilstand kræver det nu en mere gennemgribende indsats. Hvis bygningen igen skal kunne åbnes for offentlig færdsel, er det minimum nødvendige med en række indsatser. Der er behov for en undersøgelse af bygningens statik, og der skal laves en større udskiftning af ødelagte sten og fuger samt foretages omfattende oppudsning og efterfølgende kalkning.

Stjernekapellet forventes ibrugtaget (tilgængeligt og afleveret) ultimo 2026 og Nordre Kapel forventes ibrugtaget (tilgængeligt og afleveret) ultimo 2027.

Tilvalg. Renovering af kælderen
Kælderen under den lille kapelsal i Nordre Kapel er præget af omfattende fugt, som trænger op i væggene i den lille kapelsal, hvilket er meget skadeligt for murene og indebærer en risiko for udvikling af skimmelsvamp. Der skal gennemføres fugtsikring samt udtørring af kælderen under den lille kapelsal.
Med tilvalg afsættes midler til reparation og udtørring af kælderen. Forvaltningen vurderer, at arbejdet kan udskydes frem til 2027, og gennemføres uafhængigt af de resterende opgaver i initiativ 1. Forvaltningen gør opmærksom på, at ved at udsætte udtørring og reparation af kælderen længere end til 2027, så er det vurderingen, at det vil skabe øgede omkostninger ved en senere nødvendig renovering af kælderen.

Initiativ 2. Renovering af murpillerne omkring portene i den ydre kirkegårdsmur, Assistens Kirkegård
Assistens Kirkegård er en af de mest besøgte kirkegårde i København og fungerer samtidig som et grønt byrum og passage for mange tusinde daglige brugere. Kirkegården er central infrastruktur, da mange borgere anvender cykel- og gangruterne, der forbinder Nørrebrogade, Jagtvej, Hans Tavsens Gade og Kapelvej. Den ydre kirkegårdsmur omkring Assistens Kirkegården er kraftigt nedbrudt. Særligt murpillerne omkring de fem porte langs Nørrebrogade har revner og forskydninger i både murværk og granitafdækningssten. Dertil kommer at nogle mursektioner er ude af lod og skæve i en sådan grad, at de risikerer at vælte. Det medfører en sikkerhedsrisiko for de mange borgere og turister, der færdes i eller ved Assistens Kirkegården hver dag. Kommunen har uomgængelig handlepligt for at sikre, at der ikke sker personskade som følge af nedfald og sammenstyrtning. Uden finansiering vil skaderne forværres, og omkostningerne til renovering vil stige.

Initiativet omfatter finansiering til renovering af murpillerne omkring de fem porte langs Nørrebrogade i den ydre mur rundt om Assistens Kirkegård. Renoveringen er nødvendig for at sikre, at murpillerne ikke forfalder yderligere, og at de ikke styrter sammen.

En ekstern byggeteknisk gennemgang af murpillerne har vist gennemgående revner og forskydninger i murværk og granitafdækningssten langs Nørrebrogade. Disse omfattende skader skyldes, at de indmurede dele af hængslerne på de store træ- og smedejernsporte er korroderet. Det har medført udvidelser og sprængninger i murværket. Flere af murpillerne har en øvre del, der er begyndt at hælde. De store granitafdækningssten i toppen af pillerne er flere steder revnede og/eller forskudt. Selve kirkegårdsmurene har ikke været omfattet af gennemgangen. I områder, hvor murpillerne er revnet omkring indmuringsdele i forbindelse med hængsler og gitre, skal disse indmuringsdele blotlægges med henblik på reparation og korrosionsbeskyttelse. Der er desuden behov for ommuring af en betydelig del af murværket i pillerne. Afdækningsstenene skal også placeres korrekt og fikseres. Det er nødvendige tiltag for at forhindre nedfald og sammenstyrtning. Forvaltningen har allerede nu igangsat en midlertidig sikring af murpillerne og dele af murene, for at forhindre personskade.

Uden finansiering vil det blive nødvendigt at afspærre portene og dermed afskære de anvendte stier og ruter til stor gene for mange borgere, der bruger kirkegården som gennemgang. Kirkegårdsmurene på Assistens Kirkegård er fredede, med undtagelse af området omkring metroforpladsen. Der vil derfor være særlige krav til materialer og metoder i forbindelse med renoveringen.

Projektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt og afleveret) i ultimo 2027.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Anlægsprojektet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Renovering af Nordre Kapel og Stjernekapellet, Vestre Kirkegård						
- Renovering	Anlæg	3.200	1.000			4.200
- Tilvalg. Renovering af kælder	Anlæg	300				300
Initiativ 1 i alt		**3.500**	**1.000**	**0**	**0**	**4.500**
Initiativ 2. Renovering af Murpillerne omkring, portene i den, ydre kirkegårdsmur, Assistens Kirkegård						
- Renovering	Anlæg	600	5.000			5.600
Initiativ 2 i alt		**600**	**5.000**	**0**	**0**	**5.600**
Udgifter i alt		**4.100**	**6.000**	**0**	**0**	**10.100**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (minimum maksimum ton CO_2e)**
Anlæg af TM091, initiativ 1.	Udfyldes kun af byggeri	Udfyldes kun af byggeri	14,4 – 51,7
Anlæg af TM091, initiativ 2.	Udfyldes kun af byggeri	Udfyldes kun af byggeri	18,6 – 66,5

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Initiativ 1: Den overordnede risikovurdering er, at projektet vurderes at være kompliceret, og der er derfor afsat 10 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg. Det skyldes at forvaltningen ikke kender omfanget af skaderne på bygningerne udover de umiddelbart synlige, og at man undervejs i renoveringsarbejdet kan blive opmærksom på yderligere sætnings- og fugtskader, som kræver udbedring.

Initiativ 2: Den overordnede risikovurdering er, at projektet vurderes at være kompliceret, og der er derfor afsat 10 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg. Det skyldes dels, at kirkegårdsmuren omkring Assistens vurderes at være i generel dårlig vedligeholdelsesstand, og at forvaltningen i forbindelse med arbejdet kan blive opmærksom på yderligere skader, som kræver udbedring. Dels er muren fredet, og særlige krav til renoveringen kan øge kompleksiteten i renoveringsarbejdet.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering, initiativ 1	ØU	3170 – KEJD,	420	120			540	540*
- Udførsel, initiativ 1	ØU	Anlæg	2.500	800			3.300	3.300*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1	ØU	3170 – KEJD,	280	80			360	360*
- Tilvalg. Renovering af kælderen	ØU	Anlæg	300				300	300*
- Projektering, initiativ 2	ØU	3170 – KEJD,	250	396			646	646*
- Udførsel, initiativ 2	ØU	Anlæg	150	4.340			4.490	4.490*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	ØU	3170 – KEJD,	200	264			464	464*
Anlægsudgifter i alt			**4.100**	**6.000**	**0**	**0**	**10.100**	**10.100***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☒	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Vestre Kirkegård: Vestre Kirkegårds Allé 15, 2450 København Assistens Kirkegård: Kapelvej 2, 2200 København									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	

TM093 Renovering af anløbshavn og stensætning ved Amager strandpark (Need to)

Kategorisering	
Need to	x
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en renovering af anløbshavn og den tilstødende stensætning i kanalen langs Havkajakvej i Amager Strandpark for at forhindre øget underminering og risiko for sammenstyrtning på de to bygværker.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 18,8 mio. kr. til need to renovering af Amager Strandpark anløbshavn og den tilstødende stensætning i kanalen langs Havkajakvej (anlæg).

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM002	Nej

Need to renovering

Initiativet er need to renovering, fordi Amager Strandpark anløbshavn og strand med årligt ca. 1 mio. besøgende er væsentlig infrastruktur, der risikerer at blive ødelagt eller utilgængeligt uden renovering. Der er nedstyrtningsfare på grund af undermineringen af underlaget, og dele af anløbshavnen er allerede afspærret grundet en defekt og ødelagt træspuns. Hvis der ikke afsættes midler til renoveringen, vil der ske yderligere underminering og risikoen for sammenstyrtninger og personfare øges. Den tilstødende stensætning i kanalen langs Havkajakvej er fejlkonstrueret og indtrængende vand underminerer stensætningen med risiko for sammenstyrtning.

Uden finansiering vil det være nødvendigt at afspærre flere og større områder i takt med at skaderne forværres og renovering bliver dyrere fordi skaderne vil omfatte større områder.

Baggrund

Amager strand, havn og stensætning har akut behov for renovering, for at fastholde værdien og modvirke yderligere nedbrydning. Derfor indgår initiativet som need to renovering.

Amager Strandparks anløbshavn er anlagt i 2005 og blev oprindeligt skabt som et tilbud til sejl- og motorbåde, der ønskede en kortvarig anløbsmulighed og adgang til stranden og havnens faciliteter. I dag anvendes havnen også til undervisning i kajak, dykning og andre aktiviteter grundet de beskyttende omgivelser og den nemme adgang mellem land og vand. Der er ingen registrerede renoveringer af havnen og stensætningen, siden den blev etableret.

Genopretning af bygningsværker er en del af Teknik- og Miljøforvaltningens samlede genopretningsplan for byens grønne områder. Budgetnotatet indgår ikke i *TM002 Genopretning af fysiske værdier i byens grønne områder.'*

I forbindelse med det besluttede ressortflyt pr. 1. januar 2026 overgår Amager Strandpark og dermed dette genopretningsprojekt fra Teknik- og Miljøforvaltningen til Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Indhold

Amager Strandparks anløbshavn og den tilstødende stensætning er under kraftig nedbrydning. Det viser eksterne undersøgelser, som forvaltningen har fået foretaget. Det drejer sig om konstruktionerne over og under vandet i anløbshavnen og den tilstødende stensætning i kanalen langs Havkajakvej i Amager Strandpark. Havnen består af en stensætning rundt om havnebassinet, langs nordsiden er anlagt en anlægsbro. Den indre del af haven er konstrueret med træspuns.

Hvis skaderne på anløbshavnens konstruktioner og stensætningen ikke udbedres, vil undermineringen fortsætte. Det vil øge risikoen for, for at stierne langs stensætningen og havnen styrter sammen. Det indbefatter en risiko for personfare, for vægten af en person kan være udslagsgivende for sammenstyrtningen. Derfor kan det blive nødvendigt at afspærre et endnu større område end i dag af hensyn til sikkerheden. En afspærring langs stensætningen ved Havkajakvej vil forhindre de erhvervsdrivende og deres gæster i at komme til vandet i kanalen, som er en del af deres forretninger. Det kan medføre tabte indtjeningsmuligheder og forringe mulighederne for yderligere udlejning af tomme byggefelter til vandaktivitetsbaseret erhverv.

Anløbshavnen
Undersøgelsen af anløbshavnen viste, at stensætningen er blevet undermineret, og at der i fire steder er opstået store hulrum under belægningen. Årsagen er en defekt, og enkelte steder ødelagt, træspuns langs hele anløbshavnen. Det har medført, at områderne i dag helt eller delvist er afspærret for tunge køretøjer og strandparkens brugere og gæster.

For at genoprette anløbshavnen vil det være nødvendigt at udskifte den ødelagte træspuns. Derudover skal de hulrum der er opstået under belægningen fyldes ud. Hvis udbedringerne ikke foretages, vil undermineringen forsætte, og risikoen for sammenstyrtninger vil blive kraftigt forøget. I dag er dele af havnen afspærret af hensyn til sikkerheden.

Stensætningen
En yderligere undersøgelse af den tilstødende stensætning i kanalen langs Havkajakvej har vist, at stensætningen er under kraftig nedbrydning. Årsagen er, at stensætningen er konstrueret forkert, med en for stejl hældning, der ikke tilstrækkeligt modvirker påvirkningerne fra vandet i kanalen. Det medfører en risiko for, de arealer, der bruges til færdsel og erhvervsudlejninger bliver ødelagt.

For at sikre stensætningen mod fremtidige storme anbefales det at opgradere stensætningen ved at ændre på konstruktionen, så hældningen reduceres og den øverste flade på stensætningen udvides. Herudover skal de skader på stensætningens kantsten og huller som følge af manglende dæksten i stensætningen også udbedres hurtigst muligt, da disse åbninger i stensætningen er sårbare og nemt kan udvikle sig yderligere.

Samlet set skal der afsættes 18,8 mio. kr. i anlæg til genopretning af anlægshavnen og stensætningen. Som konsekvens af renoveringen skal der afsættes 0,17 mio. kr. årligt til afledt drift og vedligehold af anlægshavnen og stensætningen. Projektet kan ikke skaleres og forventes ibrugtaget ultimo 2027.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Anlægsprojektet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Parkbrugerrådet prioriterer forslag til fysiske forbedringer, som forvaltningen præsenterer for TMU. Puljen består af 338.438. (2025 p/l) mio. kr. årligt til mindre fysiske forbedringer som ikke kan dække renoveringsudgifterne. Puljen kan dog disponeres som bidrag til finansiering, såfremt der er ønske herom.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Renovering af anløbshavn og stensætning	Anlæg	9.405	9.405	0	0	18.810
- Afledt drift og vedligehold	Service	0	83	165	165	413
Udgifter i alt		**9.405**	**9.488**	**165**	**165**	**19.223**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af TM093, Amager strand, havn og stensætning	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	113,9 – 134,9

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 8 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Udførsel	KFU	2060 - Anlæg	8.316	8.316			16.632	16.632*
- Udgifter til bygherreorganisation	KFU	2060 - Anlæg	1.089	1.089			2.178	2.178*
Anlægsudgifter i alt			**9.405**	**9.405**			**18.810**	**18.810***
Afledte serviceudgifter								
- Vedligehold og afledt drift	KFU	1060 – Service		83	165	165	413	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**83**	**165**	**165**	**413**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☒	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Amager Strandpark									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM093a Rekreativt brug af anløbshavn ved Amager Strandpark, tekst

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring om at undersøge, hvordan anløbshavnen ved Amager Strandpark kan benyttes mere til rekreative formål.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om hensigtserklæring om at arbejde videre med at vurdere mulighederne for rekreativt brug af anløbshavn med Amager Strandpark

Baggrund

Der er bestilt et budgetnotat til forhandlingerne om Budget 2026 på en hensigtserklæring vedrørende mere rekreativt brug af anløbshavnen ved Amager Strandpark i forbindelse med renoveringen af anløbshavnen.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM093	Nej
KF091	Nej

I budgetforhandlingerne om Budget 2026 indgår renoveringen af anløbshavn og stensætning ved Amager Strandpark som need to jf. TM93 Amager strand, havn og stensætning. Dele af anløbshavnen er afspærret grundet en defekt træspuns, der medfører nedstyrtningsfare. I budgetforhandlingerne om Budget 2026 indgår der også et nyt foreningsbyggeri i Amager Strandpark, jf. KF091 Nyt foreningsbyggeri i Amager Strandpark der både understøtter foreningsbrug og selvorganiseret brug af naturen i Amager Strandpark

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 28. november 2022 at udbyde ledige byggefelter langs Havkajakvej til erhverv, men at reservere et areal beliggende umiddelbart syd for anløbshavnen til et foreningsbyggeri. Byggeriet skal understøtte at foreninger, organisationer og netværk får mulighed for at benytte Amager Strandpark til rekreative aktiviteter ved at skabe mødesteder, opbevaringsmuligheder og omklædningsfaciliteter. Kultur- og Fritidsforvaltningen har gennemført et screeningprojekt med inddragelse af lokale aktører og medlemmer af Parkbrugerrådet for Amager Strandpark, og har efterfølgende udarbejdet et oplæg til realisering heraf. Resultatet af screeningen om nyt foreningsbyggeri Amager Strandpark blev forelagt Kultur- og Fritidsforvaltningen den 24. oktober 2024.

Hvis der skal udvikles nye rekreative faciliteter i anløbshavnen skal dette ske med afsæt i det nye foreningsbyggeri. Det vurderes, at der fx vil kunne etableres en nedgang til vandet og en platform, hvorfra det er muligt at sætte kajakker, stand-up paddle boards mv. i vandet. Desuden kan der etableres kommunale badefaciliteter i den sydlige del af Amager Strandpark, f.eks. en flydende sauna der kan skabe bedre forhold for de mange københavnere, der vinterbader i Amager Strandpark.

I forbindelse med det besluttede ressortflyt pr. 1. januar 2026 overgår ansvaret for udvikling og drift af Amager Strandpark og dermed denne hensigtserklæring fra Teknik- og Miljøforvaltningen til Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Indhold

Forslag til hensigtserklæring:

"Parterne er enige om, at det skal undersøges, hvordan anløbshavnen ved Amager Strandpark i højere grad kan benyttes til rekreative formål og hvordan nye faciliteter kan understøtte det foreningsbyggeri, som Kultur- og Fritidsforvaltningen planlægger umiddelbart syd for Anløbshavnen. Finansiering af det videre arbejde henvises til senere forhandlinger om budget."

Administrativt bilag

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☒	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Budget 2026
Økonomiforvaltningen
Senest opdateret d. 18. august 2025

ØK26 Videreudvikling af Fremtidens Guldkysten og Renden (need to)

Kategorisering	
Need to	x
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilling fra politisk parti	
Bestilling fra borgermesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resume

Københavns Kommune arbejder for udvikling af området Guldkysten og Renden i Sydhavn. Formålet med udviklingen er at gennemføre en lovliggørelse af området, som så vidt muligt bevarer områdets unikke karakter.

Det indledende udviklingsarbejde er igangsat med bevillinger, der udløber i 2025. Der er behov for midler til den videre udvikling af området med henblik på at opfylde kommunens handlepligt og sikre en lovliggørelse af området. Med budgetnotatet anmodes om 14,8 mio. kr. over tre år til det videre arbejde.

Need to

Københavns Kommune har i en kombination af kommunens brugsret og kommunens rolle som myndighed en lovgivningsbestemt handlepligt i forhold til en række af de forhold, der forekommer i området, herunder aktiviteter i strid med plangrundlaget, bebyggelser opført inden for strandbeskyttelseslinjen og uden byggetilladelse, manglende aftale omkring brugen af området samt udfordringer vedrørende brandsikkerhed mv. Bevillingerne der søges om, er nødvendige for det videre arbejde med området og dermed lovliggørelse.

Baggrund

Ved udgangen af 2025 udløber bevillinger afsat ved budget 2024 og overførselssagen 2024-25. Begge bevillinger blev givet som need-to grundet KKs lovmæssige handlepligt.

Indhold

Der knytter sig en række problematiske forhold til området Guldkysten og Renden. Dette omfatter bl.a. bebyggelser opført inden for strandbeskyttelseslinjen, bebyggelser opført uden forudgående byggetilladelse, manglende betaling af arealleje, jordforurening, manglende kloakering og forsyning samt mangelfuld brandsikkerhed af bebyggelser.

Ved budget 2024 blev der første gang afsat midler til lovliggørelse af Guldkysten og Renden. Siden har Københavns Kommune (KK) arbejdet på en løsning, der efterlever både lovkrav, princippet om inddragelse af brugere og beboere samt et ønske om at bevare områdets karakter.

Løsningen kræver et tværfagligt samarbejde i KK samt en vedvarende og tværgående indsats med løbende kontakt til borgere i forskellige fora og med forskelligt fokus. Ved projektets opstart blev der derfor etableret en tværgående projektgruppe med repræsentation fra Teknik- og miljøforvaltningen (TMF), Socialforvaltningen (SOF) og fra Økonomiforvaltningen (ØKF) repræsenteret ved Københavns Ejendomme (KEJD).

Forvaltningerne leverer vigtige bidrag med kompetencer inden for deres fagområder, mens der derudover er etableret samarbejde med beboere for at sikre beboerinddragelse.

Status på arbejdet i Guldkysten og Renden
Med bevillingen fra budget 2024 igangsatte KK en screeningsfase for at afdække mulige løsningsmodeller for lovliggørelse af området. Denne fase forventes afsluttet i 2025.

For nuværende er vurderingen, at den mest egnede løsning er etablering af en haveforening inspireret af løsningsmodellen for H/F Nokken. Denne model imødekommer ønsket om at fastholde områdets egenart, og tillader samtidig, at den nuværende brug kan fortsætte i vid udstrækning. Beboerne ønsker tilsvarende, at der etableres en haveforening i området. Haveforeningsmodellen er mindst omkostningstung for beboerne pga. færre krav til bygningsudformning end ved fx helårsbeboelse. Det er vigtigt for, at beboerne kan bruge området på nogenlunde samme vilkår som i dag.

Rammer for det videre arbejde med udvikling af Guldkysten og Renden
Planlægningsfasen er igangsat med midler afsat i overførselssagen 2024-2025. Planlægningsfasen skal fortsætte i de kommende år for at sikre lovliggørelse, hvorfor der er behov for finansiering i 2026 og frem. En forudsætning for det videre arbejde er, at den nuværende projektorganisering mellem ØKF, TMF og SOF (med projektledelsen forankret i ØKF) fortsætter som hidtil med små justeringer.

I det videre arbejde med planlægningsfasen skal de konkrete planer for området, bebyggelse og eventuelle nye funktioner tilvejebringes. Dette vil forventeligt kræve en detaljeret planlægning, blandt andet af hensyn til strandbeskyttelseslinjen og brandforhold. Det skal desuden afsøges, hvordan området kan forsynes i fremtiden.

Endelig skal det klarlægges, om der kan tilføres yderligere funktioner til området for eksempel i form af skæve boliger. For at sikre de nødvendige rammer er en dialog med Kystdirektoratet og By & Havn nødvendig. Når planlægningsfasen og lokalplanen er gennemført, kan der etableres en haveforening i området.

Planlægningsfasen indebærer tæt og inddragende dialog med områdets beboere og andre interessenter. Det er derfor vigtigt, at de forskellige kommunale interesser og kompetencer koordineres på tværs af de tre forvaltninger, beboerne og andre interessenter tilknyttet området. Der er fokus på den brobyggende indsats mellem kommunen og borgerne, som skal sammenkøres med rammerne for det videre udviklingsarbejde i området.

Sikring af rammer for videre udvikling
KK arbejder for at tilvejebringe de nødvendige rammer for den videre udvikling af området. I den forbindelse pågår dialog med Kystdirektoratet om strandbeskyttelseslinjen samt med By & Havn om ejerskab og udvikling af området.

Økonomi

Der afsættes i alt 14,8 mio. kr. på følgende:

- 2,2 mio. kr. årligt i 2026 til 2028 fordelt til ØKF til fastholdelse af en bemanding på 2,1 årsværk. Heraf varetager 1 årsværk interessenthåndtering, projektledelse og tværfaglig koordinering, 0,8 årsværk varetager den overordnede bygherrerolle i forbindelse med forberedelse af lokalplanen, mens 0,3 årsværk anvendes til juridisk rådgivning.

- 1,4 mio. kr. årligt i 2026 til 2028 til TMF til håndtering af den del af bygherrerollen, som omfatter samarbejdet med beboerne om deres konkrete deltagelse for hvert lod, og de informationer der skal leveres for hver beboer i forbindelse med lokalplansprocessen.

- 0,8 mio. kr. årligt i 2026 og 2027 stigende til 1,0 mio. kr. i 2028 til SOF, svarende til 1 årsværk i 2026 og 2027 og 1,2 årsværk i 2028. Årsværkene varetager til det opsøgende arbejde med særligt henblik på områdets beboere og brugere. SOF vurderer, at behovet for gadeplansmedarbejderne er stigende i 2028 i takt med, at lokalplansprocessen får betydning for de enkelte beboere.

- 0,2 mio. kr. årligt i 2026 til 2028 til ØKF til undersøgelse af for eksempel brandforhold på lodniveau, forsyningsrelaterede forundersøgelser eller afledte undersøgelser fra naturkortlægningen.

- 1,2 mio. kr. i 2026 til TMF til bortskaffelse af større affaldstyper (fx skibsvrag og campingvogne). Affaldsbortskaffelsen er nødvendig for den efterfølgende opmåling og matrikulering af lodder samt for at kunne sikre godkendelse fra brandmyndighederne senere hen.

Tabel 1. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2026 p/l	Styrings-område	2026	2027	2028	2029	I alt
Bygherrerolle – projektledelse, tværfaglig koordinering mv.	Service	2.100	2.100	2.100	0	6.300
Bygherrerolle – opsøgende indsats med beboere	Service	1.400	1.400	1.400	0	4.200
Social indsats for beboere	Service	800	800	1.000	0	2.600
Supplerende undersøgelser	Service	150	150	150	0	450
Bortskaffelse af affald	Service	1.200	0	0	0	1.200
Udgifter i alt (netto)		**5.650**	**4.450**	**4.650**	**0**	**14.750**

Risikovurdering og proces

- Fortsættelse af projektet og udarbejdelse af lokalplan vurderes ikke mulig at gennemføre, hvis der ikke tildeles midler til de kommende år grundet projektets kompleksitet.
- Det er en forudsætning for lokalplanen, at kommunen og By & Havn indgår en aftale om enten at den nuværende driftsaftale genforhandles eller om overdragelse af arealet til KK.
- Lovliggørelsen afhænger af en dispensation fra eller ophævelse af strandbeskyttelseslinjen.
- Den foreslåede løsning for området kræver fortsat dialog med Kystdirektoratet. Kystdirektoratet har i den forudgående dialog italesat en tydelig forventning om adgang til vandet i området. Den konkrete implementering af dette aftales i det videre forløb.
- Det skal ifm. med lokalplansprocessen afdækkes, om der vil være mulighed for etablering af skæve boliger.
- Naturkortlægningen kan vise, at særlige hensyn skal tages til områdets videre udvikling.
- Bestemmelser i Bygningsreglementet kan have stor betydning for områdets nuværende bygninger.

Tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Budgetaftale 2024				3.850	2.650	
Overførselssagen 2024-25					1.300	
Afsatte midler i alt				**3.850**	**3.950**	

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter til service

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	2026	2027	2028		I alt
Bygherrerolle – projektle-delse og tekniske analyser	ØU	1170 KEID, Service	Udgift	2.100	2.100	2.100	0	**6.300**
Bygherrerolle – opsøgende indsats med beboere	TMU	1000 Ordinær drift	Udgift	1.400	1.400	1.400	0	**4.200**
Social indsats for beboere	SUD	3210 Udsatte Voksne	Udgift	800	800	1.000	0	**2.600**
Supplerende undersøgelser	ØU	1170 KEID, Service	Udgift	150	150	150	0	**450**
Bortskaffelse af affald	TMU	1000 Ordinær drift	Udgift	1.200	0	0	0	**1.200**
Serviceudgifter i alt				**5.650**	**4.450**	**4.650**	**0**	**14.750**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Høring

Lokaludvalget har haft notatet til høring, som henviser til deres høringssvar fra overførselssagen 2024-2025:

Lokaludvalget bakker op om, at Økonomiforvaltningen vil søge midler på overførselssagen til det videre forberedende arbejde, der på længere sigt skal lede til en lovliggørelse af området, herunder udarbejdelse af en lokalplan og en naturkortlægning af området.

Lokaludvalget pointerer, at der ved lovliggørelsen i det omfang det er muligt, skal være egenfinansiering fra beboerne på Guldkysten og ved Renden, helst på en måde, hvor der tages hensyn til, at mange beboere har meget begrænsede økonomiske ressourcer, mens nogle beboere økonomisk vil være i stand til at finansiere f.eks. kloakering og andre forbedringer af deres boliger.

Lokaludvalget ønsker, at de beboere, der mister deres boliger, får tilbud om en skæv bolig, hvis de opfylder kravene til det.

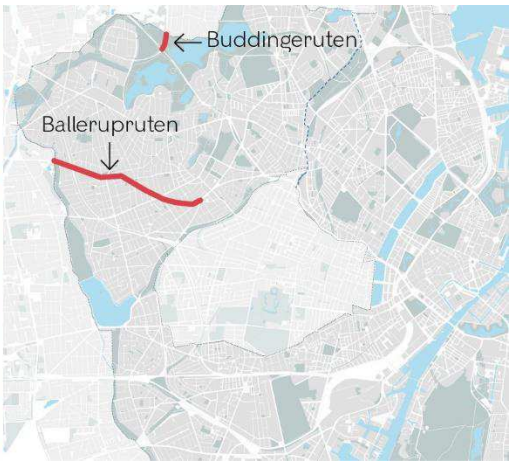
Endeligt bemærker lokaludvalget, at det også bør være en del af lovliggørelsen at bekæmpe det høje antal bjørnekløer, og at fjerne "Adgang Forbudt"-skiltene. Alle der ønsker det, skal have adgang til begge områder.

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		X

TM037 Supercykelstier

Foto Supercykelstisamarbejdet, hovedstadsregionen

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	x
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder midler til skiltning, servicetiltag og lancering af supercykelstierne Buddingeruten og Balleruпruten. Ifm. Buddingeruten indeholder budgetnotatet også midler til forbedrede krydsningsforhold for cyklende på Høje Gladsaxe Vej med henblik på at forbedre supercykelstien Buddingeruten.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 3,3 mio. kr. til initiativ 1 vedr. forbedrede krydsningsforhold for cyklende på Høje Gladsaxe Vej samt 'servicetiltag' – skiltning, afmærkning, fodhvilere og cykelbarometre – samt lancering og evaluering af supercykelstien Buddingeruten (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,3 mio. kr. til initiativ 2 vedr. 'servicetiltag' – skiltning, afmærkning, fodhvilere og cykelbarometre – samt lancering og evaluering af supercykelstien Balleruпruten (anlæg).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden.

Rettidig omhu
Initiativ 2 Balleruпruten er kategoriseret som rettidig omhu, da der er opnået statsligt tilskud til projektet fra den nationale cykelpulje på 0,3 mio. kr.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 10. marts 2025 finansiering af forbedrede krydsningsforhold, servicetiltag og ibrugtagning af supercykelstien Buddingeruten og servicetiltag og ibrugtagning af supercykelsti Balleruпruten til forhandlingerne om Budget 2026.

Teknik- og Miljøforvaltningen har opnået tilsagn om statslig medfinansiering til initiativ 2 vedr. Balleruпruten, hvorfor initiativet er rettidig omhu.

Indhold

Budgetnotatet indeholder to initiativer for to særskilte supercykelstier. For begge initiativer gælder det, at der afsættes midler til servicetiltag samt lancering og evaluering af den pågældende rute i samarbejde med relevante kommuner.

Servicetiltag er tiltag, der gør cykeloplevelsen mere komfortabel og samtidig bidrager til en fælles identitet på supercykelstierne og kommunikerer, at cyklisterne prioriteres langs ruten. Derudover vil der for alle tre ruter være en indvielse af supercykelstien samt evaluering af supercykelstiens effekter på cykeltrafikken.

For at udnytte rutens potentiale fuldt ud, er der behov for at udbrede kendskabet til ruten og til muligheden for at pendle på cykel. Det gøres ved at kommunikere om ruten før, under og efter anlæg og lancere ruten som supercykelsti, når den er færdiganlagt. Lokal forankring, en dedikeret kampagneindsats og synlighed omkring lancering har haft stor effekt på de første 16 supercykelstiers succes. Lanceringen vil tage udgangspunkt i, hvad der er karakteristisk for den pågældende rute og vil blive koordineret med andre events og fokus i de omfattede kommuner langs ruten i det omfang, det kan skabe synergi. Det kan for eksempel være informationskampagner lokalt og regionalt, events og indvielsescykelture for både borgmestre og borgere.

For at dokumentere effekten af etableringen af ruten vil ruten blive evalueret ved en før-måling, inden anlægsarbejdet igangsættes, og en efter-måling ét til halvandet år efter lancering på antallet af cyklister. De data, der bliver genereret ved evalueringen er, udover at dokumentere effekten af ruten, også med til at monitorere den regionale cykeludvikling i hovedstadsregionen og underbygge et veldokumenteret vidensgrundlag for regional og generel cykelfremme.

Initiativerne har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Initiativ 1. Buddingeruten
Med initiativ 1 afsættes midler til servicetiltag samt lancering og evaluering af hele Buddingeruten i samarbejde med Gladsaxe Kommune. Servicetiltag omfatter i dette projekt afmærkning og cykelruteskiltning.

Derudover afsættes midler til forbedrede krydsningsforhold for cyklende på Høje Gladsaxe Vej ved at etablere et vigepligtsreguleret krydsningspunkt i terræn. Den eksisterende midterrabat på 10 meter udnyttes til at etablere et dobbeltrettet krydsningspunkt, der giver en direkte tilslutning til den dobbeltrettede cykelsti i nordgående retning mod kommunegrænsen til Gladsaxe Kommune. Der etableres en ca. 4 meter bred cykelsti på tværs af midterrabatten. Cykelstien over midterrabatten tilpasses, så krydsende cykler får bedst mulige betingelser for at orientere sig mod krydsende biler. Hastigheden på Høje Gladsaxe Vej er 40 km/t, og vejprofilet er tilpasset den lavere hastighed.

Supercykelstien Buddingeruten er en 2,9 km lang nord-syd-rute, der forbinder Buddinge og Utterslev via Søborg, Høje Gladsaxe og Tingbjerg. Ruten forløber gennem Gladsaxe og Københavns Kommuner ad Tinghøjparken, Tinghøjvej, Vandledningsstien og Høje Gladsaxe Vej. Buddingeruten fungerer dels som en afgrening på Farumruten og vil dermed som en radial indfaldsrute forbinde området omkring Gladsaxe Rådhus med det centrale København via Farumruten. Ca. 300 meter af Buddingeruten forløber i Københavns Kommune langs Høje Gladsaxe Vej.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af anlægsmidler i 4. kvartal 2026.

Projektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt og afleveret) i september 2028.

Initiativ 2. Ballerupruten
Med initiativ 2 afsættes midler til servicetiltag samt lancering og evaluering af hele Ballerupruten i samarbejde med Ballerup, Glostrup og Rødovre Kommune. Servicetiltag omfatter i dette tilfælde bl.a. afmærkning, cykelruteskiltning og andre tiltag som fodhvilere i signalregulerede kryds og cykelbarometre. I forbindelse med projektet etableres ét cykelbarometer på ruten.

Supercykelstien Balleruprute er en 10,9 km lang vest-øst-radialrute, der forbinder Ballerup og København via Skovlunde, Ejby, Islev, Brønshøj-Husum og Vanløse. Ruten forløber gennem Ballerup, Glostrup, Rødovre og Københavns Kommuner ad vejene Ballerup Boulevard, Slotsherrensvej og Sallingvej.

De eksisterende cykelforhold på strækningen samt mulige forbedringer i forbindelse med kommende vejgenopretning af en del af Sallingvej gør, at den nye supercykelstiforbindelse på nuværende tidspunkt kan ibrugtages uden større anlægsmæssige tiltag.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes 0,03 mio. kr. årligt ved fuld indfasning til afledt drift, som går til drift af skilte og cykelbarometer.

På grund af planlagt ledningsarbejde på delstrækningen i Rødovre Kommune, forventes ruten først ibrugtaget (tilgængeligt og afleveret) i juni 2029. Midlerne skal imidlertid afsættes ved Budget 2026, da Balleruprute er et samlet projekt.

Økonomi

Der er søgt om medfinansiering til begge projekter fra den nationale cykelpulje. Initiativ 2 Balleruprute har opnået medfinansiering på 0,3 mio. kr.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styringsområde**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**I alt**
Initiativ 1. Buddingeruten							
- Anlæg	Anlæg	790	2.250				3.040
- Servicetiltag, lancering og evaluering	Anlæg			241			241
Initiativ 1 i alt		**790**	**2.250**	**243**	**0**	**0**	**3.281**
Initiativ 2. Balleruprute (rettidig omhu)							
- Servicetiltag, kampagne og evaluering	Anlæg				511		511
- Afledt drift og vedligehold	Service					28	28
- Statslig medfinansiering	Anlæg					-256	-256
Initiativ 2 i alt		**0**	**0**	**0**	**511**	**-228**	**282**

Klimapåvirkning

Initiativernes effekt på udledningen af CO_2 kan isoleret set ikke estimeres. Det skyldes, at overflytningen fra bil til cykel (CO_2-reduktionen) ikke kan tilskrives et enkelt initiativ, men derimod den systemiske effekt af en generel udbygning af cykelinfrastrukturen, hvortil de enkelte initiativer bidrager. God cykelinfrastruktur understøtter således den samlede cykelindsats og dermed muligheden for at overflytte ture fra bil til cykel. Initiativerne er desuden med til at fastholde den høje cykelandel i København, der også bidrager til forbedret sundhed, mindre støj, mindre trængsel, m.m.

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Initiativ 1. Buddingeruten	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	4,9 – 6,3
Initiativ 2. Balleruprute	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	0,2 – 0,9

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering for initiativ 1 er, at anlægsprojektet er kompliceret, og der er derfor afsat 9 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg. Dette skyldes, at det er en krydsning af en stor vej. Den overordnede risikovurdering for initiativ 2 er, at anlægsprojekterne er ukomplicerede, og der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der er ikke tidligere givet midler til formålet.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	2030	I alt	*
Anlægsudgifter										
- Projektering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	100	80				180	180*
- Udførsel, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		1.370				1.370	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	690	800				1.490	1.490*
- Servicetiltag, lancering og evaluering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U			241			241	
- Servicetiltag, lancering og evaluering I, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U				511		511	511*
- Statslig medfinansiering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	I					-256	-256	-256*
Anlægsudgifter i alt				**790**	**2.250**	**241**	**511**	**-256**	**3.536**	**1.925***
Afledte serviceudgifter										
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift	U					28	28	
Afledte serviceudgifter i alt				**0**	**0**	**0**	**0**	**28**	**28**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

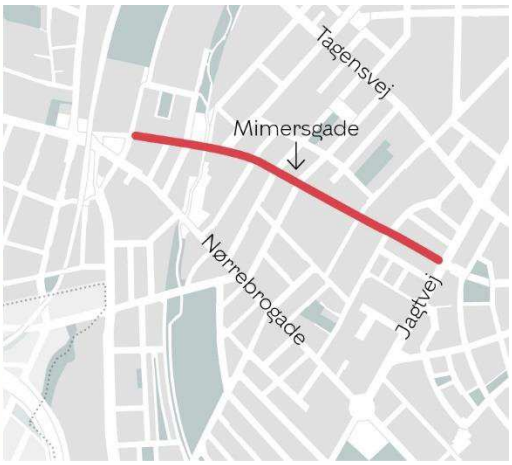
Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☒	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Høje Gladsaxe Vej, Slotsherrensvej og Sallingvej, Vigerslev Allé, Lykkebovej og Landlystvej									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM039 Cykelsti på Mimersgade – sikker skolevej og bedre krydsningsforhold

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	x
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder et projekt om etablering af en cykelsti på Mimersgade med henblik på at forbedre trafiksikkerheden og trygheden samt gøre vejen til en sikker skolevej. Derudover indeholder budgetnotatet et tilvalg om etablering af erstatningsparkeringspladser.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM076	Nej

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 22,0 mio. kr. til etablering af cykelstier, genopretning af fortovet og bedre krydsningsforhold på Mimersgade (anlæg) (rettidig omhu).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 5,6 mio. kr. til tilvalg om at etablere 33 erstatningsparkeringspladser i gadeplan i forbindelse med projektet (anlæg).

Rettidig omhu
Projektet er rettidig omhu, da der er givet tilsagn om statslig medfinansiering på 20,8 mio. kr. fra Den Nationale Cykelpulje.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 10. marts 2025 finansiering af en cykelsti på hele Mimersgade til forhandlingerne om budget 2026. Udvalget besluttede også at henvise alternativt scenarie om etablering af cykelsti på delstrækningen fra Ægirsgade til Jagtvej til budget 2026. Der er der opnået tilsagn om medfinansiering på 20,8 mio. kr. til cykelsti på hele Mimersgade fra Den Nationale Cykelpulje. Det alternative scenarie har dog ikke opnået medfinansiering fra puljen. Uden medfinansiering bliver udgifterne til det højere end for en cykelsti på hele Mimersgade, og derfor indgår scenariet ikke i budgetnotatet.

I Budget 2022 blev der afsat midler til en foranalyse af trafiksikkerhed og tryghed på Mimersgade. Foranalysen blev udarbejdet i perioden januar 2022-februar 2023. Resultaterne af foranalysen blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 6. februar 2023, og der indgik budgetnotat herom til forhandlingerne om Budget 2024. Budgetnotatet blev ikke vedtaget.

Indhold

Formålet med indsatsen i budgetnotatet er at forbedre trafiksikkerheden og trygheden for cyklister og gående på Mimersgade.

Dette budgetnotat tager udgangspunkt i resultaterne af foranalysen. Foranalysen viste, at mængden af trafik på strækningen er på et normalt niveau for en bydelsgade. Der kører dobbelt så mange cyklister som biler på Mimersgade, og hastighedsmålinger fra april 2022 viser en gennemsnitshastighed på 25,7 km/t på Mimersgade, ligesom 85 % af trafikanterne kører under den tilladte hastighedsgrænse på 40 km/t.

Foranalysen viste desuden, at der sker uheld på Mimersgade, men at de ikke er skolevejsrelaterede, samt at en stor del af uheldene mellem gående og cyklister på Mimersgade er vigepligtsrelaterede.

Sikker Skolevej Mimersgade (rettidig omhu)
Projektet omfatter hele Mimersgade på strækningen fra Borgmestervangen til Jagtvej. Der etableres nye cykelstier i begge sider mellem Borgmestervangen og Jagtvej suppleret med genopretning af fortovet. Ved sidevejene indsnævres krydsene på strækningen, og der etableres hævede flader og overkørsler med gennemførte fortove for at forbedre trafiksikkerheden og trygheden.

Krydset ved Den Grønne Cykelrute, Nørrebroruten og Mimersgade (ved Superkilen) ombygges ved at indsnævre Mimersgade til ét kørespor på det sted, hvor cykelruten krydser vejen. Desuden etableres en hævet flade i krydset, så trafiksikkerheden bliver forbedret for krydsende cyklister.

Krydset ved Ægirsgade og Mimersgade er i dag signalreguleret. I projektet undersøges mulighederne for at nedlægge signalanlægget, og indsnævre samt vigepligtsregulere krydset. Krydset ønskes ombygget, fordi det er utidssvarende i forhold til den trafik, der kører på Ægirsgade i dag, og der er desuden konstateret en del rødkørsel i krydset. Ægirsgade er blevet trafiksaneret både nord og syd for Mimersgade med indsnævringer med beplantning, fartbump og lavere skiltet hastighed, som ikke længere gør det attraktivt at køre på denne gade. Den nye krydsudformning vil både afspejle den mindre trafik, der er i krydset samt være med til at forankre en mere trafiksikker adfærd i krydset for alle trafikanter, idet risikoen for rødkørsel fjernes, og bilister nudges til at orientere sig i krydset.

I krydset ved Jagtvej og Mimersgade er der i dag etableret en smal cykelbane. Cykelbanen nedlægges og forventes erstattet af en kombineret cykel- og højresvingsbane. Dette afhænger af den videre projektering, hvor det vil blive undersøgt, om den trafikale løsning kan optimeres i forhold til trygheden uden at gå på kompromis med trafiksikkerheden.

I krydset Rådmandsgade og Mimersgade er det nødvendigt at nedlægge et fortov med reklamestander for at få plads til den nye cykelsti. I projekteringsfasen afklares det, hvorvidt standeren kan flyttes for at undgå kompensation for udbyderens mistede reklameindtægter. En evt. udgift hertil er indregnet i projektets økonomi.

Der plantes gadetræer på hele strækningen for at højne bynaturen og forbedre trafiksikkerheden, idet gadetræer også har en hastighedsdæmpende effekt.

Som konsekvens af anlægsprojektet skal der afsættes 0,1 mio. kr. i 2030 og 0,2 mio. kr. årligt fra 2031 og frem til afledt drift. Den afledte drift går til drift af træer og cykelstier.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag samt frigivelse af de resterende anlægsmidler i 2. kvartal 2027.

Projektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i maj 2030 og ibrugtaget (afleveret) i januar 2031.

Tilvalg: Etablering af erstatningsparkering i gadeplan
Med tilvalget afsættes midler til etablering af op til 33 erstatningsparkeringspladser i gadeplan. Det er forvaltningens nuværende vurdering, at disse pladser vil kunne etableres indenfor 500 meter af projektområdet, men der tages forbehold for, om dette fortsat vil være gældende på projekteringstidspunktet. Prissætningen tager derfor også udgangspunkt i standardpriser.

Ifm. projekteringen afdækkes konkrete lokationer for erstatningsparkeringspladserne, og denne afdækning indgår i den indstilling om projektforslag samt frigivelse af resterende anlægsmidler, som forelægges Teknik- og Miljøudvalget.

Der skal som følge af tilvalget afsættes 0,08 mio. kr. til afledt drift, som går til øget drift vedr. renhold af vejbrønde og belægninger. Disse driftspriser er beregnet ud fra en standardpris pr. plads.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser

Konsekvenser for træer

	Træer i projektområdet før anlægsprojekt	Forventet antal træer, der fældes	Forventet antal nye træer, der plantes	Forventet antal træer i projektområdet efter anlægsprojekt
Sikker Skolevej på Mimersgade	5	0	Op til 23	Op til 28

For at få plads til cykelstierne er det nødvendigt at nedlægge op til 33 bilparkeringspladser. Det præcise antal vil blive kortlagt i den videre projektering.

Konsekvenser for bilparkeringspladser

	Antal pladser i projekt-området før projekt	Zone/uden -for zone	Belægnings -procent før projekt	Forventet antal pladser, der nedlægges	Forventet antal erstatnings-parkeringspladser
Sikker Skolevej på Mimersgade	82	Gul zone	Over 100% kl. 22	Op til 33	0
Tilvalg om erstatningsparkeringspladser	82	Gul zone	Over 100% kl. 22	0	Op til 33

Der etableres 86 nye cykelparkeringspladser på hele strækningen.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings -område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**I alt**
Sikker Skolevej Mimersgade (rettidig omhu)								
- Anlæg	Anlæg	1.710	2.910	10.170	19.150	8.890		42.830
- Afledt drift og vedligehold	Service					105	180	285
- Reduktion af parkeringsindtægter	Service			49	98	98	168	413
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	Finans-poster			-49	-98	-98	-168	-413
- Statslig medfinansiering	Anlæg		-855	-1.455	-5.085	-9.575	-3.834	-20.804
Udgifter i alt		**1.710**	**2.055**	**8.715**	**14.065**	**-580**	**-3.654**	**22.311**
Tilvalg: Etablering af erstatningsparkering i gadeplan								
- Anlæg	Anlæg	132	132	1.782	1.782	1.782		5.610
- Afledt drift og vedligehold	Service					48	83	131
- Parkeringsindtægter	Service					-98	-168	-266
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	Finans-poster					98	168	266
Udgifter i alt, tilvalg		**132**	**132**	**1.782**	**1.782**	**1.830**	**83**	**5.741**
Udgifter i alt		**1.842**	**2.187**	**10.497**	**15.847**	**1.250**	**-3.571**	**28.052**

Klimapåvirkning

Projektets effekt på udledningen af CO_2 kan, isoleret set, ikke estimeres. Det skyldes, at overflytningen fra bil til cykel (CO_2 reduktionen) ikke kan tilskrives et enkelt projekt, men derimod den systemiske effekt af en generel udbygning af cykelinfrastrukturen, hvortil de enkelte initiativer bidrager. God cykelinfrastruktur understøtter således den samlede cykelindsats og dermed muligheden for at overflytte ture fra bil til cykel. Projektet er desuden med til at fastholde den høje cykelandel i København, der også bidrager til forbedret sundhed, mindre støj, mindre trængsel, m.m.

Tabel 3 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Etablering af Sikker Skolevej på Mimersgade	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	322 – 436
Tilvalg: Erstatningsparkeringspladser	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	6,7 - 11

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering for projektet er, at anlægsprojektet er meget kompliceret, og der er derfor afsat 15 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Det skyldes, at der er kendskab til brosten og sporvognsskinner under asfalten i den nordvestlige del af Mimersgade, og det kan blive nødvendigt at fjerne disse for at kunne

gennemføre projektet. Der er også afsat midler til håndtering af trafikafvikling i anlægsperioden, da projektet skal koordineres med projektet om skybrud og cykelstier på Hamletsgade, som skal anlægges i samme periode.

Risikovurderingen for begge tilvalg er ukompliceret, og der er derfor ikke afsat risikomidler til det.

Tidligere afsatte midler

Der er i Budget 2022 afsat 0,6 mio. kr. til en foranalyse af Sikker Skolevej Mimersgade.

1.000 kr., løbende p/l	**2022**
Budgetaftale 2022	600
Afsatte midler i alt	**600**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Reglerne for statens modregning af kommunens parkeringsindtægter betyder, at mindreindtægter fra betalingsparkering som udgangspunkt skal afregnes med staten og derfor ikke har finansiel betydning for Københavns Kommune. Mindreindtægterne vil dog påvirke servicemåltallet med 1:1.

Tabel 4. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	2030	2031	I alt	*
Anlægsudgifter											
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	880	1.930	90	180	80		3.160	2.810*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U			9.150	18.300	7.630		35.080	
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	830	980	930	670	620		4.030	1.810*
- Evaluering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U					560		560	
- Statslig medfinansiering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	I		-855	-1.455	-5.085	-9.575	-3.834	-20.804	-885*
- Projektering, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	66	66	66	66	66		330	132*
- Udførsel, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U			1.650	1.650	1.650		4.950	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	66	66	66	66	66		330	132*
Anlægsudgifter i alt				**1.842**	**2.187**	**10.497**	**15.847**	**1.097**	**-3.834**	**27.636**	**3.999***
Afledte serviceudgifter											
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift	U					105	180	285	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg	TMU	1000 – Ordinær drift	U					48	83	131	
Afledte serviceudgifter i alt				**0**	**0**	**0**	**0**	**153**	**263**	**416**	
Afledte servicemåltals-effekter											
- Reduktion af parkerings-indtægter	TMU	1010 – Parkering	I			49	98	98	168	413	
- Parkerings-indtægter, tilvalg	TMU	1010 – Parkering	U					-98	-168	-266	
Afledte servicemåltals-effekter i alt				**0**	**0**	**49**	**98**	**0**	**0**	**147**	
Finansposter											
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	ØU	2500 – Finans-poster	U			-49	-98	-98	-168	-413	

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	2030	2031	I alt	*
- Statslig modregning af parkeringsindtægter, tilvalg	ØU	2500 – Finansposter	I					98	168	266	
Finansposter i alt				**0**	**0**	**-49**	**-98**	**0**	**0**	**-147**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☒	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Mimersgade fra Borgmestervangen til Jagtvej									

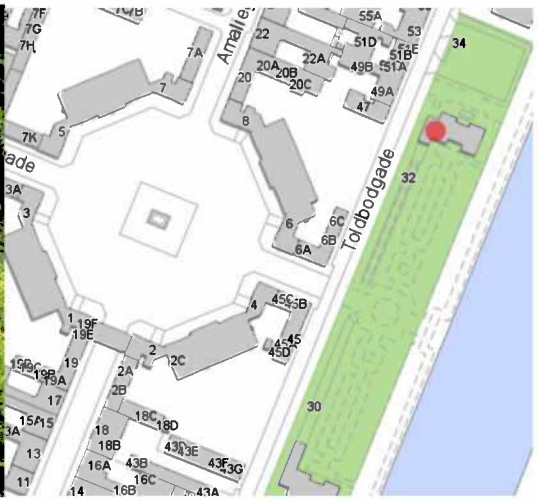
Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM094 Renovering og drift af toiletter i Amaliehaven (rettidig omhu)

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	X
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder renovering og drift af eksisterende toiletter i Amaliehaven.

Beslutning

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,2 mio. kr. (anlæg) og 0,2 mio. kr. (service) årligt til initiativet.

Rettidig omhu

Initiativet er rettidig omhu, da Slots- og Kulturstyrelsen har tilbudt at finansiere 50 % af renoveringen og driften af toiletterne i Amaliehaven. Hvis kommunen ikke medfinansierer, bortfalder den statslige støtte, og toiletterne vil forblive varigt lukkede. Dermed går kommunen glip af væsentlig ekstern medfinansiering og mulighed for at genetablere et nødvendigt servicetilbud i et turisttæt område.

Baggrund

Amaliehaven fra 1983 ejes ligeligt af Københavns Kommune og Slots- og Kulturstyrelsen. Parken blev i 2024 genindviet efter en større istandsættelse. Havens toiletter har været lukket siden 2022, og de har ikke været omfattet af istandsættelsen. Toiletterne blev tidligere driftet af forpagteren af souvenirbutikken i samme bygning. Butikken er varigt lukket, fordi den tidligere turistbus-parkeringsplads tæt på ligeledes er varigt nedlagt med fredeliggørelsen af Toldbodgade. Selvom der ikke som tidligere er busparkering lige ved Amaliehaven, vil der fortsat komme mange besøgende til haven og de omkringliggende attraktioner, hvorfor der fortsat vurderes at være et toiletbehov.

For at kunne genåbne toiletterne i det velbesøgte turistområde skal de renoveres. Da butikken, som tidligere varetog toiletdriften, fortsat vil være varigt lukket efter renoveringen, skal der udover midler til renovering af toiletterne også afsættes varige driftsmidler, da kommunen ikke tidligere har haft driftsudgifter til toilettet. Forvaltningen og Slots- og Kulturstyrelsen har været i dialog om, at forvaltningen fremover kunne varetage renholdelsen af toiletterne sammen med byens øvrige offentlige toiletter. Alternativt vil Slots- og Kulturstyrelsen skulle varetage driften. Hvem der skal varetage driften vil blive endelig afklaret i en indbyrdes aftale mellem kommunen og Slots- og Kulturstyrelsen i forlængelse af renoveringen. Uafhængigt af

hvem af parterne der skal varetage driften, vil de samlede driftsudgifter til toiletterne skulle deles mellem parkens to ejere.

Indhold

Med initiativet sikres at der en genåbning af offentlige toiletter i Amaliehaven, som ligger i en af byens mest velbesøgte turistområder. Forvaltningen og Slots- og Kulturstyrelsen foreslår at istandsætte de eksisterende, nedslidte toiletter, og samtidig reducere deres antal fra 12 til fem unisex toiletter, da derefter at busparkeringspladsen er nedlagt ikke længere kommer store grupper på samme tidspunkt. Et af de frem toiletter vil være et nyt handicaptoilet. Der skal i den forbindelse laves en ny indgang til toiletterne uden om de lukkede kiosklokaler. Toiletterne vil være helårsåbne, men de skal holdes natlukket på grund af den eksisterende bygnings indretning med et forrum, der kan føre til uønsket brug og utryghed om natten. Slots- og Kulturstyrelsen og Københavns Kommune vil efter indbyrdes aftale dele de samlede udgifter til renovering på 2,3 mio. kr. og årlig afledt drift på 0,5 mio. kr. Der har ikke tidligere være afsat midler til drift af disse toiletter i kommunen.

Initiativet kan ikke skaleres.

Projektet forventes ibrugtaget i sommer 2026.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Istandsættelse af toiletter i Amaliehaven (KK-bidrag)	Anlæg	1.150				1.150
- Afledt drift og vedligehold (KK-bidrag)	Service	121	243	243	243	850
Udgifter i alt		**1.271**	**243**	**243**	**243**	2.000

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 8 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	58				58	58*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.092				1.092	1.092*
Anlægsudgifter i alt			**1.150**	**0**	**0**	**0**	**1.150**	**1.150***
Afledte serviceudgifter								
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift	121	243	243	243	850	
Afledte serviceudgifter i alt			**121**	**243**	**243**	**243**	**850**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Toldbodgade 32										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	

TM205 Byrumsløft ved Grundtvigs Kirke (rettidig omhu)

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	x
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

I dag *Fremover*

Resumé

Budgetnotatet indeholder projektet "På Bjerget" som omhandler et arkitektonisk løft af området omkring Grundtvigs Kirke. Projektet hænger sammen med den store omdannelse på Frederiksborgvej og Bispebjerg Torv. Projektet har fået tilsagn om støtte på 26,0 mio. kr. fra Realdania.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 9,5 mio. kr. til initiativ om udførelse af byrumsprojektet "På Bjerget", samt at der modtages 26,0 mio. kr. fra Realdania til udførelse af anlægsprojektet (anlæg).
- Der skal træffe beslutning om at afsætte 1,4 mio. kr. til tilvalg 1 om opgradering og supplering af eksisterende belysning (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 5,1 mio. kr. til tilvalg 2 om udskiftning af eksisterende slidte klinker på fortovsarealerne på torvet og arealet rundt om Grundtvigs Kirken (anlæg).

Godkendelse af projektforslaget er en forudsætning for at kunne modtage støtten fra Realdania. Modtagelse af støtte fra Realdania, samt afsættelse af midler til initiativet er en forudsætning for at kunne finansiere etablering af projektet. Ingen af de to tilvalg er en forudsætning for at modtage donationen fra Realdania.

Rettidig omhu

Initiativet er rettidig omhu, da det er muligt at få væsentligt medfinansiering på 26,0 mio. kr. fra Realdania.

Hvis Københavns Kommune ikke afsætter midler til projektet vil det ikke være muligt at modtage tilskuddet fra Realdania, og det vil ikke være muligt at gennemføre projektet "På Bjerget". Projektet omfatter udvikling af arealet omkring Grundtvigs Kirke. Forhandlingerne for Budget 2026 er sidste frist for at udvikle og anlægge området omkring Grundtvigs Kirke samtidig med Bispebjerg Torv og Frederiksborgvej.

De to tilvalg er ikke rettidig omhu.

Baggrund
Der er blevet bestilt et budgetnotat om finansiering af byrumsprojekt på "På Bjerget" til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold
Byrumsprojekt på Frederiksborgvej, Bispebjerg Torv og pladsen omkring Grundtvigs Kirke indgår under kvarterplanen for Områdefornyelse Bispebjerg Bakke samt forandringsplanen for Bispeparken.

Teknik- og Miljøudvalget har den 26. august 2024 godkendt dispositionsforslaget for dele af projektet (Frederiksborgvej og Bispebjerg Torv). Der skal nu tages stilling til projektforslaget for den sidste del af det samlet projekt "På Bjerget".

Realdania har givet tilsagn om at støtte det samlet projekt "Det storslåede og det nære - styrket kulturmiljø og bymæssigt løft af Bispebjerg Torv, Frederiksborgvej og På Bjerget", hvori dette projekt "På Bjerget" indgår med 26 mio. kr. Realdanias støtte omfatter udvikling og anlæg af byrum, rådgiverhonorar samt omkostninger til ny belægning, beplantning og øvrige fysiske tiltag i det centrale kulturarvsmiljø.

Projekt "På Bjerget"
Bispebjerg bydel rummer en af Danmarks mest ikoniske arkitektoniske bygninger; Grundtvigs Kirke. De omkringliggende byrum lever imidlertid ikke op til kirkens høje arkitektoniske niveau. I dag møder man nedslidt asfalt, fragmenterede forbindelser og et fravær af attraktive opholdsmuligheder. Projekt "På Bjerget" har til formål at ændre disse forhold ved at gøre Grundtvigs Kirke til et samlingspunkt med respekt for områdets kulturhistorie. Med dette byrumsprojekt vil forbindelsen mellem kirken og kirkegården blive styrket, og gennemkørselsvej og parkeringsplads omdannes til et sted for ophold og fællesskab, mens Bispebjerg Torv åbner sig for mere liv og forskelligartet aktivitet.

Med projektet skabes et sammenhængende byrum ved at forstærke de eksisterende akser omkring kirken. Hovedaksen anlægges i granit fra kirkens indgang og videre over Frederiksborgvej til kirkegården. Plænen omkring kirken friholdes for parkering, og bilerne ledes til facaderne hvor de placeres i vinkel – en omlægning fra den nuværende længdeparkering, som både optimerer pladsen og understøtter det grønne udtryk.

Omkring kirken bevares den åbne, klippede græsplæne, der bliver afgrænset med mindre flerstammede træer, høje græsser og løg, der skaber flere intime rum med mulighed for ophold. Omdannelsen tilføjer således en præcisering af rummet, og en større variation af rumligheder, men mulighed for at afholde årlige byfester og andre begivenheder bevares.

Den eksisterende gule klinkebelægning på gangarealerne videreføres for at understøtte områdets arkitektoniske sammenhæng og kulturhistoriske karakter. Omkring kirken arbejdes der med granit, som kirkens sokkel i dag er udført i. Foran kirkens hovedindgang etableres en pladsdannelse i granit, der skaber et naturligt rum til ophold i forbindelse med kirkelige handlinger.

Byrumsinventar som bænke, et langbord og adgang til cykelparkering placeres strategisk for at tilgodese både højtid og hverdag og sikrer, at byrummet opleves levende og tilgængeligt uanset tidspunkt eller aktivitet. Der vil blive arbejdet med justering af placering og retning af eksisterende armaturer.

Borgerinddragelse
Projektet er udover forundersøgelser og analyser baseret på en omfattende borgerinddragelsesproces siden 2021. I forlængelse heraf er der afholdt en arkitektkonkurrence, og på baggrund heraf er projektet udviklet af det vindende rådgiverteam.

Siden projektets start har der i regi af Områdefornyelse Bispebjerg Bakke været tilknyttet en arbejdsgruppe bestående af lokale beboere, foreningsrepræsentanter og andre interessenter. Der er afholdt over 20 arbejdsgruppemøder, hvor gruppen løbende har bidraget til projektets udvikling og været med til at kvalificere indholdet i alle faser. Herudover er der gennemført tre åbne borgermøder, en digital spørgeskemaundersøgelse samt etableret en gadeudstilling om projektet.

I juni måned blev projektet igen præsenteret for Bispebjerg Lokaludvalg, der har været tæt involveret i projektet gennem hele processen. Lokaludvalget udtrykker sig positivt overfor projektet.

Initiativ. Udførelse af byrumsprojektet "På Bjerget"
Som en del af en samarbejdsaftale med Realdania skal Københavns Kommune bidrage med finansiering, der sikrer gennemførelse af projektet, samt at den ønskede høje kvalitet opretholdes. For at kunne honorere denne aftale skal kommunen afsætte finansiering til følgende:

- Intern projektledelse
- Byrumsinventar (mobile byrumsmøbler).
- Tekniske undersøgelser (boreprøver).
- Udgifter til rådgivning knyttet til førnævnte poster.
- 50% af fondsmomsen.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes 0,8 mio. kr. årligt til afledt drift, som går til vedligehold og renhold i forbindelse af tilføjelse af yderligere beplantning, byrumsinventar (herunder specialdesignede legeelementer og pavillon). Udviklingen af byrummet forventes at øge brugen af byrummet betragteligt, hvilket medfører øget behov for vedligehold og renhold i forhold til niveauet i dag.

Initiativet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i december 2028 og ibrugtaget (afleveret) i juni 2029.

Tilvalg 1. Forbedring af belysning
I området omkring Grundtvigs Kirke er der i dag belysning i form af gadebelysning samt armaturer på facaderne af den omkringliggende bebyggelse. Selve Grundtvigs Kirke er oplyst af projektørbelysning.

Med dette tilvalg afsættes midler til at justere den eksisterende belysning, da skaber gener i form af blænding og er placeret uden at tage højde for arkitektur og funktion. Der er desuden behov for at supplere den eksisterende belysningen. Der etableres belysning på strategisk udvalgte steder, særligt til at understøtte ophold. Belysningen ønskes funktionel og ikke dominerende, men være stemnings- og tryghedsskabende.

Tilvalget medfører årlig afledt drift på 0,08 mio. kr. til vedligehold af belysning.

Tilvalget forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i december 2028 og ibrugtaget (afleveret) i juni 2029.

Tilvalg 2. Udskiftning af eksisterende slidte klinker
De eksisterende klinker på fortovsarealerne på torvet og arealet rundt om Grundtvigs Kirke er nedslidte og har en meget glat overflade i regnvejr. Derfor er der et ønske fra lokalområdet om at få skiftet klinkerne. For at få hele området omkring Grundtvigs Kirke til at matche samme høje kvalitet anbefales det at udskifte de nedslidte klinker i forbindelse med det øvrige anlægsarbejde.

Der er en økonomisk besparelse ved at udskifte klinkerne i forbindelse med det større anlægsprojekt sammenlignet med at afvente og udskifte klinkerne senere. Alternativt forventes det, at projektområdet skal opgraves igen i forbindelse med genopretning inden for en 7-10-årig periode.

Tilvalget medfører ikke øget afledt drift.

Tilvalget forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i december 2028 og ibrugtaget (afleveret) i juni 2029.

Konsekvenser for træer
I projektområdet for projektet "På Bjerget" plantes som led i initiativet 31 nye træer i supplement til de eksisterende 15 træer. Der er ingen planer om at fælde eksisterende træer. Skulle det under anlægsprocessen mod forventning blive nødvendigt at fælde træer, vil disse blive erstattet 1 til 1. De to tilvalg har ikke konsekvednswer for antallet af træer

Scenarie/Initiativ	Træer i projektområdet før anlægsprojekt	Forventet antal træer, der fældes	Forventet antal nye træer, der plantes	Forventet antal træer i projektområdet efter anlægsprojekt
Initiativ	15	0	31	46

Konsekvenser for cykel- og bilparkeringspladser
Projektet har ingen konsekvenser for cykelparkering.

I forbindelse med udviklingen af projektområdet omkring Frederiksborgvej og Bispebjerg Torv ændres bilernes plads. Der er gennemført en parkeringsanalyse for at balancere behovet for tilstrækkelig parkering uden at det kommer til at dominere de omkringliggende arealer. I lyset af områdets arkitektoniske udtryk er det i samarbejde med Realdania besluttet at optimere arealerne omkring kirken.

Scenarie/Initiativ	Antal pladser i projekt-området før projekt	Zone/uden -for zone	Belægnings -procent før projekt	Forventet antal pladser, der nedlægges	Forventet antal erstatnings-parkeringspladser
Initiativ	94	Udenfor zone	-	3	0

Som del af projekt "På Bjerget", nedlægges 17 bilparkeringspladser i aksen mellem Bispebjerg Torv og Grundtvigs Kirke. Dette gøres af arkitektoniske og kulturhistoriske hensyn for at forstærke aksens ikoniske udtryk. Der etableres dog 14 parkeringspladser rundt om kirken, så der i området ved Grundtvigs Kirken nedlægges i alt 3 parkeringspladser. De 14 parkeringspladser figurerer i regnskabet for erstatningspladser for omdannelsen af Bispebjerg Torv og Frederiksborgvej.

Der kan inden for 500 m af projektområdet ikke findes erstatningspladser.

De to tilvalg har ikke konsekvenser for antallet af bilparkeringspladser.

Økonomi

Det vil være en tillægsbevilling til det igangværende projekt Frederiksborgvej Nord, etape 2, hvor dele af Frederiksborgvej fredeliggørelse og omdannes til et grønt og attraktivt by- og gaderum, der kan understøtte et godt byliv, forbedre trafiksikkerheden for bløde trafikanter og styrke den fysiske og sociale sammenhæng mellem Bispeparken, Bispebjerg Torv (TM053, Budget 2022 og TM013, Budget 2023).

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ. Udførelse af byrumsprojektet "På Bjerget"						
- Anlægsudgifter, brutto	Anlæg	2.088	15.960	12.655	200	30.903
- Afledt drift og vedligehold	Service			65	779	844
Initiativ, udgifter i alt, brutto		**2.088**	**15.960**	**12.720**	**979**	**31.747**
Fondsfinansiering (inkl. fondsmoms)	Anlæg		-13.000	-13.000		-26.000
Betaling af fondsmoms	Finansposter		2.275	2.275		4.550
Anlægsudgifter, netto		**2.088**	**5.235**	**1.930**	**200**	**9.453**
Initiativ, udgifter i alt, netto		**2.088**	**5.235**	**1.995**	**979**	**10.297**
Initiativ, anlægsmåltal i alt		**2.088**	**15.960**	**12.655**	**200**	**30.903**
Tilvalg 1. Forbedring af belysning						
- Anlæg	Anlæg	84	619	619		1.322
- Afledt drift og vedligehold	Service				75	75
Tilvalg 1 i alt		**84**	**619**	**619**	**75**	**1.397**
Tilvalg 2. Udskiftning af eksisterende slidte klinker						
- Anlæg	Anlæg	1.100	3.258	665	100	5.123
Tilvalg 2 i alt		**1.100**	**3.258**	**665**	**100**	**5.123**
Udgifter i alt, netto		**3.272**	**9.112**	**3.279**	**1.154**	**16.817**
Anlægsmåltal i alt		**3.272**	**19.837**	**13.939**	**300**	**37.348**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af initiativ:	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	225 - 271
Anlæg af tilvalg 1:	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	1,3 -2,9
Anlæg af tilvalg 2:	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	84 - 89

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsarbejdet relativt kompliceret, da der grundet projektets placering, er stor sandsynlighed for arkæologiske fund.

Københavns Museum har stor bevågenhed på projektområdet og har vurderet, at der er stor sandsynlighed for at støde på oldtidsfund omkring Grundtvigskirken Ifbm. anlægsarbejderne, hvilket erfaringsmæssigt vil føre til merudgifter. Der afsættes derfor 10% i risikotillæg på anlæg på både Københavns Kommunes egenfinansiering og på fondsstøtten (ekskl. fondsmoms).

Tidligere afsatte midler

Der blev Budget 2022 afsat 24,2 mio. kr. til omdannelse af Frederiksborgvej Nord etape 1. Fredeliggørelse af Frederiksborgvej med byrum og bynatur fra Jacob Lindbergs Vej til Bispebjerg Torv.

Der blev Budget 2023 afsat 24,8 mio. kr. til omdannelse af Frederiksborgvej Nord etape 2. Fredeliggørelse af Frederiksborgvej med byrum og bynatur fra Jacob Lindbergs Vej til Tuborgvej

1.000 kr., løbende p/l	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Budgetaftale 2022	1.700	1.100	19.000	2.400			
Budgetaftale 2023		860	1.210	1.130	6.660	10.940	3.950
Afsatte midler i alt	**1.700**	**1.960**	**20.210**	**3.530**	**6.660**	**10.940**	**3.950**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevil-ling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Projektering, initiativ	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	588	642	200		1.430	1.430*
- Udførsel, initiativ	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	500	14.318	11.998		26.816	26.816*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	1.000	1.000	457	200	2.657	2.657*
- Projektering, tilvalg 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	42	42	42		126	126*
- Udførsel, tilvalg 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		535	535		1.070	1.070*
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	42	42	42		126	126*
- Projektering, tilvalg 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	400	58			458	458*
- Udførsel, tilvalg 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	500	3.000	607		4.107	4.107*
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	200	200	58	100	558	558*
Anlægsudgifter i alt				**3.272**	**19.837**	**13.939**	**300**	**37.348**	**37.348***
Anlægsindtægter									
- Fondsfinansiering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	**I**		-13.000	-13.000		-26.000	
Anlægsindtægter i alt				**0**	**-13.000**	**-13.000**	**0**	**-26.000**	
Afledte serviceudgifter									
- Vedligehold og afledt drift, initiativ	TMU	1000 – Ordinær drift	U			65	779	844	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 1	TMU	1000 – Ordinær drift	U				75	75	
Afledte serviceudgifter i alt				**0**	**0**	**65**	**854**	**919**	
Finansposter									

- Betaling af fondsmoms	ØU	2500 – Finans-poster	U		2.275	2.275			
Finansposter i alt				**0**	**2.275**	**2.275**	**0**	**4.550**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☒	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Området omkring Grundtvig Kirke										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		x
IT-projekt (KIT)		x

Henvisninger

Teknik- og Miljøudvalget vedtog den 26. august dispositionsforslag for Bispebjerg Torv og Frederiksborgvej Anlægsprojekt Bispebjerg Torv og Frederiksborgvej, Bispebjerg | Københavns Kommune

Bilag

- Bilag 1 Projektforslag På Bjerget
- Bilag 2 Oversigtskort for projektområde for På Bjerget
- Bilag 3 Kort over eksisterende forhold
- Bilag 4 Kort over Projektforslag På Bjerget
- Bilag 5 Tilsagn om støtte fra Realdania
- Bilag 6 Udtalelse fra Bispebjerg Lokaludvalg

På Bjerget

Projektforslag
Det storslåede og det nære

BOGL NIRAS SUBSTRATA

24.06.2025

rev. 30.06.2025

INDHOLD

1 Introduktion.....5

2 Kulturhistoriske perspektiver.....6

3 Eksisterende forhold.....8

4 Fremtidige forhold.....12

5 Materialitet.....14

6 Inventar.....16

7 Beplantning.....18

8 Belysning.....20

9 Parkering.....22

10 Tekniske forudsætninger.....23

11 Uafklarede forhold.....24

1 INTRODUKTION

1.0 Indledning

Nærværende dokument er en opsamlende A3-mappe, som indeholder et projektforslag for området omkring Grundtvigs Kirke og På Bjerget. Forslaget står på skuldrene af "Mini-disp" og "Bilag 7 – Udvidet dispositionsforslag for delprojekt" samt projektforslaget for hele projektet "Bispebjerg Torv og Frederiksborgvej", der er afleveret til bygherre (Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen, Park og Byrum, Områdefornyelse Bispebjerg Bakke) d.11.04.2025.

I udviklingen af projektforslaget er projektet løbende diskuteret og afstemt med TMFs projektgruppe.

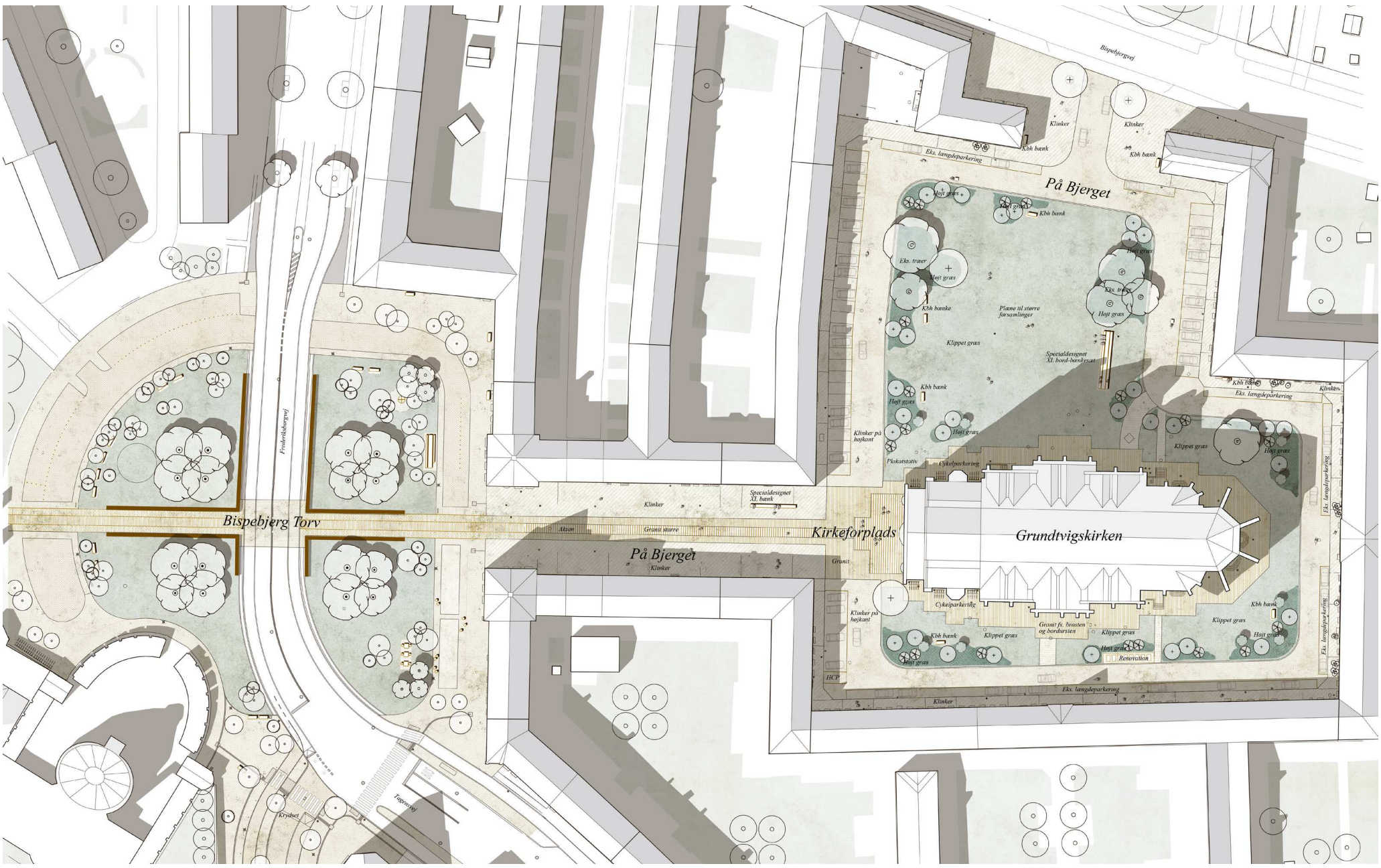
1.1 Det storslåede og det nære

På Bispebjerg Torv troner den ikoniske Grundtvigs kirke – et af Danmarks største, arkitektoniske værker – ved siden af boligområder, hvor hverdagen eksisterer og fungerer. Kirken ligger som et monument midt i det gode hverdagsliv og var på tidspunktet for sin opførelse tiltænkt at være et vartegn for en ny tid – et midtpunkt i velfærdsbyen, en medspiller i den nye fremtidstro.

På Bjerget og området omkring kirken er et sted, hvor livets mest højtidelige og formelle begivenheder finder sted – og samtidig et sted, hvor det helt nære hverdagsliv udspiller sig dag efter dag.

En vigtig del af Bispebjergs identitet og potentiale ligger i dobbeltheden mellem det storslåede og det intime – det højtidelige og det hverdagslige. Det samme gælder På Bjerget omkring kirken, hvor det monumentale mødes med intime haver, turister og skolebørn. Omkring Grundtvigs Kirke udfolder der sig et levende hverdagsliv med petanque, parkerede cykler og vink til naboen.

Vi har arbejdet med denne dobbelthed i udviklingen af hele området på en måde, hvor vi på én gang understøtter kulturhistorien og samtidigt styrker rammerne for hverdagslivet og det sociale.

Plan, der viser sammenhæng mellem området omkring Grundtvigs kirke og Bispebjerg Torv

2 KULTURHISTORISKE PERSPEKTIVER

Grundtvigs Kirke er skabt i en overgangstid. De arkitektoniske greb som kirken, kirkepladsen, kransbebyggelsen og de omgivende kvartersbebyggelser er skabt med, forbinder tradition og forandring. I en tid med materialemangel lykkedes det P. V. Jensen-Klint og områdets øvrige arkitekter at skabe noget storslået og spektakulært med en relativt begrænset materialepalette. Ved at dyrke og raffinere brugen af især de gule tegl, som er blevet vendt, drejet og slebet, er der skabt en arkitektur, hvis storhed ikke alene er bogstavelig, men også ligger i detaljen. Gentagelse og variation på alle niveauer er det bærende princip, som er brugt til at styrke områdets arkitektoniske og rumlige sammenhæng og accentuere kirken som et vigtigt og naturligt ankerpunkt i området, øverst på bakken.

Kunsten at få mest ud af mindst – og at økonomisere med såvel virkemidler som materialer – er for os en væsentlig inspiration i arbejdet med at forny pladserne ved kirken. Både i forhold til materialepaletten og i forhold til beplantningsprincipperne.

Selvom C. Th. Sørensen ikke har tegnet kirkepladsen (der aldrig rigtig er blevet designet), har han haft en enorm betydning for kvarteret og oplevelsen af områdets topografi. C. Th. Sørensen var landskabsarkitekt ved stort set alle byggerier med kiler op til Grundtvigs Kirke, herunder: Bispeparken, Klokkergården, Ryparken, Emdrup Vænge og Atelierhusene. Vi ønsker at styrke områdets interne sammenhæng og tidsdybde ved at arbejde med de principper for beplantning, som via ham allerede findes i kvarteret. Beplantninger skabt med en differentieret brug af hjemmehørende arter, med store træer og mindre busketter, som i skala formidler overgangen og bløder den op mellem bygninger og grønne rum.

Beplantningen skal understøtte og underordne sig hovedmonumentet, kirken, så man fra akserne (mod vest og nord) ser kirken som liggende på en sølvbakke. Beplantningen skal samtidig kunne skabe varierede rum om ophold af forskellig karakter. Målet er at lave subtile forbedringer uden at ændre det radikalt. Landskabsarkitektoniske løsninger skal være funktionelle, integrerede og underspillede.

Det storslåede og det nære ligger ikke alene side om side på Bispebjerg Bakke – de er hinandens forudsætning. Jensen-Klint mente selv, at hverdagslivet – "det små og daglige", som det udfoldede sig i den omliggende bebyggelse – skulle understøtte og "fremhæve det store og udsædvanlige". Der er et hierarki mellem bygningerne. Kirken ligger øverst, men den er bygget ved overgangen til en ny tid og som en hyldest til

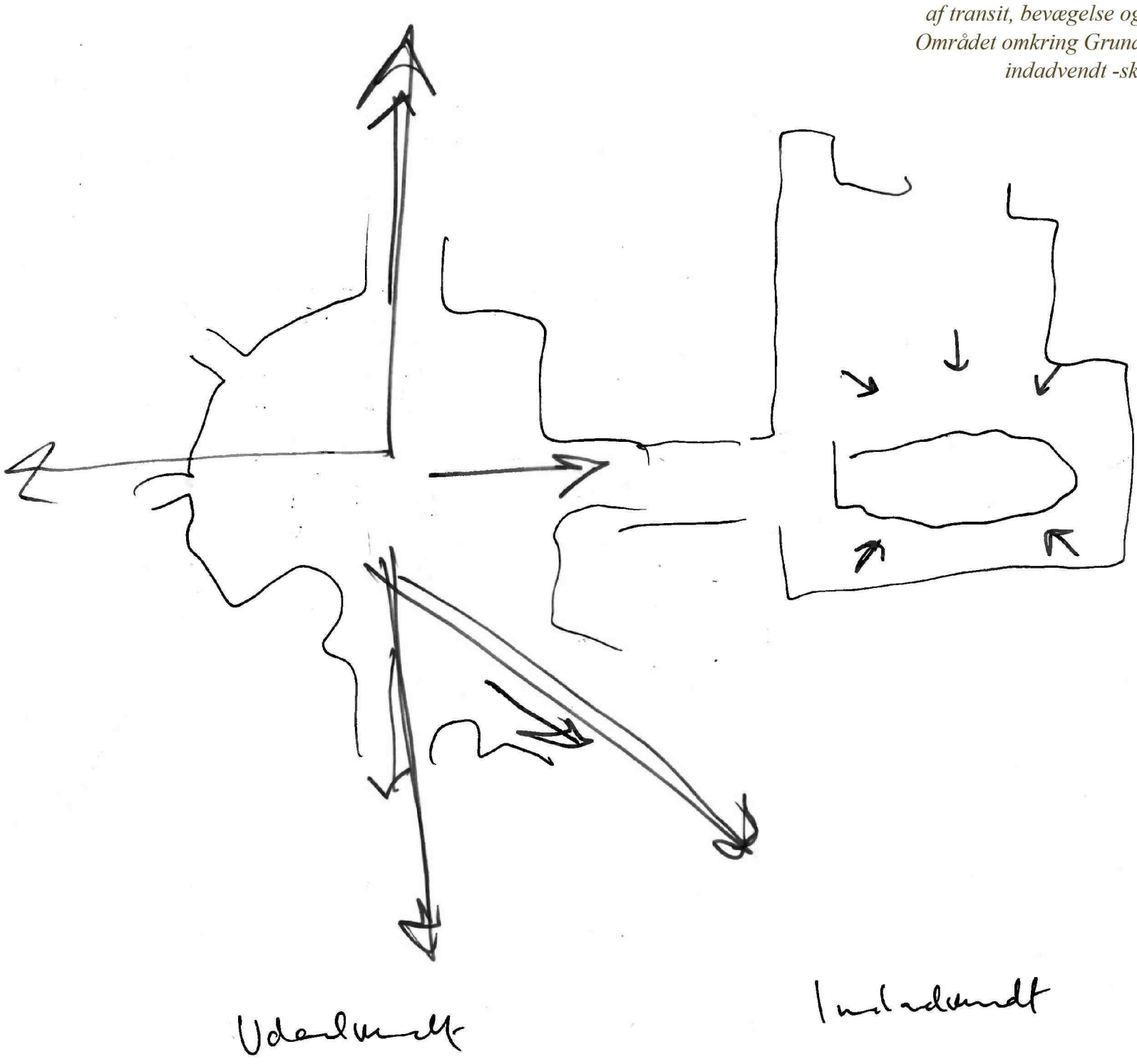
Akserne, alléerne og de grønne rum, som omgiver projektområdet

Grundtvig, hvis tanker om frihed til forskellighed og forestilling om et dansk demokrati forankret i en folkelighed, uden tvivl har været med til at informere byggeriet.

Det folkelige hverdagsliv skal derfor danne en baggrund – ikke en bagside. Livet skal ikke gemmes væk, men løftes frem.

Funktioner skal være samstemte og tilpassede i forhold til hinanden – ikke adskilte eller hegnet ind. Formsproget på det nye skal ind- og underordne sig – her skal tages hensyn og udvises respekt for de kirkelige aktiviteter, men det behøver ikke være alvorstungt af den grund. Der er plads til ophold og leg, men uden deciderede legeredskaber, fodboldmål og lignende. Vi ønsker med vores indsats at styrke de rum, som omgiver kirken, æstetisk og funktionelt. De skal understøtte hovedmonumentet – kirken – og samtidig fungere som en robust og naturlig ramme om hverdagslige aktiviteter. Dette afspejles i byrummenes programmering og arkitektoniske formgivning – i beplantningen og i det materialevalg, som der arbejdes med.

Diagram
Bispebjerg Torv er udadvendt. Et byrum i kvarteret præget af transit, bevægelse og ophold, der er rettet udad. Området omkring Grundtvis Kirke er derimod mere indadvendt -skabt til ro og kontemplation.

3 EKSISTERENDE FORHOLD

Udearealerne omkring Grundtvigs Kirke er i dag karakteriseret af asfalt samt – for at bruge et udtryk fra borgerne - ”græsørken”.

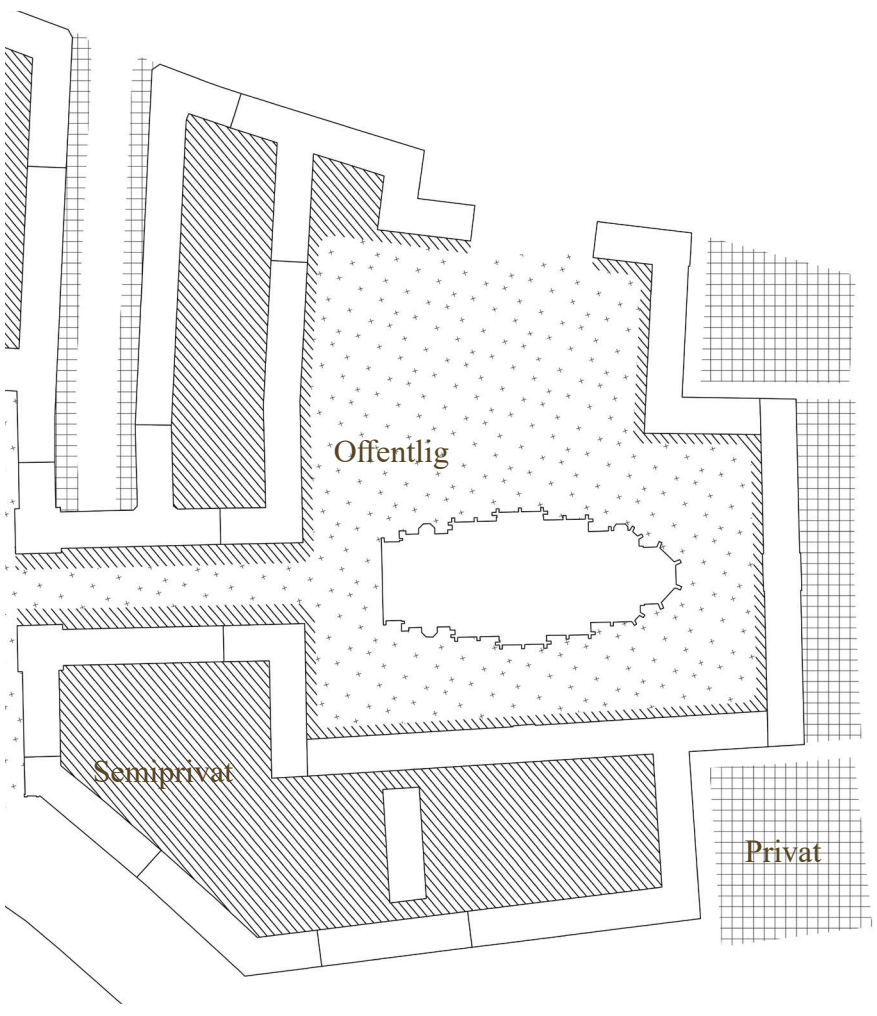
På Bjerget er i dag udlagt med de karakteristiske gule klinker på fortovene. Disse afgrænses af kantsten mod vejbanerne, som er udlagt i asfalt. En stor, åben plæne omgiver Grundtvigs Kirke med to grupper af store platantræer og mindre spredte træer. Der står enkelte københavnerbænke på plænen.

Omkring kirkens sokkel ligger en granitbelægning af brosten og bordursten i varierende bredde fra 2,2-5,5m, som desuden etablerer indgange til kirkens sydlige del samt over plænen mod øst i den nordlige del. Ved kirkens hovedindgang i vest ligger de tre store granittrappesten direkte på asfaltfladen.

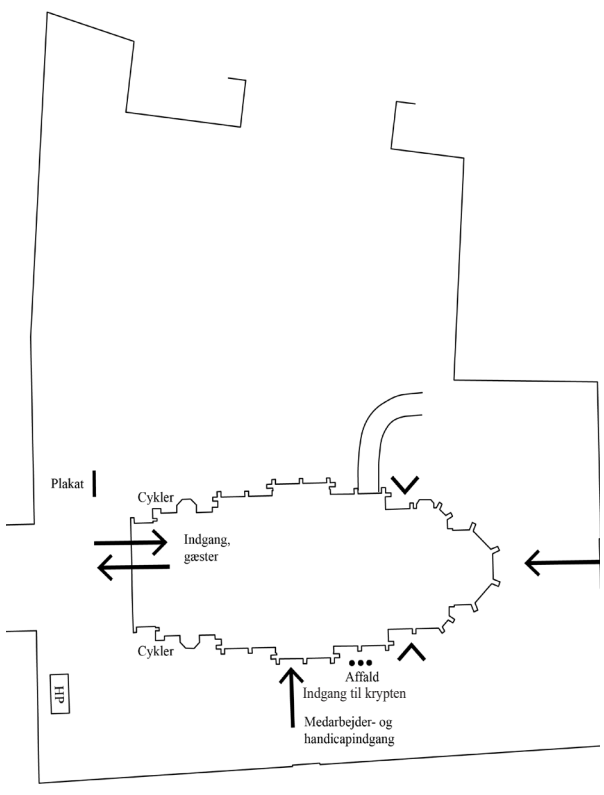
Parkeringen er idag fordelt langs bebyggelsens kanter både omkring kirken og i aksen samt foran kirken på hver side af hovedindgangen.

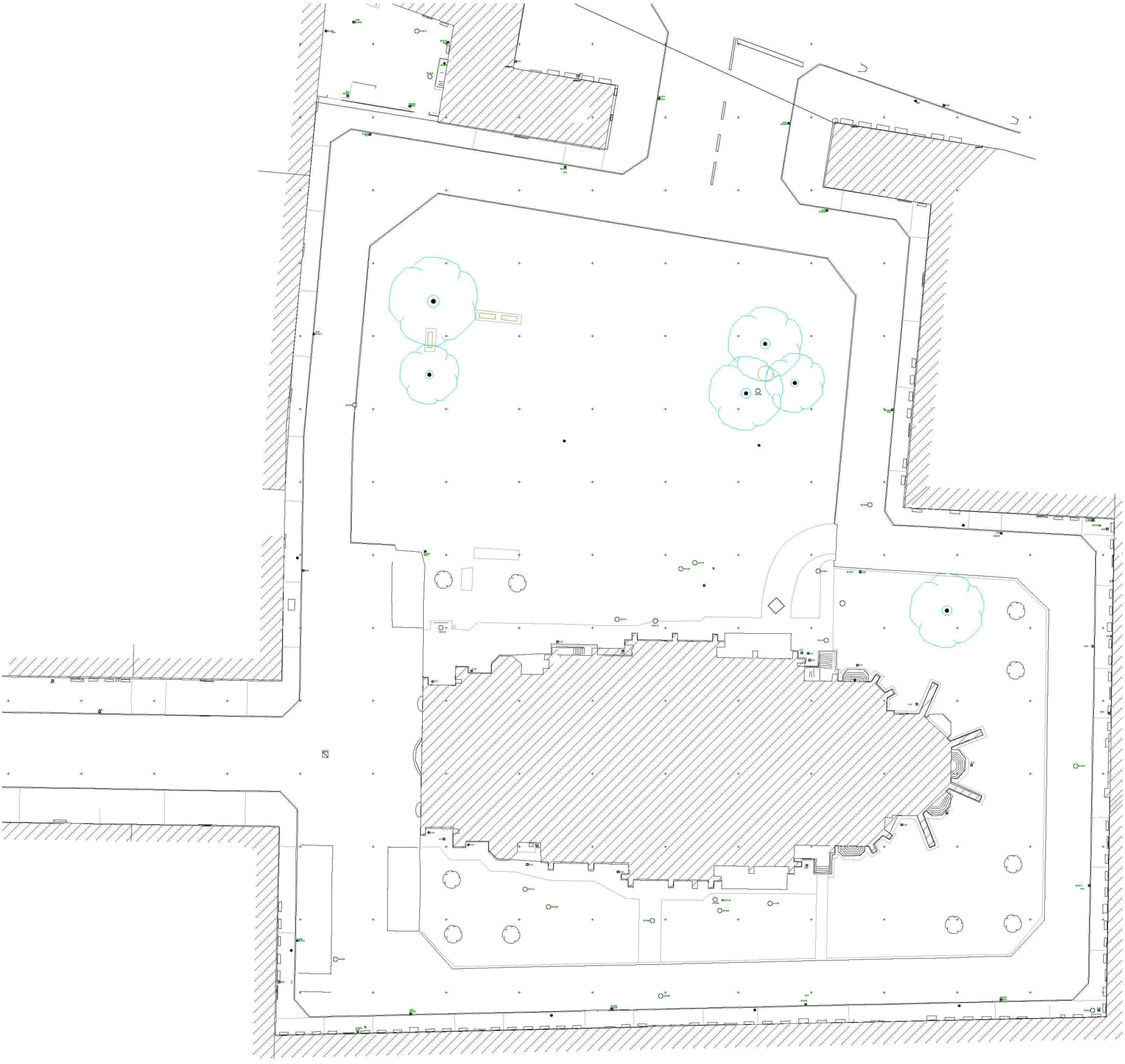
Collage af fotos, der viser eksisterende forhold og aktiviteter i projektområdet

Offentligt og privat karakter:
Pladsen omkring Grundtvigs Kirke er formelt offentlig, men har en semiprivat kantzone med indgange til boligerne.

Diagram, der viser kirkens brug af området i dag

Plan over eksisterende forhold

4 FREMTIDIGE FORHOLD

En central inspiration i arbejdet med at forny pladsen omkring kirken, er idéen om at få mest muligt ud af mindst muligt – at økonomisere med både virkemidler og materialer og bruge dem med omtanke.

Hovedgrebet for disponeringen er:

1. De formelle akser ind til kirken respekteres, friholdes og præciseres.

2. Hovedaksen fra Grundtvigs Kirke føres over Frederiksborgvej, Bispebjerg Torv og videre til kirkegården.

3. Kirken lander på en flade, en "sølvbakke", hvor bilerne føres ud til siderne og der fritholdes en åben plæne.

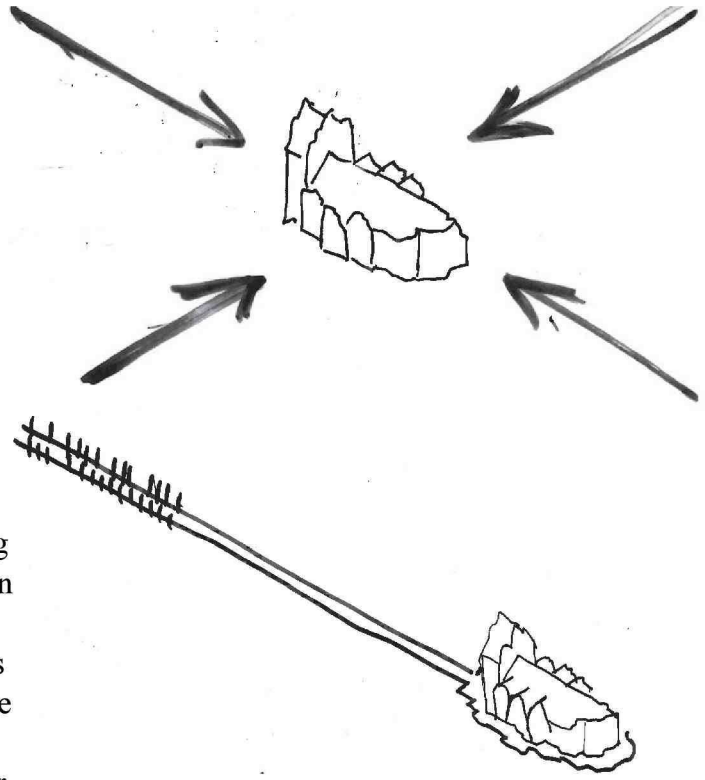
4. Beplantning skaber rum til hverdagsliv og præciserer akserne omkring kirken.

5. Enkel møblering og lyssætning placeres strategisk, så som bænke, langbord og cykelparkering.

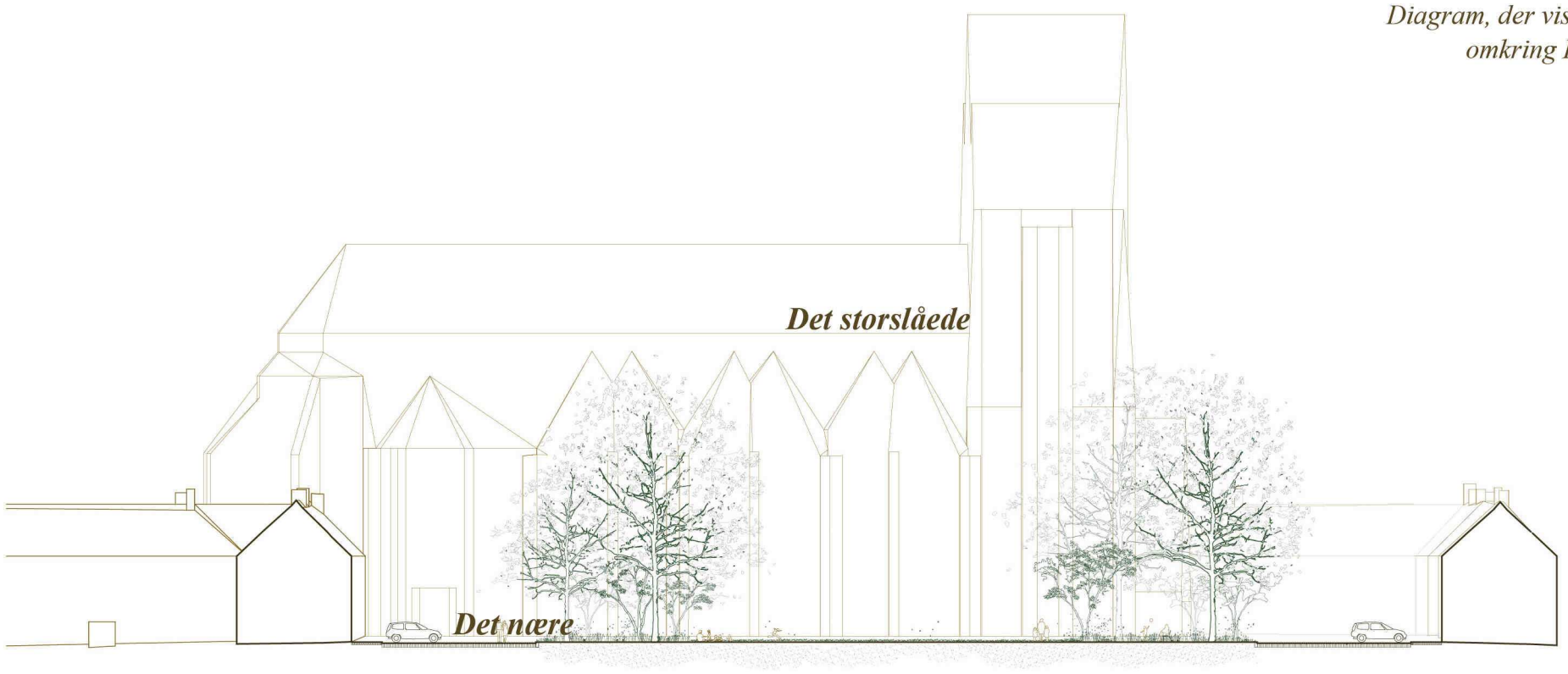
Kirkens placering på bakketoppen er en del af egenarten i området, hvilket gør, at kirken forbliver et pejlemærke i byen. Akserne er vigtige og understreger Grundtvigs Kirkes monumentalitet og placering i terrænet. Kirken kan ses fra mange steder i byen, men "når man nærmer sig Bispebjerg bliver den væk for én, indtil man ganske pludselig står foran dens vældige facade". (Pedersen, 2020, s. 519) – og dette træk har vi søgt at bevare. Alle akserne fritholdes for beplantning og parkering og hovedaksen mellem kirkegården og kirken strammes op og præciseres, så den skaber en visuel og fysisk forbindelse fra kirken til Poppelalléen. Aksen etableres med samme granitbelægning, som den fremtidige på torvet, og føres helt op til kirken.

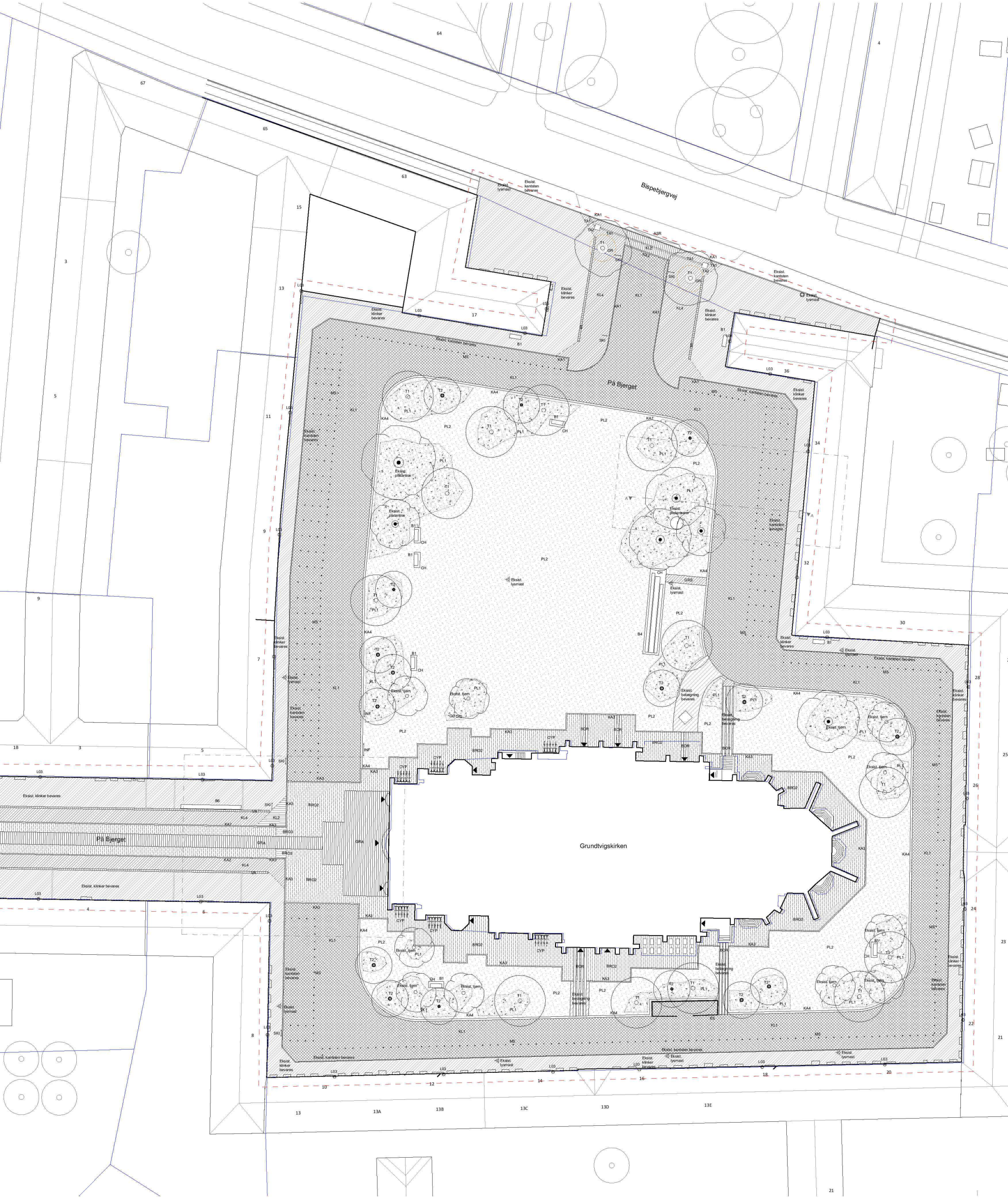
Omkring Kirken ligger beplantningsfladen med den åbne, klippede græsplæne, som omkranses af træer og høje græsser. Ved at tilplante plænens kantzone med varierende beplantningsfelter, skabes en skalamæssig formidling imellem kirken og den menneskelige skala, i det grønne rum. Plænen fritholdes for parkering, som i stedet placeres mod kransbebyggelsens facader, hvor den ændres fra længdeparkering til vinkelparkering. Den åbne plæne opstrammes og præciseres, så sigtelinjen til kirken bevares og forstærkes. Det sikres, at der stadig er plads til årlige byfester og begivenheder, men grebet bevirker at rummet bliver mere intimt med mulighed for leg og ophold mellem de mindre flerstammede træer.

De eksisterende fortove i gule klinker bevares, og på kørebanen lægges en mørkere klinke som vil give karakter af byrum fremfor vejrum og skabe bedre sammenhæng imellem bebyggelsen og plænen. Ved at etablere klinker på vejbanen og omdisponere parkeringen, bliver mødet mellem græsfladen og vejens klinkeflade ubrudt og klar, således fladen i større grad opleves at fortsætte frem til bygningernes facade.

Ovenstående:
Diagram, der viser hierarkiet omkring Kirkepladsen

Plan 1:500
Kirkepladsen og På Bjerget

5 MATERIALITET

Granit
Aksen etableres med en granitbelægning, der er en forlængelse af granitfladen rundt om Grundtvigs Kirken. Granitfladen om kirken udføres, som de eksisterende, i kløvede brosten. Geometrien tager afsæt i bygningens fodaftryk lader kirken lande med større værdighed på et mere velproportioneret 'gulv'. Granitfladen bliver en naturlig forlængelse af kirkens granitsokkel - som havde den været der siden kirkens opførsel.

Der anvendes genbrugt, nordisk granit fra Københavns Kommunes depot. Granit er et ekstremt holdbart, tidløst og smukt materiale, der vil tilføje den nødvendige tyngde og sanselighed til byrummet omkring kirken og i aksen.

I selve aksen bruges genanvendte gravsten fra KK's depot. Gravstenene udvælges nøje så der opnås et harmonisk farvespil uden store kontraster og de behandles, så de anonymiseres og gøres tilgængelige f.eks. ved at stokhugge dem.

De eksisterende granitkantsten genanvendes som kantning mellem fortov og vejbane. Som kant mellem fortov og aksen anvendes brosten.
I denne fase er der udarbejdet en registrering og analyse af granitbelægninger omkring Grundtvigs Kirke, som det er i dag samt de indledende undersøgelser til fremtidig belægning. Se bilaget om granitbelægning. Dette skal viderebearbejdes i næste fase.

Disponeringen af granitfladen omkring kirken, detaljeres yderligere i næste fase med udgangspunkt i bilag I100185_C05.05_ ZGranitbelægning rundt om Grundtvigs Kirke

I bilaget findes en grundig registrering af eksisterende detaljer og brostensbelægningen omkring kirken. Registreringen danner baggrund for den fremtidige detaljering, som vil tage udgangspunkt i de forskellige rumligheder og funktioner den nye belægning skal forholde sig til, samt eksisterende principper for markering af indgange, detaljering omkring kældre, værn mm.

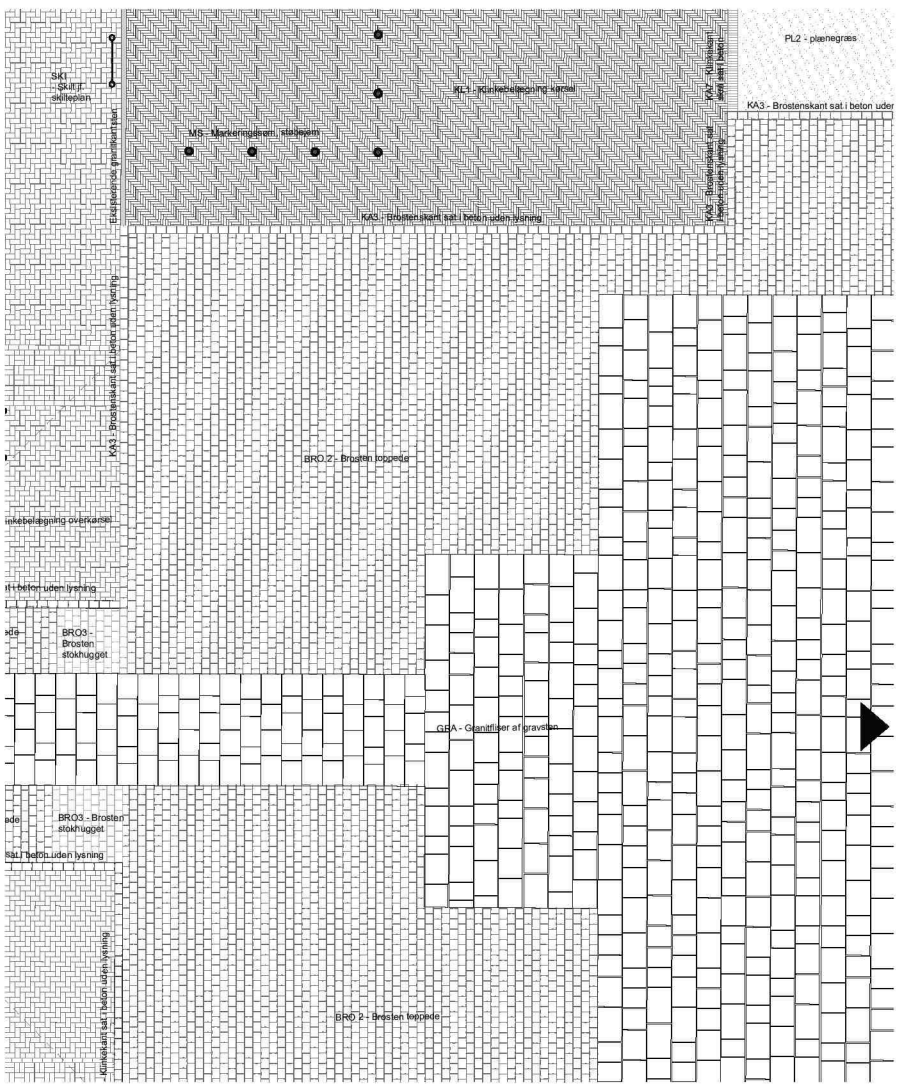
Klinker
De eksisterende fortove bevares, og udvides med klinker i samme farve og forbandt. På kørebanen lægges en mørkere klinke på højkant i et sildebensmønster.

I sommeren 2025 anlægges et prøvefelt af klinkebelægningen, som skal bruges til at fastlægge nuancer samt valg af klinker i det resterende projekt. På denne måde sikres sammenhæng mellem denne del af projektet og Bispebjerg Torv samt klinkepladserne langs Frederiksborgvej.

Beboerne i området har udtrykt et ønske om, at projektet anvender solide og smukke materialer, der understøtter egenarten og særligt fremhæves de gule og røde mursten; "Det er vores klinker", hvorfor valget også taler ind i at sikre lokal stolthed og forankring i projektets løsninger.
Klinker er et ekstremt holdbart materiale, som også vil patinere smukt over tid.

Klinker anvendes derudover som materiale til at etablere vandrender, der sættes i beton, og som skråtstillet kant imellem plænene og vejbanen.

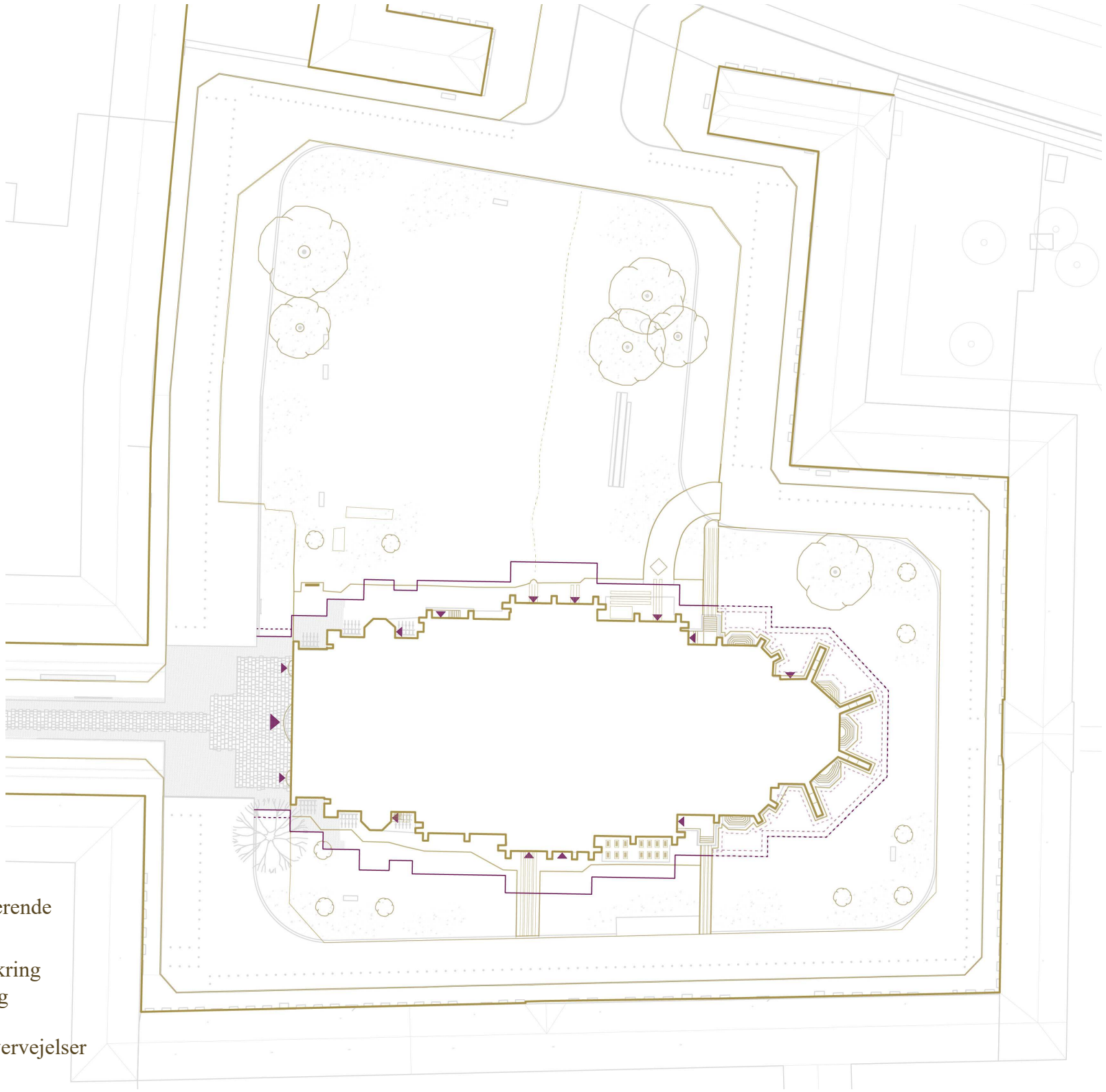
Markeringssøm
Runde støbejernssøm anvendes som markering af p-pladser. Disse anvendes ligeledes i det resterende 'store' projekt.

Planzoom af belægningsmøder foran kirken, skaleret 50%

Referencefotos af eksisterende og nye belægninger samt eksisterende murdetaljer

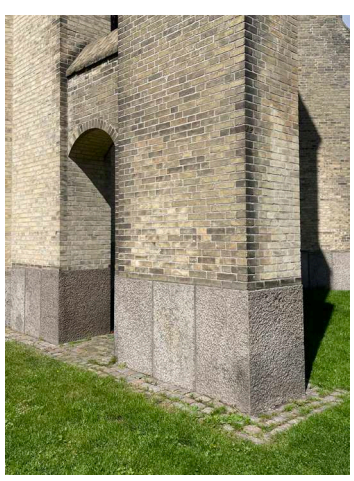

Ovenstående
Diagram, der viser den eksisterende belægning omkring kirken sammenholdt med udstrækningen af forslagets belægning og de dele, der stadig overvejes

Udpluk af registreringsfotos af granit omkring Grundtvigs Kirke
Se bilag om Granitbelægning for den samlede analyse

6 INVENTAR

Møbleringen På Bjerget skal være præcis og enkel, så rummet kan bruges til både højtid og hverdag.

Der tilføjes seks københavnerbænke på plænen med uklippet græs og flerstammede træer i ryggen.

På plænens nordøstlige side tilføjes et langt specialdesignet bord-bænkesæt, der giver plads til fælles middage for beboere, bryllupsreceptioner, barnedåb og uformel madpakkespisning.

Langs kransbebyggelsens facade placeres tre københavnerbænke foran blændede vinduer.

I kontrast er rummet foran kirken mere formelt. Her etableres en lang specialdesignet siddeplint på den nordlige del af På Bjerget, der peger op mod kirken, understreger aksen og tilbyder et lille hvil. *Se skitser af de specialdesignede møbler på modstående side.*

Specialdesignede møbler
De nye specialdesignede møbler skal være tidløst og robust design, som fremhæver stedets særpræg og opfylder behovene i nutidens byrum.

Vi tager udgangspunkt i de specialdesignede møbler til Grundtvigs Kirke af de ikoniske designere Kaare Klint, Esben Klint, Mogens Koch, Rigmor Andersen, Lis Ahlmann og Børge Mogensen. Fælles for dem er brugen af træ som konstruktionsmateriale og en forkærlighed for enkle, elegante linjer, der fremhæver kirkens indvendige vertikalitet, lyse farver og teglværkets tekstur.

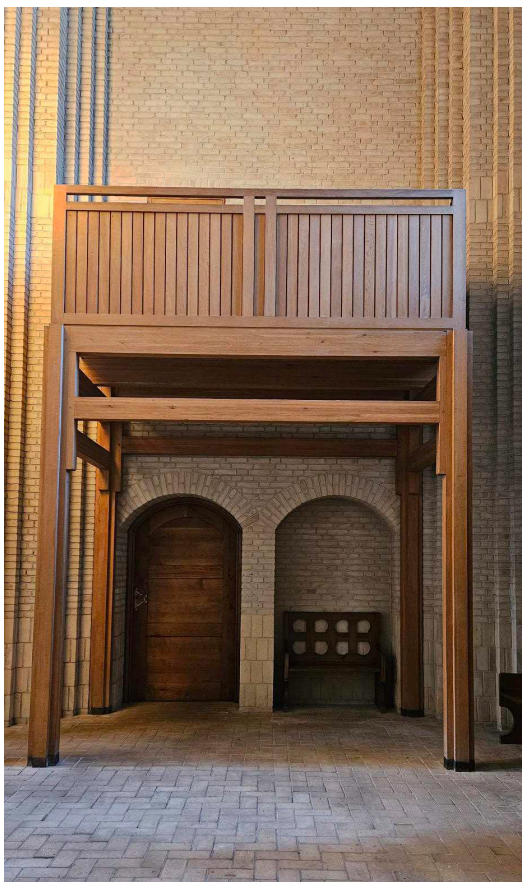
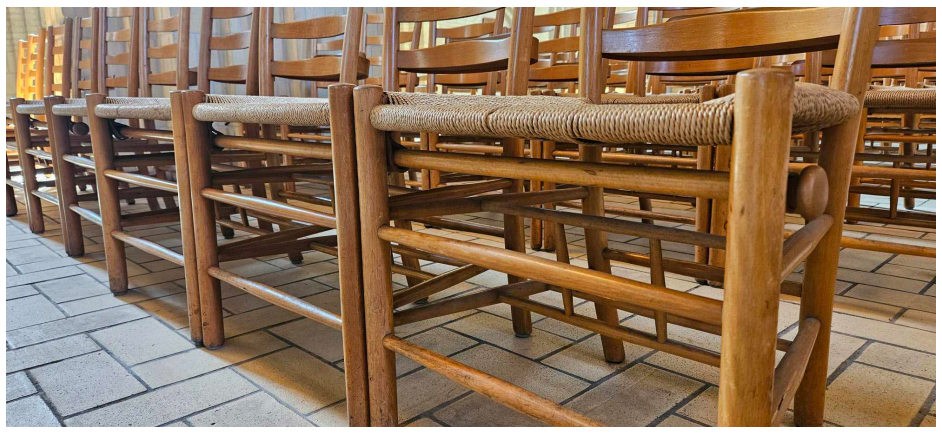
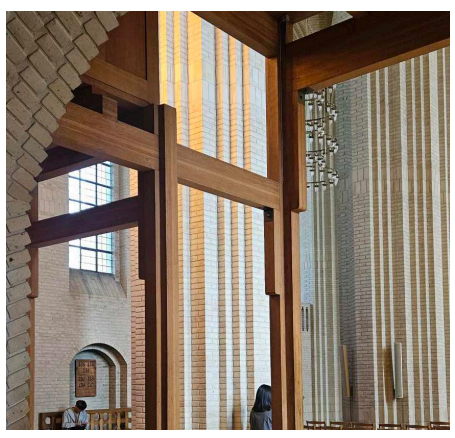
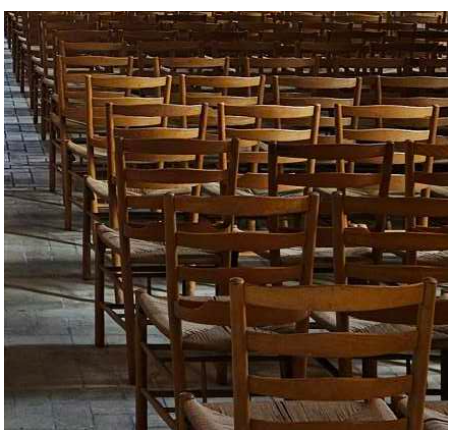
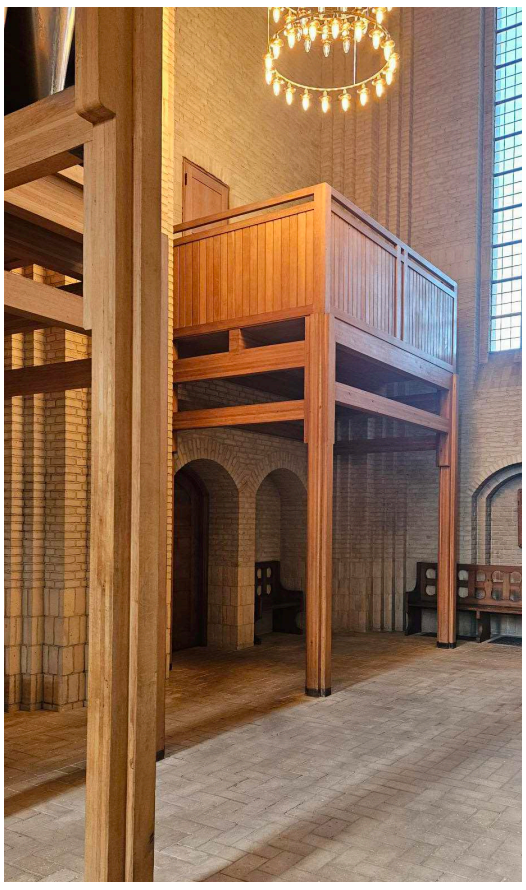
De nye udemøbler tager den samme tilgang og tilpasser den til den robusthed, der kræves til udendørs forhold. Derfor er alle møblernes bærende konstruktion udført i japansk-inspirerede tømmersamlinger ved brug af standardiserede træformater, som letter både udførelse og reparation.

Der er lagt stor vægt på at finde en balance i brugen af trædimensioner, der kan tåle slid og vejr, samtidig med at de stiliserede linjer bevares. Møbler monteres på stolpesko, som beskytter mod fugt og vandsprøjt, og giver et lettere visuelt udtryk.

Mens piknikbordene er lavet udelukkende af træ, tilføjes der et unikt præg til plint og skakbordene – som får bordplader i granit. Stenmaterialet skaber en forbindelse til granitaksen, der løber fra Bispebjerg Kirkegård til Kirkeforpladsen, samt til kirkens sokkel. Granittoppen tilfører en taktil rigdom og overfladen vil føles behageligt lun når forårssolen rammer den. Granitfladerne kan leveres tre stykker og designet skal i den videre bearbejdning tage hensyn til de nødvendige samlinger. På skakbordene vil spillebrættet være indgraveret i stenoverfladen, en robust og elegant løsning til langvarig brug. Skakbordene er ikke en del af På Bjerget, de placeres på Bispebjerg Torv i det større projekt.

Bord-bænkesættet skal være tilgængeligt og behageligt for alle brugere. For at imødekomme kørestolsbrugere tilpasses designet, så der er bordplads uden bænk. For ældre brugere skal der være en ende med bænk uden bord. I den videre bearbejdning skal det sikres, at bord-bænkesættet er driftvenligt og har den nødvendige robusthed til udendørs, offentlig brug.

Hvert møbel vil være unikt og samtidig tilhørende den samme familie – de bringer kirkens indre ånd ud til Bispebjerg Torv og På Bjerget. De er en hyldest til den stærke designtradition, der lever i Bispebjerg, samtidig med at de imødekommer de nye behov for aktive, livlige og inkluderende naboskabsrum.

Referencebilleder af inventaret i Grundtvigs Kirke, som de specialdesignede møbler er inspirerede af.

3D-skitser af specialdesignet bord-bænkesæt

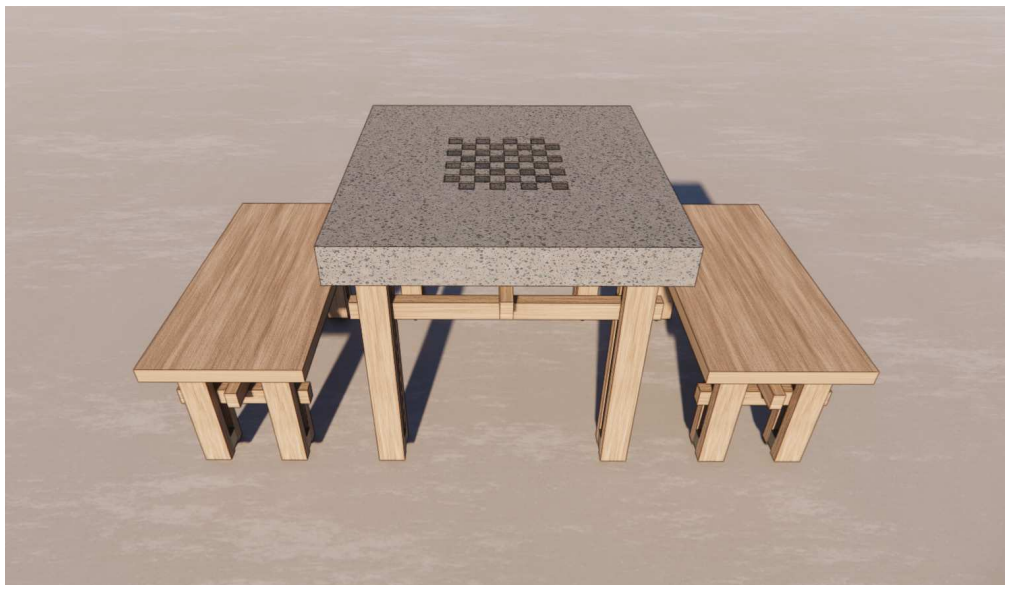
3D-skitser af specialdesignet plint

3D-skitser af specialdesignet skakbord

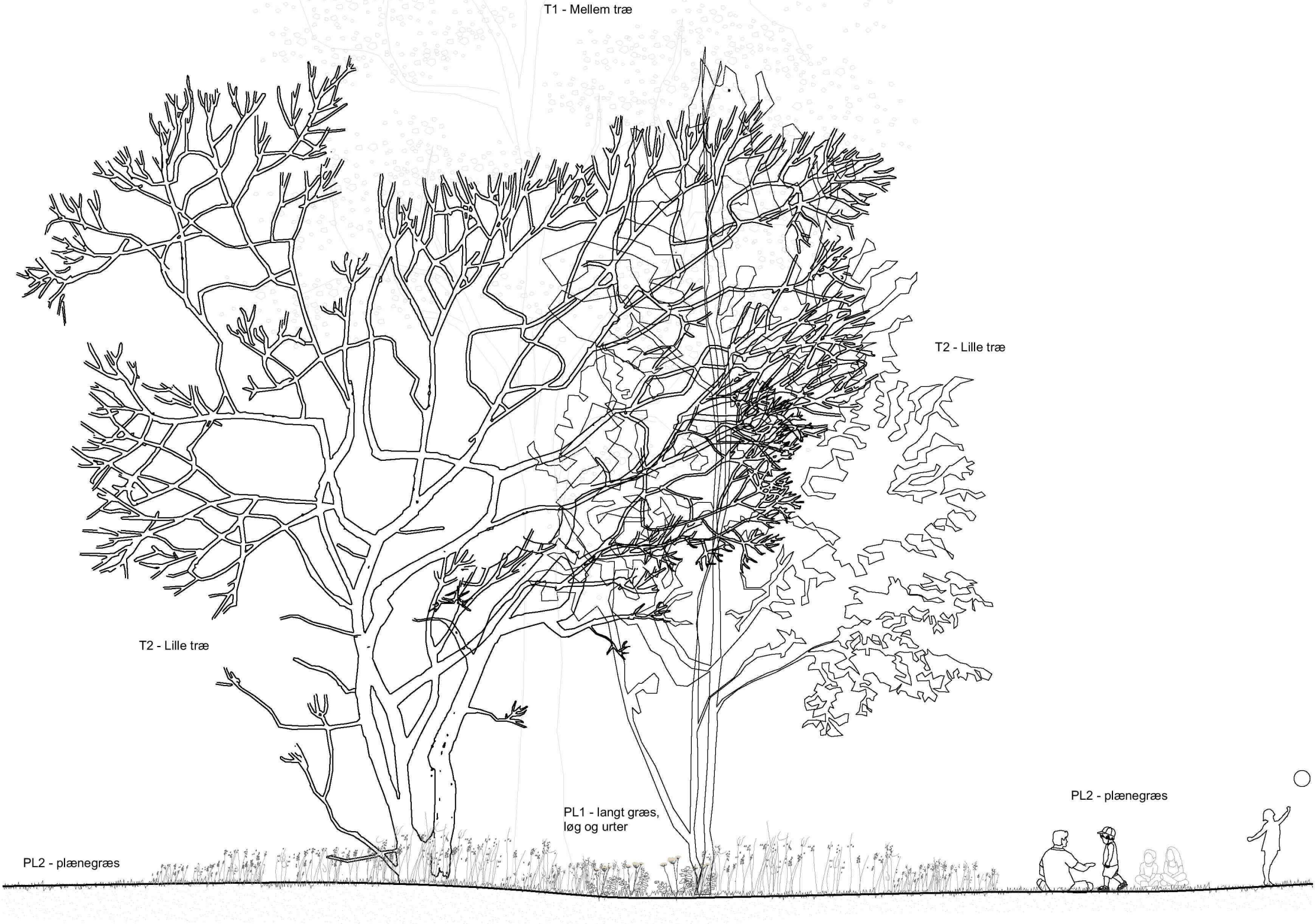
7 BEPLANTNING

En stærk landskabsramme skaber en robust struktur for det samlede projektområde, der er genkendelig og styrende for hele området. Målet er at skabe et grønt og frodigt koncept i tråd med tankegangen fra C.Th. Sørensens tid, hvor der samtidig er fleksibilitet til nemt at indarbejde de aktiviteter og funktioner, som borgerne efterspørger i dag – og i fremtiden. Området omkring kirken er et mere stille og intimt rum, i modsætning til Bispebjerg Torv som er mere udadvendt med flere aktiviteter og gennemkørende trafik. De to byrum, Torvet og Kirkepladsen supplerer hinanden.

Beplantningen består af træer, busketter og klippet og uklippet græs i et klart hierarki, der sammensættes, så den overordnede disponering understøttes med en markering af hovedmonumentet, kirken, akserne og den fritholdte flade.

Samtidig skaber beplantningen nye, varierende, frodige rum til ophold af forskellig karakter - som ophold i mindre grupper, picnic, bryllupper udendørs gudstjeneste og naboarrangementer

Der vælges flerstammede og blomstrende arter, samt arter der i størrelsen formidler skalaspringet fra kirke til menneskelig skala. Eksempler på arter er Æble, Tjørn, Bærmispel, Tretorn, Askebladet løn og Kræge

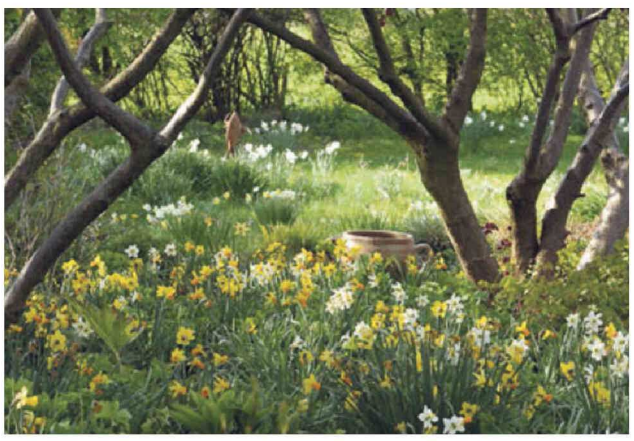

Snit 1:75

Beplantningen bidrager til at skabe intime og hyggelige haverum i en skala, der er inviterer til ophold

Referencer på beplantning og stemninger

Visualisering, der viser ophold på plænen i en lysning mellem flerstammede træer og højt græs

8 BELYSNING

Nuværende situation

Belysningen på På Bjerget består i dag af de klassiske væglamper Louis Poulsen Albertslund, placeret strategisk på bygningerne for at markere indgange og passager, projektørbelysning på kirken samt supplerende gadebelysning i form af Focus Nyx-armaturer, monteret direkte på facaderne af boligerne for at supplere grundbelysning på fortov og vej.

Kirkens facadebelysning spiller en væsentlig rolle i oplevelsen af nattelandskabet og kunne med fordel revideres, da løsningen er forældet og baserer sig på et maksimalistisk princip, hvor hele bygningen belyses jævnt. En velgennemtænkt belysning kunne hjælpe med at minimere lysforurening, mildne kontrasten i det grønne område omkring kirken og fremhæve de arkitektoniske detaljer. Dette bør dog behandles som et selvstændigt projekt og vurderes på nuværende tidspunkt ikke som den højeste prioritet i forbindelse med landskabsprojektet.

Det kritiske problem i området er dog grundbelysningen i form af Focus Nyx-armaturer placeret direkte på facaderne af boligerne. Placeringen af armaturerne synes udelukkende at være bestemt ud fra lysberegninger - de er fordelt med tilsyneladende jævne mellemrum i beregningsområdet, dvs. fortov/vej - men de forholder sig på ingen måde til de væglamper, der allerede havde været monteret, facadens symmetri eller lysgener direkte ind i lejlighederne.

Derudover skaber lyskildens vinkel og den relativt høje monteringshøjde blænding for både fodgængere og bilister, da armaturets belyste overflade ikke er afskærmet, men direkte eksponeret.

Dette resulterer i et kaotisk visuelt miljø, hvor bygningerne bliver usynlige, og lyset modarbejder både arkitekturen og den samlede oplevelse.

Forslag til forbedringer

1. Basal forbedring
Revider placeringen af Focus Nyx-armaturerne på facaden, så der opnås et kompromis mellem symmetrien, placeringen af Louis Poulsen Albertslund-væglamperne og den regelmæssighed og gennemsnitlige lysmængde, som Focus Nyx leverer.

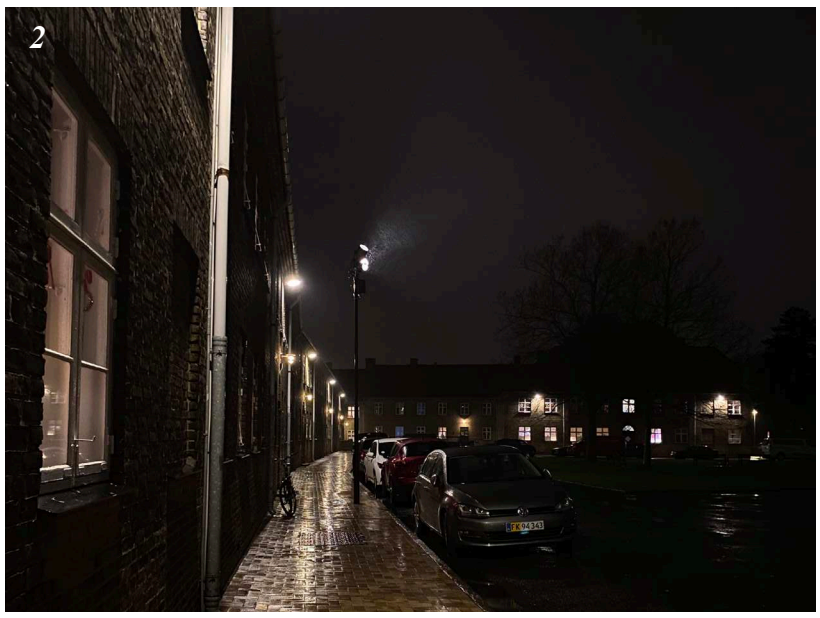
Tilføj desuden en arm til Focus Nyx-armaturerne, der sikrer, at lyset peger nedad mod den ønskede flade og reducerer blænding.

2. Udvidet forbedring
Som beskrevet i punkt 1, men udskift Focus Nyx med et armatur, der i højere grad passer til det historiske miljø—f.eks. en specialtilpasset version af Louis Poulsen Albertslund i maxi-format, eventuelt monteret på en specialdesignet arm med inspiration fra gamle fotos.

3. Total revision
Revider hele belysningskonceptet for området, inklusive ny facadebelysning af kirken, genopfriskning af væglamperne og udskiftning af alle lyskilder til en ultravarme farvetemperaturer (f.eks. 2200K LED), som evt. kan kombineres med generel belysning på 2700K for at skabe et behageligt og funktionelt natlandskab.

Overvej, om grundbelysningen fortsat kun skal monteres direkte på facaden, eller om den også bør placeres som fritstående lygter, fordelt på området i tråd med det nye landskabsprojekt - fx Albertslund MaxiLygte på arm mod hovedfacaden af kirken, Albertslund MaxiLygte på mast i resterende område.

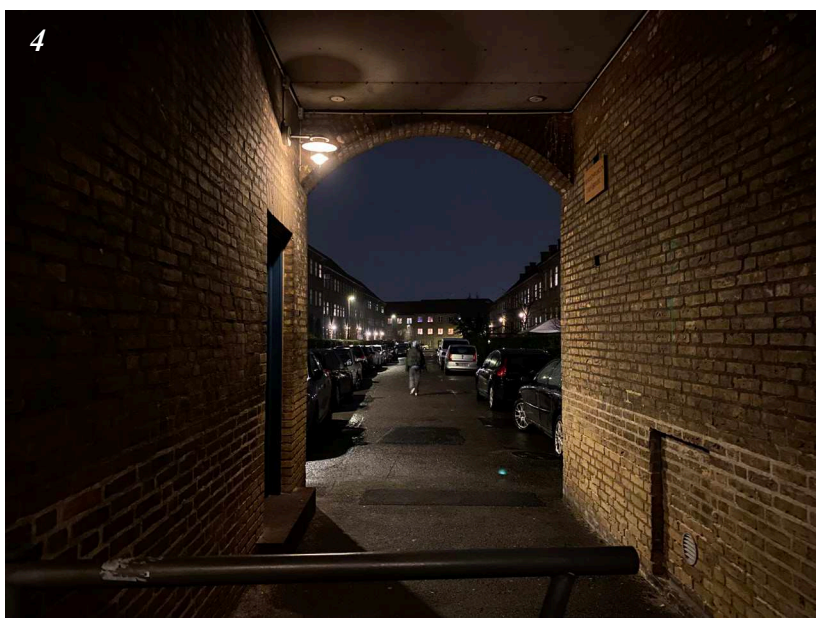
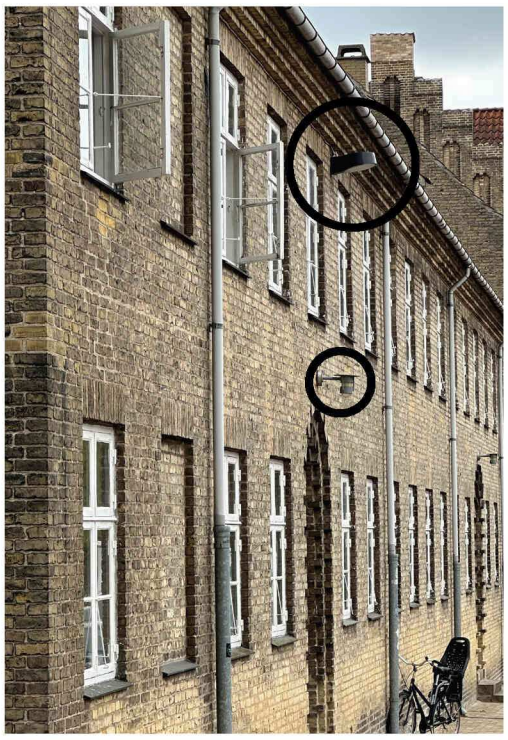

Foto 1 og 2
Kirkens facade er belyst med floodlights på master placeret på flere sider af bygningen.

Foto 3 og 4
Resten af den historiske bebyggelse er belyst primært med klassiske vægarmaturer Louis Poulsen Albertslund som markerer indgange samt de moderne Focus Nyx tilføjet for nylig.

Nuværende situaion: større cirkel - Focus Nyx, mindre cirkel - Louis Poulsen Albertslund

Louis Poulsen, Albertslund

Focus, Nyx

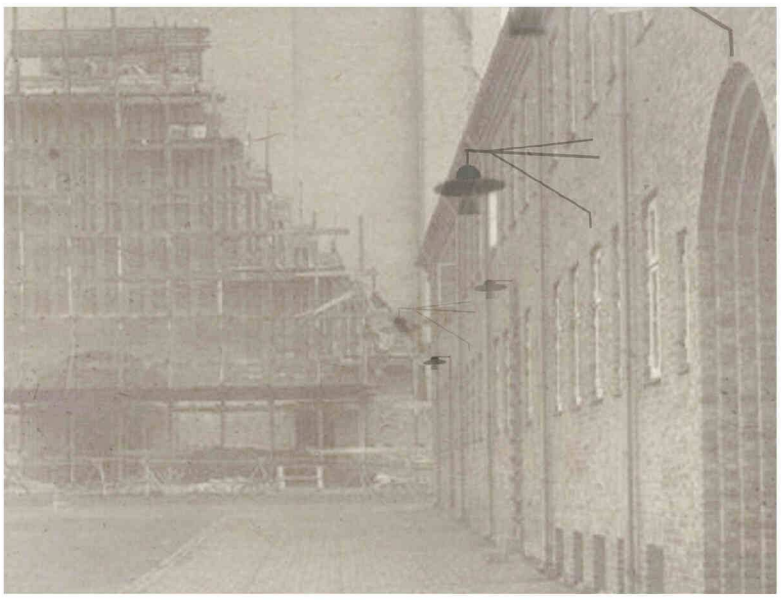
(ukendt, spots på mast)

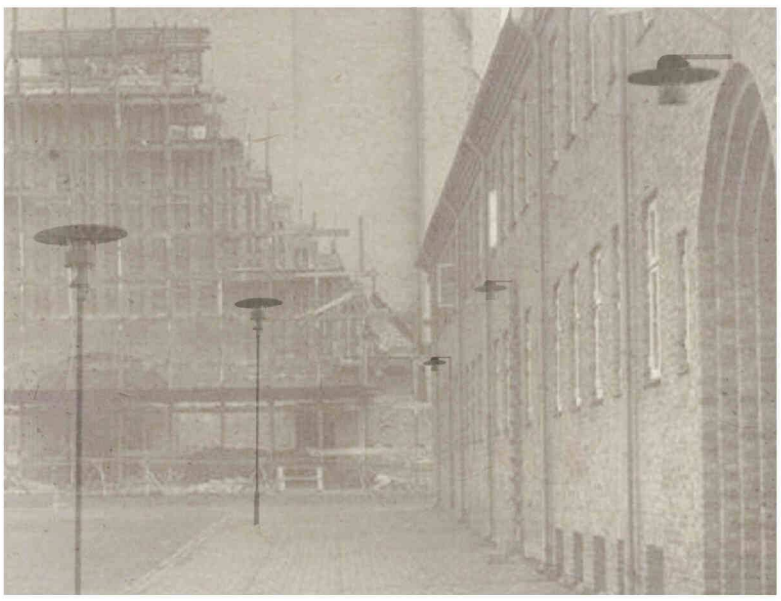
Louis Poulsen, Albertslund
fremtidig armatur i det større projektområde

Foto: Kbhbilleder, år ukendt

Skitse 1: armatur på arm

Skitse 2: armatur på mast

9 PARKERING

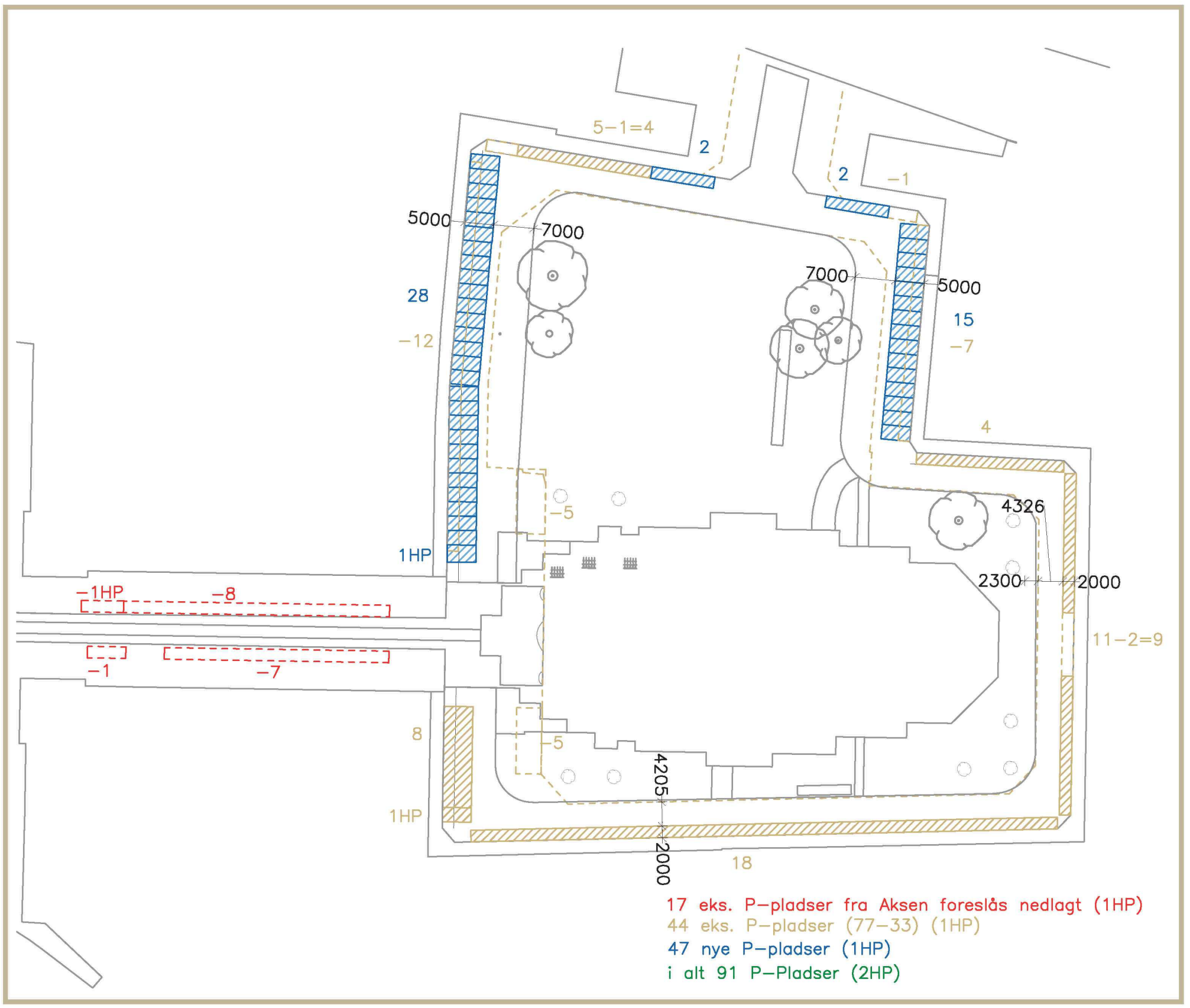
Voxpop, borgerinddragelse og menighedsråd fortæller, at parkering og behovet for parkering fylder meget for borgerne. Samtidig opleves området i dag som domineret af parkerede biler, der indrammer kirken. Parkeringen er i forslaget strammet op og forenklet i en disponering, der understreger hierarkiet med akserne og den friholdte flade øverst.

På Bjerget, på strækningen mellem Bispebjerg Torv og Grundtvigs Kirke friholdes arealet for parkerede biler. Ligeledes friholdes plænen for biler og den eksisterende længdeparkering På Bjerget erstattes af vinkelparkering mod øst og vest. Længdeparkering i syd bevares. Der findes således 91 parkeringspladser mod 77 i dag.

I forbindelse med Mini-disp for På Bjerget blev der udarbejdet en omfattende parkeringsanalyse, der skitserer mulighedsrummet samt de konsekvenser, som disponeringen har for parkeringen. Målet har været at balancere behovet for "nok" parkeringspladser mod en dominans af biler og indpakning af Grundtvigs Kirke af parkering.

Den endelige disponering prioriterer fuldstændig fritholdelse af akserne og fladen, mens parkeringen mod kransbebyggelsen optimeres.

Diagram:
Disponering af parkeringspladser
Vinkelret parkering, fri flade + længdeparkering omkring kirken

10 TEKNISKE FORUDSÆTNINGER

Den trafikale løsning
Den trafikale løsning, bestående af Linje- og afmærkningsplanen kan ses af følgende tegning:

- I100185_C07_T13_L5676_ZLinje- og afmærkningsplan

Dimensionsgivende køretøjer
Hvor der ændres på geometrien vil følgende dimensionsgivende køretøj blive anvendt i projektet:

- Dimensionsgivende køretøj På Bjerget (og Aksen): 12 m LV, 5 km/t, må benytte sig af hele kørebanearealet.

Hvor der ikke ændres på geometrien, og hvor der er eksisterende længdeparkering langs eksisterende kant-stensforløb ændres der ikke på nuværende vejbredder, hvilket er aftalt med vejmyndigheden.

Kirken
I projektet lægges der op til at den eksisterende trafikale løsning ved og omkring kirken overordnet set bevares, hvilket ligeledes medfører at eksisterende skiltning bevares i den udstrækning, det er muligt og flyttes ift. mindre geometriske justering. Trafikalt medfører dette, at trafikken fortsat vil kunne køre begge veje rundt om kirken, da eksisterende skiltning ikke anviser ensretning eller indkørselsforbud.

Adgangsvejen ved Bispebjergvej er i dag ca. 18.50 m bred og vil i fremtiden blive reduceret til 7,50 m, hvilket medfører at det dimensionsgivende køretøj (Lastbil 12 m) skal benytte sig af hele kørebanearealet ifm. sving-manøvre til og fra området.

På kørebanen rundt om kirken, ønskes der at etableret parkering tæt ved adgangsvejen fra Bispebjergvej, hvor-for der etableres fortovsudbygninger, som gør at parkeringsbånd kan etableres 5,00 m fra adgangsvejens kantstensforløb.

Hvor der etableres vinkelrette parkeringspladser langs med eksisterende fortov udvides eksisterende kørebane til samlet bredde på 12,00 m, hvilket giver 5,00 m til parkering og 7,00 m til kørebane og dermed også sikrer tilstrækkelig manøvreareal for bilister, som skal foretage svingmanøvre ifm. parkering.

Ift. parkering for området vil der blive afmærket parkeringsbåse eller parkeringsbånd med søm i klinkebelæg-ningen. Der ønskes kun parkering inden for de afmærkede båse/bånd, hvorfor området skiltes med en zone-tavle ”parkering forbudt”, E68, med undertavlen ”Tilladt i afmærkede båse inkl. P-symbol”. Det skal sammen med vejmyndigheden besluttes om undertavlen er nødvendig.

Aksen
Aksen har en eksisterende kørebanebredde på samlet ca. 10,00 m, hvor der er mulighed for parkering i begge sider af vejen langs eksisterende kantstensforløb. Eksisterende kørebane vil blive indsnævret til en kørebane med en bredde på 5,20 m uden mulighed for parkering.

Der ønskes ikke alt for meget biltrafik mv. ledt gennem aksen, men det skal samtidig være muligt at køre med rustvogne, renovation, varelevering og beboelseskørsel. For at minimere antallet af tavler foreslås det at der opsætte C22,1-tavle med undertavlen UC20,6 ”ærindekørsel tilladt”.

Belægningsopbygninger, kørebane
Der er på nuværende tidspunkt ikke lavet nogen belægningsdimensioneringer, hvilket der skal gøres i næste fase.
Som udgangspunkt forudsættes det at eksisterende asfalt på kørebanen kan fjernes, og at der kan etableres klinker på eksisterende bundopbygning uden, at der skal justeres eller fjernes noget af eksisterende vejkasse-bund. Ved udvidelse af eksisterende kørebane, mod det grønne areal ved kirken, er det forudsat at der etable-res en ny vejkasse-bund bestående af 0,30 m bundsikring samt 0,20 m KBA II under fremtidig klinkebelægning.

Afvanding
Der er på nuværende tidspunkt ikke lavet et fuldendt afvandingsprojekt. Af hensyn til prissætningen er der dog udarbejdet en skitsemodel, som tager udgangspunkt i at eksisterende afvandingsstem er i en sådan stand samt dimension, at det vil kunne anvendes ved direkte tilslutning. Herudover forudsættes det at eksisterende system vil kunne håndtere den ekstra mængde overfladevand fra den øgede belægningsoverflade som projek-tet medføre.
Det forudsættes at eksisterende rendestensbrønde er tilstrækkelig, og ligeledes ikke skal udskiftes de steder, hvor der ikke ændres på eksisterende vejgeometri inden for projektområdet.
De steder, hvor der ændres på geometrien, vil der blive etableret nye sandfangsbrønde, suppleret med snyde-brønde for opsamling af overfladevand. Nye brønde vil blive koblet på eksisterende stikledninger eller eksiste-rende hovedledning.
Til prissætning af afvandingsarbejder forudsættes det, at al opgravet jord bortskaffes. Jorden forudsættes at være klasse 2/3. Det forudsættes desuden, at der ikke er behov for grundvandssænkning.

Ledninger og ledningskoordinering
Rådgiver har indhentet LER oplysninger for hele projektområdet d. 7. maj 2025 med LER nr. 3161701. Led-ningstyper og de respektive ledningsejere er listet i Tabel 1.

De eksisterende forhold fra LER-oplysningerne kan ses på ledningsplanen:

- I100185_C07_T4_L5676_ZLedningsplan

Følgende ledningsejere fremgår i området:

Tabel 1 Ledningsejere inden for projektområdet:

Ledningsejer	**Ledningstype**
Global Connect	*Fiber*
HOFOR Fjernvarme	*Fjernvarme*
HOFOR Bygas	*Gas*
HOFOR Spildevand	*Spildevand*
HOFOR Vand	*Vandforsyning*
EDF (KK)	*Belysning*
Radius	*El*
TDC Net	*Tele*
Københavns Kommune	*Vejafvanding*
Hovedstadens brand	*Brandhaner*

I projektforslagsfasen er der afholdt fælles orienterende ledningsejermøde i december 2024.
For hver ledning blev mulige påvirkninger og nødvendige beskyttelsesforanstaltninger gennemgået. Potentielle risici blev vurderet for at minimere forstyrrelser og skader under projektets udførelse.

I forlængelse af disse drøftelser blev der også lagt vægt på koordinering mellem de forskellige parter for at sikre, at arbejdet kan udføres så gnidningsfrit som muligt.

Opfølgning med de respektive ledningsejere vil være nødvendigt i den næste fase.

11 UAFKLAREDE FORHOLD

- Er eksisterende afvandingssystem tilstrækkeligt til at håndtere projektets overfladevand, og er eksiste-rende stand og dimension tilstrækkelig samt godt nok til at kunne tilslutte direkte.

- Er eksisterende nedløbsriste tilstrækkelig, hvor eksisterende asfalt på kørebanen udskiftes til klinker, el-ler skal der etableres et større længdefald og dermed etableres flere nedløbsbrønde (sandfang inkl. snydebrøde).

- Generel drøftelse af deponeringsafgifter og hvem der afholder det. Fx bortkørsel af jord.

- Afklaring af tilgængelighed ved overkørsel i klinker ved indkørsel fra Bispebjergvej.

- Behov for - og placering af affaldskurve, i samarbejde med KK

- Særlige driftshensyn

Projektområde - På Bjerget

Hovedprojekt

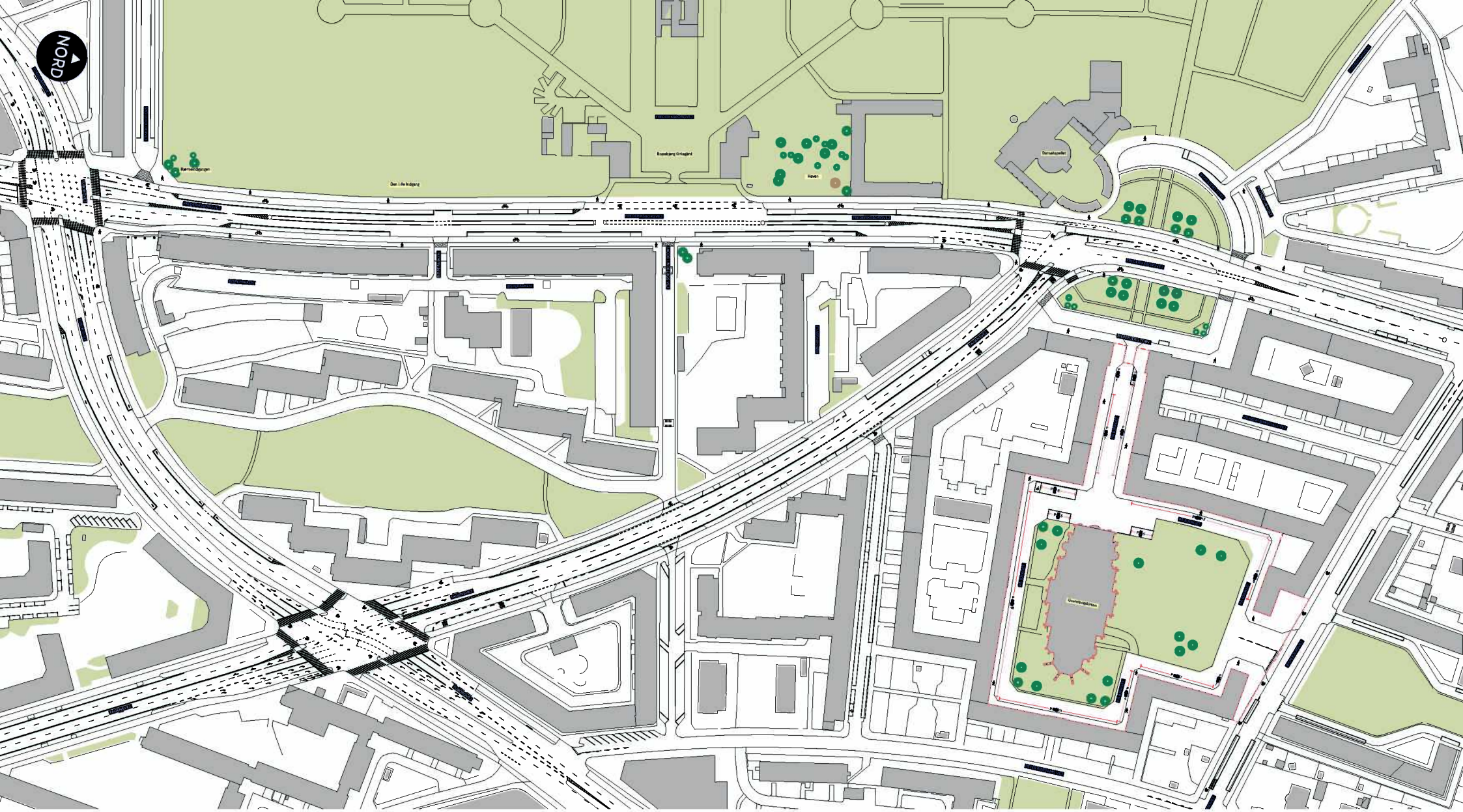
PÅ BJERGET

Bispebjerg

Oversigtskort

BILAG 2

KØBENHAVNS KOMMUNE

Anlægsområde

Fortov

Træ

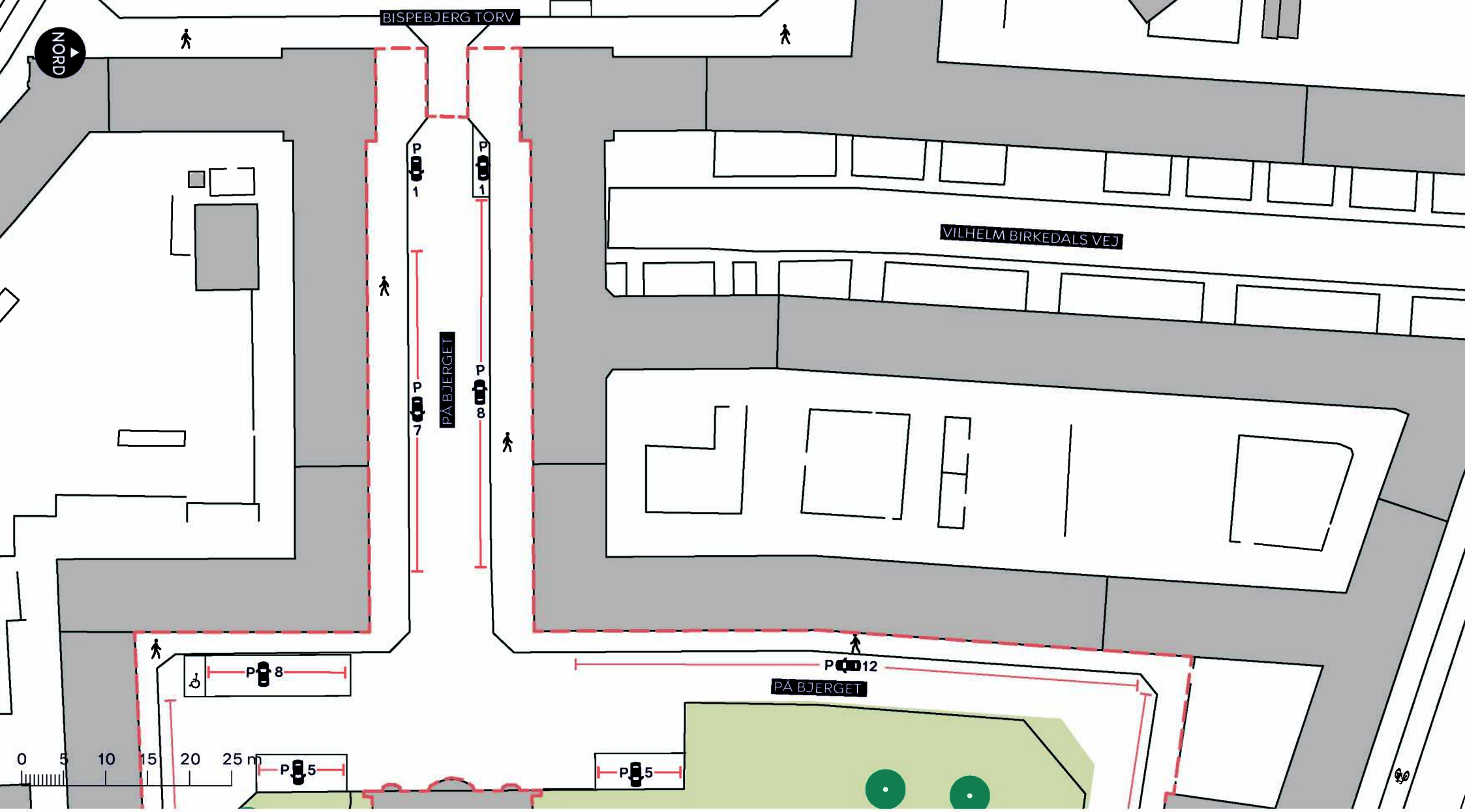
PÅ BJERGET

Bispebjerg

Eksisterende forhold

BILAG 3

KØBENHAVNS KOMMUNE

Anlægsområde

Fortov

Træ

PÅ BJERGET

Bispebjerg

Eksisterende forhold

BILAG 3A

KØBENHAVNS KOMMUNE

Anlægsområde

Fortov

Træ

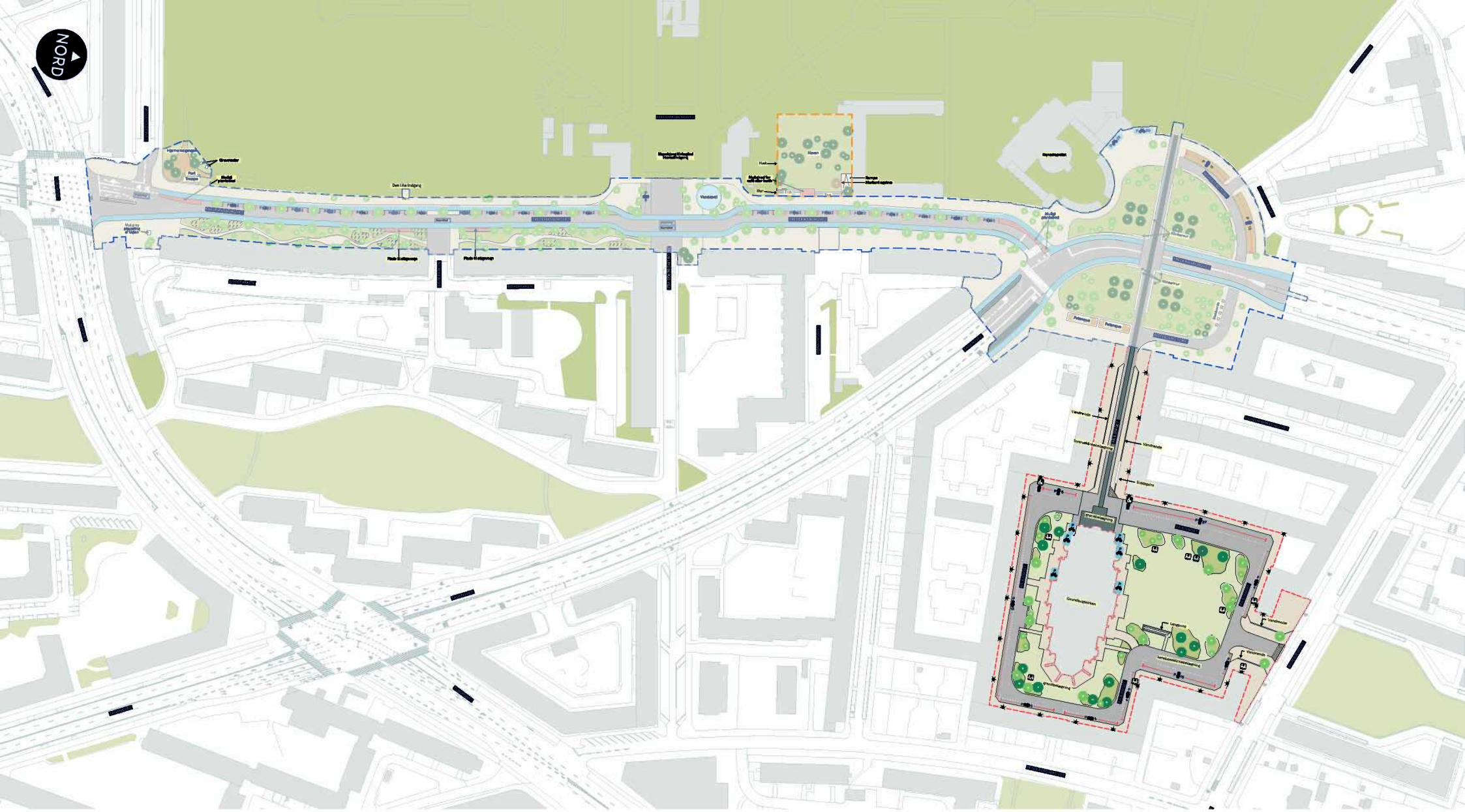
PÅ BJERGET

Bispebjerg

Eksisterende forhold

BILAG 3B

KØBENHAVNS KOMMUNE

Anlægsområde

Delprojekt, ufinancieret

Overkørsel

Fortov

Igangværende projekt, BR-godkendt 19.09.2024

Nyt træ (31 stk.)

Eksisterende træ

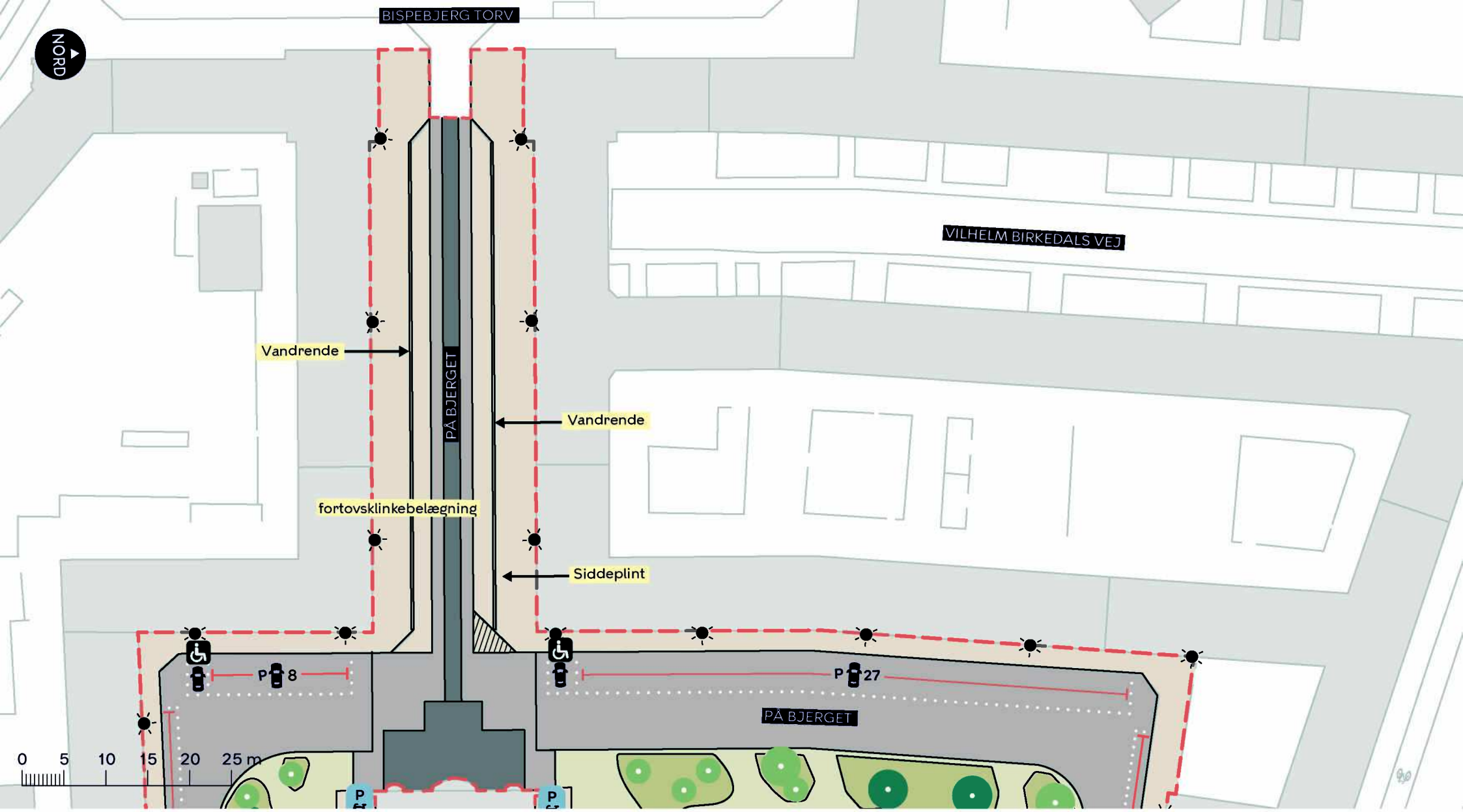
PÅ BJERGET

Bispebjerg

Projektforslag

BILAG 4

KØBENHAVNS KOMMUNE

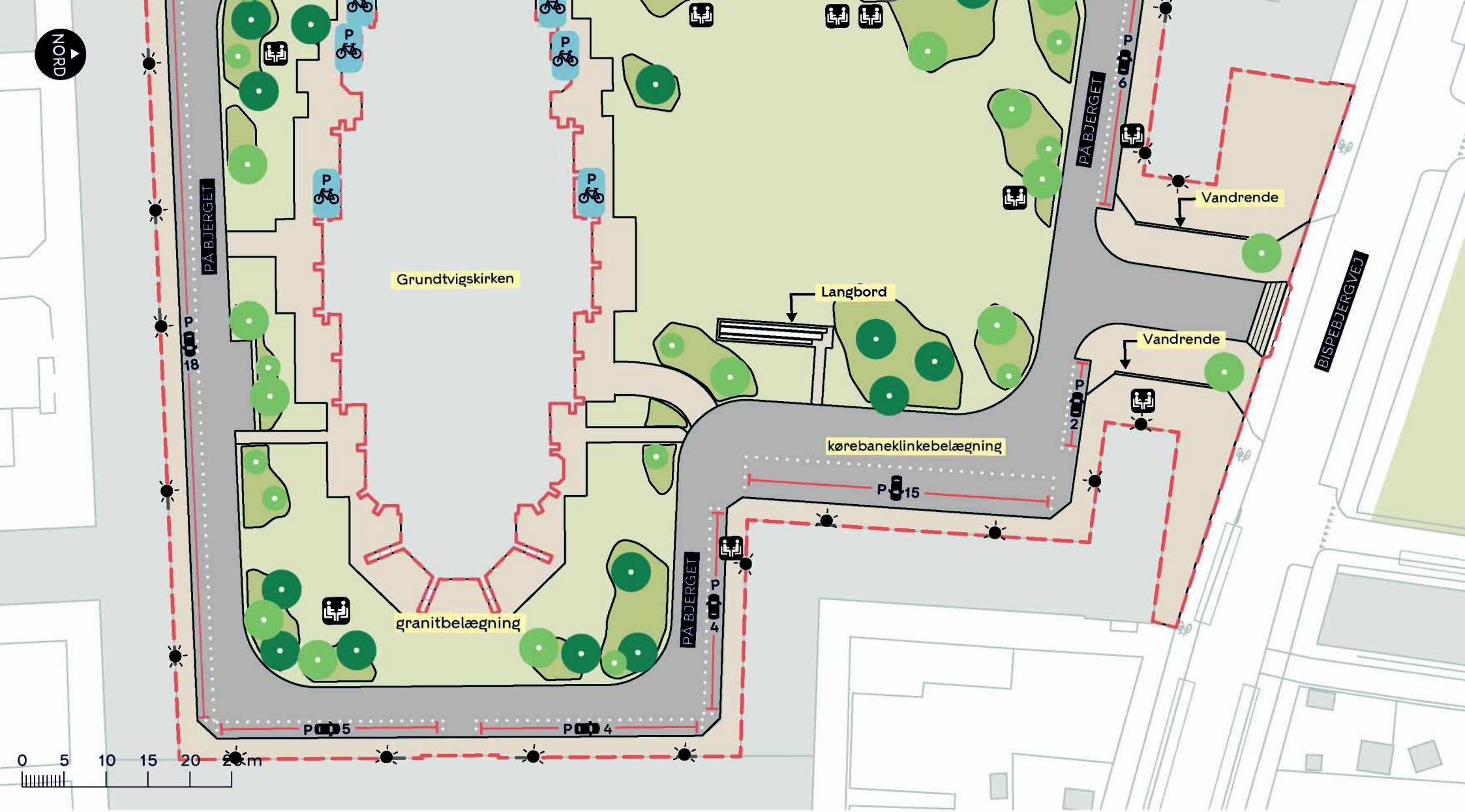
Anlægsområde
Overkørsel
Fortov

Belysning
Nyt træ (31 stk.)
Eksisterende træ

PÅ BJERGET
Bispebjerg
Projektforslag

BILAG 4A

KØBENHAVNS KOMMUNE

Anlægsområde

Overkørsel

Fortov

Ophold

Belysning

Nyt træ (31 stk.)

Eksisterende træe

PÅ BJERGET

Bispebjerg

Projektforslag

BILAG 4B

KØBENHAVNS KOMMUNE

Realdania

Livskvalitet gennem det byggede miljø

København Kommune (Teknik og Miljøforvaltningen)
Islands Brygge 37
2300 København S

Att. Sofia Priisholm Petersen

15. august 2025
PRJ-2025-00166

Kulturmiljøer former fremtiden – Bispebjerg Torv

Realdania har besluttet at bevilge op til 26.000.000 kr. til projektet "Det storslåede og det nære – styrket kulturmiljø og bymæssigt løft af Bispebjerg Torv, Frederiksborgvej og På Bjerget".

Tilsagnet om bevilling er tidsbegrænset og udløber den 31. december 2029.

Vi understreger, at bevillingen kun kan anvendes til de aktiviteter og indenfor det budget, der er beskrevet i jeres endelige ansøgning af den 16. maj 2025 med eventuelt tilhørende bilag.

Særlige vilkår:

- Det samlede projekt på Frederiksbergvej, Bispebjerg Torv, På Bjerget og omkring Kirken skal gennemføres i sin helhed – inkl. ny belægning overalt på Bispebjerg Torv.
- Kvaliteten af projektet skal fastholdes igennem færdigprojekteringen, udbud og udførelsesfasen.
- Realdania vil ikke tilføre yderligere økonomiske midler til projektet.
- Den videre projektudvikling skal ske i samarbejde med Realdania, ligesom alle projektets faser løbende skal godkendes af Realdania, herunder projektforslag og udbudsprojekt.
- Realdania skal deltage i projektets samarbejdsforum og herigennem orienteres minimum kvartalsvis om fremdrift, byggeregnskab, risici, resultater og formidling.
- Projektet skal være fuldt finansieret, inden I sætter projektet i gang.
- Betaling af fondsmoms skal sammenholdes med muligheden for momsfradrag for dele af projektet, og den endelige udgift til fondsmoms deles ligeligt med 50% til henholdsvis Københavns Kommune og Realdania.
- Det påhviler Københavns Kommune at vedligeholde området i god stand i minimum 10 år frem regnet fra, når projektet er fuldt gennemført.

Realdania
Filantropi
Jarmers Plads 2
1551 København V
www.realdania.dk

T 70 11 66 66
realdania@realdania.dk

Realdania er en forening
CVR-nr. 55 54 22 28

- Projektet skal opfylde Realdanias bæredygtighedskriterier. Det betyder, at der i forbindelse med projektets afslutning skal udarbejdes Livscyklusberegninger (LCA) og laves en erfaringsopsamling, som kan offentliggøres.

Realdania har ret til at kræve tildelt bevilling tilbagebetalt helt eller delvist, ligesom Realdania har ret til at undlade at udbetale tildelt bevilling under visse omstændigheder som angivet i bilaget "Betingelser for bevillinger fra Realdania".

Kommunikation
Kommunikation af projektet skal aftales med Realdania. Normalt skal Realdania omtales, når I kommunikerer om projektet til offentligheden.

Enhver offentliggørelse af pressemeddelelser eller anden form for ekstern kommunikation af den tildelte bevilling, projektets indhold og dets gennemførelse, må kun ske efter nærmere aftale med Realdania. Bevillingsmodtageren er forpligtet til at sikre, at eventuelle samarbejdspartnere også overholder dette.

Realdania har ret til at anvende alle oplysninger om projektet og dets resultat, herunder billedmateriale i sine formidlingsaktiviteter på en ikke-kommerciel basis.

Udbetaling af bevillingen
For at få udbetalt bevillingsbeløb skal Realdania have tilsendt og godkendt følgende dokumenter:
- Udbetalingsanmodning (udfyldes https://realdania.dk/soeg-stoette/udbetalingsanmodning
- Budget og udbetalingsplan
- Statusnotat for projektet
- Statusregnskab eller dokumentation for afholdte udgifter

Bevillingen udbetales til NemKonto. I forbindelse med indsendelse af udbetalingsanmodninger bedes I oplyse jeres CVR-nummer.

Dokumentationskrav
I skal sende et opstillet projektregnskab med angivelse alle indtægter og omkostninger, samt en kort redegørelse for hovedposterne og eventuelle afvigelser. Regnskabet skal godkendes og underskrives af den regnskabsansvarlige.

Projektafslutning
De sidste 10 % af bevillingen vil først blive udbetalt, når Realdania har modtaget slutredegørelse og regnskab for hele projektet.

Se i øvrigt afsnittet "Udbetaling af bevillingen" i vedlagte betingelser.

Realdania
Filantropi
Jarmers Plads 2
1551 København V
www.realdania.dk

T 70 11 66 66
realdania@realdania.dk

Realdania er en forening
CVR-nr. 55 54 22 28

Bevillingen bliver i øvrigt givet ud fra de forudsætninger, der er beskrevet i vedlagte ***"Betingelser for bevilling fra Realdania".***

Bevillingsbrevet er fremsendt digitalt, og bedes returneret underskrevet, til Realdania pr. e-mail, som accept af betingelserne for bevillingen.

Held og lykke med projektet.

Med venlig hilsen

Stine Lea Jacobi
Filantropidirektør

Thomas Waras Brogren
Projektchef

Undertegnede accepterer ved min underskrift ovennævnte vilkår samt vilkårene beskrevet i vedlagte ***"Betingelser for bevilling fra Realdania".***

Dato:
Bevillingsmodtagers CVR-nr.:
Bevillingsmodtagers navn og underskrift (ledelsesrepræsentant):

Realdania
Filantropi
Jarmers Plads 2
1551 København V
www.realdania.dk

T 70 11 66 66
realdania@realdania.dk

Realdania er en forening
CVR-nr. 55 54 22 28

Betingelser for bevilling fra Realdania

Generelle betingelser

Projektet skal realiseres i sin helhed som beskrevet i ansøgningen samt det eventuelt supplerende fremsendte materiale. Dette betyder, at den resterende finansiering af alle arbejder skal være på plads, før Realdanias bevilling kan blive udløst. Hvis der er modtaget midler til projektets gennemførelse fra tredjemand, og de modtagne beløb overstiger de samlede udgifter til gennemførelsen af projektet, vil der ske en forholdsmæssig reduktion af Realdanias bevilling.

Bevillingsmodtager skal tilse, at bevillingen fra Realdania ikke anvendes til andre formål end angivet i bevillingsbrevet, at bevillingen anvendes i overensstemmelse med gældende national og international lovgivning, herunder bl.a. hvidvasklovgivningen og at der føres løbende kontrol hermed.

Ændringer af projektets indhold

Grundlæggende ændringer i projektets indhold – herunder tid, økonomi og organisation samt opgaver m.v. i forhold til det, som er anført i ansøgningen – skal forelægges Realdania til godkendelse, før de iværksættes.

Moms, skat og andre afgifter samt tilskud til kommunale projekter

Bevillingen er inklusiv eventuelle udgifter til moms og andre afgifter, og der vil ikke blive bevilget yderligere beløb til dækning heraf.

Bevillingsmodtager er selv ansvarlig for at betale eventuel skat af den tildelte bevilling.

Særligt for privatpersoner gælder det, at Realdania efter skattekontrolloven er indberetningspligtig til SKAT for alle uddelinger Realdania foretager. Derfor bliver du som privatperson bedt om at angive dit CPR-nummer i bevillingsbrevet.

Særligt gælder, at organisationer, der er godkendt efter ligningslovens § 8H eller § 8S, forpligter sig til at indberette bevillingsbeløb modtaget fra Realdania i henhold til SKATs til enhver tid gældende frister.

Hvis bevillingsmodtager er en kommune, henleder vi opmærksomheden på bestemmelsen i § 5 i bekendtgørelse 946 af 21. juni 2022, hvoraf det fremgår, at kommunens momsrefusion bliver reduceret med et beløb svarende til 17,5 % af Realdanias bevilling. Dette fremgår også af Økonomi- og erhvervsministeriets "Budget- og regnskabssystem for kommuner", afsnit 9.1.

Bevillingen er tidsbegrænset

Hvis Realdania ikke har modtaget anmodning om udbetaling af bevilling med korrekt dokumentation inden den udløbsdato, som er anført i bevillingsbrevet, vil eventuelt ikke-forbrugte midler bortfalde, og bevillingsmodtager vil ikke have ret til at få udbetalt yderligere beløb.

Realdania
Filantropi
Jarmers Plads 2
1551 København V
www.realdania.dk

T 70 11 66 66
realdania@realdania.dk

Realdania er en forening
CVR-nr. 55 54 22 28

Udbetaling af bevillingen
Det bevilgede beløb vil normalt blive udbetalt i rater under hensyntagen til bevillingens karakter. Til brug for Realdanias planlægning af udbetalingerne skal I, medmindre andet er aftalt, fremsende en udbetalingsplan, hvori det oplyses, hvornår I ønsker raterne udbetalt. Hvis udbetalingsplanen senere ændres, skal I sende en opdateret udbetalingsplan til Realdania. Der kan tidligst udbetales fire uger efter, at Realdania har modtaget og godkendt udbetalingsplanen eller en opdateret udgave heraf. I skal være opmærksomme på, at der fra Realdanias modtagelse af udbetalingsanmodning med fyldestgørende dokumentation til udbetalingstidspunktet, typisk vil gå op til seks uger.

Udbetalingsanmodning ligger på: https://realdania.dk/soeg-stoette/udbetalingsanmodning. Blanketten udfyldes og sendes direkte til den tilknyttede projektleder og/eller dennes administrative kollega.

Afslutning af projektet
Når projektet er afsluttet, skal I indsende:
- En redegørelse for det samlede projekt, herunder stillingtagen til om projektets målsætninger og bevillingsvilkår er opfyldt.
- Et regnskab for hele projektet godkendt af projektejeren, eventuelt af revisor, såfremt dette er aftalt.

Mærkedage
Mærkedage (1. spadestik, offentlige arrangementer, indvielser og lignende) skal aftales i god tid med Realdania.

Formidling
Der skal ske en grundig og bred formidling af projektets resultater til relevante målgrupper, og formidlingen skal ske efter nærmere aftale med Realdania.

Tilbagebetaling af bevilling
Realdania har ret til at kræve tildelt bevilling tilbagebetalt helt eller delvist, ligesom Realdania har ret til at undlade at udbetale tildelt bevilling, hvis

- projektet ikke udføres som aftalt,
- de bevilgede midler bruges til andre formål end det i ansøgningen oplyste og i aftalen fastlagte,
- bevillingsmodtager i sagsforløbet har givet urigtige oplysninger, eller
- bevillingsmodtager i øvrigt ikke opfylder vilkårene.

Tilsagnet om bevilling er uoverdrageligt. Bevillingsmodtager kan således ikke give transport i bevillingen, stille den til sikkerhed for lån eller på anden måde råde over beløbet. Det bevilgede beløb kan endvidere ikke gøres til genstand for retsforfølgning fra bevillingsmodtagers kreditorer.

Evaluering
Som bevillingsmodtager skal I være indstillede på at deltage i en eventuel evaluering af projektet og samarbejdet, såvel under som efter projektets afslutning.

Realdania
Filantropi
Jarmers Plads 2
1551 København V
www.realdania.dk

T 70 11 66 66
realdania@realdania.dk

Realdania er en forening
CVR-nr. 55 54 22 28

Bispebjerg Lokaludvalg

Til
Park & Byrum
Cykel & vej
Områdefornyelse Bispebjerg Bakke

Udtalelse vedrørende projektforslaget "På Bjerget. Det storslåede og det nære".

28. juli 2025

Udarbejdelsen af ovennævnte projektforslag bygger på en borgerinddragelsesproces, der har været forestået af Områdefornyelse Bispebjerg Bakke, hvori flere lokaludvalgsmedlemmer har deltaget aktivt. BOGGL, NIRAS og Substrata har stået for den detaljerede udformning.

Principperne for forslaget var allerede kendt af lokaludvalget, men det konkrete projektforslag blev af Områdefornyelse Bispebjerg Bakke præsenteret for Bispebjerg Lokaludvalg ved lokaludvalgsmødet 19. juni.

Efterfølgende blev indholdet drøftet på lokaludvalgsmødet, og dette høringssvar er udformet på den baggrund.
Lokaludvalget har ikke selvstændigt arrangeret borgerinddragelse i sagen.

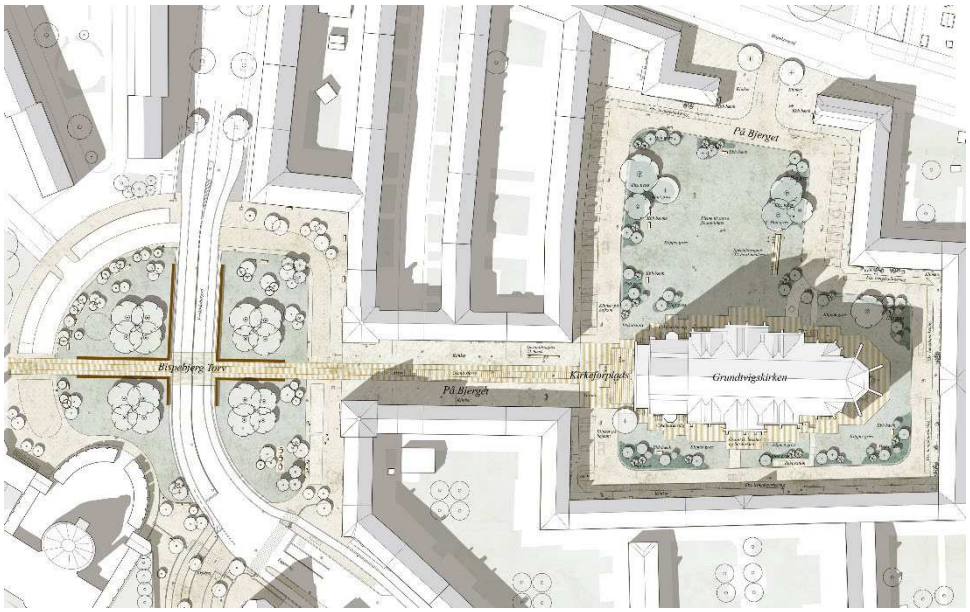
Sekretariatet for
Bispebjerg Lokaludvalg
Rentemestervej 76
2400 København NV

EAN-nummer
5798009800428

Det skal bemærkes, at i modsætning til de øvrige projekter på Bispebjerg Torv og Frederiksborgvej er der pt. ikke midler til finansiering af projekttforslaget omkring Grundtvigs Kirke, men der er ansøgt om anlægsmidler hos Realdania, hvorfra svar afventes.

Efterfølgende skal dette projektforslag politisk godkendes, da ændringer i byrummet kræver en lokalplansændring. Herefter igangsættes lokalplansprocessen, hvis projektforslaget bliver politisk godkendt.

Forslagets formål og indhold
Forslagets hovedgreb og formål er at opgradere området omkring Grundtvigs Kirke. Kirken er en af Danmarks største katedraler, og er måske den mest synlige bygning i Københavnsområdet på grund af sin beliggenhed på toppen af Bispebjerg Bakke. Arealerne omkring kirken er aktuelt meget pragmatiske, og domineres af asfalt og parkering. De har aldrig rigtigt være planlagt, selvom selve kirkeprojektet har haft stor betydning for planlægning af resten af den omkringliggende Bispebjerg Bydel. Eksempelvis er alle etagebygninger i nærområdet i gulsten ligesom kirken.

Forslaget tilsigter at opgradere pladsen omkring kirken fra den nuværende asfaltbelægning til en kvalitet, der modsvarer kirken og dens omgivelser.
For at skabe en værdig ankomst til kirken foreslås det, at alle 17 parkeringspladser i den ikoniske akse På Bjerget mellem

kirken og Bispebjerg Torv nedlægges. Det foreslås desuden at den eksisterende længdeparkering omlægges til vinkelparkering, så arealet optimeres, og der bliver plads til etablering af 14 nye parkeringspladser rundt om kirken som erstatnings-parkeringspladser fra Frederiksborgvej og Bispebjerg Torv. Det vil betyde, at en lille del af plænens kant inddrages til vejareal. Etableringen af erstatningspladserne betyder, at parkeringsregnskabet i området omkring kirken og aksen vil ende på 91 pladser mod 94 pladser i dag.

Lokaludvalgets bemærkning til projektforslaget

Helt overordnet er lokaludvalget begejstret over udsigten til, at kirkens omgivelser får en kvalitet, der modsvarer kirkens smukke bygning. Det er et flot forslag, som vi helhjertet støtter.

Dog en enkelt bemærkning. I forbindelse med anlæggelsen af Lundehustorvet, hvor lokaludvalget havde en væsentlig rolle, blev desværre ikke taget i betragtning, at vigtige ganglinier (såsom i dette tilfælde til og fra kirken, men også fra gadehjørne til gadehjørne) skal være passable for dårligt gående. Det synes ikke helt at være opfyldt i projektforslagets afbildning på side 1 i vort høringssvar, idet toppede brosten ikke er egnet til færdsel med en rollator.

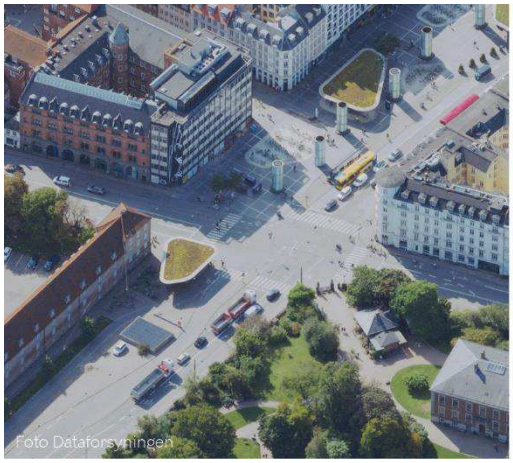
Dette er dog en lille og let korrigerbar detalje. Helt overordnet støtter vi forslaget varmt.

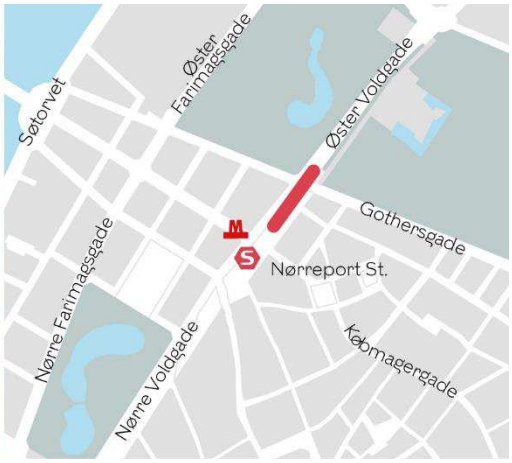
Venlig hilsen

Alex Heick
Formand for Bispebjerg Lokaludvalg

TM080 Forbedret belysning ved Nørreport Station

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder forbedring af belysningen ved Nørreport Station på stationspladsen ved Botanisk Have samt ved busstoppestedet langs Nørre Voldgade.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,3 mio. kr. til at forbedre belysningen ved stationspladsen på Nørreport Station ved Botanisk Have samt ved busstoppestedet langs Nørre Voldgade (anlæg).

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om at forbedre belysningen ved Nørreport Station ved busstoppestedet og den del af stationspladsen over mod Botanisk Have.

Indhold

Budgetnotatet indeholder supplering af den eksisterende grundbelysning ved Nørreport Station på stationspladsen ved Botanisk Have samt ved busstoppestedet langs Nørre Voldgade for at skabe øget tryghed og sikkerhed for de gående. Der opsættes ekstra grundbelysning på pladsen, som enten består af ekstra gadelamper ophængt i wire eller på master.

Budgetnotatet understøtter Københavns Kommunes "Sikker By strategi 2022-2025" (Borgerrepræsentationen 3. november 2022) ved at tale ind i to af strategiens fagprincipper: "Lokalområder med tryghedsudfordringer", hvor trygge byrum indgår som fokuspunkt hhv. "Fokus på et trygt natteliv", hvori indgår kvinders tryghed i aften- og nattelivet, "også når de bevæger sig hjem". Forbedret belysning ved stationer, således også Nørreport Station, anføres i strategien som et muligt handlegreb.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes 0,01 mio. kr. til afledt drift, som går til vedligeholdelse af belysningen samt til elforbrug.

Initiativet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i juli 2027 og ibrugtaget (afleveret) i december 2027.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser

Anlægsprojektet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Anlæg	Anlæg	375	925			1.300
- Afledt drift og vedligehold	Service			10	10	20
Udgifter i alt		**375**	**925**	**10**	**10**	**1.320**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af TM080	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	0,9 – 1,3

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er relativt kompliceret, og der er derfor afsat 10 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Da belægningen på stationspladsen er speciel, samt at jorddybden er uklar grundet banen under jorden, er der en vis risiko forbundet med at nedgrave kabler og fundamenter til belysningen.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	200				200	200*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg		825			825	825*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	175	100			275	275*
Anlægsudgifter i alt			**375**	**925**	**0**	**0**	**1.300**	**1.300***
Afledte serviceudgifter								
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift			10	10	20	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**10**	**10**	**20**	

Øvrige tekniske oplysninger

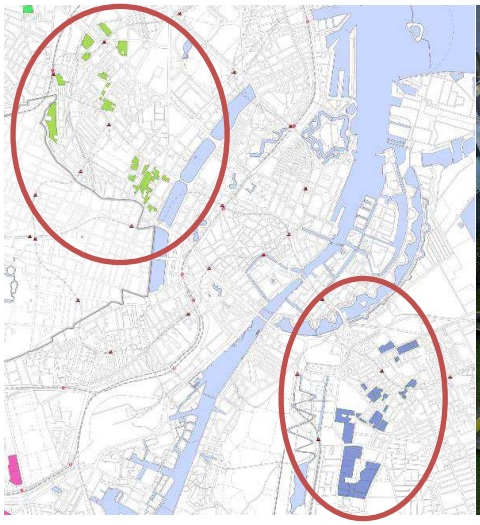
Bydele

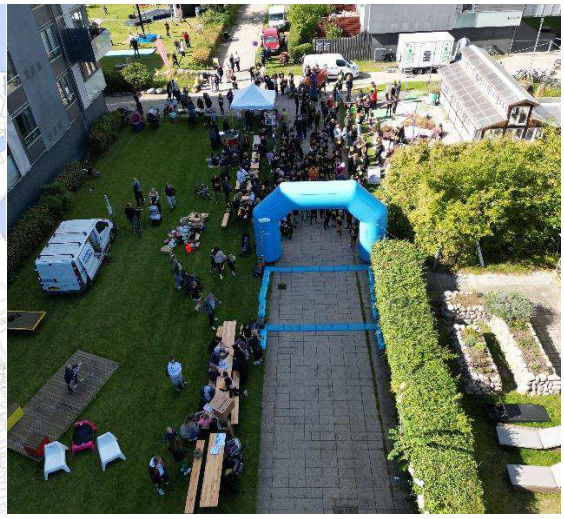
Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Nørreport station									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM021 Videreførelse af boligsociale helhedsplaner for Nørrebro og Amager

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	x
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder kommunal medfinansiering af nye boligsociale helhedsplaner for Nørrebro og Amager samt understøttelse af arbejdet i de i alt fem boligsociale helhedsplaner i København. De nuværende helhedsplaner udløber den 31. december 2025, og der er fortsat behov for en forebyggende og social indsats i bydelene.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 7,4 mio. kr. til medfinansiering af to boligsociale helhedsplaner (anlæg) og 5,1 mio. kr. til at understøtte arbejdet med de i alt fem aktuelle boligsociale helhedsplaner i kommunen (service).

Baggrund

Der blev ved Budget 2025 vedtaget følgende hensigtserklæring: "Parterne er enige om, at Teknik- og Miljøforvaltningen fortsætter det boligsociale arbejde i områderne Nørrebro og Amager. Finansiering af kommunens medfinansiering til de to boligsociale helhedsplaner henvises til forhandlingerne om budget 2026."

Budgetnotatet vil forventeligt også indgå i pakke for Udsatte Boligområder. Del af indsatsen vedr. midler til at understøtte arbejdet med de i alt fem boligsociale helhedsplaner i kommunen har ophæng i arbejdet med pakken og ikke hensigtserklæringen.

De nuværende helhedsplaner udløber den 31. december 2025, men der vurderes fortsat behov for en forebyggende og social indsats i bydelene. Boligsociale helhedsplaner fornys normalt med fire år, men helhedsplanen for Nørrebro fornys med tre år, da den har haft en femårig periode grundet en ekstraordinær forlængelse. Helhedsplanen blev lagt sammen med andre helhedsplaner på Nørrebro undervejs i perioden og blev derfor forlænget fra udløb i 2024 til 2025. Helhedsplanen har samme volumen som tidligere og dækker samme boligafdelinger og antal beboere.

Ved Overførselssagen 2018/2019 blev der afsat midler til en boligsocial helhedsplan for dele af Nørrebro (Indre Nørrebro/Blågården, Lundtoftegade m.fl.), og i Budget 2021 blev der afsat midler til en boligsocial helhedsplan for Amager og for andre dele af Nørrebro (Sigynsgade/Aldersrogade og Mimersgade). Helhedsplanen for Nørrebro er nu én samlet helhedsplan.

Der er mulighed for at opnå væsentlig ekstern medfinansiering, hvis kommunen afsætter finansiering. Helhedsplanen finansieres 75 % af Landsbyggefonden, men forudsætter, at hhv. kommunen og boligorganisationerne medfinansierer indsatsen med hver 12,5 % svarende til estimeret i alt 7,4 mio. kr. Den boligsociale indsats vil bortfalde, hvis kommunen ikke afsætter midler.

Indhold

Med dette budgetnotat afsættes midler til medfinansiering af to boligsociale helhedsplaner samt midler til at understøtte arbejdet med de i alt fem boligsociale helhedsplaner i kommunen.

Københavns Kommune, boligorganisationerne og Landsbyggefonden vurderer, at der er behov for en fortsat boligsocial indsats i områderne. De nuværende boligsociale helhedsplaner har skabt positive forandringer for beboerne, fx er flere unge kommet i fritidsjobs, flere beboere deltager i positive fællesskaber og flere på kanten af arbejdsmarkedet er kommet i beskæftigelse. Der er dog fortsat langt til målet om at få beboerne endnu tættere på arbejdsmarkedet og uddannelse og skabe en bedre sammenhængskraft i området. Vurderingen er bl.a. baseret på områdernes placering i forhold til de nationale indikatorer for social udsathed, som Landsbyggefonden anvender til at udpege udsatte boligområder og monitorere virkningen af boligsociale indsatser.

Eksempelvis er de unges uddannelsesniveau samt unge og voksnes tilknytning til arbejdsmarkedet i helhedsplanerne stadig markant efter gennemsnittet for Københavns Kommune. Amager har fx 24 % 18-29-årige med grundskolen som højest fuldførte uddannelse, hvor det er 6,4 % i Københavns Kommune. Nørrebro har 23 % 18-64-årige uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller under uddannelse, hvor det er 8,3 % i Københavns Kommune.

De boligsociale helhedsplaner for Nørrebro og Amager gennemføres med afsæt i en samarbejdsaftale mellem Landsbyggefonden, boligorganisationerne og bopælskommunen. Helhedsplanen understøtter områdets velfærdsindsatser og kernedrift og indeholder fire fokusområder: (1) Uddannelse og livschancer, (2) beskæftigelse, (3) kriminalitetsforebyggelse samt (4) sammenhængskraft og medborgerskab. Helhedsplanen udgør en vigtig lokal platform for samtlige forvaltninger i kommunen, hvor der samarbejdes om fx familierettede indsatser, fritidsjobs, positive fællesskaber, tryghed og sundhed.

De fire indsatsområder understøtter Københavns Kommunes arbejde med udsatte byområder og en fælles ambition med de almene boligorganisationer om at løfte boligområderne af statens lister over udpegede boligområder. Helhedsplanenerne bidrager til Almenboligaftalen, som er indgået for perioden 2024-2027 mellem Københavns Kommune og BL 1. kreds med temaet "den sammenhængende by – tryg og attraktiv by for alle". Ambitionen er at understøtte boligområderne i en positiv og social bæredygtig udvikling.

De boligsociale helhedsplaner omfatter bl.a. Hørgården, Remisevængerne og Gullandsgården på Amager og Lundtoftegade og Blågården på Nørrebro, som er udpeget på statens liste over forebyggelsesområder.

Endelig finansieres med budgetnotatet en indsats, der skal sikre fortsat understøttelse, koordination og facilitering af arbejdet med de i alt fem aktuelle boligsociale helhedsplaner som dækker 91 boligafdelinger, ca. 22.500 boliger og 46.000 beboere. Teknik- og Miljøforvaltningen er central indgang for alle forvaltninger i Københavns Kommune og de almene boligorganisationer og Landsbyggefonden. Forvaltningen varetager på tværs af kommunen det overordnede ansvar for prækvalifikation, fremdrift, udvikling og eksekvering af de boligsociale helhedsplaner. I forlængelse heraf varetager forvaltningen en central rolle i den boligsociale organisering i Københavns Kommune og sikrer et tæt samarbejde med de øvrige forvaltninger i helhedsplanerne. Der afsættes med dette initiativ midler til, at Teknik- og miljøforvaltningen kan varetage sekretariatsbetjeningen af Københavns Bydelsbestyrelse i

samarbejde med de almene boligorganisationer. Setuppet for sekretariatsbetjeningen vil i den kommende periode blive drøftet.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Kontant kommunal medfinansiering til boligsociale helhedsplaner	Anlæg	2.100	2.100	2.100	1.100	7.400
- 2,25 årsværk til understøttelse af boligsociale helhedsplaner	Service	182	1.654	1.654	1.654	5.144
Udgifter i alt		**2.282**	**3.734**	**3.734**	**3.734**	**12.544**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet er relativt ukompliceret. Beløbene er udregnet efter den kontante kommunale støtte, der udbetales til en boligsocial helhedsplan fra år 2026 og medregnet 5 % i risikofaktor til uforudsete udgifter. Beløbet til den kontante kommunale støtte tager højde for Landsbyggefondens mulige regulering af støttebeløbet i forhandlingen af helhedsplanen eller mindre justeringer, hvis det viser sig muligt at medtage få yderligere boligafdelinger i helhedsplanen. Det kan påvirke kommunens beløb til medfinansiering, dog inden for det afsatte beløb. Eventuelle overskydende midler tilbagebetales kommunekassen. Risikofaktoren tager højde for eventuelle kortere forlængelser og kommunens andel af refusion mv.

Tidligere afsatte midler

I Overførselssagen 2018-2019 blev der afsat 26,4 mio. kr. til kommunal medfinansiering af den almene boligsektors boligsociale indsatser herunder Nørrebro.
I Budget 2021 blev der afsat i alt 17,4 mio. kr. i perioden 2022 til 2026 til boligsociale helhedsplaner i København herunder Amager og andre dele af Nørrebro.

Tabel 2. Oversigt over tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Overførselssagen 2018-19	2.166	2.893	6.655	5.031	5.031	4.305	302	
Budgetaftale 2021				3.711	3.826	3.826	3.826	2.176
Afsatte midler i alt	**2.166**	**2.893**	**6.655**	**8.742**	**8.857**	**8.131**	**4.128**	**2.176**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Anlægsudgifter								
- Udbetaling af kontant medfinansiering til boligorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	2.100	2.100	2.100	1.100	7.400
Anlægsudgifter i alt				**2.100**	**2.100**	**2.100**	**1.100**	**7.400**
Serviceudgifter								
- Understøttelse af boligsociale helhedsplaner	TMU	1000 – Ordinær drift	U	182	1.654	1.654	1.654	5.144
Serviceudgifter i alt				**2.282**	**3.734**	**3.734**	**3.734**	**12.544**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☒	Udenbys	☐
Nørrebro	☒	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☒		
Adresse	Almene boligafdelinger på Nørrebro: Lundtoftegade, Titanparken, Lundtoftegården, Runddelen, Bogtrykkergården, Vognvænget, Bagergården, Allersgade, Rådmandsbo, Afd. 58, Blågården, Prater og Ågården. Almene boligafdelinger på Amager: Remisevænget Nord, Øst og Vest, Dyvekevænget, Hørgården I+II, Gullandsgården, Skotlandsgade, Røgeritoften, Televænget I, Televænget II+III, Lerfosgade, Liflandsgade, Dagøgade, Hjørnevænget, Portugalsgade, Støberigården, Prags Boulevard, Geislersgade, Hessensgården, Abildgården og Wittenberghus										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Budget 2026
Teknik- og Miljøforvaltningen
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
Socialforvaltningen
Senest opdateret den 18. august 2025

TM157 Fremme af socialøkonomi og beskæftigelse af udsatte borgere

Resumé

Dette budgetnotat indeholder en indsats, der gennem fremme af socialøkonomiske virksomheder i udsatte boligområder skal få flere borgere bosat i og omkring udsatte boligområder i beskæftigelse samt bidrage til udviklingen af et attraktivt byliv. Dette er særligt vigtigt med de skærpede beskæftigelseskrav i kontanthjælpsreformen.

Initiativet fortsætter samarbejdet om socialøkonomiske virksomheder mellem Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen fra Overførselssagen 2024/25. I forlængelse af kontanthjælpsreformen deltager Socialforvaltningen også i nærværende initiativ.

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	x
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Beslutning

- Der skal træffes beslutning om i alt af afsætte 7,5 mio. kr. i perioden 2026-2028 til fremme af socialøkonomi i de udsatte boligområder og beskæftigelse af udsatte borgere (service).

Baggrund

Dette budgetnotat indgår i Budgetpakken for Udsatte Boligområder. Budgetnotatet bygger videre på budgetinitiativerne: "Nye samarbejder på det boligsociale område" (TM31, Budget 2023) samt TM20 Socialøkonomi og beskæftigelse af udsatte borgere fra Overførselssagen 2024/25. Indsatsen gennemføres i et samarbejde mellem Teknik- og Miljøforvaltningen, Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

Indhold

Indsatsen i budgetnotatet består i at finde lokaler, hvori bl.a. socialøkonomiske virksomheder, kan understøttes i indsatser med sociale formål, kommunal vejledning i iværksætteri og i at ansætte udsatte borgere. I forbindelse med etableringen sikres sammenhæng og udvikling af aktiviteter sammen med lokale aktører som de almene boligorganisationer, boligsociale helhedsplaner, fysiske helhedsplaner, områdefornyelser mv. Endelig vil initiativet bidrage til at skabe lokale fyrtårne og et attraktivt byliv i de udsatte boligområder.

Kontanthjælpsreformen gør dette initiativ særligt relevant, idet den medfører, at det bliver mere attraktivt at tage småjobs og arbejde i bare få timer om ugen. Dette fordrer et rummeligt arbejdsmarked, hvilket bl.a. socialøkonomiske virksomheder kan fremme.

Socialøkonomiske virksomheder er karakteriseret ved at matche udsattes behov, da de som private virksomheder bruger deres overskud til at hjælpe på et socialt plan. Dette ved at skabe rummelige og fleksible jobs i nogle få timer om ugen til udsatte borgere med barrierer såsom hjemløshed, misbrug og fysisk og psykisk sygdom. I København er der en betydelig andel kontanthjælpsmodtagere, og der er en overrepræsentation i de udsatte byområder.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har et godt samarbejde med socialøkonomiske virksomheder, der ansætter udsatte fx i småjobs med socialt frikort.

Lokaler til og vejledning af virksomheder med sociale formål
Erfaringer fra indsatsen "Nye samarbejder på det boligsociale område" (TM31, Budget 2023) viser, at socialøkonomiske virksomheder efterspørger et styrket kommunalt samarbejde med en fælles platform og kommunal vejledning. Ved Overførselssagen 2024/25 blev der afsat midler til i 2025 at afdække mulighederne for dels at etablere en fælles platform for virksomhederne, og dels at kommunen giver vejledning til virksomheder med sociale formål.

På den baggrund lægges der med denne indsats op til at finde lokaler til virksomheder med sociale formål, herunder socialøkonomiske virksomheder. I lokalerne igangsættes en mulig iværksættervejledning og pre-iværksættervejledning af virksomhederne i lokalerne og andre interesserede virksomheder, der kan bidrage til at understøtte virksomhedernes opstart og drift. Desuden vil disse virksomheder kunne få vejledning i at ansætte udsatte ledige, og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil matche de rette borgere bosat i og omkring de udsatte boligområder til stillinger i virksomhederne. Lokalernes funktion som samlingspunkt skal skabe synergier og styrke arbejdsfællesskabet blandt virksomhederne og med Københavns Kommune. Herigennem skabes et professionaliseret samarbejde mellem Københavns Kommune og virksomheder med sociale formål i byen. Forvaltningernes aktiviteter er som følger:

1) Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens aktiviteter består i vejledning af socialøkonomiske virksomheder i iværksætteri gennem fx workshops, inspiration fra socialøkonomiske virksomheder med erfaring med at ansætte udsatte samt møder med relevante organisationer med viden på området. Afdækningen i 2025 vil kortlægge, hvad vejledningen i iværksætteri mere detaljeret vil indeholde, og hvordan det skal foregå. Derudover vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vejlede virksomheder med sociale formål i at ansætte udsatte, fx at identificere de rette arbejdsopgaver, at have medarbejdere med socialt frikort ansat, at skabe rummelige rammer osv. Vejledningen vil primært foregå i lokalerne. Med et indgående kendskab til disse virksomheder vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen etablere det rette match mellem borgere og virksomheder, så arbejdsopgaverne matcher borgernes kompetencer og behov.

2) Teknik- og Miljøforvaltningens aktiviteter består i at skabe fysisk forankring ved valg af lokaler i udsatte byområder og sikre driften i sammenhæng med lokalområdernes sociale og fysiske udvikling. Drift består bl.a. konkret af administration af lokalerne samt organisering af samarbejde mellem virksomhederne, de almene boligorganisationer og de fælles indsatser fx boligsociale helhedsplaner, fysiske helhedsplaner og samarbejdet i Københavns Bydelsbestyrelse. Teknik- og Miljøforvaltningen vil derudover løbende følge op på initiativer, der kan vise sig relevante ift. muligheder for at understøtte socialøkonomiske virksomheder. Det kan fx tage udgangspunkt i en ressource- og genanvendelsesdagsorden, hvor forvaltningen kan styrke de socialøkonomiske virksomheders adgang til genbrugscykler mv.

3) Socialforvaltningens aktiviteter består af at brobygge Socialforvaltningens målgruppe til de socialøkonomiske virksomheder i lokalerne. Konceptet er inspireret af Socialforvaltningens koncept, Fish Tank, i Kødbyen. Socialforvaltningen vil derfor også bidrage med de erfaringer, som forvaltningen har gjort sig i Fish Tank samt understøtte dialogen og samarbejdet mellem de to huse. Fish Tank udgør en platform for et styrket samarbejde og netværk mellem Socialforvaltningen og aktører fra civilsamfundet. Fish Tank huser 40-50 kontorpladser og mødelokaler, som pt. er fyldt op med venteliste.

En række reformer vil påvirke beskæftigelsesområdet i de kommende år:

1) *Beskæftigelsesreformen* medfører en forenkling af beskæftigelsesindsatsen. Formålet med indsatsen er fortsat, at flest muligt har et job, og at virksomheder kan få kvalificeret arbejdskraft.

2) Med *kontanthjælpsreformen* skal det i højere grad kunne betale sig at arbejde ved siden af kontanthjælpen. Flere undersøgelser viser, at blot få timers lønnet arbejde for mange er en god vej til beskæftigelse. Med kontanthjælpsreformen bliver det således muligt at tjene mere ved siden af kontanthjælpen.

3) *Arbejdspligten* medfører, at kontanthjælpsmodtagere, der ikke opfylder et opholds- og beskæftigelseskrav, aktiveres i op til 37 timer ugentligt. Lønnede timer, bl.a. i fx småjobs har den højeste prioritering i aktiveringen.

Reformerne har samlet set fokus på at fremme, at flere opnår ordinær beskæftigelse. Det er således endnu mere aktuelt end tidligere, at kommunen har fokus på at sikre jobs til udsatte.

Forventet effekt og opfølgning

Det forventes, at det første år for indsatsen vil have fokus på opstart af fællesskabet mhp. identifikation af lejere, etablering af sociale fællesskaber og tilpasning af vejledning. Herefter optrappes indsatsen med fokus på længerevarende drift og forankring. Hensigten er at finde lokaler, der kan rumme 40-50 kontorpladser, men dette vil afhænge af den endelige beliggenhed.

Det er vanskeligt på forhånd at vurdere, hvor mange socialøkonomiske virksomheder, der er interesserede i at modtage vejledning, og hvor mange udsatte disse virksomheder hver især kan ansætte. Det skyldes bl.a., at der er stor variation i, hvor mange udsatte socialøkonomiske virksomheder typisk ansætter med ordinære løntimer. Det estimeres at iværksættere og virksomheder med sociale formål (60-70) vejledes i iværksætteri og i at ansætte udsatte borgere. Hertil at flere udsatte borgere fra udsatte boligområder opnår ordinære løntimer (50-60 borgere).

Forvaltningerne vil løbende følge op på status for etablering og drift af lokalerne, antallet af virksomheder der modtager vejledning og borgere, der bliver ansat. Efter etableringen vil der være en vurdering af indsatsens betydning for aktiviteten i området og bylivet, samt hvilke samarbejdsmuligheder i lokalområdet det har givet anledning til.

Økonomi

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *1.000 kr., 2026 p/l*	Styrings-område	2026	2027	2028	2029	I alt
TMF (projektledelse, analyse m.v.)	Service	726	1.089	1089		**2.904**
BIF (vejledning og udsøgning af borgere)	Service	629	1.258	1.258		**3.145**
SOF (brobygning af målgrupper)	Service	310	310	310		**930**
TMF (Leje af lokaler)	Service	500				**500**
Udgifter i alt (netto)		**2.165**	**2.657**	**2.657**	**0**	**7.479**

Indsatsen er planlagt til et års opstartsfase og herefter optrapning til fuld drift. Det afspejles i ressourcetrækket. Der afsættes 0,5 mio. kr. det første år til leje af lokale, indtil det løber rundt selv.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed, idet formatet med etablering af et lignende koncept allerede er afprøvet i Socialforvaltningen. Der udføres en grundig afdækning af muligheder og begrænsninger forud for etableringen af indsatsen.

Tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	2023	2024	2025	I alt
Budgetaftale 2023 (TM31)	341	681	341	**1.363**
Overførselssagen 2024-25 (TM20)			583	**583**
Afsatte midler i alt				**1.946**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter til service

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	2026	2027	2028	2029	I alt
Leje af lokaler	TMU	1000 – Ordinær drift	U	500				**500**
Opstart, drift og udvikling af indsatsen	TMU	1000 – Ordinær drift	U	726	1.089	1.089		**2.904**
Vejledning i iværksætteri og i at ansætte udsatte	BIU	35.10	U	629	1.258	1.258		**3.145**
Brobygning af socialforvaltningens målgruppe til socioøkonomiske virksomheder	SUD	3200	U	310	310	310		**930**
Serviceudgifter i alt				**2.165**	**2.657**	**2.657**	**0**	**7.479**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☒	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☒	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☒	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☒	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Lokalerne forventes placeret i et af Københavns udsatte boligområder. Der er pt. en afdækning i gang af, hvor lokalerne skal være. Områderne Sydhavnen, Husum Nord og Bispebjerg vil være udgangspunktet for afdækningen af en mulig placering af lokalerne.										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Budget 2026
Økonomiforvaltningen
Senest opdateret d. 1. september 2025

ØK06 Bevillinger, der udløber i 2026

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	X
Henvist sag	
Bestilling fra politisk parti	
Bestilling fra borgermesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	X

Resume

Med tidligere budgetter samt overførselssager er der besluttet midlertidige bevillinger. I notatet indgår en oversigt over bevillinger, der udløber i 2026. Såfremt der ikke er udarbejdet budgetnotatet for bevillingsudløb, anvendes denne oversigt til at træffe beslutning om bevillingsudløb. Oversigten i øvrigt fungerer som en slags opslagsværk for bevillingsudløb, idet den henviser direkte til samtlige budgetnotatnumre for de bevillingsudløb, hvor det er relevant.

Baggrund

Samtlige bevillingsudløb kan rejses ved forhandlingerne om budget 2026 pba. tidligere modtaget finansiering fra aftaler om budget eller overførselssag.

Indhold

Der er i 2026 identificeret bevillingsudløb for 604,2 mio. kr. på service, hvoraf fagudvalgene har finansieret bevillingsudløb på service for 30,0 mio. kr. Fagudvalgene har vurderet, at bevillinger for 75,2 mio. kr. på service ikke er relevante at videreføre, og fagforvaltningerne har tilsvarende vurderet, at bevillinger for 79,8 mio. kr. på service ikke er relevante at videreføre. Når der er taget højde for bevillingsudløb, der er finansieret af fagudvalg, og bevillingsudløb som enten fagudvalg eller fagforvaltning ikke vurderer relevante at videreføre, resterer der bevillingsudløb for 475,7 mio. kr. på service i 2026. Ydermere har fagforvaltningerne vurderet, at bevillinger for 522,4 mio. kr. på service er drift, hvorimod 81,7 mio. kr. på service har karakter af projekt og/eller omstilling. Endeligt udgør bevillinger for 44,2 mio. kr. på service tilskud til eksterne parter. Der forekommer overlap i de tre vurderinger.

Der er bevillingsudløb på overførsler for i alt 6,6 mio. kr. og på anlæg for i alt 8,6 mio. kr. Heraf har fagudvalgene ikke valgt at finansiere nogle bevillinger, og samtlige bevillinger vurderes relevante at videreføre af både fagforvaltning og fagudvalg. Fordelingen på overførsler er 6,0 mio. kr. på drift og 0,6 mio. kr. på både projekt/omstilling og eksterne parter. Der er udløb på anlæg for i alt 8,6 mio. kr., hvoraf fagudvalgene ikke har valgt at finansiere nogle bevillinger, og samtlige vurderes relevante at videreføre. Endeligt vurderes 4,7 mio. kr. til at have karakter af drift, 3,8 mio. kr. til at have karakter af projekt/omstilling og 6,4 mio. kr. til at involvere eksterne parter.

Det bemærkes, at bevillingsudløb, som allerede er blevet fuldt finansieret inden for udvalgenes egen ramme, ikke fremgår af denne oversigt. Der henvises i stedet til tabel 4 i augustindstillingens bilag 12 Bevillingsudløb i 2026.

Notatet indeholder følgende tabeller:

- Tabel 1. Bevillingsudløb 2026 – totaler fordelt på styringsområde
- Tabel 2. Bevillingsudløb 2026 – enkeltudløb fordelt på udvalg og styringsområde
- Tabel 3. Bevillingsudløb 2026, der senest er blevet finansieret af et fagudvalg – enkeltudløb fordelt på udvalg og styringsområde

Tabel 1. Bevillinger, der udløber i 2026 fordelt på styringsområder

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Bevillingsudløb, der finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Bevillingsudløb ekskl. videreført og vurderet ikke relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter
Service	604.161	29.989	79.832	75.160	475.735	522.447	81.714	44.160
Anlæg	8.560	0	0	0	8.560	4.700	3.859	6.389
Overførsler	6.556	0	0	0	6.556	5.952	604	604
I alt	**619.276**	**29.989**	**79.832**	**75.160**	**490.851**	**533.099**	**86.177**	**51.153**

Note: Der kan forekomme overlap mellem "Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre" og "Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre". Der kan desuden forekomme overlap fra "Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift" og "Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt" til "Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter.

Tabel 2. Bevillingsudløb 2026 – enkeltudløb fordelt på udvalg og styringsområde

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Service	**583.155**		**8.982**	**79.832**	**75.160**	**498.591**	**81.714**	**38.568**		
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	**61.657**		**0**	**11.186**	**10.990**	**41.317**	**17.492**	**1.936**		
Bydækkende studie- og fritidsjobindsats (Budget 2022)	6.862	X				X				BI16, Sikker by, Bevillingen kan justeres
Fokuseret indsats for udsatte kontanthjælpsmodtagere (Budget 2025)	15.223	X				X				
Fokuseret indsats for udsatte unge i risiko for langtidsledighed (Budget 2023)	6.311	X		X	X	X				

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Status på forbedring af kvalitet og stabilitet i fremmedsprogstolkeydelser (OFS 2022-2023)	1.204			X	X	X			Bevillingen i 2026 finansierer alene tiltaget frem til sommeren samme år. Hvis tiltaget skal videreføres uændret i 2026, vil det kræve en merbevilling på 1,3 mio. kr. Hvis tiltaget skal videreføres uændret i 2027, vil det kræve en bevilling på 2,6 mio. kr. Det bemærkes, at bevillingsudløbet løftes ifm. OFS 25/26. Der gøres opmærksom på, at notatet ØK41, som der henvises til, er et statusnotat.	ØK41

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Fremskudt beskæftigelsesindsats i Sydhavnen (IPS) (Budget 2022)	2.198						X			BI11, Bevillingen kan justeres
Grøn iværksætterindsats for før-startere (OFS 2024-2025)	444					X				BI14, Bevillingen kan justeres
Grønne ambassadører (OFS 2024-2025)	666					X				BI13
Indsats målrettet mod tiltrækning af amerikanere til København (OFS 2024-2025)	1.332				X		X			
Indsatsen mod overledighed (A-kassesamarbejdet) (Budget 2022)	1.408	X				X				

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Lavere sagsstammer for sygedagpengemodtagere og borgere i jobafklaringsforløb (Budget 2023)	6.311					X				BI24
Personlig vejledning i International House (OFS 23/24)	623					X				KF042
Pilotforsøg med helhedsorienteret indsats (Budget 2022)	11.402	X		(X)			X		Forvaltningens faglige vurdering er, at aktiviteterne vedr. sundhedsindsatsen til sygedagpengemodtagere ikke bør videreføres. For BIU udgør bevillingen til disse aktiviteter 3,7 mio. kr. Forvaltningens	BI10, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
									faglige vurdering er, at øvrige indsatser er relevante at videreføre	
Pilotprojekt vedr. fritidsjob og højtlæsning (OFS 2024-2025)	519				X		X			
Støtte til Bydelsmødre (Budget 2022)	293						X	X		
Støtte til FISKEN (Budget 2022)	704						X	X		
Støtte til Fonden Creative Business Cup (Budget 2022)	938	X					X	X		BI25
Videreførelse af bekæmpelse af social kontrol som barriere for	3.490	X				X				BI23, Bevillingen kan justeres.

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
beskæftigelse (Budget 2023)										
Øget fokus på job og karriere på International Citizen Days (Budget 2024)	105						X			BI15, Bevillingen kan justeres
Øget indsats til fritidsjob (OFS 2024-2025)	1.624	X			X	X				
Borgerrådgiveren	**1.607**		**0**	**0**	**0**	**1.607**	**0**	**0**		
Whistleblowerordningen (Budget 2024)	1.403					X				BOR01
Styrket mæglerindsats hos Borgerrådgiveren (Budget 2022)	204					X				BOR02

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Børne- og Ungdomsudvalget	**168.560**		**0**	**20.390**	**31.533**	**167.533**	**1.027**	**0**		
Videreførelse af Åben-Skole puljen: Bedre seksualundervisning i folkeskolen (Budget 2022)	1.367					X				BU39, Bevillingen kan justeres
Variggørelse af BUFs og KFFs andel af Børnesundhedsprofilen (Budget 2025 og OFS 2024-2025))	2.111	X				X				SU39, Bevillingen kan justeres
Cool Kids/ Chilled (Budget 2022)	1.208	X				X				BU40
En varieret og inspirerende skole (Budget 2022)	74.521					X				BU33, Bevillingen kan justeres
Erhvervsdag for alle 7. klasser (OFS 23/24)	3.383					X				BU34, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Etablering af bydækkende tilsynsenhed på dagtilbud (Budget 2022)	1.367				X	X				
Fastholdelse af dygtige medarbejdere og ledere i dagtilbud og skoler (Budget 2022)	40.803					X				BU24, Fastholdelse og rekruttering, Bevillingen kan justeres
Flere børn i fællesskaber (Budget 2022)	5.473				X	X				
Status på forbedring af kvalitet og stabilitet i fremmedsprogstolkeydelser (OFS 2022-2023)	785					X			Udløbsbeløbet dækker indsatsen for et halvt år. Helårsudgiften vil være 1,6 mio. kr. fra 2027. Det bemærkes, at bevillingsudløbet løftes ifm. OFS	ØK41

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
									25/26. Der gøres opmærksom på, at notatet ØK41, som der henvises til, er et statusnotat.	
Indflydelse fremmer trivsel (Budget 2025)	510			X	X		X			
Intensiv matematikindsats (Budget 2022)	1.659			X	X	X				
Kvalitetsløft af dagtilbud nær Aldersrogade (Budget 2022)	793			X	X	X				
Mangel på uddannede pædagoger i dagtilbud (Budget 2022)	14.111			X	X	X				

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Opsplitning af Harrestrup Å Skole og ansøgning om fælles skoledistrikt (Budget 2025)	517			X	X		X			
Flere og bedre skoletoiletter til byens børn (OFS 2024-2025)	1.595					X				BU38, Bevillingen kan justeres
Sidste skoledagsfestival (OFS 2024-2025)	1.275					X				BU37, Bevillingen kan justeres
Stærke ungefællesskaber i UngeVærker (Budget 2022)	9.773					X				BU36, Bevillingen kan justeres
Tilskud til hjemmepasning (OFS 2024-2025)	4.052				X	X				BU100, Bevillingen kan justeres
Udvidelse af samarbejdspuljen til skoler og	251				X	X				

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
foreninger (Budget 2024)										
Udvidet praksissamarbejde mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og læreruddannelsen (Budget 2022)	2.800			X	X	X				
Videreførelse af pilot med gratis menstruationsprodukter på 5 skoler (OFS 24/25)	205					X			Beløbet for udløbet er halvårseffekt, og dette også er afsat i 2026, hvorfor der først er behov for helårseffekt fra 2027	BU35, Bevillingen kan justeres
Kultur- og Fritidsudvalget	**43.188**		**0**	**1.139**	**0**	**30.276**	**12.911**	**18.392**		
Aftale med Kastrup Skøjtehal (Budget 2025)	3.197	X				X		X		KF036

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Forlængelse af tilskud til Aktivitetsspor på Ungdomsøen (Budget 2022)	2.104						X	X		KF026, Bevillingen kan justeres
Drift af Sjællandsgade Bad (Budget 2025)	2.439	X					X	X		KF044
Ekstra medlemstilskud til frivillige folkeoplysende foreninger (OFS 2024-2025)	2.551					X		X		KF029, Bevillingen kan justeres
Finansiering af Havneværterne (Budget 2022)	258					X				KF035
Finansiering af Natteværterne og den koordinerende indsats for at nedbringe gener fra nattelivet	6.766					X				KF025

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
(Budget 2022), (Budget 2025)										
Status på forbedring af kvalitet og stabilitet i fremmedsprogstolkeydelser (OFS 2022-2023)	3					X			Udløbsbeløbet dækker indsatsen for et halvt år. Helårsudgiften vil være 6176 kr. fra 2027. Det bemærkes, at bevillingsudløbet løftes ifm. OFS 25/26. Der gøres opmærksom på, at notatet ØK41, som der henvises til, er et statusnotat.	ØK41
Forlængelse af øget bevilling til bibliotekernes materialebudget i lyset af biblioteksudviklingen	7.156					X				KF032

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
(Budget 2022)										
Sikker By - 18+ enhederne (Budget 2024)	596					X			SOF overtager KFF's rolle ifm. indsatsen fremadrettet.	SO24
Varriggørelse af BUFs og KKFs andel af Børnesundhedsprofilen (OFS 2024-2025)	234	X					X			SU39
Helårs-is i Østerbro Skøjtehal (Budget 2022)	2.317	X				X				KF033
Inklusion af særligt sårbare og udsatte børn i foreninger og idrættens fællesskaber	235					X				SO39

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
(Budget 2022)										
Kunstnerpladser på Halmtorvet – finansiering af standardleje og driftsudgifter (Budget 2022)	710					X		X	Bevillingen kan justeres fra 2027 og frem, så den afspejler de reelle driftsudgifter.	KF037, Bevillingen kan justeres
Lokale foreningsaktiviteter og faciliteter i hele byen (Budget 2022)	1.466						X		Bevillingen er nedjusteret med ca. 0,2 på anlæg og 0,4 på service, idet forvaltningen har genvurderet behovet.	KF041, Bevillingen kan justeres
Løft af lønbudget for Bibliotekslogistik som følge af stigende udlån (OFS 2024-2025)	997					X			Udløbsbeløbet dækker indsatsen for otte måneder. Helårsudgiften der fremgår af	KF011, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
									budgetnotatet er 1,5 mio. kr.	
Restaurants- og Nattelivspakken 2025 - Vision for nattelivsområdet 2026-2029 (Budget 2022)	2.357					X				KF038, Bevillingen kan justeres
Personlig vejledning i International House (OFS 23-24)	1.271						X		Den oprindelige bevilling er blevet nedjusteret med ½ årsværk til projektledelse, da arbejdet med at udvikle og igangsætte forskellige vejledningskoncepter er gennemført og ressourcetrækket derfor vil være mindre.	KF042, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Støtte til ENGAGE projekterne; ENGAGE Festival, DIF soldaterprojekt samt Veteranhjem København (Budget 2022)	2.874						X	X	Beløbet i budgetnotat er nedjusteret ift. udløbet, idet veteranfonden ønsker at en aktivitet udgår af notatet.	KF039, Bevillingen kan justeres
Støtte til Grønt Markeds formidlingsarbejde (OFS 2024-2025)	169						X	X		KF027
Tilbud til socialt udsatte i Sjællandsgadebad (OFS 2024-2025)	536						X	X	Bevillingen i budgetnotatet er blevet opjusteret ift. den oprindelige bevilling fra Overførselssagen 2024-2025, eftersom indsatsen skal have helårseffekt, og forvaltningerne	KF012, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
									har fået mere erfaring om udgiftsniveauet ifm. indsatsen.	
Tilskud til Dansk Jødisk Museum (Budget 2022)	1.642	X				X		X		KF031
Tilskud til Goldschmidts Musikakademi (Budget 2024)	549						X	X		KF030
Tilskud til Kulturlab Kapellet på Assistens Kirkegård (Budget 2022)	1.269						X	X		KF028
Udsatte boligområder - adressekontrol og oprydning (Budget 2022)	1.139	X		X		X				

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Videreførelse af tilskud til foreningen FitforKids (Budget 2022)	352	X				X		X		KF040
Socialudvalget	**205.476**		**82**	**16.437**	**0**	**201.795**	**3.680**	**6.813**		
(FORTROLIG) Pålagte, men ikke kompenserede udgifter på det udsatte børneområde (Budget 2024)	3.247					X				SO07, Need to, Bevillingen kan justeres
Udgifter til nedbringelse af visitationslisten relateret til forsyningsforpligtelsen (Budget 2022)	29.327					X				SO04, Need to, Bevillingen kan justeres
Bedre botilbud med en bedre hverdag for det enkelte	57.897					X				SO68, SO61

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
menneske (Budget 2022)										
Behandlingsindsats for børn og unge med selvskadende adfærd eller begyndende spiseforstyrrelse (Budget 2022)	3.402					X				SO54, SO61
Flytning af TUBA og Børn, Unge og Sorg til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (Budget 2024)	2.615	X				X		X		SO77, Bevillingen kan justeres
Bevilling til døgnåbent i permanent stofindtagelsesrum H17 (Budget 2025)	6.123					X				SO69

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Cool Kids/Chilled (Budget 2022)	82		(X)			X			SOF's andel af bevillingsudløbet videreføres under forudsætning af, at BUF's andel af bevillingsudløbet videreføres til budget 2026. Hvis bevillingsudløbet ikke videreføres, tilføres midlerne i stedet til budgettet for køb af botilbudspladser relateret til forsyningsforpligtelsen.	BU40, Bevillingen kan justeres
Drift af Sjællandsgade Bad (Budget 2025, OFS 2024-2025)	307					X				KF012
Et mere selvstændigt liv	4.444					X				SO61 og SO79

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
med handicap (Budget 2022)										
Fastholde tilbud om natcafé på Mændenes Hjem til de allermest udsatte borgere (Budget 2025)	5.516					X				SO05b, Bevillingen kan justeres
Finansiering af Nabo Østerbro (Budget 2022)	526	X				X		X		SO81
Fortsat finansiering af Netværkstedet Thorvaldsen (Budget 2022)	727	X				X		X		SO71
Status på forbedring af kvalitet og stabilitet i fremmedsprogstolkeydelser (OFS 2022-2023)	737					X			Det bemærkes, at bevillingsudløbet har halvårseffekt i 2026. Ved videreførelse vil indsatsen	ØK41

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
									derfor koste 1,5 mio. kr. årligt fra 2027 (SOF's andel). Det bemærkes, at bevillingsudløbet først løftes ifm. OFS 25/26. Der gøres opmærksom på, at notatet ØK41, som der henvises til, er et statusnotat.	
Fortsættelse af Sjakkets pædagogiske fritidsjobs (Budget 2024)	1.023					X				SO62, Bevillingen kan justeres
Fremskudt beskæftigelsesindsats i Sydhavnen (IPS) (Budget 2022)	739					X				BI11, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Inklusion af særligt sårbare og udsatte børn og unge i foreninger og idrættens fællesskaber (Budget 2022)	928					X				SO39, Bevillingen kan justeres
Koordinerende sagsbehandling og fremskudt substitutionsbehandling til de mest udsatte københavnere (Budget 2022)	5.279					X				SO70
Menneskebibliotekets indsats Basar under Buen (OFS 2024-2025)	133						X	X		

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Mændenes Hjem - Opretholde Socialtilsynets godkendelse af botilbudspladser i 2025 (Budget 2025)	1.537			X		X			I lyset af den nuværende aftale om driftsoverenskomst mellem Mændenes Hjem og Københavns Kommune, vurderer Socialforvaltningen, at bevillingsudløbet ikke er relevant at videreføre.	
Pilotforsøg med helhedsorienteret indsats (Budget 2022)	2.921						X			BI10
Sikker By - 18+ centrene (Budget 2025, Budget 2024 og Budget 2022)	20.031	X				X				SO24, Sikker by, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Sikker By - ALL IN (Budget 2022)	882	X				X				SO26, Sikker by
Sikker By - Varig videreførelse af fem bydækkende gadeplansmedarbejdere i Københavnerteamet (Budget 2022)	3.414	X				X				SO25, Sikker by
Bevilling til SydhavnsCompagniet (Budget 2022)	877					X		X		SO64, Bevillingen kan justeres
Stigende udgifter til borgere med handicap med stort støttebehov (Budget 2022)	12.317					X				SO04, SO21b, Need to/Specifikke udfordringer, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Stigende udgifter vedr. ambulant alkoholbehandling (OFS 2024-2025)	4.275					X				SO01, Need to, Bevillingen kan justeres
Styrkelse af opsøgende sociale indsatser og samarbejde med udlejere om etablering af boliger til sociale målgrupper (Budget 2022)	6.745					X				SO49, Bevillingen kan justeres
Videreførelse af særlig senioraftale (Budget 2022), Videreførelse af praktikvejlede (Budget 2022)	17.679			(X)		X			Socialforvaltningen vurderer af to delindsatser fra ØK77-puljen er relevant at videreføre hhv. indsatserne vedr. særlig senioraftale og	SO40 og SO41, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
									praktikvejledere (bevillingsudløb udgør 2,8 mio. kr.). Til budgetforhandlingerne vil der komme to seperate budgetnotater mhp. videreførelse af indsatserne. Yderligere indsatser på i alt 14,9 mio. kr. fra SOFs andel af puljen vurderes ikke relevant at videreføre.	
Støtte til Brugerforeningen (Budget 2022)	1.642					X		X		SO80
Udgiftsstigning til køb af pladser på krisecentre og herberger	9.183					X				SO02, Need to, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
(OFS 2024-2025)										
Udsatte boligområder - Boligrådgivere i de udsatte boligområder i forbindelse med større genhusnings-/renoveringsprojekter (Budget 2022)	627						X			SO31, Udsatte boligområder, Bevillingen kan justeres
Udvidelse af åbningstider for Grace Kbh i 1. og 4. kvartal – café og værested for hjemløse (OFS 2024-2025)	292					X		X		SO38, Bevillingen kan justeres
Sundheds- og Omsorgsudvalget	**51.962**		**8.900**	**26.575**	**26.575**	**22.672**	**29.290**	**820**		

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Faldforebyggelse for personer med knogleskørhed, seniorer og ældre (OFS 2024-2025)	468						X	X	Bevillingen opjusteres i budgetnotatet til helårseffekt.	SU44, Bevillingen kan justeres
Faste teams og øget tryghed på plejehjem (Budget 2022)	13.674		(X)			X			SOU har valgt at videreføre 4,8 mio. kr. af indsatsen i 2026. De resterende beløb i 2026 samt videre finansiering er bestilt til Budget 2026. I SU10 søges der derfor om 4,8 mio. kr. i 2026 og derefter 13,7 i de efterfølgende år.	SU10

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Status på forbedring af kvalitet og stabilitet i fremmedsprogstolkeydelser (OFS 2022-2023)	128					X			Helårseffekten (gældende fra 2027) er for SUF 256.934 kr. (2026 p/l). Det bemærkes, at bevillingsudløbet først løftes ifm. OFS 25/26. Der gøres opmærksom på, at notatet ØK41, som der henvises til, er et statusnotat.	ØK41
Genoptræning og forebyggende træning (Budget 2024)	345			X	X		X			
København som foregangsby i arbejdet med at mindske	352						X	X		SU13

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
smittespredning af HIV (Budget 2022)										
Nedbringelse af ventetid til ADHD/ADD-tilbud (OFS 2024-2025)	1.537					X			Bevillingen er opjusteret i budgetnotatet sfa. hensigtserklæringen fra OFS 24-25 aftaletekst vedr. den varige finansiering af indsatsen.	SU38
Pilotforsøg med helhedsorienteret indsats (Budget 2022)	1.060			X	X		X			BI10, Bevillingen kan justeres
Styrket sundhed efter fødslen, udvidet adgang til genoptræning i	753					X			Bevillingen opjusteres i budgetnotatet til helårseffekt.	SU17, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
efterfødselstilbuddet (OFS 2024-2025)										
Tryg hjemkomst fra hospital (Budget 2022)	3.806			X	X	X				
Velfærdsrejser for ældre (Budget 2024)	1.427			X	X		X			
Videreførelse af vejledertillægget (Budget 2022)	25.638			(X)	(X)		X		Det er kun dele af udløbet, der ikke er relevant at videreføre. Både forvaltningen og udvalget vurderer, at det er relevant at videreføre 5,5 mio. kr. af det samlede udløb. Bevillingen blev ved budget	SU16, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
									2022 givet som "fastholdelse og rekruttering".	
Videreførelse og udvidelse af Enhed for anonym håndtering af seksuel chikane og sexisme (Budget 2022)	1.635					X				SU11
Videreførelse og udvidelse af socialfaglig indsats i almen praksis i Tingbjerg-Husum og på Amager (Budget 2022)	1.139					X				SU40, Udsatte boligområder, Bevillingen kan justeres
Teknik- og Miljøudvalget	**25.059**		**0**	**0**	**1.958**	**22.861**	**2.197**	**0**		

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Hjælp til gangbesværede i forbindelse med langvarige gravearbejder og omlægning af busruter (Budget 2022)	855						X			
Restaurations- og Nattelivsplan 2025 -Miljøplanen (Budget 2022)	16.489					X			Behovet er nedskrevet til 14,4 mio. kr., pga. takstfinansiering af udeservering samt et lavere behov til indsatsen vedr. toiletter. Der er derfor ikke behov for at videreføre den del af bevillingen	TM088, Bevillingen kan justeres.

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Nye samarbejder på det boligsociale område (Budget 2023)	378				X		X			
Reduktion af engangsemballage (Budget 2024)	965				X		X			
Stabil drift i byggesagsbehandlingen	5.757					X				TM004
Øget kontrol ved ulovlig parkering på handicapparkeringspladser (Budget 2022)	615				X	X				
Økonomiudvalget	**25.646**		**0**	**4.104**	**4.104**	**10.529**	**15.117**	**10.607**		

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Doughnut-modellen i Københavns Kommune (Budget 2023)	1.117			X	X		X			ØK57
Enhed for anonym håndtering af seksuel chikane og sexisme (Budget 2022)	59			X	X		X			SU11
Status på forbedring af kvalitet og stabilitet i fremmedsprogstolkeydelser (OFS 2022-2023)	162						X		Udløbsbeløbet dækker bevillingen for et halvt år. Helårsindsatsen vil koste 0,3 mio. kr. fra 2027. Det bemærkes, at bevillingsudløbet først løftes ifm. OFS 25/26. Der gøres opmærksom på, at notatet ØK41, som der henvises	ØK41

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
									til, er et statusnotat.	
Sammenlægning af bevillinger til Wonderful Copenhagen (Budget 2025)	5.378	X					X	X		ØK33
Videre arbejde med fleksible arbejdsuger i Københavns Kommune (Budget 2024)	314			X	X		X			ØK58, Bevillingen kan justeres.
Ligestillingsenhed (Budget 2022)	3.102					X				ØK38, Bevillingen kan justeres.
Christianias forandringspartnerskab 2026-2029 (Budget 2024)	1.046			X	X		X	X		ØK50, Specifikke udfordringer, Bevillingen kan justeres.

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Styrkede opfølgning og kontrol af ESG-krav i Københavns Kommunes kontrakter (Budget 2022)	2.289					X				ØK39, Bevillingen kan justeres.
Startup Housing (Budget 2024)	1.150						X			ØK31, Bevillingen kan justeres.
Klima- og miljøindsats på kommunens indkøb (Budget 2022)	1.540					X				ØK40, Bevillingen kan justeres.
Fortsættelse af koordineringen af arbejdet med Tingbjerg i Københavns Kommune (Budget 2022)	1.149						X			ØK20, Udsatte boligområder

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Styrket københavnerinddragelse i byens udvikling (Budget 2023)	559			X	X		X			
Tiltag til klimaoptimering af m2-behov (Budget 2024)	1.569			X	X	X			Transformationscases dækkes fra 2026 og frem af grundkøbspuljens midler til screeninger af grunde og ejendomme, herunder transformationscases jf. augustindstillingen 2026. Bevillingsudløbet er således finansieret.	
Reduktion af klima- og miljøpåvirkningen af KK's indkøb	2.029					X				ØK40, Bevillingen kan justeres

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
samt udvikling klimaplanens (budget 2024)										
Yderligere støtte til Copenhagen Capacity (Budget 2025)	4.183	X					X	X		ØK32
Anlæg	**8.560**		**0**	**0**	**0**	**4.700**	**3.859**	**6.389**		
Kultur- og Fritidsudvalget	**3.859**		**0**	**0**	**0**	**0**	**3.859**	**2.199**		
Lokale foreningsaktiviteter og faciliteter i hele byen (Budget 2022)	1.660						X		I budgetnotatet er den oprindelige bevilling, blevet nedjusteret, da forvaltningen har genvurderet behovet for midler fremadrettet.	KF041, Bevillingen kan justeres.
Pulje til genopretning af	2.199						X	X		KF034

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
idrætsfaciliteter (Budget 2022)										
Teknik- og Miljøudvalget	**4.190**		**0**	**0**	**0**	**4.190**	**0**	**4.190**		
Pulje til borgerdrevne indsatser for mere biodiversitet i København (Budget 2024)	4.190					X		X		
Økonomiudvalget	**510**		**0**	**0**	**0**	**510**	**0**	**0**		
Sikker By akutpuljer (Budget 2025)	510	X				X				ØK18, Sikker by, Bevillingen kan justeres
Overførsler mv.	**6.556**		**0**	**0**	**0**	**5.952**	**604**	**604**		
Beskæftigelses- og integrationsudvalget	**6.556**		**0**	**0**	**0**	**5.952**	**604**	**604**		

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Fortsættelse af forsøg med Flexuddannelsen for unge med kognitivt handicap	604	X					X	X		BI20, Bevillingen kan justeres
Grøn iværksætterindsats for før-startere (OFS 2024-2025)	105					X			De midler, der ligger på overførsler ønskes fremover på service, hvilket fremgår af budgetnotatet.	BI14, Bevillingen kan justeres.
Grøn opkvalificering af ledige akademikere med international baggrund (OFS 2024-2025)	679					X				BI12, Bevillingen kan justeres.
Indsatsen mod overledighed (A-kassesamarbejdet) (Budget 2022)	5.168					X				

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Genbevilget to eller flere gange	Bevillingsudløb, der delvist finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Evt. budgetnotatnr., pakke og kategori
Hovedtotal	**596.242**		**8.982**	**80.732**	**75.160**	**507.215**	**86.177**	**45.561**		

Tabel 3. Bevillingsudløb 2026, der senest er blevet finansieret af et fagudvalg – enkeltudløb fordelt på udvalg og styringsområde

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Bevillingsudløb, der finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Bevillingsudløb ekskl. videreført og vurderet ikke relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Budgetbemærkninger
Service	**21.803**	**6.264**	**0**	**0**	**15.539**	**15.603**	**6.200**	**4.703**	
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	**240**	**0**	**0**	**0**	**240**	**240**	**0**	**0**	
Byens udsatte ledige hjælpes videre i livet (IPS) (Budget 2020, BIU budgetbidrag 2024)	240					X			
Sundheds- og Omsorgsudvalget	**1.969**	**0**	**0**	**0**	**1.969**	**1.969**	**0**	**0**	
Madklubber på plejehjem (Politisk aftale, SOU møde den 19. september 2024)	1.735					X			SU15, Bevillingen kan justeres
Rekruttering til seniorklubber (Politisk aftale, SOU budgetbidrag 2024)	235					X			SU12
Teknik- og Miljøudvalget	**13.393**	**6.264**	**0**	**0**	**7.129**	**13.393**	**0**	**0**	
Stabil drift i byggesagsbehandlingen	13.393	(X)				X			TM004, bevillingen kan justeres
Økonomiudvalget	**6.200**	**6.200**	**0**	**0**	**0**	**0**	**6.200**	**4.703**	
Copenhagen EU Office (Budget	1.735	X					X	X	

1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Bevillingsudløb, der finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Bevillingsudløb ekskl. videreført og vurderet ikke relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Budgetbemærkninger
2018, ØU budgetbidrag 2022)									
Styrket københavnerinddragelse i byens udvikling af samarbejdet om Innovation District Copenhagen (tidligere "Copenhagen Science City"), (Budget 2018, ØU budgetbidrag 2022)	526	X					X	X	
Tilgængelighed: Rutetiltrækningsindsatsen i Københavns Lufthavn, (Budget 2018, ØU budgetbidrag 2022)	2.442	X					X	X	
Tryghedspartnerskabet i Folehaven, (Budget 2018, ØU budgetbidrag 2022)	1.497	X					X		
Overførsler mv.	**15.485**	**0**	**0**	**0**	**15.444**	**15.444**	**0**	**0**	
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	**15.444**	**0**	**0**	**0**	**15.444**	**15.444**	**0**	**0**	
Byens udsatte ledige hjælpes	10.218					X			

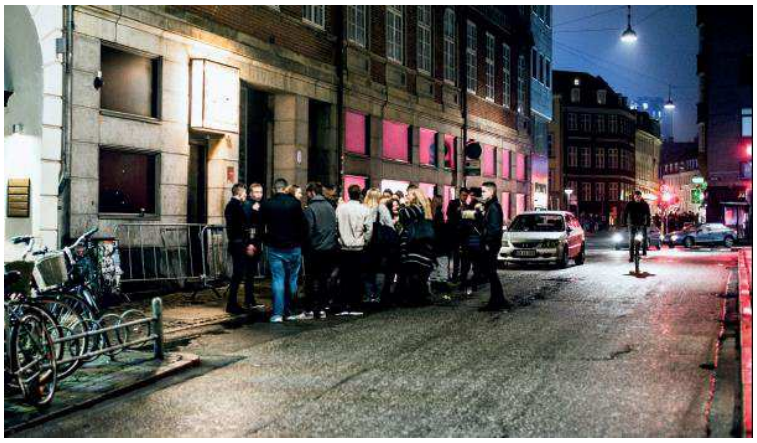
1.000 kr., 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Bevillingsudløb, der finansieres af fagudvalgene	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Det er af fagudvalgene vurderet, at bevillingen ikke er relevant at videreføre	Bevillingsudløb ekskl. videreført og vurderet ikke relevant at videreføre	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Budgetbemærkninger
videre i livet (IPS) (Budget 2020, BIU budgetbidrag 2024)									
HF Inklusion+ kapacitetsudfordringer (OFS 2022/2023, BIU budgetbidrag 2024)	4.697					X			
Udvidelse af indsats for flere elev- og lærepladser med øget fokus på klimaerhverv (OFS 2022/2023, BIU budgetbidrag 2024)	570					X			BI18
Hovedtotal	**37.287**	**6.264**	**0**	**0**	**30.983**	**31.047**	**6.200**	**4.703**	

Tabel 4. Bevillingsudløb 2026, der finansieres af fagudvalget - enkeltudløb fordelt på udvalg og styringsområde

1.000 kr. 2026 p/l	Bevillingsudløb 2026	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af drift	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen har karakter af omstilling og/eller projekt	Det er af fagforvaltningen vurderet, at bevillingen involverer tilskud til eksterne parter	Evt. bemærkninger	Budgetbemærkninger
Service	**21.007**	**21.007**	**0**	**5.592**		
Børne- og Ungdomsudvalget	**2.849**	**2.849**	**0**	**0**		
Central klageenhed i BUF (Budget 2022)	2.849	X				
Socialudvalget	**14.559**	**14.559**	**0**	**4.922**		
Driftstilskud til Kilden (Budget 2025)	204	X		X		
Flere besøg og fritidsaktiviteter til borgere med udviklingshæmning (Budget 2022 og Budget 2025)	4.718	X		X		
Sikker By - Sjakket (Budget 2022)	622	X				
Styrket efterværnsindsats (Budget 2022)	7.293	X				
Udvidelse af "De 4 Årstider" (Budget 2022)	1.723	X				
Sundheds- og Omsorgsudvalget	**2.622**	**2.622**	**0**	**0**		
Øget fokus på tidlig opsporing og målrettet støtte til borgere med demens (Budget 2022)	2.622	X			Indsatsen er videreført 1-årigt af SOU. Der søges derfor først midler fra 2027.	SU14

Økonomiudvalget	**976**	**976**	**0**	**670**		
Sikker By akutpuljer (Budget 2025)	306	X				
Støtte til webinformationstjenesten i Øresunddirekt (Budget 2025)	670	X		X		
Service	**21.007**	**21.007**	**0**	**5.592**		

TM088 Restaurations- og Nattelivsplan 2025 – Miljøplanen (bevillingsudløb)

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	X
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder fem initiativer, som vedrører bevillingsudløb af indsatser fra Restaurations- og Nattelivsplan 2021, som videreføres i Restaurations- og Nattelivsplan 2025. Budgetnotatet indeholder desuden to tilvalg til bevillingsudløb, samt fire nye initiativer. Både bevillingsudløb, tilvalg og nye initiativer er en del af Restaurations- og Nattelivsplan 2025. Initiativerne har til formål at understøtte et natteliv med færrest mulige gener.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 4,2 mio. kr. årligt til initiativ 1 om reduktion af gener fra sommerens fest i byrummet (service) (bevillingsudløb).
    - Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,5 mio. kr. årligt til tilvalg 1 om udvidet renholdelsesindsats på Vesterbro og ved Amagerbro metrostation (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 3,9 mio. kr. årligt til initiativ 2 om løsninger til hotspots i nattelivet bl.a. Indre By året rundt (service) (bevillingsudløb).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,5 mio. kr. årligt til initiativ 3 om spuling ved hotspots (service) (bevillingsudløb).
    - Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,1 mio. kr. (anlæg) og 0,8 mio. kr. årligt (service) til tilvalg 2 om udvidet spuleindsats i transitzoner fx Vanløse Torv og Nørrebro st.
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,2 mio. kr. årligt til initiativ 4 om midlertidige toiletter i nattelivet (service) (bevillingsudløb).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 5,1 mio. kr. årligt til initiativ 5 om støjvagten samt tilsyn og udtalelser ifm. nattilladelse og alkoholbevilling (service) (bevillingsudløb).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,7 mio. kr. (anlæg) og 1,1 mio. kr. (service) til initiativ 6 til indkøb og opsætning af 500 askebægre.
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,2 mio. kr. til initiativ 7 om undersøgelse af støjreducerende tiltag på støjgener i nattelivet (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,3 mio. kr. til initiativ 8 om kortlægning af barriere i nattelivet (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2,0 mio. kr. til initiativ 9 om helhedsorienteret vejledning til ansøgere ifm. etablering af bylivserhverv og ansøgning om alkoholbevilling (service).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden. Tilvalg 1 forudsætter, at der afsættes midler til initiativ 1, og tilvalg 2 forudsætter, at der afsættes midler til initiativ 3.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 28. april 2025 at henvise finansiering af initiativer inden for restauration og natteliv med bevillingsudløb til forhandlingerne om Budget 2026 (initiativ 1-5).

Hhv. den 10. og den 16. juni 2025 godkendte Kultur- og Fritidsudvalget og Teknik-og Miljøudvalget Restaurations- og Nattelivsplan 2025 og henviste i den forbindelse nye initiativer (initiativ 6-9) i Nattelivsplanen til forhandlingerne om Budget 2026. Planen behandles forventeligt af Borgerrepræsentationen i august 2025 og gælder for 2026-2029.

Dette budgetnotat indeholder bevillingsudløb og nye initiativer fra Nattelivsplanens del 2.: Miljøplanen, som omhandler initiativer vedr. støj og renhold af byen. Initiativer vedr. Nattelivsplanens del 1 Vision for nattelivsområdet indgår i KF038 Restaurations- og Nattelivsplan 2025 – Vision for nattelivsområdet 2026-2029.

Indhold

Budgetnotatet indeholder fem bevillingsudløb, med to tilvalg, samt fem nye tiltag. Således er initiativ 1-5 i notatet bevillingsudløb, initiativ 6–9 er nye initiativer mens tilvalg 1 og 2 udvider en eksisterende indsats i hhv. initiativ 1 og 3.

Bevillingsudløb som videreføres i Restaurations- og Nattelivsplanen 2025 samt mulige tilvalg hertil

Initiativ 1. Reduktion af gener fra sommerens fest i byrummet (bevillingsudløb)
I sommerhalvåret er der i stigende grad gener fra fest i byrummet både i dag-, aften- og nattetimer, som genererer henkastet affald på grønne arealer, havneområder og pladser, som fx Havneparken på Islands brygge eller i Nørrebroparken. Det vil sige på andre steder end de typiske hotspots for natteliv, herunder akut opståede festzoner i byen, som normalt ikke oplever nattelivsaktiviteter. Med dette initiativ fortsætter forvaltningen indsatsen med ekstra tømninger af affaldskurve i aftentimerne og den ekstra opsamling og fejning af affald i de spidsbelastede områder 13 uger i sommerhalvåret (torsdag-søndag). Hvis der ikke afsættes midler til at fortsætte indsatsen, vil byen fremstå markant mere beskidt med overfyldte affaldskurve og henkastet affald.

Erfaringer med den hidtidige indsats har vist, at der enkelte steder er behov for at udvide renholdelsesindsatsen for at leve op til målsætningen om at sikre færrest mulige gener fra nattelivet. Det gælder hovedsageligt Vesterbro, samt Amager Torv. Derfor kan indsatsen i bevillingsudløbet udvides med initiativet i tilvalg 1.

Tilvalg til initiativ 1. Udvidet renholdelsesindsats på Vesterbro og ved Amagerbro metrostation (ikke del af bevillingsudløb)
De fleste hotspotområder med natteliv er dækket af de eksisterende initiativer, men enkelte steder er der stadig behov for en udvidet renholdelsesindsats for at leve op til målsætningen om at sikre færrest mulige gener fra nattelivet. I dag tømmes-affaldskurvene i 13 sommeruger.

Med dette initiativ udvides renholdelsesindsatsen på Vesterbro, så de nuværende ca. 200 ekstra tømninger af manuelle affaldskurve gennemføres alle 26 uger i sommerhalvåret og suppleres af yderligere 12 tømninger af maskinelle affaldskurve torsdag, fredag og lørdag aften. Derudover tilføjes ekstra daglige tre timers renholdelse, lørdag og søndag morgen hele året i området ved Amagerbro metrostation, som i lighed med andre transitstationer har et stort affaldspres fra nattelivet, som ikke håndteres af den nuværende indsats. På Vesterbro har forvaltningen med de nuværende midler ikke kunnet dække hele sommeren på grund af stigende priser, hvorfor området har være plaget af overfyldte affaldskurve i dele af sommerperioden.

Indsatsen er et tilvalg til initiativ 1, som adresserer generne i de mest belastede områder og tilvalget forudsætter at der afsættes midler til initiativ 1.

Initiativ 2. Løsninger til hotspots i nattelivet i bl.a. Indre By året rundt (bevillingsudløb)
Hotspots på nattelivsstrækninger betegner de områder i nattelivet, som hele året er massivt belastet af meget affald i og udenfor affaldskurve. Hotspotsene befinder sig på steder i byen, hvor der er mange serveringssteder, som besøgende bevæger sig til og fra. Hotspotsene befinder sig primært i Indre By og enkelte steder på Nørrebro, Vesterbro og Christianshavn, hvor der genereres særligt meget affald i forbindelse med nattelivet. Med dette initiativ fortsætter forvaltningen indsatsen med ekstra aftentømning af affaldskurve på udvalgte placeringer fra torsdag til lørdag. Hvis der ikke afsættes midler til at fortsætte indsatsen, vil byen fremstå markant mere beskidt med overfyldte affaldskurve og henkastet affald.

Initiativ 3. Spuling i hotspots (bevillingsudløb)
Urin, opkast og andre menneskelige efterladenskaber er stadig gener efter Københavns natteliv. Med dette initiativ fortsætter forvaltningen indsatsen med spuling af fortove, gader og pladser fra torsdag til søndag i Indre By. Hvis der ikke afsættes midler til at fortsætte indsatsen, vil der kunne opleves væsentligt flere menneskelige efterladenskaber, som ligeledes vil medføre lugtgener.

Indsatser kan udvides med ekstra rengøring i transitområder, hvilket yderligere vil reducere gener fra menneskelige efterladenskaber i nattelivet. I tilvalg 2 udvides indsatsen til at omfatte flere belastede områder i byen.

<u>Tilvalg</u> til initiativ 3. Udvidet spuleindsats i transitzoner fx Vanløse Torv og Nørrebro st. (ikke del af bevillingsudløb)
Det er ikke kun i de typiske nattelivszoner, hvor festende gæster besørger, og derfor er urin- og lugtgener særligt i sommerhalvåret også et problem andre steder i byen. Med dette initiativ udvides indsatsen, så flere transitområder til og fra fester spules fredag, lørdag og søndag morgen i sommerhalvåret fx områder som Vanløse torv og Nørrebro station. Desuden vil initiativet sikre spuling af yderligere 210 ekstra maskinelle affaldskurve, der særligt er belastet af nattelivet pga. øget brug, men også uhensigtsmæssig brug, som barborde eller som afskærmning, når folk finder på at besørge indeni affaldsskjulet. Initiativet forudsætter indkøb af ekstra spulebil.

Indsatsen er et tilvalg til initiativ 3, der har fokus på de hårdest belastede områder og udvider indsatsen til strækninger, der ikke er omfattet af den eksisterende bevilling og initiativet forudsætter at der afsættes midler til initiativ 3.

Initiativ 4. Midlertidige toiletter i nattelivet (bevillingsudløb)
Lugt- og uringener i nattelivet kan forebygges ved hjælp af midlertidige toiletter. Midlertidige toiletter kan fleksibelt opsættes på skiftende hotspots både i Indre By og andre dele af byen, når behovet for mere toiletkapacitet opstår. Med dette initiativ fortsætter forvaltningen indsatsen med leje og drift af midlertidige toiletter, samt fortsat målrettet kommunikationsindsats i form af fx SOME-kampagner og bystandere, der bidrager til, at borgerne kan finde og benytte sig af toiletter i nattelivet. Hvis der ikke afsættes midler til at fortsætte indsatsen, vil det medføre forøgelse af mængden af urin og andre efterladenskaber i gadebilledet.

Bevillingen nedjusteres til 0,2 mio. kr. årligt ift. de 0,5 mio. kr., årligt afsat med den eksisterende bevilling, der udløber, da der med Overførelsessag 2024-2025 også er afsat midler til indkøb og drift af midlertidige toiletter.

Initiativ 5. Støjvagten samt tilsyn og udtalelser ifm. nattilladelse og alkoholbevilling (bevillingsudløb)
Med dette initiativ fortsætter indsatsen med fire støjvagter hver weekend i højsæsonen og to støjvagter hver weekend i resten af året.

Støjvagten medvirker til at reducere støj og skabe tryghed i det offentlige rum, særligt i områder med mange udendørs fester og større forsamlinger. Støjgener fra byens virksomheder (restaurationer, spillesteder, cafeer, natklubber m.v.) kan i aften- og nattetimerne adresseres til kommunens støjvagt hver weekend året rundt.

I højsæsonen kører støjvagten to hold forskudt af hinanden for at kunne være til stede ved spidsbelastning og dække over længere tid og flere dage. En evaluering af støjvagtens arbejde peger på behovet for en mere effektiv og fleksibel anvendelse af støjvagten i aften- og nattetimerne. Herved kan der føres tilsyn med, at støjgrænserne overholdes ved flere større udendørs arrangementer, som ligger i aften- og nattetimerne.

Initiativet indeholder desuden fysiske bevillingstilsyn for at sikre, at restaurationer, barer, natklubber mfl. overholder restaurationsforskriften og har gyldige lokaler til deres specifikke formål. Indsatsen medvirker til at forebygge støjgener i nattelivet, idet der ved et bevillingstilsyn kan stilles krav om lydsluse/støjmålerapport/plombering af anlæg. Forvaltningens medarbejdere er de eneste, som har fysiske tilsyn i forbindelse med alle bevillingssager. Denne indsats underbygger og styrker støjvagtens indsats.

Hvis der ikke afsættes midler til initiativ 5, vil det ikke være muligt at opretholde støjvagten, og indsatsen vil skulle nedlægges.

Nye initiativer i Restaurations- og Nattelivsplanen 2025

Initiativ 6. Askebægre i nattelivet
Rygning er stadig en del af at feste for mange af nattelivets gæster, derfor kan henkastede skod i høj grad opleves på belægningerne i nattelivet. Med dette initiativ opsættes 500 askebægre på affaldskurve i hotspot i nattelivet for at understøtte hensigtsmæssig bortskaffelse af cigaretskod. Initiativet forudsætter, at der afsættes 0,5 mio. kr. årligt til afledt drift og vedligehold til udskiftning af ødelagte askebægre og årlig udskiftning af folier, så askebægrene er synlige i nattelivet og fremstår rene. Initiativet bidrager til øvrige løsninger til håndtering af affald i hotspots i nattelivet. Initiativet kan nedskaleres. Det er ikke muligt at opskalere initiativet, da forvaltningen vurderer, at der er ca. 500 skraldespande i alt i zoner med natteliv.

Initiativ 7. Undersøgelse af støjreducerende tiltag på støjgener i nattelivet
Initiativet indeholder midler til en ekstern fagteknisk undersøgelse af, om det vil være muligt at udvide den eksisterende støjpulje til støjreducerende vinduer, så det i samme ombæring kan kobles med boliger, som befinder sig i nattelivszoner. Hvis det viser sig, at disse boliger kan omfattes af støjpuljen, indeholder initiativet også midler til en målrettet kampagne for de boliger, der er berørte.

Det har siden 2022 været muligt at søge støtte til støjreducerende vinduer, hvis man bor ud til en meget trafikeret vej i Københavns Kommune, og man som følge af dette bor i en støjbelastet bolig. Med dette initiativ igangsættes en fagteknisk undersøgelse af, hvorvidt lignende vinduestyper også kan reducere støj fra nattelivet – eksempelvis højfrekvent og episodevis støj fra gæster, musik og flasker i byrummet. Undersøgelsen skal klarlægge, om nattelivsstøj frekvensmæssigt kan sammenlignes med trafikstøj, og hvilken type støjreducerende vinduer der i givet fald vil være mest effektive til formålet.

Initiativ 8. Kortlægning af barriere i nattelivet
Initiativet indeholder midler til en analyse af barrierer i nattelivet, som kan danne grundlag for målrettede tiltag til at understøtte et mere inkluderende natteliv for alle borgere, herunder personer med handicap. Dette sker med udgangspunkt i principperne for universelt design,

der har til formål at sikre ligeværdig adgang og oplevelse for alle – uanset fysisk formåen, sansemæssige forudsætninger eller kognitive behov.

Der igangsættes en kortlægning af fysiske og adfærdsmæssige barrierer for tilgængelighed i det offentlige rum i restaurations- og nattelivet i København.
Kortlægningen skal afdække, hvor der i dag er særlige udfordringer i forhold til fx niveaufri adgang, orientering, forståelig information og tryghed – både i det offentlige byrum og i tilknytning til serveringssteder og nattelivsaktiviteter. Der vil i kortlægningen også blive set på, hvordan tilgængelighed og fremkommelighed påvirkes af udeservering og tilsyn med denne, særligt i områder med begrænset plads eller høj aktivitet.

Initiativ 9. Helhedsorienteret vejledning til ansøgere ifm. etablering af bylivserhverv og ansøgning om alkoholbevilling
Med dette initiativ arbejdes der for at gøre ansøgningsprocesserne mere helhedsorienterede for borgere og virksomheder, der ønsker at etablere bylivserhverv – fx restaurationer, barer og caféer – i København.

Initiativet skal gøre det nemmere for ansøgere at søge de relevante tilladelser, der typisk knytter sig til etablering af bylivserhverv – herunder fx alkoholbevilling, udeserveringstilladelse og byggetilladelse – ved at styrke sammenhæng og koordinering på tværs af forvaltninger. Målet er at reducere kompleksitet og skabe en mere overskuelig og tilgængelig proces for ansøgere.

Initiativet indeholder midler til en forundersøgelse, der skal afdække potentialet for at sammentænke tilladelser og forbedre vejledningen med henblik på at understøtte en mere samlet og brugervenlig tilgang til etablering af bylivserhverv, og indeholder derudover også midler til udmøntning af handlepunkterne i forundersøgelsen.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativerne har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1 – Reduktion af gener fra fest i byrummet (bevillingsudløb)						
- Ekstra tømninger af affaldskurve i aftentimer og ekstra renholdelse i morgentimer i områder med festlige udendørsaktiviteter	Service	4.177	4.177	4.177	4.177	16708
Initiativ 1 i alt		**4.177**	**4.177**	**4.177**	**4.177**	**16.708**
Tilvalg til initiativ 1 – Udvidet renholdelse i nattelivet						
- Ekstra tømning af affaldskurve og renholdelse	Service	526	526	526	526	2.104
Tilvalg til initiativ 1 i alt		**526**	**526**	**526**	**526**	**2.104**
Initiativ 2 – Løsninger i hotspots (bevillingsudløb)						
- Ekstra tømninger af affaldskurve i aftentimer og ekstra renholdelse i morgentimer i nattelivets hotspots	Service	3.863	3.863	3.863	3.863	15.552
Initiativ 2 i alt		**3.863**	**3.863**	**3.863**	**3.863**	**15.552**
Initiativ 3– Spuling i hotspots (bevillingsudløb)						
- Spuling af strækninger i hotspots i indre by	Service	1.045	1.045	1.045	1.045	4.180
Initiativ 3 i alt		**1.045**	**1.045**	**1.045**	**1.045**	**4.180**
Tilvalg til initiativ 3 – Udvidet spuling af strækninger og affaldskurve						
- Indkøb af ekstra spulebil	Anlæg	1.052	0	0	0	1.052

- Udvidelse af spuleindsats (spuling af flere strækninger og 210 ekstra maskinelle affaldskurve)	Service	611	827	827	827	3.092
Tilvalg til initiativ 3 i alt		**1.663**	**827**	**827**	**827**	**4.144**
Initiativ 4 - Midlertidige toiletter i nattelivet (bevillingsudløb)						
- Leje og drift af midlertidige toiletter	Service	200	200	200	200	800
- Kommunikationsindsatser om døgnåbne toiletter	Service	30	30	30	30	120
Initiativ 4 i alt		**230**	**230**	**230**	**230**	**920**
Initiativ 5 – Støjvagten samt tilsyn og udtalelser ifm. nattilladelse og alkoholbevilling (bevillingsudløb)						
- Støjvagten	Service	5.127	5.127	5.127	5.127	20.508
Initiativ 5 i alt		**5.127**	**5.127**	**5.127**	**5.127**	**20.508**
Initiativ 6 – Askebægre på 500 eksisterende affaldskurve						
- Indkøb og opsætning af 500 askebægre	Anlæg	183	365	183	0	731
- Koordinering af placering af askebægre	Service	162	485	442	0	1.089
- Afledt drift og vedligeholdelse af askebægre	Service	162	485	516	516	1.679
Initiativ 6 i alt		**507**	**1.335**	**1.141**	**516**	**3.499**
Initiativ 7 - Undersøgelse af støjreducerende tiltag på støjgener i nattelivet						
- Ekstern undersøgelse om støjreducerende vinduer	Service	200	0	0	0	200
- Målrettet kommunikationskampagne	Service	20	0	0	0	20
Initiativ 7 i alt		**220**	**0**	**0**	**0**	**220**
Initiativ 8 - Kortlægning af barriere i nattelivet						
- Ekstern undersøgelse om barrierer i nattelivet	Service	300	0	0	0	300
Initiativ 8 i alt		**300**	**0**	**0**	**0**	**300**
Initiativ 9 - Helhedsorienteret vejledning til ansøgere ifm. etablering af bylivserhverv og ansøgning om alkoholbevilling						
- Forundersøgelse af forbedringspotentiale i nuværende ansøgningsprocesser	Service	500	0	0	0	500
Implementering af handlepunkter	Service	0	1.500	0	0	1.500
Initiativ 9 i alt		**500**	**1.500**	**0**	**0**	**2.000**
Udgifter i alt		**18.158**	**18.630**	**16.936**	**16.311**	**70.035**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler

Der blev med Budget 2022 afsat midler til en række tiltag ifm. Restaurations- og Nattelivsplanen 2021, herunder 1,7 mio. kr. årligt på service i 2022-2025 til at videreføre støjvagten, 1,7 mio. kr. årligt på service i 2022-2025 til udvidelse af støjvagten, 1,5 mio. kr. årligt på service i 2022-2025 til styrket kontrol med byens udeserveringer, 1,1 mio. kr. årligt på service i 2022-2025 til videreførelse af ny støjvagtspraksis for tilsyn og udtalelser, 0,2 mio. kr. på anlæg i 2022 til reduktion af gener fra fest i byrummet, 3,7 mio. kr. årligt på service i 2022-2025, 0,2 mio. kr. på anlæg i 2022 til løsninger til hotspots, 3,5 mio. kr. årligt på service i 2022-2025, 0,8 mio. kr. på anlæg i 2022 til alternative toiletløsninger og 1,4 mio. kr. årligt på service i 2022-2025 til spuling af gader, fortove og pladser og midlertidige toiletter.

1.000 kr., løbende p/l	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Budgetaftale 2022	15.800	14.600	14.600	14.600
Afsatte midler i alt	**15.800**	**14.600**	**14.600**	**14.600**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
Tilvalg til initiativ 3: Indkøb af spulebil	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.052	0	0	0	1.052	1.051*
Initiativ 6: Indkøb og opsætning af askebægre	TMU	2000 – Ordinær anlæg	183	365	183	0	731	731*
Anlægsudgifter i alt			**1.235**	**365**	**183**	**0**	**1.783**	**1.783***
Serviceudgifter								
Initiativ 1: Reduktion af gener fra fest (bevillingsudløb)	TMU	1000 – Ordinær drift	4.177	4.177	4.177	4.177	16.708	
Tilvalg til initiativ 1: Udvidet renholdelse	TMU	1000 – Ordinær drift	526	526	526	526	2.104	
Initiativ 2: Løsninger i hotspots (bevillingsudløb)	TMU	1000 – Ordinær drift	3.863	3.863	3.863	3.863	15.452	
Initiativ 3: Spuling i hotspots (bevillingsudløb)	TMU	1000 – Ordinær drift	1.045	1.045	1.045	1.045	4.180	
Tilvalg til initiativ 3: Udvidet spuling	TMU	1000 – Ordinær drift	611	827	827	827	3.092	
Initiativ 4: Midlertidige toiletter (bevillingsudløb)	TMU	1000 – Ordinær drift	230	230	230	230	920	
Initiativ 5: Støjvagten samt tilsyn og udtalelser (bevillingsudløb)	TMU	1000 – Ordinær drift	5.127	5.127	5.127	5.127	20.508	
Initiativ 6: Askebægre på 500 eksisterende affaldskurve	TMU	1000 – Ordinær drift	162	485	442	0	1.089	
Initiativ 7: Undersøgelse	TMU	1000 – Ordinær drift	220	0	0	0	220	
Initiativ 8: Kortlægning	TMU	1000 – Ordinær drift	300	0	0	0	300	
Initiativ 9: Vejledning	TMU	1000 – Ordinær drift	500	1.500	0	0	2000	
Serviceudgifter i alt			**16.761**	**17.780**	**16.237**	**15.795**	**66.573**	

Afledte serviceudgifter								
Initiativ 6. Afledt drift og vedligeholdelse	TMU	1000 – Ordinær drift	162	485	516	516	1.678	
Afledte serviceudgifter i alt			**162**	**485**	**516**	**516**	**1.678**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☒	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

2. behandling af Teknik- og Miljøudvalgets budgetbidrag | Københavns Kommune

Revideret forslag til Restaurations- og Nattelivsplan 2025 | Københavns Kommune

TM004 Stabil drift i byggesagsbehandlingen (bevillingsudløb) (specifik udfordring)

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	X
Bevillingsudløb	x
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder finansiering af sikker drift af byggesagsbehandlingen mhp. at kunne bibeholde det nuværende driftsniveau, så servicemålene overholdes og sagsbunkerne ikke forøges. Finansieringsbehovet er opstået pba. af bevillingsudløb. Budgetnotatet indeholder desuden et tilvalg om yderligere afvikling af sagspukkel vedr. sager uden servicemål på byggesagsområdet.

Beslutning

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 10,6 mio. kr. i 2026 til stabil drift af byggesagsbehandling (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 5,3 mio. kr. årligt til tilvalg om yderligere afvikling af sagspukkel af sager uden servicemål på byggesagsområdet (service).

Baggrund

Byggesagsområdet har to bevillingsudløb *Nedbringelse af sagsbehandlingstider og øget transparens i byggesagsbehandlingen* og *Styrket byggesagsbehandling* på samlet 19,2 mio. kr. i 2026. Med afsæt i budgetmodellen for området er der et finansieringsbehov for at sikre en stabil drift i byggesagsbehandlingen på 16,8 mio. kr. i 2026, 13,9 mio. kr. i 2027, 11,1 mio. kr. i 2028 og 8,3 mio. kr. i 2029 og frem, jf. bilag 1.

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 28. april 2025 med udvalgets budgetbidrag at finansiere 6,3 mio. kr. af behovet i 2026 samt det samlede forventede finansieringsbehov fra 2027 og frem via udvalgets råderum. Derfor udestår et finansieringsbehov på 10,6 mio. kr. i 2026 jf. Tabel 1.

Tabel 1. Estimerede resultater fra Budgetmodel

Budgetmodel [KPMG] - 1.000 kr. (26-PL)	2026	2027	2028	2029
Finansieringsbehov jf. budgetmodel	16.819	13.894	11.072	8.348
Håndteret via TMU's økonomiske råderum i udvalgets budgetbidrag 2026	-6.264	-13.894	-11.072	-8.348
Udestående finansiering	10.555	0	0	0

Note: Hvis der afsættes 10,6 mio. kr. i 2026, er begge bevillingsudløb på byggesagsområdet håndteret

Udvalget besluttede at henvise den resterende finansiering på 10,6 mio. kr. i 2026 til budgetforhandlingerne for budget 2026. Derudover besluttede udvalget at henvise finansiering til yderligere afvikling af sagspuklen på byggesagsområdet (Tilvalg 1).

Indhold

Dette budgetnotat indeholder finansiering til stabil drift i byggesagsbehandlingen mhp. at opretholde den nuværende drift, så servicemål fortsat overholdes og der ikke opbygges yderligere sagspukler. Hertil indgår et tilvalg om yderligere at afvikle sagspuklen på byggesagsområdet for sager uden servicemål.

Der har løbende været afsat midler med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden på byggesagsbehandling. Det har resulteret i, at sagspuklen har været nedbragt og serviceniveauet på byggesagsbehandling har været forbedret.

Finansieringsbehovet på 10,6 mio. kr. i 2026 foruden de allerede afsatte midler i budget er nødvendige for at opretholde den nuværende stabile drift. Uden tilstrækkelig finansiering vil forvaltningen ikke fortsat kunne overholde servicemål, sagspukler vil opstå og borgere og erhvervsdrivende vil vente længere på afklaring.

Budgetmodellen viser, at konsekvenserne ved manglende finansieringsbehov på 10,6 mio. kr. i 2026 vil være en nedgang på ca. 16 årsværk og en sagsophobning på 1.300-1.600 sager i 2026. Budgetmodellen tager udgangspunkt i konkret beregnet årsværksløn i byggesagsbehandlingen og ikke standardsats. Forvaltningen vil ikke have midler til ekstern sagsbehandling.

Tabel 2. Sagsafvikling med *eksisterende* budgetramme (inkl. 6,3 mio. kr. fra udvalgets økonomiske råderum i budgetbidrag 2026)

	2026	2027	2028	2029
Indkomne sager	12.000	12.000	12.000	12.000
Sager der afgøres og afsluttes	10.400 - 10.700	12.000	12.000	12.000
Heraf sager der lægges til bunken	1.300 – 1.600	0*	0*	0*

*Forudsat at finansieringsbehovet fastholdes på det nuværende niveau

Tilvalg: Yderligere pukkelafvikling af sager uden servicemål

Forvaltningen kan ikke reducere den eksisterende sagspukkel på byggesagsområdet med det forventede budget for 2026. Budgetnotatets primære initiativ indeholder finansiering til stabil drift i byggesagsbehandling, men med den opdaterede budgetramme forventes umiddelbart ikke afvikling af sagspukkel. Der kan derfor besluttes et tilvalg om yderligere pukkelafvikling, hvor forventeligt 940 sager uden servicemål årligt afvikles.

Ultimo 2024 var den samlede sagsbeholdning på knap 6.000 sager uden servicemål. Ved yderligere finansiering vil det ved udgangen af 2029 forventeligt være muligt at nå et stabilt driftsleje på under 2.500 sager. Denne pukkelafvikling estimeres at kræve yderligere finansiering på knap 5,3 mio. kr. årligt i fire år.

Økonomi

Tabel 5. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings -område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Finansieringsbehov på byggesagsbehandlingen						
- Finansieringsbehov på byggesagsbehandlingen	Service	10.555	0	0	0	10.555
Initiativ i alt		**10.555**	**0**	**0**	**0**	**10.555**
Tilvalg. Yderligere pukkelafvikling						
- Yderligere pukkelafvikling	Service	5.259	5.259	5.259	5.259	21.035
Tilvalg i alt		**5.259**	**5.259**	**5.259**	**5.259**	**21.035**
Udgifter i alt		**15.814**	**5.259**	**5.259**	**5.259**	**31.590**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler

Der blev med budget 2022 afsat midler til at nedbringe sagsbehandlingstiden på byggesager. Der blev afsat 7,1 mio. kr. i 2022 og 2,0 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til ekstern byggesags-behandling. Desuden blev der i budget 2023 afsat midler i 2024 til fastholdelse af medarbejdere og nedbringelse af sagsbehandlingstider i den afsluttende del af byggesagsbehandlingen.

Med Budget 2023 blev der afsat 5,3 mio. kr. årligt på service i 2023-2025 til udvidet forhåndsdialog for at nedbringe sagsbehandlingstiderne for byggesagsbehandlingen i Københavns Kommune.

Byggesagsområdet overgik til fuld skattefinansiering fra 2019 (gebyrfritagelse). Der har siden 2019 været tildelt forskellige (midlertidige) bevillinger, der i altovervejende grad kan henføres til nedbringelse af sagsbehandlingstider med henblik på at styrke byggesagsbehandlingen, herunder afvikle sagspukkel.

Tabel 6 viser en samlet oversigt over tidligere afsatte midler, siden byggesagsbehandlingen overgik til fuld skattefinansiering.

Tabel 6. Tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Udvidelse af den skattefinansierede forhåndsdialog (Budget 2019)	5.600	5.400	5.400				
Nedbringe sagsbehandlingstiden på byggesagsområdet (Budget 2020)	13.000	7.500	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Styrket byggesagsbehandling (OFS 2019/20)	3.900	1.400					
Ekstern byggesagsbehandling (OFS 2020/21)		4.000					
Ekstern byggesagsbehandling (Budget 2022)			7.100	2.000	2.000		
Fastholdelse af medarbejdere og nedbringelse af sagsbehandlingstider (Budget 2022)			10.200	11.700	6.400	12.400	
Udvidet forhåndsdialog (Budget 2023)				5.300	5.300	5.300	

Ekstern byggesagsbehandling (Budget 2023)				4.700			
Fastholdelse af medarbejdere (Budget 2023)					2.200		
Nedbringe sagsbehandlingstider (Budget 2023)					3.000		
I alt	**22.500**	**18.300**	**25.700**	**26.700**	**21.900**	**20.700**	**3.000**

Tabel 7. Bevillingsudløb 2026

1.000 kr. - 2026 p/l	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Bevillingsudløb				
- Fastholdelse af medarbejdere og nedbringelse af sagsbehandlingstider	13.393			
- Udvidet forhåndsdialog	5.757			
Bevillingsudløb i alt	*19.150*			
Nyt finansieringsbehov jf. budgetmodel	16.819	13.894	11.072	8.348
Finansieret af TMU	6.264	13.894	11.072	8.348
Udestående finansiering	**10.555**	**0**	**0**	**0**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 8. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter								
- Finansieringsbehov på byggesagsbehandlingen	TMU	1000 – Ordinær drift	U	10.555	0	0	0	10.555
- Yderligere pukkelafvikling, tilvalg	TMU	1000 – Ordinær drift	U	5.259	5.259	5.259	5.259	21.035
Serviceudgifter i alt				**15.814**	**5.259**	**5.259**	**5.259**	**31.590**

Årstimenormen afviger fra årstimenormen for administrative medarbejdere. Det skyldes at der foreligger opgørelser af byggesagsbehandleres registrerede effektive arbejdstid, der viser at medarbejderne har en lavere årstimenorm end årsværksnormen for administrative medarbejdere. Den lavere norm skyldes fx øvrige opgaver som interne møder og administrative opgaver, at der er implementeret nyt fagsystem (KMD Nova), kompetenceudvikling mv. Årstimenormen er på 850 timer, jf. bilag 1.

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Bilag

Bilag 1: Budgetmodel, beregningsforudsætninger og udvikling i sagsbeholdning

Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed
Teknik- og Miljøforvaltningen

Bilag 1

Budgetmodel, beregningsforudsætninger og udvikling i sagsbeholdning

31-08-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 6750

Dokumentnummer i F2
190192

Sagsnummer eDoc
2025-0096531

Budgetmodellen fra Budget 2026

Teknik- og Miljøforvaltningen har fået udarbejdet en ny budgetmodel af KPMG, der implementeres med budget 2026. Hensigten er bl.a., at byggesagsområdet ikke jævnligt skal tildeles yderligere midler, men at størrelsen på de indkomne opgaver definerer finansieringen. Budgetmodellen skaber rammerne for en aktivitetsbaseret økonomistyring, hvor udviklingen i sagsvolumen og produktivitet afspejler budgetbehovet i både op- eller nedadgående retning. Modellen er trænet med regnskabs- og aktivitetsdata fra 2024 og frem og forventes opdateret årligt, så forudsætningerne bag samt de data, der ligger til grund, evalueres, justeres og evt. suppleres.

Beregningsforudsætningerne for budgetmodellen fremgår nedenfor.

Budgetbehov fra opdateret budgetmodel
Den nedenstående tabel viser det opdaterede budgetbehov fra 2026 og frem (2026-PL), håndtering via udvalgets økonomiske råderum samt udestående finansiering for at sikre varig basisbevilling af byggesagsområdet.

Tabel 1. Estimerede resultater fra Budgetmodel [KPMG]

Budgetmodel [KPMG] - 1.000 kr. (26-PL)	2026	2027	2028	2029
Finansieringsbehov jf. budgetmodel [KPMG]	16.819	13.894	11.072	8.348
Håndteres via TMU's økonomiske råderum i udvalgets budgetbidrag 2026	-6.264	-13.894	-11.072	-8.348
Udestående finansiering	10.555	0	0	0

Beregningsforudsætninger for budgetmodellen

Budgetbehovet er baseret på forskellen mellem basisbudget og det beregnede finansieringsbehov fra budgetmodellen.

Budgetmodellen er baseret på tre hovedvariable beregningsforudsætninger:

1. Tidsforbrug per sag
2. Antal nye indkomne sager

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

3. Andel af tid brugt på byggesagsbehandling

1. Tidsforbrug per sag
Tidsforbruget er beregnet til 16,1 timer per sag. Det er baseret på det gennemsnitlige tidsforbrug pr. sag, herunder procesoptimeringer, digitalisering, nyt fagsystem m.m. i 2024 inkl. en effektivisering på 2 %.

Realiseret 2024

I 2024 lå tidsforbruget for sager med servicemål på 16,8 timer, hvilket er lavere end det forudsatte 20,3 timer. Hermed er produktiviteten i sagsbehandlingen øget. Med en beregningsforudsætning om effektivisering på 2 % årligt estimeres tidsforbrug pr. sag således at være 16,5 timer i 2025 og 16,1 timer i 2026.

2. Indkomne sager

Budgetmodellen forudsatte, at antal indkomne sager i 2024 ville ligge på ca. 12.000 sager.

Realiseret 2024

I 2024 er der modtaget ca. 12.000 sager, hvilket er som forudsat, dog ses en stigning i antal indkomne sager med servicemål. Forvaltningen forventer derfor samme antal indkomne sager i 2025 og frem. Yderligere ændringer i antal indkomne sager kan kræve en revurdering af niveauet.

I 2024 er der afviklet ca. 13.200 sager, hvilket er højere end forudsat og på trods af nedgang i produktivitet ifm. overgang til nyt fagsystem. Dermed er der afviklet flere sager, end der er modtaget.

3. Tid brugt på byggesagsbehandling (årstimenorm)

Budgetmodellen tog indledningsvist udgangspunkt i en baseline på 740 timer brugt på direkte og indirekte sagsbehandling pr. sagsbehandlingsårsværk. Der er lagt en konservativ effektiviseringsprofil ind i modellen svarende til 10 timer i gennemsnit pr. år frem mod 2029.

Realiseret 2024
I 2024 blev der brugt ca. 850 timer til sagsbehandling pr. sagsbehandlende årsværk. Indregnes en effektiviseringsprofil svarende til 10 timer i gennemsnit pr. år, kan der forventes 860 timer per årsværk i 2025, 870 i 2026, 880 i 2027, 890 timer i 2028 og 900 timer i 2029. Disse måltal evalueres løbende på baggrund af realiserede tal.

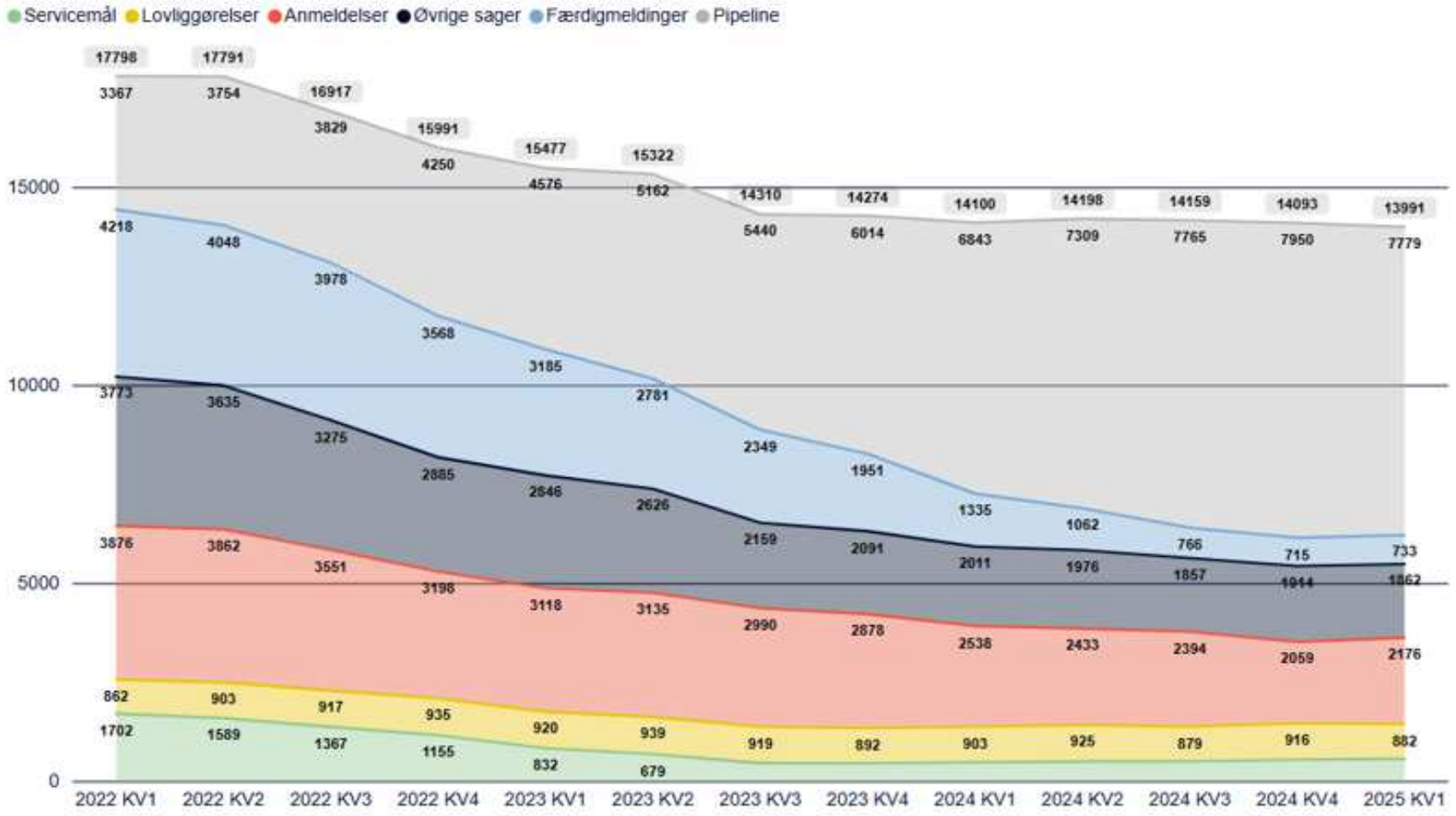
I orientering om implementering af budgetmodellen (TMU 10.06.2024) beregnede forvaltningen sagsbehandlingstid pr. sagsbehandler til 1.020 timer om året, hvilket var beregnet pba. data for 2023 og skulle ligge til grund for budgetmodellen fra 2025 og frem. Af budgetanalysen fremgår det dog, at dette måltal løbende bør evalueres i takt med, at modellen trænes og datakvaliteten øges.

De nuværende beregninger på 850 timer for 2024 er mere retvisende, da de er baseret på træning af modellen og beregnet pba. af nyere data for hele 2024. De realiserede tal overstiger i øvrigt den baseline og effektiverringsprofil på 740 timer, der blev lagt ved indfasningen af budgetmodellen. Forvaltningen træner løbende budgetmodellen og vil genbesøge denne variabel igen primo 2026 pba. data for 2025.

Udvikling i sagsbeholdningen

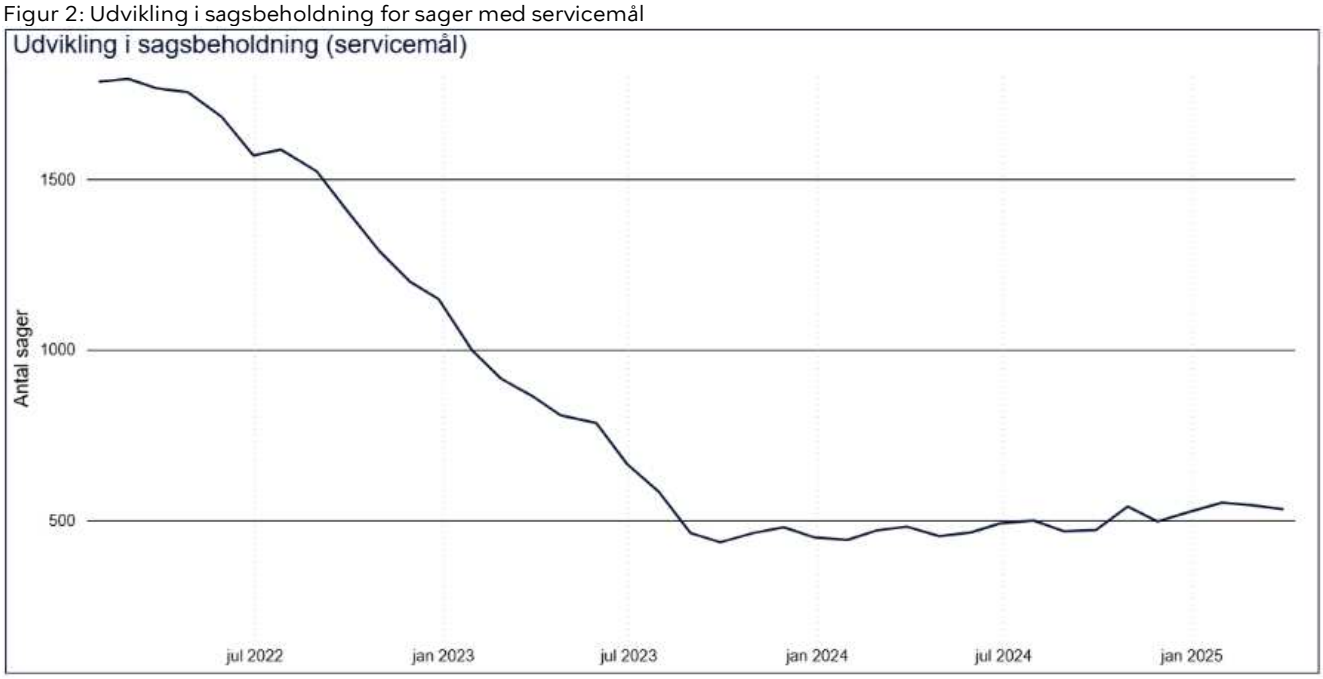
Udviklingen i sagsbeholdningen fremgår af de to nedenstående grafer. Graferne viser, at udviklingen i sagsbeholdning været nedadgående, men sagsbehandlingstiden er fortsat lang på nogle sagstyper.

Figur 1: Udvikling i sagstyper over tid

Sagsbeholdningen for sager med servicemål (den grønne sagstype i figur 1) er blevet nedbragt til 533 i første kvartal af 2025, jf. nedenstående graf.

Figur 2: Udvikling i sagsbeholdning for sager med servicemål

TM005 Bidrag til opstart af arbejdet med stormflodssikring af hovedstadsområdet

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borg-mester-forum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	X

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt ude-lukkende?
TM097	Nej
TM119	Nej

Resumé

Med budgetnotatet afsættes 113 mio. kr. til medfinansiering af første fase af arbejdet med stormflodssikringen af København, Tårnby, Dragør og Hvidovre.

Sund & Bælt estimerer på vegne af Transportministeriet, at den samlede økonomi for første fase er 372 mio. kr. Staten forventes at finansiere halvdelen af arbejdet, svarende til 186 mio. kr., og kommunerne finansierer de resterende 186 mio. kr. i perioden 2025-2032. På nuværende tidspunkt kendes Københavns Kommunes andel ikke, men på baggrund af Københavns Kommunes finansieringsandel af foranalysen kan det estimeres til, at Københavns Kommune skal bidrage med ca. 113 mio. kr. af arbejdet med første fase.

Beslutning

Der skal træffes beslutning om at afsætte 113 mio. kr. som bidrag til medfinansiering af første fase af arbejdet med stormflodssikringen af København.

Baggrund

Baggrunden for budgetnotatet er samarbejdet mellem staten, transportinfrastrukturselskaberne og København, Dragør, Hvidovre og Tårnby kommuner om forundersøgelsen af en stormflodsplan for hovedstadsområdet (2022-2025). Stormflodssikringen berører ca. 60 km kyststrækning på tværs af de fire kommuner og estimeres at forløbe over de kommende 30-40 år. Prisen for den samlede sikring estimeres til at være 12-13 mia. kr. på nuværende tidspunkt.

Forundersøgelsen leverer et omfangsrigt vidensgrundlag for det kommende arbejde. Det udestår at fastsætte en model for finansiering af arbejdet og at etablere en organisering, der kan varetage opgaven på tværs af staten og kommunerne. Begge emner kræver en politisk proces, som blandt andet afventer regeringens Klimatilpasningsplan 2. Da både staten og

kommunerne er interesseret i at stormflodsikre hovedstadsområdet rettidigt, kan der afsættes finansiering til Københavns Kommunes bidrag til arbejdet.

Indhold
På baggrund af forundersøgelsen har Transportministeriet meddelt, at staten ønsker at igangsætte et arbejde og risikokortlægning af delstrækning 1-6 og delstrækning 12 (se evt. kort på s. 1). Dette arbejde vil kommunerne indgå i sammen med staten. Arbejdet består først og fremmest af miljøundersøgelser med henblik på at kunne igangsætte anlægsarbejde om ca. fem år. Dermed starter Transportministeriet blandt andet miljøkonsekvensvurderingen af den stormflodsport ved Skrædderholm (delstrækning 2), der senest er belyst i forundersøgelsen. Da funktionen af stormflodsporten ved Skrædderholm hænger sammen med stormflodsporten i Kronløbet (delstrækning 12) belyses sammenhængen som en del af første fase. Arbejdet understøtter Københavns Kommunes stormflodsplan fra 2017 og Københavns Kommunes risikostyringsplanen fra 2021. Her fremgår det, at stormflodsportene er afgørende for sikringen af København, og at den sydlige stormflodsport syd for Kalveboderne er det vigtigste projekt at starte med.

Risikoen for, at hovedstadsområdet rammes af ødelæggende stormfloder fra Østersøen i syd er større end, at området bliver ramt af stormfloder fra Nordsøen og Kattegat i nord. Derfor prioriteres arbejdet med de sydlige og midterste delstrækninger først. Arbejdet med stormflodssikring tager udgangspunkt i, at stormflodshændelser er forskellige alt efter, om de rammer hovedstadsområdet fra *syd* eller fra *nord*.

Sund og Bælt estimerer, på vegne af Transportministeriet, at miljøundersøgelser m.m. af den første fase af stormflodssikringen beløber sig til 372 mio. kr. i perioden 2025-2032. I statens oplæg til finansiering af undersøgelserne betaler staten 50 % af udgifterne, mens kommunerne i fællesskab finansierer de øvrige 50 %. Københavns Kommune andel af finansieringen estimeres til at udgøre 113 mio. kr. på nuværende tidspunkt på baggrund af tidligere finansieringsandel.

Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen forventer, at Transportministeriet vil igangsætte lignende miljøundersøgelser for områderne *midt* og *nord* inden for 5-10 år. Der vil således også fremadrettet blive behov for at afsætte midler til miljøundersøgelser i forbindelse med stormflodsikring af København og de øvrige tre kommuner i samarbejdet.

Miljøundersøgelserne skal være første skridt i kommunens arbejde med at sikre byens oversvømmelsestruede områder.

Med budgetnotatet afsættes 113 mio. kr. (anlæg), som udgør Københavns Kommune bidrag til miljøundersøgelser i forbindelse med stormflodssikring, herunder undersøgelser vedrørende etablering af en stormflodsport i syd for Kalveboder, i relation til Skrædderholm.

Den konkrete udmøntning af rammen forudsætter dialog med de øvrige kommuner om løsninger og finansiering, samt at der indgås en aftale med Transportministeriet om projektet. Niveauet for puljen kan på den baggrund genbesøges i forbindelse med overførselssagen i foråret 2026.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styringsområde**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Bidrag til opstart af arbejdet med stormflodssikring	Anlæg				113.000	113.000
I alt		**0**	**0**	**0**	**113.000**	**113.000**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativerne vurderes at være ukomplicerede. På længere sigt forudsættes det dog, at kommunerne og staten etablerer en formel organisation til at løfte opgaven, og at der findes en finansieringsmodel for arbejdet fremadrettet.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten. Aktiviteten ligger i forlængelse af foranalyserne til stormflodssikring, som Københavns Kommune bidrog til med 3,5 mio. kr. og medarbejderressourcer.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Anlægsudgifter							
Bidrag til opstart af arbejdet med stormflodssikring	ØU	Fælles anlægs-puljer 3123				113.000	113.000
Anlægsudgifter i alt			**0**	**0**	**0**	**113.000**	**113.000**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☒	Amager Øst	☐	Udenbys	☒
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☒		
Adresse											

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM028 Indsats for nedbringelse af ventelisten for lokalplaner (specifik udfordring)

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	X
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder tre initiativer om at nedbringe ventelisten for lokalplaner. Initiativerne har til formål at nedbringe ventelisten for lokalplaner til et optimalt niveau (5-10 sager) i løbet af 2027. Endvidere en hensigtserklæring om, at Teknik- og Miljøforvaltningen frem mod budget 2027 gennemfører en budgetanalyse af lokalplansområdet med henblik på at vurdere det fremadrettede finansieringsbehov til at undgå ny opbygning af venteliste på området.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 8,7 mio. kr. til initiativ 1 om midlertidig opnormering (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,0 mio. kr. til initiativ 2 om indkøb af ekstern bistand til delopgaver og løbende håndtering af flaskehalse (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,5 mio. kr. til initiativ 3 om øget digital understøttelse (service).
- Der skal træffes beslutning om hensigtserklæring vedr. igangsættelse af budgetanalyse af lokalplansområdet forud for budget 2027.

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden, da de alle understøtter målsætningen om at nedbringe ventelisten til et optimalt niveau. Det er nødvendigt at afsætte midler til alle tre initiativer, hvis målet om at nedbringe ventelisten til et optimalt niveau i løbet af 2027 skal nås.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 16. december 2024 at igangsætte indsats for nedbringelse af ventelisten for lokalplaner, herunder at henvise finansiering af ufinansierede tiltag til forhandlingerne om budget 2026. Indsatsen er opdelt i tre typer tiltag. Med budgetnotatet anmodes der om midler til indsatser i tiltag C.

Tiltag A består af permanente effektiviseringstiltag, som forvaltningen er gået i gang med at implementere. Det indebærer blandt andet en gennemgang og forenkling af processer og vejledninger i afklaringsfasen, udarbejdelse af enklere startredegørelser samt en prioritering af kritiske udfordringer. Formålet er at skabe en mere effektiv sagsbehandling og sikre en hurtigere fremdrift i lokalplanarbejdet.

Tiltag B omfatter ligeledes permanente effektiviseringstiltag, men disse krævede politisk behandling og blev vedtaget i Borgerrepræsentationen i juni 2025. Forslagene indebærer blandt andet en større grad af delegation af sager til forvaltningen, en reduktion i antallet af bilag i lokalplansager samt en revision af de gældende servicemål, så de i højere grad

understøtter samlet fremdrift og nedbringelse af ventelisten frem for faste tidsmål for den enkelte sag. Forvaltningen er ved at implementere de politiske beslutninger.

Tiltag C rummer midlertidige initiativer, som kræver særskilt finansiering. Her foreslås midlertidig tilførsel af ekstra årsværk til øget produktion af lokalplaner, indkøb af ekstern bistand til delopgaver samt investering i øget digital understøttelse. Samlet set skal indsatsen sikre, at den nuværende ophobning på ventelisten nedbringes, så ventetiderne ikke trækker ud i flere år.

Forvaltningen har allerede igangsat initiativerne i Tiltag A og B, som både frigør ressourcer til lokalplanarbejdet og effektiviserer processerne. Teknik- og Miljøforvaltningen foreslår i forlængelse af indsatserne, at der indgår en hensigtserklæring om at udarbejde en budgetanalyse, der skal belyse finansieringsbehovet fra 2027 og frem. Budgetanalysen skal sikre en langsigtet balance i opgaveløsningen, så der ikke opstår en ny ophobning af sager på ventelisten.

Sidste frist for afsætning af finansiering er ved budget 2026, hvis ventelisten skal nedbringes i løbet af 2027.

Indhold

Budgetnotatet indeholder tre initiativer, der hver især understøtter målsætningen om at nedbringe ventelisten for lokalplaner til 5-10 sager. Initiativerne vil, såfremt alle finansieres, forventeligt sikre, at nedbringelsen sker i løbet af 2027.

Budgetnotatet indeholder også en hensigtserklæring om, at Teknik- og Miljøforvaltningen igangsætter en budgetanalyse af lokalplansområdet i forlængelse af de igangsatte indsatser og initiativer. Budgetanalysen skal belyse det fremtidige finansieringsbehov af lokalplansområdet med henblik på at sikre at der ikke opbygges en ny venteliste på området.

Initiativ 1. Midlertidig opnormering
Med dette initiativ tilføres seks årsværk i 2026 og 2027 til udarbejdelsen af lokalplaner. Dette vil give kapacitet til afslutning af i alt ca. 8-9 sager med gennemsnitlig kompleksitet over to år.

Initiativ 2. Indkøb af ekstern bistand til delopgaver
Med dette initiativ afsættes midler til indkøb af ekstern bistand til delopgaver i lokalplanprocessen og til håndtering af uforudsete tværgående problematikker og midlertidige flaskehalse i produktionen, der kan påvirke fremdriften på tværs af sagerne. Delopgaver kan fx være større SAVE-registreringer, juridiske problematikker og særlige miljømæssige problematikker som fx støj.

Initiativ 3. Øget digital understøttelse
Med dette initiativ tilføres midler til nødvendig videreudvikling og forbedring af forvaltningens lokalplanportal, så den kan understøtte ændringer i processer afledt af tiltag A og B i indsatsen for ventelisten.

Initiativ 4. Budgetanalyse til budget 2027 (hensigtserklæring)
For at sikre et bedre grundlag for løbende fremadrettet vurdering af ressourceforbruget og behovet på området anbefaler forvaltningen, at der gennemføres en budgetanalyse af lokalplansområdet. Formålet er at sikre at der ikke opbygges nye ventelister, og dermed foretages en analyse af om eksisterende bevillinger kan sikre stabil drift på området.

Forslag til hensigtserklæring:

Teknik- og Miljøforvaltningen gennemfører en budgetanalyse af lokalplansområdet med henblik på at fastlægge det fremtidige finansieringsbehov. Analysen skal vurdere finansieringsbehovet ud fra tilgængelige data om de seneste års aktivitet set i forhold til de kommende års forventede aktivitet og forventet effekt af optimeringstiltag på området.

Resultaterne præsenteres for Teknik- og Miljøudvalget forud for forhandlingerne om budget 2027.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Midlertidig opnormering						
- Seks årsværk (årligt)	Service	4.354	4.354			8.708
Initiativ 1 i alt		**4.354**	**4.354**	**0**	**0**	**8.708**
Initiativ 2. Indkøb af ekstern bistand til delopgaver						
- Indkøb af ekstern bistand	Service	500	500			1.000
Initiativ 2 i alt		**500**	**500**	**0**	**0**	**1.000**
Initiativ 3. Øget digital understøttelse						
- Digital understøttelse	Service	500				500
Initiativ 3 i alt		**500**	**0**	**0**	**0**	**500**
Udgifter i alt		**5.354**	**4.854**	**0**	**0**	**10.208**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativerne vurderes at være ukomplicerede, og der er ingen risici forbundet hermed. Den forventede reduktion i ventetiden er med forbehold for, at tilgangen af nye sager på ventelisten er gennemsnitlig, og at sagerne har en gennemsnitlig kompleksitet.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten i forbindelse med budgetaftaler eller overførselssager.

I udmøntning af budget 2017 fik området tildelt midler via en omstillingsstrategi (TMU 28. november 2016). Her fremgår det, at "Opnormeringen vil omfatte i alt 14 medarbejdere i 2017 samtidig med, at fire midlertidige stillinger, der udløber i 2017, ændres til permanente stillinger."

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 17. april 2023 i udvalgets budgetbidrag at afsætte 2,1 mio. årligt i 2024-2027 inden for udvalgets egen ramme til nedbringelse af ventelisten for lokalplaner.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Initiativet forventes fuldt indfaset pr. 1. januar 2026.

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter							
Indsats for nedbringelse af ventelisten for lokalplaner	TMU	1000 – Ordinær drift	5.354	4.854			10.208
Serviceudgifter i alt			**5.354**	**4.854**	**0**	**0**	**10.208**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

Beslutning om Indsats for nedbringelse af ventelisten for lokalplaner den 16. december 2024

Orienteringssag om Øget tilgang af lokalplaner den 17. juni 2024

Beslutning om midler til nedbringelse af ventelisten for lokalplaner 2024 den 17. april 2023

Budget 2026
Økonomiforvaltningen
Senest opdateret d. 27. august 2025

ØK50 Christianias forandringspartnerskab 2026-2029 (specifik udfordring)

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	X
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilling fra politisk parti	
Bestilling fra borgermesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resume

De anbefales, at der afsættes midler til at fortsætte kommunens engagement i udviklingen af området i og omkring Pusher Street på Christiania. Engagementet fortsættes i fornyede rammer, der samler eksisterende indsatser i kommunen i ét samlet partnerskab med Christiania om fortsat transformation af hele fristadens område. Med budgetnotatet foreslås afsat 3,2 mio. kr. i 2026 og 3,9 mio.kr. årligt i 2027-2029 til forandringspartnerskabet. Derudover foreslås en hensigtserklæring om at afsætte midler fra byfornyelsesrammen til en energirenoveringspulje i 2026-2029 ifm. en indstilling ultimo 2025.

Baggrund

Ved overførselssagen 2023-2024 blev der afsat midler i 2024 og 2025 til Københavns Kommunes bidrag til den samlede transformation og forandring af Pusher Street. Der søges om midler til tiltag indenfor forandringsplan for Pusher Street, der er iværksat af Christiania, staten og Københavns Kommune i fællesskab.

Indhold

Den nuværende forandringsplan for 2023-2025 omfatter bidrag fra staten, Københavns Kommune og Christiania. Planen fokuserer på at igangsætte indsatser, der indtager og aktiverer de centrale byrum i og omkring Pusher Street, tilfører nye elementer og fremmer fysisk forandring.

Siden 2023 er der givet støtte til en række bylivstiltag og byrumsforbedringer. Selvom den organiserede kriminalitet er reduceret på Christiania, udestår fortsat en indsats for at sikre, at de gennemførte forandringer rodfæstes, og at Christiana bliver et trygt og attraktivt sted at opholde sig for både beboere og besøgende.

Etablering af ét samlet partnerskab
Med budgetnotatet anmodes om midler til etablering af ét samlet partnerskab med Christiania i perioden 2026-2029 (benævnes herefter Forandringspartnerskabet). Forandringspartnerskabets primære fokus er at forbedre de fælles fysiske rammer for christianitter og besøgende.

Med forandringspartnerskabet gennemføres fysiske byrumsforbedringer, der øger trygheden, holder den organiserede kriminalitet væk, og gør Christiania til en attraktion for besøgende. Samtidig skal partnerskabet videreføre det nuværende energipartnerskab og højne boligkvaliteten på Christiania. Endelig skal partnerskabet danne ramme for at opbygge kapacitet og kompetencer på Christiania, der kan håndtere det kommende byggeri af almene boliger og understøtte og udvikle indsatser for socialt udsatte i området.

I arbejdet videreføres den nuværende samarbejdsstruktur på tværs af Københavns Kommune, Justitsministeriet, Social- og Boligministeriet, Christiania, Fonden Fristaden og Københavns Politi.

Forandringspartnerskabet organiseres i fire spor:

- *Spor 1: Tryghed og byrum*
  Spor 1 sikrer videreførelse af igangværende initiativer, der skal forbedre fælles, fysiske rammer i området i og omkring Pusher Street. Initiativerne omfatter byrumsændringer og -forbedringer, kantzoner, haver og infrastruktur, der med varige forandringer skal understøtte et trygt område uden organiseret kriminalitet. Ressourcerne skal samarbejde med lokale kompetencer, og derigennem understøtte kapacitets- og kompetenceopbygning på Christiania, så oparbejdet viden forankres på Christiania. Der foreslås afsat 1,7 mio. kr. i alt til spor 1, som omfatter midler til byrumsforbedringer mv. på 1,0 mio. kr. årligt fra 2026 til 2029 samt ét årsværk.

- *Spor 2: Energi og renovering*
  Spor 2 indebærer en fortsættelse af det eksisterende energipartnerskab mellem Københavns Kommune og Christiania (2022-2025). To tredjedele af Energipartnerskabet er finansieret af byfornyelsesmidler, og anvendes til at støtte energirenoveringer af boliger på Christiania. Det er en vellykket ordning, hvor christianitter kan søge om delvist tilskud til renoveringer af egen husstand. Boligkvaliteten er generelt lav, og mange boliger behøver renovering, med særligt fokus på energiforbrug. Der foreslås en hensigtserklæring om at afsætte yderligere 5 mio. kr. fra byfornyelsesrammen (bygningsfornyelse) til en ny pulje i 2026-2029 ifm. en indstilling ultimo 2025. Der foreslås i budget 2026 afsat midler på 0,7 mio. kr. i 2026 og 1,4 mio. kr. årligt i 2027-2029 til byggestyring i spor 2 og byplanmæssig kvalificering af initiativer i det samlede forandringspartnerskab.

- *Spor 3: Sociale indsatser*
  Spor 3 er det sociale ben i arbejdet med at omdanne Christiania – fra hashsupermarked til en social bæredygtig bydel i København. Efter lukning af Pusher Street i april 2024 er den organiserede kriminalitet væk fra området, men der er stadig udfordringer med borgere, der hænger fast i et kriminelt miljø, og som befinder sig uden for systemet. En styrket social indsats omfatter en fremskudt tilstedeværelse af Enheden for Kriminalpræventive Indsatser (EKI). EKI kan fungere som en indgang til kommunen, og er specialiseret i at hjælpe mennesker ud af kriminalitet. Den styrkede indsats koordineres med Socialforvaltningens forskellige indsatser i området, herunder Christiania-indsatsen og Herfra & Videre, Christianias egen sociale indsats. Der foreslås afsat 0,75 mio. kr. årligt fra 2026-2029 til spor 3, hvilket svarer til et årsværk samt 0,1 mio. kr. i aktivitetsmidler.

- *Spor 4: Nybyggeri*
  Spor 4 omfatter en systematiseret dialog mellem Teknik- og Miljøforvaltningen og Christiania opførelse og efterfølgende drift af almene boliger, jf. aftalen mellem staten og Christiania. Nybyggeriopgaven med almene boliger er kompleks og omfatter bl.a. lokalplanlægning, udvikling af boligkoncepter mv. En række af disse opgaver skal afholdes af Christiania (fx udgifter til udarbejdelse af lokalplan), men grundet opgavens samlede kompleksitet kan det være hensigtsmæssigt at sikre en passende

assistance til at understøtte et projektforløb frem til ibrugtagning af de almene boliger. Der er ikke behov for at afsætte midler fra budgettet til dette spor.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2026 p/l	Styrings-område	2026	2027	2028	2029	I alt
Københavns Kommunes bidrag til fortsættelse af initiativer for tryghed og byrum i Pusher Street (spor 1)	Service	1.000	1.000	1.000	1.000	**4.000**
Projektledelse af forandringsplans-samarbejdet (spor 1)	Service	700	700	700	700	**2.800**
Byggestyring i spor 2 og byplanmæs-sig kvalificering af initiativer i det samlede forandringspartnerskab	Service	700	1.400	1.400	1.400	**4.900**
Fremskudt tilstedeværelse af Enhe-den for Kriminalpræventive Indsatser (spor 3)	Service	650	650	650	650	**2.600**
Tilbud i regi af social indsats, aktivi-tetsmidler (spor 3)	Service	100	100	100	100	**400**
Udgifter i alt (netto)		**3.150**	**3.850**	**3.850**	**3.850**	**14.700**

Risikovurdering og proces

- Den endelig omkostning til forandringspartnerskabet er forbundet med en vis usikkerhed og det endelige partnerskab tilpasses efter yderligere finansiering fra de øvrige parter som Christiania, staten, fonde mv.
- Der er risiko for, at tidsplanen ikke holder som forudsat, fx hvis det tager længere tid end forudsat for de øvrige parter at tilvejebringe finansiering. Ligesom lokale beslutninger på Christiania kan medføre behov for yderligere drøftelser om forandringsplanen. Det kan også have betydning for den samlede tidsplan.

Tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	2023	2024	2025	2026
Budgetaftale 2024	0	1.000	1.000	0
Overførselssagen 2023-24	0	5.768	9.259	0
Budget 2025	0	0	750	750
Afsatte midler i alt	**0**	**6.768**	**11.009**	**750**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter til service

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/udgift	2026	2027	2028	2029	I alt
Københavns Kommunes bidrag til fortsættelse af initiativer for tryghed og byrum i Pusher Street (spor 1)	TMU	1000 - Ordinær drift	U	1.000	1.000	1.000	1.000	**4.000**
Projektledelse af forandringsplanssamarbejdet (spor 1)	ØU	1170 - KEID, Service	U	700	700	700	700	**2.800**
Byggestyring i spor 2 og byplanmæssig kvalificering af initiativer i det samlede forandringspartnerskab	TMU	1000 - Ordinær drift	U	700	1.400	1.400	1.400	**4.900**
Fremskudt tilstedeværelse af Enheden for Kriminalpræventive Indsatser (spor 3)	SUD	3210 - Udsatte voksne	U	650	650	650	650	**2.600**
Tilbud i regi af social indsats, aktivitetsmidler (spor 3)	SUD	3210 - Udsatte voksne	U	100	100	100	100	**400**
Serviceudgifter i alt				**3.150**	**3.850**	**3.850**	**3.850**	**14.700**

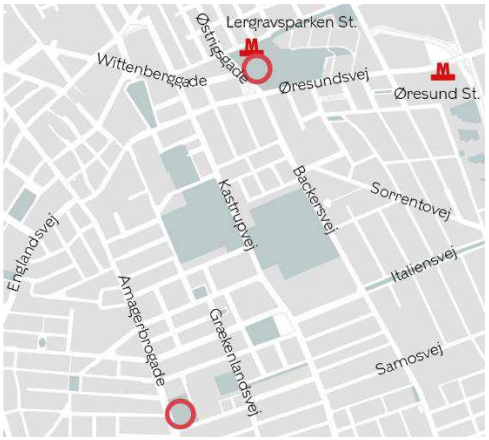
Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

TM184 Underjordisk cykelparkering på Sundbyøster Plads og i Lergravsparken ifm. M5

Foto Metroselskabet, visualisering

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder tilkøb af underjordisk cykelparkering til de to stationer Sundbyøster Plads og Lergravsparken på den nye metrolinje, M5. Hvis den underjordiske cykelparkering skal kunne indgå som del af arbejdet med M5, skal der afsættes midler senest med Budget 2026.

Beslutning

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 66,5 mio. kr. til initiativ 1 om etablering af underjordisk cykelparkering ved den nye metrostation på Sundbyøster Plads i forbindelse med anlæg af den nye metrolinje M5 (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 76,5 mio. kr. til initiativ 2 om etablering af underjordisk cykelparkering ved metrostationen Lergravsparken i forbindelse med anlæg af den nye metrolinje M5 (anlæg).

Initiativerne kan vælges uafhængig af hinanden.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om at tilkøbe underjordisk cykelparkering til dels metrostationen ved Sundbyøster Plads og dels metrostationen Lergravsparken ifm. den nye metrolinje M5.

Metroselskabet skal anlægge M5 jf. "Aftale mellem regeringen og Københavns Kommune om: Byudvikling og infrastruktur til Lynetteholmen" (25. marts 2025). Beslutningen om tilkøb af underjordisk cykelparkering skal senest besluttes med Budget 2026, da projektet skal udføres som en del af konstruktionen af M5, som Metroselskabet vil sende i udbud i foråret 2026 umiddelbart efter vedtagelse af anlægslov for M5.

Indhold

Metroselskabet skal anlægge en ny Metrolinje M5, hvor 1. etape har seks stationspladser; København H, v/ Bryggebroen, DR Byen, Sundbyøster Plads, Lergravsparken og v/ Prags Boulevard. Metroselskabet har vurderet, at der ikke kan anlægges underjordisk cykelparkering ved stationen ved København H, og at der ikke er udfordringer med plads til cykelparkering i terræn ved de øvrige stationer på M5 udover Sundbyøster Plads og Lergravsparken. Ved disse to stationer har det vist sig muligt at anlægge underjordisk cykelparkering med kørende adgang fra/til terræn og direkte adgang ind i stationen.

Metroselskabet vurderer, at løsningen med underjordisk parkering vil imødekomme passagerernes behov for god cykelparkering og potentielt øge antallet af

kombinationsrejsende (cykel/Metro) fra 6-7 % til 10-15 %. Desuden vil løsningen frigøre plads i byrummene, da alternativet til underjordisk cykelparkering er cykelparkering i terræn.

Budgetnotatet indeholder to initiativer for etablering af underjordisk cykelparkering ved hhv. Sundbyøster Plads og Lergravsparken. For begge initiativer gælder, at Metroselskabet vil drifte de underjordiske cykelparkeringsanlæg som del af stationerne, og at cykelparkeringen derfor vil blive overvåget fra kontrolcenteret og af metrooperatørens stewards, hvilket vurderes at sikre tryghed for brugerne. De underjordiske cykelparkeringsanlæg vil blive anlagt som en del af stationerne og vil være klar til brug, når M5 forventeligt åbner i 2036.

Metroselskabet vurderer, at det er muligt at etablere den nødvendige cykelparkering på terræn på stationspladserne, og at løsningerne med underjordisk cykelparkering derfor er tilkøb, som Københavns Kommune kan foretage, hvis kommunen ønsker det.

Tilkøb til Metro sker som ved tidligere tilkøb som et fast beløb til Metroselskabet, der herefter vil have budgetrisikoen. Da Metroselskabet vil varetage den fremtidige drift af anlæggene, er der ikke behov for driftsudgifter.

Der vil på et senere tidspunkt blive udarbejdet lokalplaner for stationspladserne. Metroelementerne som adgangstrapper, elevatorer, ovenlys og rampe til underjordisk cykelparkering vil her være en forudsætning, mens øvrig indretning af stationspladsen herunder placering af cykelparkering i terræn kan fastlægges.

Anlæg af underjordisk cykelparkering har ikke konsekvenser for antallet af bilparkeringspladser eller træer.

Initiativ 1. Tilkøb af underjordisk cykelparkering ved Sundbyøster Plads
På Sundbyøster Plads vurderes et underjordisk cykelparkeringsanlæg at kunne rumme 300-350 cykelparkeringspladser. Adgangen vil ske fra Amagerbrogade af en ca. 100 meter lang snegleformet rampe med en forventet bredde på 4,2 meter og hældning på ca. 1:20. Cykelparkeringen vil være delvist overdækket og vil derfor fremstå åben og have dagslys. Metroselskabet har vurderet, at der konkret er behov for 300 cykelparkeringspladser til stationen som følge af M5. Teknik- og Miljøforvaltningen har vurderet, at der bliver behov for 370 cykelparkeringspladser i 2035 som følge af ny Metrostation.

Et underjordisk cykelparkeringsanlæg vil frigive mere plads på terræn, hvorved en større del af den nye park og legeplads på Sundbyøster Plads kan retableres efter anlægsarbejderne for M5. Underjordisk cykelparkering vil give et mere sammenhængende flow (fra cyklist til metropassager) for metropassagerer, der ankommer til stationen på cykel samt en mere tryg cykelparkering, da kælderen vil være overvåget.

Initiativ 2. Tilkøb af underjordisk cykelparkering ved Lergravsparken
Ved Lergravsparken vurderes et underjordisk cykelparkeringsanlæg at kunne rumme 400-450 cykelparkeringspladser. Adgangen vil ske fra Østrigsgade af en ca. 90 meter lang V-formet rampe med en forventet bredde på 3,80 meter og hældning på ca. 1:14. Cykelparkeringen vil i begrænset omfang være overdækket og vil derfor fremstå åben og med dagslys.
Det underjordiske cykelparkeringsanlæg vil have adgang til både den ny M5 linje og den eksisterende M2 linje.

Metroselskabet har vurderet, at der i år 2050 er behov for 550 cykelparkeringspladser til den samlede metrostation (M2 og M5).

Et underjordisk cykelparkeringsanlæg vil frigive mere plads på terræn, hvorved en større del af Lergravsparken vil kunne reetableres. Rampen vil være smallere end kommunens normale anbefaling, men mængden af cyklister vurderes ikke at være stor.

Underjordisk cykelparkering vil give et mere sammenhængende flow (fra cyklist til metropassager) for metropassagerer, der ankommer til stationen på cykel samt en mere tryg cykelparkering, da kælderen vil være overvåget.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings -område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**I alt**
Initiativ 1. Sundbyøster Plads									
- Anlæg af underjordisk cykelparkering	Anlæg				33.250	19.950	6.650	6.650	66.500
Initiativ 1 i alt		**0**	**0**	**0**	**33.250**	**19.950**	**6.650**	**6.650**	**66.500**
Initiativ 2. Lergravsparken									
- Anlæg af underjordisk cykelparkering	Anlæg				38.250	22.950	7.650	7.650	76.500
Initiativ 2 i alt		**0**	**0**	**0**	**38.250**	**22.950**	**7.650**	**7.650**	**76.500**
Udgifter i alt		**0**	**0**	**0**	**71.500**	**42.900**	**14.300**	**14.300**	**143.000**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (minimum maksimum ton CO_2e)**
Anlæg af underjordisk cykelparkering på Sundbyøster Plads (initiativ 1)	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	540 – 901
Anlæg af underjordisk cykelparkering i Lergravsparken (initiativ 2)	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	569 - 948

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Metroselskabet har indregnet budgetrisikoen i den samlede anlægsudgift til tilkøbet. For Københavns Kommune er der derfor ikke risiko for fordyrelser.

Da anlæg af underjordisk cykelparkering skal integreres i det samlede projekt for etablering af M5, der strækker sig over ca. 10 år, er der risiko for forsinkelser, og at anlæggene ikke er færdige i 2036 som planlagt.

Anlægsloven for M5 er endnu ikke vedtaget, og der er derfor risiko for, at loven ikke kommer til at indeholde mulighed for at tilkøbe underjordisk cykelparkering.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	I alt	*
Anlægsudgifter											
- Udførsel, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg				33.250	19.950	6.650	6.650	66.500	66.500*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg				38.250	22.950	7.650	7.650	76.500	76.500*
Anlægsudgifter i alt			**0**	**0**	**0**	**71.500**	**42.900**	**14.300**	**14.300**	**143.000**	**143.000***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

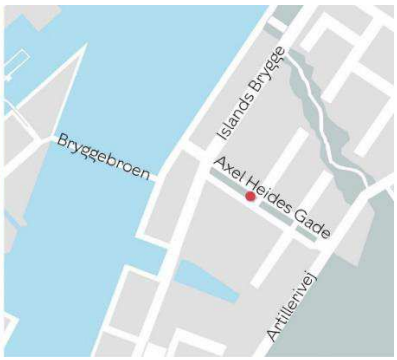
Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☒	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Sundbyøster Plads og Lergravsparken										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		X

TM236 Toilet på M5 metrostation ved Bryggebroen

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder tilkøb af et toilet til den nye metrostation ved Bryggebroen (i Axel Heides Gade) på den nye metrolinje M5.

Beslutning

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 4 mio. kr. til etablering af et offentligt toilet på den nye metrostation ved Bryggebroen i forbindelse med anlægget af den nye metrolinje M5 (anlæg).

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om at tilkøbe et toilet til metrostationen ved Bryggebroen ifm. den nye metrolinje M5.

Metroselskabet skal anlægge M5, jf. "Aftale mellem regeringen og Københavns Kommune om: Byudvikling og infrastruktur til Lynetteholmen" (25. marts 2025). Københavns Kommune har tidligere tilkøbt toiletter til stationerne på M3 og M4, hvor der ikke allerede var et offentligt toilet i nærheden. Grundet tidshorisonten i projektet, kan beslutning om tilkøb af toilet udskydes. Beslutningen skal være taget, når arbejdet med lokalplanen går i gang forventeligt i 2031.

Indhold

Med projektet tilkøbes der et offentligt toilet til den kommende metrostation ved Bryggebroen.

Metroselskabet skal anlægge en ny Metrolinje M5, hvor første etape har seks stationspladser; København H, v/ Bryggebroen, DR Byen, Sundbyøster Plads, Lergravsparken og v/ Prags Boulevard. Københavns Kommune har tidligere tilkøbt toiletter til metrostationspladser, hvor der ikke allerede var et offentligt toilet i nærheden.

På stationen v/Bryggebroen forventes et evt. toilet placeret oven på metroboksen. Metroselskabet vurderer, at det ikke er muligt at etablere et underjordisk toilet på stationen v/Bryggebroen. Metroselskabet har oplyst, at de ved udbud af anlægsarbejderne vil sikre, at der kan opsættes toilet oven på den underjordiske metrokonstruktion.

Metroselskabet har oplyst, at de på stationen v/Bryggebroen ikke ønsker, at der bliver opsat et af Københavns Kommune standardtoiletter. I stedet ønsker Metroselskabet, at et evt. toilet bliver integreret i stationsdesignet og den konstruktion, der skal overdække stationen. Det er ikke et krav, at der er toilet ved metrostationerne, og Metroselskabet vurderer derfor, at toiletter er tilkøb, som Københavns Kommune kan foretage, hvis kommunen ønsker det. Tilkøb sker som ved tidligere tilkøb som et fast beløb til Metroselskabet, der herefter har budgetrisikoen.

Der vil forud for anlæggelsen af stationspladserne blive udarbejdet lokalplaner for stationspladserne. I den forbindelse kan behovet for et offentligt toilet ved metrostationen undersøges nærmere, hvis der ikke allerede er tildelt midler til formålet inden da.

Prisen i budgetnotatet er oplyst af Metroselskabet. Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer, at et standardtoilet kan etableres for en lavere pris. Der kan som alternativ til at vedtage budgetnotatet vedtages en hensigtserklæring om, at forvaltningen frem mod kommende budgetforhandlinger går i dialog med Metroselskabet mhp. at kunne etablere et toilet til en lavere pris.

Anlæg af toilet på metrostationen v/Bryggebroen har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes 0,284 mio. kr. årligt til afledt drift, som går til den indvendige renholdelse og drift af toilettet.

Toilettet vil blive anlagt som en del af stationspladsen og vil være klar til brug, når M5 forventeligt åbner i 2036.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2036**	**I alt**
- Anlæg af offentligt toilet på ny metrostationsplads v/Bryggebroen	Anlæg				4.000		4.000
- Afledt drift og vedligehold (rengøring og vedligeholdelse)	Service					284	284
Udgifter i alt		**0**	**0**	**0**	**4.000**	**284**	**4.284**

Klimapåvirkning

Tabel 1 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	Udledning pr. kvm pr. år (kg CO_2e/kvm/år)	Udledning pr. år (ton CO_2e/år)	Samlet udledning (Minimum – maksimum ton CO_2e)
Anlæg af TM236	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	5,2 - 5,9

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Metroselskabet har indregnet budgetrisikoen i den samlede anlægsudgift til tilkøbet. For Københavns Kommune er der derfor ikke risiko for fordyrelser.

Da anlæg af toilet skal integreres i det samlede projekt for etablering af M5, der strækker sig over ca. 10 år, er der risiko for forsinkelser, og at anlæggene ikke er færdige i 2036 som planlagt.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevil-ling	I/U	2026	2027	2028	2029	2036	I alt	*
Anlægsudgifter										
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U				4.000		4.000	4.000*
Anlægsudgifter i alt				**0**	**0**	**0**	**4.000**	**0**	**4.000**	**4.000***
Afledte serviceudgifter										
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift	U					284	284	
Afledte serviceudgifter i alt				**0**	**0**	**0**	**0**	**284**	**284**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☒		
Adresse		Axel Heides Gade									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		x
IT-projekt (KIT)		x

TM215 Styrket fremkommelighed og trafiksikkerhed på Refshalevej

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Dette budgetnotat indeholder forbedret fremkommelighed og trafiksikkerhed på Refshalevej. Løsningen kan først realiseres, når der er udarbejdet en Miljøkonsekvensvurdering for Refshalevej og vedtaget en ny anlægslov for området.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 64,9 mio. kr. til at forbedre fremkommeligheden og trafiksikkerheden på Refshalevej (anlæg).

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat på at forbedre fremkommeligheden og trafiksikkerheden på Refshalevej.

Indhold

Dette budgetnotat indeholder projekt til at forbedre fremkommeligheden og trafiksikkerheden på Refshalevej. Den nordlige del af Refshalevej forbinder Refshaleøen med det centrale København, og i dag er Refshalevej den eneste offentlige vej til Refshaleøen.

Over de seneste år har der været en udvikling af Refshaleøen, som betyder, at området anvendes i stort omfang af erhvervsliv, borgere og institutioner. Det betyder, at trafikken til og fra bydelen er stigende, særligt hvad angår cyklende og gående. Denne udvikling forventes at være stigende de kommende år pga. den store udvikling i området. Det skaber udfordringer for trafiksikkerheden og fremkommeligheden. For at løse disse udfordringer ønskes en opgradering af en del af Refshalevej og Forlandet for at gøre plads til adskilte fortove, cykelstier og vejbaner.

Opgraderingen forløber fra den sidste del af Forlandet, før sammenfletningen med Refshalevej øst for Minebådsgraven, og godt 600 meter mod nord langs Refshalevej mod parkeringsarealet på Refshaleøen. Opgraderingen skal give bedre plads til bløde trafikanter, dvs. adskilt cykelsti og fortov i begge retninger, samt fastholde to vejbaner til biler (én i hver retning).

Løsningen skal tage afsæt i den endelige løsning i Miljøkonsekvensvurdering for Refshalevej, som danner grundlag for vedtagelsen af en anlægslov, der er nødvendig, for at projektet kan realiseres. Økonomiforvaltningen har indgået en aftale med Sund & Bælt, som har ansvaret for udarbejdelsen af Miljøkonsekvensvurderingen. Forvaltningen er involveret i udarbejdelsen. Det forventes, at anlægsloven vedtages i løbet af 2027.

Der indgår pt. tre løsninger i Miljøkonsekvensvurderingen, som alle opfylder ovenstående formålsbeskrivelse. Dette budgetnotat tager udgangspunkt i den løsning, der betragtes som den primære og derfor anses som mest sandsynlig. Dette er samtidig den billigste løsning.

Såfremt denne løsning vælges, skal der som følge af anlægget afsættes 0,88 mio. kr. til varig afledt drift og vedligehold af den nye cykel- og gangsti samt drift af ny belysning og nyt signal.

Hvis der i stedet vedtages en dyrere løsning, afhænger projektet af, at den resterende finansiering afsættes ved kommende budgetforhandlinger.

Valget af den endelige løsning besluttes i processen for Miljøkonsekvensvurderingen.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Løsningen medfører konsekvenser for træer. Det er nødvendigt at fælde træer for at opgradere vejen og give plads til cykelstier og fortove. Miljøkonsekvensvurderingen vil redegøre for omfanget af træer, som skal fældes.

Løsningen vil få konsekvenser for bilparkering. Det er nødvendigt at nedlægge mellem 12-25 parkeringspladser uden for betalingszonen for at opgradere vejen og give plads til cykelstier og fortove. Der er indregnet nedlæggelse af 20 pladser i de økonomiske forudsætninger for projektet. Miljøkonsekvensvurderingen vil redegøre for omfanget af bilparkering, som skal nedlægges. Det er ikke muligt at etablere erstatningsparkering inden for projektområdet.

Løsningen har ikke konsekvenser for cykelparkering.

Arealerhvervelse
Løsningen medfører ekspropriation af en del af flere matrikler, som er nødvendige for, at vejen kan opgraderes og give plads til cykelstier og fortove. Under udførelsen af anlægsarbejdet vil der være behov for midlertidig arealerhvervelse til etablering af skurby og trafikafvikling. Miljøkonsekvensvurderingen vil redegøre for omfanget af arealer, som skal eksproprieres midlertidigt og permanent.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af anlægsmidler i 2. kvartal 2029.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i maj 2033 og ibrugtaget (afleveret) i september 2033.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**I alt**
- Anlæg	Anlæg			3.810	2.880	13.620	17.760	17.760	9.100		64.930
- Afledt drift og vedligehold	Service								530	882	1.412
Udgifter i alt		**0**	**0**	**3.810**	**2.880**	**13.620**	**17.760**	**17.760**	**9.630**	**882**	**66.342**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af TM215	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	857 – 1428

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at projektet er meget kompliceret, og der er derfor afsat 15 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Projektet anlægges på et fredet voldanlæg, hvor der ikke er fuldt ud kendskab til de eksisterende forhold. Dertil er der risici forbundet med opbygning af vejen samt det forhold, at der skal arbejdes ud mod vand ved Minebådsgraven. Der er en risiko forbundet med håndteringen af trafikafviklingen for at sikre vejadgang samt forsatte muligheder for aktiviteter på Refshaleøen. Miljøkonsekvensvurderingen og den videre projektering vil forsøge at minimere omfanget af risici forud for udførelsen af projektet.

Tidligere afsatte midler

I Budgetaftale 2019 blev der afsat 1,0 mio. kr. til en foranalyse til forbedring af cykel- og gangforhold på Refshalevej mellem Prinsessegade og Refshaleøen.

I Overførselssagen 2020-2021 blev der afsat 10,0 mio. kr. til krydsningsforhold for bløde trafikanter på Refshalevej og Forlandet på det nordøstlige Amager, Indre By.

I Budgetaftale 2022 blev der afsat 1,2 mio. kr. til ombygning af Refshalevej mellem Krudtløbsvej til Refshaleøen.

I Budgetaftale 2024 blev der afsat 5,6 mio. kr. til cykelforbedringer på Refshalevej mellem Forlandet og Krudtløbsvej.

I Budgetaftale 2024 blev der afsat 15,5 mio. kr. til at igangsætte en miljøkonsekvensvurdering af en trafikal opgradering af Refshalevej for at muliggøre styrket fremkommelighed og trafiksikkerhed for især fodgængere og cyklister.
I Overførselssagen 2023-24 blev der afsat 22,2 mio. kr. som de resterende midler til en miljøkonsekvensvurdering af en trafikal opgradering af Refshalevej.

1.000 kr., løbende p/l	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Budgetaftale 2019	1.000							
Overførselssagen 2021-22			975	2.050	6.750	250		
Budgetaftale 2022				113	735	362		
Overførselssagen 2023-24						35	17.950	4.200
Budgetaftale 2024					500	16.350	4.290	
Afsatte midler i alt	**1.000**	**0**	**975**	**2.163**	**7.985**	**16.997**	**22.240**	**4.200**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevil-ling	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	I alt	*
Anlægsudgifter													
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg			2.790	1.670	130	180	180	660		5.610	4.460*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg					12.580	16.770	16.770	6.990		53.110	
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg			1.020	1.210	910	810	810	1.150		5.910	2.230*
- Evaluering	TMU	2000 – Ordinær anlæg								300		300	
Anlægsudgifter i alt			**0**	**0**	**3.810**	**2.880**	**13.620**	**17.760**	**17.760**	**9.100**	**0**	**64.930**	**6.690***
Afledte serviceudgifter													
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift								530	882	1.412	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**530**	**882**	**1.412**	**0**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

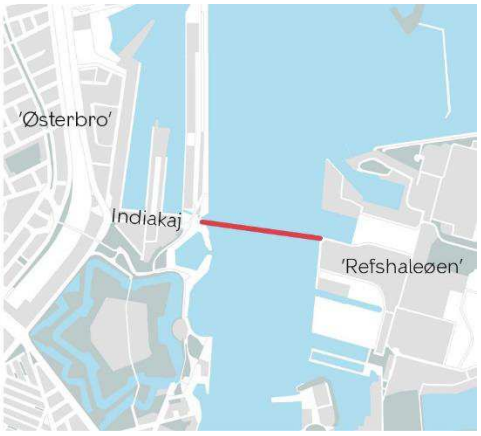
Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Refshalevej fra krydset ved den sidste del af Forlandet, før sammenfletningen med Refshalevej øst for Minebådsgraven, og godt 600 meter mod nord langs Refshalevej mod parkeringsarealet på Refshaleøen.										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		X

TM010b Cykelbro mellem Østerbro og Refshaleøen

Foto Troels Heien, Københavns Kommune

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder anlæg af en cykelbro (lavbro) til cyklister og fodgængere mellem Østerbro og Refshaleøen med adgang til havnen for krydstogt- og militærskibe. Gennemførelsen afhænger af statsligt tilskud, da der kun er afsat den del af den samlede anlægssum, som forventes at Københavns Kommune skal finansiere. Med budgetnotat igangsættes arbejdet med dispositionsforslag og ansøgning om medfinansiering fra den nationale cykelpulje.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM010	Ja
TM010a	Ja

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 333,8 mio. kr. til en cykel- og gangbro mellem Østerbro og Refshaløen (anlæg) samt 6 mio. kr. årligt fra 2032 og frem til brovagter (service).
- Der skal træffes beslutning om en hensigtserklæring om, at Københavns Kommune søger medfinansiering fra puljen til statslig medfinansiering af cykelprojekter til anlæg af broen.

Baggrund

Der er bestilt et budgetnotat vedr. den kommunale finansiering af det fulde projekt for en cykelbro mellem Østerbro og Refshaleøen til forhandlingerne om Budget 2026. Den kommunale finansiering afhænger af medfinansiering fra den statslige pulje til medfinansiering af cykelprojekter. Da dette budgetnotat udelukkende omhandler den kommunale finansiering med udgangspunkt i, at der opnås medfinansiering, er det fulde projekt ikke finansieret med dette budgetnotat, og projektet annulleres derfor, hvis der ikke opnås tilsagn om medfinansiering fra staten.

Budgetnotatet er bestilt som et alternativ til den løsning, der indgår i TM010, som Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 16. juni 2025.

Til Budget 2024 (BR 5. oktober 2023) (A, B, C, F, I, O, V) blev der givet 2,7 mio. kr. til en udvidet foranalyse af henholdsvis pendulfærgefart og en broløsning mellem Østerbro og Refshaleøen. Teknik- og Miljøudvalget behandlede resultatet af den udvidede foranalyse den 26. maj 2025 og besluttede den 16. juni 2025 at budgetnotat til forhandlingerne pba. foranalysen skulle indeholde broløsning B2a (lavbro med adgang for krydstogt- og militærskibe).

Initiativet er gensidigt udelukkende med TM010, der indeholder et dispositionsforslag på samme løsning, samt TM010a, der indeholder en pendulfærgeløsning som alternativ til en broløsning.

Indhold

Med dette budgetnotat afsættes midler til anlæg af en bro til cyklister og fodgængere, forudsat at der opnås statsligt tilskud til projektet. Broen anlægges med et dobbelt svingfag med en fri gennemsejlingsbredde på ca. 60 meter, som tillader krydstogtskibe og store flådefartøjer adgang til havnen. Alle sejlende vil skulle passere broen i åbningsfaget. Havnebusser og mindre både vil kunne sejle under broen i lukket tilstand, hvor der vil være en frihøjde på 6,63 meter. Broen forventes at have en levetid på 100 år.

Åbningsfagets bredde skal præciseres med bl.a. sejladssimuleringer. Forvaltningen vil i forbindelse med de indledende faser også vurdere, hvorvidt det vil være en fordel at tilføje et separat gennemsejlingsfag til de både, som kan sejle under broen uden broåbning.

Broen lander i forlængelse af Indiakaj og medfører en ombygning af rundkørslen ved Indiakaj/Langelinievej til et signalreguleret kryds for at sikre en bedre trafikal afvikling for alle trafikanter. Desuden vil det være nødvendigt at føre cykelstien under den eksisterende rampe op til promenaden på Langelinie. Rampen vil derfor skulle hæves over den nye cykel- og gangsti, hvilket dog vil give en mere jævn og mindre stejl adgang til promenaden. Disse forhold vil også blive præciseret i de indledende faser under projekteringen.

Nødvendig bilkørsel til lystbådehavnen foregår i dag fra Langeliniekaj og ad stierne rundt langs lystbådehavnens nordøstlige kajanlæg. Denne trafik vil krydse trafikken fra stibroen i niveau, men det skal undersøges, om bilernes adgang i stedet kan flyttes til sydsiden af lystbådehavnen, så krydsning undgås.

Trafikken på Refshaleøen afventer lokalplan for området og er derfor ikke blevet planlagt i detaljer i foranalysen. I projekteringen vil der derfor også blive undersøgt løsninger for trafikafviklingen på Refshaleøen.

Der skal inden åbning af broen udarbejdes en broåbningspolitik for broen. Broåbningspolitikken skal tage højde for cykeltrafikken, skibstrafikken samt åbningstiderne for eksisterende broer i Inderhavnen. Åbningstider og spærretider skal koordineres med de nuværende broer i Inderhavnen, men især med Trangravsbroen, der med ca. 1.800 årlige broåbninger er den bro, der passeres af fleste fartøjer.

På grund af den høje sejladsaktivitet i yderhavnen, og Søværnets passager, vurderes det nødvendigt, at broen bliver bemandet med brovagter i det meste af døgnet og hele året.

Der forventes på det nuværende grundlag udgifter til drift og vedligehold på årligt ca. 15 mio. kr., som går til drift og vedligeholdelse af broens konstruktion, mekaniske og bevægelige dele, samt belægninger. Dertil kommer udgifter til brovagter på årligt ca. 6 mio. kr. (varigt). . Driftsudgifterne beregnes endeligt, når bropolitikken og brodesignet er fastlagt. Såfremt driftsudgifterne viser sig højere henvises disse til forhandlingerne om budgettet.

Anlægsomkostningerne for løsningen forventes på det nuværende grundlag samlet at være på ca. 660 mio. kr. Anlægsoverslaget vil blive yderligere kvalificeret, når der udarbejdes dispositionsforslag. Igangsætning af projektet forudsætter, at der opnås tilsagn om medfinansiering fra den statslige cykelpulje. Opnås ikke tilsagn om medfinansiering, indstilles projektet til annullering.

Der er i henhold til aftalen med regeringen om infrastruktur og byudvikling til Lynetteholm aftalt, at *"Københavns Kommune vil stå for at etablere en cykelbro mellem Østerbro og Refshaleøen, som kan understøtte en god cykelinfrastruktur til Lynetteholm senest i 2045. Parterne noterer sig, at Københavns Kommune kan søge puljen til statslig medfinansiering af cykelprojekter, der bidrager med op til 50 pct. medfinansiering inden for puljens loft i det pågældende år, hvor puljen søges"*. Finansieringen tager dermed udgangspunkt i, at den

statslige medfinansiering ligger på 50 % af anlægssummen, men at den endelige statslige medfinansiering først er kendt efter svar på ansøgning.

Der kan vedtages hensigtserklæring om, at forvaltningen ansøger staten om medfinansiering til projektet. Hensigtserklæringen kan vedtages med eller uden finansieringen af den kommunale andel af projektets omkostninger.

Forslag til hensigtserklæring:

"Parterne er enige om, at Teknik- og Miljøudvalget søger staten om medfinansiering til etablering af en cykel- og gangbro mellem Østerbro og Refshaleøen."

Anlægsoverslag, relevant myndighedsbehandling og ejerforhold vil blive yderligere kvalificeret i projekteringen.

Finansieringen tager som nævnt udgangspunkt i, at den statslige medfinansiering ligger på 50 % af anlægssummen, men at den endelige statslige medfinansiering først er kendt efter svar på ansøgning. En eventuel lavere andel statslig medfinansiering vil føre til et tilsvarende øget behov for kommunale anlægsmidler for at kunne gennemføre projektet.

Det bemærkes, at anlægsoverslaget på de ca. 660 mio. kr. fortsat er forbundet med betydelige usikkerheder, og at man efter udarbejdelsen af et dispositionsforslag (jf. TM010) vil have et sikrere anlægsoverslag at søge på baggrund af. Hvis anlægsudgiften stiger ifm. udarbejdelsen af dispositionsforslag, vil den resterende finansiering skulle henvises ved kommende budgetforhandlinger. Ansøgning af cykelpuljen på baggrund af det foreliggende anlægsoverslag, udarbejdet på baggrund af foranalysen, er derfor forbundet med økonomisk usikkerhed. Det forventes, at rådgiver kan have et dispositionsforslag færdig ved udgangen af 2027, og derfor søges cykelpuljen i 2028.

Jf. bekendtgørelse om pulje til cykelprojekter under infrastrukturplan (18. maj 2023) § 11, bortfalder tilsagn om tilskud, hvis projektet ikke er afsluttet senest seks år efter tilsagnsdatoen. Transportministeren kan dispensere fra tidsfristen, vis forsinkelsen skyldes uforudsigelige forhold, som har betydning for projektets gennemførelse. Der kan også dispenseres for tidsfristen på baggrund af en ændring af projektet, som reducerer indholdet af projektet. Med ansøgning af cykelpuljen i 2028 bliver der taget hensyn til, at projektet skal være afsluttet inden for seks år. Aktiviteter der søges tilskud til, må ikke være påbegyndt, inden der er givet tilsagn om tilskud fra puljen. Det betyder dog også, at der ikke kan ansøges om medfinansiering af hele anlægssummen jf. tabel 3, men kun de aktiviteter, der foregår efter udarbejdelsen af dispositionsforslaget.

Der udarbejdes indledningsvist et dispositionsforslag til brug for ansøgning til cykelpuljen. TMU vil få dispositionsforslaget forelagt forud for ansøgningsfristen, som i 2028 forventes at være den 31. marts. Herefter detailprojekteres broløsningen, og TMU vil få fremlagt et projektforslag til godkendelse i 2029 med henblik på frigivelse af de resterende anlægsmidler.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Konsekvenser for træer, cykel- og bilparkeringsplader vil blive nærmere detaljeret i projekteringen. Forvaltningen har ikke mulighed for at oplyse konsekvenserne for træer, cykel- og bilparkeringspladser på nuværende tidspunkt i processen.

Økonomi

I økonomien er forudsat, at der opnås statslig medfinansiering på 50 pct. samt tildeling af anlægsmåltal svarende til Statens medfinansiering. Med budgetnotatet afsættes derfor Københavns andel af projektet.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings -område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**I alt**
- Anlæg (etablering af cykel- og gangbro)	Anlæg	3.500	5.000	11.930	12.336	81.018	140.018	80.018		333.820
- Service (brovagter)	Service							6.000	6.000	12.000
- Afledt drift og vedligehold	Service							7.500	15.000	22.500
Udgifter i alt		**3.500**	**5.000**	**11.930**	**12.336**	**81.018**	**140.018**	**93.518**	**21.000**	**368.320**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (Minimum maksimum ton CO_2e)**
Anlæg af broforbindelse mellem Østerbro og Refshaleøen.	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	11.793 – 20.129

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er meget kompliceret, og der er derfor afsat 15 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Økonomforvaltningen har oplyst, at medfinansieringen ikke skal p/l-reguleres, hvorfor det udelukkende er udgiftsbevillingen, der p/l-reguleres. Differencen dækkes af Københavns Kommunes råderum.

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevil-ling	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	I alt	*
Anlægsudgifter												
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	2.000	3.500	13.154	13.965	7.474	5.474	5.474		51.041	32.619*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg				0	150.348	270.348	150.348		571.044	
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.500	1.500	10.706	10.706	4.215	4.215	4.215		37.057	24.412*
- Statslig medfinansiering	TMU	2000 – Ordinær anlæg			-11.930	-12.336	-81.018	-140.018	-80.018		-325.320	
Anlægsudgifter i alt			**3.500**	**5.000**	**11.930**	**12.335**	**81.019**	**140.019**	**80.019**	**0**	**333.822**	**57.031***
Serviceudgifter												
Brovagter	TMU	1000 – Ordinær drift							6.000	6.000	12.000	
Serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**6.000**	**6.000**	**12.000**	
Afledte serviceudgifter												
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift							7.500	15.000	22.500	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**7.500**	**15.000**	**22.500**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☒	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Fra Indiakaj/Langelinie til Refshalevej									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		

Henvisninger
Resultat af foranalyse om cykel- og gangforbindelse mellem Østerbro og Refshaleøen | Københavns Kommune

TM041 Pulje til tilkøb til første fase af kystlandskabet på Lynetteholm

Illustration af Kystlandskabets første etape

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder tilkøb til første fase af kystlandskabet på By & Havns anlæg af Lynetteholmens kystlandskab. Midler anvendes til at forbedre kvaliteten af det basislandskab, som By & Havn anlægger, samt til faciliteter, som kan komme borgerne til gavn, når første fase af kystlandskabet tages i brug i 2029. Det forudsættes, at Københavns Kommune overtager ejerskabet af første fase af Lynetteholms kystlandskab, og at forudsætningerne for at yde anlægsstøtte til By & Havn afklares.

Beslutningsoplæg:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 25 mio. kr. til en pulje til tilkøb til forbedring af det basislandskab, som By & Havn anlægger på Lynetteholmen (anlæg), og som Københavns Kommune herefter forudsættes at overtage.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om en pulje på 25 mio. kr. til tilkøb til første fase af kystlandskabet på Lynetteholm.

Forud for anlægsloven om Lynetteholm, vedtaget i Folketinget i 2021, har By & Havn udarbejdet et projektforslag for det samlede kystlandskab (60 hektar) som grundlag for udformningen af Lynetteholms fremtidige kystlinje mod Øresund. Første etape af Lynetteholms kystlandskab udgør ca. 8 hektar og forventes anlagt i perioden 2027 til 2029. Kystlandskabet forventes åbnet for offentligheden i 2029.

By & Havn er bygherre og ejer af Lynetteholms kystlandskab. Der er en fælles forståelse mellem Københavns Kommune og By og Havn om, at Københavns Kommune skal overtage ejerskabet og driftsansvaret for kystlandskabet, når det åbner. Der forudsættes indgået konkret aftale herom mellem parterne, inden midlerne vedr. Københavns Kommunes tilkøb overføres til By og Havn.

Indhold

Økonomiforvaltningen har sammen med By & Havn afholdt en dialogproces i maj 2025, hvor københavnerne kunne komme med input til projektforslaget for første etape af Lynetteholms kystlandskab samt få information om de overordnede planer og visioner for det samlede kystlandskab. Proces for projektering og dialog om de resterende etaper af kystlandskabet er ikke lagt fast endnu.

Første etape af kystlandskabet etableres som et basislandskab med terrænopbygning, landskabsudformning med beplantning, anlæg af stier, toiletfaciliteter samt udsigtspunkt. By & Havn anlægger og finansierer kystlandskabet på baggrund af lovgrundlaget.

Der afsættes med budgetnotatet en samlet pulje på i alt 25 mio. kr. i perioden 2026 -2028 til yderligere tiltag i første fase af kystlandskabet. Puljen har til formål at forbedre kvaliteten af første etape af By & Havns basislandskab samt at etablere flere borgerrettede faciliteter. De udvalgte tiltag understøtter kystlandsskabets formål som et naturbaseret kystsikringslandskab.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil udarbejde en kontrakt om overførelse af puljemidler til By & Havn, som er bygherre og ejer af projektet. Valg af tiltag vil blive kvalificeret på tværs af By & Havn og Københavns Kommune. Tiltag vil blive projekteret og anlagt af By & Havn som en del af etableringen af første fase af kystlandskabet.

Puljen planlægges anvendt efter følgende interne fordelingsnøgle:

- Understøttelse og fremskyndelse af etablering af beplantning med flere træer, buske og øvrig vegetation (1-5 mio. kr.).
- Etablering af faciliteter, som understøtter ophold i landskabet i tilknytning til allerede planlagte tiltag, f.eks. bålplads og shelter/overdækket ophold (3-5 mio. kr.).
- Overgang mellem land og vand, f.eks. en bøje eller ponton på vandet, så kajakker kan lægge til, eller placere flere større solitære sten ud for stensætningen. Dette af hensyn til biodiversitet, ophold og opblødning af den visuelle virkning af den planlagte stensætning (3-5 mio. kr.).
- Et udkigstårn med udsigt over Øresund og mulighed for at følge Lynetteholms udbygning og de næste etaper af kystlandskabet. Referencerammen er tårnet i Naturpark Amager (10 mio. kr.).
- "Naturlegeplads" bestående af naturlige elementer som døde træer, sten til leg, bevægelse og opdagelse af naturen (1-5 mio. kr.).
- Formidling af kystlandsskabets natur f.eks. stedsspecifikke fortællinger, audioguide, fysiske formidlingselementer placeret i landskabet eller plancher/skilte (2-4 mio. kr.).

Drift og pleje af de udvalgte tiltag vil indgå i en samlet driftsbevilling for første fase af kystlandskabet. En driftsaftale vil indgå i en samlet sag om overtagelse af første fase af kystlandskabet, som forventes forelagt Borgerrepræsentationen senest 2029.

Tilkøb til første fase af kystlandskabet sker som et fast beløb til By & Havn, der herefter vil have budgetrisikoen.

Anlæg af første fase af kystlandskabet forventes påbegyndt i 2027 og åbnet for offentligheden i forventeligt 2029. Der er en fælles forståelse mellem By og Havn og Københavns Kommune om, at arealet herefter vil overgå til Københavns Kommune.

Initiativet kan skaleres ved at øge eller mindske puljen. Initiativet vil ikke have konsekvenser for cykel- eller bilparkeringspladser, men vil forventeligt medvirke til et øget antal træer i projektområdet.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Tilkøb til første fase af kystlandskab på Lynetteholm	Anlæg	5.000	10.000	10.000		25.000
i alt		**5.000**	**10.000**	**10.000**	**0**	**25.000**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	Udledning pr. m^2 pr. år (kg CO_2e/ m^2/år)	Udledning pr. år (ton CO_2e/år)	Samlet udledning (ton CO_2e)
Anlæg af TM041: pulje til tilkøb	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	46 - 166

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Det forudsættes, at Københavns Kommune overtager ejerskabet af første fase af Lynetteholms kystlandskab og at forudsætningerne for at yde anlægsstøtte til By & Havn afklares.

Den overordnede risikovurdering er, at tilkøb er relativt ukompliceret. By & Havn vil indregne budgetrisikoen i det samlede anlægsprojekt til tilkøbet. For Københavns Kommune er der derfor ikke risiko for fordyrelser.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	5.000	10.000	10.000		25.000	25.000*
Anlægsudgifter i alt				**5.000**	**10.000**	**10.000**	**0**	**25.000**	**25.000***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☒	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Lynetteholms østlige side										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		X

Henvisninger
Kystlandskabet - Lynetteholm

TM022 Mindesmærke for omkomne fodboldspillere fra flystyrt i 1960

Kort over Valby Idrætspark

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	x
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder finansiering af et mindesmærke for omkomne fodboldspillere fra flystyrt i 1960. Mindesmærket placeres i Valby Idrætspark, og udformningen besluttes i forbindelse med den kommende konkurrence blandt tre kunstnere.

Beslutningsoplæg:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,4 mio. kr. til at realisere et mindesmærke for omkomne fodboldspillere fra flystyrt i 1960 (anlæg).

Baggrund

Ved Overførselssagen 2024-2025 blev der vedtaget følgende hensigtserklæring: "Parterne er derudover enige om, at Teknik- og Miljøforvaltningen frem mod Budget 2026 og på baggrund af projektkonkurrencen fremlægger en plan for udførsel og etablering af mindesmærke for omkomne fodboldspillere fra flystyrt i 1960, som placeres i Valby Idrætspark, og at finansiering hertil henvises til forhandlingerne om Budget 2026. Hvis der ikke afsættes midler i Budget 2026, så tildeles der ikke kontrakt med vinderen.".

Der blev i OFS 24/25 bevilget midler til en konkurrence blandt tre kunstnere. Hvis der i Budget 2026 afsættes midler til mindesmærket, tildeles den vindende kunstner af denne konkurrence projektet.

I forbindelse med den besluttede ressortændring i kommunen overgår monumentområdet og dermed etableringen af mindesmærket i dette budgetnotat pr. 1. januar 2026 til Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Indhold

I 1960 styrtede et fly med otte landsholdsspillere ned i Øresund. Alle spillerne, der var på vej til en træningskamp i Herning, omkom ved ulykken. Flere af spillerne skulle have repræsenteret Danmark ved De Olympiske Lege i Rom samme år.

Mindesmærke for omkomne fodboldspillere

Med initiativet afsættes midler til etablering af et mindesmærke i Valby Idrætspark for omkomne fodboldspillere fra flystyrtet i 1960. Mindesmærket placeres i Valby Idrætspark, der er hjemmebane for Boldklubben Frem, hvor to af de otte omkomne fodboldspillere spillede. Tre af de øvrige omkomne fodboldspillere var tilknyttet klubben Kjøbenhavns Boldklub, som har hjemmebane på Frederiksberg. Mindesmærket vil invitere til, at børn og unge aktivt interagerer med kunstværket og kan give lyst til og mulighed for bevægelse.

Der er i 2025 på baggrund af bevilling fra Overførselssagen 2024-2025 igangsat en konkurrence blandt tre kunstnere, og hvis der afsættes midler til mindesmærket i Budget 2026, tildeles vinderen af konkurrencen projektet. Konkurrencen planlægges afsluttet i november 2025. Rådet for Visuel Kunst og Valby Lokaludvalget vil blive hørt, og Dansk Boldspil-Union (DBU), Boldklubben Frem, Kjøbenhavns Boldklub og den fodboldhistoriske forening Gandil-selskabet inviteres til udvælgelsen i forbindelse med konkurrencen.

Der afsættes midler til ekstern projektledelse og kunstnerhonorar, herunder materialer, udarbejdelse, opsætning og indvielse. Det økonomiske estimat på 1,4 mio. kr. bygger på gennemførte eksempler på kunst i byrummet fra Statens Kunstfond.

Der skal som konsekvens af etableringen af mindesmærket afsættes varige driftsmidler på 0,01 mio. kr. i 2027 og frem til det efterfølgende vedligehold. Arbejdet med mindesmærket igangsættes primo 2026 og færdiggøres og indvies 2027.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Udførsel, opsætning, indvielse og ekstern projektledelse	Anlæg	800	550			1.350
- Afledt drift og vedligehold	Service			12	12	24
Udgifter i alt		**800**	**550**	**12**	**12**	**1.374**

Risikovurdering
Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet forventes relativt ukompliceret, og der er afsat 8 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler
Der blev med Overførselssagen 2024-2025 afsat 0,2 mio. kr. til finansiering af projektkonkurrencen.

1.000 kr., løbende p/l	**2025**
Overførselssagen 2024-25	240
Afsatte midler i alt	**240**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Udførsel	KFU	2060 – Anlæg	700	450			1.150	1.150*
- Midler til intern bygherreorganisation	KFU	2060 – Anlæg	50	50			100	100*
- Midler til ekstern projektledelse	KFU	2060 – Anlæg	50	50			100	100*
Anlægsudgifter i alt			**800**	**550**	**0**	**0**	**1.350**	**1.350***
Afledte serviceudgifter								
- Vedligehold og afledt drift	KFU	1060– Service			12	12	24	
Afledte servicemidler i alt			**0**	**0**	**12**	**12**	**24**	

Bydele

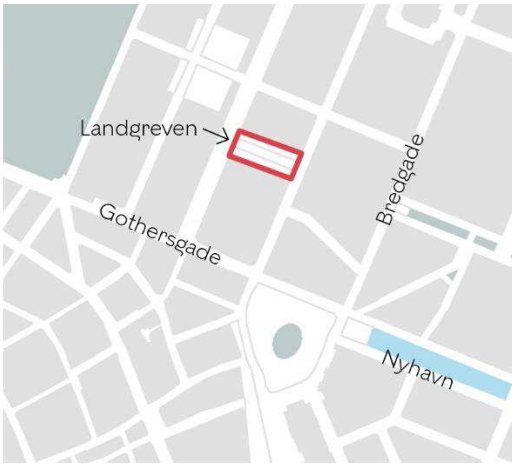
Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☒	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Valby Idrætspark, Julius Andersens Vej 1, 2450 København SV										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM024 Muligheder for serviceerhverv ifm. renovering af parkeringsanlæg på Landgreven 10

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	x
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet omhandler byggemodning af et mindre areal over parkeringsanlægget på Landgreven 10 i forbindelse med renoveringen i 2026. Arealet forberedes med forsyningstilslutninger og kan herefter udlejes på markedsvilkår gennem offentligt udbud til publikumsorienterede serviceerhverv.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,8 mio. kr. til en byggemodning af et areal oven på parkeringsanlægget til udlejning (anlæg).

Baggrund

Til Budget 2025 (BR 3. oktober 2024) (A, B, F, I, O, V og Ø) blev der afsat midler til en gennemgribende renovering af det underjordiske parkeringsanlæg ved Landgreven 10. Når renoveringen går i gang i 2026, skal alt placeret på det overliggende areal fjernes. Det omfatter tankstationsbygningen, der i dag anvendes af Gasoline Grill til restaurationsvirksomhed, og de 22 træer, der i dag er placeret i området. Efter renoveringen skal der etableres ny belægning, genplantes træer og opføres to nye elevatortårne, som skal sikre adgang til parkeringsanlægget.

Parterne bag Overførselssagen 2024-2025 (BR 30. april 2025) (A, B, F, I, O, V og Ø) har i en hensigtserklæring anmodet Teknik- og Miljøforvaltningen om, i samarbejde med Økonomiforvaltningen, at undersøge muligheden for at genetablere bygningen, så den kan benyttes til publikumsorienterede serviceerhverv, herunder videre drift af Gasoline Grill.

Teknik- og Miljøudvalget fik forelagt resultaterne af forvaltningens undersøgelse den 25. august 2025og besluttede, at budgetnotatet skal gå på at byggemodne et mindre areal oven på parkeringsanlægget på Landgreven 10 med henblik på udlejning ved et offentligt udbud.

Landgreven 10 er tidligere, med baggrund i bygningens funktion som burgerrestaurant indrettet i en tidligere tankstation, udpeget som bevaringsværdig ifm. Kommuneplan 2024, efter bygningen blev nomineret i Byens Sjæl-kampagnen. Efter der blev afsat penge til renoveringen af P-anlægget i Budget 2025, blev det dog besluttet af BR ifm. endelig vedtagelse af KP24 den 12. december 2024 at fjerne bygningen fra udpegningen. En byggemodning vil således være et skridt i retning af en reetablering af anvendelse til publikumsorienterede serviceerhverv.

Indhold

Budgetnotatet indeholder byggemodning af et areal på matriklen oven på parkeringsanlægget med henblik på udlejning på markedsvilkår ved offentligt udbud. Her kan der indgås ny lejekontrakt om grunden med ret for lejeren af grunden til at opføre en bygning på grunden og grundens anvendelse med den aktør, som bedst muligt opfylder kriterierne for leje. Det indebærer, at der i forbindelse med renoveringen skal ske en byggemodning af et mindre areal med anlæggelse af elforsyning, vandforsyning, og kloakanlæg til en placering, som kommunen udpeger. Indretningen af parkeringsanlæggets overliggende areal, herunder elevatortårnenes placering, gør, at en evt. ny bygning skal ligge et andet sted end dér, hvor tankstationsbygningen er placeret i dag. Når renovering er færdig, kan grunden udlejes på markedsvilkår ved offentligt udbud. Da budgetnotatet kun indeholder midler til byggemodning, vil udbud og dermed potentielle lejeindtægter fremgå i en senere sag til politisk beslutning.

Følgende forhold vil skulle indgå i en udlejningsaftale:

- Kommunen skal til enhver tid sikres adgang til parkeringsanlæggets konstruktion for at kunne gennemføre nødvendige reparationer og sikre tæthed og funktion.
- En ny bygning el.lign. vil skulle afvande til parkeringsanlægget, hvilket forudsætter, at en ny lejer får adgang til det underliggende anlæg, herunder adgangsret og vedligeholdelsesansvar.
- En ny lejer skal sikres rettigheder for vedligeholdelse/ombygning af ejendommen.
- Der vil være behov for at identificere relevante forsyningsejere efter gæsteprincippet og tinglyse ledningsdeklarationer, som kan påvirke grundens fremtidige anvendelighed.
- Tidsplan for tekniske grænseflader for etablering af bygningen skal aftales mellem Københavns Kommune og lejer.
- Det skal afklares, om det kun er det bebyggede areal, der eventuelt kan udlejes. En mulig fremtidig anvendelse til udeservering vil foregå på offentlig vej og kan indgå i en lejeaftale. Udeservering skal i så fald finde sted inden for rammerne af kommunens til enhver tid eksisterende administrationsgrundlag.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges udbudsmaterialet til godkendelse.

Projektet har ikke i sig selv konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Byggemodning	Anlæg			400	400	800
Udgifter i alt		**0**	**0**	**400**	**400**	**800**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af TM024	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	1,2 – 3,4

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er relativt ukompliceret og der er derfor afsat 3 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der er i Budget 2025 afsat 117,1 mio. kr. til renovering af det underjordiske parkeringsanlæg ved Landgreven 10.

1.000 kr., løbende p/l	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Budgetaftale 2025	0	15.763	52.005	47.926	1.427	117.121
Afsatte midler i alt	**0**	**15.763**	**52.005**	**47.926**	**1.427**	**117.121**

Administrativt bilag

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg			150		150	150*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg			200	350	550	500*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg			50	50	100	100*
Anlægsudgifter i alt			**0**	**0**	**400**	**400**	**800**	**800***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Landgreven									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	

Henvisninger

Mulighed for serviceerhverv ifm. renovering af parkeringsanlæg på Landgreven 10, Indre by | Københavns Kommune

TM158 Etablering af plantehuller til facadebeplantning

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekrut-tering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Dette budgetnotat indeholder en fortsættelse af den eksisterende bevilling til etablering af plantehuller til facadebegrønning.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte i alt 19,0 mio. kr. til etablering af plantehuller til facadebegrønning (anlæg).

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om fortsættelse af den eksisterende bevilling til etablering af plantehuller til facadebegrønning.

Indhold

Med dette budgetnotat fortsættes bevillingen til etablering af plantehuller til begrønning. Bevillingen administreres fortsat efter samme grundlag og vilkår som tidligere med en åben ansøgningsrunde hvert år i første kvartal, indtil midlerne er opbrugt. Midlerne afsat til 2025 i den eksisterende pulje er uddelt, men alle huller er endnu ikke etableret. Dette vil ske i løbet af 2025 og 2026.

Pba. erfaringer fra uddelte bevillinger af den eksisterende pulje i 2025 estimerer forvaltningen, at der med 4,7 mio. kr. årligt vil kunne etableres ca. 320 plantehuller fordelt på ca. 60 ansøgere.

Puljen administreres således, at borgere (på vegne af eller med fuldmagt fra ejendomsejer) kan henvende sig til kommunen med en ansøgning om etablering af plantehuller mod husmuren med henblik på begrønning af en facade eller gavl, som er synlig fra gaden. Kommunen står for etablering af selve plantehullerne, og når plantehullerne er etableret, overtager ansøgeren, med fuldmagt fra grundejeren, ansvaret om plantehullerne. Derefter sørger ansøgeren r selv for beplantning og den løbende vedligeholdelse. Kommunen vil dog indgå i faglig dialog med ansøgerne og give vejledningsmateriale om robuste plantevalg og deres pasning. Plantehullernes størrelse og udformning er besluttet af forvaltningen. Ansøger bestemmer placering og bedets indhold og betaler selv opsætning af evt. espalier.

Vurdering af ansøgere er nærmere beskrevet i administrationsgrundlaget. Ansøgninger kan blive afslået med baggrund i væsentligt fordyrende ledningsforhold eller manglende tilladelse fra grundejer. Fordeling af midlerne tager udgangspunkt i en fordelingsnøgle, der prioriterer bydele med et underskud på begrønning. Det betyder, at Indre By og brokvarterene kan blive tildelt flere midler. Teknik- og Miljøforvaltningen inviterer lokaludvalgene til at afgive

bemærkninger til ansøgningerne – herunder lokaludvalgets vurdering af, hvor der kan opnås størst kvalitativ forandring af byrummene.

Plantehuller kan anlægges af kommunen på offentlig vej med hjemmel i vejloven og på privat fællesvej – begge forudsat tilladelse fra grundejer.

Inden plantehullet anlægges, underskrives en samarbejdsaftale, som beskriver ansvaret mellem parterne. Skader på bygning eller fundament opstået under anlæg er ansvarspådragende for Teknik- og Miljøforvaltningen. Når plantehullet er anlagt, er ansvaret overdraget til den bemidlede.

Prisen pr. plantehul er baseret på et fagligt skøn og afhænger af både antallet af plantehuller pr. ansøgning og den konkrete placering. Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer, at etableringsomkostningen typisk ligger omkring 13.200 kr. pr. plantehul. Ansøgningerne til den eksisterende pulje har i gennemsnit omfattet fire plantehuller pr. ansøgning til en gennemsnitlig pris på ca. 13.200 kr. pr. plantehul.

Projektet kan nedskaleres. Forvaltningen vurderer, at der minimum skal afsættes 1,0 mio. kr. for at sikre en hensigtsmæssig fordeling på tværs af bydelene. Det vurderes ligeledes, at der uanset nedskalering vil være behov for midler til projektledelse. Ved en bevilling under 2,0 mio. kr. vil der dog kun være behov for et halvt årsværk til projektledelse.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget i december 2029.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Projektet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Etablering af plantehuller	Anlæg	4.000	4.000	4.000	4.000	16.000
- Projektledelse, vejledning af ansøgere og administration af pulje (ét årsværk årligt)	Anlæg	771	771	771	771	3.084
Udgifter i alt		**4.771**	**4.771**	**4.771**	**4.771**	**19.084**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	Udledning pr. kvm pr. år (kg CO_2e/kvm/år)	Udledning pr. år (ton CO_2e/år)	Samlet udledning (minimum maksimum ton CO_2e)
Anlæg af forlængelse af puljen til etablering af plantehuller	Udfyldes kun af byggeri	Udfyldes kun af byggeri	7,4- 41,5

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 8 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Risici består primært af øgede omkostninger grundet uforudsete ledningsmæssige forhold. Den kommunale projektleder vil minimere dette gennem screening af godkendte

ansøgninger og evt. foretage justeringer af plantehullernes placering i samarbejde med ansøger. Ved særligt vanskelige ledningsforhold kan ansøger afvises med henvisning til de uforholdsmæssigt store omkostninger, det vil medføre.

Tidligere afsatte midler

I Overførelsessagen 2023-2024 blev der afsat 2,7 mio. kr. årligt på anlæg i 2024-2025 til etablering af plantehuller. I Budget 2025 blev der afsat 1,4 mio. kr. på anlæg i 2025 til en udvidelse af puljen til videre projektering og udførsel af plantehuller på facader i byen. I Overførelsessagen 2024-2025 blev der afsat 1,4 mio. kr. på anlæg i 2025 til en udvidelse af puljen til etablering af plantehuller.

1.000 kr., løbende p/l	**2024**	**2025**
Overførselssagen 2023-24	345	2.345
Budgetaftale 2025		1.400
Overførselssagen 2024-25		1.400
Afsatte midler i alt	**345**	**5.145**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2025 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	45	45	45	45	180	180*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg	4.000	4.000	4.000	4.000	16.000	16.000*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	726	726	726	726	2.904	2.904*
Anlægsudgifter i alt			**4.771**	**4.771**	**4.771**	**4.771**	**19.084**	**19.084***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Bydækkende										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisning

Orienteringsnotat om administrationsgrundlag for pulje til grønne facader samt tilhørende konkurrence (TMU 07.02.25)

TM112 Flagskibsprojekt A og B i Middelalderbyen

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder to initiativer vedrørende implementering af flagskibsprojekt A og B i Middelalderbyen. Initiativerne har bl.a. fokus på bedre forhold og oplevelser for fodgængere, bedre cykelforhold og lokale grønne oplevelser.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 43,9 mio. kr. (anlæg) til initiativ 1, scenarie 1 om anlæg af hele flagskibsprojekt A (Nørregade, Dyrkøb, Bispetorvet).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 16,0 mio. kr. (anlæg) til initiativ 1, scenarie 2 om anlæg af Nørregade.
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 29,3 mio. kr. (anlæg) til initiativ 1, scenarie 3 om anlæg af pladsen omkring Vor Frue Kirke.
    - Der skal træffes beslutning om at afsætte 7,3 mio. kr. (anlæg) til tilvalg 1 om et vandelement/springvand i Dyrkøb.
    - Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,7 mio. kr. (anlæg) til tilvalg 2 om rød asfalt i Nørregade.
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 11,6 mio. kr. (anlæg) til initiativ 2 om anlæg af flagskibsprojekt B (Skindergade, Gammeltorv, Vestergade).
    - Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,1 mio. kr. (anlæg) til tilvalg 3 om rød asfalt i Vestergade.

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden. Scenarierne i initiativ 1 er gensidigt udelukkende. Der er mulighed for tilvalg af vandelement til initiativ 1, scenarie 1 og 3. Der er mulighed for tilvalg om rød asfalt til initiativ 1, scenarie 1 og 2. Der er mulighed for tilvalg af rød asfalt til initiativ 2.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 16. juni 2025 at henvise finansiering af flagskibsprojekter A og B i Middelalderbyen til forhandlingerne om Budget 2026, og at bevillingerne til foranalyser om de to flagskibsprojekter vedtaget med Budget 2024 indgår som finansiering af anlægsprojekterne.

Københavns Borgerrepræsentation vedtog den 2. februar 2023 Byrums- og Trafikplanen for Middelalderbyen. I byrums- og trafikplanen indgår der ni flagskibsprojekter (A-I), der omfatter nye anlæg på centrale gader og pladser.

Med Budget 2025 blev der afsat en bydækkende pulje til grønne initiativer og byrum frem mod 2028 heriblandt Midlertidige byrum i Middelalderbyen på omdannede

parkeringspladser på flagskibsstrækninger. Projekterne i dette budgetnotat er ikke gensidigt udelukkende med de midlertidige byrum.

Indhold

Budgetnotatet indeholder to initiativer for implementering af flagskibsprojekt A og B fra Byrums- og Trafikplan fra Middelalderbyen.

Initiativ 1. Anlæg af flagskibsprojekt A

Med dette initiativ anlægges flagskibsprojekt A. Det er muligt at nedskalere initiativet ved kun at anlægge dele af flagskibsprojektet. Nedenstående tre scenarier angiver skaleringsmulighederne. Det første scenarie er det fulde projekt, hvorimod scenarie 2 og 3 er alternative nedskalerede projekter. De tre scenarier er gensidigt udelukkende.

Til scenarie 1 og 3 kan der tilvælges et vandelement i dyrkøb. Til scenarie 1 og 2 kan der tilvælges rød asfalt i Nørregade.

Initiativ 1, scenarie 1. Anlæg af det fulde flagskibsprojekt A (Nørregade, Dyrkøb og Bispetorvet)

Med dette scenarie anlægges det fulde flagskibsprojekt på Nørregade, Dyrløb og Bispetorvet.

Nørregade

Den nordlige del af Nørregade anlægges som ny cykelgade i forlængelse af cykelgaden i Vendersgade mod nord. I cykelgader må biler køre efter cyklisternes forhold. Kørebanearealet indsnævres, og fortovene i gaden udvides mest muligt og holdes fri for inventar af hensyn til tilgængelighed. Ydermere etableres bedre overgange for fodgængere på strækningen. Der vil blive taget hensyn til behovet for skybrudssikring, og dette vil blive koordineret med HOFOR i den kommende projektering. Det er i den forbindelse en mulighed, at skybrudsrenderne helt nedtages og erstattes med almindelig vejafvanding, hvilket finansieres af HOFOR.

Forvaltningen anbefaler ikke, at der etableres cykelgader på strækninger med over 2.500 bilister per dag, som var tilfældet for Nørregade ved seneste trafiktælling. Siden trafiktællingen blev foretaget i 2023, forventes det dog, at trafikken er reduceret og nu er under 2.500 bilister per dag (grundet mindre parkeringssøgende trafik). Nørregade forventes således, med en ombygning hvor vejbanen indsnævres, at leve op til kriterierne for en cykelgade fra Cykelfokus, der er Københavns Kommunes vejledende retningslinjer for cykel- og vejprojekter.

Projektet har til formål at forbedre forholdene for cyklister og fodgængere.

Pladsen omkring Vor Frue Kirke – nye anlæg på Dyrkøb og Bispetorvet

For at skabe oplevelsen af et samlet byrum rundt om Vor Frue Kirke udskiftes belægningen på Dyrkøb og på kørebanen i den sydlige ende af Nørregade samt den østlige del af Studiestræde med granit, så der er en samlet pladsbelægning fra facade til facade rundt om Vor Frue Kirke og på Dyrkøb og Bispetorvet. På Dyrkøb anlægges et nyt grønt rekreativt område med fokus på ro, ophold og sanselige oplevelser, og på Bispetorv tilføjes flere grønne elementer. Der etableres flere opholdsmuligheder i området, og på Dyrkøb vil bombardementet i år 1807 blive formidlet på pladsen.

Hele pladsen omkring Vor Frue Kirke er i Byrums- og Trafikplanen for Middelalderbyen udpeget til en plads for ikke-kommercielt ophold, hvor der kan afholdes lejlighedsvise arrangementer. Arealet inkluderer Frue Plads, Bispetorvet, Dyrkøb og den del af Fiolstræde, der ligger mellem Dyrkøb og Store Kannikestræde.

Der skal som en konsekvens af scenariet afsættes 0,9 mio. kr. årligt til afledt drift. Midlerne går til pleje af beplantning, drift og vedligeholdelse af byinventar samt øget renhold.
Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af resterende anlægsmidler i 4. kvartal 2027.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i juni 2030 og ibrugtaget (afleveret) i juni 2031.

Initiativ 1, scenarie 2. Anlæg af Nørregade
Dette scenarie omfatter tiltagene beskrevet under "Nørregade" i scenarie 1 med den ændring, at cykelgaden føres helt ned til krydset ved Gammeltorv, og fortovene udvides på hele Nørregade. Ændringen skyldes, at der i dette scenarie ikke lægges en samlet granitpladsbelægning på kørebanen foran Vor Frue Kirke, på Dyrkøb og i Studiestræde.

Afsættes midler til dette scenarie med Budget 2026, er der risiko for, at den nyanlagte cykelgade og de udvidede fortove foran Vor Frue Kirke skal opbrydes igen, såfremt projektet i scenarie 3 besluttes ved fremtidige budgetforhandlinger.

Der skal som en konsekvens af scenariet afsættes 0,1 mio. kr. årligt til afledt drift. Midlerne går til drift og vedligeholdelse af byinventar samt øget renhold.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af resterende anlægsmidler i 2. kvartal 2027.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i oktober 2029 og ibrugtaget (afleveret) i marts 2030.

Initiativ 1, scenarie 3. Anlæg på pladsen omkring Vor Frue Kirke
Dette scenarie omfatter tiltagene beskrevet i scenarie 1 om pladsen omkring Vor Frue Kirke – nye anlæg på Dyrkøb og Bispetorvet.

Der skal som en konsekvens af scenariet afsættes 0,7 mio. kr. årligt til afledt drift. Midlerne går til pleje af beplantning, drift og vedligeholdelse af byinventar samt øget renhold.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af resterende anlægsmidler i 4. kvartal 2027.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i april 2030 og ibrugtaget (afleveret) i juni 2031.

Tilvalg 1 til scenarie 1 og 3. Vandelement/springvang
Tilvalget indeholder et vandelement i Dyrkøb, der understøtter pladsens nye funktion som et sted med fokus på ro og sanselige oplevelser uden kommercielt ophold. Under vandelementet vil der være et underjordisk teknikkammer på 20 m^2.

Der skal som konsekvens af tilvalget afsættes 0,2 mio. kr. årligt til afledt drift. Midlerne går til drift og vedligeholdelse af vandelementet.

Tilvalget ibrugtages sammen med det øvrige initiativ 1. Ibrugtagning afhænger således af valg af scenarie.

Tilvalg 2 til scenarie 1 og 2. Rød asfalt i Nørregade
Med dette tilvalg til scenarie 1 og 2 udlægges rød asfalt i Nørregade. Dette tilvalg vil medføre et udtryk svarende til det, der anlægges på cykelgaden i Stefansgade (TMU 07.04.2025).

Rød asfalt i Nørregade lever ikke op til beslutningen fra Byrums- og Trafikplanen for Middelalderbyen om, at der generelt skal anvendes belægninger og materialer, der passer til området, og som allerede findes i området. Specifikt er nævnt asfalt, klassiske københavnerfortove og brolægning. Samtidig indgår Nørregade som en del af et samlet flagskibsprojekt, der også omfatter Frue Plads og Dyrkøb, og det anbefales at der skabes en æstetisk sammenhæng på tværs af projektets enkeltdele. Det skal herudover bemærkes, at Middelalderbyen er udpeget som kulturmiljø i Kommuneplan 2024. Det sammenhængende,

irregulære gadenet samt torve, pladser, gårdrum og passager er fremhævet som en bærende værdi for området. Under "sårbarheder" nævnes det, at byrummene er sårbare over for forandringer, herunder tilføjelser af byrumsinventar, skiltning og beplantning, der ikke er tilpasset kvarterets historiske helhedspræg.

Der skal som følge af tilvalget afsættes 0,03 mio. kr. til afledt drift, som går til øget drift af rød asfalt.

Ibrugtagningen følger det valgte scenarie.

Initiativ 2. Anlæg af flagskibsprojekt B (Skindergade, Vestergade og Gammeltorv)
Med dette initiativ anlægges hele flagskibsprojekt B, hvilket omhandler Skindergade, Vestergade og Gammeltorv.

Skindergade
Med initiativet vil fortovene på Skindergade blive udvidet, hvor det er muligt. Det vurderes kun at kunne ske i begrænset omfang, da gaden er relativt smal. Der sikres vigearealer, så køretøjer kan passere hinanden. Læssepladser til tunge køretøjer opretholdes. Fodgængerovergangen, der i dag forbinder Fiolstræde med Jorcks Passage, suppleres med en hævet flade i granit, så den kørende trafik må sætte farten ned, og fodgængere får bedre mulighed for at krydse Skindergade. Som en del af projektet omfordeles inventaret i Kejsergade, så indgangen til Gråbrødretorv forbedres for fodgængere. Der anlægges gennemgående fortovsforløb over sidegaderne til Skindergade, og de eksisterende fodgængerovergange suppleres med fartdæmpende tiltag.

Skindergade fungerer som blandet transit- og handelsgade og er især præget af butikker. Gaden har mange fodgængere og cyklister, og især fodgængerne har i dag trange kår på gadens smalle fortove.

Vestergade
I Vestergade forbedres forholdene for fodgængere med anlæg af bredere fortove, hvor det er muligt. Det vurderes kun muligt i begrænset omfang, da gaden er meget smal. Vestergade fungerer som transitgade i området for både bilister, cyklister og fodgængere og har i dag status som cykelgade. Samtidig er gaden præget af barer og restauranter med tilhørende natteliv.

Gammeltorv
Med initiativet udvides granitpladsbelægningen. Projektet understøtter, at Gammeltorv anvendes til ophold af ikke-kommerciel karakter og give gode muligheder for, at fodgængere kan passere over pladsen. Konkrete ændringer på pladsen afdækkes i projekteringsfasen. Der skal desuden undersøges, om der kan ryddes op i cykelparkeringen på pladsen og undersøges, hvordan der i projektet på anden vis kan sikres mod terror. Gammeltorv skal have et grønnere præg og mere attraktive muligheder for ophold særligt omkring springvandet Caritasbrønden, der er omdrejningspunktet for pladsen. Pladsens nordvestlige del indrettes med enkeltstående træer, der placeres under hensyn til sigtelinjen fra Nørregade mod Domhuset på Nytorv.

Der skal som konsekvens af projektet afsættes 0,2 mio. kr. årligt til afledt drift. Midlerne går til pleje af beplantning, drift og vedligeholdelse af byinventar samt øget renhold.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af resterende anlægsmidler i 4. kvartal 2027.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i maj 2029 og ibrugtaget (afleveret) i juni 2030.

Tilvalg 3 til initiativ 2. Rød asfalt i Vestergade
Dette tilvalg vil muliggøre, at der udlægges rød asfalt i Vestergade, hvis initiativ 2, vælges. Dette tilvalg vil bidrage til medføre et mere ensartet udtryk i cykelgader fremover.

Rød asfalt i Vestergade lever ikke op til beslutningen fra byrums- og trafikplan for Middelalderbyen om, at der generelt skal anvendes belægninger og materialer, der passer til området, som beskrevet under tilvalg til scenarie 1 og 2.

Der skal som følge af tilvalget afsættes 0,02 mio. kr. til afledt drift, som går til øget drift af rød asfalt.

Ibrugtagningen følger Initiativ 2.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativ 1 (uanset scenarie) og initiativ 2 har ikke konsekvenser for antallet af cykel- eller parkeringspladser.

Med scenarie 1 og 3 forventes der at blive plantet 5-10 træer ifm. begrønning af Dyrkøb. Med initiativ 2 forventes der at blive plantet 2-6 nye træer på Gammeltorv.

Konsekvenser for træer

Scenarie/Initiativ	Træer i projektområdet før anlægsprojekt	Forventet antal træer, der fældes	Forventet antal nye træer, der plantes	Forventet antal træer i projektområdet efter anlægsprojekt
Initiativ 1, Scenarie 1	29	0	5-10	34-39
Initiativ 1, Scenarie 3	29	0	5-10	34-39
Initiativ 2	1	0	1-5	2-6

Økonomi
I Budget 2024 blev afsat bevilling til foranalyse af flagskibsprojekterne A og B. Da det ikke vurderes nødvendigt at gennemføre foranalyserne, men det er muligt at gå direkte til anlæg, omdisponeres bevillingen fra foranalysen til anlægsprojekterne. Med vedtagelsen af budgetnotatet annulleres foranalysen således.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, initiativ 1, scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**I alt**
Scenarie 1, initiativ 1. Anlæg af hele flagskibsprojekt A (Nørregade, Dyrkøb og Bispetorvet)								
- Anlæg	Anlæg	2.495	2.710	9.875	19.880	8.900		43.860
- Afledt drift og vedligehold	Service					433	866	1.299
Udgifter i alt, initiativ 1, scenarie 1		**2.495**	**2.710**	**9.875**	**19.880**	**9.333**	**866**	**45.159**
Tilvalg 1 til scenarie 1, Vandelement på Dyrkøb								
- Anlæg	Anlæg	350	350	400	3.150	3.050		7.300
- Afledt drift og vedligehold	Service					104	208	312
Udgifter i alt, tilvalg 1		**350**	**350**	**400**	**3.150**	**3.154**	**208**	**7.612**

Tilvalg 2 til scenarie 1, rød asfalt på Nørregade								
- Anlæg	Anlæg	100	100	100	1.409			1.709
- Afledt drift og vedligehold	Service				5	31	31	67
Udgifter i alt, tilvalg 2		**100**	**100**	**100**	**1.414**	**31**	**31**	**1.776**
Initiativ 2. Anlæg af hele flagskibsprojekt B								
- Anlæg	Anlæg	1.205	1.200	7.850	1.305			11.560
- Afledt drift og vedligehold	Service				100	191	191	482
Udgifter i alt, initiativ 2		**1.205**	**1.200**	**7.850**	**1.405**	**191**	**191**	**12.042**
Tilvalg 3 til initiativ 2, rød asfalt på Vestergade								
- Anlæg	Anlæg	100	100	942				1.142
- Afledt drift og vedligehold	Service			10	20	20	20	70
Udgifter i alt, tilvalg 3		**100**	**100**	**952**	**20**	**20**	**20**	**1.212**
Omdisponering af bevilling til foranalyse	Anlæg						**-3.901**	**-3.901**
Udgifter i alt		**4.250**	**4.460**	**19.177**	**25.869**	**12.729**	**-2.583**	**63.900**

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, initiativ 1, scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**I alt**
Scenarie 2, initiativ 1. Anlæg på Nørregade							
- Anlæg	Anlæg	1.200	1.120	6.715	6.860	100	15.995
- Afledt drift og vedligehold	Service				30	120	150
Udgifter i alt, initiativ 1, scenarie 2		**1.200**	**1.120**	**6.715**	**6.890**	**220**	**16.145**
Tilvalg 2 til scenarie 2, rød asfalt på Nørregade							
- Anlæg	Anlæg	100	100	100	1.409		1.709
- Afledt drift og vedligehold	Service				5	31	36
Udgifter i alt, tilvalg 2		**100**	**100**	**100**	**1.414**	**31**	**1.745**
Initiativ 2. Anlæg af hele flagskibsprojekt B							
- Anlæg	Anlæg	1.205	1.200	7.850	1.305		11.560
- Afledt drift og vedligehold	Service				100	191	291
Udgifter i alt, initiativ 2		**1.205**	**1.200**	**7.850**	**1.405**	**191**	**11.851**
Tilvalg 3 til initiativ 2, rød asfalt på Vestergade							
- Anlæg	Anlæg	100	100	942			1.142
- Afledt drift og vedligehold	Service			10	20	20	50
Udgifter i alt, tilvalg 3		**100**	**100**	**952**	**20**	**20**	**1.192**
Omdisponering af bevilling til foranalyse						**-3.901**	**-3.901**
Udgifter i alt		**2.605**	**2.520**	**15.617**	**9.729**	**-3.437**	**27.032**

Tabel 3. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, initiativ 1, scenarie 3

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**I alt**
Scenarie 3, initiativ 1. Anlæg på pladsen omkring Vor Frue Kirke								
- Anlæg	Anlæg	1.500	1.400	1.400	16.350	8.650		29.300
- Afledt drift og vedligehold	Service					550	733	1.283
Udgifter i alt, initiativ 1, scenarie 3		**1.500**	**1.400**	**1.400**	**16.350**	**9.200**	**733**	**30.583**
Tilvalg til scenarie 3, Vandelement på Dyrkøb								
- Anlæg	Anlæg	350	350	400	3.150	3.050		7.300
- Afledt drift og vedligehold	Service					104	208	312
Udgifter i alt, tilvalg		**350**	**350**	**400**	**3.150**	**3.154**	**208**	**7.612**
Initiativ 2. Anlæg af hele flagskibsprojekt B								
- Anlæg	Anlæg	1.205	1.200	7.850	1.305			11.560
- Afledt drift og vedligehold	Service				100	191	191	482
Udgifter i alt, initiativ 2		**1.205**	**1.200**	**7.850**	**1.405**	**191**	**191**	**12.042**
Tilvalg 3 til initiativ 2, rød asfalt på Vestergade								
- Anlæg	Anlæg	100	100	942				1.142
- Afledt drift og vedligehold	Service			10	20	20	20	70
Udgifter i alt, tilvalg 3		**100**	**100**	**952**	**20**	**20**	**20**	**1.212**
Omdisponering af bevilling til foranalyse							**-3.901**	**-3.901**
Udgifter i alt		**3.155**	**3.050**	**10.602**	**20.925**	**12.565**	**-2.747**	**47.548**

Klimapåvirkning

Tabel 4 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Initiativ 1, scenarie 1	Udfyldes kun ved bygger	Udfyldes kun ved bygger	177,3- 226,4
Initiativ 1, scenarie 2	Udfyldes kun ved bygger	Udfyldes kun ved bygger	18,7 – 34,1
Initiativ 1, scenarie 3	Udfyldes kun ved bygger	Udfyldes kun ved bygger	158,6- 192,3
Tilvalg 1 (vandelement)	Udfyldes kun ved bygger	Udfyldes kun ved bygger	4,3 – 7,7
Tilvalg 2, Nørregade (rød asfalt)	Udfyldes kun ved bygger	Udfyldes kun ved bygger	27,1 – 45,1
Initiativ 2	Udfyldes kun ved bygger	Udfyldes kun ved bygger	9,4 – 25,4
Tilvalg 3, Vestergade (rød asfalt)	Udfyldes kun ved bygger	Udfyldes kun ved bygger	16,6 – 27,5

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet i begge initiativer (uanset scenarie) er kompliceret, og der er derfor afsat 10 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg. Initiativerne ligger i Middelalderbyen, og der er stor risiko for arkæologiske fund og uforudsete fredningsforhold. Disse forhold afdækkes tidligt i projektfasen.

Der er ikke afsat risikotillæg til tilvalg 2 og 3 vedr. rød asfalt.

Tidligere afsatte midler

I Budget 2021 blev der afsat 9,0 mio. kr. til "Mindre biltrafik i Middelalderbyen", herunder byrumsforsøg (5,0 mio. kr.), erhvervsanalyse (1,0 mio. kr.) og udarbejdelse af Byrums- og Trafikplan for Middelalderbyen (3,0 mio. kr.). I Budget 2023 blev der afsat 16,3 mio. kr. bl.a. til omdannelse af 600 bilparkeringspladser og flytning og etablering af cykelparkering. I Budget 2024 blev der afsat 5,2 mio. kr. til en foranalyse og dispositionsforslag for flagskibsprojekterne A og B (4,1 mio.kr.), anvendelse af private parkeringsanlæg til cykelparkering (0,3 mio. kr.). I Budget 2025 blev der afsat 16,9 mio. kr. til etablering af midlertidige byrumstiltag på de bilparkeringspladser, der er blevet nedlagt i Middelalderbyen.

1.000 kr., løbende p/l	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Budgetaftale 2021	8.500	500						
Budgetaftale 2023			2.150	8.000	6.150			
Budgetaftale 2024				3.250	1.950			
Budgetaftale 2025					1.617	3.825	6.916	4.540
Afsatte midler i alt	**8.500**	**500**	**2.150**	**11.250**	**9.717**	**3.825**	**6.916**	**4.540**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 5. Udgifter på alle styringsområder initiativ 1, scenarie 1

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	2030	2031	I alt	*
Anlægsudgifter										
- Projektering, initiativ 1, scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.240	1.440	875	400	200		4.155	2.680*
- Udførsel, initiativ 1, scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg			7.450	18.700	8.050		34.200	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1, scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.255	1.270	1.550	780	400		5.255	2.525*
- Evaluering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg					250		250	
- Projektering, tilvalg 1 til scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	300	300	300	200	200		1.300	1.870*
- Udførsel, tilvalg 1 til scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg				2.600	2.500		5.100	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 1 til scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	100	350	350		900	100*
- Projektering, tilvalg 2 til scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50	50			200	100*
- Udførsel, tilvalg 2 til scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg				1.309			1.309	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 2 til scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50	50			200	100*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	500	575	200				1.275	1.075*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			6.750	1.000			7.750	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	705	625	900	105			2.335	1.330*
- Evaluering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg				200			200	
- Projektering, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50				150	100*

- Udførsel, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			842				842	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50				150	100*
Omdisponering af bevilling til foranalyse	TMU	2000 – Ordinær anlæg						-3.901	-3.901	
Anlægsudgifter i alt			**4.250**	**4.460**	**19.167**	**25.744**	**11.950**	**-3.901**	**61.670**	**9.980***
Serviceudgifter										
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 1, scenarie 1	TMU	1000 – Ordinær drift					433	866	1.299	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 1 til scenarie 1	TMU	1000 – Ordinær drift					104	208	312	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 2 til scenarie 1	TMU	1000 – Ordinær drift				5	31	31	67	
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift				100	191	191	482	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift			10	20	20	20	70	
Serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**10**	**125**	**779**	**1.316**	**2.230**	

Tabel 6. Udgifter på alle styringsområder initiativ 1, scenarie 2

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	2030	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Projektering, initiativ 1, scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	625	370	155	50		1.200	995*
- Udførsel, initiativ 1, scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			6.225	6.225		12.450	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1, scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	575	750	335	335	100	2.095	1.325*
- Evaluering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg				250		250	
- Projektering, tilvalg 2 til scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50	50		200	100*
- Udførsel, tilvalg 2 til scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg				1.309		1.309	

- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 2 til scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50	50		200	100*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	500	575	200			1.275	1.075*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			6.750	1.000		7.750	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	705	625	900	105		2.335	1.330*
- Evaluering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg				200		200	
- Projektering, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50			150	100*
- Udførsel, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			842			842	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50			150	100*
Omdisponering af bevilling til foranalyse	TMU	2000 – Ordinær anlæg					-3.901	-3.901	
Anlægsudgifter i alt			**2.605**	**2.520**	**15.607**	**9.574**	**-3.801**	**26.505**	**5.125***
Serviceudgifter									
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 1, scenarie 2	TMU	1000 – Ordinær drift				30	120	150	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 2 til scenarie 2	TMU	1000 – Ordinær drift				5	31	36	
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift				100	191	291	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift			10	20	20	50	
Serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**10**	**155**	**362**	**527**	

Tabel 7. Udgifter på alle styringsområder initiativ 1, scenarie 3

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	2030	2031	I alt	*
Anlægsudgifter										
- Projektering, initiativ 1, scenarie 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	800	800	800	350	200		2.950	2.400*
- Udførsel, initiativ 1, scenarie 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg				15.500	8.050		23.550	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1, scenarie 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	700	600	600	500	400		2.800	1.900
- Projektering, tilvalg 1 til scenarie 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	300	300	300	200	200		1.300	900*
- Udførsel, tilvalg 1 til scenarie 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg				2.600	2.500		5.100	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 1 til scenarie 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	100	350	350		900	200*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	500	575	200				1.275	1.075*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			6.750	1.000			7.750	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	705	625	900	105			2.335	1.330*
- Evaluering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg				200			200	
- Projektering, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50				150	100*
- Udførsel, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			842				842	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50				150	100*
Omdisponering af bevilling til foranalyse	TMU	2000 – Ordinær anlæg						-3.901	-3.901	
Anlægsudgifter i alt			**3.155**	**3.050**	**10.592**	**20.805**	**11.700**	**-3.901**	**45.401**	**8.005***

Serviceudgifter										
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 1, scenarie 3	TMU	1000 – Ordinær drift					550	733	1.283	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 1 til scenarie 3	TMU	1000 – Ordinær drift					104	208	312	
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift				100	191	191	482	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 3 til initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift			10	20	20	20	70	
Serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**10**	**120**	**865**	**1.152**	**2.147**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Initiativ 1: Nørregade, Dyrkøb og Bispetorvet Initiativ 2: Vestergade, Skindergade og Gammeltorv									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

Annullering af ni anlægsprojekter (TMU 16.06.2025)
Cykelfokus 2024 (BR 4.12.2023)

TM095 Måling af miljøfremmede stoffer i badevandet

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Dette budgetnotat indeholder tre scenarier med et prøvetagningsprogram til målinger af miljøfremmede stoffer i badevandet.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,4 mio. kr. årligt til scenarie 1 om prøvetagning på fire badesteder (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,8 mio. kr. årligt til scenarie 2 om prøvetagning på otte badesteder (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2 mio. kr. kr. årligt til scenarie 3 om prøvetagning på alle 19 eksisterende badesteder (service).

Scenarierne er gensidigt udelukkende.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om varige midler til måling af miljøfremmede stoffer i badevandet.

I forbindelse med Overførselssagen 2024-2025 blev der afsat finansiering til et prøvetagningsprogram fra juni 2025 og året ud på otte badesteder.

Indhold

Budgetnotatet indeholder tre scenarier for månedlige prøvetagninger ved badesteder. Scenarierne er forslag til forskellige skaleringer ift. antal badesteder, hvor der skal foretages prøvetagninger. Forvaltningen anbefaler dog ikke at nedskalere yderligere, end hvad der fremgår i scenarie 1, hvis der skal være grundlag for at kunne vurdere noget mere generelt om badevandskvaliteten.

Vandprøverne foretages én gang om måneden hele året og analyseres for 48 metaller og miljøfremmede stoffer, herunder 24 PFAS-stoffer jf. bilag 1. Ved at måle hele året på hvert badested fås det fagligt mest solide datagrundlag til vurderingen af den gennemsnitlige badevandskvalitet med hensyn til tungmetaller og miljøfremmede stoffer på det enkelte badested.

Forvaltningen vil løbende evaluere prøvetagningsprogrammet med henblik på eventuel justering af analyseparametrene og antallet af prøvelokaliteter.

Scenarie 1. Månedligt prøvetagningsprogram ved fire badesteder
Med dette scenarie tages der prøver ved fire badesteder én gang månedligt hele året. Forvaltningen vurderer, at fire målesteder vil give et repræsentativt billede af badevandskvaliteten på de pågældende badesteder, men at det vil være svært at sige noget generelt om badevandskvaliteten mht. tungmetaller og miljøfremmede stoffer på resten af badestederne.

Forvaltningen anbefaler, at prøvetagningsstederne varierer fra år til år, så der, med det antal badesteder (19 stk.) der er i 2025, vil være taget prøver ved samtlige badesteder efter ca. 5 år.

Scenarie 2. Månedligt prøvetagningsprogram ved otte badesteder
Med dette scenarie tages der prøver ved otte badesteder én gang månedligt hele året. Forvaltningen vurderer, at otte målesteder fordelt i havnen og Øresund vil give et repræsentativt billede af den generelle badevandskvalitet samt vandkvaliteten på de udvalgte badesteder.

Forvaltningen anbefaler, at prøvetagningsstederne varierer fra år til år, så der, med det antal badesteder (19 stk.) der er i 2025, vil være taget prøver ved samtlige badesteder efter ca. 3 år.

Scenarie 3. Månedligt prøvetagningsprogram ved alle 19 badesteder
Med dette scenarie tages der prøver ved alle 19 badesteder én gang månedligt hele året. Ved at måle ved alle badestederne hver måned vil det være muligt at detektere eventuelle permanente forureninger, som påvirker vandkvaliteten ved de pågældende badesteder.

Det er muligt at nedskalere indsatsen til færre badesteder, hvilket dog vil have den effekt, at eventuelle permanente forureninger ikke vil blive detekteret på de badesteder, hvor der ikke måles.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Udvalg**	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Prøvetagning og analyser ved fire badesteder	TMU	Service	414	414	414	414	1.656
Udgifter i alt, scenarie 1			**414**	**414**	**414**	**414**	**1.656**

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Udvalg**	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Prøvetagning og analyser ved otte badesteder	TMU	Service	826	826	826	826	3.304
Udgifter i alt, scenarie 2			**826**	**826**	**826**	**826**	**3.304**

Tabel 3. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 3

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Udvalg**	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Prøvetagning og analyser ved alle 19 badesteder	TMU	Service	1.962	1.962	1.962	1.962	7.848
Udgifter i alt, scenarie 3			**1.962**	**1.962**	**1.962**	**1.962**	**7.848**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler

Der blev med Overførselssagen 2024-2025 afsat 0,5 mio. kr. til månedlig prøvetagning ved otte badesteder i juni til december 2025.

1.000 kr., løbende p/l	**2025**
Overførselssagen 2024-25	475
Afsatte midler i alt	475

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 4. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 1

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter								
- Prøvetagninger ved fire badesteder	TMU	1000 – Ordinær drift	U	414	414	414	414	1.656
Serviceudgifter i alt				**414**	**414**	**414**	**414**	**1.656**

Tabel 5. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 2

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter								
- Prøvetagninger ved otte badesteder	TMU	1000 – Ordinær drift	U	826	826	826	826	3.304
Serviceudgifter i alt				**826**	**826**	**826**	**826**	**3.304**

Tabel 6. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 3

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter								
- Prøvetagninger ved alle 19 badesteder	TMU	1000 – Ordinær drift	U	1.962	1.962	1.962	1.962	7.848
Serviceudgifter i alt				**1.962**	**1.962**	**1.962**	**1.962**	**7.848**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☒	Amager Øst	☒	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☒	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☒		
Adresse	Områder i havnen og Øresund										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

Medlemsforslag om målinger af miljøfremmede stoffer i badevandet | Københavns Kommune (BR 22.06.23)
Målinger af miljøfremmede stoffer i badevandet | Københavns Kommune (TMU 04.12.2023)

Bilag

Bilag 1. Overblik over analyseparametre

Bilag 1. Overblik over analyseparametre

Nedenstående tabel viser de foreslåede analyseparametre.
Det vurderes at være relevant at analysere for en række metaller og miljøfremmede stoffer, der kan findes i havvandet.

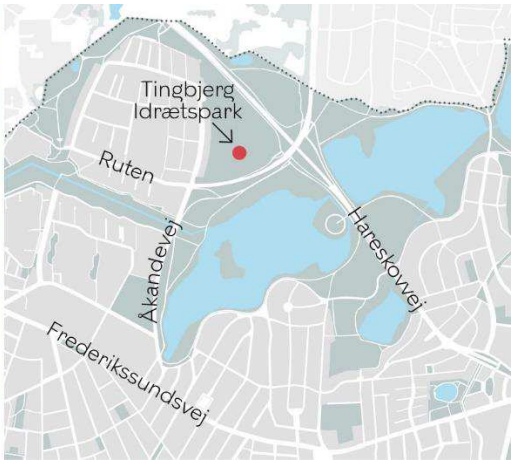
Tabel 1. Parametre, der skal analyseres for

Opløst arsen*
Totalt arsen
Opløst barium*
Totalt barium
Opløst – bly*
Total bly
Opløst cadmium*
T - cadmium
Opløst chrom*
T - chrom
Opløst kobber*
T- kobber
Opløst nikkel*
T - nikkel
Opløst-kviksølv*
T- kviksølv
Opløst strontium*
T - strontium
Opløst zink
T- Zink
Opløst vanadium*
T - vanadium
Bispenol A
nonylphenol
24 PFAS-stoffer
Acenaphten
Acenaphthylen
Benz(a)anthracen
Chrysen/Triphenylen
Fluoren
Phenanthren
Fluoranthen
Pyren
Benz(a)pyren
Benzen
Toluen
Ethylbenzen
Xylener (o-m-p)

*PRØVERNE SKAL ANALYSERES EFTER FILTRERING IGENNEM ET 0,45 µM FILTER

TM209 Foranalyse af sikre idrætsveje ved Tingbjerg Idrætspark

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	X
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en foranalyse, der skal undersøge mulighederne for at skabe sikre idrætsveje til en kommende ny multihal placeret i Tingbjerg.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,4 mio. kr. til en foranalyse af sikre idrætsveje til den kommende Tingbjerg Multihal (anlæg).

Baggrund

Borgerrepræsentationen henviste den 19. juni 2025 finansiering af løsning af parkeringsbehovet ved den kommende Tingbjerg Multihal, herunder etablering af halvdelen af parkeringspladserne i konstruktion og den anden halvdel i terræn til forhandlingerne om Budget 2026. Dette budgetnotat anses som et første skridt ift. at levere på Borgerrepræsentationens beslutning. Dette da en foranalyse af de omkringliggende veje ift. trafiksikkerhed vil være med til at afklare de trafikmæssige udfordringer og dermed kunne afhjælpe nogle af de kommende problemer forud for en mere konkret undersøgelse af parkeringsbehovet og løsninger herpå.

Den A.P. Møllerske Støttefond har i december 2023 bevilliget midler til en Multihal i Tingbjerg Idrætspark, som skal stå færdig ultimo 2030. Københavns Kommune har med Overførselssagen 2023-2024 reserveret midler til medfinansiering af multihallen samt opgradering af Tingbjerg Idrætsparks udearealer. Den A.P. Møllerske Støttefond er i opstarten af en arkitektkonkurrence for den nye Multihal samt de omkringliggende arealer. Arkitektkonkurrencen forventes færdig i første kvartal 2026.

Indhold

Dette budgetnotat indeholder en foranalyse, der skal afdække mulighederne for at etablere trygge og sikre idrætsveje til Tingbjerg Idrætspark. Det er nødvendigt med denne foranalyse som et af de første skridt i etableringen af en funktionel Tingbjerg Multihal. Et andet skridt er den igangsatte arkitektkonkurrence for multihallen ultimo 2025. Først frem mod foråret 2026, hvor resultatet af arkitektkonkurrencen foreligger, vil lokation og ressort for de parkeringsfaciliteter, som henvisningen fra Borgerrepræsentationen gik på, være afklaret, og der vil herefter, ved Overførselssagen 2025-2026, være grundlag for at søge finansiering til en håndtering af de forventede parkeringsudfordringer, eventuelt ved en foranalyse. Ressort for udførsel af p-anlæg kan således afhænge af den lokation, som der peges på.

Det er imidlertid nødvendigt at igangsætte foranalyse af sikre idrætsveje allerede ved Budget 2026, såfremt disse skal være færdigetableret, når Multihallen skal stå færdig i 2030.

Foranalysen vil undersøge de trafikale forhold udenfor matriklen og dækker således adgangsveje fra Ruten, cykelforhold på Ruten, samt nødvendige øvrige tilslutninger til sti- og vejnettet i Tingbjerg. Foranalysen skal afdække alle typer trafikanter, for at sikre den bedste helhedsløsning for området samt for multihallen og Tingbjerg Idrætsparks mangfoldige aktivitetsudbud.

Foranalysen koordineres med projektet for multihallen og opgraderingen af udearealerne.

Foranalysens resultater forelægges Teknik- og Miljøudvalget forventeligt i 2. kvartal 2027. Det er en forudsætning for tidsplanen, at arkitektkonkurrencen er færdig som forventet i første kvartal 2026. Såfremt arkitektkonkurrencen forsinkes, forsinkes denne foranalyse tilsvarende.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Foranalyse	Anlæg	900	450			1.350
Udgifter i alt		**900**	**450**	**0**	**0**	**1.350**

Risikovurdering

Der er tale om en foranalyse, og der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	500	250			750	750*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	400	200			600	600*
Anlægsudgifter i alt			**900**	**450**	**0**	**0**	**1.350**	**1.350***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☒	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Område v/ Tingbjerg Idrætspark										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		X

Henvisninger

Arkitektkonkurrence for Tingbjerg Multihal og rammer for organisering, Brønshøj-Husum (BR 19.06.25)

TM242 Overdækning af Øresunds- og Helsingørmotorvejen, tekst

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder to hensigtserklæringer om hhv. finansiering af overdækning af Øresunds- og Helsingørmotorvejen og etablering af konsortium vedr. overdækning af Øresundsmotorvejen.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om hensigtserklæring vedr., at finansiering af videre arbejde ifm. overdækning af Øresunds- og Helsingørmotorvejen henvises til forhandlingerne om Overførselssagen 2025-2026.
- Der skal træffes beslutning om hensigtserklæring vedr., at Teknik- og Miljøforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen søger at etablere et konsortium med relevante interesserede parter ifm. Øresundsmotorvejen, samt at finansiering af ekstern rådgivning i forbindelse med konsortiet henvises til forhandlingerne om Overførselssagen 2025-2026.

Baggrund

Der er bestilt et budgetnotat til forhandlingerne om Budget 2026 på to hensigtserklæringer vedr. overdækning af Øresunds- og Helsingørmotorvejen. Den ene vedr. henvisning af finansiering af det videre arbejde pba. resultater fra foranalyser til Overførselssagen 2025-2026. Den anden vedr. etablering af konsortium med relevante parter vedr. overdækning af Øresundsmotorvejen.

Til Budget 2024blev der bevilliget midler til to foranalyser vedr. hhv. overdækning af Øresundsmotorvejen og Helsingørmotorvejen. De to foranalyser afrapporteres begge til Teknik- og Miljøudvalget forventeligt primo 2026.

Indhold

Budgetnotatet indeholder to hensigtserklæringer vedr. det videre arbejde med overdækning af Øresunds- og Helsingørmotorvejen. De to hensigtserklæringer kan vedtages hver for sig og samlet.

Initiativ 1. Hensigtserklæring vedr. finansiering af videre arbejde med overdækning
Initiativet indeholder et forslag til hensigtserklæring vedr. finansiering af det videre arbejde med overdækning af Øresunds- og Helsingørmotorvejen.

Forslag til hensigtserklæring:

"Parterne er enige om, at der skal arbejdes videre med overdækning af Øresunds- og Helsingørmotorvejen, og at finansiering af det videre arbejde med udgangspunkt i resultaterne af foranalyserne herom henvises til forhandlingerne om Overførselssagen 2025-2026."

Initiativ 2. Hensigtserklæring vedr. etablering af konsortium ifm. videre arbejde med overdækning af Øresundsmotorvejen
Initiativet indeholder et forslag til hensigtserklæring vedr. etablering af konsortium med alle interesserede relevante parter ifm. det videre arbejde med overdækning af Øresundsmotorvejen. Teknik- og Miljøforvaltningen vil være tovholder på at danne konsortium, men vil inddrage Økonomiforvaltningen i arbejdet.

Der vil skulle afsættes midler til rådgivning i forbindelse med arbejdet i konsortiet.

Forslag til hensigtserklæring:

"Parterne er enige om, at der ifm. det videre arbejde med overdækning af Øresundsmotorvejen skal søges etableret et konsortium med alle relevante interesserede parter, herunder Sund & Bælt, Vejdirektoratet, Banedanmark, By & Havn, Tårnby Kommune. Teknik- og Miljøforvaltningen skal i samarbejde med Økonomiforvaltningen gå i dialog med relevante parter mhp. at danne konsortium i 2026. Finansiering af ekstern rådgivning i forbindelse med konsortiet henvises til forhandlingerne om Overførselssagen 2025-2026"

Tidligere afsatte midler

Der blev ved Overførselssagen 2021-2022 afsat 1,7 mio. kr. til en foranalyse, som skal afdække mulighederne for en overdækning af Øresundsmotorvejen på hele strækningen eller på delstrækninger i Københavns Kommune i dialog med Tårnby Kommune og andre interessenter.

Der blev ved Budget 2024 afsat 2,2 mio. kr. til Videre undersøgelse af en overdækning af Øresundsmotorvejen.

Der blev ved Overførselssagen 2023-2024 afsat 2,0 mio. kr. til Foranalyse af en overdækning af Helsingørmotorvejen

1.000 kr., løbende p/l	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Overførselssagen 2021-22	860	860		
Budgetaftale 2024			1.100	1.100
Overførselssagen 2023-24			1.000	1.000
Afsatte midler i alt	**860**	**860**	**2.100**	**2.100**

Administrativt bilag

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☒	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☒		
Adresse		Øresundsmotorvejen og Helsingørmotorvejen									

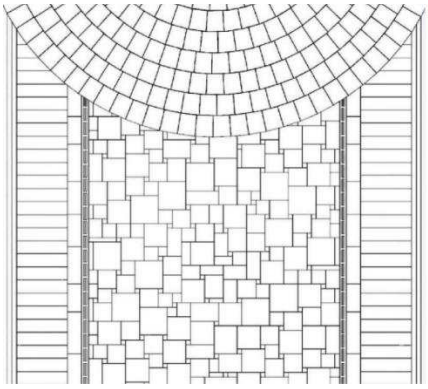
Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		X

Henvisninger

Teknik og Miljøudvalget er orienteret om midtvejsstatus på forundersøgelsen af en overdækning af Øresundsmotorvejen – se statusnotat:
https://www.kk.dk/sites/default/files/2025-04/09.04.25%20-%20Orienteringsnotat%20om%20Status%20p%C3%A5%20Forunders%C3%B8gelse%20Fase%202%20af%20Overd%C3%A6kning%20af%20%C3%98resundsmotorvejen.pdf

TM154 Realisering af kunstprojekt på Frederiksberggade (Strøget), tekst

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring, hvor kommunal finansiering til kunstnerisk projekt på Frederiksberggade henvises til forhandlingerne om Overførselssagen 25/26.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om en hensigtserklæring om, at finansiering af kunstprojekt på Frederiksberggade henvises til forhandlingerne om Overførselssagen 2025-2026

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat på en hensigtserklæring om at afsætte midler til et kunstnerisk projekt på Frederiksberggade. Forudsætningen for kommunal finansiering er, at der opnås ekstern finansiering til den resterende del af projektet.

Teknik- og Miljøudvalget besluttede på udvalgsmødet den 16. juni 2025 at ændre og udvide projektet om opgradering af Frederiksberggade (Strøget), som der blev afsat 8,5 mio. kr. til ved Budget 2022, til et kunstnerisk projekt, såfremt ekstern finansiering tilvejebringes, og projektet gøres realiserbart.

Indhold

Foreningen Business Improvement District Frederiksberggade (BID Frederiksberggade) har udarbejdet et skitseforslag for et kunstnerisk projekt kaldet "Blomsterskolen". Forslaget består af en kunstnerisk gågadebelægning, to tre meter høje vaser med beplantning til opstilling i hver ende af Frederiksberggade, beplantning i form af blåregn op ad bygningerne og henover krydset som et tag ved Kattesundet samt indretning af en skole/butik til kreative og kunstneriske initiativer.

Med budgetnotatet vedtages hensigtserklæring om, at finansieringen af kunstprojektet henvises til forhandlingerne om Overførselssagen 2025-2026. Dette under forudsætning af, at der foreligger bindende tilsagn om ekstern medfinansiering på den resterende den af den manglende finansiering af projektet senest den 1. marts 2026.

Forslag til hensigtserklæring:

"Partnerne er enige om, at finansiering af det kunstneriske projekt på Frederiksberggade (Strøget) henvises til forhandlingerne om Overførselssag 2025/2026. Projektet skal etableres i forbindelse med projektet om opgradering af Frederiksberggade (Strøget). Det er en forudsætning, at der senest den 1. marts 2026 foreligger bindende tilsagn om ekstern medfinansiering.

Tidligere afsatte midler

Der blev ved Budget 2022 afsat 0,6 mio. kr. i anlæg til en foranalyse og 7,9 mio. kr. til anlæg af opgradering af Frederiksberggade.

1.000 kr., løbende p/l	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Budgetaftale 2022		594	509	4.366	2.997	
Afsatte midler i alt	**0**	**594**	**509**	**4.366**	**2.997**	**0**

Administrativt bilag

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Frederiksberggade									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		X

Henvisninger

Ændring af projekt om opgradering af Frederiksberggade (Strøget) til kunstnerisk projekt, Indre By | Københavns Kommune

TM245 Kraftværksparken Enghave Brygge, tekst

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé
Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring vedr. det videre arbejde med anlæg af en ny park på arealet ved H.C. Ørstedgrunden.

Baggrund
Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat på en hensigtserklæring vedr. det videre arbejde med Kraftværksparken.

Parken indgår i LP 494 Enghave Brygge og skal ligge dels på kommunalt ejet grund og dels som en del af de nye boligers grønne områder, ejet af By & Havn.

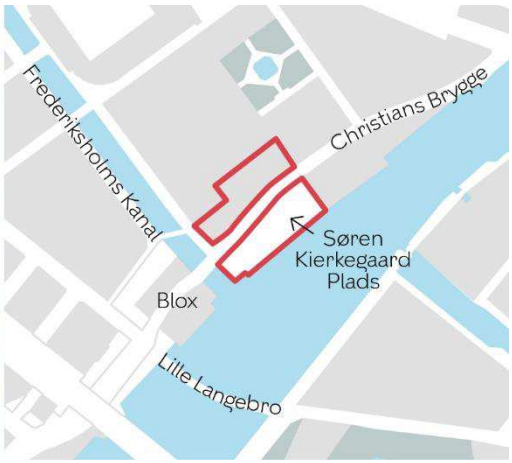
Da HOFORs skybrudsprojekt i området, hvor den kommende park skal ligge, først ventes færdig i 2029, anbefaler forvaltningen at henvise finansieringen til forhandlinger nærmere mulig anlægsstart.

Indhold
Forslag til hensigtserklæring:

"Parterne er enige om, at der skal arbejdes videre med planerne for en park på arealet på H.C. Ørstedgrunden. Finansiering af det videre arbejde henvises til senere forhandlinger om budget."

TM018 Omdannelse af Søren Kierkegaards Plads til et grønt byrum, tekst

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	x
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring om Københavns Kommunes fortsatte engagement i projektet om omdannelse af Søren Kierkegaards Plads til et grønt byrum. Det indebærer, at Københavns Kommune indgår dialog med Kulturministeriet om afklaring af muligheder for en fremtidig ejerskabsmodel, og at evt. efterfølgende finansieringsbehov henvises til kommende budgetforhandlinger.

Beslutningsoplæg

- Der skal træffes beslutning om en hensigtserklæring om Københavns Kommunes fortsatte engagement i projektet om at omdanne Søren Kierkegaards Plads til et grønt byrum.

Baggrund

Ved Overførselssag 2023-2024 blev der bevilget midler til en foranalyse af omdannelsen af Søren Kierkegaards Plads til et grønt byrum. Foranalysen er udført fra juni 2024 til maj 2025, og resultaterne blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 18. august 2025.

Indhold

Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring om, at Københavns Kommune henvender sig til Kulturministeriet med et ønske om at ville omdanne pladsen til et grønt byrum. Økonomiforvaltningen vil med inddragelse af Teknik- og Miljøforvaltningen forestå den videre proces med afklaring af organisering og ejerskabsform.

Foranalysen af Søren Kierkegaards Plads har peget på et potentiale for at omdanne Søren Kierkegaards Plads til et havnerum med særlige grønne, blå og historiske kvaliteter, der kan blive en unik ny lokation i København til gavn for både københavnere og turister. Derudover kan en omdannelse af pladsen bidrage til klimatilpasning af Slotsholmen.

Da Søren Kierkegaards Plads i dag ejes af hhv. Slots- og Kulturstyrelsen, Det Kgl. Bibliotek og Nationalmuseet, som hører under Kulturministeriet, er der med foranalysen også undersøgt mulige ejer- og organisationsformer. Københavns Kommune har været i dialog med grundejerne om mulige modeller, og grundejerne har tilkendegivet, at afklaring om en model for det fremtidige ejerskab skal ske ved dialog og officiel henvendelse til Kulturministeriet. En forudsætning for et videre arbejde med omdannelsen af Søren Kierkegaards Plads til et grønt byrum er, at den fremtidige organiserings- og ejerskabsform afklares. Når denne model er afklaret, kan der rettes henvendelse til fonde om mulig medfinansiering og grundlaget for en arkitektkonkurrence kan udarbejdes.

Forslag til hensigtserklæring:
"Parterne ønsker at gå videre med muligheden for at omdanne Søren Kirkegaards Plads til et grønt byrum og er enige om, at Økonomiforvaltningen med inddragelse af Teknik- og Miljøforvaltningen som det første skal gå i dialog med Kulturministeriet om at afklare en mulig fremtidig ejerskabsmodel. Eventuel finansiering af videre projektering, anlæg og drift af et grønt byrum henvises til senere budgetforhandlinger. Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen vender tilbage med en status og videre proces ved Overførselssagen 2025-2026 eller Budget 2027."

Henvisning

Orientering vedr. afrapportering af foranalyse af Søren Kierkegaards Plads (TMU 18.08.25)

TM002 Genopretning af fysiske værdier i grønne områder (specifik udfordring)

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	x
Bevillingsudløb	
Henvist sag	x
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM091	Nej
TM093	Nej

Resumé

Budgetnotatet indeholder finansiering af en plan for omkostningseffektiv genopretning og rettidigt vedligehold af byens fysiske værdier i kommunens grønne områder og stop for det accelererende forfald. Kortlægningen viser, at hvis kommunen ikke udbedrer genopretningsefterslæbet og imødekommer vedligeholdelsesbehovet, vil genopretningsefterslæbet udgøre ca. 2,6 mia. kr. i 2049.

Beslutning

- Der skal træffes beslutning om at finansiere 28,5 mio. kr. i 2026 og 57 mio. kr. årligt fra 2027-2047 og 52,8 mio. kr. i 2048 til finansiering af en plan for genopretning og vedligeholdelse af byens fysiske værdier i kommunens grønne områder (anlæg).

Baggrund

Der blev i Budget 2025 vedtaget følgende hensigtserklæring: *"Parterne noterer sig, at vedligeholdelsesmodel for genopretning af fysiske værdier i grønne områder kan indgå i forhandlingerne om kommende års budgetter."*

I budget 2025 præsenterede Teknik- og Miljøforvaltningen en genopretningsplan baseret på hensigtserklæringen vedtaget i budget 2023 om at forvaltningen skulle vende retur med en plan: *"Parterne er enige om, at Teknik- og Miljøforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen kortlægger vedligeholdelses- og genopretningsbehovet på byens fysiske værdier i de grønne områder og udarbejder en plan for en omkostningseffektiv genopretning."*. Baggrunden for hensigtserklæringen er, at Teknik- og Miljøforvaltningen i Budget 2019–Budget 2023 har rejst genopretningsprojekter som need to-renovering for 122,5 mio. kr.

I 2023-2025 har forvaltningen ikke rejst akutte renoverings- og genopretningssager, men har arbejdet på at kortlægge den fysiske tilstand og udarbejde en systematisk plan for omkostningseffektiv genopretning. Da der ikke blev afsat finansiering i budget 2025 til genopretningsplanen indgår der til budget 2026 to need to renovering sager, som også er indeholdt i genopretnings- og vedligeholdelsesplanen for de fysiske værdier. Finansieringsbehovet i genopretningsplanen er nedskrevet svarende til finansieringsbehovet i budgetnotaterne.

Hvis der ikke afsættes finansiering til de to need-to sager, opskrives finansieringsbehovet i genopretningsplanen igen tilsvarende. Need to sagerne er beskrevet i følgende budgetnotater:

- TM091 Genopretning af bygninger på kirkegårdsområdet
- TM093 Amager Strand, havn og stensætning

Finansieringsbehovet i genopretningssagen er desuden blevet nedskrevet med udgiften til renoveringen af taget på Bispebjerg Krematorium, da der er fundet en mulighed for takstfinansiering af denne udgift.

Såfremt der ikke afsættes finansiering til en systematisk genopretningsplan, vil de akutte sager blive rejst som need to-sager de kommende år.

Overflytning af genopretningsprojekter til Kultur- og Fritidsudvalget
På grund af ressortfordeling pr. 1. januar 2026 overgår en del af genopretnings- og vedligeholdelsesplanen til Kultur- og Fritidsforvaltningen. Den nærmere fordeling indgår i den igangværende dialog mellem Teknik- og Miljøforvaltningen og Kultur og Fritidsforvaltningen.

Indhold
Mere end halvdelen af de fysiske værdier i kommunens grønne områder er meget slidte eller kraftigt nedbrudte. Hvis ikke der afsættes midler til genopretning, vil elementerne forfalde yderligere, og de grønne områder vil fremstå nedslidte. På flere bygninger og bygværker kan der blive risiko for nedstyrtningsfare og personskade, og der vil inden for de kommende år blive behov for at rejse en række need to-behov jf. bilag 2, hvis der ikke afsættes finansiering til en systematisk genopretningsplan.

Hvis der ikke tilføres tilstrækkelige midler til genopretning af de fysiske værdier i de grønne områder, vil det samlede genopretningsefterslæb blive større, fordi flere fysiske værdier vil blive mere nedslidte. Uden tilstrækkelig finansiering til løbende genopretning, vil efterslæbet således i 2049 udgøre ca. 2,6 mia. kr. Omkostningerne stiger, fordi manglende rettidigt vedligehold kan resultere i, at elementer skal udskiftes og ikke kan renoveres, hvilket medfører en betydelig merudgift.

Det viser en analyse, som Teknik- og Miljøforvaltningen har udført i samarbejde med Økonomiforvaltningen. Analysen består af en kortlægning og tilstandsregistrering af de fysiske værdier, herunder bygninger, bygværker, belægninger og inventar med ekstern bistand fra NIRAS og Sweco, jf. bilag 1. Tilstands- og behovsvurderingen er udført efter Københavns Ejendommes kategoriseringsmodel fra 1 (god) til 5 (nedslidt). Konklusionen er, at mere end halvdelen af de fysiske værdier enten er meget slidt eller nedslidt svarende til hhv. tilstandskategori 4 eller 5. Kortlægningen viser et samlet genopretningsefterslæb på ca. 1,017 mia. kr. og et samlet årligt vedligeholdelsesbehov på 45 mio. kr.

Analyseresultaterne blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 27. februar 2024 og opdaterede tal for genopretningsbehovet blev senest forelagt udvalget den 26. maj 2025. Siden er finansieringsbehov genberegnet på grund af nye data fra NIRAS. Det har resulteret i en opjustering af det samlede genopretningsefterslæb og en nedjustering af det årlige vedligeholdelsesbehov.

NIRAS har beregnet de forventede levetider for ca. 80 % af de fysiske elementer. Levetidsberegningen er baseret på tilstandsniveauer og omfanget af vedligeholdelsesopgaven. Resultatet viser, at en stor andel af elementerne i tilstand 4 og 5 i løbet af de næste 1-6 år vil være nedbrudte og vil skulle udskiftes. Overordnet viser rapporten følgende:

- Tilstand 5 – restlevetiden er for ca. 93 % af elementerne estimeret til 1-2 år.
- Tilstand 4 – restlevetiden er for ca. 78 % af elementerne estimeret til 3-6 år.

- Tilstand 3 - restlevetiden er for ca. 80% af elementerne estimeret til 5-15 år

Konkret kan nævnes to priseksempler vedr. Vestre Kirkegård.

- Kirkegårdsmur (estimeret pris pr. m2):
  - Renovering: Udkradsning og omfugning: 2.100-2.400 kr.
  - Udskiftning: 6.250 kr.
- Vinduer Nordre Kapel (estimeret pris pr. enhed):
  - Renovering: Maling og snedkerreparation: 6.250 kr.
  - Udskiftning: Indkøb og montage: 42.200 kr.

Eksemplet illustrerer, at det er væsentligt billigere at vedligeholde og renovere i tide, mens omkostningerne stiger markant, hvis muren/ vinduerne får lov til at forfalde til et punkt, hvor en renovering ikke længere er mulig.

Genopretnings- og vedligeholdelsesplan
Teknik- og Miljøforvaltningen foreslår derfor en omkostningseffektiv genopretnings- og vedligeholdelsesplan, der rettidigt skal standse det accelererende forfald og håndtere de mest nedslidte elementer. Teknik- og Miljøudvalget godkendte genopretnings- og vedligeholdelsesplanen den 10. juni 2024. Med denne indsats overgår flere kommende need to behov til en rettidig, langtidssikker og omkostningseffektiv løsning for planlagt vedligehold og genopretning af kommunens fysiske værdier i de grønne områder, såfremt der afsættes økonomi til indsatsen. Genopretnings- og vedligeholdelsesplanen løber i 23 år fra 2026, hvor der afsættes 28,5 mio. kr. i 2026 og årligt 57 mio. kr. i perioden 2027-2047 og 52,8 mio. kr. i 2048 til genopretning og vedligehold. Planen indebærer, at genopretningen af de fysiske værdier sker rettidigt og på det økonomisk optimale tidspunkt, så store og omkostningstunge genopretninger eller erstatninger senere hen undgås.

Teknik- og Miljøforvaltningen har udarbejdet et foreløbigt udkast til eksekveringsplan for 2026-2029, jf. bilag 3. Teknik- og Miljøforvaltningen vil årligt forelægge sag til Teknik- og Miljøudvalget og Borgerrepræsentationen vedr. udmøntning af konkrete genopretningsprojekter inden for Teknik- og Miljøudvalgets ressort

Afgrænsning og fremtidige projekter
Teknik og Miljøforvaltningen har i genopretningsplanen foretaget en række afgrænsninger, som medfører, at en række elementers genopretningsbehov ikke vil være omfattet af genopretningsplanen:

- Bevaringsværdige gravminder er afgrænset til 1.400 ud af 3.000 elementer, med udgangspunkt i genopretning af gravminder med særlig historisk betydning
- Bredsikring, trækonstruktioner og små parksøer er afgrænset til, at kun halvdelen af det kortlagte genopretningsbehov genoprettes. For bredsikring med stenkonstruktioner fastholdes genopretningsbehovet, som bl.a. omfatter konstruktioner der holder på stier og veje eller fungerer som kystsikring mm. Monumenter, skulpturer, parkbelysning, strande, blomsterbede, motionsudstyr, fitness, parkourredskaber, cykelstativer, bomme, mv. er ikke medtaget.
- Moderniseringer i forbindelse med renoveringer udover almindelige lovkrav til byggeriet er ikke medtaget.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Genopretnings- og vedligeholdelsesplanen har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi
Med budgetnotatet vedtages og finansieres genopretningsplanen. Teknik- og Miljøforvaltningen vil årligt forelægge sager for Teknik- og Miljøudvalget og Borgerrepræsentationen vedrørende udmøntning af konkrete genopretningsprojekter.

Med bevillingen afsættes midler til systemunderstøttelse og datastyring af genopretningsindsatsen. Finansiering hertil indgår i estimerede udgifter.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styringsområde**	**2026**	**Årligt 2027-2047**	**2048**	**I alt**
- Genopretning og vedligehold	Anlæg	28.500	57.000	52.800	1.278.300
Udgifter i alt		**28.500**	**57.000**	**52.800**	**1.278.300**

Risikovurdering og proces
Den overordnet risikovurdering er, at anlægsprojekterne er relativt ukomplicerede, og der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg. Udvikling på bygge- og anlægsmarkedet, herunder mængder af eksempelvis kvalificeret arbejdskraft, kan både medføre økonomiske og/eller tidsmæssige afvigelser.

En mindre del af bygningsmassen er fredet. Der er taget højde for dette i prissætning af genopretnings- og vedligeholdelsesbehovet for disse bygninger. I planlægningen af genopretningsindsatsen inddrages også de borgerbaserede udviklingsplaner for de fredede parker og kirkegårde, biodiversitetsstrategien og planer for skybrudsprojekter.

Genopretningen afholdes inden for den samlede anlægsbevilling. Hermed afregnes mer- og mindreforbrug fra gennemførte genopretningsprojekter med bevillingen.

Tidligere afsatte midler
Der er ikke tidligere givet midler til formålet.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	**Udvalg**	**Bevilling**	**2026**	**Årligt 2027-2047**	**2048**	**I alt**
Anlægsudgifter (finansiering)						
- Udførsel	TMU	3140 - Genopretningsrammen	26.434	52.870	48.970	1.185.623
-Udgifter til bygherreorganisation	TMU	3140 - Genopretningsrammen	2.066	4.130	3.830	92.677
Anlægsudgifter i alt			**28.500**	**57.000**	**52.800**	**1.278.300**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID	X	

Bilag

Bilag 1. Kortlagte og tilstandsregistreret fysiske værdier i de grønne områder
Bilag 2. Forventede need to behov for kommende budgetforhandlinger
Bilag 3. Foreløbigt udkast til eksekveringsplan for 2026-2029

Parker, Kirkegårde og Renhold
Teknik- og Miljøforvaltningen

Bilag 1. Kortlagte og tilstandsregistreret fysiske værdier i de grønne områder

03-04-2025

Sagsnummer I F2
2024 - 3902

Dokumentnummer i F2
126893

Sagsnummer eDoc
2024-0061726

I det følgende fremstilles en liste over de fysiske værdier der er kortlagt og tilstandsregistreret i Københavns Kommunes grønne områder.

Kirkegårde
Bemandede legepladsbygninger
Driftspladser
Toiletter
Springvand
Øvrige bygninger
Automatiske porte og låsesystemer
Hegn & hække
Støbejernshegn
Rækværk
Låger
Stendiger
Terrænmure & bedkanter
Belægninger
Parkbroer
Trapper
Soppebassiner, ekskl. Fælledparken
Soppebassin, Fælledparken
Trædæk land/vand
Affaldskurve
Bænke
Skilte
Bredsikring
Bevaringsværdige gravsteder

Parker, Kirkegårde og Renhold

Njalsgade 17
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Bilag 2. Forventede need to-behov ved kommende budgetforhandlinger

I tabel 1 fremstilles en liste over de need-to sager, som Teknik- og Miljøforvaltningen forventer, vil blive meldt ind til kommende budgetforhandlinger, såfremt der ikke afsættes finansiering til planen for genopretning og vedligehold af de fysiske værdier i kommunens grønne områder. Af tabellen fremgår desuden hvilke need-to sager, der forventes at overgå til Kultur- og fritidsforvaltningens ressort fra 1. januar 2026.

Tabel 1: Renoveringsopgaver, som forventes indmeldt til kommende budgetforhandlinger, hvis der ikke forinden afsættes midler til renoveringen

Bygning/element	For-valt-ning	Hvad skal udføres	Begrundelse	Mio. kr.	Årstal
Amager strand, havn og stensæt-ning	KFF	Dele af havnen er pt. afspærret af sikkerheds-mæssige årsager. Finansiering af denne sag søges via særskilt need to budgetnotat TM93 og er derfor fratruk-ket det samlede genopretningsbehov. Beløbet fremgår ikke af tabellens total.	Rådgiver har gennemgået konstruktioner over og under vandet (dykkerundersøgelse) af havn, stensætninger og broer. Flere steder er der sket en kraftig underminering af færdselsarealer. Det har medført afspærring af områ-derne. Årsag er en defekt og ødelagt træspuns. Der er risiko for yderligere underminering af tilstødende færd-selsarealer langs en tilstødende stensætning i kanalen. Havn og sti langs stensætning vil være helt eller delvis utilgængelig for Amager Strandparks bruger og gæster indtil de ødelagte dele er retableret. I yderste konse-kvens vil ophold og brug af havn og sti helt blive afspær-ret.	-18,8	2026

Nordre Kapel og Stjernekapellet, Vestre Kirkegård	KFF	Nordre Kapel: Udskiftning af defekte tagsten, munke, nonner, topsten samt fugearbejde. Udskiftning af løngangstag. Fugtsikring og udtørring af kælder. Finansiering af denne sag søges via særskilt need to budgetnotat TM91 og er derfor fratrukket det samlede genopretningsbehov. Beløbet fremgår ikke af tabellens total.	Nordre Kapel: Atriumgården har været afspærret i foråret 2025. Gården er åbnet igen af hensyn til begravelseshandlingerne i bygningen, men bygningen monitoreres tæt, så man kan afspærre igen, hvis forvaltningen vurderer, at det er sikkerhedsmæssigt uforsvarligt med færdsel gennem gården. Murkammene er stærkt forvitrede med løst puds og løse tagsten. I flere tilfælde er tagsten faldet ned på løngangstaget i atriumgården. Der trænger vand ind i bygningen nedefra, fordi kælderen er meget fugtig. Vand trænger op gennem væggene i den lille kapelsal. Det kan på sigt føre til skimmel og en væsentlig fordyrelse af renoveringsarbejdet.	-4,5	2026
		Stjernekapellet: Udkradsning og omfugning, udskiftning af defekte sten, reparation. af sætningsskader, afstivning af konstruktionen, kalkning. Finansieret af denne sag søges via særskilt need to budgetnotat TM91 og er derfor fratrukket det samlede genopretningsbehov. Beløbet fremgår ikke af tabellens total.	Stjernekapellet: Elementet er af sikkerhedsmæssige årsager spærret af med byggehegn 5/3-25. Bygningen er meget nedslidt. Løs puds og løse sten mange steder.		

Portpiller ydre kirkegårdsmur, Assistens Kirkegård	KFF	Renovering af portpiller. I områder, hvor murpillerne er revnet omkring indmuringsdele i forbindelse med hængsler og gitre, skal disse indmuringsdele blotlægges med henblik på reparation og korrosionsbeskyttelse. Der er behov for ommuring af en betydelig del af murværket i pillerne. Afdækningsstenene skal også placeres korrekt og fikseres. Der skal etableres midlertidig understøttelse af mursektioner, som er så ude af lod, at der kan være risiko for at de vælter. Finansiering af denne sag søges via særskilt need to budgetnotat. TM91 og er derfor fratrukket det samlede genopretningsbehov Beløbet fremgår ikke af tabellens total.	Der er store revner og forskydninger i både murværk og granitafdækningssten i portpillerne. Flere steder er revnerne gennemgående og der ses på enkelte af portpillerne en let hældning i søjlen	-5,6	2026
5 Park-broer	TMF	Fokus på sikkerhed og fremkommelighed istandsættes 5 nedslide parkbroer. Der udskiftes rådne og gennemtærede konstruktionsdele og plankedæk samt mindre betonarbejder.	På baggrund af rådgiverrapport og løbende tilsyn forventes skaderne indenfor de kommende år at være så graverende, at hvis ikke parkbroerne løbende genopprettes og vedligeholdes, vil de udgøre en risiko for borgernes sikkerhed og må afspærres, med deraf følgende udgifter til akutte renoveringer af broerne.	4,5	2027
Naturværkstedet Streyf, Utterslev Mose	TMF	Udskiftning af vinduer i rytterlys og dele af tagkonstruktionen, udskiftning af store dele af facadebeklædningen.	Der trænger vand ind i bygningen fra tag og vinduer. Det har medført skimmel og rådskader, som udvikler sig. Jo længere man lader det stå, jo større bliver omfanget af skaderne. Det betyder en væsentlig fordyrelse af renoveringsarbejdet.	2,4	2027

Indre kirkegårds-mure, Assistens Kirkegård	KFF	Udkradsning, omfugning, udskiftning af ødelagte sten, udskiftning af ødelagte tegl mm.	Store dele af de indre mure er så nedbrudte, at det snart ikke er muligt at renovere dem. Vi kan blive nødsaget til at nedtage dele af murene. Da kirkegårdsmurene på Assistens er fredede, er kommunen forpligtet til at vedligeholde dem. En total genopbygning estimeres at blive meget udgiftstung. Besigtigelse i forbindelse med gennemgang af portene viser, at nedbrydningen af murene udvikler sig. Flere steder på de indre og ydre mure er det observeret, at fundamentet er smuldret væk, og murene er ude af lod. Forvaltningens oprindelige estimat for renovering er derfor behæftet med en vis usikkerhed og der er risiko for en fordyrelse af renoveringsudgifterne.	25	2027
Ydre kirkegårds-mur, Assistens Kirkegård	KFF	Udkradsning, omfugning, udskiftning af ødelagte sten, udskiftning af ødelagte tegl mm. Reparation af portsøjler og fastgørelse af afdækningssten.	Muren er medtaget. Murafdækningen er flere steder smadret, så der trænger vand ind og sten og puds er beskadiget. Muren er fredet og kommunen er derfor forpligtet til at vedligeholde den. Besigtigelse i forbindelse med gennemgang af portene viser, at nedbrydningen af murene udvikler sig. Flere steder på de indre og ydre mure er det observeret, at fundamentet er smuldret væk, og murene er ude af lod. Forvaltningens oprindelige estimat for renovering er derfor behæftet med en vis usikkerhed og der er risiko for en fordyrelse af renoveringsudgifterne.	22,6	2027
Materielgård, Sundby Kirkegård	KFF	Udskiftning af stråtag	Taget er ved at være udtjent. Tagryttere er løse og faldet af flere steder. Der er overhængende risiko for at taget bliver utæt, så det kan regne ind. Det kan føre til følgeskader på bygningen og en væsentlig fordyrelse af renoveringsarbejdet.	6,1	2027
Ydre kirkegårds-mur, Vestre Kirkegård	KFF	Udkradsning, omfugning, udskiftning af ødelagte sten, udskiftning af murpap.	Muren er ekstremt slidt, og vi har været nødsaget til at fjerne smådele, da der var risiko for nedfald af sten.	2,9	2027
Forventede kommende need to sager i 2027 i alt:				**63,5**	

Parker, Kirkegårde og Renhold
Teknik- og Miljøforvaltningen

Notat

Bilag 3. Eksekveringsplan for 2026-2029

08-04-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 6750

Dokumentnummer i F2
190123

Sagsnummer eDoc
2025-0096531

Teknik- og Miljøforvaltningen har udarbejdet et foreløbigt udkast til eksekveringsplan for 2026-2029. Planen præciseres løbende.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil årligt forelægge sag til Teknik- og Miljøudvalget og Borgerrepræsentationen vedr. udmøntning af konkrete genopretningsprojekter og frigivelse af anlægsbevillingen. Herunder er det noteret, hvilket sager der forventes at overgår til Kultur- og fritidsforvaltningens ressort fra 1. januar 2026.

Tabel 1. Teknik- og Miljøforvaltningens foreløbige udkast til eksekveringsplan for 2026-2029 (1.000 kr. – 2026 p/l)

Genopretningsbehov	2026	2027	2028	2029	I alt	Forvaltning
Parkbroer	3.500	6.000	5.000	3.500	18.000	TMF
Udsigtsplatform, Stadsgraven	100	800			900	TMF
Utterslev Mose, parkbro og platform		600	1.000		1.600	TMF
Bredsikring, genopretning af konstruktioner	2.900	6.000	10.700	10.100	29.700	TMF
Grøndalsparken	3.000	3.500	3.500		10.000	TMF
Kildevældsparken	1.100				1.100	TMF
Lersøparken/kolonihaveparken			1.000	1.500	2.500	TMF
Ørstedsparken	1.000	7.000	4.900	8.000	20.900	TMF
Asfaltstier i grønne områder	1.300	1.500	2.500	2.500	7.800	TMF
Parktrapper	1.800	1.500	2.000	1.500	6.800	TMF
Hegn og hække		1.000	1.500	1.000	3.500	TMF
Naturværkstedet Streyf, Utterslev Mose	600	1.100	700		2.400	TMF
Springvand Gråbrødretorv		300	700		1.000	TMF

Genopretningsbehov	2026	2027	2028	2029	I alt	Forvaltning
Springvand Gefion				1.200	1.200	TMF
Springvand Hans Tavsens Parken				200	200	TMF
Bevaringsværdige gravminder		2.000	2.000	2.000	6.000	KFF
Mandskabsbygning, Assistens Kirkegård				1.700	1.700	KFF
Ydre kirkegårdsmur, Vestre Kirkegård	1.400	1.500			2.900	KFF
Ydre mure, Assistens Kirkegård	2.200	5.700	3.000	600	11.500	KFF
Indre mure, Assistens Kirkegård	1.000	1.400	1.400	5.000	8.800	KFF
Sundby materielgård				1.100	1.100	KFF
Amager strand, havn og stensætning *Finansiering af denne sag søges via særskilt need to budgetnotat TM93*					(18.800)	KFF
Portpiller ydre kirkegårdsmur, Assistens Kirkegård *Finansiering af denne sag søges via særskilt need to budgetnotat TM91*					(5.600)	KFF
Murkamme og løngangstag, Nordre Kapel, Vestre Kirkegård *Finansiering af denne sag søges via særskilt need to budgetnotat TM91*					(2.600)	KFF
Stjernekapellet Vestre Kirkegård *Finansiering af denne sag søges via særskilt need to budgetnotat TM91*					(1.600)	KFF
Tag Bispebjerg Krematorium *Finansiering af denne sag søges særskilt ved optagelse af lån i KommuneKredit,*					(4.100)	KFF

Genopretningsbehov	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**	**Forvalt-ning**
som tilbagebetales via tak-sten.						
Planlagt vedligehold	6.000	11.900	11.900	11.900	41.700	TMF
Planlagt vedligehold	2.600	5.200	5.200	5.200	18.200	KFF
Anlægsudgifter i alt	**28.500**	**57.000**	**57.000**	**57.000**	**199.500**	

TM221 Fleksible og mobile byrumsløsninger til socialt udsatte byrum

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder et initiativ til at udvikle fleksible og mobile byrumsløsninger, som sammen med en koordineret og tværfaglig social indsats kan skabe et mangfoldigt byliv på nogle af de pladser, som i dag er præget af konflikt og utryghed. Initiativet skal udvikles i samarbejde med eksterne aktører og medfinansieres af privat fondsstøtte.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte i alt 2,4 mio. kr. i 2026-2028 til projekt om fleksible og mobile byrumsløsninger til socialt udsatte byrum (anlæg) samt 0,9 mio. kr. i 2029 til betaling af fondsmoms (finansposter). Projektets gennemførelse er betinget af ekstern medfinansiering. I den forbindelse skal der træffes beslutning om, at Københavns Kommune udarbejder fondsansøgning til gennemførsel af projektet.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat vedr. fleksible og mobile byrumsløsninger til socialt udsatte byrum. Budgetnotatet skal indeholde omdisponering af mindreforbrug (0,3 mio. kr.) fra foranalyse om indbydende indretning af Christianshavns Torv (Budget 2025) samt ansøgning om ekstern medfinansiering. Projektets økonomi forudsætter ekstern medfinansiering.

Indhold

Med dette budgetnotat afsættes der midler til et projekt om anvendelse af fleksible, mobile og sæsontilpassede midlertidige byrumsløsninger i udsatte byrum, med forventning om medfinansiering fra private fonde. Projektet gennemføres i et samarbejde mellem Teknik- og Miljøforvaltningen, Socialforvaltningen samt relevante vidensinstitutioner. Der forventes at blive testet konkrete byrumsløsninger med inddragelse af lokale aktører på to lokationer, hvoraf den ene vil være Christianshavns Torv. Den anden lokation vil blive udvalgt som del af projektarbejdet.

Projektet indebærer:

- Indsamling af viden om tidligere afprøvede løsninger og effekterne af disse tiltag.
- Udvikling af en Københavnermodel for tværfagligt byrums- og socialfagligt samarbejde omkring håndtering af udfordringer i udsatte byrum i samspil med lokale aktører.
- Udvikling af forslag til byrumsmoduler/møbler/inventar og indretning af kantzoner, som kan indgå i kommunens normale drift.
- Afprøvning af byrumsmøbler og test af Københavnermodellen, jf. ovenstående, i praksis.

Initiativet viderefører intentionerne med midler afsat i Budget 2025 til et foranalyse om en ny indretning af Christianshavns Torv. Efter indledende undersøgelser og lokal dialog vurderer Teknik- og Miljøforvaltningen, at det er usandsynligt, at et klassisk fysisk anlægsprojekt i sig selv vil kunne løse de verserende udfordringer på torvet, som primært omhandler socialt udsatte grupperinger og tryghed for alle pladsens brugere. Forvaltningen anbefaler således at der i stedet vedtages et nyt fagligt tværgående projekt i tæt samarbejde med Socialforvaltningens indsats på og omkring torvet. Her blev der i Budget 2025 afsat midler til to gadeplansmedarbejdere i 2025-2028.

Initiativet vil inddrage erfaringerne og samarbejde med den socialfaglige indsats på Christianshavns Torv og i nærområdet. Det indbefatter tilstedeværelse på torvet, hvor gadeplansmedarbejderne udfører en opsøgende, relationel og brobyggende indsats. Desuden indeholder den socialfaglige indsats deltagelse i forskellige relevante mødefora, herunder med lokaludvalg, torvenetværk og dialogforum Christianshavn. Indsatsen indeholder ligeledes brobygning til kommunale-, regionale- og civilsamfundsindsatser samt dokumentation/indsamling af data til brug for den løbende opfølgning på effekten af indsatsen.

I erkendelse af, at de sociale udfordringer generelt på en række pladser i København er komplekse og skifter over tid og sæson, er der brug for mere robuste og fagligt stærke løsninger, hvor byrumsinventar, opsøgende socialt arbejde og lokal inddragelse går hånd i hånd.

Med initiativet afsættes der finansiering til følgende konkrete aktiviteter:

1. Dialog med aktører som brugere, institutioner, virksomheder, lokaludvalg, borgere og andre relevante aktører samt generel projektledelse og koordinering.
2. Ekstern rådgiver til workshops og øvrige procesaktiviteter.
3. Ekstern rådgiver til design af byrumsmøbler.
4. Produktion og opstilling af byrumsmøbler.
5. Udvikling af en "Københavnermodel" for samarbejde på tværs af socialfaglige, lokale og byrumsfaglige aktører.
6. Ekstern evaluering.

Initiativet sigter på at udvikle og afprøve standardløsninger til konkrete byrumsløsninger, som kan flyttes og opmagasineres efter behov. Intentionen er, at det senere vil være muligt at indkøbe yderligere byrumsmøbler, så kommunen har et robust beredskab.

Hvis der ikke opnås ekstern medfinansiering gennem projektansøgningen, vil projektet blive indstillet til annullering og de resterende midler afsat med dette budgetnotat blive tilbageført til kommunekassen.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes 0,75 mio. kr. årligt til afledt drift, som går til løbende vedligehold af byrumsinventar samt transport og opbevaring udenfor sæson.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Projektledelse og udvikling af "Københavnermodel"	Anlæg	750	750	750		2.250
- Ekstern procesfacilitering og evaluering	Anlæg	500	500	250		1.250
- Rådgiver, design og byrumsmøbler	Anlæg		500	250		750
- Produktion og anlæg og byrumsmøbler	Anlæg		1.500	1.500		3.000
- Byggeledelse	Anlæg		150	150		300
- Risikotillæg	Anlæg		150			150
- Omdisponering af restbudget vedr. foranalyse om indbydende indretning af Christianshavns Torv, vedtaget i Budget 2025 (TM044)	Anlæg				-300	-300
- Fondsmoms (17,5% af 5 mio.)	Finansposter				875	875
- Tilskud fra eksterne fonde	Anlæg				-5.000	-5.000
- Afledt drift og vedligehold	Service		250	500	750	1.500
Udgifter i alt (netto)		**1.250**	**3.800**	**3.400**	**-3.675**	**4.775**
Anlægsmåltal i alt		**1.250**	**3.550**	**2.900**	**-300**	**7.400**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af TM221: fleksible og mobile byrumsløsninger til socialt udsatte byrum	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	1,9 – 5,2

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Anlægsprojektet af de konkrete byrumsløsninger vurderes at være relativt ukompliceret. Der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne i risikotillæg.

Udvikling af byrumsløsninger, hvor der både skal tages hensyn til sæson og særlige sociale udfordringer med en stor og kompleks aktørkreds, rummer risici for overskridelse af tidsplaner og uforudsete udfordringer med byrumsmøbler. Dette er imødegået ved at indtænke procesfacilitering og udvikling af en dialogmodel ("Københavnermodellen") i projektet.

Tidligere afsatte midler

Der blev i Budget 2025 afsat i alt 0,75 mio. kr. til en foranalyse på en indbydende indretning af Christianshavns Torv (TM044).

1.000 kr., løbende p/l	**2025**	**2026**
Budgetaftale 2025	450	300
Afsatte midler i alt	**450**	**300**

Administrativt bilag

Projektet indfases pr. 1. januar 2026, og forventes fuldt indfaset pr. 31. marts 2029.

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	1.250	1.750	1.250		4.250	4.250*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		1.650	1.500		3.150	3.150*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		150	150		300	300*
- Restmidler fra Budget 2025	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U				-300	-300	-300
- Fondstilskud	TMU	2000 – Ordinær anlæg	I				-5.000	-5.000	-5.000*
Anlægsudgifter i alt				**1.250**	**3.550**	**2.900**	**-5.300**	**2.400**	**7.700***
Anlægsmåltal i alt				**1.250**	**3.550**	**2.900**	**-300**	**2.400**	**7.400**
Afledte serviceudgifter									
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift	U		250	500	750	1.500	
Afledte serviceudgifter i alt				**0**	**250**	**500**	**750**	**1.500**	
Finansposter									
- Fondsmoms (17,5%)	ØU	2500 - Finansposter	U				875	875	
Afledte serviceudgifter i alt				**0**	**0**	**0**	**875**	**875**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Christianshavns Torv samt bydækkende										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		X

TM232 Forsøgsordning med udeservering på vejareal i Viktoriagade (mellem Vesterbrogade og Istedgade)

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekrut-tering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borg-mesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder to scenarier for en forsøgsordning med udeservering på vejbanen i Viktoriagade (mellem Vesterbrogade og Istedgade). Scenarie 1 afspejler den eksisterende forsøgsordning med udeservering, mens scenarie 2 er en forsøgsordning med parkletter i gaden. Begge scenarier forudsætter nedlæggelse af parkeringspladser og indeholder evaluering før og efter forsøgsordningen.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM223	Nej
TM211	Nej

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,2 mio. kr. i 2026 og 0,1 mio. kr. i 2027 til scenarie 1 om en forsøgsordning i Viktoriagade, der afspejler den eksisterende forsøgsordning med udeservering på vejbanen, dog med helårstilladelse (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,4 mio. kr. i 2026 og 0,1 mio. kr. i 2027 til scenarie 2 om en forsøgsordning med udeservering på vejbanen i parkletter i Viktoriagade (service).

Scenarierne er gensidigt udelukkende.

Budgetnotatet er relateret til TM223, der ligeledes er en forsøgsordning med udeservering, blot i Kattesundet. TM211 er relateret fordi budgetnotatet vedrører afskaffelsen af gebyret for udeservering.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 18. august 2025 finansiering af en forsøgsordning med udeservering på parkeringspladser i Viktoriagade (mellem Vesterbrogade og Istedgade) til forhandlingerne om Budget 2026. Herunder at forsøget evalueres og afrapporteres ifm. evaluering af administrationsgrundlaget for udeservering 2027/2028.

Indhold

I budgetnotatet beskrives to scenarier for forsøgsordning med udeservering på vejbanen i Viktoriagade (mellem Vesterbrogade og Istedgade).

For begge scenarier gælder at:

- Der opkræves gebyr for administration af tilladelsen. Gebyret bliver opkrævet efter gældende administrationsgrundlag for udeservering. Gebyret dækker udgifter til sagsbehandling, tilsyn og opmærkning.

- Udgifter til kommunikation vedr. forsøgsordningen til restauratører kan afholdes inden for eksisterende administration.
- Forvaltningen vurderer, at en forsøgsordning med udeservering på vejbanen vil være relevant for cirka seks virksomheder i Viktoriagade.
- En tilladelse til opstilling på vejbanen forudsætter færdselspolitiets godkendelse.
- Der skal udarbejdes en baselinemåling i foråret 2026 og ordningen skal evalueres i 2027/2028 i forbindelse med evalueringen af det nye administrationsgrundlag.
- Etablering af en forsøgsordning vil ikke få negativ betydning for den ene restauration (Mikkeller Bar), der har en tilladelse, som går tilbage til 2013.

Forvaltningen har undersøgt muligheden for at omlægge gaden til en sommergågade i perioden fra den 1. april til den 30. september. Forvaltningen vurderer, at det konkrete sted ikke egner sig til dette formål. Det skyldes bl.a., at der kun er hjemmel i vejloven til at afspærre gaden, hvis der er aktivitet i gaden. Det vurderes, at restaurationerne ligger for spredt på gaden til at kunne retfærdiggøre, at gaden lukkes. Dertil kommer, at en afspærring af Viktoriagade grundet trafikale forhold også forudsætter afspærring af Abel Cathrine Gade. I stedet forslås et scenarie 2, udvidet udeservering med parkletter inspireret fra Aarhus Kommune.

Scenarie 1. **Forsøgsordning i Viktoriagade med udeservering på vejbanen**
I scenarie 1 etableres der en forsøgsordning, hvor der nedlægges parkeringspladser foran de seks restaurationer, der er i gaden, og der gives mulighed for opstilling af udeservering på vejarealet i den pågældende periode. Der er umiddelbart tale om seks parkeringspladser, som er beliggende på Viktoriagade 1, 2, 6, 10 og 11 (se oversigtskort i bilag 2). Ud for Viktoriagade 1 og 2 er der i øjeblikket handicapparkering, og det vil kræve yderligere undersøgelse af, hvorvidt disse kan flyttes.

Forsøgsordningen vil afspejle den eksisterende forsøgsordning med udeservering på vejbanen i fem gader i Indre By (Budget 2025). Dog som helårstilladelse.

Scenarie 2. **Forsøgsordning med udeservering på vejbanen i parkletter**
I scenarie 2 etableres en forsøgsordning, som ligner scenarie 1, men hvor der stilles krav om, at udeserveringer på vejbanen gør brug af såkaldte 'parkletter'.
Forsøgsordningen med parkletter finder inspiration i Aarhus kommune, hvor løsningen har været brugt gennem længere tid.

En parklet er en fast konstruktion i træ og/eller metal indrettet til udeservering for restaurationsbranchen. Parkletter har som udgangspunkt en størrelse på 2 x 5 meter tilpasset en typisk P-bås. Parkletter kan både placeres i almindelige afmærkede P-båse, hvor de skærmer mod vejen og den kørende trafik, samtidig med at de bidrager til byrummets gademiljø ved at skabe lommer til ophold. Denne løsning er attraktiv ud fra et tilgængelighedsmæssigt synspunkt, da parkletten er i niveau med fortovet.

Forvaltningen vil fra ekstern leverandør få udarbejdet et koncept for parklettens æstetik og funktionalitet, som skal være gennemgående i gaden. Brugen af parkletter skal følge vilkår i administrationsgrundlag for udeservering, dvs. at møbler i konstruktionen skal kunne pakkes sammen og ubrugeliggøres ved lukketid.

Kommunen må ikke yde erhvervsstøtte, og restaurationerne skal derfor selv stå for at få parkletterne produceret og etableret foran restaurationen. Parkletten må kun stå på arealet, hvis virksomheden er aktiv.

Forvaltningen gør opmærksom på, at der er en risiko for at restaurationerne ikke ønsker at betale for parkletterne, og at forsøgsordning med parkletter derfor ikke bliver til noget.

I scenarie 2 bliver de samme parkeringspladser nedlagt som i scenarie 1, foran de seks restaurationer der er i gaden, og der gives mulighed for tilladelse til udeservering på vejarealet.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Scenarierne har ikke konsekvenser for antallet af træer og cykelparkering.

Scenarie 1 og 2 forudsætter, at der nedlægges seks parkeringspladser for at give mulighed for udeservering på vejbanen. To af disse er handicapparkering. Forvaltningen vil frem mod udmøntningen undersøge muligheden for, hvorvidt disse kan flyttes.

Konsekvenser for bilparkeringspladser

Scenarie	Antal pladser i projekt-området før projekt	Zone/uden -for zone	Belægnings -procent før projekt	Forventet antal pladser, der nedlægges	Forventet antal erstatnings-parkeringspladser
Scenarie 1	47	Grøn betalingszone	Op til 107 %	4-6	
Scenarie 2	47	Grøn betalingszone	Op til 107 %	4-6	

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Scenarie 1. forsøgsordning i Viktoriagade, der afspejler den eksisterende forsøgsordning med udeservering på vejbanen						
- Baseline	Service	150				150
- Evaluering	Service		100			100
- Reduktion af parkeringsindtægter	Service	120	120			240
- Statslig modregning af parkeringsindtægter/reduktion af parkeringsindtægter	Finans-poster	-120	-120			-240
Udgifter i alt, scenarie 1		**150**	**100**	**0**	**0**	**250**

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Scenarie 2. Forsøgsordning med udeservering på vejbanen i parkletter						
- Baseline	Service	150				150
- Evaluering	Service		100			100
- Udvikling af koncept for parkletter	Service	200				200
- Reduktion af parkeringsindtægter	Service	120	120			240
- Statslig modregning af parkeringsindtægter/reduktion af parkeringsindtægter	Finans-poster	-120	-120			-240
Udgifter i alt, scenarie 2		**350**	**100**	**0**	**0**	**450**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret. I scenarie 2 er der dog en risiko for at restaurationerne ikke vil bekoste udgifterne til parkletterne. Der er desuden en risiko for, at parkletterne ikke kan nå at være produceret og klar til opstilling i løbet ag foråret 2026.

Tidligere afsatte midler

Der blev på møde i Teknik- og Miljøudvalget den 18. august 2025 ved henvisning af sagen til budget, spurgt til tidligere afsatte midler til nedlæggelse af parkeringspladser i 2013, og om dette skulle finansieres igen. Svaret er ja, da den daværende kompensation er gået i sig selv pga. ny budgetteringsmodel.

Der blev på møde i borgerrepræsentationen den 29. januar 2025 afsat 0,5 mio. kr. til én anden forsøgsordningen med udeservering på vejbanen i fem gader i Indre By. Midlerne gik til udvikling af baseline i 2025 og evaluering af forsøgsordningen i 2026 og 2028.

1.000 kr., løbende p/l	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
BR-møde 29. jan. 2025: Udgiftsbudget	100	200		200
Afsatte midler i alt	**100**	**200**	**0**	**200**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder scenarie 1

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter	TMU	1000 – Ordinær drift	U	270	220			490
Serviceudgifter i alt				**270**	**220**	**0**	**0**	**490**
Afledte servicemåltalseffekter								
- Reduktion af parkeringsindtægter		1010 - Parkering	I	120	120			240
Afledte servicemåltalseffekter i alt				**120**	**120**	**0**	**0**	**240**
Finansposter								
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	ØU	2500 – Finans-poster	U	-120	-120			-240
Finansposter i alt				**-120**	**-120**	**0**	**0**	**-240**

Tabel 4. Udgifter på alle styringsområder scenarie 2

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter	TMU	1000 – Ordinær drift	U	470	220			690
Serviceudgifter i alt				**470**	**220**	**0**	**0**	**690**
Afledte servicemåltalseffekter								
- Reduktion af parkeringsindtægter		1010 - Parkering	I	120	120			240
Afledte servicemåltalseffekter i alt				**120**	**120**	**0**	**0**	**240**
Finansposter								
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	ØU	2500 – Finans-poster	U	-120	-120			-240
Finansposter i alt				**-120**	**-120**	**0**	**0**	**-240**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Viktoriagade (mellem Vesterbrogade og Istedgade)									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		x
IT-projekt (KIT)		x

Henvisninger
Teknik- og Miljøudvalget den 24. februar 2025: Medlemsforslag om udeservering Viktoriagade | Københavns Kommune
Teknik- og Miljøudvalget den .18 august 2025: Inddragelse af parkeringspladser til udeservering i Viktoriagade, Vesterbro | Københavns Kommune

Ansøg om en parklet

Bilag
Bilag 1 Teknik- og Miljøudvalgets beslutning den 15. april 023, Udeservering i Viktoriagade.
Bilag 2 Oversigtskort over Viktoriagade

Bilag 3

Udeservering i Viktoriagade

BESLUTNING

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning i møde den 15. april 2013:
Indstillingen blev godkendt.

Teknik- og Miljøudvalget har på mødet den 4. februar 2013 vedtaget medlemsforslag fra Morten Kabell (Ø) om, "at ansøgningen om udvidet udendørsservering - Etablering af nye gademiljøer i Viktoriagade (sag nr. 2010 - 63289) stilles til politisk behandling."

INDSTILLING OG BESLUTNING

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget godkender,

1. at en imødekommelse af ansøgningen om udvidet udendørsservering – etablering af nye gademiljøer i Viktoriagade er afhængig af den praksis, der bliver tiltrådt af udvalget i indstilling vedr. Justering af nuværende praksis for tilladelse til udendørsservering
2. at medlemsforslaget fra Morten Kabell (Ø) vedrørende nye gademiljøer i Viktoriagade med denne indstilling er behandlet.
3. at såfremt der nedlægges to p-pladser i Viktoriagade i grøn zone i forbindelse med etableringen af de nye gademiljøer, så vil det medføre et indtægtstab på 0,0144 mio. kr. (2013 p/l) i 2013 og 0,0287 mio. kr. (2013 p/l) på Teknik- og Miljøudvalgets bevilling Parkering, funktion 2.22.07.1 fra 2014 og frem. En nedskrivning af Teknik- og Miljøudvalgets indtægtsbudget vil kræve en tilsvarende opskrivning af Teknik- og Miljøudvalgets servicemåltal. Opskrivningen af servicemåltallet finansieres indenfor Teknik- og Miljøudvalgets egen driftsramme i 2013 og indgår i forhandlingerne for budget 2014.

Problemstilling

I motiveringen for medlemsforslaget fremgår det at: *"Ansøgningen har ligget og kørt rundt i forvaltninger i lang tid. Nu må det være tid til, at ansøgerne får deres sag behandlet, og Enhedslisten anbefaler, at ansøgningen imødekommes. Konsekvensen er nedlæggelse af to p-pladser, hvilket må være acceptabelt for alle parter set i lyset af de positive effekter, forslaget vil medføre for ansøgeren."*
Den pågældende ansøgning fra Mikkeller Bar, Viktoriagade 8 er blevet behandlet tidligere. Teknik- og Miljøforvaltningen har første gang den 16. juli 2010 behandlet ansøgningen (se bilag 1), hvilket desuden blev uddybet den 10. august 2010 i et svar til Danmarks Restauranter og Caféer (se bilag 2). Igen i den 27. marts 2012 blev ansøgningen behandlet (se bilag 3) med opfølgende svar den 22. maj 2012 på anmodning om at genoverveje afgørelsen (se bilag 4).
Teknik og Miljøforvaltningen har ud fra den nuværende praksis afvist ansøgningen om at nedlægge parkeringspladser ved Mikkeller Bar i Viktoriagade. I henhold til den nuværende praksis fremlægges private ønsker til nedlæggelse af parkeringspladser til fordel for udendørsservering kun til politisk behandling, når der er tale om særlige forhold, eller samlede trafikomlægninger, som fx i Elmegade. Afslaget til Mikkeller Bar er hver gang givet på baggrund af den praksis, der forudsætter at inddragelse af kørebanen og parkeringspladser til andre formål end færdsel skal være begrundet i helt særlige forhold.

Løsning

Praksis er i dag, at parkeringspladser primært kunne inddrages, når der var tale om andre trafikale hensyn, eller at helt særlige forhold gør sig gældende. Et sådant forhold kan være en samlet plan for et område.
For at nedbringe salget af euforiserende stoffer i Viktoriagade og Abel Cathrines Gade, blev der i 2008 udarbejdet

et projekt til at gøre gaden mere tryg at færdes i. Projektet var et samarbejde mellem politikere, beboere, politi, brandvæsen, erhvervsdrivende og Teknik- og Miljøforvaltningen.
På baggrund heraf fik tre restauranter med udendørsservering i 2009 som led i et Sikker By projekt tilladelse til udendørsservering på vejarealet i Viktoriagade.
Der er i forbindelse med etableringen af det ovennævnte projekt fra 2009 blevet omflyttet et antal parkeringspladser i Viktoriagade. Dette har været muligt, idet disse nedlagte parkeringspladser kunne omflyttes til steder, hvor der var parkeringsforbud. Man har derfor ikke som sådan nedlagt nogen parkeringspladser.
Beslutningen om at omlægge parkeringspladser i gaden skete før, at Københavns Kommunes Parkeringsstrategi i 2009/2010 blev politisk vedtaget. I denne fremgår det, at der ikke kan nedlægges parkerings-pladser til andet formål end trafikale.
Forvaltningen har vurderet, at den enkeltstående ansøgning fra Mikkeller Bar fra 2010 og 2012, ikke havde baggrund i sådanne helt særlige forhold, da forholdende i Viktoriagade er blevet normaliseret som følge af ovenstående projektet. Forvaltningen har således også givet afslag til andre restauranter, der har ansøgt om udendørsservering på vejarealet. I Viktoriagade gælder det bl.a. Hotel Viktoria, Lille Istanbul og Vela Bar i Viktoriagade. Disse afslag er givet på baggrund af trafikale forhold, for hvilke det vil få omfattende konsekvenser at give tilladelse til udendørsservering.
Kommunens praksis skal følge de grundlæggende forvaltningsmæssige principper om ligebehandling og lovmæssighed. Såfremt Mikkeller Bar får tilladelse, vil det medføre, at omkringliggende restauranter, der tidligere har fået afslag, ikke håndteres i forhold til førnævnte principper.
Ud fra kommunens gældende praksis kan forvaltningen derfor ikke anbefale, at den konkrete ansøgning fra Mikkeller Bar imødekommes af Teknik- og Miljøudvalget. Såfremt Teknik- og Miljøudvalget godkender en justering af den nuværende praksis for udendørsservering på vejarealer, vil den konkrete ansøgning dog kunne imødekommes.

ØKONOMI

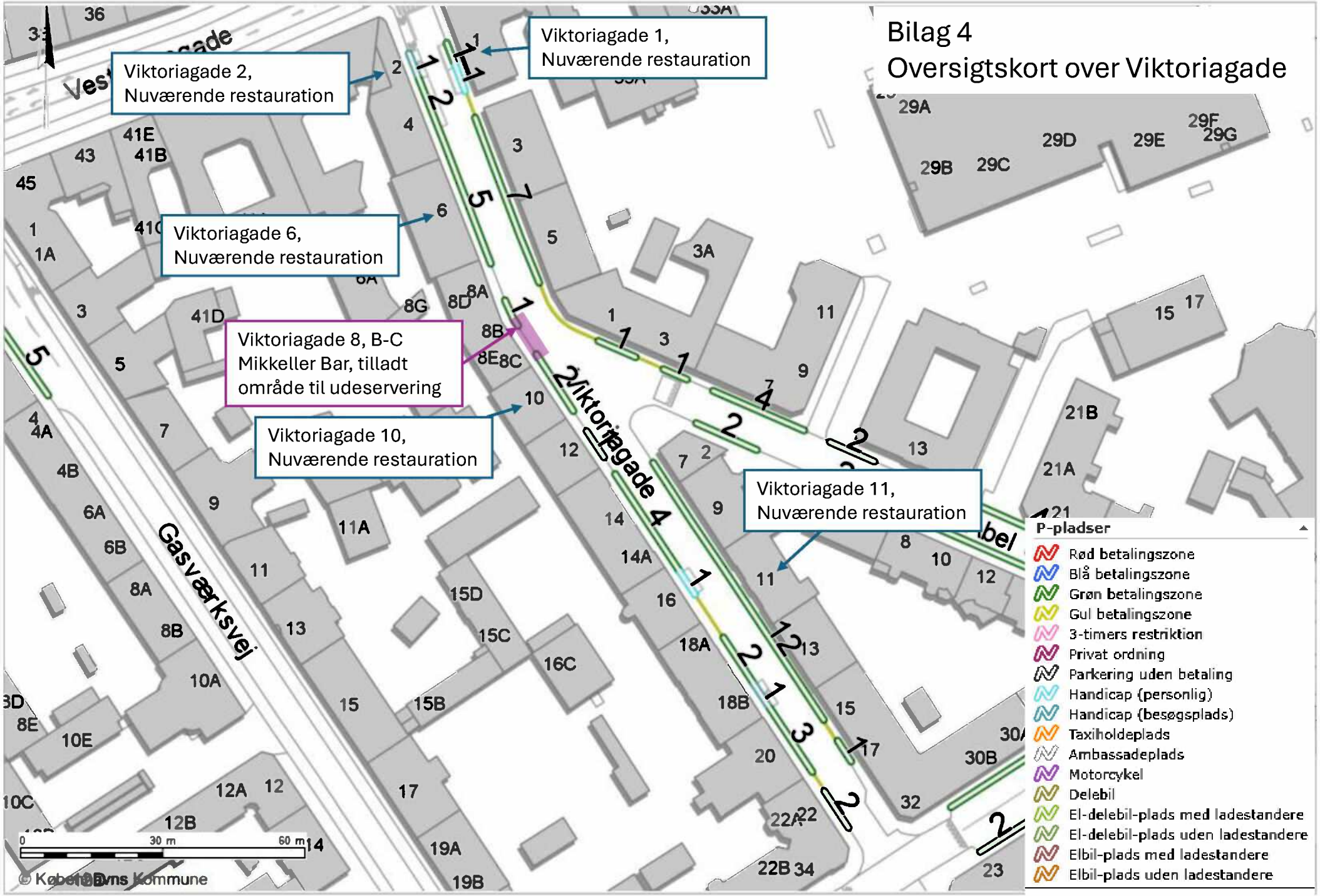
De økonomiske konsekvenser er afhængige af, om den konkrete ansøgning fra Mikkeller Bar imødekommes. Såfremt der ikke gives tilladelse til Mikkeller Bar, vil der ikke være økonomiske konsekvenser.
Såfremt Teknik- og Miljøudvalget godkender indstilling vedr. justering af den nuværende praksis for udendørsservering og den konkrete ansøgning fra Mikkeller Bar imødekommes, vil de økonomiske konsekvenser udgøre et indtægtstab på 0,0144 mio. kr. (2013 p/l) i 2013 og 0,0287 mio. kr. (2013 p/l) fra 2014 og frem på Teknik- og Miljøudvalgets bevilling Parkering, funktion 2.22.07.1. En nedskrivning af Teknik- og Miljøudvalgets indtægtsbudget vil kræve en tilsvarende opskrivning af Teknik- og Miljøudvalgets servicemåltal. Opskrivningen af servicemåltallet finansieres indenfor Teknik- og Miljøudvalgets egen driftsramme i 2013 og indgår i forhandlingerne for budget 2014.

Videre proces

Forvaltningen vil afvente behandlingen af en principiel stillingtagen til praksis for tilladelser til udendørsservering på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 15. april 2013, hvis der skal ske en praksisændring på området.
Desuden vil en evt. nedlæggelse af parkeringspladser for at skabe plads til udendørsservering på vejarealet kun kunne ske efter samtykke fra Politiet, jf. færdselslovens § 92, stk. 1.

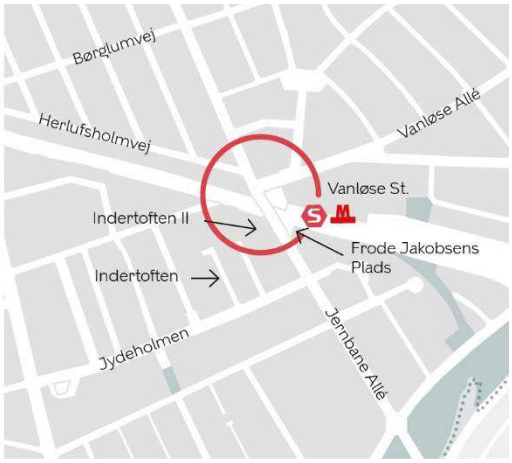
Pernille Andersen
/ Janus Krarup

Bilag 4
Oversigtskort over Viktoriagade

TM144 Sammenhængende, funktionel og indbydende Vanløse Bymidte

Foto Københavns Kommune

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Dette budgetnotat indeholder muligheder for omdannelse af Vanløse Torv og trafikale initiativer på Vanløse Allé og Jernbane Allé for at skabe en sammenhængende, funktionel og indbydende bymidte i Vanløse. Budgetnotatet indeholder en byrums- og trafikløsning med fire tilvalg.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 11,6 mio. kr. til initiativ 1 om en pulje til etablering af asfaltramper og nedsænkede kantsten (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 4,1 mio. kr. til tilvalg 1 om etablering af ny belægning på del af Jernbane Allé (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,6 mio. kr. til tilvalg 2 om etablering af lyskunst under jernbanebroen, Jernbane Allé (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,6 mio. kr. til tilvalg 3 om etablering af vandelement på Vanløse Torv (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,0 mio. kr. til tilvalg 4 om forsøg med midlertidig bussluse på Jernbane Allé (anlæg).

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 26. maj 2025 at henvise finansiering af en sammenhængende, funktionel og indbydende Vanløse Bymidte til forhandlingerne om Budget 2026.

Der blev ved Budget 2023 bevilget midler til en foranalyse om en sammenhængende, funktionel og indbydende bymidte i Vanløse. Foranalysen er udført i april 2023-november 2024, og resultaterne blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 3. februar 2025. Der blev udarbejdet et budgetnotatet til forhandlingerne om Overførselssagen 2024-2025, hvor der ikke blev tildelt midler til projektet.

Indhold

Budgetnotatet indeholder en byrums- og trafikløsning med muligheder for at omdanne Vanløse Torv og lave trafikale initiativer på Vanløse Allé og Jernbane Allé. Der indgår fire tilvalg til løsningen.

Området omkring Vanløse Station er præget af små, opdelte byrum, høj koncentration af passagerer til Metro, S-tog og busser og udfordringer med cykelparkering. Lokaludvalget og

en borgergruppe har ønsket, at der i fremtiden skabes en mere sammenhængende, funktionel og indbydende bymidte. Målet er, at flere besøgende har lyst til at opholde sig i det, der i dag mest betragtes som et transitrum.

Da Vanløse Torv er det eneste kommunalt ejede byrum i Vanløses bymidte, er det essentielt, at arbejdet med byrummet tager udgangspunkt i dialog med grundejerne for at kunne skabe en rumlig sammenhæng i Vanløse bymidte. Relevante interessenter som fx Metroselskabet og DSB inddrages før projekteringsfasen, ligesom Vanløse Lokaludvalg løbende orienteres. Det skal afklares tidligt i projektet hvilke muligheder, der er for at søge Statens Infrastrukturpulje til yderligere tiltag i det stationsnære område som foreslået af lokaludvalget, bl.a. et offentligt tilgængeligt toilet, åbning af DSB's bygninger, en spunsvæg på den anden side af Jernbane Allé, kunstinstallationer og forbedret cykelparkering.

Byrummet
I byrumsløsningen indgår flere nye træer, beplantningskummer, flere opholdsmuligheder, ny grundbelysning, cykelparkering samt ny belægning på Vanløse Torv og på hjørnegrunden Jernbane Allé/Herlufsholmvej. Den nye belægning på Vanløse Torv skal udover at skabe sammenhæng til de to øvrige byrum, Frode Jakobsens Plads og det kommende byrum ved Indertoften II, være med til at definere de funktionelle inddelinger på torvet, så det bliver tydeligt, hvor det er muligt at have udeservering, hvor det er muligt at opholde sig, og hvor den mest lige vej over pladsen er. Således vil konflikter mellem cyklister til cykelparkeringshuset og gående minimeres. Den eksisterende belægning genbruges så vidt muligt i den nye løsning.

De trafikale indsatser
Da Jernbane Allé er udpeget som strøggade i Kommuneplan 2024, indeholder projektet trafikale tiltag som en anbefalet 30 km/t zone fra krydset Vanløse Allé/Jernbane Allé til Jydeholmen samt nedlæggelse af venstresvingsbanen på Vanløse Allé. Venstresvingsbanen på Vanløse Allé nedlægges for at forbedre krydsningsmulighederne og mindske biltrafikken gennem bymidten. Busskuret på Vanløse Torv flyttes, og der anlægges en busperron på det overskydende areal på Vanløse Allé, som nedlæggelsen af venstresvingsbanen efterlader. Ved at flytte busskuret forbedres forholdene for både fodgængere og cyklister, da afstigning fra bus bliver på busperron fremfor på cykelstien.

Det er som følge af anlægsprojektet nødvendigt at afsætte 0,2 mio. kr. årligt til afledt drift til de ekstra træer, den nye belægning, de nye opholdsmuligheder, cykelparkeringen samt busperronen.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af resterende anlægsmidler i 1. kvartal 2027.

Det samlede projekt ibrugtages (tilgængeligt) forventeligt i november juli 2028 og ibrugtages (afleveret) i juli 2029.

Der er fire mulige tilvalg til byrumsløsningen.

Tilvalg 1. Etablering af ny belægning på del af Jernbane Allé
Med tilvalget anlægges ny belægning på Jernbane Allé mellem de to privatejede pladser, Frode Jakobsens Plads og forpladsen til byggeriet "V-360" på Indertoften II. Det kan forbedre oplevelsen af en sammenhængende bymidte og også skabe bedre muligheder for krydsning på Jernbane Allé. Derudover kan belægningsskiftet også fungere som fartdæmpende tiltag i forhold til den gennemkørende biltrafik.

Det skal bemærkes, at byggeriet "V-360" er påbegyndt, men forpladsen er endnu ikke anlagt. For at sikre formålet med at skabe en sammenhæng mellem alle tre pladser er det en forudsætning, at der etableres et samarbejde med ejeren af de to pladser.

Der skal som følge af tilvalg 1 afsættes 0,1 mio. kr. årligt til afledt drift, da det forventes, at belægningsskiftet øger udgifterne til den årlige drift på grund af trafikmængderne og den tunge trafik, som bl.a. busserne er.

Tilvalg 2. Etablering af lyskunst under jernbanebroen, Jernbane Allé
Med tilvalget etableres et lyskunstprojekt under jernbanebroen, som skal fungere som både et trygheds- og et identitetsskabende element i området omkring stationen.

Tilvalg 3. Etablering af vandelement på Vanløse Torv
Med tilvalget etableres et vandelement, som har til formål at sløre den trafikstøj fra biler, metro, busser og S-tog, der i dag præger området. Vandelementet forventes også at fungere som samlingspunkt for dem, der opholder sig på Vanløse Torv. Vandelementet vil i øvrigt ved hjælp fra dysser i belægningen kunne styre noget af den trafik fra fodgængere og cyklister, der vælger at krydse torvet fra alle sider.

Der skal som følge af anlægsprojektet afsættes midler til afledt drift på årligt 0,2 mio. kr. til de dysser, der skal monteres i belægningen og drift og vedligehold af den underjordiske vandtank, der skal monteres under Vanløse Torv.

Tilvalg 4. Forsøg med midlertidig bussluse på Jernbane Allé
Med tilvalget laves en forsøgsordning med lukning for biltrafik og etablering af en midlertidig bussluse på Jernbane Allé på strækningen mellem Jydeholmen og Vanløse Allé.

Forsøget vil forløbe i seks måneder og gennemføres ved en skilte- og afmærkningsløsning og omprogrammering af trafiksignaler. Efter forsøgsperioden foretages der en evaluering af forsøget.

En lukning af Jernbane Allé for biltrafik på strækningen mellem Jydeholmen og Vanløse Allé vil medføre en øget trafik på de omkringliggende veje. Compass-beregningerne i den trafikale analyse viser f.eks., at trafikken fordobles på Jydeholmen, og at mere svingende trafik i krydset Vanløse Allé/Jernbane Allé kan have konsekvenser for bussernes køretid og økonomi.

Anlægsprojektet har uanset tilvalg ikke konsekvenser for antallet af cykel- eller bilparkeringspladser.

Konsekvenser for træer

Scenarie	Træer i projektområdet før anlægsprojekt	Forventet antal træer, der fældes	Forventet antal nye træer, der plantes	Forventet antal træer i projektområdet efter anlægsprojekt
Byrums- og trafikløsning	7	0	2-3	9-10

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Byrums- og trafikløsning						
- Anlæg	Anlæg	970	1.120	9.470		11.560
- Afledt drift og vedligehold	Service			105	210	315
Byrums- og trafikløsning i alt		**970**	**1.120**	**9.575**	**210**	**11.875**
Tilvalg 1. Etablering af ny belægning på Jernbane Allé						
- Anlæg	Anlæg	200	300	3.600		4.100
- Afledt drift og vedligehold	Service			50	105	155
Tilvalg 1 i alt		**200**	**300**	**3.650**	**105**	**4.255**
Tilvalg 2. Etablering af lyskunst under jernbanebroen						
- Anlæg	Anlæg	100	100	1.350		1.550
Tilvalg 2 i alt		**100**	**100**	**1.350**	**0**	**1.550**
Tilvalg 3. Etablering af vandelement på Vanløse Torv						
- Anlæg	Anlæg	125	125	1.300	0	1.550
- Afledt drift og vedligehold	Service			105	210	315
Tilvalg 3 i alt		**125**	**125**	**1.405**	**210**	**1.865**
Tilvalg 4. Forsøg med bussluse på Jernbane Allé						
- Anlæg	Anlæg	460	510			970
Tilvalg 4 i alt		**460**	**510**	**0**	**0**	**970**
Udgifter i alt		**1.855**	**2.155**	**15.980**	**525**	**21.040**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Oversigt over skønnede CO_2e-effekter af budgetnotatet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af bymidte i Vanløse	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	29,3 – 56,1
Anlæg af tilvalg 1	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	18,7 – 21,3
Anlæg af tilvalg 2	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	0,2 – 0,7
Anlæg af tilvalg 3	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	0,6 – 2,1
Anlæg af tilvalg 4	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	0,5 – 1,7

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er kompliceret, og der er derfor afsat 10 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg. Risikovurderingen tager afsæt i, at der er mange parter/aktører, der skal inddrages og koordineres med, hvilket indebærer økonomiske og tidsmæssige risici.

Tidligere afsatte midler

I Budget 2022 blev der afsat midler til "Pulje til fremme af cykelparkering i kombination med kollektiv trafik". Der blev i alt afsat 3,4 mio. til puljen med en medfinansiering på 50 % fra Trafikstyrelsen. Af disse var 520.000 afsat til en cykelparkeringsanalyse på Vanløse Station.

I Budget 2023 blev der afsat 1,4 mio. til en foranalyse, der skulle undersøge mulighederne for at skabe en sammenhængende, funktionel og indbydende bymidte i Vanløse.

1.000 kr., løbende p/l	**2023**	**2024**
Budgetaftale 2022	520	
Budgetaftale 2023	675	675
Afsatte midler i alt	**1.195**	**675**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	360	510	160		1.030	870*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg			8.700		8.700	
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	610	610	610		1.830	1.220*
- Projektering, tilvalg 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	100	200	50		350	300*
- Udførsel, tilvalg 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg			3.450		3.450	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	100	100	100		300	200*
- Projektering, tilvalg 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50		150	100*
- Udførsel, tilvalg 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			1.250		1.250	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50	50	50		150	100*
- Projektering, tilvalg 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	80	80	40		200	160*
- Udførsel, tilvalg 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg			1.180		1.180	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	45	45	80		170	90*
- Projektering, tilvalg 4	TMU	2000 – Ordinær anlæg	125	125			250	250*
- Udførsel, tilvalg 4	TMU	2000 – Ordinær anlæg	260	310			570	570*
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 4	TMU	2000 – Ordinær anlæg	75	75			150	150*
Anlægsudgifter i alt			**1.855**	**2.155**	**15.720**	**0**	**19.730**	**4.010***

Afledte serviceudgifter								
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000-Ordinær drift			105	210	315	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 1	TMU	1000-Ordinær drift			50	105	155	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 3	TMU	1000-Ordinær drift			105	210	315	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**260**	**525**	**785**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☒	Amager Vest	☐		
Adresse		Vanløse Torv, Jernbane Allé, Vanløse Allé									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	

Henvisninger

Afrapportering af foranalyse af Vanløse Bymidte, Vanløse | Københavns Kommune

TM121 Omdannelse af Ravnsborggade

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder tre scenarier for en omdannelse af Ravnsborggade, hvor der etableres bredere fortov, og mulighederne for begrønning og etablering af yderligere cykelparkering undersøges. Scenarierne adskiller sig ift. nedlæggelse af parkeringspladser og ensretning af gaden

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM076	Nej

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 9,4 mio. kr. til scenarie 1 om etablering af bredere fortov og nedlæggelse af 25 parkeringspladser i den ene side af vejen (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 14,7 mio. kr. til scenarie 2 om etablering af bredere fortov og nedlæggelse af 43 parkeringspladser i begge sider af vejen (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 11,7 mio. kr. til scenarie 3 om ensretning af gaden samt etablering af bredere fortov i begge sider og nedlæggelse af 25 parkeringspladser i den ene side af gaden (anlæg)
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 3,6 mio. kr. til tilvalg om etablering af 21 erstatningsparkeringspladser (anlæg).

Scenarierne er gensidigt udelukkende. Tilvalget om etablering af erstatningsparkeringspladser kan tilvælges alle scenarier.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om omdannelse af Ravnsborggade.

Indhold

Budgetnotatet indebærer en omdannelse af Ravnsborggade. Der er tre scenarier for omdannelsen. Fælles for de tre scenarier er, at der skabes yderligere plads til fodgængere i form af fortovsudvidelser. Derudover undersøges muligheden for begrønning i gaden samt øget cykelparkering. Der forventes lav beplantning i gaden, da træer kan blive en udfordring grundet ledninger i jorden samt wirehængt belysning.

Ravnsborggade er en lokalgade på Nørrebro, som er kendetegnet ved at have mange små butikker, restauranter, cafeer og barer i gaden og meget aktivitet det meste af døgnet. Gaden har i dag dobbeltrettet trafik, og der er længdeparkering i begge sider af gaden. Fortovene er smalle, og der er opstillet gadeinventar til udeservering.

Projektet vil inddrage Nørrebro Lokaludvalg samt borgere og erhvervsdrivende i gaden.

Ved Budget 2023 blev der afsat 3,3 mio. kr. til cykelgader. Projektet omfatter at omdanne gader til cykelgader ved hjælp af skilte og afmærkning. Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 7. april 2025, at Ravnsborggade bliver en af de gader, der kan omdannes til en cykelgade. Alle tre scenarier i dette budgetnotat kan stadig gennemføres, selvom Ravnsborggade etableres som cykelgade, forventeligt i 2026. Tidsplanen for de to projekter vil køre separat.

Budgetnotatet omhandler samme område som initiativ 2 i TM076, som omhandler rød asfalt på cykelgader. Hvis initiativ 2 i TM076 besluttes, vil de to projekter blive koordineret, så rød asfalt udlægges i Ravnsborggade i forbindelse med ombygningen i dette budgetnotat. Ibrugtagningen på den røde asfalt i Ravnsborggade vil dermed følge ibrugtagningstidspunktet i dette budgetnotat.

Scenarie 1. Etablering af bredere fortov og nedlæggelse af parkering i én side
I dette scenarie nedlægges parkering i den ene side af Ravnsborggade, og fortovet udvides med ca. 2 meter i den ene af siderne. Dette skaber yderligere plads til de gående i gaden og mulighed for øget udeservering.

Der skal som følge af scenariet afsættes 0,04 mio. kr. årligt til varig afledt drift og vedligehold, som skal anvendes til renhold af det ekstra stykke fortov og pleje af den nye begrønning.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af anlægsmidler i 2. kvartal 2027.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i april 2028 og ibrugtaget (afleveret) i august 2028.

Scenarie 2. Etablering af bredere fortov og nedlæggelse af parkering i begge sider
I dette scenarie nedlægges parkering i begge sider af Ravnsborggade, og fortovet udvides med ca. 2 meter i begge sider. Dette skaber yderligere plads til de gående i gaden og mulighed for øget udeservering.

Der skal som følge af scenariet afsættes 0,05 mio. kr. årligt til varig afledt drift og vedligehold, som skal anvendes til renhold af det ekstra stykke fortov og pleje af den nye begrønning.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af anlægsmidler i 2. kvartal 2027.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i juli 2028 og ibrugtaget (afleveret) i november 2028.

Scenarie 3. Ensretning af gaden, samt bredere fortov i begge sider og nedlæggelse af parkering i én side
I dette scenarie ensrettes Ravnsborggade, parkering nedlægges i den ene side af gaden, og fortovet udvides med ca. 1 meter i begge sider. Det skaber yderligere plads til de gående i gaden. Dette scenarie giver ikke umiddelbart yderligere plads til fortovsudvidelse, da brand og redning stiller krav til minimumsbredder af gader, men en ensretning vil skabe en større fredeliggørelse af gaden.

Der skal som følge af scenariet afsættes 0,04 mio. kr. årligt til varig afledt drift og vedligehold, som skal anvendes til renhold af det ekstra stykke fortov og pleje af den nye begrønning.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af anlægsmidler i 2. kvartal 2027.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i maj 2028 og ibrugtaget (afleveret) i september 2028.

Tilvalg: Erstatningsparkering
Der kan indenfor 500 m af Ravnsborggade etableres 21 erstatningsparkeringspladser i gadeplan. Med tilvalget afsættes midler til etablering af op til 21 erstatningsparkeringspladser i gadeplan.
Det er forvaltningens nuværende vurdering, at disse pladser vil kunne etableres indenfor 500 meter af projektområdet, men der tages forbehold for, om dette fortsat vil være gældende på projekteringstidspunktet. Prissætningen tager derfor også udgangspunkt i standardpriser.

Ifm. projekteringen afdækkes konkrete lokationer for erstatningsparkeringspladserne, og denne afdækning indgår i den indstilling om projektforslag samt frigivelse af resterende anlægsmidler, som forelægges Teknik- og Miljøudvalget.

Der skal som følge af tilvalget afsættes 0,05 mio. kr. årligt til afledt drift, som går til øget drift vedrørende renhold af vejbrønde og belægninger. Disse driftspriser er beregnet ud fra en standardpris pr. plads.

Konsekvenser for træer
Projektet forventes ikke at have konsekvenser for antallet af træer. Det forventes ikke at være muligt at plante træer i gaden grundet ledninger i jorden. Skulle muligheden alligevel opstå, vil det fremgå af projektforslaget.

Konsekvenser for bilparkeringspladser
Med de tre scenarier nedlægges enten parkeringspladserne i den ene side eller begge sider af gaden. Der er dog tre handicapbesøgspladser, to delebilspladser og seks elbilspladser, som bevares uanset scenarie.

Scenarie	Antal pladser i projekt-området før projekt	Zone/uden for zone	Belægnings-procent før projekt	Forventet antal pladser, der nedlægges	Forventet antal erstatnings-parkeringspladser
Scenarie 1 og 3	43	Blå zone	Over 100 %	25	0
Scenarie 2	43	Blå zone	Over 100 %	43	0
Tilvalg	43	Blå zone	Over 100 %	0	21

Konsekvenser for cykelparkeringspladser
Der vil forventeligt blive etableret yderligere cykelparkering i gaden. Antallet vil fremgå af projektforslaget.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Scenarie 1. Etablering af bredere fortov og nedlæggelse af parkering i én side						
- Anlæg	Anlæg	980	2.660	5.690		9.330
- Afledt drift og vedligehold	Service			30	40	70
- Reduktion af parkeringsindtægter	Service			20	183	203
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	Finansposter			-20	-183	-203
Initiativ i alt		**980**	**2.660**	**5.720**	**40**	**9.400**
Tilvalg. Erstatningsparkering						
- Anlæg	Anlæg		1.570	2.000		3.570
- Afledt drift og vedligehold	Service		25	53	53	131
- Parkeringsindtægter	Service		-100	-153	-153	-406
- Statslig modregning af parkeringsindtægter	Finansposter		100	153	153	406
Tilvalg i alt		**0**	**1.595**	**2.053**	**53**	**3.701**
Udgifter i alt, scenarie 1		**980**	**4.255**	**7.773**	**93**	**13.101**

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Scenarie 2. Etablering af bredere fortov og nedlæggelse af parkering i begge sider						
- Anlæg	Anlæg	1.200	2.950	10.260		14.410
- Afledt drift og vedligehold	Service			25	50	75
- Reduktion af parkeringsindtægter	Service			52	314	366
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	Finansposter			-52	-314	-366
Initiativ i alt		**1.200**	**2.950**	**10.285**	**50**	**14.485**
Tilvalg. Erstatningsparkering						
- Anlæg	Anlæg		1.570	2.000		3.570
- Afledt drift og vedligehold	Service		25	53	53	131
- Parkeringsindtægter	Service		-100	-153	-153	-406
- Statslig modregning af parkeringsindtægter	Finansposter		100	153	153	406
Tilvalg i alt		**0**	**1.595**	**2.053**	**53**	**3.701**
Udgifter i alt, scenarie 2		**1.200**	**4.545**	**12.338**	**103**	**18.186**

Tabel 3. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 3

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Scenarie 3. Ensretning af gaden samt bredere fortov i begge sider og nedlæggelse af parkering i én side						
- Anlæg	Anlæg	1.150	2.920	7.560		11.630
- Afledt drift og vedligehold	Service			27	40	67
- Reduktion af parkeringsindtægter	Service			23	183	206

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	Finansposter			-23	-183	-206
Initiativ i alt		**1.150**	**2.920**	**7.587**	**40**	**11.697**
Tilvalg. Erstatningsparkering						
- Anlæg	Anlæg		1.570	2.000		3.570
- Afledt drift og vedligehold	Service		25	53	53	131
- Parkeringsindtægter	Service		-100	-153	-153	-406
- Statslig modregning af parkeringsindtægter	Finansposter		100	153	153	406
Tilvalg i alt		**0**	**1.595**	**2.053**	**53**	**3.701**
Udgifter i alt, scenarie 3		**1.150**	**4.515**	**9.640**	**93**	**15.398**

Klimapåvirkning

Tabel 4 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af TM121, scenarie 1	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	24 – 65
Anlæg af TM121, scenarie 2	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	58 – 113
Anlæg af TM121, scenarie 3	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	48 - 108
Anlæg af tilvalg	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	4,5 – 7,2

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Projektet vurderes kompliceret grundet mange interessenter i området, og der er derfor afsat 9 % i risikotillæg til alle scenarier.

Tidligere afsatte midler

Der er ikke tidligere givet midler til formålet.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 5. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 1

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevil-ling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Projektering, scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	500	530	100		1.130	1.030*
- Udførsel, scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		1.260	4.910		6.170	
- Udgifter til bygherreorganisation, scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	480	870	430		1.780	1.350*
- Evaluering, scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U			250		250	
- Projektering, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		85	120		205	85*
- Udførsel, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		1.400	1.760		3.160	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		85	120		205	85*
Anlægsudgifter i alt				**980**	**4.230**	**7.690**	**0**	**12.900**	**2.550***
Afledte serviceudgifter									
- Vedligehold og afledt drift, scenarie 1	TMU	1000 – Ordinær drift	U			30	40	70	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg	TMU	1000 – Ordinær drift	U		25	53	53	131	
Afledte serviceudgifter i alt				**0**	**25**	**83**	**93**	**201**	
Afledte servicemåltals-effekter									
- Reduktion af parkerings-indtægter, scenarie 1	TMU	1010 – Parkering	U			20	183	203	
- Parkeringsindtægter, tilvalg	TMU	1010 – Parkering	U		-100	-153	-153	-406	
Afledte servicemåltals-effekter i alt				**0**	**100**	**-133**	**30**	**-203**	
Finansposter									
- Statslig modregning af parkeringsindtægter/reduktion af parkeringsindtægter, scenarie 1	ØU	2500 – Finans-poster	I			-20	-183	-203	

- Statslig modregning af parkeringsindtægter, tilvalg	ØU	2500 – Finans-poster	I		100	153	153	406	
Finansposter i alt				**0**	**100**	**133**	**-30**	**203**	

Tabel 6. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 2

1.000 kr. – 2026 p/l	**Ud-valg**	**Bevilling**	**I/U**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**	*****
Anlægsudgifter									
- Projektering, scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	770	730	160		1.660	1.500*
- Udførsel, scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		1.340	9.150		10.490	
- Udgifter til bygherreorganisation, scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	430	880	700		2.010	1.310*
- Evaluering, scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U			250		250	
- Projektering, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		85	120		205	85*
- Udførsel, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		1.400	1.760		3.160	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		85	120		205	85*
Anlægsudgifter i alt				**1.200**	**4.520**	**12.260**	**0**	**17.980**	**2.980***
Afledte serviceudgifter									
- Vedligehold og afledt drift, scenarie 2	TMU	1000 – Ordinær drift	U			25	50	75	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg	TMU	1000 – Ordinær drift	U		25	53	53	131	
Afledte serviceudgifter i alt				**0**	**25**	**78**	**103**	**206**	
Afledte servicemåltals-effekter									
- Parkerings-indtægter/Reduktion af parkerings-indtægter, scenarie 2	TMU	1010 – Parkering	U			52	314	366	
- Parkeringsindtægter, tilvalg	TMU	1010 – Parkering	U		-100	-153	-153	-406	
Afledte servicemåltals-effekter i alt				**0**	**-100**	**-101**	**161**	**40**	
Finansposter									
- Statslig modregning af parkeringsindtægter/reduktion af parkeringsindtægter, scenarie 2	ØU	2500 – Finans-poster	I			-52	-314	-366	

- Statslig modregning af parkeringsindtægter, tilvalg	ØU	2500 – Finans-poster	I		100	153	153	406	
Finansposter i alt				**0**	**100**	**101**	**-161**	**40**	

Tabel 7. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 3

1.000 kr. – 2026 p/l	**Ud-valg**	**Bevilling**	**I/U**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**	*****
Anlægsudgifter									
- Projektering, scenarie 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	720	750	150		1.620	1.470*
- Udførsel, scenarie 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		1.310	6.550		7.860	
- Udgifter til bygherreorganisation, scenarie 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	430	860	610		1.900	1.290*
- Evaluering, scenarie 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U			250		250	
- Projektering, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		85	120		205	85*
- Udførsel, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		1.400	1.760		3.160	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		85	120		205	85*
Anlægsudgifter i alt				**1.150**	**4.490**	**9.560**	**0**	**15.200**	**2.930***
Afledte serviceudgifter									
- Vedligehold og afledt drift, scenarie 3	TMU	1000 – Ordinær drift	U			27	40	67	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg	TMU	1000 – Ordinær drift	U		25	53	53	131	
Afledte serviceudgifter i alt				**0**	**25**	**80**	**93**	**198**	
Afledte servicemåltals-effekter									
- Parkerings-indtægter/Reduktion af parkerings-indtægter, scenarie 3	TMU	1010 – Parkering	U			23	183	206	
- Parkeringsindtægter, tilvalg	TMU	1010 – Parkering	U		-100	-153	-153	-406	
Afledte servicemåltals-effekter i alt				**0**	**-100**	**-130**	**30**	**-200**	
Finansposter									
- Statslig modregning af parkeringsindtægter/reduktion af parkeringsindtægter, scenarie 3	ØU	2500 – Finans-poster	I			-23	-183	-206	

- Statslig modregning af parkeringsindtægter, tilvalg	ØU	2500 – Finans-poster	I		100	153	153	406	
Finansposter i alt				**0**	**100**	**130**	**-30**	**200**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☒	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Ravnsborggade										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM013 Fremtidens Grøndalspark

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekrut-tering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	x
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borg-mesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder 4 initiativer, hvoraf det ene indeholder to scenarier, for indsatser i Grøndalsparken, der kan blive udført sammen med skybrudsprojektet i Grøndalsparken under Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 6,8 mio. kr. til initiativ 1 om etablering af en basispakke, der forbedrer biodiversiteten og de rekreative muligheder i parken i synergi med skybrudsprojektet (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 20,9 mio. kr. til initiativ 2 om etablering af et blåt vandelement i parken i form af et teknisk anlæg udformet som et vandløb fra syd for Grøndal Station til den sydlige ende af parken tæt på Ålekistevej (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om afsætte 1,8 mio. kr. til initiativ 3 om en konkretisering af renseanlæg i Grøndalsparken indeholdende teknisk rådgivning og vandundersøgelser af Grøndals Å (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 27,7 mio. kr. til initiativ 4, scenarie 1, om etablering af en Grøn cykelrute i Grøndalsparken (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 19,8 mio. kr. til initiativ 4, scenarie 2, om etablering af en alternativ cykelrute i Grøndalsparken (anlæg).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden, men de to scenarier i initiativ 4 er gensidigt udelukkende.

Baggrund

Fra Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å er der afsat 108,3 mio. kr. til skybrudsprojektet i Grøndalsparken. Midlerne er afsat til at omdanne parken til skybrudsvolumen ved at indramme et skybrudsareal med diger og terrænændringer samt skabe transportmuligheder for skybrudsvandet, så det kan ledes til Harrestrup Å.

Der blev ved Budget 2024 bevilget midler til en foranalyse om Fremtidens Grøndalspark, som skulle kortlægge, hvordan rekreative funktioner kan samtænkes med et fokus på øget

biodiversitet og skybrudssikring. Foranalysen er udført i 2024-2025, og resultatet blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 7. april 2025.

Ved Budget 2023 blev der bevilget midler til en foranalyse om et rensningsanlæg ved Ladegårdsåen, som skulle afdække mulighederne og realiserbarheden af at etablere et rensningsanlæg med formål at rense regnvand inden tilledning til Ladegårdsåen eller De Indre Søer. Foranalysen er udført i 2023-2024, og resultaterne blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 19. august 2024 til orientering og igen den 7. april 2025. Placeringen af rensningsanlægget var imidlertid betinget af resultaterne af foranalysen om Fremtidens Grøndalspark, jf. ovenfor, samt foranalyse om åbne vandløb i København, som indgår i budgetnotatet TM008. Resultaterne af disse to foranalyser har medført en endelig anbefaling om placering af rensningsanlægget i Grøndalsparken (initiativ 3), hvilket fremgik af sagen til udvalget vedr. Fremtidens Grøndalspark den 7. april 2025, hvor udvalget godkendte indholdet i dette budgetnotat.

Indhold

Budgetnotatet indeholder nedenstående 4 initiativer for indsatser i Grøndalsparken, der kan blive udført sammen med skybrudsprojektet i Grøndalsparken under Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å. I initiativ 4 er der to gensidigt udelukkende scenarier.

Initiativ 1. Basispakke til gavn for biodiversitet og rekreative forhold

Initiativet indeholder en række forbedrende tiltag til Grøndalsparken til gavn for biodiversitet og brugen af parken, der tilfører parken ekstra værdi i synergi med skybrudsprojektet.

Initiativet gør det muligt at forbedre biodiversiteten ved at plante træer af højere værdi, jf. udviklingsplanen, og dermed øge andelen af hjemmehørende arter til glæde for biodiversiteten i parken. Tilsvarende vil indgangene til parken blive åbnet, så de fremstår mere lyse, med ens skiltning og øget cykelparkering. Derudover vil der blive lavet nye opholdsrum i parken i synergi med skybrudsprojektet, inklusiv flere bænke langs gangstierne.

Uden initiativet vil parken fremstå med store inddæmmede græsarealer og beplantning af lav værdi, som der er i parken i dag. Hvis ikke der bliver tilført midler til øget biodiversitet, vil der blive plantet erstatningstræer, jf. HOFORs standarder, der ikke stemmer overens med udviklingsplanen for Grøndalsparken.

Initiativ 2. Åbent vandelement i Grøndalsparken

Initiativet indeholder et teknisk anlæg fra syd for Grøndal Station til den sydlige ende af parken tæt på Ålekistevej, hvori hverdagsregn recirkuleres. Det tekniske anlæg skal være et åbent rekreativt vandløb, der løber fra nord mod syd, og vil drage stærke paralleller til den historiske Grøndals Å. Vandelementet vil skabe nye biotoper til gavn for biodiversiteten i parken. Initiativet indeholder broer på tværs, så vandelementet integreres i parkens daglige brug.

Vandelementet vil i skybrudssituationer også fungere som transportvej for skybrudsvandet, så parken kan tømmes hurtigere og mere effektivt, og har derfor stor synergi med skybrudsprojektet.

Initiativ 3. Konkretisering af analyse om rensningsanlæg i Grøndalsparken
Med initiativet udarbejdes en konkretisering af analysen om rensningsanlægget, hvor det vurderes, om der kan etableres et rensningsanlæg bestående af to rensesøer og en teknisk rensefunktion drevet af HOFOR. Etableres rensningsanlægget, kan det aflede renset regnvand til De Indre Søer. Konkretiseringen indeholder analyser af drænvand fra jernbanen og vurdering af vand, der kan føres til De Indre Søer, og hjælpe søerne ved højere gennemstrømning af vand.

I foranalysen bevilget med Budget 2023 blev der undersøgt mulighederne for at etablere et rensningsanlæg ved Ladegårdsåen med det formål at rense regnvand fra det umiddelbare opland inden tilledning til Ladegårdsåen og De Indre Søer. Forvaltningen orienterede udvalget om resultatet i august 2024, hvor forvaltningen også anbefalede at afvente resultaterne af de to foranalyser bevilget med Budget 2024. På baggrund af resultaterne af de to andre foranalyser besluttede udvalget den 31. marts 2025 at ændre placeringen af et rensningsanlæg til Grøndalsparken, hvorfor initiativ herom indgår i indeværende budgetnotat sammen med resterende initiativer for Fremtidens Grøndalspark.

Ved at placere rensningsanlægget i Grøndalsparken og lede vandet til det nye rørlagte vandløb og videre til Ladegårdsåen og De Indre Søer, kan vandet bidrage til vandudskiftningen i søerne og øge vandmængden i vandløbssystemet.

Forvaltningen gennemfører konkretiseringen i samarbejde med HOFOR og afrapporterer resultaterne til TMU forventeligt i juni 2026.

Initiativ 4. Grøn cykelrute ' Grøndalsruten' i Grøndalsparken
Grøndalsruten er en del af Københavns netværk af Grønne Cykelruter, der tilbyder et roligere og tryggere alternativ i grønne omgivelser til cykling langs trafikerede veje. De Grønne Cykelruter indgår i Københavns Kommuneplan 2024 og som en del af de grønne forbindelser i Københavns strategi for biodiversitet 2023. Grøndalsruten forbinder Nørrebro og Vanløse og er i kommuneplanen planlagt til at løbe i Grøndalsparken fra Borups Allé og til Linde Allé.

Det valgte scenarie i dette initiativ vil danne udgangspunkt for det videre arbejde med Grøndalsruten. Det vil stadig være muligt at tilpasse ruteforløbene, hvis der opstår yderligere opmærksomhedspunkter i forbindelse med udarbejdelsen af Grøndalsruten. Eventuelle ændringer vil blive fremlagt for Teknik- og Miljøudvalget i forbindelse med godkendelse af projektforslaget.

Initiativ 4, scenarie 1. Grøn cykelrute gennem Grøndalsparken
Scenariet indeholder ca. 2,7 km rekreativ cykelrute, der slynger sig igennem parken fra Borups Allé til Linde Allé. Stitracéet udføres i grus. For både dette og scenarie 2 gør det sig gældende, at ruten etableres med forskellige sti-profiler afhængigt af parkens karakter. I størstedelen af parkens forløb færdes cyklende og gående på separate stier for at sikre adskillelse af cykler og gående i parken. Nye stiforbindelser til cyklende etableres så vidt muligt ovenpå de nye diger, der etableres i forbindelse med skybrudsprojektet. På dele af forløbet er stien udformet som en fællessti for cykler og gående. Stiforbindelserne udføres i grus, og stiforløbet indrettes, så cyklende færdes i lavere tempo på gåendes præmisser.

Initiativ 4, scenarie 2. Grøn cykelrute delvist gennem Grøndalsparken
Scenariet indeholder en rekreativ cykelrute udført i grus, delvist placeret i parken og delvist langs de tilstødende veje. Dermed bliver rutens forløb i selve Grøndalsparken på ca. 1,4 km. Dette scenarie afviger fra scenarie 1 ved, at cyklende føres uden om tunnelen under Godthåbsvej ved Grøndal Station. Derudover kommer ruten ikke til at løbe fra Flintholm Station til Linde Allé igennem parken, men føres i stedet langs Grøndals Parkvej til Linde Allé.

For at kunne etablere denne cykelrute, vil det være nødvendigt at reducere hældningen på indgangen ved Morsøvej. Cykelruten vil herefter skulle føres hen over det blå element via en bro, hvis der gives midler til det blå element. Finansiering af denne bro er inkluderet i økonomien i dette scenarie. Det vil ligeledes være nødvendigt at anlægge et helle på Godthåbsvej. Lokaludvalget har ifm. høringsproces peget på denne ruteføring frem for den i scenarie 1.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Ingen af initiativerne har konsekvenser for antallet af bilparkeringspladser.

Det vil blive nødvendigt at fælde bestemte træer, som erstattes af nye træer

Som en del af initiativ 1 lægges der op til, at der sættes ti cykelstativer op omkring indgangene til Grøndalsparken med samlet plads til ca. 50 ekstra cykelparkeringspladser.

Konsekvenser for træer

Scenarie/Initiativ	Træer i projektområdet før anlægsprojekt	Forventet antal træer, der fældes	Forventet antal nye træer, der plantes	Forventet antal træer i projektområdet efter anlægsprojekt
Initiativ 4 (begge scenarier)	480	10	10	480

*Antallet af træer, der er i anlægsområdet, forventet antal træer der fældes, og antal nye træer der plantes er udarbejdet på screeningsniveau, og vil blive bearbejdet i næste fase af det samlede projekt.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder ved valg af initiativ 4, scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**I alt**
Initiativ 1. Basispakke – Tiltag til gavn for Biodiversitet og rekreative forhold									
- Anlæg	Anlæg	397	537	1.462	1.462	1.462	1.460		6.780
- Afledt drift og vedligehold	Service				35	70	105	140	350
Initiativ 1 i alt		**397**	**537**	**1.462**	**1.497**	**1.532**	**1.565**	**140**	**7.130**
Initiativ 2. Åbent vandelement i Grøndalsparken									
- Anlæg	Anlæg	1.849	800	4.566	4.565	4.565	4.565		20.910
- Afledt drift og vedligehold	Service				105	210	315	420	1.050
Initiativ 2 i alt		**1.849**	**800**	**4.566**	**4.670**	**4.775**	**4.880**	**420**	**21.960**
Initiativ 3. Konkretisering af analyse vedr. rensningsanlæg i Grøndalsparken									
- Anlæg	Anlæg	1.800							1.800
Initiativ 3 i alt		**1.800**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.800**

Initiativ 4, scenarie 1. Grøn cykelrute gennem Grøndalsparken									
- Anlæg	Anlæg	1.650	2.200	7.939	7.939	7.939			27.667
- Afledt drift og vedligehold	Service				183	367	550	550	1.650
Initiativ 4, scenarie 1 i alt		**1.650**	**2.200**	**7.939**	**8.122**	**8.306**	**550**	**550**	**29.317**
Udgifter i alt		**5.696**	**3.537**	**13.967**	**14.289**	**14.613**	**6.995**	**1.110**	**60.207**

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, ved valg af initiativ 4, scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**I alt**
Initiativ 1. Basispakke – Tiltag til gavn for Biodiversitet og rekreative forhold									
- Anlæg	Anlæg	397	537	1.462	1.462	1.462	1.460		6.780
- Afledt drift og vedligehold	Service				35	70	105	140	350
Initiativ 1 i alt		**397**	**537**	**1.462**	**1.497**	**1.532**	**1.565**	**140**	**7.130**
Initiativ 2. Åbent vandelement i Grøndalsparken									
- Anlæg	Anlæg	1.849	800	4.566	4.565	4.565	4.565		20.910
- Afledt drift og vedligehold	Service				105	210	315	420	1.050
Initiativ 2 i alt		**1.849**	**800**	**4.566**	**4.670**	**4.775**	**4.880**	**420**	**21.960**
Initiativ 3. Konkretisering af analyse vedr. rensningsanlæg i Grøndalsparken									
- Anlæg	Anlæg	1.800							1.800
Initiativ 3 i alt		**1.800**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.800**
Initiativ 4, scenarie 2. Grøn cykelrute delvist gennem Grøndalsparken									
- Anlæg	Anlæg	1.182	1.572	5.672	5.670	5.670			19.766
- Afledt drift og vedligehold	Service				133	267	400	400	1.200
Initiativ 4, scenarie 2 i alt		**1.182**	**1.572**	**5.672**	**5.803**	**5.937**	**400**	**400**	**20.966**
Udgifter i alt		**5.228**	**2.909**	**11.700**	**11.970**	**12.244**	**6.845**	**960**	**51.856**

Klimapåvirkning

Tabel 3 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (minimum maksimum ton CO_2e)**
Anlæg af initiativ 1: Basispakke	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	28,1 – 67,83
Anlæg af initiativ 2: Åbent vandelement	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	170 – 204,2
Anlæg af initiativ 4, Scenarie 1:	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	65,8 – 111,5
Anlæg af initiativ 4, Scenarie 2:	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	31,3 – 79

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet, i alle initiativerne, er meget kompliceret, og der er derfor afsat 15 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Det samlede projekt, der skal udføres i Grøndalsparken, er særligt komplekst grundet både fredning, geografiske forhold og stærke lokale interesser.

Projektet skal udføres i den fredede Grøndalspark. Alt udvikling i Grøndalsparken skal være beskrevet i udviklingsplanen for Grøndalsparken for at kunne udføres jf. fredningen af parken. Der kom ny udviklingsplan for Grøndalsparken i 2025, hvor skybrudsprojektet er beskrevet, men cykelruten og byrumstiltag er ikke beskrevet. Derfor er disse tiltag afhængige af et tillæg til udviklingsplanen efter budgetforhandlingerne for Budget 2026. Tillægget forventes at kunne udføres i løbet af 2025 og 2026 samtidig med at projektet projekteres af rådgiver. Dette afhænger dog af dialogen med borgerne og øvrige lokale interessenter som fx de grønne organisationer som Dansk Naturfredningsforening mv. Det forventes, at der er tale om en mindre risiko for at det giver tidsfristforlængelser, da projektet først påbegynder anlægsfasen i 2028.

Der er tidligere observeret flagermus i Grøndalsparken, hvor det er blevet vurderet, at der ikke er fastboende flagermus i parken, men at parken bruges til rasteplads af flagermus. Som en del af projektet vil der blive igangsat undersøgelser for at kortlægge, hvordan parken bliver brugt af flagermus og eventuelt andre fredede arter. Undersøgelserne bliver finansieret af skybrudsprojektet. Projektet kan dog blive forsinket, hvis undersøgelserne mod forventning viser, at der er fastboende flagermus, da dette kan medføre, at projektet bliver pålagt at udføre passende tiltag, der vil blive fastsat af Københavns Kommunes fredningsmyndighed. Dette vurderes til at være en moderat risiko for både økonomien og tidsplanen for projektet.

Der er flere gamle rør og ledninger tilhørende forsyningsselskaberne, kommunen selv og elselskaberne. Disse ledninger kan være svære og/eller omkostningstunge at få flyttet, da der er tale om større ledningsanlæg. Det kan blive nødvendigt at projektere udenom, alt afhængigt af om gæsteprincippet er gældende eller ej. Dette forventes at udgøre en mindre risiko for tidsplanen og økonomien i projektet. Disse er ikke indarbejdet i projektets tidsplan og vil blive vurderet, når der i næste fase starter dialog op med ledningsejere i parken. Hvis det viser sig nødvendigt at omlægge de store rør og ledninger i parken, og disse fraviger gæsteprincippet kan dette ikke indeholdes i projektets økonomi.

Som en del af foranalysen var projektet i høring hos Dansk Naturfredningsforening og Vanløse Lokaludvalg. Ydermere har kommunen deltaget i workshops og parkvandringer med lokaludvalget. Det forventes, at der er behov for løbende dialog med lokale organisationer og borgere fra lokalområdet igennem hele projektets udførelse. Dette er indarbejdet i projektets tidsplan og forventes at udgøre en mindre risiko.

Initiativ 3 er en konkretisering, på niveau med en foranalyse. Der er derfor ikke afsat risikotillæg til denne del.

Tidligere afsatte midler

Der blev ved Budget 2024 afsat 1,8 mio. kr. til en foranalyse af Fremtidens Grøndalspark. Skybrudsprojektet er finansieret af Kapacitetsprojektet og har et samlet budget på 108,3 mio. kr. Der blev ved Budget 2023 afsat 0,5 mio. kr. til en foranalyse af et rensningsanlæg ved Ladegårdsåen.

1.000 kr., løbende p/l	**2023**	**2024**	**2025**

Budgetaftale 2024	200	1.400	200
Budgetaftale 2023	500		
Afsatte midler i alt	**700**	**1.400**	**200**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 4. Udgifter på alle styringsområder ved valg af initiativ 4, scenarie 1

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevil-ling	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	I alt	*
Anlægsudgifter											
- Projektering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	280	280	35	35	35	35		700	578*
- Udførsel, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg		140	1.310	1.310	1.310	1.310		5.380	140*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	117	117	117	117	117	115		700	292*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	876	576	72	72	72	72		1.740	1.488*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	350		4.270	4.270	4.270	4.270		17.430	350*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	624	223	223	223	223	224		1.740	960*
- Projektering, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	800							800	800*
- Udførsel, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	500							500	500*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	500							500	500*
- Projektering, initiativ 4, scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.100	1.100	184	183	183			2.750	2.292*
- Udførsel, initiativ 4, scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg		550	7.206	7.206	7.205			22.167	550*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 4, scenarie 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	550	550	550	550	550			2.750	1.375*
Anlægsudgifter i alt			**5.697**	**3.537**	**13.967**	**13.966**	**13.966**	**6.025**	**0**	**57.157**	**9.824***

Afledte serviceudgifter											
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift				35	70	105	140	350	
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift				105	210	315	420	1.050	
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 4, scenarie 1	TMU	1000 – Ordinær drift				183	367	550	550	1.650	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**0**	**323**	**647**	**970**	**1.110**	**3.050**	

Tabel 5. Udgifter på alle styringsområder ved valg af Initiativ 4, scenarie 2

1.000 kr. - 2026 p/l	**Ud-valg**	**Bevil-ling**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**I alt**	*****
Anlægsudgifter											
- Projektering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	280	280	35	35	35	35		700	578*
- Udførsel, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg		140	1.310	1.310	1.310	1.310		5.380	140*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	117	117	117	117	117	115		700	292*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	876	576	72	72	72	72		1.740	1.488*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	350		4.270	4.270	4.270	4.270		17.430	350*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	624	223	223	223	223	224		1.740	960*
- Projektering, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	800							800	800*
- Udførsel, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	500							500	500*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	500							500	500*

- Projektering, initiativ 4, scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	788	788	132	131	131			1.970	1.642*
- Udførsel, initiativ 4, scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		390	5146	5145	5145			15.826	390*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 4, scenarie 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	394	394	394	394	394			1.970	985*
Anlægsudgifter i alt			**5.228**	**2.909**	**11.700**	**11.697**	**11.697**	**6.025**	**0**	**49.256**	**8.624***
Afledte serviceudgifter											
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift				35	70	105	140	350	
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift				105	210	315	420	1.050	
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 4, scenarie 2	TMU	1000 – Ordinær drift				133	267	400	400	1.200	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**0**	**281**	**562**	**843**	**990**	**2.675**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☒	Amager Vest	☐		
Adresse	Grøndalsparken fra Borups Allé til Ålekistevej										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	

Henvisninger

Resultat af foranalyse for Fremtidens Grøndalspark, Vanløse (TMU 07.04.25)

Resultat af foranalyse af renseanlæg ved Ladegårds Å, Nørrebro (TMU 07.04.25)

Orientering om resultat af foranalyse vedr. rensningsanlæg ved Ladegårdsåen, Nørrebro/Bispebjerg (TMU 19.08.24)

TM151 Kommunal støtte til etablering af nye andelsboliger

Billede af gården i A/B Hesseløgård på Østerbro. Kilde: A/B Hesseløgård

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder scenarier, der giver mulighed for, at kommunen kan støtte etablering af nye andelsboliger ved at købe andelsboliger i forbindelse med sager, hvor lejere ønsker at omdanne en udlejningsejendom til en andelsboligforening.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 40 mio. kr. til scenarie 1 om køb af ca. 10-27 andelsboliger (finansposter) samt 1 mio. kr. til afholdelse af løbende forskelsafgift over 4 år (service).
- Der skal træffes beslutning at afsætte 60 mio. kr. til scenarie 2 om køb af ca. 15-40 andelsboliger (finansposter) samt 1,5 mio. kr. til afholdelse af løbende forskelsafgift over 4 år (service).

Baggrund

Teknik – og Miljøudvalget henviste den 26. maj 2025 finansiering af kommunal støtte til etablering af nye andelsboliger til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Når private udlejningsejendomme af en vis størrelse sælges, er udlejer forpligtet til at tilbyde lejerne at købe ejendommen med henblik på at etablere en andelsforening. Kommunen har i disse tilfælde mulighed for at indtræde som andelshaver for boliger, hvor lejerne ikke ønsker eller har råd til at købe deres lejlighed. Kommunens deltagelse i finansieringen af andelsboliger kræver hurtig respons, idet der er en frist på ti uger til at afgive endeligt købstilbud for de beboere, der ønsker at overtage en udlejningsejendom til andelsboliger. Derfor er det nødvendigt at afsætte midler forud for støtteanmodninger.

Såfremt kommunen indtræder i en andelsbolig, fremlejer kommunen lejligheden til den oprindelige lejer, indtil lejeren fraflytter, og andelen skal sælges videre. Indtil det sker, betaler kommunen løbende en såkaldt forskelsafgift (forskellen mellem lejeindtægt og andelsboligafgift) til andelsboligforeningen. Det vurderes, at det samlede behov til forskelsafgift vil udgøre ca. 2,5 % af den samlede købsramme.

Det er forvaltningens vurdering, at de økonomiske rammevilkår for finansiering af andelsboliger i øjeblikket betyder, at det ofte vil være vanskeligt for lejere at etablere en andesboligforening i forbindelse med tilbudspligten. På den baggrund er det som udgangspunkt forvaltningens vurdering, at der vil være forholdsvis få sager, hvor kommunen vil blive ansøgt om at indgå som andelshaver. Samtidig vil en støtte fra kommunen kunne bidrage til at skabe bæredygtighed i projekter, der ellers ikke ville kunne realiseres på grund af manglende mulighed for alle lejere til at finde den nødvendige finansiering.

Bevillingen i de to scenarier dækker køb af andelsboligen. Bevillingens størrelse afgør, hvor mange andelsboliger kommunen vil kunne opkøbe.

Servicemidler til afholdelse af forskelsafgift vil kun blive anvendt i tilfælde af faktiske køb af andelsboliger.

Scenarie 1. Køb af 10-27 andelsboliger
Med dette scenarie afsættes midler til forventeligt at kunne købe ca. 10-27 andelsboliger. Derudover skal der afsættes midler til afholdelse af forskelsafgift.

Bevillingen kan nedskaleres yderligere, hvis der er ønske om at give mulighed for køb af et mindre antal andelsboliger.

Scenarie 2. Køb af 15-40 andelsboliger
Med dette scenarie afsættes midler til forventeligt at kunne købe ca. 15-40 andelsboliger. Derudover skal der afsættes midler til afholdelse af forskelsafgift.

Bevillingen kan opskaleres yderligere, hvis der er ønske at give mulighed for køb af et større antal andelsboliger.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, Scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Scenarie 1						
Ramme til køb af andelsboliger	Finansposter	40.000				40.000
Ramme til afholdelse af forskelsafgift	Service	125	125	250	500	1.000
Udgifter i alt, scenarie 1		**40.125**	**125**	**250**	**500**	**41.000**

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Scenarie 2						
Ramme til køb af andelsboliger	Finansposter	60.000				60.000
Ramme til afholdelse af forskelsafgift	Service	125	250	500	625	1.500
Udgifter i alt, scenarie 2		**60.125**	**250**	**500**	**625**	**61.500**

Risikovurdering
Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler
Der har tidligere i forbindelse med byfornyelse været afsat midler, dels som finansposter til køb af andelsboliger og dels som servicemidler til løbende betaling af forskelsafgift.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 1

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Finansposter							
Potentielle køb af andelsboliger samt evt. månedlig forskelsafgift inden for samlet ramme.	ØU	2500 – Finans-poster	40.000				40.000
Finansposter i alt			**40.000**	**0**	**0**	**0**	**40.000**
Serviceudgifter							
Ramme til afholdelse af forskelsafgift	TMU	1000 – Ordinær drift	125	125	250	500	1.000
Serviceudgifter i alt			**125**	**125**	**250**	**500**	**1.000**

Tabel 4. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 2

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Finansposter							
Potentielle køb af andelsboliger samt evt. månedlig forskelsafgift inden for samlet ramme.	ØU	2500 – Finans-poster	60.000				60.000
Finansposter i alt			**60.000**	**0**	**0**	**0**	**60.000**
Serviceudgifter							
Ramme til afholdelse af forskelsafgift	TMU	1000 – Ordinær drift	125	250	500	625	1.500
Serviceudgifter i alt			**125**	**250**	**500**	**625**	**1.500**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

Delegation vedrørende kommunens indtrædelse som andelshaver | Københavns Kommune

Bilag

Bilag 1. Udgifter, indtægter og praksis forbundet med kommunalt ejede andelsboliger

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold
Teknik- og Miljøforvaltningen

Bilag 1

Udgifter, indtægter og praksis forbundet med kommunalt ejede andelsboliger

06-06-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 2080

Dokumentnummer i F2
179947

Sagsnummer eDoc
2025-0032101

Resume
Dette notat opsummerer de historiske indtægter og udgifter til 30 kommunalt ejede andelslejligheder samt praksis for administration. Kommunen har gennemsnitligt haft en indtægt på trekvart million per lejlighed, dog med betydelig variation mellem sager. Lejerne af lejlighederne er historisk blevet boende længe. Samlet set har kommuneandelene ikke været en udgift.

Sagsfremstilling
Københavns Kommune har historisk indtrådt som andelshaver i en række foreninger, primært i forbindelse med byfornyelsesejendomme.

Når kommunen indtræder som andelshaver, bliver den eksisterende lejer boende med kommunen som udlejer. Når lejeren fraflytter, sælges andelslejligheden. Denne analyse er baseret på data for 30 kommunalt ejede andelsboliger, herunder otte som endnu ikke er solgt. For sidstnævnt er der i analysen anvendt værdier svarende til, at boligen blev solgt ultimo 2024.

Tabel 1 opsummerer nøgletal for andelsboligerne, inklusive laveste og højeste værdi for at indikere spredningen i data.

Tabel 1, Nøgletal for 30 kommunalt ejede andelsboliger

	Laveste	Højeste	Middel	I alt (30 boliger)
År for kommunal overtagelse af andelen	1978	2014	1994	n/a
Antal år ejet	1	47	22	n/a
Årlig forskelsafgift (kr.) indtægt (+) / udgift (-)	24.221	- 52.582	- 8.669	- 260.068
Købspris (kr.)	4.338	1.446.798	139.143	4.174.291
Salgspris* (kr.)	84.800	2.347.716	938.600	28.158.006
Netto resultat ved salg* (kr.) indtægt (+) / udgift (-)	- 1.255.076	2.806.163	743.645	22.309.349

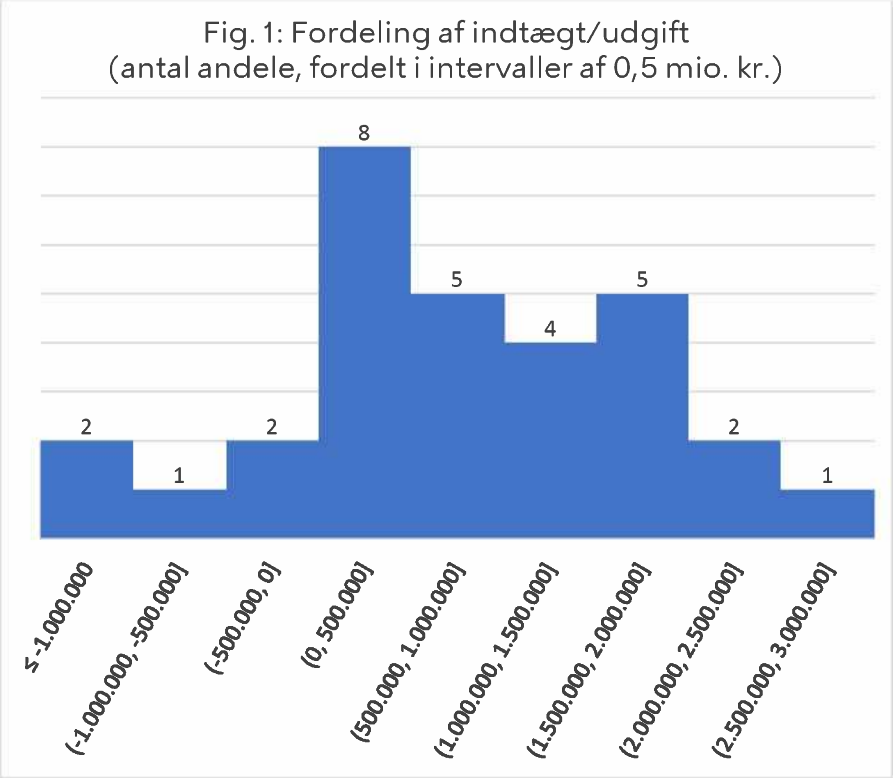
** Kommunen ejer stadig otte andelslejligheder. I beregningen er anvendt værdier svarende til, at de blev solgt 31. december 2024.*

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

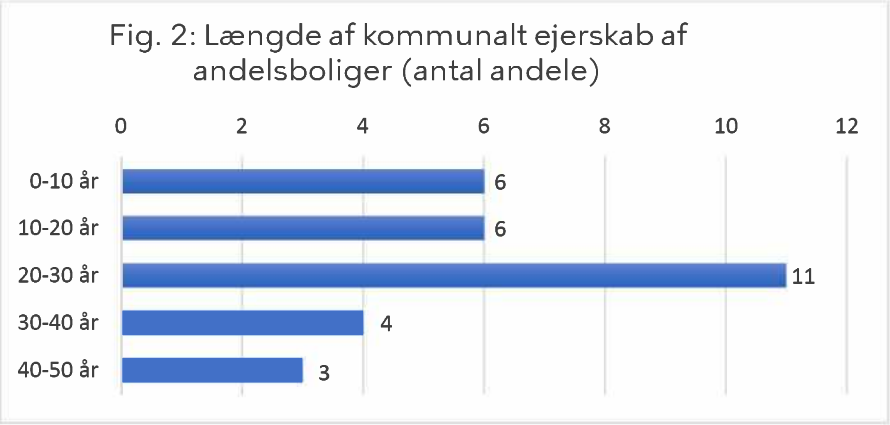
EAN-nummer
5798009809452

Samlet kommunal indtægt/udgift
Så længe kommunen er andelshaver betales årligt såkaldt "forskelsafgift", som er forskellen mellem lejeindtægt og andelsbidrag. Forskelsafgiften kan både være positiv eller negativ. Gennemsnitligt har der historisk været tale om en lille årlig udgift.

Netto indtægt/udgift for kommunen ved at eje en kommuneandel er forskellen mellem købs- og salgspris, fratrukket den forskelsafgift som er betalt i perioden. Figur 1 viser fordelingen af, hvor mange andele som har været en netto indtægt eller udgift, fordelt i intervaller på 0,5 mio. kr. Langt størstedelen af ejendommene har medført en samlet indtægt til kommunen.

Længde af kommunalt ejerskab af andelsboligerne
I de kommunalt ejede andele er de fleste lejere historisk blevet boende længe. Gennemsnittet er 22 år, med en fordeling som vist i figur 2. Da der i alle lejligheder er tale om omkostningsbestemt leje, vil det i de fleste tilfælde være dyrere for lejere at flytte til en ny lejebolig.

Nuværende praksis for administration af kommunale andele
Teknik- og Miljøforvaltningen administrerer de otte andelslejligheder som Københavns Kommune i dag ejer.

Kommunens samlede årlige betaling af forskelsafgift til andelsforeningerne afholdes på TMU bevillingen "Byfornyelse ydelsesstøtte" og er belagt med servicemåltal. Da forskelsafgiften for den enkelte lejlighed både kan være negativ og positiv, er det den samlede netto udgift som skal dækkes af måltal.

Forskelsafgiften opkræves fra kommunen af andelsforeningens administrator. Frekvensen for opkrævning afhænger af den oprindelige aftale med andelsforeningen, mellem én og 12 gange årligt.

Forskelsafgiftens niveau kan ændres over tid, hvis enten huslejeniveau for lejere eller boligafgift for andelshavere ændres. Ved renoveringer af ejendommen er der mulighed for at regulere huslejen efter bestemmelserne om omkostningsbestemt leje, og dermed kan forskelsafgiften reduceres. Hvis boligafgiften for andelshavere øges uden en tilsvarende stigning i husleje, vil kommunens udgift til forskelsafgift øges.

Kommunens betaling af indskud og efterfølgende salg af andelslejlighederne afholdes på TMU bevillingen "Finansposter", og er dermed ikke belagt med måltal. Der er ikke i dag en fast administrativ praksis for køb af kommuneandele, da muligheden ikke har været anvendt i over ti år.

Salg af andelsboliger skal ske, når den oprindelige lejer fraflytter. Salget sker i henhold til andelsforeningens vedtægter, enten via foreningens venteliste eller via mægler. Dette følger den praksis som en bestyrelse vil have for salg af andelsforeningens egne udlejningsboliger.

Kommunen har stemmeret til en andelsforenings generalforsamlinger, på linje med andre andelshavere. Praksis er i dag, at kommunen forholder sig neutral og ikke bruger denne ret.

TM097 Borgerinddragelse ifm. stormflodssikring

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder tre initiativer til borgerinddragelse i forbindelse med arbejdet med stormflodssikringen af København.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM119	Nej

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,4 mio. kr. til initiativ 1 om en strategi for borgerinddragelse, der skal sikre rettidig og systematisk inddragelse (service)
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,1 mio. kr. til initiativ 2 om byrumsinventar til dialogområder og dialog med borgerne (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,1 mio. kr. til initiativ 3 om inddragelse af ejendomsejere i form af en beredskabsworkshop (service).

Alle initiativer kan skaleres op eller ned. Initiativerne er uafhængige af hinanden, men kan kombineres.

Dette budgetnotat er relateret til TM119 vedrørende analyse af kajkanter og screening af sikringsløsninger, da begge ligger i naturlig forlængelse af samarbejdet med Transportministeriet om forundersøgelsen af en stormflodsplan for hovedstadsområdet.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om borgerinddragelse i forbindelse med arbejdet med stormflodssikring.

Initiativet forventes at blive gennemført i første og andet kvartal 2026 og præsenteret for TMU i efteråret 2026.

Indhold

Budgetnotatet indeholder tre initiativer til borgerinddragelse i forbindelse med arbejdet med stormflodssikringen af København, som jf. Transportministeriets forundersøgelse af en stormflodsplan for hovedstadsområdet antages at skulle foregå over de kommende 30-40 år.

Initiativ 1. Strategi for rettidig og systematisk inddragelse af borgere og aktører ifm. arbejdet med stormflodssikring

Med initiativ 1 fastlægges en strategi for borger- og aktørinddragelse de kommende 5-10 år. Initiativet skal sikre, at borgere, foreninger, interesseorganisationer, nabokommuner, erhvervsliv og relevante fagmiljøer orienteres og inddrages rettidigt ift. emner og

budgetbehov, så byens mange interesser kan reflekteres i de politiske drøftelser og forvaltningens arbejde med stormflodssikring.

Konkret skal initiativet inkludere:

- Identifikation af relevante aktørgrupper
- ønskede effekter for inddragelsen
- timing af, hvornår de enkelte aktører inddrages,
- oplæg til brug af inddragelsesformer, fx workshops, inddragelsesprocesser, spørgeskemaer m.fl.
- en metode til systematisk dokumentation af inddragelse af borgere med øje for stormflodsarbejdets anslåede anlægsperiode på 30-40 år

I forlængelse af initiativet vil der være behov for at igangsætte aktiviteter til at realisere strategien.

Initiativet forventes at blive gennemført i første og andet kvartal 2026 og præsenteret for TMU i efteråret 2026.

Initiativet kan opskaleres ved at afsætte flere midler til udvikling af strategien og nedskaleres ved at fokusere på færre elementer i strategien.

Initiativ 2. Byrumsinventar til dialogområder for stormflodssikring
Med initiativ 2 etableres tre permanente dialogområder for stormflodssikring på Amager Strand, Svanemøllen Strand og nær Skrædderholm, som dækker Københavns Kommunes geografi. Dialogområderne vil blive etableret med inspiration fra blandt andet TV2's høje bænk, der i dag står på Rådhuspladsen.

Initiativet indeholder også tre dialogmøder, som afholdes i efteråret 2026. Mødernes indhold målrettes områdernes udfordringer, perspektiver for sikring og eventuelle lokale ønsker, fx i dialog med lokaludvalgene.

Formålet med initiativ 1 er dels at etablere steder i byen, hvor kommunen og andre aktører kan arbejde med borgerinddragelse og have samtaler om stormflodssikring, dels at etablere steder i byen som på samme måde som TV2's højbænk kan starte en samtale mellem borgerne om fremtidens havvandsstigninger.

Konkret købes design og produktion af byrumsinventar af fx en tegnestue eller en kunstner, som også etablerer byrumsinventaret, der herefter udgør omdrejningspunktet for dialogområderne. Forvaltningen afklarer placeringsmuligheder og indgår drift- og vedligeholdelsesaftale.

Initiativ 2 kan ses i forlængelse af forvaltningens fem orienteringsmøder om stormflodssikring, som blev afholdt i november 2024 med udgangspunkt i Transportministeriets forundersøgelse af en stormflodsplan for hovedstadsområdet, som Københavns Kommune deltog i fra 2022-2025.

Initiativet forventes ibrugtaget (tilgængeligt og afleveret) i sommeren 2026.

Initiativet kan skaleres op ved at afsætte flere midler til design og indkøb af byrumsinventar og kan skaleres ned ved kun at afholde orienteringsmøder i 2026.

Der vil være et minimalt øget driftsbehov, som vil blive dækket inden for rammen.

Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Initiativ 3. Beredskabsworkshop
Med initiativ 3 afholdes to beredskabsworkshops om stormflodssikring for ejendomsejere sammen med Hovedstadens Beredskab.

Formålet med initiativet er at oplyse ejendomsejere om ansvarsfordelingen mellem det offentlige beredskab og ejendomsejer i forbindelse med stormflodssikring samt at give ejendomsejerne redskaber til at sikre deres ejendom. Konkret afholdes to beredskabsworkshop sammen med Hovedstadens Beredskab, hvor ejendomsejere kan lære at lave sandsække og gennemgå deres ejendom, så de kan sikre sig mod oversvømmelser.

Forvaltningen forventer, at aktiviteten kan nå ud til 100-200 ejendomsejere i 2026.

Initiativet gennemføres i 2026. Da *stormsæsonen* starter i oktober, afholdes beredskabsmøderne i efteråret 2026.

Initiativet kan også skaleres op ved at afsætte midler til at afholde beredskabsworkshops i de kommende år. Baseret på den efterspørgsel, som forvaltningen har kendskab til, vurderer forvaltningen, at en workshop om året fremadrettet opfylder efterspørgslen.

Skaleres initiativet op, skal midlerne have afløb over flere år.

Initiativet kan skaleres ned ved kun at afholde beredskabsmøder i 2026.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings -område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Strategi for rettidig og systematisk inddragelse af borgere og aktører ifm. arbejdet med stormflodssikring						
- Strategi	Service	350				350
Initiativ 1 i alt		**350**	**0**	**0**	**0**	**350**
Initiativ 2. Byrumsinventar til dialogområder for stormflodssikring						
- Anlæg af byrumsinventar	Service	90				90
Initiativ 2 i alt		**90**	**0**	**0**	**0**	**90**
Initiativ 3. Beredskabsworkshops						
- Beredskabsworkshop	Service	50	25	25	25	125
Initiativ 3 i alt		**50**	**25**	**25**	**25**	**125**

Risikovurdering
Den overordnede risikovurdering er, at initiativerne vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler
Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter								
Strategi, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær drift	U	350				350
Anlæg af byrumsinventar, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift	U	90				90
Beredskabsworkshop, initiativ 3	TMU	1000 – Ordinær drift	U	50	25	25	25	125
Serviceudgifter i alt				**490**	**25**	**25**	**25**	**565**

Øvrige tekniske oplysninger

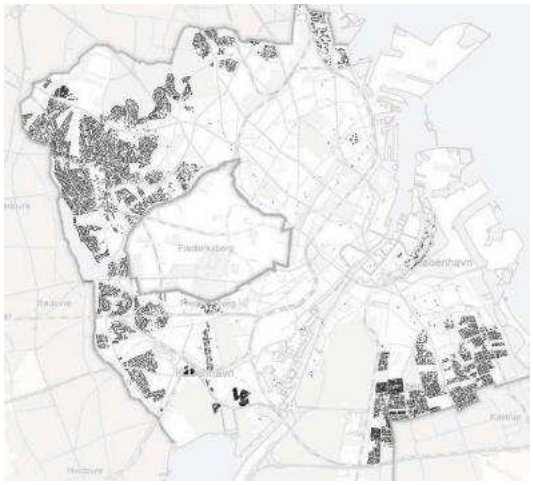
Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☒	Amager Øst	☒	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☒	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☒	Amager Vest	☒		
Adresse	Alle havnære områder i byen.										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM108 Analyse af fortætnings- og udviklingspotentialer i villa- og parcelhusområder

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Med dette budgetnotat finansieres en eksternt udført analyse af de konkrete muligheder for at tilføre flere boliger i villa- og parcelhusområder gennem fortætning og udvikling.

Beslutningsoplæg:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,4 mio. kr. til en analyse af de væsentligste fortætnings- og udviklingsmuligheder i kommunens eksisterende villa- og parcelhusområder (service).

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste på udvalgsmødet den 19. maj 2025 finansiering af analyse af konkrete muligheder for fortætning og udvikling af villa- og parcelhusområder med flere boliger til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Med budgetnotatet afsættes midler til udførelse af en ekstern analyse, der vil undersøge potentialet for fortætning og udvikling med udgangspunkt i følgende fire scenarier:

1. Etablering af etageboliger ved sammenlægning af eksisterende matrikler.
2. Opdeling af eksisterende villa/parcelhus til flere boliger.
3. Udbygning af eksisterende villa/parcelhus til flere boliger pr. matrikel.
4. Grundudstykning til nye boliger.

Forvaltningen vil ifm. analysen udpege ét eller flere relevante villa/parcelhusområder, som kan være udgangspunkt for analysen. Analysen vil undersøge følgende:

- Udfordringer og muligheder for fortætning og udvikling i villa/parcelhusområder, herunder de eksisterende boligers størrelse, særlige kendetegn, egenart, bevaringsværdighed m.m.
- De eksisterende matriklers størrelse, udformning, anvendelse til boligareal og andre formål, betydning for begrønning og biodiversitet m.m.
- Støjgrænser for boligbebyggelse.
- Boligerne og matriklernes adgang til relevant infrastruktur som veje, stier og byrum.
- Den vurderede efterspørgsel fra købere, sælgere og udviklere.

- Incitamenter, der har betydning for udviklingen i efterspørgslen.

Med udgangspunkt i ovenstående og de samlede data, forvaltningen kan stille til rådighed, skal undersøgelsen for hvert scenarie konkludere:

- Hvor mange nye boliger/boligetagemeter, scenariet har potentiale til at levere.
- Hvordan realisering af potentialet vil påvirke kommunens planlægning, udgifter og indtægtsgrundlag.
- Hvilke særlige hensyn og opmærksomhedspunkter, der skal tages stilling til som del af kommende kommune- og lokalplanlægning (fx bevaringsværdi, klimapåvirkning og biodiversitet.

Det er muligt at til- eller fravælge hvert enkelt af de ovennævnte scenarier, det er dog ikke muligt at angive konkrete omkostninger for hvert af scenarierne. Såfremt der er ønske om undersøgelse for enkelte og ikke alle scenarier, vil evt. overskydende midler tilgå kassen.

På grundlag af analysens resultater vil forvaltningen forventeligt ultimo 2026 forelægge en indstilling til Teknik- og Miljøudvalget med handlemuligheder i forhold til lokal- og kommuneplanlægningen.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Ekstern analyse samt ½ internt årsværk til understøttelse af analysen	Service	1.363				1.363
Udgifter i alt		**1.363**	**0**	**0**	**0**	**1.363**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter								
Ekstern analyse samt ½ internt årsværk til understøttelse af analysen	TMU	1000 – ordinær drift	U	1.363				1.363
Serviceudgifter i alt				**1.363**	**0**	**0**	**0**	**1.363**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

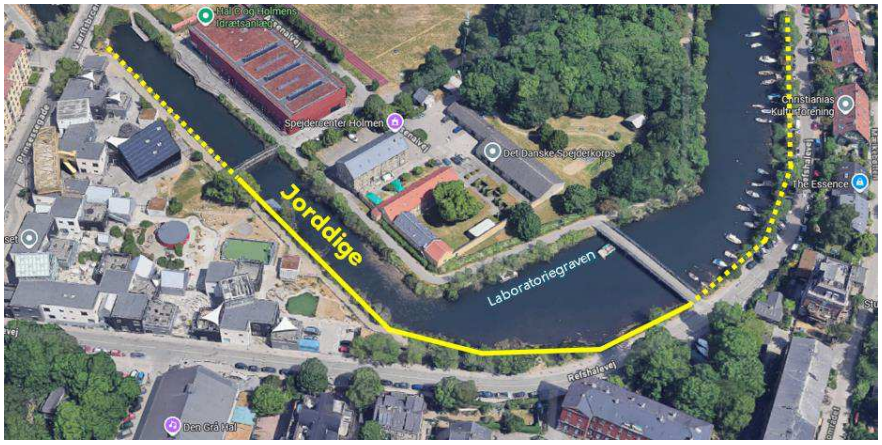
Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

Drøftelse af tilvejebringelse af flere boliger ved fortætning i villakvarterer | Københavns Kommune

TM119 Analyse af kajkoter i inderhavnen, screening af sikringsløsninger og anlæg af sikring ved Refshalevej

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en analyse af kajkoterne i inderhavnen og gennemførelse af en screening af mulige løsninger til at sikre de områder af byen, der er udsatte for oversvømmelser i dag. Budgetnotatet indeholder også et initiativ om anlæg af stormflodssikring ved Refshalevej, som i dag har oversvømmelsesproblemer.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM097	Nej
TM005	Nej

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,0 mio. kr. til initiativ 1 om en analyse af kajkoterne i inderhavnen og at gennemføre en screening af mulige løsninger til at sikre de områder af byen, der er udsatte for oversvømmelser i dag (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 11,9 mio. kr. til initiativ 2 om etablering af sikring i området omkring Refshalevej (anlæg).

Initiativ 2 forudsætter initiativ 1.

Dette budgetnotat er relateret til TM097 Borgerinddragelse ifm. stormflodssikring og TM005 Bidrag til opstart af arbejdet med stormflodssikring af hovedstadsområdet, og begge ligger i naturlig forlængelse af samarbejdet med Transportministeriet om forundersøgelsen af en stormflodsplan for hovedstadsområdet. De er ikke skrevet sammen med dette budgetnotat, da de ikke opgavemæssigt hænger sammen.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om lokal stormflodssikring i København i forbindelse med arbejdet med en samlet stormflodssikring af København.

Transportministeriets forundersøgelse af en stormflodsplan for hovedstadsområdet (2025) peger på, at København skal sikres med en såkaldt *ydre sikring* i sammenhæng med Tårnby, Dragør og Hvidovre kommuner. Dermed indgår Københavns inderhavn ikke i den samlede stormflodssikring. Den ydre sikring er det grundlæggende strategiske greb i Københavns Kommunes Stormflodsplan fra 2017.

Med den ydre sikring af København, Tårnby, Dragør og Hvidovre etableres en stormflodsport i Kronløbet mellem Nordhavn og den kommende Lynetteholm. Derudover etableres en stormflodsport i nærhed til Skrædderholm. De to porte skal forhindre oversvømmelser via

inderhavnen, som København fx oplevede under stormen Bodil i 2013 og igen i 2019 under *den stille stormflod*. Stormflodsporte er dog omkostningstunge at lukke, og længerevarende og hyppige lukninger af inderhavnen kan have konsekvenser for vandmiljøet i inderhavnen.

Derfor er der behov for viden om, hvilke områder i inderhavnen, som er i risiko for oversvømmelser ved mindre stormfloder og forhøjet vandstand. Dette både for at kunne sikre de udsatte områder og for at kunne definere, hvornår portene skal lukkes i tilfælde af stormfloder. I forlængelse af den viden er det relevant at få kendskab til, hvilke typer løsninger, der kan benyttes for at afværge oversvømmelserne. Anlæg af sikring ved Refshalevej vil være Københavns Kommune første projekt til at løfte denne udfordring.

Indhold

Dette budgetnotat indeholder både en analyse, en screening og et anlæg. En analyse af kajkoterne i inderhavnen – dvs. højden på inderhavnens kajkanter ift. vandspejlet – og en screening af mulige løsninger til at sikre de steder i byen, der er udsatte for oversvømmelser allerede i dag. Anlægget ved Refshalevej er valgt, da både forvaltningens viden og lokale erfaringer peger på dette som en prioritet.

Analysen og screeningen skal sikre et opdateret vidensgrundlag for arbejdet med stormflodssikring af København og herigennem også skabe grundlag for at sikre de områder i byen, der allerede i dag er udsatte for oversvømmelser fra havet. Anlægget skal være første skridt i kommunens arbejde med at sikre byens oversvømmelsestruede områder.

Initiativ 1. Analyse af kajkoterne i inderhavnen og screening af mulige løsninger

Med budgetnotatet udføres en analyse af kajkoterne i inderhavnen, som skal bruges til det fremtidige arbejde med stormflodssikring og til at sikre de steder i byen, der allerede i dag er udsatte ved høj vandstand i inderhavnen.

Udover analysen af kajkoterne i inderhavnen, udføres der også en screening af mulige løsninger til at sikre de steder i byen, som er udsatte for oversvømmelser allerede i dag, herunder anlæg ved Refshalevej.

Københavns Kommune har som udgangspunkt ikke mulighed for at igangsætte arbejdet med at sikre de udsatte steder i byen, da kajkanterne i inderhavnen primært ejes af By & Havn, staten og private ejendomsejere, fx selskaber og andelsboligforeninger. Dette er relevant, da det som udgangspunkt er ejer af kajkanten, der vil skulle sørge for fx en forhøjelse af den. På baggrund af analysen og screeningens samlede resultater kan Teknik- og Miljøforvaltningen igangsætte et konkret arbejde ift., hvordan de udsatte steder i byen kan få et forhøjet sikringsniveau.

Samlet set vil analysen og screeningen give Teknik- og Miljøforvaltningen det nødvendige overblik over behovet for sikring i inderhavnen og dermed byens grundlæggende robusthed over for højvande og stormfloder. Analysen og screeningen vil derudover give relevant viden til øvrige projekter, fx skybrudssikring, spildevandshåndtering, vejgenopretning og arbejdet med havnens byrum generelt.

Transportministeriets forundersøgelse af en samlet stormflodsplan for hovedstadsområdet (2022-2025), som Københavns Kommune deltog i og delvist finansierede, viser bl.a., at der også i fremtiden vil være behov for fokus på inderhavnens sikringsniveau, også når der anlægges stormflodsporte i den nordlige og sydlige ende af Københavns havn.

Grunden til dette er blandt andet, at inderhavnens generelle sikringsniveau er centralt for den samlede økonomi for designet og brugen af de fremtidige stormflodsporte.

Portenes evne til at modstå stormfloder, og fastsættelse af, hvornår portene skal lukkes under en stormflod, defineres grundlæggende af, hvor høj en vandstand, der kan accepteres i inderhavnen. Dermed bliver inderhavnens sikringsniveau centralt for, hvornår det er økonomisk optimalt at lukke portene i tilfælde af stormflod. Allerede i dag er flere steder i havnen udsatte ift. oversvømmelser på grund af lave kajkoter, fx Refshalevej.

Analyse og screening gennemføres i 2026 med en forventet udbudsproces for køb af ekstern rådgiverydelse i første og andet kvartal. Resultaterne afrapporteres for Teknik- og Miljøudvalget forventeligt i andet kvartal 2026.

Initiativ 2. Anlæg af sikring mod oversvømmelser på Refshalevej
Med initiativet anlægges en sikring af den sydlige del af Refshalevej.

Området ved Refshalevej er i høj risiko for oversvømmelser, da det ligger lavt ift. vandoverfladen. Forvaltningen vurderer, at området kan sikres med en simpel løsning i form af et jorddige på ca. 0,5 meter parallelt med Refshalevej. Både forvaltningens analyser og lokale erfaringer fra Christianshavn Lokaludvalg og Christianias beredskab peger på, at området allerede i dag oversvømmes ved mindre hændelser.

Den lave kotehøjde (afstanden fra vandoverfladen op til Refshalevej) er områdets primære udfordring. Laboratoriegravens forløb med et U-sving i den sydlige del skaber muligheden for, at vandet i Laboratoriegraven skvulper over, hvilket selv ved mindre højvande skaber oversvømmelser.

På bygningsniveau vil sikringen primært beskytte institutionen Børnehuset ved Prinsessegade/Refshalevej og den fredet bygning Den Grå Hal, som ligger på Christiania. Ved stormfloden i januar 2019 stod der 30-40 cm vand på Refshalevej og i området omkring Den Grå Hal.

Designet af sikringen skal defineres på baggrund af analysen (initiativ 1) af koterne og screening af mulige løsninger til at sikre de steder i byen, der er udsatte for oversvømmelser. Analysen vil indeholde en screening af området og screening for mulige løsninger. Anlægsprojektet skal sikre mulig samtidighed og synergi med TM045 forbedrede forhold for cykler og gående på Refshalevej. Der skal udarbejdes en teknisk forundersøgelse af jordbundsforholdene på strækningen, hvor diges skal udføres, som grundlag for at sikre den rette konstruktionen af diget.

I budgetnotatet indgår en simpel løsning, der består af et jorddige på ca. 0,5 meter langs kajkanten, parallelt med Refshalevej, fra Værftsbroen ved Prinsessegade frem til Refshalevej 12C. Ved de to cykel- og gangbroer mellem Holmen og Refshalevej etableres skotter, der udgøres af mobile stållåger, som Christianias beredskab kan benytte i tilfælde af stormflod. Christianias beredskab er positive ift. de mobile stållåger. Hvis der ikke kan indgås aftale med Christianias beredskab om ansvar for stållågerne, etableres jorddiget kun på strækningen mellem de to cykel- og gangbroer, da dette udgør den mest kritiske strækning.

Der skal som konsekvens af den nye sikring afsættes 0,04 mio. kr. årligt til afledt drift. Midlerne går til drift og vedligehold af jorddiget samt riste og højvandslukke på strækningen.

Initiativ 2 afhænger af analysen i initiativ 1 og kan igangsættes umiddelbart efter, at denne analyse er afsluttet. Risikoen for oversvømmelse i området ved Refshalevej er dokumenteret, men hvilken løsning skal kvalificeres i analysen. Det er Københavns Kommune, som ejer kanten, der skal forhøjes. Dele af projektområdet har fredede fortidsminder beskyttelseslinjer, hvorfor der vil være krav til. hvilken løsninger der kan udføres på kanten i fredningen. Hvis der skal søges dispensation, skal fredningsnævnet godkende projektet.

Analysen (initiativ 1) afrapporteres i andet kvartal 2026. Herefter opstartes Initiativ 2, anlægsprojektet. Indstilling med projektforslag og frigivelse af resterende anlægsmidler vil forelægges TMU og BR primo 2027. På baggrund af godkendelse fra TMU og BR færdig projekteres løsningen og projektet formoder at kunne gå i jorden medio 2027. Projektet forventes ibrugtaget (tilgængelig) i februar 2028 henholdsvis ibrugtaget (afleveret) i december 2028.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Analyse af kajkoterne i inderhavnen og screening af mulige løsninger						
- Analyse af kajkoter i inderhavnen og screening af mulige løsninger til sikring i udsatte områder	Service	1.000				1.000
Initiativ 1 i alt		**1.000**	**0**	**0**	**0**	**1.000**
Initiativ 2. Anlæg af sikring mod oversvømmelser på Refshalevej						
- Anlæg af sikring ved Refshalevej inkl. projektering og risikotillæg	Anlæg	1.175	7.049	3.525	0	**11.749**
- Afledt drift og vedligehold	Service			40	40	**80**
Initiativ 2 i alt		**1.175**	**7.049**	**3.565**	**40**	**11.829**
Udgifter i alt		**2.175**	**7.049**	**3.565**	**40**	**12.829**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativ 1 er ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Den overordnede risikovurdering er, at initiativ 2 er kompliceret, og der er derfor afsat 10 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg. Denne vurdering er baseret på, at der er fredninger på Refshalevej.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	653	1.915	458		2.026	1.418
Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		5.402	2.701		8.103	
Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær drift	522	732	366		1.620	1.134*
Anlægsudgifter i alt	TMU		**1.175**	**7.049**	**3.525**	**0**	**11.749**	**2.552***
Serviceudgifter								
Analyse af kajkoterne i inderhavnen og screening af løsningsmuligheder, initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift	1.000				1.000	
Serviceudgifter i alt			**1.000**	**0**	**0**	**0**	**1.000**	
Afledte serviceudgifter								
Afledt drift og vedligehold, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift			40	40	80	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**40**	**40**	**80**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

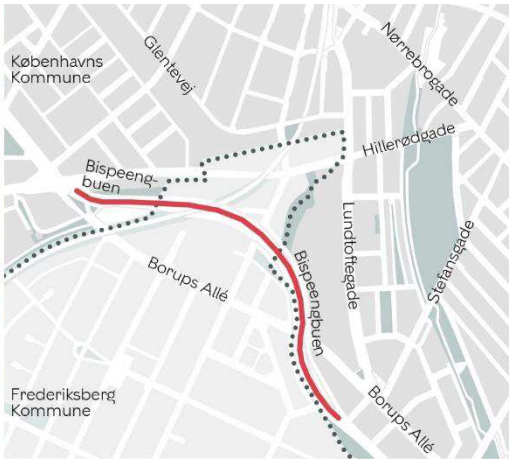
Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☒	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☒		
Adresse	Inderhavnen og Refshalevej										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM149 To modeller for en omdannelse af Bispeengbuen

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	X
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder et initiativ om en grundig undersøgelse af en omdannelse af Bispeengen (delvis nedrivning, hvor den sydlige brobue rives ned, og trafikken samles på den tilbageværende brobue).

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,5 mio. kr. til en grundig undersøgelse af en omdannelse af Bispeengen (delvis nedrivning, hvor den sydlige brobue rives ned, og trafikken samles på den tilbageværende brobue), herunder undersøgelse af økonomi, broernes tilstand og konsekvenser ved model 1 og model 2 for omdannelsen.

Baggrund

Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune vedtog i juni 2019, at der skulle udarbejdes et fælles idéoplæg om Bispeengbuens fremtid. Med Budget 2022 (TM173) blev der afsat midler til en udvidelse af idéoplægget. Idéoplægget blev behandlet af Borgerrepræsentationen den 22. juni 2023, og idéoplægget blev godkendt som grundlag for det videre arbejde med omdannelsen af området ved Bispeengbuen.

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 26. maj 2025, at budgetnotat vedr. det videre arbejde med muligheder for omdannelse af Bispeengen skulle indeholde undersøgelse af økonomi og konsekvenser ved to modeller fremsat i den politiske sag: Model 1 (Københavns og Frederiksbergs kommuner overtager arealet under buen, hvor staten forestår delvis nedrivning og fortsat ejer buen) og model 2 (kommunerne overtager hele buen og arealet under) til forhandlingerne om Budget 2026.

Staten ejer i dag Bispeengbuen og står overfor et større arbejde med renovering og forlængelse af levetiden på de to buer. Københavns og Frederiksbergs kommuner har løbende haft dialog med Transportministeriet, der i 2018 tilbød kommunerne at overtage begge brobuer med henblik på nedrivning af den sydlige brobue. Ved overtagelsen ville Transportministeriet overdrage Bispeengbuen med de tilhørende drifts- og vedligeholdelsesmidler.

Teknik- og Miljøforvaltningen har undersøgt de tal, som Vejdirektoratet har offentliggjort ifm. deres forundersøgelse af en delvis nedrivning af Bispeengbuen i 2023, nærmere bestemt 216 mio. kr. (inkl. projektering og uforudsete udgifter) til nedrivning af den sydlige brobue og en renovering af den nordlige brobue. Forvaltningen vurderer med afsæt i de erfaringspriser, som Teknik- og Miljøforvaltningen arbejder med, at den samlede sum er for lav, og at der er væsentlige usikkerheder forbundet med økonomien i at overtage Bispeengbuen, hvorfor

forvaltningen gerne vil undersøge økonomien nærmere. Dette gælder selvom, at transportministeren i et folketingssvar har orienteret transportudvalget om, at beløbene dækker over forskellige forhold.

Indhold

Budgetnotatet indeholder en undersøgelse af baggrundsmaterialet bag Transportministeriets beregninger på udgifterne til en hovedrenovering af Bispeengbuen og de tilhørende drifts- og vedligeholdelsesmidler ved både model 1: Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune overtager arealet under buen, hvor Staten forestår delvis nedrivning og fortsat ejer buen, og model 2: Kommunerne overtager hele buen og arealet under.

Iht. statens vejledning "Håndbog for fælles grundlag for omklassificering af statsveje til kommuneveje" må eftersynet af broen ikke være ældre end to år ved overdragelsen for, at kommunen skal kunne acceptere Transportministeriets tilbud. Kommunen har derfor behov for en ny tilstandsundersøgelse af broen og en gennemgang af Vejdirektoratets tilstandsrapport foretaget af en uvildig rådgiver. Transportministeriet har i et brev den 10. juli 2025 til Københavns og Frederiksberg Kommuner oplyst, at der skal udarbejdes et nyt særeftersyn og vurderede prissætning, da det tidligere særeftersyn er forældet.

Forud for forhandlingerne med staten om modellerne, herunder en overdragelsesaftale, er der behov for fuld adgang til Transportministeriets nye beregninger på udgifter til en hovedrenovering af Bispeengbuen og de tilhørende drifts- og vedligeholdelsesmidler forbundet med en hovedrenovering. Der er hertil brug for en 3. parts gennemgang af kommende beregninger og forventede udgifter, herunder rettidig udlevering af alt materiale.

Undersøgelsen vil dermed indeholde en 3. parts gennemgang af alt materiale ifm. et nyt eftersyn og den vurderede prissætning for at budgetlægge genopretningen af begge buer. Det vil være inkl. alle beregningsforudsætninger, der er tillagt i henhold til Transport-, Bygnings- og Boligministeriets principper for økonomistyring af anlægsprojekter (Ny anlægsbudgettering). Dette vil resultere i et fyldestgørende vidensgrundlag og vurdering af prissætning og dermed også mere viden om, hvad Københavns og Frederiksbergs kommuner kan gøre krav på af midler fra staten forud for en overdragelse af Bispeengbuen.

Hvis Staten går med til model 1 og forbliver ejere af buen, så overføres de uforbrugte midler til "Kassen". Der vil være behov for midler til håndtering af forhandlingerne med staten.

Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler i sag til Teknik- og Miljøudvalget den 18. august 2025, at udvalget indstiller overfor Borgerrepræsentationen, at forvaltningen får mandat til at indlede forhandlinger med staten, under forudsætning af at der i Budget 2026 anvises finansiering til den grundige undersøgelse af de to modeller. Sagen forventes på Borgerrepræsentationens dagsorden medio september 2025.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges medio 2027 resultatet af undersøgelsen samt oplæg til det videre arbejde med omdannelsen af Bispeengen (delvis nedrivning af Bispeengbuen). Samtidig vil Borgerrepræsentationen blive orienteret om de foreløbige resultater af forhandlingerne, og det vil fremgå, hvis der kan henvises finansiering af yderligere tiltag til kommende forhandlinger.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser

Undersøgelsen har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Undersøgelse	Anlæg	500				500
Udgifter i alt		**500**	**0**	**0**	**0**	**500**

Risikovurdering

Der er tale om en 3. parts gennemgang, og der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der blev ved Overførselssagen 2019-20 afsat 1,5 mio. kr. til et idéoplæg for omdannelsen af Bispeengbuen. Der blev ved Budget 2022 afsat 0,5 mio. kr. til idéoplæg for delvis nedrivning af Bispeengbuen.

1.000 kr., løbende p/l	**2020**	**2021**	**2022**
Overførselssagen 2019-20	130	1.120	250
Budgetaftale 2022		225	275
Afsatte midler i alt	**130**	**1.345**	**525**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	400				400	400*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	100				100	100*
Anlægsudgifter i alt			**500**	**0**	**0**	**0**	**500**	**500***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☒	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bispeengbuen.									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

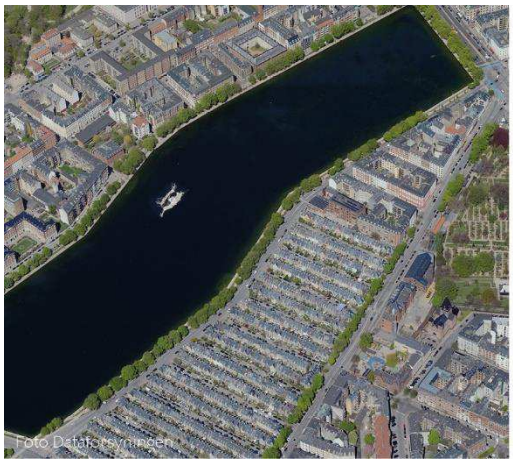
Henvisninger

Bispeengbuens fremtid (BR 20.06.2019)

Endelig godkendelse af idéoplæg for omdannelse af Bispeengbuen, flere bydele (BR 22.06.2023)

Undersøgelse af omdannelse af Bispeengbuen (TMU 26.05.2025)

TM017 Ensretning af Øster Søgade – fredeliggørelse og begrønning

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	X
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder to scenarier for trafikforsøg med ensretning af Øster Søgade. Med udgangspunkt i en ensretning fredeliggøres og begrønnes Øster Søgade langs Sortedams Sø mellem Fredensbro og Østerbrogade.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2,0 mio. kr. til scenarie 1 om et trafikforsøg for ensretning af Øster Søgade (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 35,1 mio. kr. til scenarie 2 om ensretning og begrønning af Øster Søgade, herunder et indledende trafikforsøg (anlæg).

Scenarierne er gensidigt udelukkende.

Baggrund

Ved Overførselssagen 2023-2024 blev der bevilget midler til en foranalyse om ensretning af Øster Søgade mellem Østerbrogade og Fredensbro. Analysen skulle bl.a. undersøge mulighederne for at udvide det rekreative areal ved Sortedamssøen ved at inddrage det sydgående kørespor. Foranalysen er udført i 2024 og 2025, og resultaterne blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 16. juni 2025, hvor udvalget besluttede indholdet i dette budgetnotatet.

Indhold

Formålet med indsatsen i budgetnotatet er at fredeliggøre og begrønne Øster Søgade langs Sortedams Sø mellem Fredensbro og Østerbrogade ved en ensretning samt udvidelse af det rekreative areal langs med Sortedams Sø. Budgetnotatet indeholder to scenarier. Scenarie 1 består af trafikforsøg uden permanent anlæg. Scenarie 2 omhandler et projekt, som består af både indledende trafikforsøg og en ombygning af Øster Søgade.

Strækningen er i dag klassificeret som en bydelsgade, hvilket betyder, at den primært skal betjene lokal trafik inden for en bestemt bydel og ikke håndtere gennemkørende trafik uden ærinde i området. Den daglige trafikbelastning er i øjeblikket på lidt over 5.000 køretøjer og lidt under 4.000 cykler.

Scenarie 1. Trafikforsøg uden anlæg

Der gennemføres et trafikforsøg, hvor strækningen ensrettes i en afgrænset periode. På den baggrund vil forvaltningen med høj sikkerhed kunne vurdere, hvordan ensretningen bedst kan

gennemføres, samt hvilke afværgeforanstaltninger der vil være nødvendige i tilstødende kryds og vejstrækninger. Det er også et ønske fra lokale borgere og lokaludvalg.

Trafikforsøget omfatter afspærring af den ene vognbane samt tilsyn med afspærringen to gange dagligt, hvilket udgør de primære udgifter til forsøget. Derudover kræver forsøget midlertidige tilpasninger af signalanlæggene i hver ende af strækningen.

Scenariet indeholder kun trafikforsøg og intet permanent anlæg. Resultatet af trafikforsøget vil kunne kvalificere det eksisterende dispositionsforslag ifm. et budgetnotat for ensretningen af Øster Søgade til en kommende budgetforhandling.

Forsøget afvikles i 2026 og evalueres og bearbejdes i 2027. Baseret på evalueringen fra trafikforsøget udarbejdes et opdateret dispositionsforslag. Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om et justeret dispositionsforslag pba. trafikforsøget samt evaluering af dette i 4. kvartal 2027.

Scenarie 2. Trafikforsøg samt ensretning og begrønning af Øster Søgade
Projektet ensretter Øster Søgade langs Sortedams Sø mellem Fredensbro og Østerbrogade med det formål at fredeliggøre og begrønne strækningen.

Øster Søgade ensrettes i udgangspunktet i nordgående retning. I den videre projektering undersøges dog også mulighederne for en ensretning mod syd for at vurdere den optimale retning ift. fx omvejskørsel, afvikling gennem de to kryds i enderne og konsekvenser i omkringliggende signalanlæg.

Med ensretningen indsnævres kørebanen, og cykelstierne udvides i begge retninger, så de kan indgå i den planlagt supercykelstirute Østerbro-Sundbyruten, jf. Visionsplan 2021-2045. Ved fodgængerfeltet ud for Bordings Friskole etableres en hævet flade.

De to store signalregulerede kryds i begge ender af strækningen forenkles, og signalprogrammet tilpasses. Antallet af konflikter med cyklister forventes i den forbindelse reduceret, hvilket vil være en trafiksikkerhedsmæssig forbedring.

Ensretningen frigør areal til at udvide græsarealet mellem træerne og cykelstien tættest på søen. Der etableres nye grønne bede ved vejen mellem p-banerne på østsiden, og mod søen opstilles bænke. Ved Lille Trianglen flyttes p-pladserne ud på Øster Søgade for at udvide pladsen og give mulighed for mere ophold.

Når biltrafikken fra Østerbrogade ikke længere kan svinge til højre ad Øster Søgade, vurderes det, at trafikken i stedet vil køre via enten Øster Farimagsgade eller Blegdamsvej, som vil få øget trafik, der vil påvirke fremkommeligheden. På Øster Farimagsgade ligger en folkeskole og en privatskole, der kan opleve negative konsekvenser af en ensretning af Øster Søgade.

Inden ombygningen gennemføres derfor et trafikforsøg, hvor strækningen ensrettes i en afgrænset periode, som beskrevet i scenarie 1. På den baggrund vil forvaltningen med høj sikkerhed kunne vurdere, hvordan ensretningen bedst kan gennemføres, samt hvilke afværgeforanstaltninger der vil være nødvendige i tilstødende kryds og vejstrækninger. Det er også et ønske fra lokale borgere og lokaludvalg.

Anlægsprojektet har ikke konsekvenser for drift og vedligehold af inventar og bede.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag pba. trafikforsøget samt evaluering af dette og frigivelse af anlægsmidler i 2. kvartal 2028.

Projektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i juni 2030 og ibrugtaget (afleveret) i januar 2031.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Der fældes ingen træer med projektet. I de grønne heller etableres lav beplantning, der ikke hindrer oversigten fra sidevejene. Få steder vil der være mulighed for at plante mindre træer afhængig af de konkrete oversigtforhold, hvilket indgår i den videre projektering.

Antallet af p-pladser er med projektet uændret, men de eksisterende p-pladser på Lille Trianglen flyttes til Øster Søgade for at frigive plads til rekreativ udnyttelse af pladsen. . Derudover tilføjes cykelparkering på søsiden af gaden ved Bordings Friskole.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Trafikforsøg og evaluering	Anlæg	1.000	1.000			2.000
Udgifter i alt		**1.000**	**1.000**	**0**	**0**	**2.000**

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**I alt**
- Trafikforsøg, evaluering og anlæg	Anlæg	830	1.970	2.160	19.610	10.380	100	35.050
Udgifter i alt		**830**	**1.970**	**2.160**	**19,610**	**10.380**	**100**	**35.050**

Klimapåvirkning

Tabel 3 - Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (minimum maksimum ton CO_2e)**
Scenarie 1	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	1,7 - 6,1
Scenarie 2	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	104 - 236

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering
Den overordnede risikovurdering for scenarie 1 er, at trafikforsøget er relativt ukompliceret at foretage, men at den centrale placering stiller krav til planlægningen. Der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg. Den overordnede risikovurdering for scenarie 2 er, at anlægsprojektet er kompliceret pga. signaler, fredninger og trafikforsøg, og der er derfor afsat 12 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler
Der blev ved Overførselssagen 2023-2024 afsat 1,2 mio. kr. til en foranalyse om ensretning af Øster Søgade mellem Østerbrogade og Fredensbro.

1.000 kr., løbende p/l	**2024**	**2025**
Overførselssagen 2023-24	600	600
Afsatte midler i alt	**600**	**600**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 4. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 1

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	200	200			400	400*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.000				1.000	1.000*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	300	300			600	600*
Anlægsudgifter i alt			**1.500**	**500**	**0**	**0**	**2.000**	**2.000***

Tabel 5. Udgifter på alle styringsområder, scenarie 2

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevil-ling	2026	2027	2028	2029	2030	3031	I alt	*
Anlægsudgifter										
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	170	1.240	1.240	220	110		2.980	2.650*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg				18.380	9.190		27.570	
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	660	730	920	1.010	650	100	4.070	2.310*
- Evaluering	TMU	2000 – Ordinær anlæg					430		430	
Anlægsudgifter i alt			**830**	**1.970**	**2.160**	**19.610**	**10.380**	**100**	**35.050**	**4.960***

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Øster Søgade mellem Østerbrogade og Fredensbro										

Høring

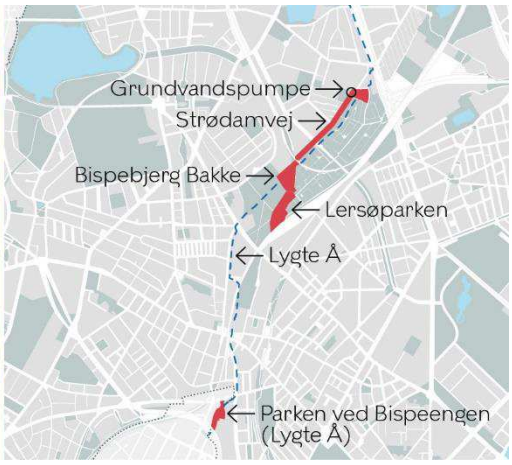
Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisning

Resultat af foranalyse om ensretning af Øster Søgade, Indre By (TMU 16.06.2025)

TM008 Muligheder for at åbne rørlagte vandløb, anlæg og foranalyse

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	X
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder midler til at øge tilledningen af vand til Lygte Å og i mindre grad til De Indre Søer samt til to gensidigt udelukkende foranalyser, der vil kvalificere og præcisere åbning af rørlagte åer på fire deletaper af Lygte Å.

Beslutningsoplæg:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2,8 mio. kr. til initiativ 1, scenarie 1 om foranalyse af et anlægsprojekt til åbning af Lygte Å ved Strødamvej, Bispebjerg bakke, Lersøparken og i parken ved Bispeengen (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 5 mio. kr. til initiativ 1, scenarie 2 om foranalyse af et anlægsprojekt om åbning af Lygte Å som Scenarie A, hvor der i dette scenarie laves yderligere undersøgelser i parken ved Bispeengen, så det vil være muligt at udføre åbningen af Lygte Å i synergi med områdefornyelsen (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 6,6 mio. kr. til initiativ 2 om etablering af en grundvandsindvinding (grundvandspumpe) ved kolonihaverne på Strødamvej (anlæg).

Scenarie 1 og 2 i initiativ 1 er gensidigt udelukkende. Initiativ 1 og 2 kan udføres uafhængigt af hinanden.

Baggrund

Ved Budget 2024 blev der bevilget midler til en foranalyse om mulighederne for at etablere åbne rørlagte vandløb i København.

Foranalysens resultater blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 7. april 2025, hvor udvalget besluttede, at budgetnotatet skulle indeholde anlægsprojekt til grundvandsoppumpning til Lygte Å nord for Kolonihaveparken samt en foranalyse af et anlægsprojekt om åbning af Lygte Å på strækningen ved Strødamvej, Bispebjerg Bakke og Lersøparken.
Derudover vedtog udvalget et ændringsforslag om, at budgetnotatet også skulle indeholde en foranalyse af anlægsprojekt vedrørende åbning af Lygte Å i Parken ved Bispeengen. Denne

foranalyse har fokus på, hvordan de fire delstrækninger på Lygte Å rent praktisk kan blive åbnet, og hvad det vil koste.

Områdefornyelse Bispeengen arbejder på projektet "Nyt liv til parken ved Bispeengen" (TM075, Budget 2025), der skal højne kvaliteten af parken ved Bispeengen generelt. Da vandløbet i parken vil skulle udføres lige op ad områdefornyelsen, er der lavet et scenarie til initiativ 1, hvor anlæg af vandløbet kan udføres i forlængelse af områdefornyelse Bispeengens projekt.

Indhold

Lygte Å løber fra Emdrup Sø mod syd til De Indre Søer. Den blev i det 20. århundrede gravet ned i rør, men fortsætter med at føre vand fra Emdrup Sø og til De Indre Søer, så vandudskiftning og vandstanden kan holdes god.

Initiativerne vil bidrage til realiseringen af et åbent vandløb ved Strødamvej, Bispebjerg Kirke, ved Lersøparken og i parken ved Bispeengen, der i sig selv vil have en rekreativ værdi, men i sammenhæng med tilstødende byrum vil skabe ny bynatur samt have potentiale for at øge biodiversitet og nedbringe effekten af varme-øer.

Med foranalysen bevilliget i Budget 2024 blev der lavet en samlet hydraulisk ramme for Ladegårds- og Lygte Å. Grundet dette er det nu fastslået, at der er vand nok med initiativ 2 til at åbne Lygte Å, samt hvor meget vand der behøves at blive ført til De Indre Søer. Med initiativ 1 vil der blive udarbejdet en foranalyse af anlægsprojekter, hvor der bliver lavet løsningsforslag, arkitektonisk princip og anlægsbudget, så det vil være muligt at udarbejde et anlægsprojekt.

Initiativ 1, scenarie 1. Foranalyse af et anlægsprojekt om åbning af Lygte Å ved Strødamvej, Bispebjerg Kirke, Lersøparken og i parken ved Bispeengen
Med initiativet udarbejdes en foranalyse af et anlægsprojekt vedr. vandløb på overfladen i Bispebjerg og nordvest i et sammenhængende forløb på 1,25 km fra Strødamvej til Lersøparken og igen på 450 meter i parken ved Bispeengen.

I denne foranalysen vil der blive udarbejdet en plan for den åbne Lygte Å i det planlagte forløb, byrumstilkøb, der kan give rekreative gevinster omkring åen, et samlet anlægsoverslag for hele projektet, afklaring af mulige synergimuligheder i forbindelse med åbning af Lygte Å og en overordnet hydraulisk ramme for åen.

Teknik- og Miljøudvalget forventes forelagt resultaterne af analysen i foråret 2027.

Initiativ 1, scenarie 2. Foranalyse af et anlægsprojekt åbning af Lygte Å i ved Strødamvej, Bispebjerg Kirke, Lersøparken og i parken ved Bispeengen med yderligere undersøgelser i parken ved Bispeengen
Med initiativet udarbejdes en foranalyse af et anlægsprojekt vedr. vandløb på overfladen i Bispebjerg og nordvest i et sammenhængende forløb på 1,25 km fra Strødamvej til Lersøparken som i Scenarie 1. I dette scenarie udføres en udvidet foranalyse af vandløb på overfladen i parken ved Bispeengen. Den udvidede foranalyse på denne delstrækning vil belyse forhold, der ligger ud over, hvad der normalt undersøges i en foranalyse, bl.a. vil der blive udført og analyseret på detaljerede jordbundsundersøgelser og test af den

omkringliggende grundvandskvalitet, som er en forudsætning for et kvalificeret anlægsoverslag og en hurtig realisering. Dette vil være nødvendigt, hvis åbningen af Lygte Å i parken ved Bispeengen skal udføres i direkte forlængelse af områdefornyelse Bispeengen.

Områdefornyelse Bispeengen arbejder på projektet "Nyt liv til parken ved Bispeengen" (TM075, Budget 2025), der skal højne kvaliteten af parken generelt. Dette projekt er i anlæg fra januar til december 2028. Hvis vandløbsprojektet kan gå i anlæg sammen med parken i Bispeengen eller i direkte forlængelse af det projekt, skal der ikke graves i den samme park to gange uafhængigt af hinanden. Ved at udføre projekterne sammen eller i etaper efter hinanden vil det være muligt at opnå synergi imellem projekterne som fx koordinering af borgerinddragelse og brug af arealet i anlægsfaserne. Dette forudsætter dog, at foranalysen påbegyndes allerede i oktober 2025, hvorfor der skal afsættes midler og anlægsmåltal i 2025 til dette scenarie.

Teknik- og Miljøudvalget forventes forelagt foranalysen for parken ved Bispeengen i juni 2026. Resten af foranalysen fra Strødamvej til Lersøparken vil blive forelagt Teknik- og Miljøudvalget i foråret 2027.

Initiativ 2. Grundvandsindvinding ved kolonihaverne på Strødamvej
Med initiativet etableres en grundvandsindvinding, der kan lede oppumpet grundvand nord for Kolonihaveparken ved Strødamvej, jf. bilag 1, til Lygte Å. Kvaliteten af grundvandet kan med en mindre renseløsning overholde miljømålene fra vandområdeplanerne for Lygte Å. Forvaltningen vurderer, at den mulige tilførte ekstra vandmængde vil have en gavnlig effekt på vandstanden og vandkvaliteten i det nye vandløb og i mindre grad i De Indre Søer, særligt i tørre perioder.

Initiativet forventes ibrugtaget i december 2027.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativerne har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser. Når foranalyserne er færdige, vil der blive præsenteret et træregnskab i afrapporteringen til Teknik- og Miljøudvalget.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder ved initiativ 1, scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
initiativ 1, scenarie 1. Foranalyse af åbning af Lygte Å ved Strødamvej, Bispebjerg Kirke og ved Lersø Parken og ved Bispeengen						
- foranalyse	Anlæg	1.950	850			2.800
Initiativ 1 i alt		**1.950**	**850**	**0**	**0**	**2.800**
initiativ 2. Grundvandsindvinding ved kolonihaverne på Strødamvej						
- Etablering af grundvandsindvinding	Anlæg	1.250	5.350			6.600
Initiativ 2 i alt		**1.250**	**5.350**	**0**	**0**	**6.600**
Udgifter i alt		**3.200**	**6.200**	**0**	**0**	**9.400**

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder ved initiativ 1, scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	Styrings-område	2025	2026	2027	2028	2029	I alt
initiativ 1, scenarie 2. Foranalyse af åbning af Lygte Å ved Strødamvej, Bispebjerg Kirke og ved Lersø Parken og ved Bispeengen							
- foranalyse	Anlæg	150	4.000	850			5.000
Initiativ 1 i alt		**150**	**4.000**	**850**	**0**	**0**	**5.000**
initiativ 2. Grundvandsindvinding ved kolonihaverne på Strødamvej							
- Etablering af grundvandsindvinding	Anlæg		1.250	5.350			6.600
Initiativ 2 i alt		**0**	**1.250**	**5.350**	**0**	**0**	**6.600**
Udgifter i alt		**150**	**5.250**	**6.200**	**0**	**0**	**11.600**

Klimapåvirkning

Tabel 3 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)	Udledning pr. år (ton CO_2e/år)	Samlet udledning (ton CO_2e)
Anlæg af TM008: initiativ 2	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	4 -11,3

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

For initiativ 1 er der tale om en foranalyser, og der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg.

Der er mange interesser i parken ved Bispeengen. Herunder et planlagt projekt i områdefornyelse Bispeengen, den bemandede legeplads samt brugere af parken mv. Åbningen af åen i parken ved Bispeengen vil være et nyt element, der skal passes ind med de andre planer for parken, der allerede er meget fremskredne. Dette øger risikoen for at tidsplanen kan blive udfordret, da det er et nyt element, der skal kommunikeres ud til brugere i samarbejde med områdefornyelsen.

For at sikre synergi med områdefornyelsen er det afgørende, at scenarie 2 i initiativ 1 gennemføres hurtigt. Hvis der derimod afsættes midler til scenarie 1, kan etableringen af en åben å i parken påvirke tidsplanen for projektet "Nyt liv til parken ved Bispeengen" (TM075, Budget 2025) betydeligt. Dette kan medføre, at tidsplanen for TM075 bliver forsinket med et år, eller at anlæggelsen af Lygte Å i parken først kan finde sted i parken et år efter områdefornyelsens afslutning.

For initiativ 2 er den overordnede risikovurdering, at anlægsprojektet er meget kompliceret, og der er derfor afsat 15 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg. Grundvandsmængden i området er i kvalitativ ringe tilstand, hvilket kan få betydning for, hvor store mængder vand, der reelt kan indvindes. Kommunens enhed for jord og grundvand tager stilling til vandindvindingen på baggrund af et fuldstændigt ansøgningsmateriale, der først udarbejdes i næste fase af projektet. Dette medfører en øget risiko for, at økonomi og tidsplanen ikke kan overholdes.

Tidligere afsatte midler

Der er ved Overførselssagen 2021-2022 afsat 0,8 mio. kr. til en foranalyse om anvendelse af grundvand til udledning til Lygte Å. I Budget 2024 blev afsat 1,3 mio. kr. til at undersøge mulighederne for at etablere åbne rørlagte vandløb i København med henblik på at skabe flere rekreative områder i København.

1.000 kr., løbende p/l	**2022**
Overførselssagen 2021-22	800
Budgetaftale 2024	1.300
Afsatte midler i alt	**2.100**

Administrativt bilag

Tabel 4. Udgifter på alle styringsområder ved initiativ 1, scenarie 1

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.400	300			1.700	1.700*
- Udgifter til bygherreorganisation initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	550	550			1.100	1.100*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	900	100			1.000	900*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		4.700			4.700	
- Udgifter til bygherreorganisation initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	450	450			900	450*
Anlægsudgifter i alt			**3.300**	**6.100**	**0**	**0**	**9.400**	**4.150***
Afledte serviceudgifter								
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift	0	255	385	385	1.025	
Afledte serviceudgifter i alt	**TMU**		**0**	**255**	**385**	**385**	**1.025**	

Tabel 5. Udgifter på alle styringsområder ved initiativ 1, scenarie 2

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2025	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Projektering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg		2.900	300			3.200	3.200*
- Udgifter til bygherreorganisation initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	150	1.100	550			1.800	1.800*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		900	100			1.000	900*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			4.700			4.700	
- Udgifter til bygherreorganisation initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		450	450			900	450*
Anlægsudgifter i alt			**150**	**5.350**	**6.100**	**0**	**0**	**11.600**	**6.350***
Afledte serviceudgifter									
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift	0	0	255	385	385	1.025	
Afledte serviceudgifter i alt	**TMU**		**0**	**0**	**255**	**385**	**385**	**1.025**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☒	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Strødamvej, Bispebjerg bakke, Lersøparken og i parken ved Bispeengen										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

Resultat af foranalyse af muligheder for at åbne rørlagte vandløb, Bispebjerg, Nørrebro, Vanløse (TMU 7. april 2025)

Bilag

Bilag 1. Oversigtskort over projektet i initiativ 3

TM230 Boardwalk i Kirkemosen

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet omhandler realisering af ønske om etablering af en boardwalk i Kirkemosen ved Utterslev Mose.

Beslutningsoplæg:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,1 mio. kr. til realisering af boardwalk i Kirkemosen og dialog med foreningen Utterslev Moses Venner herom under forudsætning af, at fondsdonation gives til kommunen frem for foreningen (anlæg).

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 18. august 2025 finansiering til, at Teknik- og Miljøforvaltningen kan assistere og vejlede foreningen Utterslev Moses Venner ifm. etablering af en boardwalk i Kirkemosen. Af indstillingen 18. august 2025 fremgik det, at Nordea Fonden forventer af donere 0,5 mio. kr. til foreningen, der efter anlæg vil overdrage boardwalken til kommunen.

Det er dog en forudsætning for kommunens finansiering i dette budgetnotat, at donationen gives direkte til kommunen frem for til foreningen, da rådgivning, udover vejledning om relevante regler, anses som støtte, og kommunen, jf. kommunalfuldmagtsreglerne, ikke kan støtte et privatejet projekt.

Indhold

Med dette budgetnotat afsættes midler til, at Teknik- og Miljøforvaltningen kan indgå i en dialog med foreningen Utterslev Moses Venner ifm. modning af projekt om en boardwalk i Kirkemosen samt Nordea-fonden om allokering af midler til projektet. Nordea-fonden har afsat 0,5 mio. kr. til at finansiere projektet. Midlerne fra Nordea-fonden udbetales, når projektet er myndighedsgodkendt. Det er en forudsætning for projektet, at midlerne udbetales til kommunen frem for foreningen.

Foreningens projekt omfatter en ca. 60 meter lang boardwalk gennem et sumpet naturskønt område i Kirkemosen. Den foreslåede sti skal skabe forbindelse til eksisterende trampestier og gøre det muligt for fodgængere at færdes ud til det åbne græslandskab ved Brønshøj holm ved Pilesvinget. Projektet vil øge tilgængeligheden og naturoplevelsen i området som et attraktivt alternativ til den asfalterede sti langs Pilesvinget. Projektet er i overensstemmelse

med Udviklingsplan for Utterslev Mose og Helhedsplan for Utterslev Mose. Foreningen har i flere år været i positiv dialog om projektet med Brønshøj-Husum Lokaludvalg, og der er generelt en opbakning til det.

Det er i indstillingen til Teknik- og Miljøudvalget 18. august 2025 forudsat, at projektejerskabet ligger hos foreningen. Nordea-fonden har dog tilkendegivet, at Københavns Kommune efter endt anlæg kan overtage ejerskabet af boardwalk og dermed også drift og vedligeholdelse, når projektet er afsluttet. Forvaltningen vil indlede dialog med Nordea-fonden og Foreningen Utterslev Moses Venner om, at Nordea-fondens donation gives direkte til kommunen med henblik på etablering af en boardwalk, jf. ovenfor. Hvis kommunen skal modtage donationen fra Nordea-fonden til anlæg af boardwalk og dermed overtage ejerskab og drift af denne, skal dette besluttes ifm. en senere politisk sag. I den forbindelse vil håndtering af afledt drift og vedligehold fremgå. Ønsker Nordea-fonden ikke at give donationen direkte til kommunen, vil de afsatte 0,1 mio. kr. til realisering af boardwalk i Kirkemosen blive tilbageført til kommunekassen.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt projektforslag, herunder indstilling til Borgerrepræsentationen om modtagelse af donation til etablering af boardwalk, medio 2026.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Projektmodning	Service	120				120
Udgifter i alt		**120**	**0**	**0**	**0**	**120**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet er ukompliceret, og der er derfor ikke afsat midler til uforudsete udgifter.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	1000 – Ordinær drift	120				120	120*
Anlægsudgifter i alt			**120**	**0**	**0**	**0**	**120**	**120***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☒	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Kirkemosen ved Utterslev Mose										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		x
IT-projekt (KIT)		x

Henvisning
Udarbejdelse af projekt om boardwalk i Kirkemosen, Brønshøj-Husum (TMU 18.08.25)

TM192 Ydelsesstøtte til renovering af Otto Mønsted Kollegiet

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring vedr. dialog med Otto Mønsted Kollegiet mhp. ansøgning til kommunen om ydelsesstøtte ifm. renoveringsprojekt.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at vedtage hensigtserklæring vedr. dialog med Otto Mønsted Kollegiet ifm. ansøgning om ydelsesstøtte.

Baggrund

Der er bestilt et budgetnotat til forhandlingerne om Budget 2026 på en hensigtserklæring omkring, at Teknik- og Miljøforvaltningen går i dialog med Otto Mønsted Kollegiet mhp. ansøgning om ydelsesstøtte ifm. renoveringsprojekt.

Otto Mønsteds Kollegiet har, grundet hjemfaldsklausulen, der medfører, at kollegiet i 2040 kan tilbagekøbes af Københavns Kommune til 295.100 kr., ikke mulighed for at rejse kapital eller optage lån til det vedligeholdelsesarbejde, som de står overfor. Kollegiet ønsker derfor at benytte muligheden i almenboliglovens § 100 til at opnå ydelsesstøtte til finansiering af vedligeholdelsesarbejderne.

Indhold

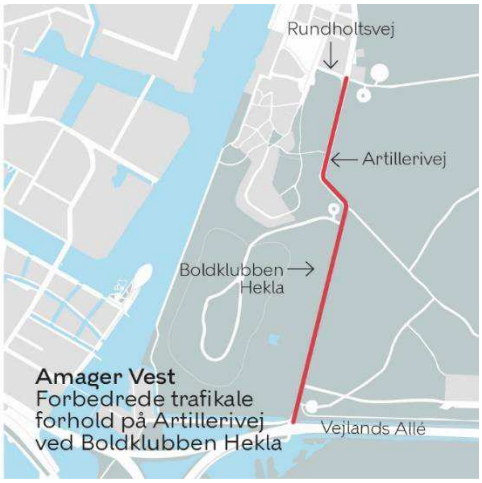
Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring om, at Teknik- og Miljøforvaltningen går i dialog med Otto Mønsted Kollegiet mhp. ansøgning om ydelsesstøtte.

Forslag til hensigtserklæring:

"Parterne er enige om, at Teknik- og Miljøforvaltningen går i dialog med Otto Mønsted Kollegiet mhp. afklaring af kollegiets renoveringsbehov og vejledning ift. ansøgning om ydelsesstøtte. Finansiering af ydelsesstøtte henvises til kommende forhandlinger om overførselssag eller budget under forudsætning af, at kommunen modtager ansøgning fra kollegiet."

TM012 Forbedrede trafikale forhold på Artillerivej ved Boldklubben Hekla

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	X
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en række tiltag, som skal forbedre de trafikale forhold på Artillerivej på strækningen mellem Rundholtsvej og Vejlands Allé, herunder ved Boldklubben Hekla, og dermed gøre det mere trygt og sikkert at krydse og færdes på strækningen.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 7,9 mio. kr. til etablering af en ny grusparkeringsplads, nyt krydsningspunkt, indsnævring af det visuelle vejprofil samt yderligere cykelparkering (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,3 mio. kr. til tilvalg 1 om opgradering af parkeringspladsen med kampesten og 13 nye træer (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 24,2 mio. kr. til tilvalg 2 om bredere cykelsti på Artillerivej fra Rundholdtsvej til Vejlands Allé med kantsten på strækningens sydlige del (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,3 mio. kr. til tilvalg 3 om etablering af grussti og overgang ved stoppestedet (anlæg).

Tilvalgene kan vælges uafhængigt af hinanden, men forudsætter alle finansiering af initiativet.

Baggrund

Ved Budget 2024 blev der bevilget midler til en foranalyse om forbedring af de trafikale forhold på Artillerivej ved Boldklubben Hekla. Foranalysen er udført i 2024, og resultaterne blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 26. maj 2025, hvor udvalget besluttede, hvilke tilvalg der indgår i budgetnotatet.

Indhold

Projektet omdanner en tidligere materialeplads syd for Hekla Park til en grusparkeringsplads med ca. 70 pladser til brug for Boldklubben Heklas brugere ifm. kampe. Derudover udvides den eksisterende midterhelle foran indgangen til boldklubben, så der er bedre plads til de mange fodgængere og ladcykler. Der etableres forbedret belysning og en hævet flade, og krydsningspunktet fungerer dermed som fartdæmper. For at få bilisterne til at holde sig inden for hastighedsgrænsen på 50 km/t indsnævres de brede kørebaner fra 3,5 til 3,25 meter ved afmærkning. Herudover opsættes op til 100 nye cykelstativer, herunder ladcykelstativer. De nye cykelstativer opsættes ved boldklubben og ved boldbanernes nordlige hjørne ud mod Artillerivej.

Tiltagene skal løse de trafikale udfordringer ved Boldklubben Hekla Park. På kampdage er der et stort afsætnings- og parkeringsbehov. Under kampe er de eksisterende parkeringsmuligheder langt fra tilstrækkelige, og mange bilister parkerer ulovligt i den smalle rabat mellem kørebane og cykelsti ved boldklubben. Bilerne holder ind over cykelstien, som bruges af både fodgængere og cyklister, da der ikke er anlagt fortov. Bilerne forringer samtidig oversigten for de mange, som krydser vejen. Alt i alt skaber det utrygge og farlige situationer.

Løsningsforslaget forventes samlet at hindre ulovlige parkeringer og afsætninger langs Artillerivej og dermed at gøre det mere trygt og sikkert at krydse og færdes på strækningen.

Forvaltningens fredningstilsyn vurderer, at p-pladsen kan etableres uden dispensation fra den naturfredning, som omfatter hele området, idet det vil indebære, at et eksisterende areal benyttes til at understøtte friluftsliv i boldklubben. Dette forudsætter bl.a., at der kun etableres det nødvendige antal p-pladser til brug for boldklubben. I henhold til fredningen vil p-pladserne kun være tilgængelige i forbindelse med boldklubbens træninger og kampe, og vil blive udført i grus og naturlige materialer, der understøtter Amager Fælleds udtryk. Regulering af p-pladsen udføres med skiltning med tidsrum, som fastlægges i dialog med boldklubben. En mindre omlægning af en sti i forbindelse med den hævede flade vil kræve dispensation fra fredningen.

Som konsekvens af anlægsprojektet skal der afsættes 0,2 mio. kr. om året til drift og vedligehold af grusparkeringsplads og inventar, nye lysmaster samt det udvidede krydsningspunkt.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af anlægsmidler i 4. kvartal 2026.

Projektet (uden tilvalg) forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i oktober 2027 og ibrugtaget (afleveret) i marts 2028.

Tilvalg 1. Opgradering af p-pladsen
Som tilvalg til omdannelsen, kan p-pladsen opgraderes med 13 nye træer, planter og kampesten, som giver et mere naturpræget udtryk og optimerer arealet med yderligere ca. 15 p-pladser. Dette vurderes også at kunne gøres uden dispensation fra naturfredningen.

Som konsekvens af anlægsprojektet skal der afsættes yderligere 0,01 mio. kr. om året til afledt drift til pleje af træer.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af anlægsmidler i 4. kvartal 2026.

Projektet inkl. tilvalg 1 forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i april 2028 og ibrugtaget (afleveret) i april 2030.

Tilvalg 2. Cykelsti med kantsten på strækningens sydlige del
Den nuværende cykelsti fra Rundholtsvej til Vejlands Allé udvides, så cyklister får mere plads. På strækningen, hvor der ikke allerede er en grøft, afgrænses cykelstien af kantsten mod vejbanen for at øge tryghed og sikkerhed. Kantsten er ikke nødvendige på den nordlige strækning, da der allerede er en grøft imellem kørebanen og cykelstien.

Som konsekvens af anlægsprojektet skal der afsættes yderligere 0,1 mio. kr. om året til renhold og vintertjeneste af den udvidede cykelsti.

Hvis dette tilvalg vælges, vil Teknik- og Miljøudvalget forventeligt få forelagt indstilling om projektforslag og frigivelse af anlægsmidler i 2. kvartal 2027.

Projektet inkl. tilvalg 2 forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i juli 2029 og ibrugtaget (afleveret) i oktober 2029.

Tilvalg 3. Etablering af grussti og overgang ved stoppestedet
Trampestien mellem boldbanen og den eksisterende nordlige p-plads opgraderes til en grussti for at hindre, at stien vokser til om sommeren. Det skal lette passagen for fodgængere. For at sikre buspassagerer direkte adgang mellem busstoppestedet og stien etableres også en overgang over grøften.

Som konsekvens af anlægsprojektet skal der afsættes yderligere 0,02 mio. kr. om året til drift og vedligeholdelse af grussti samt renhold mv. på overgangen.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om projektforslag og frigivelse af anlægsmidler i 4. kvartal 2026.

Projektet inkl. tilvalg 3 forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i oktober 2027 og ibrugtaget (afleveret) i marts 2028.

Hvis alle tilvalg vælges, forventes projektet ibrugtaget (tilgængeligt) i juli 2029 og ibrugtaget (afleveret) i april 2030.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativet har ikke konsekvenser for træer. Hvis tilvalg 1 om opgradering af p-pladsen tilvælges, plantes ca. 13 nye træer. Det endelige antal samt art afklares i forbindelse med den videre projektering.

Konsekvenser for træer

Scenarie/Initiativ	Træer i projektområdet før anlægsprojekt	Forventet antal træer, der fældes	Forventet antal nye træer, der plantes	Forventet antal træer i projektområdet efter anlægsprojekt
Tilvalg 1	0	0	Ca. 13	Ca. 13

Med initiativet etableres ca. 70 nye p-pladser uden for betalingszonen. Vælges tilvalg 1, vil antallet være ca. 85 p-pladser. I henhold til fredningen vil pladserne kun være åbne i forbindelse med træning og kampe på Hekla Park.

Konsekvenser for bilparkeringspladser

Scenarie/Initiativ	Antal pladser i projekt-området før projekt	Zone/uden -for zone	Belægnings -procent før projekt	Forventet antal pladser, der etableres
Initiativ	0	Udenfor	N.A.	70 (kun ifm. kampe)
Tilvalg 1	0	Udenfor	N.A.	15 (kun ifm. kampe)

I dag er der ca. 55 cykelparkeringspladser ved boldklubben. Med initiativet etableres op til 100 nye cykelparkeringspladser, herunder ladcykelstativer.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**I alt**
Initiativ. Etablering af en ny grusparkeringsplads, nyt krydsningspunkt, indsnævring af det visuelle vejprofil samt yderligere cykelparkering							
- Anlæg	Anlæg	1.010	6.730	190			7.930
- Afledt drift og vedligehold	Service		50	197	197	197	641
Initiativ i alt		**1.010**	**6.780**	**387**	**197**	**197**	**8.571**
Tilvalg 1. Opgradering af p-pladsen							
- Anlæg	Anlæg	55	555	680	10		1.300
- Afledt drift og vedligehold	Service					12	12
Tilvalg 1 i alt		**55**	**555**	**680**	**10**	**12**	**1.312**
Tilvalg 2. Cykelsti med kantsten på strækningens sydlige del							
- Anlæg	Anlæg	1.500	1.350	12.750	8.450	150	24.200
- Afledt drift og vedligehold	Service				75	107	182
Tilvalg 2 i alt		**1.500**	**1.350**	**12.750**	**8.525**	**257**	**24.382**
Tilvalg 3. Etablering af grussti og overgang ved stoppestedet							
- Anlæg	Anlæg	25	215	60			300
- Afledt drift og vedligehold	Service			10	15	15	40
Tilvalg 3 i alt		**25**	**215**	**70**	**15**	**15**	**340**
Udgifter i alt		**2.590**	**8.900**	**13.887**	**8.747**	**481**	**34.605**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af TM012: Initiativ	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	67,5 – 101,2
Anlæg af TM012: Tilvalg 1	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	6,8 – 10,2
Anlæg af TM012: Tilvalg 2	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	301,4 – 452,1
Anlæg af TM012: Tilvalg 3	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	1,4 – 2,1

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 8 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	2030	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Projektering, initiativ	TMU	2000 – Ordinær anlæg	440	250				690	690*
- Udførsel, initiativ	TMU	2000 – Ordinær anlæg		5.900	50			5.950	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ	TMU	2000 – Ordinær anlæg	520	580	20			1.120	1.100*
- Evaluering, initiativ	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50		120			170	50*
- Projektering, tilvalg 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	40	40	20			100	80*
- Udførsel, tilvalg 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg		500	650			1.150	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	15	15	10			40	30*
- Evaluering, tilvalg 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg				10		10	
- Projektering, tilvalg 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	650	650	250			1.550	1.300*
- Udførsel, tilvalg 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			12.000	8.000		20.000	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	800	700	500	450		2.450	1.500*
- Evaluering, tilvalg 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	50				150	200	50*
- Projektering, tilvalg 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	15	10	5			30	25*
- Udførsel, tilvalg 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg		200	40			240	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	10	5	5			20	15*

- Evaluering, tilvalg 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg			10			10	
Anlægsudgifter i alt			**2.590**	**8.850**	**13.680**	**8.460**	**150**	**33.730**	**4.840***
Afledte serviceudgifter									
- Vedligehold og afledt drift, initiativ	TMU	1000 – Ordinær drift			50	197	197	444	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 1	TMU	1000 – Ordinær drift					12	12	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 2	TMU	1000 – Ordinær drift				75	107	182	
- Vedligehold og afledt drift, tilvalg 3	TMU	1000 – Ordinær drift			10	15	15	40	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**60**	**287**	**331**	**678**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☒		
Adresse	Artillerivej mellem Rundholtsvej og Vejlands Allé										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisning

Resultat af foranalyse om trafikale forhold på Artillerivej ved boldklubben Hekla, Amager Vest
(TMU 26.05.25)

TM197 Nye bemandede temalegepladser og løft af eksisterende temalegepladser

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder tre initiativer om hhv. anlæg af ny bemandet temalegeplads, omdannelse af ubemandet legeplads til bemandet temalegeplads og omdannelse af fysiske rammer på fire bemandede temalegepladser.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 30,6 mio. kr. til initiativ 1 om en foranalyse og etablering af én ny bemandet temalegeplads (anlæg) samt 1,7 mio. kr. i 2030 og 2,3 mio. kr. årligt fra 2031 og frem til bemanding (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 15,8 mio. kr. til initiativ 2 om en foranalyse og omdannelse af en eksisterende ubemandet legeplads til en bemandet temalegeplads (anlæg) samt 1,2 mio. kr. i 2029 og 2,3 mio. kr. årligt fra 2030 og frem til bemanding (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 22,0 mio. kr. til initiativ 3 om omdannelse af de fysiske rammer på fire eksisterende bemandede temalegepladser, så de fremstår med et tydeligere tema (anlæg) samt 1,2 mio. kr. årligt fra 2030 og frem til opnomering af bemanding (service).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden. Initiativerne er alle skalerbare.

I forbindelse med den besluttede ressortændring i kommunen overgår de bemandede legepladser og dermed projekterne i dette budgetnotat pr. 1. januar 2026 til Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om nye bemandede temalegepladser samt et løft af eksisterende legepladser således, at de får et tema.

Indhold

I Københavns Kommune er der i dag 25 bemandede legepladser med personale, der fungerer som trygge mødesteder med mangfoldige aktiviteter, leg og fællesskaber for byens børn. 12 af de bemandede legepladser har i dag et tema, der enten er understøttet af de fysiske legeredskaber på legepladsen eller de aktiviteter, som personalet tilbyder.

På de bemandede legepladser kan personalet understøtte det tema, der kendetegner legepladsens fysiske rammer ved at igangsætte aktiviteter, lege- og læringsforløb, der kredser om det tema, der er kendetegnende for den enkelte legeplads.

Initiativ 1. Etablering af én ny bemandet temalegeplads
Med initiativ 1 undersøges og udpeges der nye mulige placeringer for én ny bemandet temalegeplads, hvor til der udarbejdes en foranalyse og afsættes anlægsmidler til etableringen efter politisk godkendelse af placeringen og temaet.

I foranalysen kortlægges mulige lokationer og temaer for op til fem nye bemandede temalegepladser. I kortlægningen vil lokationen være en primær faktor, og det vil prioriteres at finde mulige lokationer i områder med ringe dækning af bemandede temalegepladser. Andre vigtige parametre for afdækning af mulige lokationer vil være børnetal, byens grønne områder og tryghed. Der er ligeledes behov for at undersøge relevante temaer til de konkrete temalegepladser.

Foranalysen vil indeholde:
- Undersøgelse af planmæssige bindinger (fredninger, ejerforhold, lokalplaner, m.m.).
- Undersøgelse af muligheder for indgåelse af areallejeaftale med Økonomiforvaltningen.
- Registreringer af fysiske forhold, herunder egenartsanalyse, vandforhold (regnvand og skybrud), jordforhold, lednings- og geologiske forhold samt vurdering af eksisterende træer og anden bynatur samt opholdsmuligheder.
- Undersøgelse af muligheder for faciliteter ude og inde til ophold og aktiviteter.
- Afdækning af eventuelle konsekvenser for træer, bil- eller cykelparkering.
- Inddragelse af lokaludvalg, lokale borgere, foreninger, institutioner, skoler m.fl.
- Udarbejdelse af op til fem løsningsscenarier/dispositionsforslag.
- Udarbejdelse af estimeret tidsplan samt anlægs- og driftsøkonomi for løsningsscenarierne.

Når foranalysen er blevet politisk godkendt, vil der blive færdigprojekteret og etableret en bemandet temalegeplads. Hvis der ønskes anlagt flere temalegepladser, så skal der pr. legeplads afsættes yderligere 29,8 mio. kr.

Der skal som en konsekvens af initiativ 1 afsættes 2,2 mio. kr. årligt til afledt drift. Midlerne går til pleje af beplantning, drift og vedligeholdelse af byrumsinventar/legeredskaber samt øget renhold. Derudover skal der afsættes 2,3 mio. kr. årligt til aflønning af personalet på den bemandede temalegeplads.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om foranalysen og frigivelse af resterende anlægsmidler i 1. kvartal 2028.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i marts 2030 og ibrugtaget (afleveret) i marts 2031.

Initiativ 2. Omdannelse af én eksisterende ubemandet legeplads til én bemandet temalegeplads
Med initiativ 2 afsættes der midler til etablering af én bemandet temalegeplads, hvor der i dag er en ubemandet legeplads. Der findes på nuværende tidspunkt 107 ubemandede legepladser i varierende størrelser og med varierende tilbud, hvor den eksisterende ramme allerede er, at legepladsen skal være et sted til leg, fantasi og bevægelse for byens børn. Forvaltningen vurderer derfor, at der er et potentiale for, at nogle af disse ubemandede legepladser kan omdannes til bemandede temalegepladser.

Der skal udarbejdes en foranalyse, hvor der kortlægges, hvilke af de 107 ubemandede legepladser, der kan udpeges til nye bemandede temalegepladser. I kortlægningen vil lokationen være en primær faktor, og det vil prioriteres at finde mulige lokationer i områder med ringe dækning af bemandede temalegepladser. Andre vigtige parametre for afdækning af mulige lokationer vil være børnetal, byens grønne områder og tryghed. Der er ligeledes behov for at undersøge relevante temaer til de konkrete temalegepladser.

Foranalysen vil indeholde:
- Undersøgelse af planmæssige bindinger (fredninger, ejerforhold, lokalplaner, mm.).

- Undersøgelse af muligheder for indgåelse af/forlængelse af areallejeaftale med Økonomiforvaltningen.
- Registreringer af fysiske forhold, herunder egenartsanalyse, vandforhold (regnvand og skybrud), jordforhold, lednings- og geologiske forhold samt vurdering af eksisterende træer og anden bynatur samt opholdsmuligheder.
- Undersøgelse af muligheder for faciliteter ude og inde til ophold og aktiviteter.
- Afdækning af eventuelle konsekvenser for træer, bil- eller cykelparkering.
- Inddragelse af lokaludvalg, lokale borgere, foreninger, institutioner, skoler ol.
- Udarbejdelse af op til fem løsningsscenarier/dispositionsforslag.
- Udarbejdelse af estimeret tidsplan samt anlægs- og driftsøkonomi for løsningsscenarierne.

Når foranalysen er politisk godkendt, vil der blive færdigprojekteret og omdannet én eksisterende ubemandet legeplads til bemandet temalegeplads. Ønskes der omdannet yderligere temalegepladser, skal der pr. legeplads afsættes yderligere 15 mio. kr.

Der skal som en konsekvens af scenariet afsættes 2,3 mio. kr. årligt til afledt drift. Midlerne går til pleje af beplantning, drift og vedligeholdelse af byrumsinventar/legeredskaber samt øget renhold. Derudover skal der afsættes 1,6 mio. kr. årligt til aflønning af personalet på den bemandede temalegeplads.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om foranalysen og frigivelse af resterende anlægsmidler i 1. kvartal 2027.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i juli 2029 og ibrugtaget (afleveret) i juli 2030.

Initiativ 3. Løft af fire eksisterende bemandede legepladser til temalegepladser
Initiativ 3 indeholder midler til et løft af fire allerede eksisterende bemandede legeplads, hvor der er et mindre tydeligt tema, til bemandede temalegepladser.

De mest populære bemandede legepladser i København har et tydeligt tema, der er kendt blandt københavnerne og som fungerer som trækplaster for børnefamilier og institutioner.

Af byens 26 bemandede legepladser har 12 et tydeligt tema, der kommer til udtryk i de fysiske rammer, fx ved ikoniske legeredskaber, der er kendetegnende for legepladsens tema. Dette er fx Flyverlegepladsen i Nørrebroparken og Byggelegepladsen i Remiseparken. Derudover findes der otte bemandede legepladser, hvor legepladsens tema ikke kommer til udtryk i de fysiske rammer, men fx i de aktiviteter, som legepladsens personale hver dag igangsætter. På disse otte bemandede legepladser eksisterer et potentiale til at omdanne de fysiske rammer på legepladsen, så de afspejler et tydeligt tema.

Et eksempel på en sådan omdannelse er netop gennemført på den bemandede legeplads på Hulgårds Plads. Her blev det prioriteret at omdanne to områder på legepladsen med et grønt bynaturs-tema og et eventyrtema med hobbithule og balancebane over til eventyrslottet.

Forvaltningen har udarbejdet en prioriteret liste over de bemandede legepladser, hvor de fysiske rammer kan omdannes, så de fremstår med et tydeligt tema og ikoniske legeelementer, der kan fungere som et trækplaster for både områdets børn og børnefamilier i hele byen. Forvaltningen anbefaler, at der i første omgang afsættes midler til omdannelse af de fysiske rammer på følgende fire: Den bemandede legepladser i Mimersparken, den bemandede legeplads i Kildevældsparken, den bemandede legeplads i Hans Tavsens Park og den bemandede legeplads i Lergravsparken.

Initiativets anlægsmidler dækker over den samlede projektering og omdannelse af de fysiske rammer på fire bemandede legepladser, så teamet på legepladsen afspejler legepladsens aktiviteter. Hvis initiativet ønskes opskaleres til flere legepladser, skal der afsættes yderligere 5,5 mio. kr. pr. legeplads. Hvis det ønskes nedskaleret til færre end fire, vil det koste 6 mio. kr.

pr. legeplads. Dette da der er besparelse ved at projektere og omdanne fire eller flere legepladser samtidig.

Der skal som en konsekvens af initiativet afsættes 0,9 mio. kr. årligt til afledt drift af de fire legepladser. Midlerne går til pleje af beplantning, drift og vedligeholdelse af byrumsinventar/legeredskaber samt øget renhold. Derudover skal der afsættes 1,2 mio. kr. årligt til opnormering og aflønning af personalet på de fire bemandede temalegepladser ifm. udvidede åbningstider.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt indstilling om løft og tematisering af fire eksisterende bemandede legepladser og frigivelse af resterende anlægsmidler i 1. kvartal 2027.

Anlægsprojektet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i marts 2029 og ibrugtaget (afleveret) i marts 2030.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**I alt**
initiativ 1. Etablering af én ny bemandede temalegeplads (skalerbart)								
- Foranalyse	Anlæg	900						900
- Etablering	Anlæg		1.800	1.800	15.200	10.400	500	29.700
- Service (bemanding)	Service					1.732	2.310	4.042
- Afledt drift og vedligehold	Service					1.589	2.118	3.707
Udgifter i alt, initiativ 1		**900**	**1.800**	**1.800**	**15.200**	**13.721**	**4.928**	**38.349**
initiativ 2. Omdannelse af én eksisterende ubemandede legeplads til én bemandet temalegeplads (skalerbart)								
- Foranalyse	Anlæg	800						800
- Etablering	Anlæg		1.500	5.700	7.300	500		15.000
- Service (bemanding)	Service				1.155	2.310	2.310	5.775
- Afledt drift og vedligehold	Service				779	1.558	1.558	3.895
Udgifter i alt, initiativ 2		**800**	**1.500**	**5.700**	**9.234**	**5.368**	**3.868**	**25.470**
initiativ 3. Omdannelse af de fysiske rammer på fire eksisterende bemandede legepladser så de har et tydeligt tema (skalerbart)								
- Etablering	Anlæg	1.200	1.200	10.700	8.400	500		22.000
-Opnormering	Service					1.155	1.155	2.310
- Afledt drift og vedligehold	Service				635	847	847	2.329
Udgifter i alt, initiativ 3		**1.200**	**1.200**	**10.700**	**9.035**	**2.502**	**2.002**	**26.639**
Udgifter i alt		**2.900**	**4.500**	**18.200**	**34.469**	**20.591**	**10.798**	**90.458**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af TM197: initiativ 1	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	119- 219
Anlæg af TM197: initiativ 2	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	89 – 157

Anlæg af TM197: initiativ 3	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	102 - 184

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Initiativ 1:
Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er kompliceret, og der er derfor afsat 10 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Da forvaltningen endnu ikke har kendskab til de konkrete lokationer i initiativ 1, herunder jordbundsforhold, ejerskab, fredninger, ledninger mm., vil prissætningen tage udgangspunkt i en standardmodel, der er funderet i eksisterende priser på legepladshuse, ikoniske specialdesignede legeredskaber og gennemsnitlige kvadratmeterpriser på legepladser. Der er derfor også risiko for, at projektet kan blive dyre end den gennemsnitlige legeplads.

Initiativ 2:
Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Initiativ 3:
Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg. Tidsplanen er udarbejdet under forudsætning af, at entreprenøren kan stille med fire anlægsteams på samme tid.

Tidligere afsatte midler

Der er ikke tidligere afsat midler til netop dette formål.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	2030	2031	I alt	*
Anlægsudgifter										
- Projektering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	400	1.000	1.000	500	500		3.400	2.400*
- Udførsel, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg				14.000	9.200	500	23.700	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	500	800	800	700	700		3.500	2.100*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	400	1.000	200	200			1.800	1.400*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg			5.000	6.700	500		12.200	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	400	500	500	400			1.800	900*
- Projektering, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	500	800	300	100			1.700	1.300*
- Udførsel, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg			10.000	8.100	500		18.600	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	700	400	400	200			1.700	1.100*
Anlægsudgifter i alt			**2.900**	**4.500**	**18.200**	**30.900**	**11.400**	**500**	**68.400**	**9.200***
Serviceudgifter										
- Bemanding, initiativ 1	KFU	1060 - Service					1.732	2.310	4.042	
- Bemanding, initiativ 2	KFU	1060 - Service				1.155	2.310	2.310	5.775	
- Opnomering, initiativ 3	KFU	1060 - Service					1.155	1.155	2.310	
Serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**0**	**1.155**	**4.042**	**4.620**	**9.817**	
Afledte serviceudgifter										
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift				1.558	2.118	2.118	5.794	

- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift				779	1.558	1.558	3.895	
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 3	TMU	1000 – Ordinær drift				635	847	847	2.329	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**0**	**2.972**	**4.523**	**4.523**	**12.018**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Bydækkende										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		X

TM152 Helhedsplan for området omkring Bådehavnsgade

Grønt omrids viser forventeligt område for helhedsplanen

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Dette budgetnotat omhandler en helhedsplan for området omkring Bådehavnsgade. Helhedsplanen har til formål at komme med input og ønsker til igangværende og kommende udviklingsprojekter i området.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,5 mio. kr. til en helhedsplan for området omkring Bådehavnsgade (anlæg) samt 0,7 mio. kr. til et årsværk til facilitering og opfølgning (service).

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 26. maj 2025 finansiering af en helhedsplan for området omkring Bådehavnsgade til forhandlingerne om Budget 2026 pba. Københavnerforslaget "Bevar det grønne Sydhavn, Tippen, Fiskerhavnen og kolonihaverne".

Teknik- og Miljøudvalget besluttede herudover, at den igangværende lokalplan for Bådehavnsgade, herunder den udvidede borgerinddragelsesproces, først igangsættes 1. kvartal 2026, og at den udvidede borgerinddragelsesproces fortsættes i udarbejdelsen af helhedsplanen, når arbejdet med helhedsplanen også igangsættes, hvis der afsættes finansiering til den. For at undgå to forskudte og lignende inddragelsesprocesser for hhv. helhedsplanen og lokalplanarbejdet foreslås det at samtænke de to processer.

Udover lokalplanarbejdet blev der i forbindelse med Overførselssagen 2024/2025 afsat 2,5 mio. kr. til en trafikplan samt 0,55 mio. kr. til en udvidet borgerinddragelse (BR den 30. april 2025). Udarbejdelse af trafikplanen vil forløbe fra medio 2025 til medio 2027.

Herudover foregår der en politisk proces vedr. omlægning og køb af Sydhavns Genbrugscenter med forventelig afklaring i 3. kvartal 2025 (jf. Teknik- og Miljøudvalgets beslutning den 28. april 2025).

Indhold

Med dette budgetnotat udarbejdes der en helhedsplan for området omkring Bådehavnsgade. Helhedsplanen har til formål at inddrage borgere og interessenter i kortlægningen af Sydhavnens egenart, natur, sociale liv, særlige kultur og herlighedsværdier samt input og ønsker til igangværende og kommende udviklingsprojekter i Sydhavnen, jf. ovenstående.

Helhedsplanen udarbejdes af eksterne rådgivere og i tæt dialog med forvaltningen og Kgs. Enghave Lokaludvalg. Det forventes at tage et år at udarbejde helhedsplanen med start i 1. kvartal 2026. Den fysiske afgrænsning for helhedsplanen indeholder hele Bådehavnsgade med omkringliggende bebyggelser, natur, kolonihaver og trafikale sammenhænge fra Sydhavnsgade/Sjællandsbroen /Frederikskaj til Sydløbsvej/Kalvebodløbet inkl. Tippen, Borgmester Christiansens Vej og kolonihaverne. Herudover skal der afsættes et årsværk til at lave udbud, facilitering, koordinering, deltagelse samt opsamling i samarbejde med rådgiver.

Kgs. Enghave Lokaludvalg, Teknik og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen vil deltage i alle tre projekter (trafikplan, lokalplan og helhedsplan), hvorfor der vil være en bred forankret videndeling samt prioritering af input og ønsker. Teknik- og Miljøudvalget vil få forelagt helhedsplanen primo 2027.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Helhedsplan	Anlæg	1.500				1.500
- Ét årsværk til facilitering og opsamling.	Service	726				726
Udgifter i alt		**2.226**	**0**	**0**	**0**	**2.226**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed. Helhedsplanen er ikke juridisk eller økonomisk bindende. Evt. input og ønsker til lokalplanen for Bådehavnsgade II vil kunne have betydning for bebyggelsesplanen, der blev politisk godkendt i forbindelse med startredegørelsen i juni 2024 og derved for tidsplanen for lokalplanen.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
Helhedsplan	TMU	2000 - Ordinær anlæg	1.500				1.500	1.500*
Anlægsudgifter i alt			**1.500**	**0**	**0**	**0**	**1.500**	**1.500***
Serviceudgifter								
Et årsværk til facilitering og opsamling	TMU	1000 – Ordinær drift	726				726	
Serviceudgifter i alt			**726**	**0**	**0**	**0**	**726**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Området omkring Bådehavnsgade										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	

Henvisninger

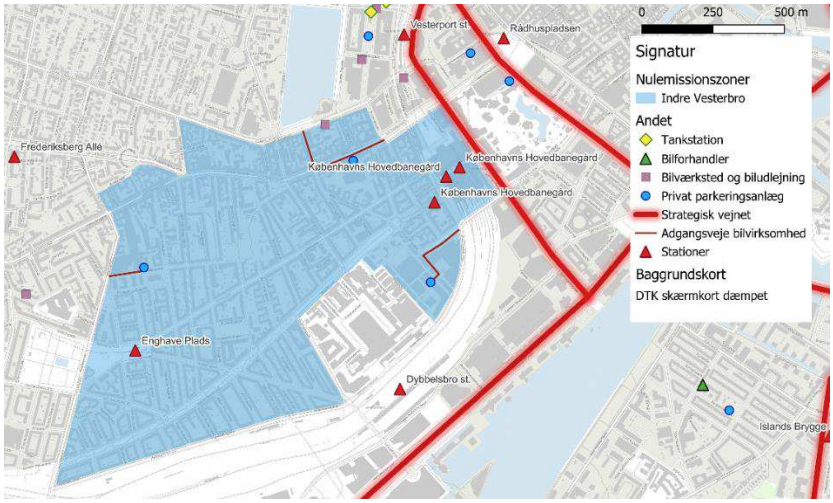
Københavnerforslag om helhedsplan for området omkring Bådehavnsgade, Vesterbro/Kongens Enghave | Københavns Kommune

Startredegørelse for lokalplan Bådehavnsgade II med kommuneplantillæg, Vesterbro/Kgs. Enghave | Københavns Kommune

Mulighed for helhedsplan sideløbende med lokalplan for Bådehavnsgade II, Vesterbro/Kongens Enghave | Københavns Kommune

Omlægning af Sydhavn Genbrugscenter til nærgenbrugsstation, Vesterbro/Kongens Enghave | Københavns Kommune

TM006 Etablering af nulemissionszone på Indre Vesterbro

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	x
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder etablering af en nulemissionszone på Indre Vesterbro samt et tilvalg om understøttelse af politiets håndhævelse. Initiativet inkluderer skiltning, administration, evaluering og kommunikation ift. ordningen.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 6,7 mio. kr. (anlæg) samt 2,4 mio. kr. (service), heraf 0,8 mio. kr. varigt, til scenarie 1 om etablering af en nulemissionszone på Indre Vesterbro med ikrafttrædelse for personkøretøjer primo 2027 og erhvervskøretøjer medio 2028.
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 5,9 mio. kr. (anlæg) samt 2,4 mio. kr. (service), heraf 0,8 mio. kr. varigt, til scenarie 2 om etablering af en nulemissionszone på Indre Vesterbro, hvor den administrative løsning udvikles til kommende IT-system, og ikrafttrædelse for personkøretøjer dermed udskydes til ultimo 2027 og erhvervskøretøjer primo 2029.
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,2 mio. kr. årligt fra 2027 og frem til tilvalg til scenarie 1 eller 2 om kommunal kontrol med ordning (service).

Scenarie 1 er hovedscenariet og vil imødekomme ikrafttrædelse af nulemissionszonen for personkøretøjer primo 2027.For at sikre ikrafttrædelse primo 2027 udvikles it-løsningen *både* i det eksisterende it-system og et kommende it-system, som forventes ibrugtaget medio 2027. Valget om at udvikle en IT-løsning til kommunens eget administrationssystem på parkeringsområdet har vist sig væsentligt mindre omkostningstung end at udvikle et nyt separat it-system til formålet, men vil til gengæld kræve midler til udvikling af *både* det eksisterende og det kommende administrationssystem på parkeringsområdet. Som en alternativ og mere priseffektiv løsning kan vælges scenarie 2, hvor der kun skal afsættes midler til at udvikle en løsning til det *kommende* system. Dette vil dog betyde, at nulemissionszonen først vil kunne træde i kraft medio/ultimo 2027. Scenarie 1 og scenarie 2 er gensidigt udelukkende. Dertil kan der vælges tilvalg om at understøtte håndhævelsen af parkeringsreglerne.

Baggrund

Ved Budget 2023 blev der afsat midler til en foranalyse om muligheden for etablering af en nulemissionszone i København. Resultaterne af foranalysen blev forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 16. juni 2025. Teknik- og Miljøudvalget besluttede i den sammenhæng at sende zonen Indre Vesterbro i offentlig høring med en ændring i den geografiske afgrænsning, så den sydlige zonegrænse alene udgøres af hele Ingerslevsgade frem til

Tietgensgade, og der sikres mulighed for adgang for varetransport til Kødbyen via Ingerslevsgade. Desuden blev det besluttet, at der skal gennemføres en evaluering et år efter ikrafttrædelse. Zonen skal træde i kraft for personkøretøjer primo 2027 og for erhvervskøretøjer medio 2028. Beboere i zonen er undtaget nulemissionszonekravene, dvs. at en registreret ejer/bruger af en benzin- eller dieselbil med fast bopæl i zonen fortsat vil kunne benytte sin bil i zonen.

Indhold

Budgetnotatet indeholder to forskellige scenarier om at etablere en nulemissionszone på Indre Vesterbro i København. Begge scenarier indeholder de delinitiativer, som vurderes nødvendige for en implementering og drift af zonen, herunder skiltning, etablering af system til administration af ordningen, kommunikation samt en kommende evaluering et år efter ikrafttrædelse af zonen for private køretøjer.

Scenarie 1. Etablering af en nulemissionszone på Indre Vesterbro

Med scenarie 1 udvikles en administrativ løsning til både det eksisterende og det kommende IT-system på parkeringsområdet, der skal udskiftes medio 2027. Det er den dyreste løsning af de to scenarier, men vil sikre, at ordningen kan træde i kraft for personkøretøjer primo 2027 og for erhvervskøretøjer medio 2028 som politisk besluttet.

I forbindelse med fysisk etablering og løbende drift af zonen skal der afsættes midler til:

- Opsætning af skilte ved ind- og udkørsler til zonen, varslingstavler samt informationstavler inde i zonen.
- Udvikling og tilpasning af forvaltningens it-systemer på parkeringsområdet til til administration af ordningen, herunder til borgerrettet ansøgning til dispensationer og andre undtagelser.
- Kommunikation i forbindelse med ibrugtagning af zonen.
- Sagsbehandling vedr. dispensationer, undtagelser og løbende dialog med politiet.
- Mindreindtægter fra betalingsparkering.
- Evaluering af ordningen et år efter ikrafttrædelse for personkøretøjer.

Zonen forventes at træde i kraft for personkøretøjer primo 2027 og for erhvervskøretøjer medio 2028 efter en forudgående proces, som inkluderer følgende trin:

1. Otte ugers offentlig høring og hos Miljøstyrelsen.
2. Politisk forelægges af høringssvar mv. i Teknik- og Miljøudvalget samt Borgerrepræsentationen.
3. Fremsendelse af høringsnotat til Miljøstyrelsen, der efterfølgende har 10 uger til at gøre indsigelse.
4. Endelig politisk vedtagelse i Teknik- og Miljøudvalget samt Borgerrepræsentationen.
5. Varsling af zonen for personkøretøjer og erhvervskøretøjer.
6. Opsætning af skilte i og omkring zonen.

Den offentlige høring, som jf. lovgivningen skal indbefatte alle relevante kommunale, regionale og statslige instanser, kan give anledning til mindre justeringer af de vedtagne zoner, inden forslaget og kommunens håndtering af høringssvar sendes til Miljøstyrelsen.

Scenarie 2. Etablering af en nulemissionszone på Indre Vesterbro

Scenarie 2 indbefatter de samme elementer som scenarie 1 med den ene forskel, at den administrative løsning udelukkende udvikles til det kommende IT-system på parkeringsområdet og ikke til det eksisterende system. Det vil reducere udgifterne til IT, men vil resultere i en senere ikrafttrædelse af ordningen. Med scenarie 2 træder ordningen i kraft for personkøretøjer ultimo 2027 og for erhvervskøretøjer primo 2029.

Tilvalg. Kommunal kontrol med ordningen

Politiet har ansvar for at håndhæve ordningen og udstede bøder til køretøjer, der uretmæssigt opholder sig i zonen. Politiets håndhævelse af ordningen kan suppleres ved, at kommunen indsætter, hvad der svarer til én p-vagt til yderligere daglig registrering af relevante forhold

fulgt op af administrativt personale, som står for den formelle anmeldelse til politiet. Kontrolindsatsen vil kræve, at der afsættes varige servicemidler hertil. Afhængigt af hvilke ressourcer politiet kan afsætte til håndhævelse, er der risiko for, at kontrollen ikke bliver tilstrækkelig i sig selv. Initiativets tilvalg kan opskaleres ved at prioritere midler til yderligere p-vagter.

De konkrete procedurer ift. kommunal kontrol overfor politiets håndhævelse samt kommunens skiltning af zonen, interaktion med håndhæver, (herunder konkret skiltning) skal afklares med relevante myndigheder (Politiet, Vejdirektoratet, Miljøministeriet og Miljøstyrelsen).

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Forventet effekt og opfølgning

Initiativet understøtter den politiske ambition i Kommuneplan 2024 om, at kun fossilfri biler må køre på byens vejnet i 2030. På landsplan forventes initiativet i perioden 2027-2030 at bidrage til en årlig reduktion i kørsel med fossile biler på ca. 1 %, svarende til en effekt på 11.800 tons CO2e fra personbiler og 2.200 tons CO2e fra vare- og lastbiler pr år. Effekten på CO2-udledning indenfor Københavns Kommunes geografi er vurderet til at udgøre mellem 3.000 og 4.650 tons CO2 pr år. Effekterne fra erhvervstrafikken opnås først, når erhvervstrafikken er omfattet af zonen fra medio 2028. Det er desuden forudsat, at håndhævelsen af ordningen medfører den ønskede adfærdspåvirkning.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder ved valg af scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Etablering af en nulemissionszone på Indre Vesterbro ved valg af scenarie 1						
- Anlæg, projektledelse, IT, skiltning, kommunikation	Anlæg	2.950	3.120	660		6.730
- Service, sagsbehandling	Service		600	600	600	1.800
- Evaluering	Service			250		250
- Varig drift af IT-system	Service			150	150	300
- Reduktion af parkeringsindtægter	Service		7.650	10.200	10.200	28.050
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	Finans-poster		-7.650	-10.200	-10.200	-28.050
Initiativ 1 i alt		**2.950**	**3.720**	**1.660**	**750**	**9.080**
Tilvalg. Kommunal kontrol med nulemissionszone på Indre Vesterbro						
- Kontrol og sagsbehandling (2 årsværk)	Service		1.200	1.200	1.200	3.600
Tilvalg i alt			**1.200**	**1.200**	**1.200**	**3.600**
Udgifter i alt		**2.950**	**4.920**	**2.860**	**1.950**	**12.680**

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder ved valg af scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Etablering af en nulemissionszone på Indre Vesterbro ved valg af scenarie 2						
- Anlæg, projektledelse, IT, skiltning, kommunikation	Anlæg	2.305	2.920	460	200	5.885
- Service, sagsbehandling	Service		600	600	600	1.800
- Evaluering	Service			250		250
- Varig drift af IT-system	Service			150	150	300
- Reduktion af parkeringsindtægter	Service		7.650	10.200	10.200	28.050
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	Finansposter		-7.650	-10.200	-10.200	-28.050
Initiativ 1 i alt		**2.305**	**3.520**	**1.460**	**950**	**8.235**
Tilvalg. Kommunal kontrol med nulemissionszone på Indre Vesterbro						
- Kontrol, sagsbehandling (2 årsværk)	Service		600	1.200	1.200	3.000
Tilvalg i alt			**600**	**1.200**	**1.200**	**3.000**
Udgifter i alt		**2.305**	**4.120**	**2.860**	**1.950**	**11.235**

Klimapåvirkning

Tabel 3 – Oversigt over skønnede CO_2e-effekter af budgetnotatet
CO2-effekten er beregnet for begge scenarier uden tilvalg. Det er i beregningen forudsat, at håndhævelsen af ordningen medfører den ønskede adfærdspåvirkning, og derfor ændrer tilvalget ikke ved den beregnede CO2-effekt. Tilvalget vil i praksis bidrage til, at den forventede adfærdspåvirkning kan opnås.

Ton CO_2e	**Geografisk eller forbrugsbaseret**	**Direkte eller indirekte effekt**	**Højeste årlige reduktion**	**Samlet finansieret effekt**	**Pris pr. reduceret ton CO_2e (kr. pr. ton CO_2e)**
Etablering af nulemissionszone på Indre Vesterbro, Scenarie 1 uden tilvalg	*Geografisk*	Direkte	*3.000-4.650 ton CO_2e, 2027*	*9.000-13.950 tons CO_2e*	*650-1.000 pr. ton CO_2e*
Etablering af nulemissionszone på Indre Vesterbro, Scenarie 2 uden tilvalg	*Geografisk*	Direkte	*3.000-4.650 ton CO_2e, 2027*	*7.500-11.600 tons CO_2e*	*700-1.100 pr. ton CO_2e*

Note: Det er forudsat, at håndhævelsen af ordningen medfører den ønskede adfærdspåvirkning. Tilvalget vil i praksis bidrage til at den forventede adfærdspåvirkning kan opnås.

Risikovurdering
Der er relativt stor risiko forbundet med gennemførsel af initiativet, fordi den lovpligtige godkendelsesproces indbefatter en omfattende høring, som kan afføde indsigelse/afslag fra Miljøstyrelsen, og fordi grundlaget for afmærkning, kontrol og håndhævelse endnu er under afklaring med de nødvendige myndigheder.

Selve anlægsprojektet er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler
Med Budget 2023 blev der afsat 0,8 mio. kr. til Foranalyse af indførelse af nulemissionszoner.

1.000 kr., løbende p/l	**2023**

Budgetaftale 2023	840
Afsatte midler i alt	**840**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Initiativet indfases pr. 1. januar 2026, og forventes fuldt indfaset pr. medio 2028.

Reglerne for statens modregning af kommunens parkeringsindtægter betyder, at mindreindtægter fra betalingsparkering som udgangspunkt skal afregnes med staten og derfor ikke har finansiel betydning for Københavns Kommune. Mindreindtægterne vil dog påvirke servicemåltallet med 1:1.

Tabel 4. Udgifter på alle styringsområder ved valg af scenarie 1

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter									
Projektering (skiltning)	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	450	40	10		500	500*
Udførsel (skiltning)	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		970	320		1.290	1.290*
Udgifter til bygherreorganisation (skiltning)	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	510	510	230		1.250	1.250*
Udvikling af IT-system	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	1.490	1.500			2.990	2.990*
Kommunikation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	500	100	100		700	700*
Anlægsudgifter i alt				**2.950**	**3.120**	**660**	**0**	**6.730**	**6.730***
Serviceudgifter									
Sagsbehandling	TMU	1000 – Ordinær drift	U		600	600	600	1.800	
Evaluering			U			250		250	
Drift af IT-system	TMU		U			150	150	300	
Tilvalg. Kommunal kontrol med nulemissionszone	TMU	1000 – Ordinær drift	U		1.200	1.200	1.200	3.600	
Serviceudgifter i alt				**0**	**1.800**	**2.050**	**1.800**	**5.950**	
Afledte servicemåltals-effekter									
Reduktion af parkerings-indtægter	TMU	1010 – Parkering	I		7.650	10.200	10.200	28.050	
Afledte servicemåltals-effekter i alt				**0**	**7.650**	**10.200**	**10.200**	**28.050**	
Finansposter									
Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	ØU	2500 – Finans-poster	U		-7.650	-10.200	-10.200	-28.050	
Finansposter i alt				**0**	**-7.650**	**-10.200**	**-10.200**	**-28.050**	

Tabel 5. Udgifter på alle styringsområder ved valg af scenarie 2

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Projektering (skiltning)	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	450	40	10		500	500*
- Udførsel (skiltning)	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U		970	220	100	1.290	1.290*
- Udgifter til bygherreorganisation (skiltning)	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	510	510	130	100	1.250	1.250*
-Udvikling af IT-system	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	1.145	1.000			2.990	2.990*
-Kommunikation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	200	400	100		700	700*
Anlægsudgifter i alt				**2.305**	**2.920**	**460**	**200**	**5.885**	**5.885***
Serviceudgifter									
Service, sagsbehandling initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift	U		600	600	600	1.800	
Evaluering	TMU	1000 – Ordinær drift	U			250		250	
Drift af IT-system	TMU	1000 – Ordinær drift	U			150	150	300	
Tilvalg. Kommunal kontrol med nulemissionszone	TMU	1000 – Ordinær drift	U		600	1.200	1.200	3.000	
Serviceudgifter i alt				**0**	**1.200**	**2.200**	**1.950**	**5.350**	
Afledte servicemåltals-effekter									
- Reduktion af parkerings-indtægter	TMU	1010 – Parkering	I		7.650	10.200	10.200	28.050	
Afledte servicemåltals-effekter i alt				**0**	**7.650**	**10.200**	**10.200**	**28.050**	
Finansposter									
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	ØU	2500 – Finans-poster	U		-7.650	-10.200	-10.200	-28.050	
Finansposter i alt				**0**	**-7.650**	**-10.200**	**-10.200**	**-28.050**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Indre Vesterbro									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

Resultat af foranalyse om forslag til nulemissionszone | Københavns Kommune

TM219 Inkludering af Axeltorv i forsøget med Vesterbro Passage

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM154	Nej

Resumé

Budgetnotatet indeholder initiativ til at inddrage Axeltorv i det midlertidige byrumsforsøg med Vesterbro Passage med henblik på at indrette midlertidige byrum i dialog med de lokale grundejere.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte en tillægsbevilling på 5,8 mio. kr. til inkludering af Axeltorv i projekt Vesterbro Passage, midlertidigt byrumsforsøg (anlæg).

Indsatsen i dette budgetnotat skal koordineres med det midlertidige byrumsforsøg i budgetnotatet TM154, såfremt begge vedtages. Indsatserne skal koordineres, da projektområderne i de to indsatser grænser op til hinanden. Begge forsøg er planlagt til afvikling i samme tidsperiode fra maj til november 2026.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om inkludering af Axeltorv i byrumsforsøget med Vesterbro Passage. Byrumsforsøget er planlagt til at finde sted i perioden maj til november 2026.

Der blev med Budget 2025 vedtaget et byrumsforsøg med Vesterbro Passage, hvor der etableres et forsøg med et midlertidigt byrum i seks måneder på strækningen mellem Bernstorffsgade og H.C. Andersens Boulevard. Formålet er at undersøge, hvordan byrummet kan bruges af besøgende i området, og hvordan det bedst indrettes til den brug, der finder sted om dagen såvel som om natten. Der er busluse på strækningen, og cykeltrafikken fastholdes.

Indholdet i budgetnotat bliver en tillægsbevilling til det midlertidige byrumsprojekt på Vesterbro Passage.

Indhold

Med dette budgetnotat etableres et midlertidigt byrum i seks måneder fra maj til november 2026 på Axeltorv. Dette som led i projektet vedr. byrumsforsøget med Vesterbro Passage. Formålet er at undersøge, hvorledes byrummet kan bruges af besøgende i området, og hvordan det bedst indrettes til den brug, der finder sted både om dagen og om natten i tæt dialog med lokale aktører/tilstødende grundejere.

Der lukkes ikke af for trafik på strækningen mellem Hammerichsgade og Jernbanegade. Men ved særlige arrangementer vil man kunne ansøge om midlertidig lukning af trafikken. Der nedlægges ingen parkeringspladser, og projektet har ingen varige konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

For at skabe en attraktiv ramme for ophold og aktiviteter indrettes byrummet med aktivitetszoner med op til 50 midlertidige træer i potter, midlertidig belysning, affaldskurve og københavnerbænke, der kan anvendes til ophold og aktiviteter for byens besøgende og brugere i dialog med de lokale grundejere.

Inddragelse af de tilstødende grundejere i projektet sikres gennem en inddragelsesproces i januar 2026. Det indebærer kommunikation, deltagerworkshops og analyse af feedback, der integrerer grundejernes input i den endelige udformning. Der afsættes med budgetnotatet midler til at indrette byrummet, så det understøtter de aktiviteter, grundejerne har udvist interesse for, men det forudsætter, at grunderejerne selv ansøger om tilladelse til arrangementer.

Før, under og efter forsøget vil forvaltningen gå i dialog med Indre By og Vesterbro Lokaludvalg samt de tilstødende grundejere. Der vil blive udført bylivs- og adfærdsanalyser og i slutningen af projektperioden gennemføres en evaluering af forsøget. Evalueringen af byrumsforsøget vil have fokus på adfærd og brugen af byrummet hele døgnet og særligt med fokus på aften- og nattetimerne.

Evalueringen af byrumsforsøget på Axeltorv vil blive forlagt Teknik- og Miljøudvalget sammen med evaluering af Byrumsforsøget med Vesterbro Passage primo 2027.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes 0,20 mio. kr. i 2026 til afledt drift, som går til vanding af træer, drift af byrumsinventar samt øget renholdelse i forsøgsperioden fra maj til november 2026.

Entreprenøren vil skulle stille med flere underentreprenører for at få det midlertidige byrum til at stå klar på kort tid inden maj. Elementerne skal være flytbare og meget robuste ift. hærværk mm.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Anlæg	Anlæg	5.800				5.800
- Afledt drift og vedligehold (maj-november)	Service	200				200
Udgifter i alt		**6.000**	**0**	**0**	**0**	**6.000**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
TM219: Inkludering af Axeltorv i forsøget med Vesterbro Passage	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	1 - 4

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Samlet set vurderes forsøget at være anlægsmæssigt relativ ukompliceret uden varig påvirkning, og der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der blev ved Budget 2022 afsat 5,6 mio. kr. til det videre arbejde med planlægning af en bypark i Vesterbro Passage

Der blev ved Budget 2025 afsat 12,8 mio. kr. til et byrumsforsøg med Vesterbro Passage.

1.000 kr., løbende p/l	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Budgetaftale 2022	5.600			
Budgetaftale 2025				12.764
Afsatte midler i alt	**5.600**	**0**	**0**	**12.764**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	800				800	800*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg	4.000				4.000	4.000*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.000				1.000	1.000*
Anlægsudgifter i alt			**5.800**	**0**	**0**	**0**	**5.800**	**5.800***
Afledte serviceudgifter								
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift	200				200	
Afledte serviceudgifter i alt			**200**	**0**	**0**	**0**	**200**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Axeltorv									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		x
IT-projekt (KIT)		x

TM248 Fredeliggørelse og grønt byrum ved Churchillparken

Resumé

Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring vedr. fredeliggørelse af Churchillparken og etablering af et grønt og indbydende byrum foran Gefionspringvandet.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at vedtage hensigtserklæringen vedr. fredeliggørelse af Churchillparken og etablering af et grønt og indbydende byrum foran Gefionspringvandet.

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Baggrund

Der er bestilt et budgetnotat til forhandlingerne om Budget 2026 på en hensigtserklæring omkring fredeliggørelse af Churchillparken og etablering af et grønt og indbydende byrum. Teknik- og Miljøforvaltningen skal frem mod Overførselssagen 2025-2026 konkretisere projektet og gå i dialog med fonde om eventuel medfinansiering.

Indhold

Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring om en fredeliggørelse af Churchillparken, etablering af et grønt og indbydende byrum samt at Teknik- og Miljøforvaltningen frem mod Overførselssagen 2025-2026 konkretiserer projektet og går i dialog med fonde om eventuel medfinansiering.

Forslag til hensigtserklæring:

Fredeliggørelse og grønt byrum ved Churchillparken
"Partierne er enige om at Churchillparken skal lukkes for trafik, og at der skal etableres et grønt og indbydende byrum foran Gefionspringvandet. Teknik- og Miljøforvaltningen skal frem mod Overførselssagen 2025-2026 konkretisere projektet og gå i dialog med fonde om eventuel medfinansiering."

TM035 Genopretning af vejinfrastruktur – Udmøntning af IC-midler

Foto Ursula Bach, Københavns Kommune

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	X
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM060	Nej

Resumé
Dette budgetnotat indeholder udmøntning af IC-midler til genopretning af vejinfrastruktur, herunder beskrivelse af, hvilke vejstrækninger og øvrige vejinfrastrukturelementer, der er udvalgt til genopretning.

Baggrund
For at passe på værdien af den formue, der er investeret i Københavns vejinfrastruktur, igangsatte Borgerrepræsentationen i 2013 Genopretningsprogrammet. Programmet har en målsætning om at nedbringe det eksisterende efterslæb på vedligehold og sikre rettidig renovering, så vejinfrastrukturen får længst mulig levetid, og dyre vedligeholdelsesreparationer minimeres.

Programmet indbefatter syv infrastrukturelementer: Kørebaner, cykelstier, fortove, vejbrønde, bygværker, gadebelysning og signalanlæg.

Med Indkaldelsescirkulæret for Budget 2026 er der afsat 183,8 mio. kr. til at undgå yderligere nedslidning. Midlerne afsættes med henblik på gennemførelse af konkrete genopretningsprojekter i 2026. Dette budgetnotat omhandler udmøntning af bevillingen til de konkrete vejstrækninger og andre infrastrukturelementer.

Indhold
Med dette budgetnotat udmøntes bevillingen på 183,8 mio. kr. til eksekvering af helhedsgenopretninger og partielle genopretninger af 25 af de mest nedslidte vejstrækninger og af andre infrastrukturelementer. Strækningerne og elementerne er udvalgt efter Teknik- og Miljøforvaltningens vurdering af det nødvendige behov for genopretning ift. slitage samt i forhold til synergi og koordinering med andre projekter. De konkrete strækning fremgår af bilag 1.

Ultimo 2025 vil forvaltningen forelægge indstilling til godkendelse hos Teknik-og Miljøudvalget og Borgerrepræsentationen, hvor der indarbejdes byrumsforbedrende tiltag i sammenhæng med et skolevejsprojekt (TM060), jf. bilag 1. Indsatsen i budgetnotat TM060 er afhængig af vedtagelse af nærværende budgetnotat TM035.

De 25 vejgenopretningsprojekter omfattet af dette budgetnotat er koordineret i sammenhæng med de vejstrækninger, der indstilles til vejgenopretning på TMU-møde den 27. oktober 2025 som en del af Genopretningsramme 2028. På samme TMU-møde besluttes

det, om der skal indarbejdes byrumsforbedrende tiltag på vejstrækninger omfattet af dette budgetnotat, jf. tidligere beslutning om, at der skal indarbejdes byrumsforbedrende tiltag i relevante vejgenopretningsprojekter i perioden 2026-2032 (BR 22.08.2024).

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Anlægsprojekterne forventes ikke at få konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi
Teknik- og Miljøudvalget prioriterer anlægsmåltal, hvorfor der med budgetnotatet kun afsættes finansiering. Midlerne er derfor afsat i budgetoverslagsårene, og forvaltningen reperiodiserer midlerne i en kommende anlægsoversigt.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Genopretning af 25 vejstrækninger og af andre infrastrukturelementer						
Udmøntning i alt	**Anlæg**	**0**	**0**	**0**	**183.755**	**183.755**
Bevilling i alt	**Anlæg**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Anlægsmåltal i alt	**Anlæg**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af TM035: 25 genopretningsprojekter	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	2.400 – 3.247

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering
Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 5% af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler
Der er løbende afsat midler til genopretning af kørebaner, vejbrønde, fortove, cykelstier, gadebelysning, signalanlæg og bygværker i forbindelse med Genopretningsprogrammet.

(1.000 kr., løbende p/l)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Budgetaftale 2021	169.642				
Genopretningsramme 2024	140.452				
Budgetaftale 2022		169.600			
Genopretningsramme 2025		144.000			
Budgetaftale 2023			122.000		
Genopretningsramme 2026			142.700		
Budgetaftale 2024				174.900	
Genopretningsramme 2027				150.900	
Budgetaftale 2025					179.300
Afsatte midler i alt	**310.094**	**313.600**	**264.700**	**325.800**	**179.300**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Udmøntning, Projektering	TMU	3140 – Genopretningsrammen				15.260	15.260	15.260*
- Udførsel	TMU	3140 – Genopretningsrammen				151.815	151.815	151.815*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	3140 – Genopretningsrammen				16.680	16.680	16.680*
Anlægsudgifter i alt (udmøntning)			**0**	**0**	**0**	**183.755**	**183.755**	**183.755***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☒	Amager Øst	☒	Udenbys	☐
Nørrebro	☒	Østerbro	☒	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Bilag

Bilag 1. Genopretning af 25 vejstrækninger og af andre infrastrukturelementer
Bilag 2. Oversigtskort

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold
Teknik- og Miljøforvaltningen

Bilag 1

Genopretning af vejstrækninger og af andre infrastrukturelementer

21-05-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 6750

Dokumentnummer i F2
194340

Sagsnummer eDoc
2025-0096531

Genopretningsmetoder
På baggrund af en analyse af den mest effektive vedligeholdelse af infrastrukturen i København i 2020 anbefaler Teknik- og Miljøforvaltningen, at midlerne fra indkaldelsescirkulæret udmøntes til både helhedsgenopretning og partiel genopretning samt til øvrige infrastrukturelementer.

Helhedsgenopretning
Helhedsgenopretning indebærer, at nedslidte sammenhængende vejstrækninger genoprettes fra facade til facade. Det betyder, at kørebaner, cykelstier, fortove, vejbrønde med stikledninger, gadebelysning og signalanlæg på de pågældende strækninger genoprettes på én gang.

Partiel genopretning
Partiel genopretning indebærer, at enkeltelementer – fx kørebaner, cykelstier eller fortov – genoprettes. Ved for eksempel at udlægge nyt slidlag med bærelag på en nedslidt kørebane og/eller omlægge fortov med kantsten, så restlevetiden forlænges på infrastrukturelementer frem mod, at de skal genoprettes.

For begge metoder genoprettes der til nutidig standard, hvilket indebærer, at genopretningen sikrer langtidsholdbare, hensigtsmæssige og tidssvarende løsninger. Det betyder, at der indarbejdes tilgængelighedsløsninger (bl.a. sænkning af kantsten ved fodgængerfelter og ledelinjer, opmærksomhedsfelter og retningsfelter), hvor det er muligt og hensigtsmæssigt. Derudover justeres kantstensføringen, så fremkommeligheden optimeres i de projekter, hvor kantstenen skal genoprettes. Som en del af genopretningen af kørebanerne udlægges der støjdæmpende asfalt i overensstemmelse med kommunens gældende handlingsplan for vejstøj.

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

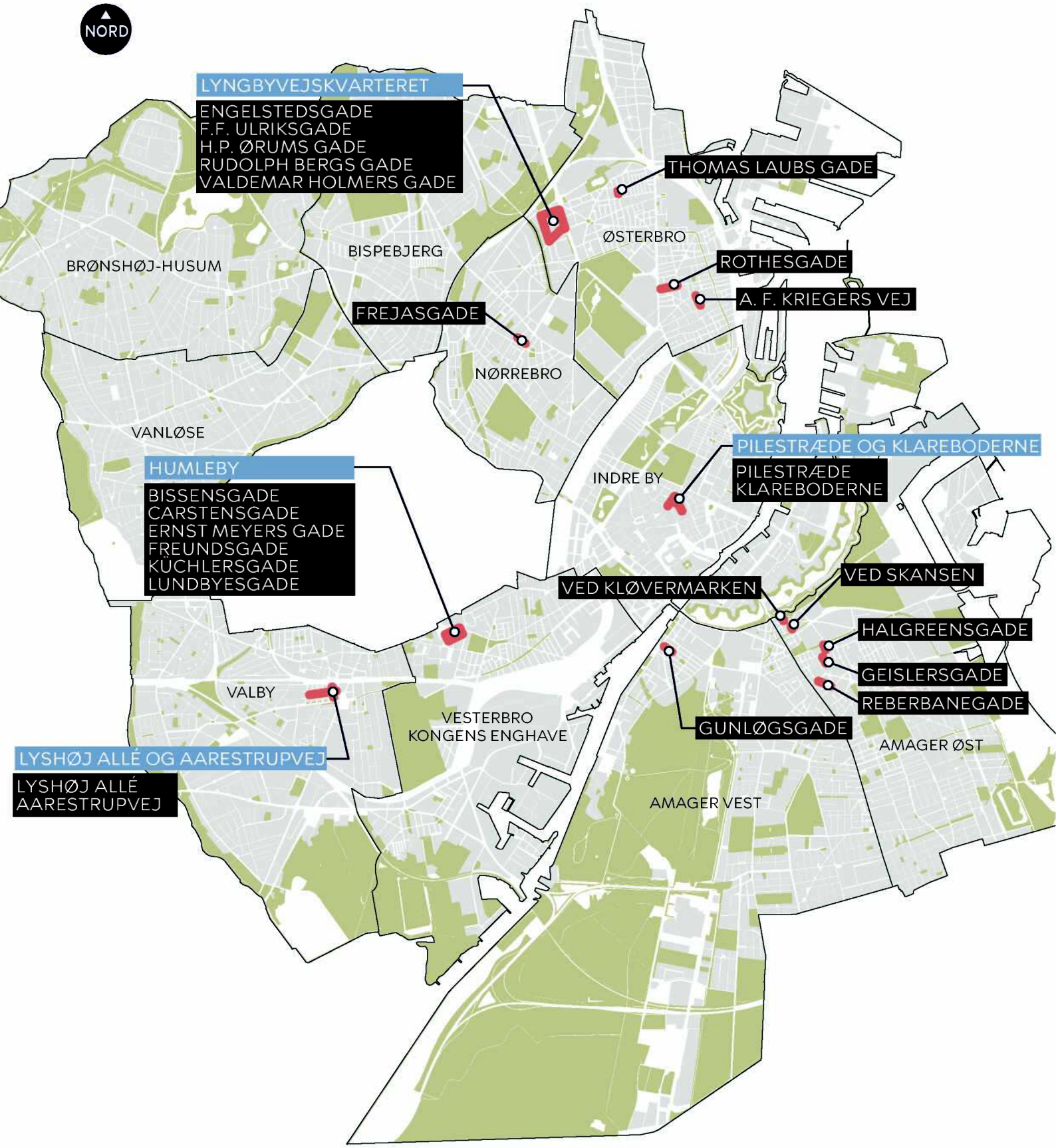
Tabel 1. Udmøntning af midler afsat i IC2026 på projektniveau

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Genopretning af vejstrækninger						
"Pilestræde og Klareboderne"- sammenhængende vejgenopretningsprojekter						
Pilestræde (Silkegade-Klareboderne, helhedsgenopretning)	Anlæg				7.300	7.300
Klareboderne * (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				2.700	2.700
"Lyngbyvejskvarteret" - sammenhængende vejgenopretningsprojekter						
Engelstedsgade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				7.300	7.300
F.F. Ulriksgade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				12.900	12.900
H.P. Ørums Gade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				7.800	7.800
Rudolph Bergs Gade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				9.000	9.000
Valdemar Holmers Gade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				8.600	8.600
"Humleby" - sammenhængende vejgenopretningsprojekter						
Bissensgade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				1.700	1.700
Carstensgade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				6.600	6.600
Ernst Meyers Gade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				1.600	1.600
Freundsgade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				1.900	1.900
Küchlersgade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				5.400	5.400
Lundbyesgade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				1.900	1.900
"Lyshøj Allé og Aarestrupvej " - sammenhængende vejgenopretningsprojekter						
Lyshøj Allé * (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				35.000	35.000

Aarestrupvej * (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				15.000	15.000
Individuelle vejstrækninger						
A. F. Kriegers Vej */** (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				5.000	5.000
Frejasgade * (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				5.800	5.800
Geislersgade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				5.200	5.200
Gunløgsgade * (Islands Brygge-Isafjordsgade, helhedsgenopretning)	Anlæg				4.000	4.000
Halgreensgade (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				3.400	3.400
Reberbanegade * (Hele strækningen, helhedsgenopretning) (inkl. nyt slidlag på Tovværkgade, partiel genopretning)	Anlæg				15.500	15.500
Rothesgade * (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				11.000	11.000
Thomas Laubs Gade (Landskronagade-Kildevældsgade, helhedsgenopretning)	Anlæg				6.200	6.200
Ved Kløvermarken * (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				1.955	1.955
Ved Skansen (Hele strækningen, helhedsgenopretning)	Anlæg				1.000	1.000
Udmøntning i alt		**0**	**0**	**0**	**183.755**	**183.755**

*Vejgenopretningsprojekter hvor der ultimo 2025 indstilles til indarbejdelse af byrumforbedrende tiltag.

**Vejgenopretningsprojekt hvor der ultimo 2025 indstilles til indarbejdelse af byrumforbedrende tiltag og et skolevejsprojekt.

GENOPRETNING AF VEJSTRÆKNINGER
– UDMØNTNING AF IC-MIDLER FOR BUDGET 2026

Flere bydele

Oversigtskort

BILAG 2

Vejstrækning

TM135 Omstilling til emissionsfri ikke-vejgående arbejdsmaskiner

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder tre initiativer, der primært omhandler omstilling til emissionsfrie ikke-vejgående arbejdsmaskiner fra 2026 til og med 2028. Initiativerne handler om at fastholde og videreudvikle det samarbejdsforum, som Københavns Kommune aktuelt driver herunder deltagelse i internationalt arbejde samt tre initiativer om grøn omstilling af kommunens egen flåde fra fossile brændstoffer til el og HVO (Hydrotreated Vegetable Oil, klimavenligt brændstof).

Beslutningsoplæg

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,25 mio. kr. årligt til initiativ 1 i 2026-2029 til samarbejdsforum og deltagelse i internationale projekter (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 14,2 mio. kr. til initiativ 2 vedr. merudgiften til indkøb af el-arbejdsmaskiner og ladestandere samt en koordinator til at drive den grønne omstilling (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1 mio. kr. til initiativ 3 vedr. understøttelse af driftstest af innovative løsninger for arbejdsmaskiner på el (anlæg).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 26. maj 2025 finansiering af de ufinansierede indsatser 3.10 i Klimahandleplan 2026-2028 "Samarbejde om arbejdsmaskiner" til forhandlingerne om Budget 2026 (initiativ 1).

Der blev i budget 2023 tildelt 205 mio. kr. til at omstille vejkørende arbejdsmaskiner (dieselkøretøjer dvs. minibusser, varevogne, lastvogne, busser, fejemaskiner, komprimator varevogne, transportvogne, vans og personbiler frem mod 2031. Med dette initiativ udskiftes arbejdsmaskiner dvs. grave-/læssemaskiner, græsklippere, asfaltudlæggere m.fl.). Dette budgetnotat omhandler omstilling af ikke-vejkørende arbejdsmaskiner.

Indhold

Budgetnotatet indeholder i alt tre initiativer, der handler om at omstille til emissionsfri arbejdsmaskiner. Initiativerne er med til at opfylde delmålet om emissionsfri arbejdsmaskiner i Klimastrategi 2035.

Initiativ 1. Samarbejde om fossil- og emissionsfrie arbejdsmaskiner
Initiativet vil sikre Københavns Kommunes deltagelse i en række nationale og internationale samarbejder, bl.a. CO-PI s skaleringsproces "Sammen om emissionsfri arbejdsmaskiner", det europæiske Big Buyers Zero Emission Construction Sites (Zencom) samt i byorganisationen C40 netværkets Clean Construction Cities. Samarbejderne skal bidrage til videndeling, inspiration og særligt skalere indsatsen til andre store bygherre og byer samt til at reducere den væsentlige del af de direkte udledningeri København fra bygge- og anlægsarbejder, og som stammer fra arbejdsmaskiner (fx hjullæssere og gravemaskiner).

Københavns Kommune etablerede et samarbejdsforum i 2020, som siden har mødtes tre til fire gange årligt for at drøfte viden, udvikling på området og mulige fælles indsatser. Herunder påvirkning af de nationale rammebetingelser for omstilling til emissionsfri arbejdsmaskiner, samt deltagelse i fælles ekskursioner. Der deltager i dag ca. 90 aktører fra hele værdikæden i samarbejdsforum. Midlerne vil blive anvendt til drift, udvikling og ekskursioner for det eksisterende samarbejdsforum og til udgifter forbundet med deltagelse i nationale og internationale netværk og projekter.

Initiativet kan både op- og nedskaleres, alt efter om det ønskes, at Københavns Kommune deltager mere eller mindre proaktiv i indsatsen. En evaluering af Samarbejdsforum i maj 2025 viste stor tilslutning til, at forummet blev fastholdt, udviklet og drevet videre af Københavns Kommune.

Initiativ 2: Indkøb af el-arbejdsmaskiner, ladestandere efter behov samt koordinator til at drive den grønne omstilling
Initiativet vil dække meromkostninger for grøn omstilling af ca. 50 arbejdsmaskiner fra fossile brændstoffer til el, ladestandere efter behov samt ét årsværk til at understøtte og drive den grønne omstilling i perioden 2026-2028. I perioden 2026-2028 forventes det, at ca. 150 diesel-arbejdsmaskiner bør udskiftes.

Omstillingen af ca. 50 diesel-arbejdsmaskiner til el (fx grave-læssemaskiner, græsklippere, minitraktorer, redskabsbærere og traktorer) forventes primært at berøre Teknik- og Miljøforvaltningen, men også Børne- og Ungdomsforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen samt Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

I dag er ca. 6 pct. af kommunens arbejdsmaskiner eldrevet. Omkostningerne til indkøb af el-arbejdsmaskiner væsentlig højere end arbejdsmaskiner på fossile brændstoffer. Med initiativet finansierer forvaltningerne fortsat selv en del af prisen (svarende til udgiften for arbejdsmaskinen på fossile brændstoffer), men der afsættes 11,0 mio. kr. til meromkostninger for at udskiftningen til at dække en tilsvarende eldrevet arbejdsmaskine. Der afsættes desuden 1,0 mio. kr. til indkøb af ladestandere til el-arbejdsmaskiner.

Initiativet indebærer også midler til et årsværk til en koordinator, der understøtter af driftens brugere i praktiske spørgsmål, fx ladning og drøftelse af konkrete udskiftningsmuligheder for nye el-arbejdsmaskiner. Koordinatoren skal også tage dialogen med markedet med henblik på at fremme udviklingen og udbuddet af el-arbejdsmaskiner gennem efterspørgsel på velegnede løsninger på el. Der afsættes 2,2 mio. kr. til årsværket i 2026-2028.

Initiativet kan skaleres både ned. En nedskalering vil dog være på bekostning af CO2e-gevinst. Initiativet kan ikke opskaleres. Initiativet forventes ibrugtaget i 2028.

Initiativ 3: Understøttelse af driftstest af innovative løsninger for arbejdsmaskiner på el
Med dette initiativ afsættes 1,0 mio. kr. i perioden 2026-2028 til indkøb, leje, transportomkostninger til lån af demonstrationsmaskiner eller lign. Det har til formål at sikre, at nye typer af el-arbejdsmaskiner kan testes i driften over længere tid, i forskellige sæsoner og i forhold til forskellige typer af opgaver på tværs af driften. Konkret forventes fx, at markedet for eldrevne grave- læssemaskiner og kompakte traktorer vil udvikle sig i de kommende år, og ved at afprøve nye typer el-arbejdsmaskiner i driften forud for større indkøb understøttes en mere sikker drift i overgangen til nye teknologier.

Initiativet kan ikke skaleres ned, men kan skaleres op. Initiativet forventes ibrugtaget i 2026.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativerne har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Forventet effekt og opfølgning
Initiativerne bidrager til at indfri mål i Klimaplan 2025 og i den kommende Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028.

Initiativ 1. samarbejde om arbejdsmaskiner
Initiativet forventes i perioden 2026-29 særligt at:
- sikre gennemførsel af 3-4 årlige møder i eget samarbejdsforum,
- kommunen aktivt kan deltage i nationale og internationale projekter og indsatser, der kan skalere og øge efterspørgslen bredt efter emissionsfrie arbejdsmaskiner.

Hvis bevilling ikke gives, kan eget samarbejdsforum og deltagelse i andres projekter fortsat ske – dog med væsentlig mindre aktivitet og indsats.

Initiativ 2-3: Grøn omstilling af kommunens egen flåde
Initiativet forventes i perioden 2026-28 særligt at:
- bidrage direkte til reduktioner af den geografiske klimapåvirkning (se beregnede effekter i tabel under Klimapåvirkning)
  bidrage til modning af markedet for elektriske arbejdsmaskiner, sikring af ladeinfrastruktur og markedsdialog

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Samarbejde om fossil og emissionsfrie arbejdsmaskiner						
- Drift og udvikling af samarbejdet	Service	250	250	250	250	1.000
Initiativ 1 i alt		**250**	**250**	**250**	**250**	**1.000**
Initiativ 2. Tilskud til indkøb af el-arbejdsmaskiner og ladestandere samt en koordinator til at drive den grønne omstilling						
- Indkøb af el-arbejdsmaskiner, ladestandere samt 1 årsværk til koordinator	Anlæg	3.226	5.086	5.866		14.178
Initiativ 2 i alt		**3.226**	**5.086**	**5.866**		**14.178**
Initiativ 3. Understøttelse af driftstest af innovative løsninger for arbejdsmaskiner på el						
- Indkøb eller leje af el-arbejdsmaskiner	Anlæg	400	400	200		1.000
Initiativ 3 i alt		**400**	**400**	**200**		**1.000**
I alt		**3.876**	**5.736**	**6.316**	**250**	**16.178**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Oversigt over skønnede CO_2e-effekter af budgetnotatet

Ton CO_2e	Geografisk eller forbrugsbaseret	Direkte eller indirekte effekt	Højeste årlige reduktion	Samlet finansieret effekt	Pris pr. reduceret ton CO_2e (kr. pr. ton CO_2e)
Initiativ 1	*Geografisk*	*Indirekte*	3.600 tons CO_2e, i 2029	24.000 tons CO_2e*	*39 kr. pr. ton CO_2e*
Initiativ 2	*Forbrugsbaseret*	*Direkte*	152 tons CO_2e, i 2028	1.600 tons CO_2e*	*8.500 kr. pr. ton CO_2e*
Initiativ 3	*Forbrugsbaseret*	*Direkte*	5 tons CO_2e, i 2029	50 tons CO_2e*	*19.500 kr. pr. ton CO_2e*

Noter:
- Følger beregningsmetoden i klimastrategien
- Pris pr. reduceret ton CO_2e medregner alene de budgetøkonomiske omkostninger ved tiltaget. Tiltaget kan have afledte omkostninger for fx borgere eller erhverv, som ikke er medregnet i prisen pr. reduceret ton CO_2e.
* Samlet finansieret effekt antager at CO_2 reduktionen fortsætter fra 2029 og frem til 2035 for initiativ 1, frem til 2040 for initiativ 2 og 3 (dvs. i arbejdsmaskinernes levetid)

Initiativerne bidrager til indfrielse af målet om klimapositivitet i Klimastrategi 2035 samt målet om halvering af forbrugsbaserede udledninger for kommunens indkøb. Klimaeffekten er i alt en reduktion på 3.800 tons CO_2 i 2029 inden for Københavns geografi. Reduktionen antages at forblive på samme niveau i de efterfølgende år, men det fulde potentiale frem til 2035 kan ikke realiseres uden yderligere finansiering for initiativ 1. Hvis potentialet realiseres, regnes effekten til en reduktion på 12.200 tons CO_2 i 2035 for initiativ 1.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at alle initiativerne er relativt ukomplicerede, og derfor er der ikke afsat midler til uforudsete udgifter.

Tidligere afsatte midler

I Budget 2020 blev der afsat 1,0 mio. kr. årligt i perioden 2020-2023 til omstilling af arbejdsmaskiner og køretøjer til grønne drivmidler.
I Budget 2022 blev der afsat 0,3 mio. kr. årligt i 2022-2023 til samarbejdsforum.
I Budget 2023 blev der afsat 0,5 mio. kr. i 2023, 1,8 mio. kr. i 2024, 2,0 mio. kr. i 2025 og 2,0 mio. kr. i 2026 til omstilling af Københavns Kommunes vognpark.

1.000 kr., løbende p/l	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Budgetaftale 2020	1.000	1.000	1.000	1.000			
Budgetaftale 2022			250	250			
Budgetaftale 2023				500	1.750	2.000	2.000
Afsatte midler i alt	**1.000**	**1.000**	**1.250**	**1.750**	**1.750**	**2.000**	**2.000**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder, initiativ 2 om grøn omstilling af egen flåde

1.000 kr. – 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		2.500	4.360	5.140		12.000	12.000*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		726	726	726		2.178	2.178*
- Udførsel, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg		400	400	200		1.000	1.000*
Anlægsudgifter i alt				**3.626**	**5.486**	**6.066**		**15.178**	**15.178***
Serviceudgifter									
- drift og udvikling af samarbejdet initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift		250	250	250	250	1.000	
Serviceudgifter i alt				**250**	**250**	**250**	**250**	**1.000**	

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM124 Reduktion af udslip af klimaskadelige kølemidler

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en kortlægning af omfanget af udslip af klimaskadelige kølegasser samt en målrettet informationskampagne til de brancher, hvor problemet vurderes størst.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1.9 mio. kr. over fire år til kortlægning af udslip af klimaskadelige kølegasser og informationskampagne om dette (service).

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 26. maj 2025 finansiering af initiativet Reduktion af klimaskadelige kølemidler til forhandlingerne om Budget 2026. Initiativet bidrager til at opfylde målene i den kommende Klimastrategi 2035.

Indhold

Budgetnotatet indeholder en beskrivelse af, hvordan omfanget af udslip af klimaskadelige kølegasser kan kortlægges og en informationskampagne til de brancher, hvor problemet er størst.

For at gennemføre indsatsen, er det nødvendigt først at have et overblik over problemets omfang. Det skal ske blandt andet i dialog med Københavns Ejendomme, kølebranchen og partnere i Energispring samt andre brancher, hvor brug af køling er centralt. Det er eksempelvis hotelkæder, restauranter og lignende. Da problemets omfang i store træk er ukendt, er det nødvendigt at få kvalificeret fremgangsmåde til bestemmelse af udledningernes omfang af en ekstern rådgiver med erfaring på området.

Efter kortlægningen af hvor stort omfanget af problemet er, indebærer initiativet en informationskampagne. Brancheorganisationen Dansk Køl og Varme har oplyst, at specielt mindre virksomheder ikke er opmærksomme på den nye lovgivning, og i den forbindelse skal der udvikles informationsmateriale så små og mellemstore virksomheder bliver opmærksomme på og i stand til at håndtere de nye krav.

Denne indsats vil medføre øget kendskab til udledninger fra hydrofluorcarbon-gasser (HFC-gasser) (samt klæde virksomheder på til at håndtere kommende krav på området på en omkostningseffektiv måde. Ultimativt vil analyse og formidling medføre færre utilsigtede udslip og reducere de geografiske CO_2e-udledninger.

Klimaskadelige kølemidler
Kølemidler kan indeholde HFC-gasser, hvoraf nogle er meget stærke klimagasser. Kølemidler anvendes i køleanlæg (fx aircondition-anlæg og kølerum) og varmepumper.

Der er risiko for lækage af klimagasserne, især fra gamle anlæg. Miljøstyrelsen har vurderet, at den samlede CO_2e-udledning fra lækage fra køleanlæg og airconditionanlæg var ca. 150.000 ton i 2023 på landsplan, hvoraf en betydelig del af dette formodes at være udledt i København. Dette tal medregner kun lækager fra eksisterende anlæg i driftsperioden i begrænset omfang. Miljøstyrelsen antager, at der lækkes mellem 3 og 17 % fra anlæggenes drift årligt.

På baggrund af erfaringer fra Økonomiforvaltningen ved Københavns Ejendomme antages det, at der er et større mørketal på netop udledninger fra driftsperioden. Der er således identificeret flere anlæg i kommunens ejendomme, der har tabt alt kølemiddel flere gange årligt, og der er mistanke om, at dette er tilfældet andre steder. Det peger på en betydelig risiko for udledning af klimaskadelige gasser, men det egentlige omfang af CO_2e-udledninger fra HFC-gasser er ukendt.

Både EU og FN har indført lovgivning, der skal reducere mængden af de skadeligste kølemidler markant de kommende år, og Miljøstyrelsen forventer markante reduktioner i udledning fra HFC-gasser de næste 10 år.

Forventet effekt og opfølgning
Initiativet indgår som del af den kommende Klimahandleplan 2026-2028 og bidrager til at opfylde målene i den kommende Klimastrategi 2035.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- 0,5 årsværk i 4 år til projektledelse	Service	363	363	363	363	1.452
- Rådgivning ifm. kortlægning af udslip	Service	100	130	130		360
- Udvikling af informations- og kampagnemateriale	Service	20	60	60		140
Udgifter i alt	**Service**	**483**	**553**	**553**	**363**	**1.952**

Klimapåvirkning
Omfanget af lækage af kølemidler er ukendt i København, hvorfor en klimaeffekt ikke kan estimeres. Effekten kan dog være betydelig.

Risikovurdering
Der er risiko for, at information om lækager af kølemidler er svært tilgængelige. Det er i høj grad afhængigt af ekspertviden fra rådgivere og branchen generelt. Det medfører dog ikke nødvendigvis, at arbejdet ikke kan gennemføres; blot at effekten af notatet kan være svær at måle.

Tidligere afsatte midler
Der har ikke tidligere været afsat midler til initiativet.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter							
- 0,5 årsværk i 4 år til projektledelse	TMU	1000 – Ordinær drift	363	363	363	363	1.452
- Rådgivning	TMU	1000 – Ordinær drift	100	130	130		360
- Udvikling af informations- og kampagnemateriale	TMU	1000 – Ordinær drift	20	60	60		140
Serviceudgifter i alt	**TMU**	**1000 – Ordinær drift**	**483**	**553**	**553**	**363**	**1.952**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

Offentlig høring af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 | Københavns Kommune – bilag 4, initiativ 1.13.

TM003 Opsøgende tilsyn og genbrug af byggematerialer

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM020	Nej

Resumé

Budgetnotatet indeholder to initiativer om henholdsvis at anmelde en større andel af bygge- og anlægsaffaldet, og at synliggøre potentialet for genbrug i byggeriet.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 3,2 mio. til initiativ 1 angående en tilsynsindsats om manglende lovpligtige byggeaffaldsanmeldelser (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,7 mio. til initiativ 2 angående en indsats, som fremmer brugen af genbrug af byggematerialer i København (service).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden. Budgetnotatet har relation til TM020 Værdikædesamarbejde om byggematerialer, beslutningsgrundlag for materialeplads, der handler samarbejde med branchen om øget genbrug af byggematerialer, muligheden for fysisk oplag af genbrugelige byggematerialer fra offentlige byggerier og en digital løsning til en mere effektiv tilsynsindsats. Budgetnotaterne er ikke gensidigt udelukkende.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 7. oktober 2024 at henvise finansiering af Ressource- og Affaldsstrategi 2030 til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Ressource- og Affaldsstrategi 2030 har fokus på, at København recirkulerer byggeaffald. Det forudsætter, at måden, der bygges nyt på, sammentænkes med måden, der nedrives og renoveres på, så flere byggematerialer ikke ender som affald.

Bygge- og anlægsaktiviteter en stor kilde til affald i Danmark. I Københavns Kommune alene anslås det, at bygge- og anlægsaffald udgør mellem 400-600.000 tons. Alligevel viser en opgørelse fra Rambøll, at mange materialer i dag går tabt, og at kun cirka 0,17 % af materialerne i nybyggeri er genbrugte materialer. Der er derfor behov for at ændre den måde, materialer fra byggeriet håndteres.

Initiativ 1. Tilsynsindsats med manglende anmeldelser af byggeaffald

Der afsættes midler til en opsøgende tilsynsindsats, der skal føre tilsyn med de aktive byggepladser i København med henblik på at sikre, at alle anmeldelsespligtige byggepladser registreres ved Københavns Kommune. Med afsæt i kommunens oplysninger om byggetilladelser

mv. vil det blive forsøgt afdækket, hvilke byggepladser i Københavns Kommune, der ikke er anmeldt.

Tilsynsindsatsen vil også være af vejledende og forebyggende karakter for at sikre, at anmeldelse og sortering på byggepladsen i højere grad planlægges forud for byggepladsens etablering.

Renoverings-, vedligeholdelses- og nedrivningsprojekter, som frembringer mere end ét tons byggeaffald, skal anmeldes til den kommune, hvor projektet finder sted (jf. bekendtgørelse). Langt fra alt byggeaffald bliver rent faktisk anmeldt. Københavns Kommune har tidligere fået undersøgt (Analyse af anmeldelsespligtigt affald i Københavns Kommune, Econet, december 2022), at der i gennemsnit ca. er 2.000 anmeldepligtige byggepladser i København om året, hvoraf kun ca. halvdelen anmeldes

Den 1. januar 2025 trådte Bekendtgørelse om affaldstilsyn i kraft, hvilket betyder, at tilsyn med byggepladsernes affaldshåndtering fremover hovedsageligt gebyrfinansieres. Miljøstyrelsen tildeler et antal tilsyn, der skal udføres af kommunen. Tilsyn med manglende anmeldelser af byggeaffald er dog ikke omfattet. Her kan Københavns Kommune med fordel spille en rolle, ved opsøgende tilsyn med byggepladser, for at sikre at mere affald anmeldes.

Initiativ 2. Fremme genbrug af byggematerialer
Med initiativet afsættes midler til at fremme genbrug af byggematerialer. Det gøres ved, at Københavns Kommune ved opsøgende dialog får flere bygherrer til at foretage en ressourcescreening forud for nedrivning eller renovering af bygninger.

Indsatsen vil rettes mod de store bygherrer i branchen og omfatte ca. 100 nedrivnings- og renoveringsprojekter over en firårig periode i København, og bestå af følgende:

- En ekstern analyse, der skal anslå mængden af byggematerialer, der kan genbruges, og identificere de fraktioner, der har størst potentiale for kommerciel afsætning. På baggrund af analysen udarbejdes faktaark om genbrug af byggematerialer. De skal indeholde vejledning om, hvordan materialerne identificeres i planlægningsfasen, hvordan de håndteres under nedrivningen eller renoveringen, og hvordan de genbruges på stedet eller afsættes til andre byggeprojekter. Der vil være særligt fokus på at afklare bygningsreglementets krav til genbrug i forhold til miljøproblematiske stoffer og bæreevne.
- Udvikling af et CO_2-ressourceværktøj til brug i dialogen mellem myndighed og bygherre. Initiativet skal knytte de forskellige aktører på tværs af værdikæden tættere sammen, så genbrug af byggematerialerne øges. Det vil desuden undersøges, om forvaltningen kan fremme, at bygherrer og arkitekter tænker anvendelse af genbrugsmaterialer ind i planlægningsfasen, fx i regi af Partnerskabet for nybyggeri med lavt klimaaftryk, der er igangsat i 2025 på baggrund af Budget 2025 (TM062).

Pr. 1 juli 2025 indføres krav om ressourcescreening og selektiv nedrivning. Indledningsvist gælder dette kun for nedrivninger af bygninger over 250 kvm. Kravet er fastsat i bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde. Dette budgetinitiativ rettes både mod renoveringer og nedrivninger under / over 250 kvm.

Forventet effekt og opfølgning
Det er forventningen, at mere byggeaffald bliver anmeldt, hvilket fører til, at affaldet ikke ender forkerte steder til potentiel gene for mennesker og dyr.

Indsatsen i initiativ 2 har til formål at bidrage til målsætningen i Ressource- og Affaldsstrategi 2030 om at recirkulere byggeaffaldet i København, samt delmålet i Klimastrategi 2035 om, at nybyggeri i København i gennemsnit følger klimakravet for lavemissionsklassen, ved at gøre opmærksom på potentialet for byggematerialer til genbrug i nybyggeri.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Tilsynsindsats med manglende anmeldelser af byggeaffald						
- Service (1 ÅV til tilsyn)	Service	751	751	751	751	3.004
-Service (materiale til tilsyn)	Service	150	150	150	150	600
Initiativ 1 i alt		901	901	901	901	3.604
Initiativ 2. Fremme genbrug af byggematerialer						
- Service (0,5 ÅV)	Service	375	375	375	3.75	1.500
-Service (analyse og faktaark, CO2-værk-tøj)	Service	200	200	200	200	800
Initiativ 2 i alt		575	575	575	575	2.300
Udgifter i alt		1.476	1.476	1.476	1.476	5.904

Risikovurdering

Initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter								
Initiativ 1.Tilsynsindsats og klimavenligt byggeri og genbrug	TMU	1000 – Ordinær drift	U	901	901	901	901	3.604
Initiativ 2. Fremme genbrug af byggematerialer	TMU	1000 – Ordinær drift	U	575	575	575	575	2.300
Serviceudgifter i alt				**1.476**	**1.476**	**1.476**	**1.476**	**5.904**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

Bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde

TM127 Dialog med rådgivere og entreprenører om flere tilkøb af energiforbedringer

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder et 2-årigt initiativ for at styrke byggebranchens fokus på at tilbyde supplerende energibesparende tiltag som del af renoveringsprojekter. Kommunen vil samarbejde med brancheforeninger om videndeling og netværksaktiviteter samt gå i dialog med københavnske entreprenører og tekniske rådgivere for at udnytte mulighederne for fx forbedring af isolering i forbindelse med altan- og vinduesprojekter.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte i alt 0,8 mio. kr. i 2026 og 2027 til dialog med rådgivere og entreprenører om flere tilkøb af energiforbedringer (service).

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste på budgetseminar den 26. maj finansiering af initiativ "2.5 Dialog med rådgivere og entreprenører om flere tilkøb af energiforbedringer" i forslag til Klimahandleplan 2026-2028 til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Budgetnotatet indeholder et 2-årigt initiativ for at styrke byggebranchens fokus på at tilbyde supplerende energibesparende tiltag som del af renoveringsprojekter. Det skal understøtte delmål i Klimastrategi 2035 om 20 % besparelse på varme og el.

I mange renoveringsprojekter bliver oplagte muligheder for energioptimering ikke inddraget. Nogle energiforbedringer er kun rentable i sammenhæng med renoveringsprojekter fremfor som selvstændige projekter. Der er derfor et potentiale for at tilskynde ejendomsejere til at tilkøbe mindre, energibesparende tiltag ifm. renoveringsarbejder. For eksempel kan simple forbedringer af isolering eller fjernelse af kuldebroer blive overset ved udskiftning af vinduer og installation af altaner.

Med initiativet vil Københavns Kommune gå i dialog med byggetekniske rådgivere og entreprenører i København for at afdække potentialerne for styrket energioptimering via mindre ekstra tiltag i renoveringer. I samarbejde med brancheorganisationer vil initiativet opsamle og formidle viden om relevante tiltag og eksempler på vellykkede projekter. Dette kan være via bl.a. netværksmøder, workshops og artikler i fagblade. Målet er at skabe let tilgængelige redskaber til at tage dialogen med ejendomsejer samt udbrede viden om løsninger til mindre energiforbedringer. Dette vil samtidig vil kunne gøres tilgængeligt i forbindelse med den kommunale byggesagsbehandling.

Københavns Kommune indtager i dette initiativ en faciliterende rolle med det formål at samarbejde med branchen om en konkret og afgrænset udfordring. Virkningskæden ift.

energibesparelser for indsatsen er lang, og der derfor ikke på nuværende tidspunkt beregnes en forventet CO_2-besparelse. Forvaltningen vil evaluere effekten, da så forvaltningen kan opsamle viden om effekten af denne type indsats og benytte den i udvikling af initiativer til kommende klimahandleplaner.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Projektledelse og branchedialog (0,5 ÅV per år)	Service	363	363			726
- Udgifter ifm. arrangementer, workshops, print mv.	Service	50	50			100
Udgifter i alt		**413**	**413**	**0**	**0**	**826**

Klimapåvirkning
Virkningskæden for klimaeffekter i dette initiativ er lang og indirekte, og der er derfor ikke beregnet en forventet CO_2-besparelse.

Tabel 2 – Oversigt over skønnede CO_2e-effekter af budgetnotatet

Ton CO_2e	**Geografisk eller forbrugsbaseret**	**Direkte eller indirekte effekt**	**Højeste årlige reduktion**	**Samlet finansieret effekt**	**Pris pr. reduceret ton CO_2e (kr. pr. ton CO_2e)**
TM127 Dialog med rådgivere og entreprenører om flere tilkøb af energiforbedringer	*Forbrugsbaseret*	*Indirekte*	*n/a*	*n/a*	*n/a*

Note: Pris pr. reduceret ton CO_2e medregner alene de budgetøkonomiske omkostninger ved tiltaget. Tiltaget kan have afledte omkostninger for fx borgere eller erhverv, som ikke er medregnet i prisen pr. reduceret ton CO_2e.

Risikovurdering
Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler
Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Initiativet indfases pr. 1. januar 2026, og forventes fuldt indfaset pr. 31. december 2027.

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter							
- Dialog om flere tilkøb af energiforbedringer	TMU	1000 – Ordinær drift	413	413			826
Serviceudgifter i alt			**413**	**413**	**0**	**0**	**826**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

TMU 28. marts 2025, Offentlig høring af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 (se bilag 4 Udkast til Klimahandleplan 2026-2028, initiativ 2.5)

TM128 Klimahensyn ved nybyggeri og transformation

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder tre initiativer, som kan fremme et mere klimavenligt byggeri og bedre udnyttelse af den eksisterende bygningsmasse. Initiativerne indebærer styrket klimahensyn i byggesager og lokalplanlægning, fremme bevaring og transformation samt optimeret udnyttelse af bygninger og flere fællesarealer med det formål at mindske nybyggeri.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM040	Nej
TM132	Nej
TM203	Nej

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,5 mio. kr. til initiativ 1 om styrket klimahensyn i myndighedsbehandling (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 12 mio. kr. til initiativ 2 om tilskud til privat rådgivning ifm. transformation og optimeret udnyttelse af eksisterende bygninger og tagarealer (service) og 3,1 mio. kr. til projektledelse, administration af tilskudsordning, analyse og ekstern rådgivning til support på analyse af kommunens muligheder for fortætning og transformation (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,2 mio. kr. til initiativ 3 om flere fælles faciliteter til københavnerne (service).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 26. maj 2025 finansiering af initiativerne "3.1 Klimahensyn i myndighedsbehandlingen", " 3.5 Transformation og optimeret udnyttelse af eksisterende bygninger" og "3.6 Fællesarealer i planlægningen af nye arealer" i Klimahandleplan 2026-2028 til forhandlingerne om Budget 2026.

Initiativ 2 og budgetnotat TM040 understøtter hinanden. TM040 arbejder med at fremme fællesskabsorienterede boformer gennem en informations- og vejledningsindsats, og initiativ 2 har til hensigt at understøtte borgere, bygherrer og boligforeninger, der ønsker at etablere bofællesskaber i den eksisterende boligmasse og via fortætning.

Budgetnotatet har med initiativ 2 et stort overlap med TM203 – Transformation af tagarealer. Begge budgetnotater har med afsæt i Byfornyelsesloven til formål at transformere den eksisterende bygningsmasse og reducere nybyggeri ved bl.a. ved at etablere en pulje med støtte til privat rådgivning. Nærværende budgetnotat har et bredere fokus end kun tagboliger, idet det også omfatter opdeling af lejligheder og huse til fx bofællesskaber. TM203 fokuserer udelukkende på tagboliger, og indeholder en opsøgende indsats i 2026-2027, som ikke indgår i dette budgetnotat. Såfremt begge budgetnotater vedtages, kan indsatserne samtænkes og hver pulje nedjusteres med 2 mio. kr.

Initiativ 3 komplementerer indsatsen i budgetnotatet TM132 om at analysere mulighederne for at gøre det attraktivt at dele lokaler og bygninger, som står tomme i afgrænsende perioder, idet begge indsatser understøtter optimeret udnyttelse af byens arealer og muligheder for flere fællesskaber.

Indhold

Budgetnotatets tre initiativer bidrager til at fremme et mere klimavenligt byggeri og bedre udnyttelse af den eksisterende by. Kommunen kan med initiativerne understøtte delmålene for byggeri og anlæg i kommende Klimastrategi 2035 om: 1) at tilvejebringe en større andel af behovet for nye kvadratmeter via levetidsforlængelse, fleksibel anvendelse, fortætning, transformation af eksisterende bygninger og etablering af fælles arealer og faciliteter og 2) at nybyggeri i København i gennemsnit følger klimakravet for lavemissionsklassen.

Således vil initiativ 1 fremme klimahensyn i myndighedsbehandlingen af bygge- og støttesager samt lokalplaner, initiativ 2 vil fremme transformation og optimere udnyttelse af eksisterende bygninger, og initiativ 3 vil fremme deling af byens arealer via flere fælles faciliteter.

Initiativ 1. Klimahensyn i myndighedsbehandling
Med initiativet vil Københavns Kommune styrke klimahensynet i myndighedsarbejdet, herunder særligt gennem frivillige dialoger med bygherre i myndighedsbehandling af byggeri, transformation og renovering. Initiativet indebærer en gennemgang af kommunens administrationsgrundlag og arbejdsgange og evt. justering heraf med det formål at afdække i hvilket omfang, klimahensyn kan integreres i bygge- og støttesagsbehandling og lokalplanlægning, herunder i de frivillige dialogformater. Gennemgangen skal videre omfatte sammenhæng i projekters anslåede CO_2-udledning, kortlægning af lovmæssig mulighed for udvikling af myndighedspraksis for sager, der opfylder visse betingelser om klimahensyn samt kortlægning af, hvordan klimahensyn kan have ophæng i øvrige kommunale planer og strategier. Derudover indgår også en vurdering af almene byggeriers bæredygtighedsvision i processen med at tildele grundkapital til almene nybyggerier og renoveringer.

Initiativet indfases pr. 1. januar 2026 og forventes fuldt indfaset pr. 31. december 2027.

Initiativ 2. Transformation og optimeret udnyttelse af eksisterende bygninger
Med initiativet vil Københavns Kommune styrke udnyttelse af byens potentialer for fortætning og transformation samt opdeling af større boliger. Formålet er at optimere anvendelsen af den eksisterende bygningsmasse og mindske behovet for at bygge nyt. Det sker bl.a. ved at afsøge, hvor kommuneplanens muligheder for fortætning og transformation til fx boliger kan aktiveres, samt ved at se nærmere på muligheder for at overskride bebyggelsesprocenter og fravige friarealkrav i lokalplaner. Videre vil initiativet afdække muligheder for at fremme bofællesskaber og etablering af boliger på færre kvadratmeter, med boliger, der er attraktive på andre måder til særlige målgrupper, hvor kommunens har en indsatsforpligtelse, herunder ældre. De afdækkende aktiviteter suppleres med en ny mulighed for, at bygherrer og boligforeninger kan søge tilskud til privat rådgivning. Formålet er at undersøge potentialet for nye boliger med gode boligsociale forhold via fortætning og transformation, fx i tagarealer, herunder om et projekt vil kunne opnå godkendelser iht. regler og rammer i kommuneplan, lokalplaner og servitutter samt bygningsreglementets regler om statik i dækkonstruktioner, brand m.m.

Initiativet indfases pr. 1. januar 2026 og forventes fuldt indfaset pr. 31. december 2028

Initiativ 3. Fællesarealer i planlægningen af nye arealer
Med initiativet vil Københavns Kommune fremme flere fælles faciliteter og funktioner, som københavnerne kan deles om ifm. udvikling af nye arealer. Formålet med fællesarealer er at reducere det individuelle boligbehov og derved mængden af nybyggede m2. Samtidigt kan initiativet skabe plads til flere lokale borgerdrevne fællesskaber. I initiativet undersøges, hvilke muligheder og behov, der er for fælles funktioner (indendørs og udendørs). Undersøgelsen skal resultere i en rapport med et idékatalog for etablering og indretning af attraktive fællesarealer,

der kan viderebringes i dialoger med bygherrer om at etablere fx beboer- eller foreningslokaler og uderum. I den almene boligsektor kunne det også være centrale mødesteder, såsom sundheds- og kvarterhuse, der kan fremme fællesskaber i boligområdet. Initiativet komplementerer TM132 "Lokaledeling i byens bygninger", som arbejder med at gøre det attraktivt at dele lokaler og bygninger, som står tomme i begrænsede perioder.

Initiativet indfases pr 1. januar 2026 og forventes fuldt indfaset pr. 31. december 2026.

Forventet effekt og opfølgning

Initiativerne indgår i den kommende Klimahandleplan 2026-2028 og bidrager til at opfylde målene i den kommende Klimastrategi 2035 om at halvere Københavns globale klimaaftryk (de forbrugsbaserede udledninger), hvoraf byggeri og anlæg udgør ca. 12 %.

Initiativerne medfører, at borgere og bygherrer nemmere kan bidrage til at reducere klimapåvirkning fra konkrete byggeprojekter.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Klimahensyn i myndighedsbehandling						
- 1 årsværk i to år til analyse, koordinering og implementering af ny myndighedspraksis	Service	726	726			1.452
Initiativ 1 i alt		**726**	**726**	**0**	**0**	**1.452**
Initiativ 2. Transformation og optimeret udnyttelse af eksisterende bygninger						
- Tilskud til privat rådgivning	Service	2.000	5.000	5.000		12.000
- 0,75 årsværk i 3 år til projektledelse, puljeadministration mv.	Service	545	545	545		1.635
- 0,5 årsværk i 3 år til gennemførelse af analyse	Service	363	363	363		1.089
- Ekstern rådgivning	Service	100	300			400
Initiativ 2 i alt		**3.008**	**6.208**	**5.908**	**0**	**15.124**
Initiativ 3. Fællesarealer i planlægningen af nye arealer						
- Analyse af funktionsbehov	Service	100				100
- Udarbejdelse af katalog	Service	100				100
Initiativ 3 i alt		**200**	**0**	**0**	**0**	**200**
Udgifter i alt		**3.934**	**6.934**	**5.908**	**0**	**16.776**

Klimapåvirkning

Projektet har en estimeret årlig effekt ved finansieringens udløb i 2028 på omkring 3.670 ton CO_2. Hvis finansieringen fortsætter til 2035 vurderes den årlige effekt at stige til 14.040 ton CO_2.
Effektvurderingen bygger på følgende antagelser:

- Initiativ 1 om klimahensyn i myndighedsbehandling medfører at 3 % af byggesager til nybyggeri fra 2028 påvirkes til at reducere CO2 udledningen fra byggeriet med 10%.
- Initiativ 2 om transformation og optimeret udnyttelse af eksisterende bygninger reducerer det årlige boligbehov med 10.000 m2 i 2028.
- Initiativ 3 om fællesarealer i planlægningen af nye arealer estimerer at antallet af m2, der er planlagt bygget, reduceres med 4 pct.

Tabel 2. Oversigt over skønnede CO_2e-effekter af budgetnotatet

Titel	Opgørelse	Effekttype	Højeste årlige reduktion	Samlet finansieret effekt	Pris pr. reduceret ton CO_2
Initiativ 1	*Forbrugsbaseret*	*Indirekte*	*320 ton CO2, 2028*	*2.600 ton CO2*	*548 kr. pr. ton CO_2*
Initiativ 2	*Forbrugsbaseret*	*Indirekte*	*3.160 ton CO2, 2028*	*6.040 ton CO2*	*2.400 kr. pr. ton CO_2*
Initiativ 3	*Forbrugsbaseret*	*Indirekte*	*190 ton CO2, 2028*	*1.635 ton CO2*	*120 kr. pr. ton CO_2*
Klimahensyn ved nybyggeri og transformation	*Forbrugsbaseret*	*Indirekte*	*3.670 ton CO2, 2028*	*10.280 ton CO2*	*1.570 kr. pr. ton CO_2*

Note:

- Pris pr. reduceret ton CO_2e medregner alene de budgetøkonomiske omkostninger ved tiltaget. Tiltaget kan have afledte omkostninger for fx borgere eller erhverv, som ikke er medregnet i prisen pr. reduceret ton CO_2e.
- Til beregning af samlet finansieret effekt antages det, at effekten udvikler sig lineært fra først finansieret år frem til sidste finansieret år, hvorefter effekten fortsætter på samme niveau indtil 2035 (effekten af initiativ 2 stopper dog helt, når puljemidlerne ophører).
- Pris pr. reduceret ton CO2e er beregnet ud fra nutidsværdien af den samlede finansierede effekt og nutidsværdien af den samlede finansiering.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativerne samlet set vurderes at være ukomplicerede.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteterne.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Serviceudgifter								
1 årsværk i to år til analyse, koordinering og implementering af ny myndighedspraksis, initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift	726	726			1.452	
1,25 årsværk i tre år til projektledelse, puljeadministration og analyse samt ekstern rådgivning, samt tilskud til privat rådgivning, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift	3.008	6.208	5.908		15.124	
Analyse og katalog, initiativ 3	TMU	1000- Ordinær drift	200				200	
Serviceudgifter i alt			**3.934**	**6.934**	**5.908**	**0**	**16.776**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

TMU 28. marts 2025, Offentlig høring af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 (se bilag 4 Udkast til Klimahandleplan 2026-2028, initiativ 3.1, 3.5 og 3.6)

TM133 Samarbejde om grøn omstilling i Københavns bydele

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé
Budgetnotatet indeholder et initiativ, der skal understøtte lokalt engagement i den grønne omstilling ved at styrke miljøpunkterne og lokaludvalgenes arbejde med klima og forbrugsudledninger.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til	Gensidigt udelukkende?
TM131	Nej

Beslutning
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,4 mio. kr. til at styrke bydelenes arbejde med at reducere forbrugsudledninger (service).

Mens nærværende initiativ understøtter lokalt i bydelene ved at fremme lokalengagementet i Københavns grønne omstilling, fokuserer initiativerne i TM131 på at styrke samarbejdet med professionelle aktører i byen om klimaomstilling.

Baggrund
Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om styrket lokalt samarbejde med lokaludvalgene og Miljøpunkterne og derigennem borgere og organisationer med fokus på det forbrugsbaserede klimaaftryk.

Indhold
Budgetnotatet præsenterer et initiativ for at fremme lokalengagementet i Københavns grønne omstilling. Initiativet fokuserer på at styrke miljøpunkterne, hvis primære opgave er at gennemføre håndgribelige miljø- og klimaprojekter i tæt samarbejde med lokaludvalgene og lokalsamfundet. Dette sker gennem kompetenceopbygning hos miljømedarbejdere og dialog om bydelsplaner og driftsaftaler. Målet er at aktivere lokale netværk, der kan bidrage til at nå Klimastrategiens reduktionsmål. Der er i dag Miljøpunkter i fire bydele, Nørrebro, Indre By, Østerbro og Amager (som dækker både Amager Øst og Vest). I de resterende lokaludvalg er der ansat miljømedarbejdere.

Bydelsbaseret Klimaarbejde
Initiativet skal forstærke den lokale indsats for den grønne omstilling ved at understøtte miljøpunkter samt lokaludvalgenes klimaindsats. Det skal ske ved:
- at opbygge kompetencer hos miljømedarbejdere i Miljøpunkter og i Lokaludvalgenes sekretariater, fx gennem kurser og inspirationsture om forbrugsbaseret klimaaftryk, herunder hvordan man bedst kan støtte frivillige borgere, der vil sætte fokus på forbrug.
- at indgå i og styrke dialogen mellem Teknik- og Miljøforvaltningen, lokale eksperter og lokaludvalgene om at øge klimafokus i forbindelse med udvikling af bydelsplaner og indgåelse af driftsaftaler. Det kunne fx være, at bydelsplanerne udvikles med et mål om

at skabe bedre forudsætninger for grønne byrum eller bynære løsninger, der kan gøre det nemmere for københavnere at tage del i den grønne omstilling.

Forventet effekt og opfølgning
Initiativerne bidrager til at opfylde målet om at halvere det globale klimaaftryk (forbrugsbaserede udledninger) i 2035 ved at understøtte miljøpunkternes lokale klimaindsats.

Initiativet indgår som del af appendix til den kommende Klimahandleplan 2026-2028 og bidrager til at opfylde målene for det forbrugsbaserede klimaaftryk i den kommende Klimastrategi 2035

Initiativet forventes at øge deltagelsesmulighederne for de københavnere, som gerne vil spille en mere aktiv rolle i den grønne omstilling.

Økonomi
Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Bydelsbaseret klimaarbejde						
0,5 årsværk årligt til at facilitere samarbejde, dialog og til at understøtte miljøpunkter og lokaludvalgenes arbejde med forbrugsudledninger (service)	Service	363	363	363		1.089
Midler til kompetenceopbygning (service)	Service	100	100	100		300
I alt		**463**	**463**	**463**	**0**	**1.389**

Klimapåvirkning
Det antages, at initiativet når ud til 350 borgere årligt.

Beregningen tager udgangspunkt i Concitos overordnede estimat af borgeres mulighed for en CO2-besparelse gennem adfærdsændringer fordelt på indkomstgrupper. Nedenstående beregning antager, at man med initiativet når ud til 350 borgere årligt, hvoraf 15 % ændrer adfærd (baseret på Deloittes vurdering af succesraten for adfærdsændring ved oplysning og uddannelse)

Projektet forventes altså at give en årlig reduktion på 225 ton CO_2e i 2028. Såfremt finansieringen fortsætter til 2035 vil den årlige effekt stige til 745 ton CO_2e.

Tabel 2 – Oversigt over skønnede CO_2e-effekter af budgetnotatet

Titel	**Geografisk eller forbrugs-baseret**	**Direkte eller indirekte effekt**	**Højeste årlige reduktion inden for finansieringsperiode**	**Samlet finansieret effekt**	**Pris pr. reduceret ton CO_2e (kr. pr. ton CO_2e)**
Samarbejde om grøn omstilling i Københavns bydele	*Forbrugs-baseret*	*Indirekte*	*225 ton CO_2e (2028)*	*1.700 ton CO_2e*	*790 kr. pr. ton CO_2e*

Noter:

- Pris pr. reduceret ton CO2e medregner alene de budgetøkonomiske omkostninger ved tiltaget. Tiltaget kan have afledte omkostninger for fx borgere eller erhverv, som ikke er medregnet i prisen pr. reduceret ton CO2e.

- Til beregning af samlet finansieret effekt, antages der at effekten udvikler sig lineært fra først finansieret år frem til sidste finansieret år, hvorefter effekten fortsætter på samme niveau indtil 2035.
- Pris pr. reduceret ton CO_2e, er beregnet ud fra nutidsværdien af den samlede finansierede effekt og nutidsværdien af den samlede finansiering.

Risikovurdering
Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed

Tidligere afsatte midler
Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Serviceudgifter									
Bydelsbaseret klimaarbejde	TMU	1000 – Ordinær drift	U	463	463	463		**1.389**	
Serviceudgifter i alt				**463**	**463**	**463**	**0**	**1.389**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger
Offentlig høring af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 | Københavns Kommune (bilag 10)

TM166 Samarbejde om mindre betonforbrug i anlæg

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

Resumé

Dette budgetnotat indeholder et samarbejde med anlægsbranchen om dels at reducere brugen af beton, dels at øge genbrug af beton i anlægsprojekter.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til	Gensidigt udelukkende?
TM020	Nej

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 5,7 mio. kr. til samarbejde med branchen om mindre forbrug og genbrug af beton i anlægsprojekter samt gennemførelse af 6-10 pilotprojekter (service).

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 26. maj 2025 finansiering af initiativ vedr. samarbejde om mindre betonforbrug i anlæg til forhandlingerne om Budget 2026.

Initiativet har sammenhæng til budgetnotatet TM020 Værdikædesamarbejde og muligt fysisk oplag af genbrugelige byggematerialer, idet der i begge indsatser er fokus på at øge genbrug af beton. Dette budgetnotet har fokus på anlægsprojekter, mens der i TM020 er fokus på byggeri. Ligeledes kan fysiske oplag i TM020 være relevant for dette notats arbejde med anlægsprojekter.

Indhold

Med initiativet vil Københavns Kommune etablere et samarbejde med bygherrer af anlægsprojekter i byens offentlige rum. Forvaltningens egen bygherreorganisation deltager ligeledes med henblik på at inddrage viden og erfaringer med at reducere betonforbrug og genbruge beton.

Initiativet skal bidrage til at reducere det stigende forbrug af beton, som forventes at stige i de kommende år i takt med, at større anlægsprojekter som fx skybrudsprojekter, stormflodssikring og trafikinfrastruktur udføres.

Med initiativet rækkes der ud til forsynings- og infrastrukturselskaber som fx Banedanmark, Metroselskabet, Vejdirektoratet, By og Havn, Sund og Bælt og ledningsejere som fx HOFOR, ligesom det også kan være en mulighed at invitere bygherrer af boliger, kontorer m.fl., som står for anlæg af stier, terrasser mv. mellem husene.

Samarbejdet vil afsøge og gennem møder, workshops mv. udbrede kendskabet til, hvordan der kan arbejdes med at reducere brugen og øge genbrug af beton i anlægsprojekter. Der gennemføres og ydes støtte til 6-10 pilotprojekter, som udføres af deltagere, som har meldt

sig ind i samarbejdet. Pilotprojekterne vil arbejde med nedenstående tre tilgange til at reducere anvendelsen af klimatunge materialer:

- Den første tilgang afsøger og afprøver mulige veje til at designoptimere anlægsprojekter, så betonforbruget i fx en støttevæg reduceres. Dette kan fx ske ved at optimere eller reducere betonkonstruktioners dimensioner og ved helt eller delvist at anvende alternative mindre klimatunge materialer som træ, genbrugsmaterialer, lersten eller lignende.
- Den anden tilgang handler om at øge genbrug af belægningssten af beton i anlæg af byrum. Øget genbrug kan fx ske ved at arbejde for at udvikle en forretningsmodel for optagning, pakning og anvendelse af brugte fortovssten eller anden beton, som kan anvendes til belægninger i andre projekter, hvor de passer i design, og der fx ikke er tung trafik.
- Den tredje tilgang handler om at reducere de befæstede arealer de steder, hvor brugen gør det muligt fx at lade naturen komme til eller ved at reducere bredden af veje og stier og størrelsen af belagte opholdsarealer. Erfaringer fra deltagere vil anvendes til at udvikle pilotprojekter og resultater deles i samarbejdet.

Initiativet kan op- og nedskalleres via de afsatte midler til pilotprojekter.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativerne har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Forventet effekt og opfølgning

Initiativet indgår som del af den kommende Klimahandleplan 2026-2028 og bidrager til at opfylde målene i den kommende Klimastrategi 2035.

Initiativet bidrager til at indfri målet om at reducere brugen af klimatunge materialer i anlæg og dermed målet om at halvere det globale klimaaftryk i Klimstrategi 2035.

Afsættes midlerne, igangsættes samarbejdet og løber i perioden 2026-2029, hvorefter der skal tages beslutning om, hvorvidt samarbejdet skal fortsættes.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Samarbejde om mindre betonforbrug i anlæg						
- Pilotprojekter og fælles udviklingsprojekter	Service		900	900	1.000	2.800
- 1 årsværk årligt til opstart og drift af samarbejdet	Service	726	726	726	726	2.904
i alt		**726**	**1.626**	**1.626**	**1.726**	**5.704**

Klimapåvirkning

I projektet antages, at det årlige betonforbrug til anlæg i København er 185.000 ton (estimeret på baggrund af tal for Dansk Beton), og at initiativet vil medføre, at projekter, der indgår, vil blive anlagt med 30 % mindre beton. Det vil betyde, at der spares 6.500 ton CO_{2e} i år 2035, hvis initiativet forsættes frem mod 2035. Forlænges finansieringen ikke, efter 2029 vil besparelsen være på 2.600 ton CO_{2e} i 2029.

Tabel 2 – Oversigt over skønnede CO_2e-effekter af budgetnotatet

Ton CO_2e	**Geografisk eller forbrugsbaseret**	**Direkte eller indirekte effekt**	**Højeste årlige reduktion**	**Samlet finansieret effekt**	**Pris pr. reduceret ton CO_2e (kr. pr. ton CO_2e)**
Samarbejde om mindre beton i anlæg	*Forbrugsbaseret*	*Både direkte og indirekte*	*2.600 ton CO_2e, 2029*	*18.500 ton CO_2e*	*300 kr. pr. ton CO_2e*

Noter:

- Pris pr. reduceret ton CO_2e medregner alene de budgetøkonomiske omkostninger ved tiltaget. Tiltaget kan have afledte omkostninger for fx borgere eller erhverv, som ikke er medregnet i prisen pr. reduceret ton CO_2e.
- Til beregning af samlet finansieret effekt antages det, at effekten udvikler sig lineært fra første finansierede år frem til sidste finansierede år, hvorefter effekten fortsætter frem til 2035 på samme niveau som i 2029.
- Pris pr. reduceret ton CO_2e, er beregnet ud fra nutidsværdien af den samlede finansierede effekt og nutidsværdien af den samlede finansiering.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til initiativerne.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Initiativet indfases pr. 1. januar 2026 og forventes fuldt indfaset ved bevillingsperiodens udløb 2029.

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter							
Samarbejde og pilotprojekter	TMU	1000 – Ordinær drift	726	1.626	1.626	1.726	5.704
Serviceudgifter i alt			**726**	**1.626**	**1.626**	**1.726**	**5.704**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

- TMU 28. marts 2025, Offentlig høring af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 (se bilag 4 Udkast til Klimahandleplan 2026-2028, initiativ 3.9)

TM020 Værdikædesamarbejde og muligt fysisk oplag af genbrugelige byggematerialer

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

Resumé
Budgetnotatet indeholder to initiativer, som bidrager til Københavns Kommunes arbejde med at fremme, at en større andel af bygge- og erhvervsaffaldet sorteres og genbruges.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM003	Nej

Beslutning:
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2,1 mio. kr. til initiativ 1 om et værdikædesamarbejde om byggematerialer for at fremme genbrug (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,2 mio. kr. til initiativ 2 om undersøgelse af muligheden for fysisk oplag af genbrugelige byggematerialer fra offentlige bygninger (service).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden.

Baggrund
Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 7. oktober 2024 at henvise finansiering af værdikædesamarbejde om byggematerialer til forhandlingerne om Budget 2026 i forbindelse med Teknik- og Miljøudvalgets vedtagelse af Ressource- og Affaldsstrategi 2030.

Teknik- og Miljøudvalget henviste tilsvarende den 26. maj 2025 finansiering af initiativ "3.9 Samarbejde om mindre betonforbrug i anlæg" til forhandlingerne om Budget 2026. Initiativet indgår som del af den kommende Klimahandleplan 2026-2028 og bidrager til at opfylde målene i den kommende Klimastrategi 2035. Indholdet i budgetnotatet er dækkende for begge henviste initiativer.

Indhold
Budgetnotatet indeholder værdikædesamarbejde om genbrug af byggematerialer samt udarbejdelse af beslutningsgrundlag om etablering af oplagsplads af genbrugelige byggematerialer.

Klimastrategi 2035 har som målsætning at halvere det globale klimaaftryk, ved blandt andet at reducere brugen af klimatunge materialer i anlægsprojekter. Ressource- og Affaldsstrategi 2030 har fokus på, at København nedbringer mængden af byggeaffald ved at øge graden af genbrug og genanvendelse. Begge mål forudsætter, at der ikke alene er fokus på byggeaffaldet, men også bygherrers efterspørgsel efter genbrugte eller genanvendte

materialer i nybyggeri og renoveringer. Måden der bygges nyt på skal sammentænkes med måden, vi nedriver og renoverer, så færre byggematerialer ender som affald.

Initiativ 1. Pilotprojekt vedr. værdikædesamarbejde om genbrug af byggematerialer
Med dette initiativ vil Københavns Kommune facilitere et værdikædesamarbejde mellem aktører i byggebranchen, der fremmer innovative løsninger og praksisser for genbrug (og genanvendelse) af byggematerialer.

Byggematerialer i København genbruges ikke i tilstrækkeligt omfang. En del af grunden er, at det er udfordrende for bygherrer og entreprenører at anskaffe de nødvendige genbrugsmaterialer i rette tid og i det omfang, der kræves i det enkelte projekt. Samtidig er det vanskeligt at afsætte genbrugsmaterialer til andre projekter. Skal der genbruges flere materialer, kræver det derfor, at genbrug indtænkes så tidligt som muligt, inden et byggeprojekt udbydes, så de rette samarbejder kan etableres forud.

Initiativet skal fremme, at genbrugsmaterialer tænkes ind allerede i planlægnings- og projekteringsfasen af nybyggeri og renoveringer, og at materialer, der er egnede til genbrug, afsættes ved nedrivninger. Der er derfor brug for en koordineret indsats, der understøtter sammenhængen mellem udbuds- og efterspørgselssiden, så overskydende byggematerialer udsorteres og genbruges. Værdikædesamarbejdet kan indholdsmæssigt bidrage til arbejdet med *Partnerskab for nybyggeri med lavt klimaaftryk* fra Budget 2025 (TM062).

Initiativet er et 4-årigt pilotprojekt, hvorefter der vil ske en afrapportering til Teknik- og Miljøudvalget forventeligt medio 2029. Pilotprojektet vil herefter evt. kunne forlænges.

Samarbejdet vil samle ca. ti forskellige aktører i værdikæden, som hver især fokuserer på specifikke aspekter såsom udvikling af genbrug og identifikation af potentielle genbrugsmaterialer.

I værdikædesamarbejdet skal der afholdelses temamøder, hvor medlemmer kan dele deres erfaringer og 'best practices'. Der skal udarbejdes anbefalinger for genbrug af byggematerialer målrettet store bygherrer, herunder også Københavns Kommune. Derudover kan værdikædesamarbejdet medvirke til at øge kendskabet til vigtigheden af genbrug af byggematerialer gennem kommunikation og kampagner, f.eks. via LinkedIn og ved at fremhæve cases. Midlerne i initiativet går til et halvt årsværk årligt til at facilitere værdikædesamarbejdet og videndeling mellem aktørerne, samt servicemidler til udarbejdelse af analyser og materialer til brug for samarbejdet.

Initiativ 2. Undersøgelse af mulighed for fysisk oplag af genbrugelige byggematerialer fra offentlige bygninger
I initiativet undersøges muligheden for at etablere et fysisk oplag for genbrugelige byggematerialer enten i Københavns Kommune eller i samarbejde med kommuner på tværs af kommunegrænser. En barriere for øget cirkulation af brugte byggematerialer i nye projekter, som hyppigt nævnes af byggebranchen, er netop manglen på plads og systemer til lokal opbevaring og klargøring af genbrugsmaterialer. Et fysisk oplag for genbrugelige byggematerialer er både aktuelt og relevant, da lovgivning om selektiv nedrivning træder i kraft d. 1. juli 2025, og der dermed kan komme mere fokus på at udtage byggematerialer, som kan være genbrugsegnede.

Formålet med undersøgelsen er at lave en juridisk og økonomisk afdækning af, hvordan der kan skabes et centralt oplag, hvor genbrugelige byggematerialer fra offentlige bygninger i regionen og på tværs af kommunegrænser kan samles, opbevares og senere genbruges.

Der skal indgås samarbejde med kommunale og regionale myndigheder samt andre relevante aktører, laves intern juridisk afdækning af f.eks. afsætning af biprodukter til private og laves en ekstern økonomisk afdækning. Midlerne i initiativet bruges til at udarbejde et forslag til hvordan de juridiske og økonomiske rammer for en fysisk materialeplads kan se ud.

Undersøgelsen har en 2-årig varighed, hvorefter undersøgelsens resultater præsenteres for Teknik- og Miljøudvalget forventeligt ultimo 2027. Herefter skal beslutningsgrundlaget for evt. at gå videre med projektet være færdigt.

Forventet effekt og opfølgning

Begge initiativer bidrager til at indfri målene i Ressource- og Affaldsplan 2030. Værdikædesamarbejdet i initiativ 1 sigter mod at opnå øget genbrug af materialer og reduceret CO_2-udledning fra byggebranchen ved at højne vidensniveauet om potentialet for genbrug af byggematerialer hos aktørerne i værdikædesamarbejdet.

Hertil sigtes der mod at imødekomme en konkret barriere for øget udbud af genbrugte byggematerialer i initiativ 2.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Pilotprojekt vedr. værdikædesamarbejde om genbrug af byggematerialer						
- 0,5 årsværk årligt	Service	363	363	363	363	1.452
- Analyser, udarbejdelse af materialer	Service	25	275	150	150	600
Initiativ 1 i alt		**388**	**638**	**513**	**513**	**2.052**
Initiativ 2. Undersøgelse af mulighed for fysisk oplag af genbrugelige byggematerialer fra offentlige bygninger						
- 0,5 årsværk årligt	Service	363	363			726
- Ekstern økonomisk afdækning	Service	200	200			400
Initiativ 2 i alt		**563**	**563**	**0**	**0**	**1.126**
Udgifter i alt		**951**	**1.201**	**513**	**513**	**3.178**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativ 1 vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed. Den overordnede risikovurdering er, at initiativ 2 vurderes at være kompliceret. Det skyldes, at der er en risiko for, at det i projektfasen afdækkes, at de juridiske og økonomiske muligheder er begrænsede i et sådant omfang, at etablering af oplagspladsen ikke anses som realistisk, og at hele bevillingen derfor ikke bruges. Desuden viser erfaringen, at lovgivningen for kommunale fysiske genbrugsaktiviteter ændres jævnligt.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2.Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter								
Værdikædesamarbejde for genbrug af byggematerialer, initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift	U	388	638	513	513	2.052
Undersøgelse af mulighed for fysisk oplag af genbrugelige byggematerialer fra offentlige bygninger, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift	U	563	563			1.126
Serviceudgifter i alt				**951**	**1.201**	**513**	**513**	**3.178**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisning

Ressource- og Affaldsstrategi 2030

TMU 28. marts 2025, Offentlig høring af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 (se bilag 4 Udkast til Klimahandleplan 2026-2028, initiativ 3.9)

TM134 Borgernære klimaindsatser i områdefornyelser

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM129	Nej

Resumé

Budgetnotatet indeholder midler til at fortsætte den tværgående lokale klimaindsats (Klima Taskforce) i områdefornyelserne og ansætte en lokal klimamedarbejder, der understøtter klimakompetencer og klimahandling hos borgere, foreninger og boligforeninger, i den kommende områdefornyelse i Husum Nord.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,7 mio. kr. i 2026 og herefter 1,3 mio. kr. årligt i 2026-2029 til at ansætte en klimamedarbejder i den kommende områdefornyelse i Husum Nord samt til projektledelse af den samlede lokale klimaindsats og faglige koordinering af klimaindsatsen i de forskellige områdefornyelser (service). Det er en fortsættelse af den eksisterende lokale og borgernære klimaindsats i områdefornyelserne.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om finansiering af initiativ "8.5 borgernære klimaindsatser i områdefornyelser" i forslag til Klimahandleplan 2026-2028.

Der er afsat 56,2 mio. kr. fra byfornyelsesrammen i 2026-2031 til igangsættelse og finansiering af en områdefornyelse i Husum Nord (BR 26. juni 2025).

Ved Budget 2023 blev der afsat 0,7 mio. kr. i 2023 og herefter 1,4 mio. kr. årligt i 2024-2026 på service til at fortsætte klimaindsatsen i områdefornyelserne, og ansætte klimamedarbejdere i områdefornyelserne i Sønderbro og Bispeengen.

Indhold

Med initiativet afsættes der midler til at fortsætte den ekstraordinære klimaindsats i udsatte byområder via områdefornyelserne. Der afsættes midler til at ansætte en klimamedarbejder i den kommende områdefornyelse Husum Nord fra 2026-2031, samt midler til faglig koordinering og tværgående projektledelse af den samlede lokale klimaindsats i de igangværende områdefornyelser ("Klima Taskforce") i 2026-2029. Den lokale klimamedarbejder forventes, som i de eksisterende områdefornyelser, medfinansieret med et halvt årsværk fra kvarterplanen for Områdefornyelse Husum Nord (forventet forelagt Borgerrepræsentationen ultimo 2026).

Lokale klimamedarbejdere i områdefornyelserne

Der er i dag tilknyttet klimamedarbejdere til de fire igangværende områdefornyelser, og med dette budgetnotat fortsættes indsatsen i Husum Nord. De lokale klimamedarbejdere understøtter klimakompetencer og klimahandling hos borgere, foreninger og boligforeninger som del af en samlet indsats for at løfte byens udsatte byområder. De kortlægger lokale udfordringer og muligheder i et klimaperspektiv, viser vej til eksisterende kommunale tilbud og planlægger konkrete indsatser og aktiviteter sammen med en lokalt forankret arbejdsgruppe af borgere.

Klimamedarbejderne faciliterer klimahandling på borgernes præmisser, tæt på hverdagen. Fokus i indsatserne er bl.a.:

- Vand- og varmeforbrug samt bygningsrenovering: Projekter omkring energirigtig drift i samarbejde med HOFOR, netværk for viceværter mv. har bidraget til at reducere områdets samlede fjernvarmeforbrug med hhv. 11% og 14% i de afsluttede områdefornyelser Sydhavnen og Bavnehøj. Klimamedarbejderne formidler også viden omkring bygningsrenovering samt muligheder for at opsætte solceller.
- Genbrug og genanvendelse: Workshops og repair-caféer i samarbejde med nærgenbrugsstationer, samt samarbejde med boligforeninger om at reducere barrierer for affaldssortering. Et byggeforeningskvarter med mange individuelle affaldsløsninger i områdefornyelsen ved Skjolds Plads fik fx etableret fælles og forbedret kildesortering for ca. 500 boliger, og dermed mere end halveret antallet af kommunale afhentninger.
- Grønne fællesskaber: Viden og engagement i den grønne omstilling understøttes bl.a. via plantebaseret fællesspisning, projekter omkring biodiversitet og lokal natur, og andre aktiviteter koblet til eksisterende indsatser. I samarbejde med en lokal boligsocial helhedsplan samt Børne- og Ungeforvaltningen blev en gruppe kvinder i 2024 fx uddannet til "klimaambassadører" for deres almene boligområde, inspireret af "bydelsmødre" konceptet.

Tværgående koordinering

Den faglige koordinering af den ekstraordinære klimaindsats i områdefornyelserne vil med dette budgetnotat være finansieret i 2026-2029. Den tværgående koordinering (samt de to første klimamedarbejdere) har indtil nu bl.a. været finansieret via EU midler, men denne finansiering ophører med udgangen af 2025.

Der afsættes et halvt årsværk til fortsat tværgående projektledelse af klimaindsatser koblet til de igangværende områdefornyelser Sønderbro, Bispeengen, Skjolds Plads og Bispebjerg Bakke samt den kommende områdefornyelse Husum Nord. Den tværgående projektledelse er nødvendig for at understøtte erfaringsdeling og kvalificering af de lokale indsatser samt løbende koordinering med andre strategiske indsatser på klimaområdet.

Initiativet indfases pr. 1. januar 2026 og forventes fuldt indfaset pr. 31. december 2029.

Initiativet kan opskaleres ved at midlerne til lokale klimamedarbejdere og de tilhørende aktivitetsmidler fordobles, så der afsættes to årsværk pr. år. Dermed vil den borgernære klimaindsats i områdefornyelserne blive styrket yderligere med bl.a. opsøgende indsatser, workshops, netværk mv. Den centrale koordinering vil være uændret ved en opskalering.

Forventet effekt og opfølgning

Københavns Kommune indtager en faciliterende rolle, og initiativet er bredt understøttende på tværs af flere delmål i Klimastrategi 2035. Der er særligt fokus på at understøtte, at følgende delmål bliver udfyldt i Husum Nord:

- 6. Alle københavnske bygninger kan opvarmes tilstrækkeligt og samtidig effektivt integrere lavere temperaturfjernvarme som følge af driftsoptimering og renovering af bygningerne.
- 7. Energiforbruget for hhv. el og varme pr. kvadratmeter i bygninger i København er reduceret med 20 %.
- 8. En større andel af behovet for nye kvadratmeter tilvejebringes ved levetidsforlængelse, fleksibel anvendelse og transformation af eksisterende bygninger samt etablering af fælles arealer og faciliteter.
- 11. Andelen af københavnernes ture på cykel, til fods og med kollektiv transport stiger.
- 12. Københavnerne benytter i stigende grad delebiler frem for at eje biler.
- 14. Madspild fra husholdninger, institutioner og erhverv reduceres markant.
- 15. Forbrug af kød og mejeriprodukter falder markant.
- 16. Tøj, elektronik og møbler genbruges, deles og repareres i markant større omfang, frem for at der købes nyt.

Den opnåede effekt af klimamedarbejdernes lokale klimaindsats vil blive evalueret og opgjort gennem Områdefornyelsens evaluering af den samlede afsluttede områdefornyelse i Husum Nord.

Økonomi

Områdefornyelse Husum Nords projektperiode forløber 2026-2031. Det forventes, at der i kvarterplanen afsættes hvad der svarer til et halvt årsværk pr. år til klimaindsatser. Indsatsen finansieres via byfornyelsesrammen.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
0,5 årsværk i 2026 og 1 årsværk i 2027-2029 til Klimamedarbejder i Husum Nord	Anlæg	363	726	726	726	2.541
0,5 årsværk i 4 år til tværgående projektledelse	Anlæg	363	363	363	363	1.452
Workshops, kommunikation, konsulentydelser mv.	Anlæg		200	200	200	600
Finansiering fra byfornyelsesrammen	Anlæg	-726			-3.867	-4.593
Udgifter i alt		**0**	**1.289**	**1.289**	**-2.578**	**0**

Klimapåvirkning

Klimapåvirkning er beregnet for den del af initiativ 8.5 i Klimahandleplan 2026-2028, som finansieres via dette budgetnotat. Beregningerne tager udgangspunkt i en forventet klimaeffekt i Områdefornyelsen i Husum Nord og ikke aktiviteterne i de fire igangværende områdefornyelser.

Da de borgernære klimaindsatser i områdefornyelserne går på tværs af mange udledningskategorier, tager beregningen udgangspunkt i Concitos overordnede estimat af borgeres mulighed for en CO2-besparelse gennem adfærdsændringer fordelt på indkomstgrupper. Beregningen antager, at 60 % af borgerne i Husum Nord vil komme i

berøring med indsatsen til og med 2031, enten direkte eller fx ved at deres boligejendom indgår i et projekt. Den årlige besparelse i 2035 forventes at være 653 ton CO_2e.

Tabel 2 – Oversigt over skønnede CO_2e-effekter af budgetnotatet

Ton CO_2e	Geografisk eller forbrugsbaseret	Direkte eller indirekte effekt	Højeste årlige reduktion	Samlet finansieret effekt	Pris pr. reduceret ton CO_2e (kr. pr. ton CO_2e)
TM134 Borgernære klimaindsatser	*Forbrugsbaseret*	*Indirekte effekt*	*653 ton CO_2e*	*3.747 ton CO_2e*	*1.157 kr. pr. ton CO_2e*

Note: Pris pr. reduceret ton CO_2e medregner alene de budgetøkonomiske omkostninger ved tiltaget. Tiltaget kan have afledte omkostninger for fx borgere eller erhverv, som ikke er medregnet i prisen pr. reduceret ton CO_2e.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet er ukompliceret, og der er ikke særlige risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler

Der blev ved Budget 2023 afsat i alt 4,8 mio. kr.(service) til "TM42 Styrke lokale klimaløsninger i hele København gennem Klima Task Force". Dette finansierer klimamedarbejdere i Sønderbro og Bispeengen.

1.000 kr., løbende p/l	2023	2024	2025	2026
Budgetaftale 2023	681	1.362	1.362	1.362
Afsatte midler i alt	**681**	**1.362**	**1.362**	**1.362**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Anlægsudgifter							
Borgernære klimaindsatser i områdefornyelser	TMU	2010 – Byfornyelse, anlæg - områdefornyelser	0	1.289	1.289	-2.578	0
Anlægsudgifter i alt			**0**	**1.289**	**1.289**	**-2.578**	**0**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☒	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

- TMU 28. april 2025: Offentlig høring af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 | Københavns Kommune (se bilag 4 Udkast til Klimahandleplan 2026-2028, initiativ 8.5)
- TMU 26. maj 2025: Igangsættelse og finansiering af områdefornyelse i Husum Nord, Brønshøj-Husum | Københavns Kommune

TM160 Genbrug af ejerløse cykler til borgerrettede initiativer på social- og beskæftigelsesområdet

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder et pilotprojekt om genbrug af et begrænset antal ejerløse cykler i samarbejde mellem Teknik- og Miljøforvaltningen (TMF), Socialforvaltningen (SOF) og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) til fordel for borgerrettede initiativer på social- og beskæftigelsesområdet.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 4,2 mio. kr. i 2026 og 3,9 mio. kr. i 2027 til scenarie 1 om et pilotprojekt om samarbejde mellem TMF, SOF og BIF om istandsættelse af ejerløse cykler til genbrug til fordel for borgerrettede initiativer på social- og beskæftigelsesområdet (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2,8 mio. kr. i 2026 og 2,5 mio. kr. i 2027 til scenarie 2 om et pilotprojekt om samarbejde mellem TMF og BIF om istandsættelse af ejerløse cykler til genbrug til fordel for borgerrettede initiativer på beskæftigelsesområdet (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2 mio. kr. i 2026 og 1,7 mio. kr. i 2027 til scenarie 3 om et pilotprojekt om samarbejde mellem TMF og SOF om istandsættelse af ejerløse cykler til genbrug til fordel for borgerrettede initiativer på socialområdet (service).

Scenarierne er gensidigt udelukkende.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 16. juni 2025 ifm. orienteringssag at henvise finansiering til etablering af pilotprojekt om genbrug af ejerløse cykler i samarbejde mellem Teknik- og Miljøforvaltningen (TMF), Socialforvaltningen (SOF) og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) til brug for borgerrettede initiativer på social- og beskæftigelsesområdet til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Dette budgetnotat indeholder forslag om et pilotprojekt, hvor TMF, SOF og BIF samarbejder om en løsning, der muliggør istandsættelse af et begrænset antal ejerløse cykler indsamlet på offentligt areal med henblik på genbrug til fordel for borgerrettede initiativer på social- og beskæftigelsesområdet. Ved at istandsætte cyklerne i regi af socialfaglige og beskæftigelsesorienterede indsatser kan pilotprojektet – udover at øge antallet af genbrugte cykler – bidrage til, at flere borgere kan udvikle sociale og faglige kompetencer.

Hvert år indsamler TMF ca. 16.000 ejerløse cykler fra offentligt areal. I henhold til en aftale mellem Københavns Politi og TMF håndteres cykler med en anslået værdi på over 500 kr. af politiet, mens cykler med en anslået værdi på under 500 kr. sælges af TMF som jernskrot. I

2024 havde ca. 74 % af de indsamlede cykler (ca. 11.838 cykler) en anslået værdi på under 500 kr.

En ændring af færdselsloven af 1. januar 2021 har medført muligheder for, at Københavns Kommune kan sælge eller bortgive cykler, som er indsamlet på offentligt vejareal. Det betyder, at TMF, som er den ansvarlige vejmyndighed, kan overdrage cykler med en anslået værdi på under 500 kr. til forvaltningerne SOF og BIF. Det sker med henvisning til færdselslovens § 123 a, hvis forvaltningerne har en lovlig kommunal interesse i at modtage de ejerløse cykler. Denne vurdering er foretaget i BIF og SOF, da det er indenfor deres ressort.

Af forarbejderne til færdselslovens § 123 a fremgår det, at hvis vejmyndigheden giver køretøjer bort, er det ikke intentionen, at køretøjer kan gives gratis til f.eks. en kommunes borgere. Bestemmelsen skal afspejle, at cykelhandlere ikke skal opleve en ulige konkurrence ved, at kommunen giver cykler gratis væk. Det er også i overensstemmelse med principperne i kommunalfuldmagten om, at enkeltpersoner ikke må begunstiges.

SOF og BIF har vurderet, at bestemmelserne i serviceloven og beskæftigelseslovgivningen samt kommunalfuldmagtsreglerne giver hjemmel til, at cyklerne kan istandsættes i regi af socialfaglige og beskæftigelsesrettede projekter og indsatser i SOF og BIF. SOF og BIF har derudover vurderet, at cyklerne efter istandsættelsen kan udlånes til borgere, som indgår i sociale indsatser og projekter, til flygtninge og fordrevne på de kommunale indkvarteringssteder og eventuelt til borgere i beskæftigelsesrettet indsats.

Budgetnotatet indeholder tre scenarier for et pilotprojekt. Scenarierne adskiller sig ift., om de ejerløse cykler istandsættes til fordel for borgerrettede initiativer på social- og / eller beskæftigelsesområdet. Hvilket område, der drager fordel af indsatsen, påvirker også, hvor mange istandsatte cykler, der kan anvendes.

Scenarie 1. Pilotprojekt om genbrug af ejerløse cykler til fordel for borgerrettede initiativer på social- og beskæftigelsesområdet
Pilotprojektet indebærer i scenarie 1 et samarbejde mellem TMF, SOF og BIF, hvor i alt ca. 1.500 ejerløse cykler i projektets toårige periode istandsættes med henblik på genbrug til fordel for borgerrettede initiativer på social- og beskæftigelsesområdet.

Overordnet skal der skabes en administrativ og praktisk struktur for håndteringen af de ejerløse cykler på tværs af de tre involverede forvaltninger.

I TMF skal der etableres en administrativ og praktisk struktur for udvælgelsesprocessen af de cykler, som skal indgå i pilotprojektet, registrering og kontrol af stelnumre, samt den fysiske transport og overdragelse af cyklerne til de værksteder hos SOF og BIF, hvor cyklerne skal istandsættes. I SOF og BIF skal der skabes en administrativ og praktisk struktur for modtagelsen af cyklerne samt den efterfølgende istandsættelse og anvendelse i regi af de beskæftigelsesrettede og socialfaglige indsatser og projekter. I forbindelse med istandsættelsesfasen skal der bl.a. sikres den nødvendige kapacitet på værkstederne, herunder både i forhold til plads, materiel og personale.

Det forventes, at SOF kan drage nytte af ca. 800 cykler, mens BIF kan drage nytte af ca. 700 cykler i projektets toårige periode. Forvaltningerne vurderer dog, at antallet af cykler, der kan drages nytte af i år 2026, vil være lavere end i år 2027. Det skyldes, at der i pilotprojektets opstartsperiode forventes at være en række tilpasninger i udvælgelsen, registreringen og den fysiske overdragelse af cyklerne samt arbejdet med istandsættelsen og anvendelsen af cyklerne, indtil pilotprojektets rammer er fuldt ud på plads. Det er dog forventningen, at der over de to år vil blive draget nytte af sammenlagt 1.500 cykler i scenarie 1.

SOF og BIF vurderer, at der skal bruges tre brugte cykler til at istandsætte én funktionsdygtig cykel. Det forventes derfor, at ca. en tredjedel af cyklerne i perioden for pilotprojektet kan blive istandsat og anvendt af borgere, mens de resterende to tredjedele af cyklerne skal indgå i

istandsættelsen via genbrug af brugbare reservedele. De resterende reservedele, som ikke er i en tilstand, hvor de kan genbruges, vil blive solgt som jernskrot eller på anden vis kildesorteret.

I SOF vil istandsættelsen af cyklerne ske i regi af aktivitets- og samværstilbud på voksenområdet og handicapområdet samt kriminalitetsforebyggende tilbud på ungeområdet. Istandsættelsen vil indgå som aktivt element i arbejdet med udsatte voksne, voksne med handicap og udsatte unge. Aktiviteten skal være med til at understøtte, at borgerne får opbygget sociale kompetencer og positive fællesskaber samt oplever øget motivation, livskvalitet og selvværd.

I BIF kan istandsættelsen af cyklerne blandt andet ske i regi af nytteindsatsen eller særligt tilrettelagt nytteindsats. Hensigten er at øge omfanget af nytteopgaver i relation til bl.a. Aftale om en ny arbejdspligt fra oktober 2023, der er implementeret fra 1. januar 2025. Derudover skal aktiviteten være med til at understøtte, at borgerne får opbygget faglige kompetencer, der er direkte anvendelige i hverdagen og på arbejdsmarkedet. For nogle borgere vil indsatsen kunne være en trædesten til job og uddannelse, særligt fordi cykelbranchen i København efterspørger arbejdskraft, men også er præget af ufaglært arbejdskraft.

I pilotprojektets sidste fase skal de istandsatte cykler, som beskrevet ovenfor, anvendes i regi af indsatser og projekter i SOF og BIF.

På baggrund af de løbende erfaringer vil forvaltningerne lave en foreløbig evaluering af pilotprojektet medio 2027 forud for forhandlingerne om Budget 2028. Ultimo 2027 vil forvaltningerne forelægge en endelig evaluering af pilotprojektet for Teknik- og Miljøudvalget, Socialudvalget samt Beskæftigelses- og Integrationsudvalget. Pilotprojektets evaluering vil især have fokus på, hvilke borgerrettede initiativer på social- og beskæftigelsesområdet der kan håndtere istandsættelsen og anvendelsen af cyklerne. Derudover vil der være fokus på muligheder for omkostningseffektivisering, eksempelvis i form af at øge omfanget af cykler, der kan istandsættes og anvendes.

For at kunne realisere pilotprojektet vurderes behov for særskilt projektledelse og koordinering i både TMF, SOF og BIF, hvorfor der søges om særskilte midler til det. Ligeledes søges særskilte midler til de reservedele til istandsættelse, som ikke kan findes blandt de indsamlede cykler. I regi af SOF vil der på voksenområdet være behov for at leje lokaler for at etablere et ekstra cykelværksted og ansætte en medarbejder til drift af værkstedet. BIF vurderer ligeledes, at det vil være nødvendigt at øge værkstedskapaciteten for at kunne håndtere omfanget af cykler, hvorfor der søges særskilte midler hertil.

Pilotprojektet kan skaleres i forhold til projektets løbetid. Som led i evalueringen vil det blive undersøgt, om der er mulighed for at øge kapaciteten i eksisterende indsatser, samt om der kan udvikles flere borgerettede initiativer på social- og beskæftigelsesområdet, hvor cyklerne kan istandsættes og anvendes i regi af.

I forbindelse med pilotprojektet er det vigtigt at være opmærksom på, at der ikke konkurreres med cykelværksteder og lignende, men at indsatsen har en socialfaglig og beskæftigelsesrettet karakter, hvor cyklerne alene anvendes internt i kommunen i regi af kommunale projekter.

Scenarie 2. Pilotprojekt om genbrug af ejerløse cykler til fordel for borgerrettede initiativer på beskæftigelsesområdet

Scenarie 2 bygger på ovenstående forudsætninger i scenarie 1, men indebærer kun et samarbejde mellem TMF og BIF, hvor der over den toårige projektperiode i alt drages nytte af ca. 700 ejerløse cykler med henblik på genbrug til fordel for borgerrettede initiativer på beskæftigelsesområdet. Scenariet betyder, at der fortsat er de samme udgifter for BIF til personale, reservedele og værksted. For TMF er midlerne nedjusteret ift. scenarie 1, da der er tale om et mindre projekt, hvor der skal udvælges, registreres og overdrages færre cykler.

Scenarie 3. Pilotprojekt om genbrug af ejerløse cykler til fordel for borgerrettede initiativer på socialområdet

Scenarie 3 bygger på ovenstående forudsætninger i scenarie 1, men indebærer kun et samarbejde mellem TMF og SOF, hvor der over den toårige projektperiode i alt drages nytte af ca. 800 ejerløse cykler med henblik på genbrug til brug for udlån til borgere, som indgår i sociale projekter og indsatser. Scenariet betyder, at der fortsat er de samme udgifter for SOF til personale, reservedele mv. For TMF er midlerne nedjusteret ift. scenarie 1, da der er tale om et mindre projekt, hvor der skal udvælges, registreres og overdrages færre cykler.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, Scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2025 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
TMF - Projektledelse, udvælgelse, registrering, overdragelse af cykler, omdannelse af ladvogn og kommunikation	Service	1.214	914	0	0	2.128
BIF - Projektledelse, faglig medarbejder, værksted og reservedele	Service	1.901	1.901	0	0	3.802
SOF - Projektledelse, faglig medarbejder, værkstedsleje og reservedele*	Service	1.128	1.128	0	0	2.256
Udgifter i alt, scenarie 1		**4.243**	**3.943**	**0**	**0**	**8.186**

Tabel 2, Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, Scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2025 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
TMF - Projektledelse, udvælgelse, registrering, overdragelse af cykler og kommunikation	Service	860	560	0	0	1.420
BIF - Projektledelse, faglig medarbejder, værksted og reservedele	Service	1.901	1.901	0	0	3.802
Udgifter i alt, scenarie 2		**2.761**	**2.461**	**0**	**0**	**5.222**

Tabel 3, Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, Scenarie 3

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2025 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
TMF - Projektledelse, udvælgelse, registrering, overdragelse af cykler og kommunikation	Service	913	613	0	0	1.526
SOF - Projektledelse, faglig medarbejder, værksted og reservedele	Service	1.128	1.128	0	0	2.256
Udgifter i alt, scenarie 3		**2.041**	**1.741**	**0**	**0**	**3.782**

Klimapåvirkning

Scenarie 1 forventes at give en CO_2e-besparelse på mellem 4,5 og 8,3 ton per år, alt efter hvilket materiale cyklerne er lavet af. Antagelsen for beregningerne er, at det årlige output af initiativet er 250 nyistandsatte cykler, som hver for sig 100 % erstatter køb og produktion af en ny cykel, og at restpartier af de i alt 750 brugte cykler, der er det årlige input til initiativet, genanvendes.

Scenarie 2 forventes at give en CO_2e-besparelse på mellem 2,1 og 3,9 ton per år.

Scenarie 3 forventes at give en CO2e-besparelse på mellem 2,4 og 4,4 ton per år.

Tabel 4 – Oversigt over skønnede CO_2e-effekter af scenarie 1

Ton CO_2e	Geografisk eller forbrugsbaseret	Direkte eller indirekte effekt	Højeste årlige reduktion	Samlet finansieret effekt	Pris pr. reduceret ton CO_2e (kr. pr. ton CO_2e)
Scenarie 1 (750 cykler om året)	Forbrugsbaseret	Indirekte	4,5 – 8,3 ton CO_2e (2027)	9 - 16 ton CO_2e	490.000 – 910.000 kr/ton CO_2e
Scenarie 2 (350 cykler om året)	Forbrugsbaseret	Indirekte	2,1 – 3,9 ton CO_2e (2027)	4 - 8 ton CO_2e	670.000 – 1.240.000 kr/ton CO_2e
Scenarie 3 (400 cykler om året)	Forbrugsbaseret	Indirekte	2,4 – 4,4 ton CO2e (2027)	5 - 9 ton CO2e	430.000 - 790.000 kr/ton CO2e

Noter:

- Pris pr. reduceret ton CO2e medregner alene de budgetøkonomiske omkostninger ved tiltaget. Tiltaget kan have afledte omkostninger for fx borgere eller erhverv, som ikke er medregnet i prisen pr. reduceret ton CO2e.
- Pris pr. reduceret ton CO2e, er beregnet ud fra nutidsværdien af den samlede finansierede effekt og nutidsværdien af den samlede finansiering. Beregningen antager at initiativets effekt stopper når finansiering stopper.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Grundet forarbejderne til færdselslovens § 123 a vurderer SOF og BIF, at det ikke er muligt at give cyklerne til kommunens borgere, som deres ejendom. Forvaltningerne kan derfor ende med at have istandsatte cykler i overskud, hvis antallet af cykler overstiger behovet ved kommunale projekter og indsatser.

Tidligere afsatte midler

Der er ikke tidligere givet midler til formålet.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 5. Udgifter på alle styringsområder, Scenarie 1

1.000 kr. - 2024 p/l	Udvalg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter							
TMF – projektledelse	TMU	1000 – Ordinær drift	242	242	0	0	484
TMF - udvælgelse, registrering og overdragelse af cykler	TMU	1000 – Ordinær drift	518	518	0	0	1.036
TMF – Omdannelse af ladvogn og løbende vedligehold	TMU	1000 – Ordinær drift	350	50	0	0	400
TMF – kommunikation	TMU	1000 – Ordinær drift	104	104	0	0	208
SOF – reservedele	SUD	3000 - Børnefamilier med særlige behov	46	46	0	0	92
SOF – reservedele	SUD	3200 - Udsatte voksne	46	46	0	0	92
SOF – reservedele	SUD	3220 - Borgere med handicap	46	46	0	0	92
SOF – projektledelse	SUD	3200 – Udsatte voksne	270	270	0	0	540
SOF - aflønning af borgere via socialt frikort	SUD	3200 – Udsatte voksne	50	50	0	0	100
SOF – medarbejder til værksted	SUD	3200 – Udsatte voksne	670	670	0	0	1.340
BIF – projektledelse og medarbejdere	BIU	35.10- Beskæftigelses indsats	1.485	1.485	0	0	2.970
BIF – værksted	BIU	35.10- Beskæftigelses indsats	330	330	0	0	660
BIF – reservedele og værktøj	BIU	35.10- Beskæftigelses indsats	86	86	0	0	172
Serviceudgifter i alt			**4.243**	**3.943**	**0**	**0**	**8.186**

Tabel 6. Udgifter på alle styringsområder, Scenarie 2

1.000 kr. - 2024 p/l	Udvalg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter							
TMF – projektledelse	TMU	1000 – Ordinær drift	164	164	0	0	328
TMF - udvælgelse, registrering og overdragelse af cykler	TMU	1000 – Ordinær drift	242	242	0	0	484
TMF – Omdannelse af ladvogn og løbende vedligehold	TMU	1000 – Ordinær drift	350	50	0	0	400
TMF – kommunikation	TMU	1000 – Ordinær drift	104	104	0	0	208
BIF – medarbejdere	BIU	35.10 - Beskæftigelses indsats	1.485	1.485	0	0	2.970

BIF – værksted	BIU	35.10 - Beskæftigelses indsats	330	330	0	0	660
BIF – reservedele og værktøj	BIU	35.10 - Beskæftigelses indsats	86	86	0	0	172
Serviceudgifter i alt			**2.761**	**2.461**	**0**	**0**	**5.222**

Tabel 7. Udgifter på alle styringsområder, Scenarie 3

1.000 kr. - 2024 p/l	Udvalg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter							
TMF – projektledelse	TMU	1000 – Ordinær drift	182	182	0	0	364
TMF - udvælgelse, registrering og overdragelse af cykler	TMU	1000 – Ordinær drift	277	277	0	0	554
TMF – Omdannelse af ladvogn og løbende vedligehold	TMU	1000 – Ordinær drift	350	50	0	0	400
TMF – kommunikation	TMU	1000 – Ordinær drift	104	104	0	0	208
SOF – reservedele	SUD	3000 - Børnefamilier med særlige behov	46	46	0	0	92
SOF – reservedele	SUD	3200 - Udsatte voksne	46	46	0	0	92
SOF – reservedele	SUD	3220 - Borgere med handicap	46	46	0	0	92
SOF – projektledelse	SUD	3200 – Udsatte voksne	270	270	0	0	540
SOF – aflønning af borgere via socialt frikort	SUD	3200 – Udsatte voksne	50	50	0	0	100
SOF – medarbejder til værksted	SUD	3200 – Udsatte voksne	670	670	0	0	1.340
Serviceudgifter i alt			**2.041**	**1.741**	**0**	**0**	**3.782**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X

TM049 Midlertidige og omkostningslette vej- og byrumsprojekter

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en samlet indsats over fire år, der omfatter midlertidige tiltag, trafikale forsøg og mindre vejprojekter, der hurtigt og med begrænsede omkostninger kan imødekomme efterspørgsel på indsatser fra borgere og lokaludvalg i Københavns Kommune.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 10,8 mio. kr. til midlertidige og omkostningslette vej- og byrumsprojekter i Københavns Kommune (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 3,7 mio. kr. til tilvalg om indkøb af midlertidigt byrumsudstyr og opbygning af intern kapacitet (anlæg).

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 10. marts 2025 finansiering af midlertidige og omkostningslette vej- og byrumsprojekter til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Initiativet omfatter en samlet indsats, der omfatter midlertidige tiltag, trafikale forsøg og mindre vejprojekter, der hurtigt og med begrænsede omkostninger kan imødekomme efterspørgsel på indsatser fra borgere og lokaludvalg i Københavns Kommune.

Initiativet består af en opgradering af infrastrukturen for cykler og gående, herunder særligt forbedring af krydsningsmuligheder, lukning af 'missing links' på eksisterende forbindelser (f.eks. manglende opstribning, krydsningspunkter) og etablering af mindre smutveje samt kommunikative tiltag som kampagner og synliggørelse af ruter væk fra det prioriterede cykelnetværk. Tiltagene kan være etablering af midlertidige byrum på vejarealer i sommerperioden, trafikforsøg med ophævelse af ensretning for cyklister eller begrænsning af gennemkørende biltrafik. Der indsamles data i forbindelse med forsøg og midlertidige indsatser, og der udarbejdes evalueringer på baggrund af de enkelte indsatser. Desuden vil initiativet kunne bidrage med viden om, hvilke effekter og potentialer der opstår, når der graves i byen i forbindelse med fx metro og klimasikring. Andre mulige tiltag er mindre permanente foranstaltninger som krydsningsheller, fortovsudbygning, bump, mindre tilpasninger af kantsten og vejprofiler for at skabe bedre plads til gående, cykler og ophold.

Initiativet indeholder, udover midler til selve etableringen af de ovenfor nævnte tiltag, også midler til projektledelse, evaluering, mindre analyser og trafikmodelberegninger, så der kan udarbejdes et tilfredsstillende vidensgrundlag før og efter, at tiltag og forsøg gennemføres.

Tiltagene udvælges på baggrund af en indledende screening af mulige placeringer i byen. Placeringerne udvælges på baggrund af dialog med lokaludvalg og andre lokale aktører samt

forvaltningens vurdering af behov og mulighed for realisering. Der udarbejdes et administrationsgrundlag for udmøntning af midlerne, som forelægges Teknik- og Miljøudvalget forventeligt i 2. kvartal 2026.

Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer eller bilparkeringspladser.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges en indstilling om frigivelse af resterende anlægsmidler i december 2026. Forsøgene ibrugtages (tilgængeligt) løbende og forventes ibrugtaget (afleveret) i december 2029.

Der udarbejdes en samlet evaluering af projektet til Teknik- og Miljøudvalget primo 2030.

Der skal som følge af projektet afsættes 0,3 mio. kr. årligt fra 2030 og frem til afledt drift, som dækker renhold og vinterdrift.

Tilvalg: Indkøb af midlertidigt byrumsudstyr og opbygning af intern kapacitet
Tilvalget indeholder midler til indkøb af midlertidigt byrumsudstyr og opbygning af intern kapacitet til at udvikle, vedligeholde og omplacere flytbart byrumsudstyr. Tilvalget giver større mulighed for at gennemføre midlertidige tiltag i højere kvalitet, end det der er indeholdt i Initiativet.

Byrumsudstyret (opholdsmøbler, terrasser, plantekummer, legemøbler, træningsmøbler, cykelparkering og lignende) kan bruges til byrums- og trafikforsøg med midlertidig omdannelse af bl.a. busbaner, der ikke benyttes længere, og parkeringspladser til byrum og byrumsfunktioner. Byrumsudstyret vil ligeledes kunne bruges ved midlertidige pladsdannelser i forbindelse med anlægsarbejder, events og lignende, som gennemføres i regi af initiativet.

Ved at forbedre den interne kapacitet til at udføre midlertidige byrums- og trafikforsøg kan Teknik- og Miljøforvaltningen hurtigere og mere omkostningseffektivt end i dag gennemføre tidsbegrænsede indsatser med forbedrede byrum og/eller forbedrede forhold for cyklister og gående, som er inkluderet i initiativet. Tilvalget er beregnet til at dække en fireårig periode.

Byrumsudstyret kan flyttes til nye placeringer, når byrumsforsøg ophører, og dermed skabe værdi andre steder. Dermed opnås også en bedre udnyttelse af den indledende investering i det flytbare byrumsudstyr, og Københavns Kommune får lettere ved at arbejde med midlertidighed og byrumsforsøg forud for beslutning om endelige omdannelsesprojekter.

Fordelen ved, at byrumsudstyret ejes og drives af kommunen, er, at det er hurtigt og omkostningseffektivt at få skabt midlertidige byrum, når forvaltningen har et lager af byrumsudstyr, der løbende bliver udviklet, vedligeholdt og tilpasset konkrete behov i byen.

Da Københavns Kommune ikke har en tilsvarende intern entreprenørafdeling som i fx Aalborg Kommune, afsættes midler til udvikling og konkretisering af opgaven. Det indledende arbejde skal samtidig afdække muligheder for samarbejder med fx socialøkonomiske virksomheder, erhvervsskoler, områdefornyelser m.m.

Der afsættes desuden midler til intern løn til håndværkere og arkitekter, der kan designe og bygge byrumsmøblerne, samt til materialeforbrug, transport og evt. husleje (hvis der er brug for yderligere lagerplads, end hvad forvaltningen har til rådighed).

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**I alt**
Initiativ. Midlertidige og omkostningslette vej- og byrumsprojekter							
- Udførsel af trafikforsøg og mindre anlægsprojekter, indkøb af materiel til midlertidige indsatser, trafiktællinger og mindre analyser, projektledelse	Anlæg	1.695	3.695	2.695	2.695		10.780
- Afledt drift og vedligehold	Service		80	160	240	320	800
Initiativ i alt		**1.695**	**3.775**	**2.855**	**2.935**	**320**	**11.580**
Tilvalg. Indkøb af midlertidigt byrumsudstyr og opbygning af intern kapacitet							
- Oparbejdelse af lager af byrumsudstyr (Materialer, transport, husleje)	Anlæg	750	500	250	100		1.600
- Projektledelse, interne håndværkere og arkitekter	Anlæg	520	520	520	520		2.080
Tilvalg i alt		**1.270**	**1.020**	**770**	**620**	**0**	**3.680**
Udgifter i alt		**2.965**	**4.795**	**3.625**	**3.555**	**320**	**15.260**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Initiativ	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	118 – 178
Tilvalg	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	6 – 22

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet er ukompliceret, og der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	2030	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	150	150	150	150		600	150*
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.000	3.000	2.000	2.000		8.000	1.000*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	545	545	545	545		2.180	545*
- Udførsel, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	750	500	250	100		1.600	750*
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg	TMU	2000 – Ordinær anlæg	520	520	520	520		2.080	520*
Anlægsudgifter i alt			**2.965**	**4.715**	**3.465**	**3.315**	**0**	**14.440**	**2.965***
Afledte serviceudgifter									
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift		80	160	240	320	800	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**80**	**160**	**240**	**320**	**800**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM053 Trygge og trafiksikre børn og unge

Kreditering: Rådet for Sikker Trafik

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder tre initiativer, der skal styrke københavnske børn og unges risikoforståelse og kompetencer til at færdes trygt og sikkert i trafikken og til at reagere, hvis ulykken sker. Initiativerne har fokus på færdselsundervisning, adfærdskommunikation og kampagner rettet mod børn, unge og forældre. Det vil være frivilligt for skolerne, om de vil deltage i initiativerne, såfremt de besluttes.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 6,3 mio. kr. til initiativ 1 om styrket færdselsundervisning (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 3,2 mio. kr. til initiativ 2 om cykeltræning og cykelprøver (service).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 3,4 mio. kr. til initiativ 3 om styrket risikobevidsthed og trafiksikker adfærd hos unge (service).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 10. marts 2025 finansiering af indsatser, der skal gøre børn og unge trygge og sikre i trafikken til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Budgetnotatet indeholder en række initiativer, der styrker børn og unges risikoforståelse og kompetencer til at færdes trygt og sikkert til fods og på cykel i trafikken samt deres evne til at reagere, hvis der sker en ulykke. Initiativerne forventes samlet at kunne reducere antallet af alvorligt tilskadekomne i trafikulykker i København og således de kommunale omkostninger forbundet med trafikulykker. Initiativerne er frivillige for skolerne at deltage i, og midler til at frikøbe lærere m.fl. i den tid, som går til kurser mv., skal findes inden for skolernes egen ramme.

Initiativerne indfases fra januar 2026 og forventes fuldt indfaset i december 2029.

Store skolebørn og unge fylder uforholdsmæssigt meget som tilskadekomne i trafikulykker i København. I to ud af tre ulykker er det alene trafikanternes adfærd, der er årsag til, at ulykken sker. Det drejer sig primært om uopmærksomhed, manglende orientering og misforståelser i trafikale situationer og for unges vedkommende også spirituspåvirket kørsel i nattelivet – ofte på cykel.

Den nuværende indsats består i årligt at udsende aktivitetsoversigt til skoler med gratis tilbud om færdselsundervisning og afholdelse et kursus for færdselskontaktlærere og skoleledere. Derudover består tilbuddet i at deltage i Rådet for Sikker Trafiks 'Børn på vej' skolestartskampagne, hvor alle skoler i København modtager undervisningsmaterialer til at træne op til gå-prøve i indskolingen. Ungeindsatsen består i at afsøge muligheder for samarbejde med andre forebyggende unge-indsatser og gøre opmærksom på vigtigheden af at forebygge trafikulykker blandt unge.

I dag er det langt fra alle skoler i København, der gennemfører gå- og cyklistprøver og underviser i risikofaktorer i udskolingen. Den seneste måling fra Kommunernes Skoletrafiktest (2024) viser, at kun halvdelen af folkeskolerne i København gennemfører gå-prøver i indskolingen. Fire ud af ti skoler gennemfører cyklistprøver på mellemtrin og en ud af fire skoler underviser i risiko ved mobilbrug, alkohol og uopmærksomhed i trafikken. Der er stor forskel på, hvor meget færdselsundervisning børn får alt efter, hvilke bydele de bor i. I sammenligning med alle landets kommuner ligger København som nr. 55.

Initiativ 1. Styrket færdselsundervisning
Med initiativet etableres et tættere samarbejde mellem Teknik- og Miljøforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen om at styrke den obligatoriske færdselsundervisning i folkeskoler og privatskoler i København. Derudover vil skoleledere, skolebestyrelser og færdselskontaktlærere blive understøttet i at styrke færdselsundervisningen på alle folkeskoler og privatskoler i København, og forvaltningerne vil indgå i et tættere samarbejde med de skoler, som ønsker et særligt trafikfokus i skolen.

Inspireret af de kommuner, som lykkes bedst med at sikre den obligatoriske færdselsundervisning, vil Teknik- og Miljøforvaltningen understøtte skolerne, så flest mulige skoler får en færdselskontaktlærer. Derudover tilbyder Teknik- og Miljøforvaltningen skolerne kompetenceudvikling og at understøtte med konkrete tiltag, der tager udgangspunkt i de lokale behov for at styrke kvaliteten af færdselsundervisningen på den enkelte skole. De konkrete tiltag vil basere sig på anbefalinger fra Rådet for Sikker Trafik og ske i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Førstehjælp på alle trin er også en del af den obligatoriske færdselsundervisning i folkeskolen, men Rådet for Sikker Trafik har ikke udviklet undervisningsmaterialer, der kan anvendes til det, og mange skoler ved ikke, hvordan de skal gribe den del af færdselsundervisningen an. Der afsættes midler til at understøtte efteruddannelse af lærere og pædagoger i, hvordan de underviser børn i førstehjælp. Midlerne anvendes til at etablere efteruddannelseskurser og til indkøb af førstehjælpsdukker til udlån i forbindelse med undervisningen i folkeskoler og KKFO'er (Københavns Kommunes Fritidsordning). Efteruddannelse og udlån af materialer kan etableres i samarbejde med CFU Københavns Professionshøjskole eller andre relevante aktører på skoleområdet.

Initiativ 2. Cykeltræning og cyklistprøver
Initiativet er inspireret af Odense Kommune, som er lykkedes med at styrke cykeltræning og cyklistprøver i skoler og institutioner ved hjælp af en cykellegeinstruktør, der guider skoler og institutioner i, hvordan de kan cykeltræne med børnegrupper i forskellige aldre. Med initiativ 2 afsættes midler til at ansætte en cykellegeinstruktør til at understøtte lærerne i de københavnske skoler i at gennemføre cykeltræning og cyklistprøver i skoletiden og pædagoger i at gennemføre cykellege i institutioner. Cykellegeinstruktørens opgave bliver dels at facilitere træning af børns cykelsikkerhed, dels vejlede ansatte på skoler og i

institutioner om, hvordan de på egen hånd kan træne cykelsikkerhed med børnene. Cykellegeinstruktøren understøtter også skolerne i planlægning af cyklistprøver.

Cykelleg styrker børns cykelsikkerhed i trafikken og er relevant for børn i alderen fra 3-4 år og op til 6. klasse og har fokus på at styrke børns cykelsikkerhed ved via leg at træne cykelmotorik, balance og tegngivning. Det gælder både de børn, der har svært ved at cykle, og dem der godt kan cykle, men har behov for at øve deres evne til at orientere sig blandt andre og blive opmærksom på, at andre kan have vanskeligt ved at forudsige deres bevægelser. Udmøntningen vil være efterspørgselsstyret.

Initiativ 3. Styrket risikobevidsthed og trafiksikker adfærd hos unge
Med initiativet styrkes samarbejdet internt i Københavns Kommune og mellem Københavns Kommune og andre aktører, der arbejder med forebyggende trafiksikkerhedsindsatser målrettet unge. Der gennemføres et flerårigt samarbejde med Rådet for Sikker Trafik om at videreudvikle en mere målrettet kommunikations- og kampagneindsats, der kan anvendes specifikt til Københavnske forhold og unge i København. Kommunikations- og kampagneindsatsen i København tager afsæt i lokale behov, eksisterende viden om unges trafikadfærd og gennemføres i tilknytning til de landsdækkende kampagneindsatser: "Brug to sekunder mere", "Kør Cykel, når du kører cykel", "Kør bil, når du kører bil", "Ungekampagnen" og "Er du HELT sikker? (Cykelkulturkampagnen)". Kommunikationen sker gennem en bred vifte af kanaler på vejen, på sociale medier, i pressen og i et samarbejde med bl.a. politi, skoler, ungdomsuddannelser, universiteter, Cyklistforbundet m.fl.

Der udarbejdes dertil målrettede lokale kampagne- og kommunikationsindsatser baseret på indsigter i unges adfærd i trafikken særligt med fokus på mobilbrug i trafikken, uopmærksomhed i kryds, spritulykker i bil og på cykel m.m.

Som en del af indsatsen udbredes Sikker Trafik Live til erhvervsskoler, produktionsskoler m.fl. Sikker Trafik Live er en foredragsserie, der påvirker unge mennesker til en mere sikker og mindre risikovillig adfærd i trafikken. Derudover afsøges mulighederne for at samarbejde med Københavns Politi om etablering af mobile politistationer i forbindelse med foredragsserien Sikker Trafik Live efter inspiration fra Nordsjællands Politi.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Styrket færdselsundervisning						
Understøtte og facilitere indsatser til styrkelse af færdselsundervisning (ét årsværk)	Service	726	726	726	726	2.904
Kurser og seminarer for færdselskontaktlærere	Service	105	105	105	105	420
Bevilling til videreuddannelse af lærere i at undervise i førstehjælp for skolebørn	Service	822	722	722	722	2.988
Initiativ 1 i alt		**1.653**	**1.553**	**1.553**	**1.553**	**6.312**
Initiativ 2. Styrket cyklistprøver og cykeltræning						
Cykeltræning og cykelprøver (ét årsværk)	Service	726	726	726	726	2.904
Materialer	Service	80	80	80	80	320
Initiativ 2 i alt		**806**	**806**	**806**	**806**	**3.224**

Initiativ 3. Styrket risikobevidsthed og trafiksikker adfærd hos unge						
- Forebyggende adfærdskampagner og kommunikation i tværgående samarbejder (ét årsværk)	Service	726	726	726	726	2.904
- Fysiske og digitale materialer	Service	130	130	130	130	520
Initiativ 3 i alt		**856**	**856**	**856**	**856**	**3.424**
Udgifter i alt		**3.315**	**3.215**	**3.215**	**3.215**	**12.960**

Risikovurdering
Den overordnede risikovurdering er, at initiativerne vurderes at være ukomplicerede, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler
Der er ikke tidligere afsat midler til formålet.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter							
- Initiativ 1, Understøtte og facilitere indsatser til styrkelse af færdselsundervisningen	TMU	1000 – Ordinær drift	831	831	831	831	3.324
- Initiativ 1, Bevilling til videreuddannelse af lærere i at undervise børn i førstehjælp	BUF	1000 – Ordinær drift	822	722	722	722	2.988
- Initiativ 2, cykeltræning og cykelprøver	TMU	1000 – Ordinær drift	806	806	806	806	3.224
- Initiativ 3, Tilrettelægge adfærdskampagner og kommunikation i tværgående samarbejder	TMU	1000- Ordinær drift	856	856	856	856	3.424
Serviceudgifter i alt			**3.315**	**3.215**	**3.215**	**3.215**	**12.960**

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM073 Flytning af uhensigtsmæssigt parkerede cykler ved stationer samt informationsindsats

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder midler til et udvidet forsøg med håndhævelse af cykelparkeringsforbud ved stationer.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2,9 mio. kr. til udvidet håndhævelse af cykelparkering ved fem stationer i Københavns Kommune (anlæg).

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget henviste den 10. marts 2025 finansiering af et initiativ med flytning af uhensigtsmæssigt parkerede cykler samt informationsindsats til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Med dette initiativ gennemføres et udvidet forsøg med håndhævelse af cykelparkeringsforbud i en periode på op til et år ved fire mindre stationer og én større station, der skal forbedre togrejsendes adgang til og oplevelse af stationen. Stationerne udpeges på baggrund af en indledende screening af cykelparkeringsforhold ved stationer i Københavns Kommune, udfordringer med uhensigtsmæssigt parkerede cykler og muligheden for at etablere håndhævelse af cykelparkeringsforbud. Formålet med initiativet er at mindske antallet af cykler, der står parkeret uhensigtsmæssigt og dermed styrke fremkommeligheden.

I henhold til færdselslovens § 92e kan vejmyndigheden oprette en tidsbegrænset og geografisk afgrænset forsøgsordning med håndhævelse af et cykelparkeringsforbud. Det er en forudsætning, at Vejdirektoratet godkender forsøgsordningen, herunder skiltningen i projektperioden.

I foråret 2023 har Teknik- og Miljøforvaltningen gennemført et pilotprojekt med håndhævelse af cykelparkeringsforbud ved metrostationen Skjolds Plads. Forsøget havde til formål at afprøve en løsning, hvor cykler parkeret i gang- og ledelinjer flyttes til ledige cykelstativer længere væk. Forsøget var en begrænset test i to måneder, men havde en positiv effekt ift. at forhindre parkerede cykler i gang- og ledelinjen ved metrostationen Skjolds Plads. Erfaringerne fra forsøget vil indgå i det videre arbejde med cykelparkeringsområdet, herunder bl.a. som en del af den kommende Mobilitetsstrategi, der er under udarbejdelse.

Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer eller antallet af bil- og cykelparkeringspladser, men vil begrænse muligheden for cykelparkering udenfor stativ i de områder, forsøget omfatter.

Teknik- og Miljøudvalget forelægges orientering i forbindelse med igangsættelse af forsøget forventeligt i 2. kvartal 2026.

Forsøget forventes løbende ibrugtaget (tilgængeligt) frem mod december 2027 og ibrugtaget (afleveret) i december 2027.

Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Anlæg (Skiltning og afmærkning, kommunikationstiltag og flytning af cykler, projektledelse)	Anlæg	1.421	1.481			2.902
Udgifter i alt		**1.421**	**1.481**	**0**	**0**	**2.902**

Klimapåvirkning
Indsatsen er hovedsageligt en kommunikationsindsats, og CO2-udledning af tiltagene vurderes at være ubetydelig.

Risikovurdering
Den overordnede risikovurdering er, at initiativerne er ukomplicerede, og der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler
Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten

Administrativt bilag

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Udførsel	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.058	605			1.663	1.663*
- Udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	363	876			1.239	1.239*
Anlægsudgifter i alt			**1.421**	**1.481**	**0**	**0**	**2.902**	**2.902***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Ved 4 mindre og 1 større station. Lokationer afklares ifm. projektopstart									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM216 Grøn bølge for cyklister på udvalgte strækninger

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Dette budgetnotat indeholder en indsats for etablering og opdatering af grønne bølger for cyklister på udvalgte strækninger i København med mange cyklister i myldretiden.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte i alt og 1,9 mio. kr. (service) til etablering og opdatering af grønne bølger for cyklister.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om grøn bølge for cyklister på udvalgte strækninger. Dette på baggrund af et høringssvar til budgetforhandlingerne for 2026 fra Københavns Ungerådet, hvor Ungerådet foreslår, at der indføres grøn bølge for cyklister på udvalgte strækninger i København for yderligere at understøtte cykling som attraktiv og klimavenlig transportform.

Indhold

Med budgetnotatet etableres der grøn bølge for cyklister på en ny række strækninger i de centrale bydele. På alle strækninger vil den grønne bølge som udgangspunkt gælde i cyklisternes myldretid, da det er her behovet og den potentielle rejsetidsgevinst vurderes at være størst. strækningerne er udvalgt på baggrund af modelberegninger i trafikmodellen COMPASS, hvor de ruter med flest cyklister i København i myldretiden, er blevet identificeret. Derudover er der blevet udvalgt strækninger, hvor der dels er mange trafiksignaler (så der er et potentiale ved at lave grøn bølge imellem dem), og dels strækninger, hvor trafiksignalerne ikke ligger for langt fra hinanden (så det giver mening at lave grøn bølge). Projektet kan have konsekvenser for øvrige trafikantgruppers fremkommelighed (bil, bus og fodgængere). Konsekvenserne for øvrige trafikantgrupper undersøges forud for etableringen af grønne bølger.

Dette initiativ supplerer det igangværende projekt om optimering og vedligehold af eksisterende samordninger (grønne bølger). Dette budgetnotat fokuserer primært på etablering af nye grønne bølger for cyklister.

Der skal som konsekvens af projektet afsættes 0,242 mio. kr. årligt i afledt drift, som går til vedligehold af de nyetablerede grønne bølger, herunder justering af signalprogrammer, og sikring samt eventuelle korrigeringer heraf.

Ved afslutning af projektet orienteres Teknik- og Miljøudvalget om de gennemførte ændringer og tilpasninger i projektet. Teknik- og Miljøudvalget forelægges forventeligt 4. kvartal 2027 resultaterne af projektet. Projektet ibrugtages (tilgængeligt) løbende frem til december 2027 og ibrugtages (afleveret) i december 2027.

I udgangspunktet foreslås det at etablere grøn bølge for cyklister på følgende strækninger:

Strækning	Antal signalanlæg
Vesterbrogade-Vigerslev Allé (via Enghavevej)	12
Dybbølsbro (fra Fisketorvet til Sønder Boulevard)	4
Ørestads Boulevard syd (fra Asger Jorns Allé til Vejlands Allé)	7
Amagerbrogade (Sundbyvester Pl. – Christmas Møllers Pl.)	13
Torvegade	5
Bremerholm	7
Nyhavn-Søerne (via Gothersgade)	8
Kongens Nytorv – Østerport (via Bredgade/ Store Kongensgade)	15
Østerbrogade – Østerport	13
Nørrebrogade (fra Nørreport – Bellahøj)	21
Farimagsgaderne (fra Trommesalen – Lille Triangel)	10
Jagtvej (Tagensvej – Åboulevard)	7
Vester Voldgade (Ring O2 – Jarmers Plads)	10
Amagerfælledvej	7
Vesterbrogade (Rådhuspladsen – Platanvej)	10

Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Ny offsettid (alle anlæg) & programmering af nye signalprogrammer, ét årsværk	Service	726	726			1.452
- Installation af nye signalprogrammer (ekstern leverandør)	Service	246	210			456
- Afledt drift				242	242	484
Udgifter i alt		**972**	**936**	**242**	**242**	**2.392**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet er ukompliceret, og der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der har i budgetaftale 2023 været afsat i alt 6,5 mio. kr. til løbende optimering og tilpasning af grønne bølger ved hurtigere og billigere justering af signalprogrammer.

1.000 kr., løbende p/l	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Budgetaftale 2023	2.700	2.200	781	781
Afsatte midler i alt	**2.700**	**2.200**	**781**	**781**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt
Serviceudgifter							
- Udførsel	TMU	1000 – Ordinær drift	246	210			456
- Ny offsettid & programmering af nye signalprogrammer (1 årsværk)	TMU	1000 – Ordinær drift	726	726			1.452
Serviceudgifter i alt			**726**	**726**	**0**	**0**	**1.908**
Afledte serviceudgifter							
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift			242	242	484
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**242**	**242**	**484**

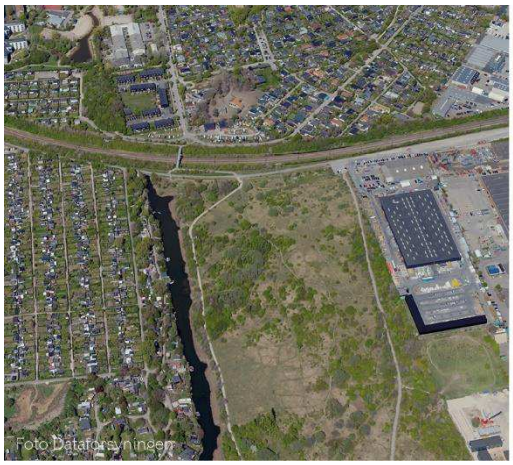
Bydele

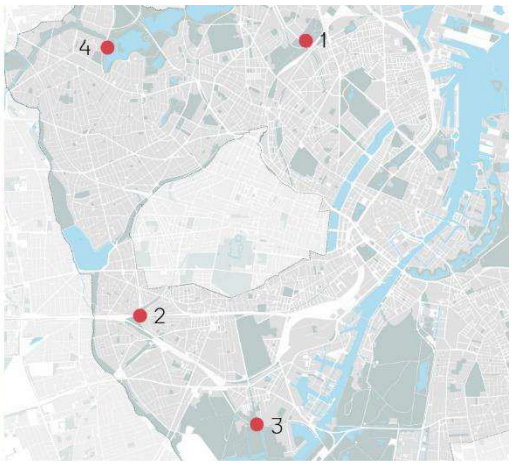
Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		x
IT-projekt (KIT)		x

TM068 Forbedret belysning på cykelstier

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder fire initiativer om at etablere belysning på cykelstier, som i dag er ubelyste. Initiativerne har fokus på øget tryghed og sikkerhed for cyklister i de mørke timer.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1 mio. kr. til initiativ 1 om etablering af lys på bro over Lersø Park Alle, som er en del af en supercykelsti rute (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1 mio. kr. til initiativ 2 om etablering af lys på bro ved Danshøj station (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,9 mio. kr. til initiativ 3 om etablering af lys på sti mellem Fragtvej og Tudsemindevej, som er del af Grøn Cykelrute (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2 mio. kr. til initiativ 4 om etablering af lys på dobbeltrettet cykelsti langs med Åkandevej (anlæg).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 10. marts 2025 at henvise finansiering af etablering af belysning på fire cykelstier på forskellige lokaliteter til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Budgetnotat indeholder forslag om at etablere belysning på fire cykelstier, hvor der i dag mangler belysning. Etablering af belysning vil skabe sammenhængende cykelruter, som opfattes trygge at anvende i de mørke timer. Forslaget går ud på at etablere standard grundbelysning, som gør ruterne mere sikre og trygge at vælge i de mørke timer.

Initiativ 1. Etablering af lys på bro over Lersø Park Alle

Broen er en del af supercykelsti Ryparken-Valbyruten. Den er ikke belyst i dag, hvilket gør det utrygt at anvende broen for cyklisterne.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes 0,01 mio. kr. til afledt drift, som går til vedligeholdelse af belysningen samt til el-forbrug.

Initiativet forventes ibrugtaget i juli 2027 og regnskabsafsluttet i december 2027.

Initiativ 2. Etablering af lys på bro ved Danshøj Station

Broen er ikke belyst i dag, og det har været et ønske fra borgerne i lokalområdet at få etableret belysning på broen.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes 0,01 mio. kr. til afledt drift, som går til vedligeholdelse af belysningen, samt til el-forbrug.

Initiativet forventes ibrugtaget i juli 2027 og regnskabsafsluttet i december 2027.

Initiativ 3. Etablering af lys på stien mellem Fragtvej og Tudsemindevej
Stien er en del af Grøn Cykelrute. Stien er ikke belyst i dag, hvilket gør den utryg at anvende som cykelrute. Stien er ca. 700 meter lang.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes 0,03 mio. kr. til afledt drift, som går til vedligeholdelse af belysningen, samt til el-forbrug.

Initiativet forventes ibrugtaget i juli 2027 og regnskabsafsluttet i december 2027.

Initiativ 4. Etablering af lys på dobbeltrettede cykelsti langs Åkandevej
Fortov og dobbeltrettet cykelsti langs med Åkandevej - fra Ruten til gadelandet - henligger i mørke, da den eksisterende gadebelysning kun belyser kørebanen. Det kan derfor være utrygt og svært at orientere sig på den dobbeltrettede cykelsti. Cykelstien er ca. 680 meter lang.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes 0,03 mio. kr. til afledt drift, som går til vedligeholdelse af belysningen, samt til el-forbrug.

Initiativet forventes ibrugtaget (tilgængeligt) i april 2027 og ibrugtaget (afleveret) i december 2027.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativerne har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Etablering af lys på bro over Lersø Park Alle						
- Anlæg	Anlæg	250	700			950
- Afledt drift og vedligehold	Service			10	10	20
Initiativ 1 i alt		**250**	**700**	**10**	**10**	970
Initiativ 2. Etablering af lys på bro ved Danshøj st.						
- Anlæg	Anlæg	250	700			950
- Afledt drift og vedligehold	Service			10	10	20
Initiativ 2 i alt		**250**	**700**	**10**	**10**	970
Initiativ 3. Etablering af lys på stien mellem Fragtvej og Tudsemindevej						
- Anlæg	Anlæg	250	1.650			1.900
- Afledt drift og vedligehold	Service			30	30	60
Initiativ 3 i alt		**250**	**1.650**	**30**	**30**	1.960

Initiativ 4. Etablering af lys på dobbeltrettede cykelsti langs Åkandevej						
- Anlæg	Anlæg	1.250	700			1.950
- Afledt drift og vedligehold	Service			30	30	60
Initiativ 4 i alt		**1.250**	**700**	**30**	**30**	2.010
Besparelse ved at vælge alle initiativer		**-100**	**-100**	**0**	**0**	-200
Udgifter i alt		**1.900**	**3.750**	**80**	**80**	**5.810**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)	Udledning pr. år (ton CO_2e/år)	Samlet udledning (minimum maksimum ton CO_2e)
Lys på bro over Lersø Park Allé	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	0,1 – 0,4
Lys på bro ved Danshøj st.	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	0,1 – 0,4
Lys på stien mellem Fragtvej og Tudsemindevej	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	5,8 – 11,2
Lys på dobbeltrettede cykelsti langs Åkandevej	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	6,7 – 12,9

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojekterne er relativt ukomplicerede, og der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Der er ikke indhentet ledningsoplysninger på strækningerne, så det er ikke til at vide, om der ligger noget uforudseeligt i jorden, når der skal graves kabler i jord. Ledningsføringen på broerne skal også afklares, da konstruktionen i dag ikke er designet til kabelføring. Belysningen skal ligeledes udføres, så den ikke blænder togførerne på togbanen.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til forbedret belysning på stederne.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	150	50			200	200*
- Udførsel, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg		550			550	550*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	100	100			200	200*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	150	50			200	200*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		550			550	550*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	100	100			200	200*
- Projektering, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	150	50			200	200*
- Udførsel, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg		1.500			1.500	1.500*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	100	100			200	200*
- Projektering, initiativ 4	TMU	2000 – Ordinær anlæg	200				200	200*
- Udførsel, initiativ 4	TMU	2000 – Ordinær anlæg	900	650			1.550	1.550*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 4	TMU	2000 – Ordinær anlæg	150	50			200	200*
Besparelse ved at vælge alle initiativer, projektering	TMU	2000 – Ordinær anlæg	-50	-50			-100	-100*
Besparelse ved at vælge alle initiativer, udgifter til bygherreorganisation	TMU	2000 – Ordinær anlæg	-50	-50			-100	-100*
Anlægsudgifter i alt	TMU	2000 – Ordinær anlæg	**1.900**	**3.650**	**0**	**0**	**5.550**	**5.550***

Afledte serviceudgifter								
- Vedligehold og afledt drift, Initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift			10	10	20	
- Vedligehold og afledt drift, Initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift			10	10	20	
- Vedligehold og afledt drift, Initiativ 3	TMU	1000 – Ordinær drift			30	30	60	
- Vedligehold og afledt drift, Initiativ 4	TMU	1000 – Ordinær drift			30	30	60	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**0**	**80**	**80**	**160**	

Øvrige tekniske oplysninger

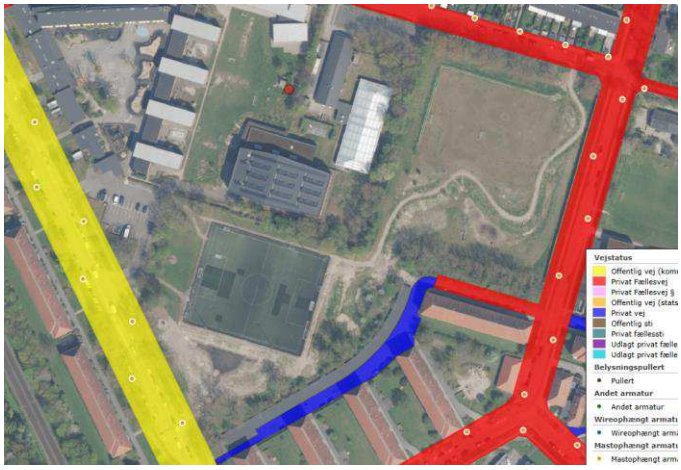
Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☒	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☒	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☒	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Initiativ 1: Lersø Park Allé. Initiativ 2: Søndre Allé. Initiativ 3: Fragtvej. Initiativ 4: Åkandevej									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

TM190 Belysning i Lundehusparken samt tryghedsskabende belysning på tværs af København

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder to initiativer om at etablere belysning for at øge følelsen af tryghed i Lundehusparken samt øvrige lokationer i de mørke timer.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2,3 mio. kr. til initiativ 1 om etablering af belysning i Lundehusparken med fokus på tryghed (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte i alt 7,5 mio. kr. i perioden 2027-2031 til initiativ 2 om en pulje til etablering af tryghedsskabende belysning på tværs af byen, fx ved trafikknudepunkter som stationer, i parker eller på gang- og cykelstier i byen (anlæg).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om belysning i Lundehusparken samt en pulje til tryghedsskabende belysning.

Indhold

Budgetnotatet indeholder tryghedsskabende belysning i Lundehusparken samt en pulje til tryghedsskabende belysning på øvrige lokationer.

Konklusionerne i tryghedsanalysen fra 2023 er, at det at skabe en øget følelse af tryghed i parker ikke nødvendigvis er gjort med øget belysning eller med belysning alene. Derfor er der i dette notat afsat midler til en mere dybdegående projektering af anlægsprojektet, så der er tid og økonomi til at gå mere i dybden med, hvordan man skaber den mest tryghedsskabende belysning, og om der skal tilføjes andre anlægselementer i projektet, såsom bænke, træer eller andet byrumsudstyr. Lundehusparken kan på denne måde være pilotprojekt for udvidelse af tryghedsskabende belysning til andre steder i byen, som kan anlægges vha. puljens midler.

Iht. Københavns Kommunes Biodiversitetsstrategi skal belysning i byens parker tilpasses i omfang og type i områder med særlige natur-og biodiversitetshensyn. Derfor kræver ændring af belysning eller ny belysning i parker undersøgelse af parkens biodiversitet, og belysningen skal tilpasses for at undgå at forstyrre og ødelægge nataktive arters livscyklus og døgnrytme.

Initiativ 1. Projektering og anlæg af tryghedsskabende belysning i Lundehusparken
Initiativ 1 indeholder projektering og anlæg af belysning på den sti, som går på tværs af Lundehusparken.

Der skal ifm. projekteringen laves undersøgelser af biodiversiteten i området iht. Københavns Kommunes Biodiversitetsstrategi.

Kunstgræsbanen i Lundehusparken er belyst og driftes af Kultur- og Fritidsforvaltningen. Denne indgår ikke i projektering og anlæg i dette budgetnotat.

Der skal afsættes 0,06 mio.kr. til drift af belysning samt drift af øvrigt byrumsudstyr.

Initiativet kan ikke skaleres

Initiativ 2. Yderligere tryghedsskabende belysning via pulje
Initiativ 2 indeholder puljemidler til anlæg af tryghedsskabende belysning på trafikale knudepunkter, i parker eller på gang- og cykelstier. Belysningen skal tilgodese fodgængere og cyklister.

Der skal som følge af initiativet afsættes 0,2 mio. kr. årligt til afledt drift af belysning.

Fra 2027 og frem forelægges Teknik- og Miljøudvalget en årlig indstilling om konkrete projekter for indeværende år. Indstillingen vil blive fremlagt i første kvartal.

Der vil i udvælgelsen af lokaliteter blive taget højde for fredninger og biodiversitetshensyn.

Initiativet kan skaleres ved at udvide eller indskrænke puljen til flere eller færre år.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**I alt**
Initiativ 1. Projektering og anlæg af tryghedsskabende belysning i Lundehusparken									
- Etablering af tryghedsskabende belysning i Lundehusparken	Anlæg	750	1.500						2.250
Afledt drift og vedligehold	Service			60	60	60	60	60	300
Initiativ 1 i alt		**750**	**1.500**	**60**	**60**	**60**	**60**	**60**	**2.550**
Initiativ 2. Yderligere tryghedsskabende belysning via pulje									
- Pulje tryghedsskabende belysning	Anlæg		1.500	1.500	1.500	1.500	1.500		7.500
Afledt drift og vedligehold	Service			40	80	120	160	200	600
Initiativ 2 i alt		**0**	**1500**	**1.540**	**1.580**	**1.620**	**1.660**	**200**	**8.100**
Udgifter i alt		**750**	**3.000**	**1. 600**	**1.640**	**1.680**	**1.720**	**260**	**10.710**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	Udledning pr. m^2 pr. år (kg CO_2e/ m^2/år)	Udledning pr. år (ton CO_2e/år)	Samlet udledning (ton CO_2e)
Anlæg af TM190: initiativ 1	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	5,5 – 10,7
Anlæg af TM190: initiativ 2	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	22,2 – 42,9

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativ 1 er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

For projekteringen kan der opstå risiko ift. tidsplan og økonomi for anlægsprojektet i Lundehusparken. En mere grundig analyse skal danne baggrund for den valgte løsning, som skal sikre større tryghedsfølelse i parken.

For så vidt angår initiativ 2, er der tale om puljemidler, hvor ydermere opstarten i 2028 giver god mulighed for at lave et mere grundigt forarbejde ift. løsninger, tid og økonomi. Der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg for initiativ 2.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	I alt	*
Anlægs-udgifter											
- Projektering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	450	100						550	550*
- Udførsel, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	225	1.250						1.475	1.475*
- Udgifter til bygherre-organisation, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	75	150						225	225*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		50	50	50	50	50		250	250*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		1.350	1.350	1.350	1.350	1.350		6.750	
- Udgifter til bygherre-organisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		100	100	100	100	100		500	500*
Anlægs-udgifter i alt			**750**	**1.500**	**1.500**	**1.500**	**1.500**	**1.500**		**9.750**	**3.000***
Afledte service-udgifter											
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift			60	60	60	60	60	300	
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000 – Ordinær drift			40	80	120	160	200	600	
Afledte service-udgifter i alt			**0**	**0**	**100**	**140**	**180**	**220**	**260**	**900**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Lundehusparken									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		x
IT-projekt (KIT)		x

TM083 Koncept for færdiggørelse af Havneringen II

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder et koncept for færdiggørelsen af den grønne cykelrute Havneringen II i Nordhavn, på Holmen, Refshaleøen og Lynetteholmen.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,5 mio. kr. til et koncept for færdiggørelse af Havneringen II (service).

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat om et koncept for færdiggørelsen af den grønne cykelrute Havneringen II i Nordhavn, på Holmen, Refshaleøen og Lynetteholm.

Indhold

Med initiativet igangsættes arbejdet med et koncept, der skal fastlægge ruteføringen for færdiggørelsen af den grønne cykelrute Havnering II og kvalificere anlægsoverslaget for de mulige tiltag samt for eventuelle eksterne finansieringsmuligheder. Med konceptet gives et bud på, hvordan ruten kan forløbe, men der vil muligvis opstå ændringer i ruten grundet udviklingen på Lynetteholm.

Færdiggørelsen af den eksisterende del af Havnering II vil gøre de grønne cykelruter omkring Københavns Havn mere attraktive og tiltrække flere brugere. Samtidigt vil cykelruterne bidrage til at øge kvaliteten af de nye byudviklingsområder på begge sider af havneløbet og gøre disse områder mere attraktive og tilgængelige for københavnere og besøgende.

Konceptet vil kvalificere det præcise ruteforløb samt de nødvendige anlægstiltag, herunder udfordringer og bindinger. Initiativet omfatter en kortlægning af mulighederne for at udvide og færdiggøre Havnering II i Nordhavn (oo vil blive sammentænkt med strukturplanen for Nordhavn) og på sydsiden af havneløbet på Holmen, Refshaleøen og Lynetteholmen. Kortlægningen vil medtage aftalen om og de foreløbige planer for Lynetteholm i ruteforløb – herunder planerne om kystlandskabet og inddrage resultaterne fra foranalysen af cykelinfrastruktur til og i Østhavnen (BR 05.10.23) samt den udvidede foranalyse af cykelforbindelse mellem Østerbro og Refshaleøen (BR 05.10.23). Resultaterne fra de to foranalyser er forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 26. maj 2025.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil med initiativet desuden gå i dialog med grundejere, fredningsmyndigheder og lokaludvalg.

Initiativets resultater forventes forelagt Teknik- og Miljøudvalget i 1. kvartal 2027.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Projektledelse og kortlægning	Service	484				484
Udgifter i alt		**484**	**0**	**0**	**0**	**484**

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Tidligere afsatte midler

Der blev ved Budget 2024 bevilget 2,6 mio. kr. til en foranalyse af cykelinfrastruktur til og i Østhavnen samt 2,7 mio. kr. til analyser af en cykelforbindelse mellem Østerbro og Refshaleøen. Disse analyser vedrører overlappende geografiske områder i forhold til Havneringen II.

1.000 kr., løbende p/l	**2023**	**2024**	**2025**
Budgetaftale 2024	300	4.000	1.000
Afsatte midler i alt	**300**	**4.000**	**1.000**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevil-ling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Serviceudgifter								
- 2/3 årsværk til projektledelse og kortlægning	TMU	1000 – Ordinær drift	484				484	484
Serviceudgifter i alt			**484**	**0**	**0**	**0**	**484**	**484**

Øvrige tekniske oplysninger

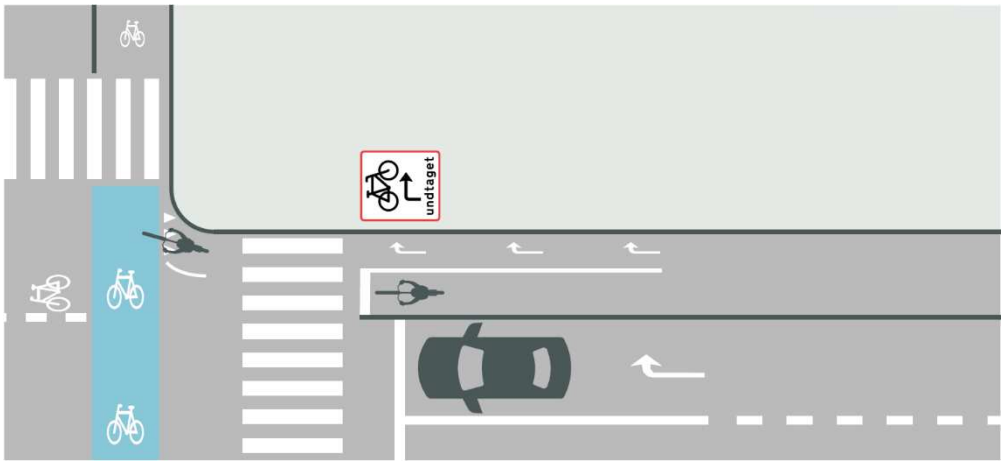
Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☒	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Nordhavn, Holmen, Refshaleøen, Lynetteholm									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	

TM074 Udvidet kortlægning af egnede kryds til højresving for rødt for cyklister

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder to initiativer, der vil forbedre fremkommeligheden for cyklende i kryds ved at kortlægge og etablere højresving for rødt for cyklister.

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,3 mio. kr. til initiativ 1 om en udvidet kortlægning af egnede kryds for at etablere højresving for rødt for cyklister i kryds (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 2,6 mio. kr. til initiativ 2 (scenarie 1) om en pulje til etablering af konkrete anlægstiltag samt skilte og afmærkning, der muliggør højresving for rødt for cyklister i kryds (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 0,7 mio. kr. til initiativ 2 (scenarie 2) om en pulje til etablering af skilte og afmærkning, der muliggør højresving for rødt for cyklister i kryds (anlæg).

Initiativ 1 kan besluttes uafhængigt af initiativ 2, men initiativ 1 er en forudsætning for initiativ 2 (scenarie 1 eller scenarie 2).

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 10. marts 2025 at henvise finansiering af en udvidet kortlægning af egnede kryds samt tilhørende anlægsbevilling til etablering af konkrete tiltag til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Budgetnotatet indeholder en udvidet kortlægning af egnede kryds for at etablere højresving for rødt for cyklister (initiativ 1), der kan forbedre fremkommeligheden for cyklende i kryds.

Ifølge kommunens vejledende retningslinjer, Cykelfokus 2024 (TMU 4. december 2023), bør cyklister i kryds med signalregulering og fremført cykelsti undtages fra signalreguleringen, hvor forholdene tillader det. Løsningen tillader cyklister at svinge til højre for rødt, hvis de ikke er til ulempe for andre trafikanter. Cyklister får ubetinget vigepligt for kørende på tværs og skal altid standse for fodgænger i fodgængerfelter.

Løsningen kræver, at cykelstien op til krydset er opdelt i en ligeudbane og en højresvingsbane, samt at der er separat cykelsti både op til og væk fra krydset, jf. Bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning (BEK nr. 2510 af 09/12/2021), §225 Stk. 2. I Cykelfokus anbefales det, at

cykelstien har en vis minimumsbredde, for at der kan etableres denne kanalisering. Minimumsbredden afhænger af forventet antal cyklister i spidstime.

Forvaltningen har foretaget en indledende kortlægning af egnede kryds, hvor det har vist sig vanskeligt at identificere kryds, der lever op til de anbefalede retningslinjer fra Cykelfokus 2024 om højresving for rødt og minimumsbredde/kanalisering.

Budgetnotatet indeholder derudover en pulje til konkrete anlægstiltag i de kryds, der måtte blive udpeget (Initiativ 2). Denne pulje medvirker til, at højresving for rødt for cyklister også vil kunne etableres i kryds, hvor de eksisterende fysiske rammer ikke er hensigtsmæssige.

Initiativ 1. Udvidet kortlægning af egnede kryds til højresving for rødt for cyklister
En udvidet kortlægning skal afdække mulighederne for at etablere højresving for rødt i kryds, der ikke lever op til anbefalingerne i Cykelfokus 2024, samt kryds og T-kryds, som kræver anlægstiltag. Etablering af højresving for rødt kræver som minimum en ændring af skiltning og afmærkning, men kan også kræve en mindre ombygning for at muliggøre og trafiksikre tiltaget. Kortlægningen vil inkludere inddragelse fra relevante interessenter, fx lokaludvalg.

Kortlægningen forventes forelagt Teknik- og Miljøudvalget i slutningen af 2026.

Initiativ 2. Konkrete anlægstiltag, der muliggør højresving for rødt i kryds
Initiativet indeholder to scenarier med bevilling til etablering af højresving for rødt for cyklister. Bevillingen dækker midler til skiltning og afmærkning samt mindre anlægstiltag, der muliggør højresving for rødt i kryds. Anlægstiltag kan fx være at skabe bedre oversigtsforhold, etablering af støttepunkt, udvidelse af cykelsti på kortere strækninger op til kryds.

Initiativet er skalerbart, og initiativet er opdelt i to scenarier alt efter, hvor stor en bevilling, der ønskes afsat til formålet.

Initiativ 2, scenarie 1. Bevilling på 2,6 mio. kr.
Med en puljestørrelse på 2,6 mio. kr. forventes tiltaget at kunne etableres i op til 20 kryds. Hvor mange kryds, tiltaget kan etableres i, er dog afhængig af kompleksiteten i de enkelte kryds, kortlægningen udpeger. Ifm. afrapportering af den udvidede kortlægning forelægges Teknik og Miljøudvalget forslag til, hvilke kryds tiltaget kan etableres i.

Initiativ 2, scenarie 2. Bevilling på 0,7 mio. kr.
Med en puljestørrelse på 0,7 mio. kr. vurderer forvaltningen, at der kan etableres højresving for rødt i op til 12 simple kryds. Scenarie 2 inkluderer kun etablering af skilte og afmærkning.

Der afsættes i begge scenarier midler til tællinger og videoobservationer før og efter etablering for at evaluere anlægsprojektet.

Teknik- og Miljøforvaltningen forelægger forventeligt resultaterne af den udvidede kortlægning samt indstilling af konkrete kryds, hvor der kan etableres højresving for rødt for cyklister i 4. kvartal 2026.

Hvis det besluttes at gå videre med etablering af højresving for rødt flere steder, vil forvaltningen derefter indgå dialog med politiet, som skal give samtykke.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Initiativ 1 har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser. Initiativ 2 (scenarie 1) kan have konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser, hvis de foreslåede kryds eksempelvis kræver bedre oversigtsforhold. Evt. konsekvenser for træer samt parkeringspladser vil fremgå i den sag, udvalget forelægges.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, initiativ 2, scenarie 1

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Udvidet kortlægning af egnede kryds til højresving for rødt for cyklister						
- Anlæg kryds	Anlæg	300				300
Initiativ 1 i alt		**300**	**0**	**0**	**0**	**300**
Initiativ 2, scenarie 1. Pulje på 2,6 mio. kr. til etablering af konkrete anlægstiltag, der muliggør højresving for rødt i kryds						
- Anlæg	Anlæg		1.200	1.200	200	2.600
Initiativ 2, scenarie 1 i alt		**0**	**1.200**	**1.200**	**200**	**2.600**
Udgifter i alt		**300**	**1.200**	**1.200**	**200**	**2.900**

Tabel 2. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder, initiativ 2, scenarie 2

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
Initiativ 1. Udvidet kortlægning af egnede kryds til højresving for rødt for cyklister						
- Anlæg kryds	Anlæg	300				300
Initiativ 1 i alt		**300**	**0**	**0**	**0**	**300**
Initiativ 2, scenarie 2 bevilling på 0,7 mio. kr. til etablering af skilte og afmærkning, der muliggør højresving for rødt i kryds						
- Højresving for rødt i kryds	Anlæg		250	250	200	700
Initiativ 2, scenarie 2 i alt		**0**	**250**	**250**	**200**	**700**
Udgifter i alt		**300**	**250**	**250**	**200**	**1.000**

Klimapåvirkning

Tabel 3 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (Minimum maksimum ton CO_2e)**
Initiativ 1	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	Ingen CO2 ved rapport
Initiativ 2, scenarie 1	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	1,7 – 6,0
Initiativ 2, scenarie 2	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	1,2 – 4,3

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet er ukompliceret, og der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 4. Udgifter på alle styringsområder, ved valg af initiativ 2, scenarie 1

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	300				300	300*
- Projektering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		215	215		430	
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		700	700		1.400	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		285	285		570	
Evaluering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg				200	200	
Anlægsudgifter i alt			**300**	**1.200**	**1.200**	**200**	**2.900**	**300***

Tabel 5. Udgifter på alle styringsområder, ved valg af initiativ 2, scenarie 2

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter								
- Projektering, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	300				300	300*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		180	180		360	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg		70	70		140	
Evaluering, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg				200	200	
Anlægsudgifter i alt			**300**	**250**	**250**	**200**	**1.000**	**300***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X

Henvisninger

Beslutning på møde i Teknik- og Miljøudvalget den 10. marts 2025.

TM218 Mindre tiltag vedr. Sikre skoleveje

Foto Ursula Bach, Københavns Kommune

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder to initiativer til at gøre skoleveje mere trygge og trafiksikre. Initiverne vil gøre det muligt for Teknik- og Miljøforvaltningen at reagere hurtigere, når der fremkommer relevante ønsker om forbedring af skolevejene til kommunens skoler.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM063	Ja

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 4 mio. kr. i alt over fire år til initiativ 1 til at etablere mindre tiltag på skoleveje (anlæg).
- Der skal træffes beslutning om at afsætte 60 mio. kr. i alt over fire år til initiativ 2 til etablering af større tiltag på skoleveje (anlæg).

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden og kan både op- og nedskaleres.

Baggrund

Der er til forhandlingerne om Budget 2026 bestilt et budgetnotat på en pulje til mindre skolevejsprojekter samt en pulje til større skolevejstiltag.

TM063 Mindre tilpasninger af skoleveje har samme formål som dette budgetnotat, og de er derfor gensidigt udelukkende.

Indhold

Teknik- og Miljøforvaltningen er løbende i dialog med skoleledere, skolebestyrelser eller forældre fra en lang række af kommunens omkring 130 skoler, hvoraf ca. halvdelen er private skoler.

I den dialog opstår der ofte ønsker om øget trafiksikkerhed og tryghed for skolens elever til og fra skoler, enten omkring skolen eller specifikke på steder i skoledistrikterne. Initiativerne indeholder bevillinger til at imødekomme disse ønsker. Bevillingerne vil ligeledes kunne komme i anvendelse i forbindelse med BUFs løbende justeringer af skoledistriktsgrænser.

Med en fast bevilling vil forvaltningen hurtigere kunne imødekomme disse ønsker.

Initiativ 1. Bevilling til de små skolevejs-tiltag.

Med initiativ 1 afsættes der en bevilling på i alt 4 mio. kr. i perioden 2026-2029 til mindre trafikale tiltag. Dette kunne fx være forbedrede krydsningspunkter og ændrede parkeringsforhold.

Teknik- og Miljøudvalget orienteres om, hvilke projekter der er udført for midlerne, midtvejs, forventeligt ultimo 2027, og ved periodens afslutning, forventeligt ultimo 2029.

Initiativer i denne bevilling vil ikke have konsekvenser for træer, cykel- og bilparkering.

Det forventes, at ændringer i afledt drift er minimale og håndteres derfor indenfor rammen.

Initiativet forventes løbende ibrugtaget (tilgængeligt) frem til december 2029 og ibrugtaget (afleveret) i december 2029.

Initiativ 2. Bevilling til større skolevejs-tiltag.
Med dette initiativ afsættes der en bevilling på i alt 60 mio. kr. i perioden 2026-2029 til større trafikale tiltag. Dette kunne fx være forbedrede krydsningspunkter, mindre cykelstiprojekter, signalanlæg, hastighedsdæmpede områder m.m.

Der vil årligt komme indstilling til Teknik- og Miljøudvalget samt Borgerrepræsentationen vedr. udmøntning af midler fra bevillingen samt frigivelse af resterende anlægsmidler. Teknik- og Miljøudvalget vil i forbindelse med de årlige indstillinger blive orienteret om tidsplan og ibrugtagning for de enkelte projekter.

Der skal som konsekvens af anlægsprojektet afsættes op til 3 mio. kr. årligt til afledt drift. Det afklares ifm. de konkrete anlægsprojekter, hvad midlerne udmøntes på, og hvor meget der skal bruges til afledt drift.

Træer, cykel- og bilparkeringspladser
Teknik- og Miljøudvalget vil i forbindelse med indstillingen blive orienteret om evt. konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. – 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**I alt**
Initiativ 1. Bevilling til små skolevejs-tiltag							
- Små skolevejstiltag	Anlæg	1.000	1.000	1.000	1.000		4.000
Initiativ 1 i alt		**1.000**	**1.000**	**1.000**	**1.000**	0	4.000
Initiativ 2. Bevilling til større skolevejs-tiltag							
- Større skolevejstiltag	Anlæg	15.000	15.000	15.000	15.000		60.000
- Afledt drift og vedligehold	Service		1.500	2.000	2.500	3.000	9.000
Initiativ 2 i alt		**15.000**	**16.500**	**17.000**	**17.500**	**3.000**	**69.000**
Udgifter i alt		**16.000**	**17.500**	**18.000**	**18.500**	**3.000**	**73.000**

Klimapåvirkning

Tabel 2 – Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (ton CO_2e)**
Anlæg af initiativ 1	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	9,5 – 32
Anlæg af initiativ 2	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	143 – 475

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er ukompliceret, og der er derfor ikke afsat midler til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der blev ved Budget 2017 (TM9h) afsat i alt 9,9 mio. kr. til etablering af sikre skoleveje.

1.000 kr., løbende p/l	**2017**	**2018**	**2019**
Budgetaftale 2017	1.500	3.000	5.400
Afsatte midler i alt	**1.500**	**3.000**	**5.400**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevilling	2026	2027	2028	2029	2030	I alt	*
Anlægsudgifter									
- Udførsel, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	900	900	900	900		3.600	3.600*
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1	TMU	2000 – Ordinær anlæg	100	100	100	100		400	400*
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	14.700	14.700	14.700	14.700		58.800	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000 – Ordinær anlæg	300	300	300	300		1.200	1.200*
Anlægsudgifter i alt			**16.000**	**16.000**	**16.000**	**16.000**	**0**	**64.000**	**5.200***
Afledte servicemidler									
- Vedligehold og afledt drift	TMU	1000 – Ordinær drift		1.500	2.000	2.500	3.000	9.000	
Afledte serviceudgifter i alt			**0**	**1.500**	**2.000**	**2.500**	**3.000**	**9.000**	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

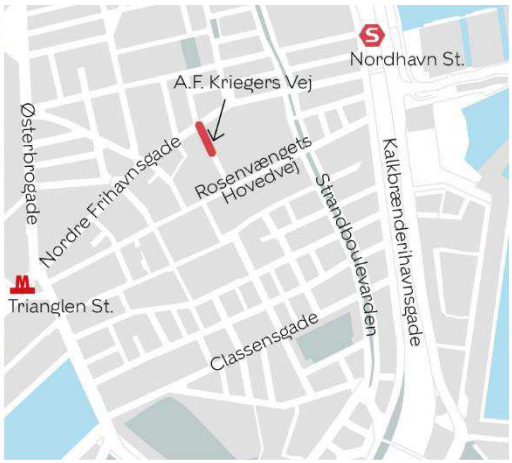
Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD		X
IT-projekt (KIT)		X

TM060 Forbedrede trafikale forhold foran Rosenvængets Skole

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en åbning af A.F. Kriegers Vej mod Nordre Frihavnsgade for at afhjælpe trafikale problemer foran Rosenvængets Skole, der har problemer med vendende taxaer, der afsætter børn til specialskolen.

Relation til øvrige budgetnotater	
Relateret til:	Gensidigt udelukkende?
TM035	Nej

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om at afsætte 1,0 mio. kr. til at åbne A.F. Kriegers Vej mod Nordre Frihavnsgade for at forbedre de trafikale forhold foran Rosenvængets Skole (anlæg).

Vedtagelse af nærværende budgetnotat forudsætter vedtagelse af budgetnotat TM035 vedrørende vejgenopretning af A.F. Kriegers Vej.

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 10. marts 2025 at henvise finansiering af forbedrede trafikale forhold foran Rosenvængets Skole for at øge trygheden og sikkerheden på skolevejen til Skolen på Strandboulevarden og Rosenvængets Skole til forhandlingerne om Budget 2026.

Indhold

Med budgetnotatet afsættes der midler til at åbne for A.F. Kriegers Vej mod Nordre Frihavnsgade og samtidig lukke Rosenvængets Hovedvej for motorkøretøjer vest for A.F. Kriegers Vej. Formålet er at forbedre de trafikale forhold ved Rosenvængets Skole. Projektet håndteres som et tilkøb til genopretningsprojekt i samme område.

A.F. Kriegers vej er i dag lukket med et lille grønt område. Åbningen kan forventeligt gennemføres uden at påvirke træerne i området, og det grønne vil blive bevaret i størst muligt omfang. For at skabe mulighed for gennemkørsel, vil det dog være nødvendigt at nedlægge dele af det grønne.

Midlerne i budgetnotatet går til fjernelse af det grønne, opbygning af kørebane, sætning af kantsten, etablering af sammenhængende fortove, tilpasning af afvanding m.m.

I forbindelse med arbejdet vil Østerbro Lokaludvalg og lokale blive inddraget, ligesom der vil blive koordineret med arbejdet med ændringer af Nordre Frihavnsgade.

Teknik- og Miljøforvaltningen har været i dialog med skolerne og Børne- og Ungeforvaltningen om de trafikale løsninger. Rosenvængets Hovedvej er skolevej for såvel den almene "Skolen på

Strandboulevarden" som specialskolen "Rosenvængets Skole". Det medfører, at mange elever kommer gående og cyklende fra lokalområdet, samtidig med at mange elever til Rosenvængets Skole bliver transporteret i taxa eller af forældre i bil. Mange forældre og taxaer foretager uhensigtsmæssige vendinger og afsætninger, der skaber stor utryghed for elever på cykel og gående. Det sker, fordi Rosenvængets Hovedvej fører frem til et område med mange færdselsrestriktioner og et delvist lukket område.

Således vil der igen blive helt lukket for biltrafik fra Strandboulevarden ind til boligområdet vest for A.F. Kriegers Vej (som der var før åbningen af Rosenvængets Skole) og trafikafviklingen på den østlige del af Rosenvængets Hovedvej og A.F. Kriegers Vej.
Det vurderes, at åbningen af A.F. Kriegers Vej kun i meget begrænset omfang vil medføre utilsigtet smutvejskørsel.

Projektet gennemføres sammen med vejgenopretning af A.F. Kriegers Vej (vejen er indstilles til genopretning ifm. udmøntning af IC-midler i TM035). Projektet er mest hensigtsmæssigt at udføre ifm. genopretning, da det vil give en væsentlig fordyrelse og give yderligere gravearbejde og dermed gener for beboere, hvis det udføres, efter strækningen er blevet genoprettet.

Initiativet har ikke konsekvenser for antallet af træer, cykel- eller bilparkeringspladser.

Det vurderes at den afledte drift kan håndteres indenfor eksisterende driftsbudget.

De to bevillinger til henholdsvis anlægsprojekt i dette budgetnotat samt genopretningsprojektet vil blive lagt sammen, og det samlede projekt styret som én samlet bevilling.

Det samlede projekt ibrugtages (tilgængeligt) sammen med genopretningsprojektet, forventeligt september 2027 og ibrugtages (afleveret) i december 2027.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget *(1.000 kr. - 2026 p/l)*	**Styrings-område**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**I alt**
- Åbning af A.F. Kriegers Vej	Anlæg	1.000				1.000
Udgifter i alt		**1.000**	**0**	**0**	**0**	**1.000**

Klimapåvirkning

Tabel 2 - Skønnet livscyklusvurdering (LCA) af anlægsprojektet

Kilde til udledning	**Udledning pr. m² pr. år (kg CO_2e/ m²/år)**	**Udledning pr. år (ton CO_2e/år)**	**Samlet udledning (Minimum maksimum ton CO_2e)**
Anlæg af TM060: Rosenvængets Skole	Udfyldes kun ved byggeri	Udfyldes kun ved byggeri	2,5 - 7

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojekterne er relativt ukomplicerede, og der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til risikotillæg.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2026 p/l	Ud-valg	Bevil-ling	I/U	2026	2027	2028	2029	I alt	*
Anlægsudgifter									
Forbedrede trafikale forhold foran Rosenvængets Skole	TMU	2000 – Ordinær anlæg	U	1.000				1.000	1.000*
Anlægsudgifter i alt				**1.000**	**0**	**0**	**0**	**1.000**	**1.000***

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☒	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	A.F. Kriegers Vej, Østerbro										

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	

TM246 Erstatningspladser for parkeringspladser nedlagt med cykelinitiativer, tekst

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring om, at der oprettes erstatningspladser for parkeringspladser nedlagt med cykelprojekter som en del af Budget 2026

Beslutning:

- Der skal træffes beslutning om hensigtserklæring om at henvise finansiering til oprettelse af erstatningspladser nedlagt gennem cykelprojekter med Overførselssagen 2025-2026.

Baggrund

Der er bestilt et budgetnotat til forhandlingerne om Budget 2026 på en hensigtserklæring omhandlende, at cykelprojekter der påvirker antallet af p-pladser gennem nedlæggelser, skal der findes erstatningspladser for.

Indhold

Forslag til hensigtserklæring:

" Parterne er enige om, at der skal oprettes erstatningsparkeringspladser for de parkeringspladser som nedlægges i forbindelse med cykelprojekter som indgår i Budget 2026. Finansiering af oprettelse af erstatningsparkeringspladser indgår i Overførselssagen 2025-2026".

Budget 2026
Økonomiforvaltningen
Senest opdateret d. 26. august 2025

ØK59 Udskiftning af kinesiske overvågningskameraer

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilling fra politisk parti	x
Bestilling fra borgermesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resume

Med budgetnotatet anmodes om 17,1 mio. kr. til udskiftning af kommunens ca. 800 kinesiske overvågningskameraer til ikke-kinesiske alternativer. Midlerne går til både indkøb af nye overvågningskameraer samt at foretage selve udskiftningen.

Baggrund

Der er bestilt et budgetnotat om udskiftning af kinesiske overvågningskameraer. Bestillingen er foranlediget af en afdækning af kommunens brug af kinesisk hard- og software i kritiske installationer, som Økonomiforvaltningen gennemførte i samarbejde med de øvrige forvaltninger i 2025. Afdækningen kortlagde, at der anvendes hhv. 795 kinesiske overvågningskameraer[1] samt 31 trafikovervågningskameraer i kommunen.

Indhold

Et overvågningskamera vurderes gennemsnitligt at koste 15 t. kr., mens udskiftningen beløber sig til ca. 5 t. kr. pr. stk. Beløbet til udskiftning består af udgifter til nedtagning af eksisterende overvågningskameraer samt opsætning, konfiguration og dokumentation af nye. Af nedenstående tabel 1 fremgår de samlede omkostninger til udskiftningen pr. forvaltning baseret på ejerskabet af kameraerne.

Tabel 1. Udgifter til udskiftning af kinesiske overvågningskameraer, pr. forvaltning

Forvaltning *1.000 kr., 2026 p/l*	**Antal**	**Omkostning til Indkøb (t. kr.)**	**Omkostning til udskiftning (t. kr.)**	**I alt (t. kr.)**
ØKF	100	1.500	500	2.000
SOF	281	4.215	1.405	5.620
SUF	7	105	35	140
KFF	37	555	185	740
BUF	300	4.500	1.500	6.000
BIF	70	1.050	350	1.400
TMF	31*	930*	310	1.240
I alt	**826**	**12.855**	**4.285**	**17.140**

** Trafikovervågningskameraer estimeres at koste 30 t. kr. samt 10 t. kr. at udskifte, da de indeholder anden funktionalitet end almindelige overvågningskameraer.*

Størstedelen af de kinesiske overvågningskameraer forventes at kunne udskiftes indenfor en toårig periode, mens enkelte kan være omfattet af aftaler eller kontrakter, som har en længere tidshorisont.

Københavns kommune følger i dag gældende love og anbefalinger fra de danske myndigheder vedrørende brugen af kinesiske overvågningskameraer. I overensstemmelse med anbefalinger fra Center For Cybersikkerhed er alle overvågningskameraer i kommunen installeret på et særligt lukket netværk, så uvedkommende ikke kan få adgang via

[1] Defineret ved, at produktet er fra et kinesisk firma (primært Dahua og HIKVision)

internettet. På baggrund heraf vurderer Økonomiforvaltningen *ikke*, at der er IT-sikkerhedsmæssige bekymringer ved KK's brug af kinesiske overvågningskameraer.

Økonomi

Tabel 2. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2026 p/l	Styrings-område	2025	2026	2027	2028	2029	I alt
Indkøb af 826 ikke-kinesiske kameraer	Service	0	6.427	6.428	0	0	12.855
Udskiftning af 826 kinesiske kameraer	Service	0	2.143	2.142	0	0	4.285
Udgifter i alt (netto)		0	**8.570**	**8.570**	**0**	**0**	**17.140**

Risikovurdering og proces

Mulighederne for at foretage udskiftningen vil være begrænset af, at tilsvarende ikke-kinesiske alternativer kan indkøbes via kommunens rammeaftale med Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI), som kommunen er forpligtiget til at anvende ved indkøb af standardiserede overvågningskameraer. Der findes ikke-kinesiske alternativer på rammeaftalen med SKI, men der er en potentiel risiko for, at de ikke har funktionalitet tilsvarende kameratyperne der skal udskiftes.

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter til service

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/udgift	2025	2026	2027	2028	2029	I alt
Indkøb og udskiftning	ØU	1118 - Økonomisk forvaltning service	Udgift		1.000	1.000			2.000
Indkøb og udskiftning	SOC	3425 - Administration	Udgift		2.810	2.810			5.620
Indkøb og udskiftning	SUND	3300 - Tværgående opgaver og administration	Udgift		70	70			140
Indkøb og udskiftning	KFU	1060 - Kultur og Fritid - Service	Udgift		370	370			740
Indkøb og udskiftning	BUU	3360 - Administration	Udgift		3.000	3.000			6.000
Indkøb og udskiftning	BIU	3520 - Administration	Udgift		700	700			1.400
Indkøb og udskiftning	TMU	1000 - Ordinær drift	Udgift		620	620			1.240
Serviceudgifter i alt					**8.570**	**8.570**			**17.140**

Budget 2026
Økonomiforvaltningen
Senest opdateret den 2. september 2025

ØK95 Hensigtserklæring om forsøg med anonymisering af jobansøgninger

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilling fra politisk parti	X
Bestilling fra borgermesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resume

Budgetnotatet indeholder en hensigtserklæring, hvor forvaltningerne inden for egen ramme udfører enkelte forsøg med anonyme jobansøgningerne. Det bemærkes, at budgetnotat ØK85 beskriver et større forsøg med anonymisering af jobansøgninger.

Baggrund

Der er bestilt et budgetnotat med en hensigtserklæring om forsøg med anonyme jobansøgningerne.

Indhold

Budgetnotat ØK85 "Forsøg med anonymisering af jobansøgninger" omfatter 50 rekrutteringsprojekter over en toårig periode på tværs af alle 7 forvaltninger. Forsøget vil forgå ved, at ansøgerne skal besvare en række spørgsmål, der afdækker deres kompetencer og erfaring. Der vil være tale om både afkrydsnings- og fritekstspørgsmål.

Ansættelsesudvalgene ser i første omgang kun ansøgernes besvarelser og udvælger på denne baggrund, hvem de vil indkalde til samtale. Først herefter får ansættelsesudvalget adgang til kandidaternes ansøgninger og cv'er.

I budgetnotat ØK85 indgår forslag om bevilling til Økonomiudvalget på 3,0 mio. kr. til

- planlægning og opstart af forsøg
- oplæring af medarbejdere
- udvikling af vejledningsmateriale
- evaluering af processen for anonym rekruttering
- at udarbejde stillings- og personprofiler
- at hjælpe med udarbejdelse af spørgsmål til spørgeskema
- løbende support.

Der er bestilt et budgetnotat med en hensigtserklæring, hvor der ikke afsættes udgifter til forsøget, og hvor udgifterne i stedet afholdes inden for forvaltningernes rammer.

Forslag til aftaletekst

Parterne er enige om at igangsætte et forsøg med anonymisering af jobansøgninger.

Forsøget skal omfatte tre-fem rekrutteringer i alle syv forvaltninger. De enkelte forvaltninger står selv for at tilrettelægge forsøget. I forlængelse af forsøget faciliterer Økonomiforvaltningen en drøftelse af erfaringerne på tværs af forvaltningerne og udarbejder på baggrund heraf en kort erfaringsopsamling, som forelægges Økonomiudvalget. Eventuelle udgifter forbundet med forsøget håndteres af de enkelte forvaltninger inden for egen ramme.

Budget 2026
Økonomiforvaltningen

ØK93 Hensigtserklæring om ny festivalplads

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt fra politisk parti	X
Bestilling fra borgermesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resume
Der er bestilt en hensigtserklæring om en fortsat dialog og proces for at etablere en permanent kultur- og festivalplads i byen.

Baggrund
Gennem flere år er mulighederne for at placere en permanent festivalplads i København blevet drøftet politisk. Københavns Kommune har løbende været i dialog med LiveNation, Kulturministeriet, Miljøministeriet mfl. om en sådan mulig placering for en moderne festivalplads, der bl.a. kan huse Copenhell og andre festivalaktiviteter, når de på et tidspunkt må flytte fra Refshaleøen grundet fremtidig byudvikling. KFF og ØKF har screenet København for mulige placeringer af festivalpladser - både midlertidige og permanente - hvor arealernes størrelse, bindinger mm. er holdt op imod kravene til en moderne festivalplads, herunder bl.a. Prøvestenen og Valbyparken. Ingen af arealerne lever op til alle krav ift. arealets størrelse, nuværende planmæssige rammer, øvrig anvendelse, grundejers/lejers ønske og nærhed til beboelse.

Indhold
ØKF, KFF og TMF arbejder videre for at afdække mulighederne og finde løsninger for at etablere en fast festivalplads i byen gennem dialog med relevante parter, som staten, grundejere og festivalarrangører.

Forslag til hensigtserklæring
"København skal fortsat være et attraktivt sted at afholde større udendørs festivaler og koncerter, der er med til at gøre København til en attraktiv storby for både borgere og besøgende. Parterne er derfor enige om, at Økonomiforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen skal afdække muligheder og finde løsninger for at der kan etableres en permanent kultur- og festivalplads i København, herunder indgå i tæt dialog med relevante aktører som staten, grundejere og koncertarrangører".

KF068 To nye badezoner eller dyppezoner i havnen

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt fra politisk parti	X
Bestilling fra borgermesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resume

Forslaget indeholder en anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i både 2027 og 2028 til anlæg af to nye badezoner eller dyppezoner i havnen, samt en servicebevilling på 0,2 mio. kr. i 2027 og 0,4 mio. kr. varigt fra 2028 og frem til afledt drift og vedligehold.

Forslaget omhandler to badezoner eller dyppezoner, hvor det undersøges om den ene kan placeres ved Nordatlantens Brygge eller Krøyers Plads.

Baggrund

Budgetnotatet er politisk bestilt.

Indhold

Med henblik på at skabe mere sikker badning i havnen er der bestilt et budgetnotat med etablering af to nye bade- eller dyppezoner. Bade- og dyppezoner er afgrænset område af havnen, hvor badning er tilladt og afgrænset med flydespærrer eller en fast kant.

Der er stadig stor efterspørgsel på flere badesteder, og især vinterbadning er blevet populært. Dyppezoner giver mere sikker badning for børn om sommeren og for alle om vinteren. Der tages udgangspunkt i seneste screening af mulige badesteder fra 2023.

I screeningen af Københavns nuværende badesteder fra maj 2023 er der peget på både nye steder og muligheder for at mere kapacitet i nuværende badezoner. På baggrund af et politisk ønske vil det blive undersøgt, om den ene kan placeres ved Nordatlantens Brygge eller Krøyers Plads. Ellers vil oplagte steder at udvide være badezonerne Havnegade eller Halfdansgade. Nye badesteder kunne også fx være: bagsiden af Langelinie eller Orientbassin i Nordhavn, hvor der potentielt kan oprettes nye badesteder ud fra screeningen. Der er et politisk ønske om at undersøge Nordatlantens Brygge eller Krøyers Plads.

Med udgangspunkt i førnævnte steder vil der blive set på, hvor det bedst kan lade sig gøre at etablere nye badezoner. Det er en forudsætning for alle steder, at der kan gives tilladelse fra bl.a. kajejer, By & Havn og Teknik- og Miljøforvaltningen (TMF).

Økonomi

Forslaget indeholder en anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i både 2027 og 2028 til anlæg af to nye badezoner eller dyppezoner i havnen, samt en servicebevilling på 0,2 mio. kr. i 2027 og 0,4 mio. kr. varigt fra 2028 og frem til afledt drift og vedligehold.

Budgettet er afstemt til etablering af dyppezoner i stil med de nuværende i Havnegade og ved Sandkaj, men ikke til at etablere f.eks. havnebade eller andre større faste anlæg.

Der afsættes anlægsmidler i 2027 og 2028, således at der i 2026 kan foretages undersøgelser af lokationer og indgås de nødvendige aftaler. Midlerne til dette afholdes indenfor egen ramme.

Tabel 1. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2026 p/l	Styrings-område	2027	2028	2029	I alt
Anlæg af badezoner	Anlæg	900	900	0	**1.800**
Tjek af vandkvalitet, TMF	Anlæg	50	50	0	**100**
Afledt drift og vedligehold*	Service	175	350	350	**875**
Udgifter i alt (netto)		**1.125**	**1.300**	**350**	**2.775**

** Midlerne ønskes afsat varigt.*

Klimapåvirkning

Tabel 2. Skønnet livscyklusvurdering af anlægsprojektet

Kilde til udledning	Udledning pr. m^2 pr. år (kg CO_2e/ m^2/år)	Udledning pr. år (ton CO_2e/år)	Samlet udledning (ton CO_2e)
Anlæg af to nye bade- eller dyppezoner	*Udfyldes kun ved byggeri*	*Udfyldes kun ved byggeri*	1,7 -6,1

Note: Udledningen er et beregnet skøn baseret på den forventede klimapåvirkning over projektets livscyklus. Den forventede udledning er forbundet med usikkerhed.

Risikovurdering og proces

TMF skal ud fra afstanden mellem badestedet og nærmeste kloak-overløb vurdere, om der kan gives en tilladelse til badestedet. De nævnte placeringer er ikke på forhånd godkendt af TMF, men forvaltningen har været med i det udredningsarbejde, der har ført til udpegningen af lokaliteterne. Det forventes derfor, at TMF kan godkende stederne.

By & Havn har ligeledes været med i arbejdet med analyse af bademuligheder i havnen. By & Havn har dog efterfølgende indført nye krav om fx adgang til offentligt toilet inden for 50 meter af badestedet. Dette kan begrænse muligheder i forhold til tidligere screening, men muligvis imødekommes for badezoner ved kommunal grund.

Hvis det ønskes at opsætte toiletter ved badezonerne, må TMF i udgangspunkt kun opsætte toiletter på kommunal grund. Hvis der ikke kan etableres toiletter på selv badezonen, skal der undersøges muligheder for at opsætte et offentligt toilet tæt på badestedet. Skal der etableres toiletter skal afsættes midler til anlæg og afledt drift (renhold, vedligehold og graffitiafrensning).

Den største udfordring er, at mange kajkanter i de udpegede områder enten er private eller ejet af staten eller By & Havn. Det kan erfaringsmæssigt være svært at opnå enighed med private grundejere om tilladelse til etablering af badezoner op ad private kajarealer. Københavns Ejendommes ejendomsjura skal indover evt. aftaler med grundejere.

Både Nordatlantens Brygge og Krøyers Plads er flere gange undersøgt i forhold til etablering af badezoner disse steder. Men hidtil har de private kajejere begge steder afvist at der kan etableres badezoner.

Tidligere afsatte midler

Tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	2019	2020	2021	2022	2023	2025	2026	2027
Overførselssagen 2018-19	660							
Overførselssagen 2019-20		2.400						
Budgetaftale 2021			1.400					
Overførselssagen 2020-2021			1.400					
Budgetaftale 2022				2.900	2.900			
Budgetaftale 2025 (Pilot-projekt med fri badning i udvalgte steder i havnen)						1.700		
Overførselssagen 2024-2025							1.115	1.280
Afsatte midler i alt	**660**	**2.400**	**2.800**	**2.900**	**2.900**	**1.700**	**1.115**	**1.280**

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Øvrige anlægsprojekter (ikke i ByK)

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	*	2027	2028	2029	I alt
Anlægsudgifter							
Anlæg af badezoner	KFU	2060	*	900	900	0	**1.800**
Tjek af vandkvalitet, TMF	TMU	2000	*	50	50	0	**100**
Anlægsudgifter i alt				**950**	**950**	**0**	**1.900**
Afledt drift og vedligehold							
Drift og vedligehold, KFF (0,1 mio. kr. pr. badested)*	KFU	1060		100	200	200	**500**
Drift af varsling, TMF (50 t. kr. pr. badested)*	TMU	1000		50	100	100	**250**
Vandarealleje 125 m2 x 200 kr. pr. badested (ny udgift By & Havn)*	KFU	1060		25	50	50	**125**
Afledte serviceudgifter i alt				**175**	**350**	**350**	**875**

** Midlerne ønskes afsat varigt.*

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Har budgetnotatet været i høring?	**Ja**	**Nej**
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	
IT-projekt (KIT)		X

Budget 2026
Tværgående investeringsforslag

BC01 Nyt fælles tidsregistreringssystem i Københavns Kommune

Kort resumé: Det forslås at indkøbe et nyt fælles tidsregistreringssystem til administrative medarbejdere i Københavns Kommune. Med forslaget konsolideres ca. 15 forskellige systemer til tidsregistrering på tværs af forvaltninger til ét, og medarbejdere og ledere vil fremover kun skulle registrere arbejdstid, ferie og fravær i én løsning.

Fremstillende forvaltning Økonomiforvaltningen

Berørte forvaltninger

☒Økonomiforvaltningen
☒Kultur og Fritidsforvaltningen
☒Børne- og Ungdomsforvaltningen
☒Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
☒Socialforvaltningen
☒Teknik- og Miljøforvaltningen
☒Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

Der er kommet ny lovgivning med øgede krav til registrering af arbejdstid pr. 1. juli 2024. Som led i at sikre compliance med nye regler og skabe administrative forenklinger i Københavns Kommune (KK) er der gennemført en ekstern analyse af potentialer for konsolidering af kommunens ca. 15 tidsregistreringssystemer. Analysen er gennemført i dialog med alle forvaltninger.

Analysen peger på følgende potentialer, som investeringsforslaget vil bidrage med at realisere:

- Simplificering af kommunens systemlandskab
- Færre omkostninger til systemdrift af ét system frem for de 15 eksisterende systemløsninger og øvrige løsninger i fx Excel
- Ensartet system for medarbejdergrupper på tværs af forvaltninger
- Optimeret brugerrejse ved registrering af arbejdstid, ferie og fravær i én løsning
- Bedre mulighed for at understøtte ledelsestilsyn med medarbejderes arbejdstid
- Mere brugervenlighed og bedre brugergrænseflade
- Mulighed for integrationer til relevante fagsystemer fx Kvantum
- Compliance med gældende lovgivning og KK regelsæt

Investeringsforslaget omfatter ca. 12.000 medarbejdere i KK, som der *ikke* vagtplanlægges for i KK's vagtplanssystem KAS, men som indberetter ferie og fravær i Serviceportalen - typisk administrative medarbejdere og sagsbehandlere. Systemet skal understøtte, at medarbejdere skal registrere *komme-gåtider og fraværsregistrering*. Herudover er der

på tværs af forvaltningerne varierende behov for *aktivitetsregistrering* og *fakturering*, som ligeledes skal systemunderstøttes.

Med investeringsforslaget ønskes at indkøbe ét fælles tidsregistreringssystem i KK, som imødekommer alle forvaltningers behov for tidsregistrering for de omfattede medarbejdere og ledere. Administration og udvikling af fællessystemet vil blive varetaget af Koncernservice.

Med et konsolideret tidsregistreringssystem opnås en positiv brugereffekt, da medarbejdere fremadrettet kun skal registrere ferie og fravær ét sted frem for i dag, hvor fx ferie og fravær som minimum skal registreres i et forvaltningsspecifikt system, Serviceportalen, Outlook og evt. øvrige lokale løsninger. Herudover får ledere bedre mulighed for styring af medarbejderes arbejdstid.

For at imødekomme behov om aktivitetsregistrering og fakturering, skal det nye system desuden understøtte manuelle dataudtræk som integreres til økonomisystemet Kvantum til fakturering af timer. Det skal i forlængelse af dette forslag undersøges, om det teknisk og økonomisk giver mening, at der integreres Kvantum, hvilket ligger uden for dette forslag.

Der er lavet en indledningsvis markedsafdækning for relevante standardsystemer. Valg af tidsregistreringssystem sker via udbud baseret på KK's behov, herunder fx brugergrænseflade, tilpasning til organisationen og lokale aftaler, integrationer og økonomi. Udbud gennemføres via SKI med bistand fra Koncern IT. Kontrakten på nyt system forankres hos Koncernservice. Hvis udbuddet resulterer i en systemløsning, som KK allerede har, er det forventningen, at der skal indgås en ny kontrakt som følge af øget antal brugere.

Forenkling af arbejdstidsregler på tværs af KK er en afgørende forudsætning for optimal systemunderstøttelse. Jo flere aftaler, jo mere kompleks og dyr bliver administration af den tekniske løsning. Regler og retningslinjer om arbejdstid for medarbejdere omfattet forslaget findes i de enkelte forvaltninger. Der vil være behov for kortlægning heraf for vurdering af mulighed og potentiale for harmonisering af arbejdstidsaftaler for medarbejdergrupper på tværs af forvaltningerne samt teknisk opsætning af det nye system. Arbejdet påvirker ikke realiseringen af gevinster i dette investeringsforslag.

2. Økonomi

Investeringsforslaget bidrager med administrative effektiviseringer på tværs af alle forvaltninger. Der er investeringsbehov fra investeringspuljen til implementeringstiltag samt varig drift og vedligehold af systemet.

Investeringsforslaget om nyt fælles tidsregistreringssystem i KK har sammenhæng til tværgående investeringsforslag vedr. samlet ferieløsning i Serviceportalen godkendt med Budget 2025. I det videre projektarbejde kigges der på tværs af investeringsforslagene for at sikre udvikling af bæredygtige systemløsninger med sammenhængende datastrømme særligt i forhold til ferie og fravær. Der er ikke overlap mellem elementerne og gevinsterne i de to forslag, men der er tæt sammenhæng i indberetningsflader og datastrømme på tværs af flere systemer. Dette vurderes ikke at påvirke realisering af effektiviseringerne forbundet med de to forlag.

Effektiviseringer og øvrige gevinster

Der er følgende effektiviseringer forbundet med investeringsforslaget:

1) Effektivisering ved konsolidering af tidsregistreringssystemer: Der forventes færre løbende udgifter til fx licenser, drift og vedligehold til nuværende tidsregistreringssystemer, som udfases i forbindelse med overgang til nyt fællessystem.
2) Administrativ effektivisering på forenkling af ledelsestilsyn på tidsregistrering.
3) Administrativ forenkling for medarbejdere ved tidsregistrering i ét system med integration til andre systemer, hvor der sker registrering af arbejdstid samt ferie og fravær.

Afledte gevinster med forenkling af kontraktholdere og systemejere med tilhørende øget compliance i forvaltningerne er ikke medregnet i forslaget.

Implementeringsomkostninger
Der forventes omkostninger til gennemførsel af SKI-udbud af nyt tidsregistreringssystem, herunder projektledelsesressourcer i Koncernservice og juridisk bistand fra Koncern IT. Herudover forventes omkostninger til projektledelse i Koncernservice til planlægning og udførsel af implementeringsaktiviteter i forvaltningerne. Omkostningerne er fastsat til 500 t.kr. i henholdsvis 2025 og 2026 svarende til 0,8 årsværk årligt til projektledelse af udbud og implementering. Dette er estimeret ud fra tidligere erfaringer med lignende projekter.

Økonomiforvaltningen afholder udviklingsomkostninger og omkostninger til projektressourcer til systemopsætning, teknisk konfigurering og integrationer mv., hvilket derfor ikke er indregnet i forslaget. Dette gøres, idet der er delvis sammenfald med gennemførelsen af investeringsforslag om samlet ferieløsning, hvorfor der er tale om marginale udgifter til projektressourcer, når de to cases løftes samtidig.

Varig drift
Der vil være driftsomkostninger til det nye system, som udgøres af omkostninger til licenser og vedligehold til ekstern leverandør, som vurderes til 413 t.kr. for Q4 2025 og 1.650 t.kr. i 2026 og frem. Omkostningen er fastsat ud fra en betragtning af prisniveauet på relevante systemer i markedet og eksisterende kontrakter i KK. Den endelige licenspris kendes efter endt udbud.

Herudover er der indregnet omkostninger til forretningsmæssig og teknisk systemejerskaber til administration og sikre compliance i forhold til gældende lovgivning og KK-retningslinjer. Omkostningen er estimeret til 73 t.kr. i Q4 2025 og 293 t.kr. i 2026 og frem svarende til lidt under 0,5 årsværk baseret på aktuelle timepriser i Koncernservice og Koncern IT.

Det er indregnet, at investeringspuljen kan finansiere midlertidig drift i 2025-2027, indtil økonomien i investeringsforslaget kan bære sig selv fra 2028 og frem.

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

	1.000 kr. 2026 p/l						
	Styrings-område	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Varig ændring ved konsolidering af tidsregistreringssystemer (effektivisering og drift)							
Løbende udgift til nuværende tidsregistreringssystemer (ikke forvaltningsspeficik)	Service	0	0	-500	-1.000	-1.477	-1.477

Licenser og vedligehold, nyt fælles tidsregistreringssystem, varig drift	Service	0	32	1.507	1.527	1.650	1.650
Systemejerskaber og IT-compliance, varig drift	Service	0	293	293	293	293	293
Administrativ forenkling af ledelsestilsyn på tidsregistrering	Service	0	-195	-780	-905	-1.270	-1.270
Administrativ forenkling for medarbejdere ved tidsregistrering i ét system med integration til andre systemer, hvor der sker registrering af arbejdstid/ferie og fravær	Service	0	-130	-520	-644	-1.010	-1.010
Samlet varig effektivisering	**Service**	**0**	**0**	**0**	**-729**	**-1.814**	**-1.814**
Implementeringsomkostninger (midler fra investeringspuljen)							
Udbudsproces (juridisk bistand og projektledelse)	Anlæg	500	-	-	-	-	-
Implementeringsomkostninger	Anlæg	-	500	-	-	-	-
Midlertidig drift, Licenser, vedligehold og systemejerskaber	Anlæg	486	-	-	-	-	-
Licenser og vedligehold, nyt fælles tidsregistreringssystem, midlertidige drift	Service	-	1.618	143	-	-	-
Implementeringsomkostninger, anlæg	*Anlæg*	*986*	*500*	-	-	-	-
Implementeringsomkostninger Service	*Service*	-	*1.618*	*143*	-	-	-
Implementeringsomkostninger, total		**986**	**2.118**	**143**	**0**	**0**	**0**
Samlet økonomisk påvirkning, service	Service	**0**	**1.618**	**143**	**-729**	**-1.814**	**-1.814**
Samlet økonomisk påvirkning, anlæg	Anlæg	**986**	**500**	-	-	-	-
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6						
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6						

Noter til alle tabeller: Forslaget skal udarbejdes i 2026 p/l, men forslag der udmøntes i overførselssagen udmøntes i 2025 p/l, mens forslag der udmøntes med budgettet udmøntes i 2026 p/l.
Alle effektiviseringer er angivet med negativt fortegn (-).

Grundlag for beregning af effektiviseringer

1) Effektivisering ved konsolidering af tidsregistreringssystemer

I analysen af potentialer ved konsolidering af tidsregistreringssystemer er fordeling af nuværende omkostninger forbundet med eksisterende tidsregistreringssystemer i KK kortlagt i samarbejde med forvaltningerne jf. tabel 1.1.

Tabel 1.1 Nuværende omkostninger til tidsregistreringssystemer pr. udvalg

	Nuværende omkostninger til tidsregistreringssystemer
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	225
Børne- og Ungdomsudvalget	85
Kultur- og Fritidsudvalget	123
Socialudvalget	138
Sundheds- og Omsorgsudvalget	503
Teknik- og Miljøudvalget	150
Økonomiudvalget	253
KK i alt	**1.477**

Der anvendes i dag ca. 1.477 t.kr. årligt på 15 tidsregistreringssystemer i KK. Heraf anvendes ca. 462 t.kr. til eksterne leverandører, mens de øvrige ca. 1.015 t.kr. udgør interne udviklingsomkostninger. Idet udgifter vedrørende licenser og systemvedligehold til et nyt fælles tidsregistreringssystem overstiger de tilsvarende nuværende udgifter til eksterne leverandører, indeholder forslaget ikke en indkøbseffektivisering. Udgifter bortfalder, når alle forvaltninger er overgået på en fælles løsning.

Der vil være behov for, at forvaltningerne løbende opsiger eksisterende kontrakter på nuværende systemer. Omkostninger forbundet med ophør af eksisterende systemer afhænger af aftalevilkår på tværs af forvaltningerne. Disse er derfor ikke indregnet forvaltningsvist. Der tages i stedet højde herfor ved gradvis indfasning af effektiviseringen fra 2027 til 2029, hvor alle eksisterende kontrakter og aftaler forventes udfaset.

2) Administrativ effektivisering på forenkling af ledelsestilsyn på tidsregistrering
Analysen har kortlagt og målt, hvordan ledelsestilsyn af medarbejderes registrering af arbejdstid i dag foregår forskelligartet ved udtræk og sammenligning af data fra flere løsninger, da indtastning foregår i flere systemer. Der forventes en gennemsnitlig minutbesparelse på 15 minutter om måneden for ledere og stedfortrædere, som gennemfører ledelsestilsyn. Effektiviseringen er en gennemsnitsbetragtning for løbende ledelsestilsyn, som er svær at estimere per leder i den enkelte forvaltning og samlet effekt for KK. Derfor indregnes en konservativ forventet effektivisering på i alt 1.270 t.kr. svarende til ca. 1,5 årsværk (senior-sats) i alt på tværs af KK, som indfases med fuld effekt fra Q4 2026.

3) Administrativ forenkling for medarbejdere ved tidsregistrering i ét system
Tilsvarende har analysen kortlagt og målt, hvordan medarbejderens registrering af arbejdstid, ferie og fravær i dag sker i op til fire forskellige systemer. Dette omfatter alle medarbejdere og ledere, som er omfattet tidsregistrering (ledere undtaget tidsregistrering er besluttet inden for hver forvaltning). I dag sker registrering af ferie og fravær typisk via aftale indgået med nærmeste leder, indtastning i forvaltningsspecifikt tidsregistreringssystem, indberetning af ferie og fravær i Serviceportalen, markering i Outlook kalender og eventuelt indtastning i lokalt fraværsoverblik i den enkelte enhed. Med den nye løsning med færre indberetningstrin og bedre brugergrænseflade estimeres en gennemsnitlig minutbesparelse på 20 minutter om året for medarbejdere og ledere, som tidsregistrerer. Det er en marginal effektivisering pr. medarbejder, men har en samlet effekt summeret på tværs af KK. Derfor indregnes en konservativ forventet effektivisering på i alt 1.010 t.kr. svarende til ca. 1,7 årsværk (konsulent-sats) i alt på tværs af KK, som indfases med fuld effekt fra Q4 2026.

2.1 Fordeling på udvalg

Analysen af potentialer ved konsolidering af tidsregistreringssystemer har kortlagt fordeling forventet antal brugere per forvaltning i det nye system. Denne fordelingsnøgle er udgangspunktet for fordeling af effektiviseringer, da forvaltningerne forholdsmæssigt vil opnå administrative besparelser:

Tabel 1.2 Fordelingsnøgle for effektiviseringer ift. antal brugere i nyt system

	Antal brugere i nyt system	Fordelingsnøgle i procent
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	2.120	17%
Børne- og Ungdomsudvalget	2.180	18%

Kultur- og Fritidsudvalget	750	6%
Socialudvalget	2.500	20%
Sundheds- og Omsorgsudvalget	650	5%
Teknik- og Miljøudvalget	1.700	14%
Økonomiudvalget	2.300	19%
KK i alt	**12.200**	**100%**

3. Implementering og opfølgning

Projektet med indkøb og implementering af nyt fælles tidsregistreringssystem forankres i Koncernservice og følger KKs IT-projektmodel. I dialog med forvaltningerne nedsættes styregruppe og projektgruppe efter behov bestående af Koncernservice og repræsentanter for alle forvaltninger. Styregruppens formål er at sikre implementering af løsningen i forvaltningerne og tilhørende gevinstrealisering.

Koncernservice forbereder et kommende udbud. Projektet forventes igangsat i september 2025 og vil løbende levere delleverancer forventeligt til og med udgangen af 2026.

Plan for udrulning til de syv forvaltninger besluttes i styregruppen. Koncernservice bidrager i udgangspunktet med en fuld implementeringspakke, og forvaltningerne forventes at bidrage til lokale implementeringsaktiviteter og organisatorisk forankring efter behov.

Tabel 2. Opfølgningsmål

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Implementering og anvendelse af investeringsmidler			
Udbudsproces er gennemført	Der er indgået kontrakt med leverandør om ny systemløsning. Forvaltningerne orienteres om leverandør og systemvalg.	Koncernservice (projektejer)	Månedlig opfølgning i projektregi til mål er nået
Indkøb af nyt tidsregistreringssystem er gennemført	Indkøb af nyt tidsregistreringssystem følger KKs proces for IT-anskaffelse	Koncernservice (projektejer)	Månedlig opfølgning i projektregi til mål er nået
Tidsregistreringssystem er udrullet i alle forvaltninger	Det nye tidsregistreringssystem er konfigureret og taget i brug af alle forvaltninger i henhold til projektets implementeringsplan	Koncernservice (projektejer)	Månedlig opfølgning i projektregi til mål er nået
Realisering af effektiviseringer			
Effektivisering ved konsolidering fra flere til ét tidsregistreringssystem	Omkostninger til udfasede tidsregistreringssystemer er bortfaldet i henhold til projektets udfasningsplan	Koncernservice med bistand fra forvaltningerne	4. kvartal 2027 og løbende indtil alle forvaltninger er overgået til nyt fællessystem
Administrativ effektivisering på forenkling af ledelsestilsyn på tidsregistrering	Samlet årsværksreduktion er implementeret. Der laves en stikprøvebaseret tidsmåling af procestrin om ledelsestilsyn på tidsregistrering blandt udvalgte ledere	Koncernservice	4. kvartal 2026

Administrativ forenkling for medarbejdere ved tidsregistrering i ét system med integration til andre systemer, hvor der sker registrering af arbejdstid/ferie og fravær	Samlet årsværksreduktion er implementeret. Der laves en stikprøvebaseret tidsmåling af procestrin om tidsregistrering blandt udvalgte medarbejdere	Koncernservice	4. kvartal 2026

4. Risikovurdering

Koncernservice sikrer den nødvendige ressourceallokering til projektet og tilrettelæggelse heraf for at kunne indfri de opstillede leverancer og gevinster på indenfor den angivne tidshorisont. Der er centralt, at forvaltningerne tilsvarende stiller med de nødvendige projektdeltagere og beslutningstagere i projektet for at sikre den nødvendige fremdrift. Dette udgør mindre risici forbundet med forsinkelse af projektet, men vurderes ikke at påvirke aftræk på investeringspuljemidler og effektiviseringer i forslaget.

Der er foretaget en indledende markedsafdækning af tidsregistreringssystemer og behovsafklaring til en kravsspecifikation. Der er marginale risici forbundet med den planlagte udbudsproces i forhold til tid, pris og kvalitet for den ønskede løsning, som først kendes efter endt udbud. Dette mitigeres gennem kommende udarbejdelse af kravsspecifikation samt en udbudsproces og IT-anskaffelse som følger KKs retningslinjer. Vurderingen er, at det ikke vil påvirke aftræk på investeringspuljemidler og effektiviseringer i forslaget.

Samtidig er der risici forbundet med den tekniske løsning og konfiguration i forhold til KKs nuværende systemsetup. For at mitigere dette vil der være et teknisk spor i projektet, som varetager disse forhold og afrapporterer til styregruppen. Risici vurderes ikke at påvirke aftræk på investeringspuljemidler og effektiviseringer.

I forlængelse heraf er forenkling af arbejdstidsaftaler i KK afgørende for en optimal systemløsning. For at lykkes er det centralt med tilstrækkeligt fokus og inddragelse af relevante parter til at sikre, at disse forenklinger indfries. Dette påvirker ikke realisering af effektiviseringerne, men kompleksiteten i systemet.

Realisering af forslagets effektiviseringer på systembesparelser er afhængig af, at forvaltningerne bidrager til at sikre nødvendig håndtering af eksisterende kontrakter og leverandørsamarbejder. Dette udgør en væsentlig risiko for effektiviseringer i forslaget. Projektet kan tovholde overblik over udfasning af de forskellige systemer for at kunne følge op på gevinsterne forbundet hermed. Opsigelse af kontrakterne vil dog ske i den enkelte forvaltning, hvilket drøftes med forvaltningerne i relevante kredse.

Øvrige administrative effektiviseringer som følge minutbesparelser hos ledere og medarbejdere vurderes at kunne indfries uden væsentlige risici.

Den samlede risiko for indfrielse af investeringsforslagets potentiale vurderes som lav, da der er tale om implementering af et administrativt standardsystem.

Administrative bilag til effektiviseringsforslag

Forslaget udspringer af et innovationsforslag:

☐ Ja ☒ Nej

5. Effektivisering på administration

Tabel 3. Varige ændringer, administration

Nettoeffekt på administrative udgifter	1.000 kr. 2026 p/l					
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Effekt på lønudgifter på hovedkonto 6 og øvrige adm. udgifter på hovedfunktion 6.45	486	1.586	-884	-1.027	-1.007	-1.007
Effekt på øvrige administrative udgifter	0	0	0	0	0	0
Varige ændringer totalt, administration	**486**	**1.586**	**-884**	**-1.027**	**-1.007**	**-1.007**

Note: Reducerede administrative udgifter angives med negativt (-) fortegn og øgede administrative udgifter angives med positivt fortegn.

6. Hvem er hørt?

Tabel 4. Godkendelse af Center for Økonomi

	Ja/Nej	Dato for godkendelse
Center for Økonomi, Økonomiforvaltningen	Ja	11. april 2025 og 8. maj 2025

Tabel 5. Inddragede samarbejdspartnere

Relevante samarbejdspartnere i kommunen, der er inddraget
- HR-kredsen og Digitaliseringschefkredsen har været inddraget i forbindelse med igangsættelse af analysen og bidraget til udførsel af analysen. - Økonomikredsen og Kredsen af administrerende direktører har været inddraget i regi af programmet Administrative Forenklinger og Effektiviseringer. - Koncern IT bistår med juridisk bistand i udbudsprocessen. - Effektiviseringskredsen opfordrer til simple implementering, hvor der ikke lægges diverse ønsker til på tværs af forvaltningerne.

Tabel 6. Høring og inddragelse af kredse og udvalg

	Ja/Nej	Dato for godkendelse og evt. høringssvar
IT-kredsen	Ja	IT-kredsen forelægges pipeline hvor investeringsforslaget indgår d. 28. maj 2025
Koncern IT	Nej	Inddragelse af Koncern IT sker efter aftale parallelt i forbindelse med udbud og IT-anskaffelse
HR-kredsen	Ja	Godkendt den 7. maj 2025. Kredsen drøftede særligt fokus på organisatorisk forankring i forvaltningerne og kortlægning af regler og retningslinjer for arbejdstid for brugere i det nye system

7. Tekniske tabeller til korrektioner i Kvantum

Tabel 7. Måltalseffekt – hvis forslaget indarbejdes (nettoeffektivisering)

Udvalg	1.000 kr. 2026 p/l						
	Bevilling, profitcenter mv.*	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Økonomiudvalget		-	-	-	-137	-342	-342
Koncernservice		-	-	-	-	-	-
Koncern IT		-	-	-	-	-	-
Københavns Ejendomme		-	-	-	-	-	-
Byggeri København		-	-	-	-	-	-
Kultur- og Fritidsudvalget		-	-	-	-45	-112	-112
Børne- og Ungdomsudvalget		-	-	-	-130	-324	-324
Sundheds- og Omsorgsudvalget		-	-	-	-39	-97	-97
Socialudvalget		-	-	-	-149	-372	-372
Teknik- og Miljøudvalget		-	-	-	-102	-253	-253
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget		-	-	-	-127	-315	-315
Total		**-**	**-**	**-**	**-729**	**-1.814**	**-1.814**

* I forbindelse med godkendelse i Effektiviseringskredsen er det forvaltningernes eget ansvar at udfylde de relevante oplysninger til teknisk udmøntning (i Kvantum) af forslaget.

Tabel 8. Bevillingsmæssig effekt – varig drift*

Udvalg	1.000 kr. 2026 p/l						
	Bevilling, profitcenter mv.**	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Økonomiudvalget			264	1.461	1.477	1.577	1.577
Koncernservice			-	-	-	-	-
Koncern IT			-	-	-	-	-
Københavns Ejendomme			-	-	-	-	-
Byggeri København			-	-	-	-	-
Kultur- og Fritidsudvalget			-20	-111	-112	-119	-119
Børne- og Ungdomsudvalget			-58	-322	-325	-347	-347
Sundheds- og Omsorgsudvalget			-17	-96	-97	-104	-104
Socialudvalget			-67	-369	-373	-398	-398
Teknik- og Miljøudvalget			-45	-251	-254	-271	-271
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget			-56	-313	-316	-338	-338
Total			**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

* Hvis der er varig drift i forslaget, indarbejdes det i udvalgets budgetrammer, uanset set om effektiviseringerne anvendes til at indfri måltal.
** I forbindelse med godkendelse i Effektiviseringskredsen er det forvaltningernes eget ansvar at udfylde de relevante oplysninger til teknisk udmøntning (i Kvantum) af forslaget.

Tabel 9. Bevillingsmæssig effekt – hvis forslaget indarbejdes (bruttoeffektivisering)

Udvalg	1.000 kr. 2026 p/l						
	Bevilling, profitcenter mv.**	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Økonomiudvalget			264	1.461	1.339	1.235	1.235
Koncernservice			-	-	-	-	-
Koncern IT			-	-	-	-	-
Københavns Ejendomme			-	-	-	-	-
Byggeri København			-	-	-	-	-
Kultur- og Fritidsudvalget			-20	-111	-157	-231	-231
Børne- og Ungdomsudvalget			-58	-322	-455	-671	-671
Sundheds- og Omsorgsudvalget			-17	-96	-136	-200	-200
Socialudvalget			-67	-369	-522	-770	-770
Teknik- og Miljøudvalget			-45	-251	-355	-524	-524
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget			-56	-313	-443	-653	-653
Total			**-**	**-**	**-729**	**-1.814**	**-1.814**

* I forbindelse med godkendelse i Effektiviseringskredsen er det forvaltningernes eget ansvar at udfylde de relevante oplysninger til teknisk udmøntning (i Kvantum) af forslaget.